BABEL

Sarah
PERRY

ȘARPELE DIN ESSEX

NEMIRA

SARAH PERRY s-a născut în Essex, în 1979. A avut rezidenţe literare la Gladstone's Library şi UNESCO World City of Literature Writer în Praga. Prima ei carte, *After Me Comes the Flood,* a fost nominalizată la Guardian First Book Award şi Folio Prize şi a câştigat East Anglian Book of the Year în 2014. Cel mai recent roman. *Şarpele din Essex,* a ajuns bestseller şi a câştigat numeroase premii. Cărţile ei au fost traduse în 15 limbi şi colaborează frecvent cu BBC, RTE1 sau scrie cronică literară pentru *The Guardian* sau *Financial Times.* Locuieşte la Norwich.

SARAH PERRY

ŞARPELE DIN ESSEX

Original: *The Essex Serpent* (2016)

Traducere din limba engleză:
IOANA VĂCĂRESCU

virtual-project.eu

— 2018 —

Lui Stephen Crowe

„De vei insista să-ţi explic de ce l-am iubit, nu-ţi voi putea spune decât atât: pentru că el era el, iar eu eram eu.”

MICHEL DE MONTAIGNE, *Despre prietenie*

Ajunul Anului Nou

Un bărbat tânăr merge pe malul râului Blackwater, sub lumina rece a lunii pline. Şi-a petrecut ultimele ore ale anului bând pahar după pahar, până când ochii au început să-l usture şi stomacul i s-a revoltat, iar el a hotărât că nu mai suportă agitaţia şi luminile puternice.

— Am să cobor un pic lângă apă, a spus sărutând obrazul persoanei aflate lângă el. Mă întorc înainte să bată clopotele de miezul nopţii.

Acum priveşte spre est, în direcţia în care se schimbă mareea, spre estuarul monoton şi întunecat, spre pescăruşii alburii ce strălucesc deasupra valurilor.

E frig şi bărbatul ar trebui să fie pătruns de ger până la os, însă e plin-ochi de bere şi are pe el o haină groasă. Gulerul îl zgârie un pic la ceafă – se simte ameţit şi încorsetat, are gura teribil de uscată. „Ia să fac o baie”, îşi spune el, „sigur o să mă mai dezmorţească”. Şi, coborând de pe cărare, stă singur pe ţărm, unde, adânc îngropate în noroiul întunecat, toate micile pâraie aşteaptă mareea. „Aş bea o cupă de bunăvoinţă”, fredonează el cu vocea-i dulce de tenor, iar apoi izbucneşte în râs şi cineva îi răspunde tot cu un hohot.

Îşi desface nasturii de la haină şi o ţine deschisă, însă nu e suficient: vrea să simtă bătaia aspră a vântului răcorindu-i pielea fierbinte. Se apropie de apă şi scoate limba, ca pentru a gusta aerul sălciu. „Da… Ia să fac o baie”, îşi spune iarăşi, aruncând haina pe pământul mlăştinos.

În definitiv, n-ar fi prima oară, o mai făcuse şi când era copil, şi nu singur: curajoasa nebunie a unei băi în miez de noapte, atunci când vechiul an scoate ultimul suspin în braţele anului nou. Apa e joasă, vântul s-a mai potolit, iar Blackwaterul nu-l înspăimântă: dacă i-ar da cineva un pahar, el s-ar pune pe treabă şi ar fi în stare să-l bea până la fund, sărat cum e, cu scoici şi stridii cu tot.

Însă ceva se schimbă la maree sau poate că se schimbă

vântul: suprafaţa estuarului tresaltă, pare că pulsează şi zvâcneşte (bărbatul face un pas în faţă), apoi rămâne netedă şi nemişcată; câteva clipe mai târziu, apare iarăşi o zvâcnire, ca şi cum apa ar fi tresărit sub o atingere. Se apropie şi mai mult, încă nu-i e frică; pescăruşii se ridică unul câte unul, iar cel din urmă scoate un ţipăt de groază.

Iarna îl loveşte dur în ceafă. Simte cum frigul îi pătrunde prin cămaşă, până la os. Veselia venită odată cu băutura a dispărut, iar el rămâne nesigur în întuneric. Îşi caută paltonul, dar luna se ascunde în nori şi el este orb. Respiră greu, aerul pare înţesat cu mici ace de gămălie. Aluviunile de la picioarele lui tresaltă, dintr-odată, îmbibate cu apă, ca şi cum ceva din larg ar fi împins apa spre mal. „Nu-i nimic acolo, nu-i nimic”, îşi spune el, încercând să-şi insufle curaj, dar se întâmplă din nou: un straniu moment de nemişcare, în care are impresia că se uită la o fotografie, urmat de o mişcare nestăpânită, inegală, ce nu poate fi provocată doar de influenţa lunii asupra mareei. I se pare că vede – de fapt, *e sigur* că vede – mişcarea lentă a unei siluete uriaşe, o siluetă gârbovită, acoperită cu solzi aspri care se suprapun; apoi dispare.

În întunericul ce-l înconjoară, i se face teamă. E ceva acolo, simte, e ceva ce aşteaptă – implacabil, monstruos, născut în apă. Stă cu ochii pe el. A dormit până acum în penumbră şi s-a trezit, în cele din urmă. Îşi imaginează fiinţa aceea luând valurile în piept, adulmecând cu lăcomie aerul. E cuprins de groază – inima îi stă în loc –, simte că într-o clipă a fost pus sub acuzare, condamnat şi i-a fost pronunţată sentinţa: ah, ce păcătos fusese! Ce sâmbure negru se afla în miezul fiinţei lui! Se simte pustiit, golit de orice urmă de bunătate – nu poate aduce niciun argument în apărarea lui. Se uită iar pe întinderea Blackwaterului şi vede iar ceva ce tulbură suprafaţa şi apoi dispare – da, s-a aflat acolo în tot timpul acesta, aşteptând, iar acum, în sfârşit, i-a dat de urmă. Simte o linişte stranie: până la urmă, trebuie să se facă dreptate, iar el pledează cu bucurie „vinovat”. Se bucură doar de remuşcări, nu de răscumpărarea păcatelor, şi asta şi merită.

Însă vântul a început să bată sus, în văzduh, trăgând norii ce acopereau luna, care îşi arată chipul. Lumina e slabă, nu încape îndoială, dar îl linişteşte – şi iată-i şi haina, la niciun yard[1] distanţă, murdară de noroi pe mâneci. Pescăruşii se întorc pe suprafaţa apei, iar tânărul se simte de-a dreptul absurd. De pe cărarea de deasupra răsună hohote de râs: o fată şi iubitul ei, îmbrăcaţi festiv. Bărbatul flutură mâna spre ei şi strigă:

— Sunt aici! Sunt aici!

„Şi chiar sunt aici”, îşi spune el. Aici, în mlaştina de pe malul râului, pe care o cunoaşte mai bine decât îşi ştie propria casă, cu mareea ce se schimbă încet şi neavând de ce să se teamă. „Ceva monstruos!” se gândeşte el, râzând de el însuşi, luându-se peste picior: ca şi cum ar fi existat în apele acelea altceva decât hering şi de macrou!

Nu era nimic de temut în Blackwater, dar nici nu avea de ce să se căiască: avusese doar un moment de confuzie în întunericul de nepătruns şi băuse prea mult. Apa îi iese în întâmpinare, ţinându-i companie ca odinioară; ca pentru a-şi dovedi că nu e niciun pericol, bărbatul se apropie, îşi udă bocancii, întinde braţele:

— Iată-mă! strigă el şi toţi pescăruşii îi răspund.

„Doar o baie scurtă”, îşi spune, „de dragul vremurilor de altădată[2]” şi, râzând, îşi scoate cămaşa.

Limba pendulei marchează trecerea de la un an la altul, iar deasupra adâncurilor domneşte întunericul.

---

[1] Unitate de măsură pentru distanţă folosită în Marea Britanie şi în Statele Unite ale Americii, echivalentă cu 90 de centimetri (n. tr.).

[2] În engleză *Auld lang syne,* expresie care constituie şi titlul unui celebru poem al autorului scoţian Robert Burns, transformat ulterior într-un cântec devenit tradiţional pentru sărbătorile de iarnă în ţările anglofone (n. tr.).

I

Veşti stranii din Essex

Ianuarie

Era ora unu, într-o zi mohorâtă, iar la Observatorul din Greenwich căzuse bila ce marchează trecerea timpului. Pe primul meridian se aşternuse un strat de polei, iar pe funiile de ancorare ale barjelor late de pe Tamisa cea aglomerată era gheaţă. Căpitanii notau ora şi nivelul mareei, ca apoi să-şi aşeze velele cărămizii pe direcţia vântului dinspre nord-est. Un transport de fier se îndrepta spre topitoria de la Whitechapel, unde clopotele băteau de parcă s-ar fi sfârşit timpul. Tot timpul era moneda cu care plăteau cei izolaţi în spatele zidurilor închisorii Newgate; timpul era irosit de filosofi în cafenelele şi pe Strand; era pierdut de cei care îşi doreau ca trecutul să devină prezent şi era urât de cei care îşi doreau ca prezentul să devină trecut cât mai repede. Clopotele de la St Clement's băteau a portocale şi lămâi[3], iar clopotul discordiei[4] de la Westminster bătea mut.

La Royal Exchange timpul însemna bani, bărbaţii îşi petreceau acolo după-amiaza, temperându-şi speranţele de a face marea cu sarea, iar în birourile Holborn Bars rotiţele zimţate, cu dinţii lungi, ale unui ceas-etalon au provocat o suprasarcină electrică ce a făcut să pornească zecile de ceasuri-satelit, ce au început să sune. Toţi funcţionarii şi-au ridicat privirile din catastifele lor, au oftat şi apoi s-au întors la muncă. La Charing Cross Road, timpul îşi dădea la schimb caleaşca pe autobuze şi taxiuri ce înaintau ca o flotă grăbită, iar în saloanele de spital de la Barts şi de la Royal Borough durerea transforma minutele în ore. În capela Wesley se cânta *Nisipul timpului se scurge*, oamenii chiar sperând să se scurgă mai repede, iar ceva mai

---

[3] Referire la versurile unui vechi cântecel şi joc pentru copii, în Marea Britanie: „Portocale şi lămâi,/ Bat clopotele de la St Clement's" (n. tr.).

[4] Clopote aflate în vecinătatea Palatului Westminster, consacrate sub numele *division bells;* bat atunci când membrii Camerei Comunelor sau ai Camerei Lorzilor se află în dezacord, având la dispoziţie opt minute, din momentul în care răsună clopotele, pentru a hotărî cum vor vota în chestiunea respectivă (n. tr.).

departe, gheaţa se topea pe mormintele din Bunhill Fields.

În Lincoln's Inn şi Middle Temple avocaţii îşi priveau calendarele şi vedeau cum expiră termenele de depunere; în încăperile din Camden şi din Woolwich timpul era crud cu iubiţii care se întrebau cum se făcuse atât de târziu aşa de repede, iar la momentul respectiv avea să fie blând cu suferinţele lor. Pe toată întinderea oraşului, în casele elegante şi în blocurile de locuinţe sociale, în înalta societate şi în cercurile îndoielnice ale ei, ca şi în clasa de mijloc, timpul trecea şi era irosit, era lungit până la epuizare şi pierdut cu dorinţe. Iar în tot răstimpul acesta, din cer cădea o ploaie rece ca gheaţa.

La Euston Square şi la Paddington, staţiile de metrou îşi primeau pasagerii, care năvăleau înăuntru asemenea unei materii prime ce cobora spre a fi măcinată, procesată şi turnată în şabloane. Într-un vagon de metrou ce mergea spre vest, sub lumina intermitentă se vedea un *The Times* care nu aducea nicio veste bună, iar pe culoar s-au vărsat fructe stricate dintr-o pungă. Din paltoane ieşea un iz de ploaie şi, printre pasageri, ascuns în spatele gulerului ridicat, doctorul Luke Garrett recita părţile inimii umane.

— Ventriculul stâng, ventriculul drept, vena cavă superioară, spunea el, numărându-le pe degete şi sperând că litania aceea avea să potolească bătăile neliniştite ale propriei inimi.

Bărbatul de lângă el l-a privit năuc şi, ridicând din umeri, s-a întors cu spatele.

— Atriul stâng, atriul drept, a continuat Garrett în şoaptă.

Era obişnuit să fie privit cu atenţie şi cu mirare de către străini, dar nu vedea de ce s-ar fi dat peste cap să le intre în graţii. I se spunea Drăcuşorul, pentru că rareori ajungea mai sus de umerii celorlalţi bărbaţi şi avea un mers săltat, care dădea senzaţia că ar fi putut să sară oricând, brusc, pe un pervaz. Se vedea clar, chiar şi prin haina groasă de iarnă, un soi de agitaţie nestăpânită ce-i făcea mâinile şi picioarele să tresalte, iar sprâncenele îi erau încruntate, ca şi cum de-abia ar fi putut stăpâni întinderea şi ferocitatea propriului intelect. Avea un breton lung, negru, ce semăna

cu marginea aripii unui corb; sub acesta, ochii îi erau întunecaţi. Avea treizeci şi doi de ani şi era un chirurg mânat de o minte înfometată şi revoltată.

Luminile s-au întrerupt şi apoi s-au reaprins, iar Garrett se apropia de destinaţie. Avea mai puţin de o oră la dispoziţie ca să ajungă la înmormântarea unui pacient. Nu exista în lumea întreagă un om care să fi purtat haine de doliu cu inima mai uşoară. Michael Seaborne murise în urmă cu şase zile, răpus de un cancer la esofag, şi suportase durerile epuizante ale bolii şi atenţia doctorului cu aceeaşi doză de dezinteres. Acum, gândurile lui Garrett nu se îndreptau spre mort, ci mai curând spre văduva lui, care (s-a gândit doctorul zâmbind) în clipa aceea îşi peria, poate, părul dezordonat sau descoperea că rochia neagră cea bună avea un nasture lipsă.

Suferinţa prin care trecea Cora Seaborne era una dintre cele mai ciudate dureri cărora le fusese martor vreodată – pe de altă parte, îşi dăduse seama încă de la prima vizită în Foulis Street că era ceva în neregulă. Atmosfera care domnea în încăperile acelea cu tavanul înalt era una de angoasă de mult instalată, ce nu părea să aibă nimic de-a face cu boala. La vremea aceea, pacientul se simţea încă destul de bine, cu toate că începuse să poarte o cravată ce-i servea şi drept bandaj. Acea cravată era întotdeauna din mătase, întotdeauna deschisă la culoare şi adesea un pic pătată. Fiind vorba despre un bărbat atât de îngrijit şi de cusurgiu, era imposibil să-ţi imaginezi că nu observa, iar Luke îl bănuia că voia să-şi facă musafirii să se simtă prost. Seaborne reuşea să pară înalt pentru că era teribil de slab şi vorbea atât de încet, încât trebuia să te apropii mult de el ca să-l auzi. Avea o voce uşor şuierată. Era politicos, iar pielea de sub unghii îi era albastră. Suportase cu mult calm prima consultaţie şi refuzase să fie supus vreunei operaţii.

— Am de gând să plec de pe lumea aceasta aşa cum am venit, îi spusese el, bătând uşor cu mâna pe cravata din mătase. Fără cicatrici.

— Dar nu e nevoie să înduraţi atâta durere! îi spusese Luke, oferindu-i o consolare nesolicitată.

— Să îndur! exclamase Seaborne, în mod evident amuzat de idee. Sunt sigur că va fi o experienţă din care voi avea de învăţat.

Apoi adăugase, ca şi cum un gând l-ar fi urmat în mod logic pe celălalt:

— Spuneţi-mi, aţi cunoscut-o pe soţia mea?

Garrett îşi amintea adeseori prima întâlnire cu Cora Seaborne, deşi adevărul era că amintirea aceea nu era de încredere, fiind transformată de toate întâmplările ce avuseseră loc între timp. Apăruse chiar în momentul acela, ca şi cum prezenţa i-ar fi fost invocată, şi se oprise în prag, privindu-şi de acolo musafirul. Apoi traversase încăperea, se aplecase să-şi sărute soţul pe frunte şi, stând în spatele fotoliului acestuia, întinsese mâna spre doctor.

— Am înţeles de la Charles Ambrose că nu există doctor mai bun. Mi-a dat să citesc articolul dumneavoastră despre viaţa lui Ignaz Semmelweis – dacă mânuiţi bisturiul cu la fel de multă pricepere cum scrieţi, vom trăi cu toţii la nesfârşit.

Complimentul ei uşor ironic se dovedise irezistibil, iar Garrett nu se putuse abţine să nu râdă, făcând şi o plecăciune. Femeia avea o voce adâncă, dar nu chiar molcomă, iar doctorul a crezut la început că avea accentul nomad al oamenilor care nu au locuit niciodată prea mult timp într-o singură ţară, însă nu era vorba despre asta. Avea doar un mic defect de vorbire, pe care îl ascundea zăbovind mai mult asupra unor anumite consoane. Era îmbrăcată în cenuşiu, haine cu o croială simplă, dar materialul fustei strălucea ca un gât de porumbel. Era înaltă, însă fără a fi şi slabă; ochii îi erau şi ei cenuşii.

În lunile care urmaseră, Garrett începuse să înţeleagă câte puţin neliniştea ce plutea în aerul din Foulis Street, alături de mirosul lemnului de santal şi cel de iod. Michael Seaborne, chiar şi chinuit de cele mai înfiorătoare dureri, exercita o influenţă malignă ce nu avea însă nimic de-a face cu obişnuita putere pe care invalizii o au asupra celor din jur. Soţia lui era atât de pregătită cu comprese răcoroase şi cu vin bun, atât de dispusă să înveţe cum alunecă un ac în venă, încât părea că învăţase pe dinafară,

până la ultima virgulă, un manual despre îndatoririle soţiilor credincioase faţă de bărbaţii lor. Însă Garrett nu văzuse niciodată între Cora şi soţul ei ceva ce să fi semănat măcar cu un gest afectuos. Câteodată o bănuia chiar c-ar fi dorit ca plăpânda flacără a vieţii soţului ei să se stingă mai repede – se temea uneori c-o să-l tragă la o parte în timp ce el pregătea o seringă şi să-i spună „Daţi-i mai mult – daţi-i un pic mai mult”. Dacă se apleca să sărute fruntea sfântului istovit, pe pernă, o făcea cu mare grijă, ca şi cum s-ar fi temut ca el să nu se ridice şi s-o ciupească de nas, cu un gest dispreţuitor. Angajau asistente care să-i dreneze şi să-i panseze rănile, care să aibă grijă ca aşternuturile să fie mereu curate, însă rareori rămâneau o săptămână întreagă. Ultima dintre ele (o fetişcană tare credincioasă, din Belgia), trecând pe lângă Luke pe coridor, şoptise *„Il est comme un diable!”*[5] şi îi arătase încheietura, cu toate că nu se vedea nimic pe ea. Doar câinele, care nu avea nume – loial, păduchios, întotdeauna aproape de patul bolnavului –, nu se temea de stăpân sau, cel puţin, se obişnuise cu el.

În timp, Luke Garrett ajunsese să-i cunoască pe Francis, fiul taciturn, cu părul negru, al familiei Seaborne, şi pe Martha, dădaca băiatului, care avea obiceiul s-o ţină pe Cora pe după mijloc, un gest posesiv care doctorului îi displăcea. O evaluare superficială a stării pacientului era rapid bifată (în fond, ce se mai putea face?), iar Luke era chemat în altă încăpere, să studieze un dinte fosilizat pe care îl primise Cora prin poştă sau pentru a fi interogat pe larg în legătură cu ambiţiile sale de a avansa tehnica folosită în chirurgia cardiacă. A încercat s-o hipnotizeze, explicându-i că pe vremuri hipnoza fusese folosită în timpul războiului pentru a uşura amputarea braţelor. Jucau şah, iar meciurile se încheiau de obicei când Cora constata, mâhnită, că oponentul ei o ataca pe toate fronturile. Luke şi-a pus singur diagnosticul: era îndrăgostit şi nu avea de gând să caute leacul.

Era în permanenţă conştient de faptul că în Cora exista un soi de energie adunată în timp, ce aştepta să fie

---

[5] „Este ca un diavol!” – în lb. fr. în orig. (n. tr.).

eliberată. Avea impresia că atunci când Michael Seaborne îşi va găsi sfârşitul, cizmele Corei aveau să scoată scântei pe asfalt. Iar sfârşitul bărbatului venise şi Luke fusese de faţă când îşi dăduse ultima suflare, chinuită, zgomotoasă, ca şi cum, în acea ultimă clipă, pacientul lăsase la o parte *ars moriendi*[6], dorindu-şi doar să mai trăiască un moment. Însă Cora rămăsese neschimbată, nu fusese nici sfâşiată de durere şi nici uşurată: avusese vocea sugrumată la un moment dat, când îi spusese că şi câinele murise, însă doctorul nu-şi putuse da seama dacă îi venea să plângă sau să râdă. Odată ce semnase certificatul de deces şi rămăşiţele lui Michael Seaborne se odihneau în altă parte, nu mai exista niciun motiv întemeiat ca Garrett să vină în Foulis Street. Însă în fiecare dimineaţă se trezea cu acest unic scop în gând, iar când ajungea la porţile de oţel îşi dădea seama că era aşteptat.

Metroul a ajuns la Digul Tamisei şi doctorul a pornit de-a lungul platformei, purtat de mulţime. S-a simţit în clipa aceea copleşit de un soi de suferinţă, însă nu era nici pentru Michael Seaborne, nici pentru văduva lui: ce-l tulbura cel mai tare era gândul că aceasta putea fi ultima sa întâlnire cu Cora, că avea s-o vadă pentru ultima oară, privind-o peste umăr, cu clopotele cimitirului pe fundal.

— Chiar şi aşa, a rostit el cu voce tare. Trebuie să fiu acolo, fie şi numai ca să mă asigur că e bine închis coşciugul.

Dincolo de turnichetele metroului, gheaţa se topea pe trotuar, iar soarele alburiu pornea spre apus.

Îmbrăcată aşa cum o cerea ocazia, Cora Seaborne stătea în faţa oglinzii. Perlele, ca nişte picături, atârnau la capătul firicelelor de aur din urechi. O usturau lobii urechilor, fiindcă fusese nevoită să-şi refacă găurile.

— Cât despre lacrimi, ar trebui ca astea să fie de-ajuns.

Avea faţa pudrată ca să pară palidă. Nu-i stătea deloc bine cu pălăria neagră, dar avea şi voal, şi un pămătuf din pene negre, aşa încât părea să exprime o cantitate respectabilă de durere. Nasturii de la mâneci, îmbrăcaţi în

[6] „Arta de a muri” – în lb. latină în orig. (n. tr.).

stofă, nu se închideau bine, iar între tivul mânecilor şi marginea mănuşilor se zărea o fâşiuţă de piele albă. Gulerul rochiei cobora un pic mai jos decât i-ar fi plăcut ei, lăsându-i la vedere clavicula, pe care se întindea o cicatrice de lungimea degetului mare. Se potrivea perfect cu frunzele sidefii ale sfeşnicelor din argint ce se aflau de o parte şi de alta a oglinzii; soţul ei îi înfipsese unul dintre ele în carne, ca şi cum şi-ar fi înfipt pecetea într-un vas cu ceară caldă. Cora se gândise să o acopere cu machiaj, însă, în cele din urmă, se ataşase de cicatricea aceea şi ştia că în anumite cercuri era chiar invidiată, oamenii credeau că avusese acolo un tatuaj.

S-a întors cu faţa spre încăpere, privind în jur. Orice musafir s-ar fi oprit nedumerit în uşă, văzând pe o parte patul înalt şi moale, draperiile din damasc ale unei femei înstărite, iar pe partea cealaltă instrumentele unui cercetător. Colţul cel mai îndepărtat al încăperii era tapetat cu afişe botanice şi cu hărţi rupte din atlase, cu foi de hârtie pe care erau citate, scrise cu scrisul ei mare, numai majuscule (NU VISA NICIODATĂ CU MÂNA PE CÂRMĂ! NU TE ÎNTOARCE NICIODATĂ CU SPATELE SPRE BUSOLĂ!), pe poliţa de deasupra căminului vreo zece amoniţi erau aranjaţi în funcţie de dimensiune. Deasupra lor, într-o ramă aurită, Mary Anning şi câinele ei priveau un fragment din piatra de la Lyme Regis. Erau toate ale ei acum – covorul, scaunele, paharul din cristal care încă mirosea a vin? Aşa credea. Iar la gândul acela simţea un soi de despovărare miraculoasă, ca şi cum ar fi fost eliberată de sub legile lui Newton şi ar fi putut porni, plutind, spre tavan. Senzaţia era sufocată de cerinţele stricte ale decenţei, însă Cora îi putea spune pe nume: nu era neapărat fericire, nici măcar mulţumire, ci uşurare. Era şi suferinţă la mijloc, nu încăpea îndoială, şi ea era recunoscătoare pentru asta, căci oricât de mult l-ar fi dispreţuit spre final, el contribuise, cel puţin în parte, la formarea ei – şi la ce bun să se dispreţuiască singură?

— Of, el m-a creat, da, a rostit ea cu voce tare, în timp ce amintirile au început să i se perinde prin faţa ochilor,

asemenea fumului unei lumânări stinse.

Avea şaptesprezece ani şi locuia cu tatăl ei într-o casă un pic mai sus de centru. Mama ei murise de mult, însă nu înainte de a se asigura că fiica ei nu era condamnată să se limiteze la broderii de mână şi la limba franceză. Tatăl ei – neştiind ce să facă exact cu modesta-i avere, apreciat doar în mod ironic de chiriaşii săi – ieşise într-o zi cu treabă, iar la întoarcere sosise însoţit de Michael Seaborne. I-o prezentase cu mare mândrie pe fiica lui – Cora era desculţă şi tocmai făcea o lecţie de latină –, iar musafirul îi luase mâna, admirându-i-o şi dojenind-o că avea o unghie ruptă. Se întorsese o dată şi încă o dată, până ce ajunsese să fie aşteptat în casa lor. Îi adusese în dar cărţi subţirele şi tot felul de obiecte mici şi grele, cu totul inutile. O tachina adesea, punându-şi degetul în palma ei şi mângâind-o până ce pielea începea s-o doară, până ce toată fiinţa ei se concentra asupra acelui punct pe care îl atingea el. Când el era lângă ea, bazinele din Hampstead, graurii ce zburau la apus, urmele lăsate de copitele oilor în noroiul moale – toate păreau insipide, neimportante. Începuse să-i fie ruşine de ele – de hainele ei largi şi neîngrijite, de părul neîmpletit.

Într-o bună zi, el îi spusese: „În Japonia, o vază spartă este lipită cu picături de aur topit. Cât de miraculos ar fi: să te distrug şi apoi să te lipesc la loc cu aur!” Însă ea avea atunci şaptesprezece ani şi tinereţea îi era ca o armură, nici nu simţise tăişul pătrunzând. Izbucnise în râs, la fel şi el. În ziua în care a împlinit nouăsprezece ani, a dat la schimb cântecul păsărilor pe evantaie din pene, greierii din iarba înaltă pe o haină împodobită cu aripi de cărăbuş. Era încorsetată cu oase de balenă, străpunsă cu fildeş, trasă de păr de carapacea unei broaşte-ţestoase. Vorba îi devenise mai languroasă, pentru a-i ascunde micile poticniri. Nu mai mergea nicăieri pe jos. El îi dăruise un inel de aur care îi era mic… Un an mai târziu îi dăruise altul – unul şi mai mic.

Văduva s-a trezit din reverie când a auzit paşi deasupra: paşi înceţi, măsuraţi cu precizia ticăitului unui ceas.

— Francis, a rostit ea.

A rămas în aşteptare, tăcută.

Cu un an înainte ca tatăl lui să moară şi la vreo şase luni după ce boala îşi făcuse simţită prezenţa pentru prima dată, la micul dejun (simţise în gât o gâlmă ce nu-l lăsa să înghită), Francis Seaborne a fost mutat într-o încăpere aflată la al patrulea etaj al casei, în capătul cel mai îndepărtat al culoarului.

Tatăl lui nu ar fi fost deloc interesat de asemenea schimbări de ordin casnic, nici dacă n-ar fi fost ocupat la vremea aceea: ajuta Parlamentul cu o lege privitoare la locuinţele sociale. Decizia fusese luată în totalitate de mama lui şi de Martha, care fusese angajată ca dădacă atunci când el era bebeluş şi care, după cum spunea chiar ea, nu mai reuşise să plece. Erau de părere că ar fi mai bine ca Francis să fie ţinut la o oarecare distanţă, întrucât era foarte agitat noaptea şi apărea deseori la uşa lor, de câteva ori chiar la fereastră. Nu cerea niciodată nimic, nici măcar un pahar cu apă sau o îmbrăţişare, cum ar fi făcut alt copil. Pur şi simplu stătea în pragul uşii, ţinând în mână unul dintre numeroasele lui talismane, până când una dintre ele, cuprinsă de nelinişte, avea să ridice capul de pe pernă şi să-l vadă.

Imediat după ce a fost mutat în ceea ce Cora numea Camera de Sus, băiatul şi-a pierdut orice urmă de interes pentru aceste deplasări nocturne, mulţumindu-se doar să strângă (nimeni n-ar fi folosit vreodată cuvintele „să fure") orice îi atrăgea privirea. Aceste obiecte erau etalate în baza unor şabloane complicate şi surprinzătoare, care se schimbau la fiecare vizită a Corei; aveau o frumuseţe şi un farmec straniu, pe care Cora chiar le-ar fi admirat dacă ar fi fost opera fiului altcuiva.

Întrucât era vineri şi ziua înmormântării tatălui său, băiatul se îmbrăcase singur. La unsprezece ani ştia foarte bine să-şi pună o cămaşă şi cum se ortografiază elementele ce o compun („Este NECESAR ca o cămaşă să aibă un Guler, dar două Mâneci"). Moartea tatălui său îl lovise ca o calamitate, însă nu era mai gravă decât faptul că-şi

pierduse cu o zi înainte una dintre comorile lui (o pană de porumbel cât se poate de obişnuită, însă care putea fi îndoită până ce forma un cerc complet, fără a se rupe). Când a primit vestea cea rea – observând că mama lui nu plângea, ci era nemişcată şi, cumva, înflăcărată, ca şi cum tocmai ar fi lovit-o un fulger –, primul lui gând a fost: „Nu înţeleg de ce mi se întâmplă mie.” Însă pana dispăruse; tatăl lui murise; iar acum avea să fie nevoit să meargă la înmormântare. Ideea asta nu-i displăcea, de fapt. A răspuns, conştient că se arăta destul de binevoitor, având în vedere situaţia:

— O schimbare e la fel de bună ca un răgaz de odihnă.

În zilele imediat următoare morţii lui Michael Seaborne, câinele fusese cel care suferise cel mai mult. Scâncise neîncetat la uşa camerei bolnavului şi nimeni nu reuşise să-l consoleze. Poate că o mângâiere ar fi avut mai mult succes, dar întrucât nimeni nu s-a aventurat să-şi afunde mâna în blana lui slinoasă, pregătirea trupului neînsufleţit („Pune-i câte o monedă pe ochi, pentru luntraş”, spusese Martha. „Nu cred că Sfântul Petru se va obosi cu asta...”) fusese însoţită de aceleaşi schelălăieli ascuţite. Câinele murise, şi-a amintit Francis, mângâind satisfăcut un micuţ smoc de blană pe care îl adunase de pe mâneca tatălui său. Astfel, singurul suflet care îl plânsese pe mort trebuia să fie şi el acum plâns.

Nu era sigur ce presupunea ritualul de îngropăciune a morţilor, dar a considerat potrivit să meargă la cimitir cât mai pregătit cu putinţă. Haina lui avea mai multe buzunare şi fiecare dintre acestea conţinea un obiect nu neapărat sacru, dar potrivit pentru acea ocazie, după părerea băiatului. O lupă crăpată, prin care toate lucrurile din jur păreau sparte; acel smoc de blană (în care spera că se mai afla încă un purice sau o căpuşă, care să conţină, la rândul lor, o picătură de sânge); o pană de corb, cea mai bună pană din colecţia lui, pentru că avea vârful albăstrui; o bucăţică de material, pe care o rupsese din tivul fustei Marthei, după ce observase acolo o pată în forma Insulei Wight; şi o piatră cu o gaură perfect rotundă în mijloc. După

ce şi-a umplut buzunarele, le-a bătut uşor şi le-a numărat, a coborât la mama lui, iar la fiecare dintre cele 36 de trepte pe care le avea de coborât, a rostit incantaţia: „Azi – *aici* – mâine – *mort;* azi – *aici – mort".*

— Frankie…

Cât de mic i se părea! Figura lui, care în mod straniu nu semăna cu chipul niciunuia dintre părinţi, poate cu excepţia ochilor negri ai tatălui său, era impasibilă. Se pieptănase, iar părul îi stătea ca nişte mici creste teşite pe cap: faptul că se străduise să se aranjeze o impresiona. A întins mâna spre el, însă apoi a lăsat-o să-i cadă în poală. Băiatul stătea în picioare, bătând uşor pe fiecare buzunar, pe rând. A întrebat-o:

— Unde e acum?

— O să ne aştepte la biserică.

Oare ar fi trebuit să-l ia în braţe? Adevărul e că nu prea părea să aibă nevoie de consolare.

— Frankie, să ştii că dacă vrei să plângi, nu e nicio ruşine.

— Dacă voiam să plâng, plângeam deja. Dacă voiam să fac orice, puteam s-o fac deja.

Nu l-a certat că i-a răspuns aşa, pentru că nu făcuse decât să exprime un lucru evident. Băiatul a mai bătut o dată uşor pe fiecare buzunar, iar ea i-a spus cu blândeţe:

— Văd că-ţi aduci şi comorile.

— Îmi aduc şi comorile. Am o comoară pentru tine *(bătaie pe buzunar),* o comoară pentru Martha *(bătaie pe buzunar),* o comoară pentru Tata *(bătaie pe buzunar),* o comoară pentru mine *(două bătăi pe buzunar).*

— Mulţumesc, Frankie…

Nu ştia ce să-i răspundă, rămăsese fără cuvinte. Dar a apărut Martha, care, ca întotdeauna, prin simpla ei prezenţă, a făcut să dispară uşoara tensiune ce apăruse în încăpere. L-a atins uşor pe Francis pe cap, ca şi cum ar fi fost un copil obişnuit. Braţul ei puternic a prins-o pe Cora pe după talie; mirosea a lămâie.

— Haideţi, a spus ea. Nu i-a plăcut niciodată să întârziem.

Clopotele Bisericii St Martin au bătut pentru morţi la ora

2, răsunând în Trafalgar Square. Francis, al cărui auz era nemilos de ascuţit, şi-a apăsat mâinile înmănuşate pe urechi şi a refuzat să treacă pragul până nu s-a auzit ultima bătaie de clopot. Astfel, enoriaşii adunaţi în biserică, întorcându-se să-i vadă pe întârziaţi, văduva şi fiul ei, au oftat mulţumiţi: cât de palizi erau! Cât de potrivită, cât de adecvată era suferinţa lor! Şi uită-te la pălăria aia!

Cora a urmărit spectacolul din seara aceea cu o detaşare curioasă. În naos, ascunzând altarul – într-un coşciug aşezat pe ceva ce semăna cu masa unui măcelar – era trupul neînsufleţit al soţului ei, trup pe care nu-şi amintea să-l fi văzut vreodată în întregime: îl întrezărise doar în câteva clipe grăbite şi uneori pline de panică, când văzuse o piele albă, întinsă peste oasele fine.

Şi-a dat seama că nu-l cunoscuse deloc în viaţa publică, care se desfăşura în încăperile (pe care ea şi le imagina identice) din Camera Comunelor, în biroul lui din Whitehall şi în clubul în care ea nu putea pătrunde, pentru că avea ghinionul de a fi femeie. Poate că în alte părţi dăduse dovadă de blândeţe – da, poate că ăsta era răspunsul, poate că ea fusese cea asupra căreia îşi descărcase cruzimea meritată de alţii. Dacă stătea să se gândească, asta îi putea conferi un aer nobil: şi-a privit mâinile, ca şi cum s-ar fi aşteptat ca ideea aceea să-i fi crestat stigmate în palme.

Deasupra ei, în balconul înalt şi întunecat care în aerul greu părea să plutească peste coloanele ce-l susţineau, se afla Luke Garrett. „Drăcuşorul!”, şi-a spus ea. „Uită-te la el!” Şi inima ei aproape c-a pornit în zbor spre prietenul ei, apăsând pe gratiile coastelor. Nici halatul de chirurg n-ar fi putut fi mai nepotrivit pentru o înmormântare decât haina cu care era îmbrăcat şi Cora era sigură că băuse mult înainte să sosească la biserică. Cu siguranţă fata de lângă el era o cunoştinţă nouă, a cărei afecţiune avea un preţ care îi depăşea cu mult bugetul. Însă, în ciuda întunericului şi a distanţei dintre ei, o singură privire a fost suficientă ca s-o facă să-i vină să râdă. Martha a simţit şi a ciupit-o tare de coapsă. Astfel, mai târziu, turnându-şi vin în pahare, în

Hampstead, în Paddington şi în Westminster, oamenii aveau să spună:

— Văduva lui Seaborne a gemut de durere exact când preotul a rostit: „Deşi zace mort, el va trăi…” Ştii, într-un fel a fost frumos.

Lângă ea, Francis şuşotea de zor, cu buzele lipite de degetul mare şi cu ochii strâns închişi. Arăta şi mai copilăros, iar Cora şi-a aşezat mâna peste a lui. Mânuţa băiatului încă mai încăpea perfect în a ei şi era fierbinte. După o vreme, ea şi-a luat mâna şi a aşezat-o în poală.

După aceea, în timp ce sutanele fluturau ca nişte corbi printre strane, Cora a stat pe treptele din faţa bisericii şi i-a salutat pe credincioşii care plecau. Aceştia erau cu toţii adevărate întruchipări ale bunătăţii şi ale amabilităţii – Cora nu trebuia să uite că are prieteni în oraş. Era bine venită, împreună cu chipeşul ei fiu, să vină la cină la oricare dintre ei; aveau să o pomenească toţi în rugăciunile lor. I-a dat mai departe Marthei atâtea cărţi de vizită, atâtea bucheţele de flori, atâtea cărticele de aducere-aminte şi atâtea batiste brodate cu marginile negre, încât un trecător ar fi putut crede că era ziua nunţii ei – o nuntă sobră, e drept.

Încă nu se lăsase seara, dar pe treptele bisericii apăruse un strat de chiciură ce strălucea în lumina lămpilor stradale, iar ceaţa învăluia oraşul ca într-un cort alburiu. Cora a început să tremure, străbătută de un fior, iar Martha a venit mai aproape de ea, pentru ca prietena ei să simtă căldura emanată de trupul său bine făcut, îmbrăcat în al doilea cel mai bun palton al ei. Francis stătea un pic mai departe, căutând de zor cu mâna stângă în buzunarul de la haină, în timp ce cu mâna dreaptă îşi teşea întruna părul. Nu părea chiar tulburat, căci, dacă ar fi fost, cele două femei l-ar fi adus între ele şi i-ar fi murmurat cuvinte de alinare ce le-ar fi venit atât de uşor pe buze dacă ar fi fost cerute. Dar nu, băiatul părea mai curând politicos resemnat din întreruperea unui ritual îndrăgit.

— Iisus să ne miluiască! a spus doctorul Garrett, în timp ce ultimii credincioşi se îndepărtau, cu pălăriile lor negre, uşuraţi că înmormântarea se sfârşise, întorcându-se spre

distracţiile din seara aceea şi înspre treburile din dimineaţa următoare. Apoi, cu o trecere rapidă spre seriozitate, care de obicei îl făcea irezistibil, a înşfăcat mâna înmănuşată a Corei şi-a zis: Bravo, Cora, te-ai descurcat foarte bine! Pot să te conduc acasă? Lasă-mă să te conduc acasă. Mi-e foame. Ţie nu ţi-e foame? Aş fi în stare să mănânc un cal, cu tot cu mânz!

— Nu-ţi permiţi un cal.

Martha îi vorbea întotdeauna doctorului pe un ton enervat. Ea îi dăduse porecla Drăcuşorul, deşi nimeni nu-şi mai aducea aminte lucrul acesta. Prezenţa lui în casa de pe Foulis Street – la început explicată prin datorie, apoi prin devotament – o enerva pe Martha, care era de părere că devotamentul ei faţă de Cora era mai mult decât suficient. Bărbatul scăpase de însoţitoare şi băgase în buzunarul de la piept o batistă festonată cu negru.

— Cel mai mult mi-aş dori să fac o plimbare, a spus Cora.

Francis, ca şi cum i-ar fi simţit oboseala bruscă şi ar fi considerat-o o oportunitate de a câştiga teren, s-a înfiinţat repede lângă ea şi i-a cerut să meargă acasă cu metroul. Ca întotdeauna, rugămintea lui nu a sunat precum ceva copilăros, precum ceva ce i-ar fi făcut o bucurie, ci mai curând ca o afirmaţie îndrăzneaţă. Garrett, care încă nu învăţase cum să reacţioneze în faţa voinţei nestrămutate a băiatului, i-a răspuns:

— Am avut parte de suficient Hades pentru o singură zi, şi a făcut semn unui taxi care trecea pe lângă ei.

Martha l-a luat pe băiat de mână şi, siderat de îndrăzneala ei, acesta şi-a lăsat mâna în palma ei înmănuşată.

— Te duc eu, Frank! E cald înăuntru, iar eu deja nu-mi mai simt degetele de la picioare. Cora, doar nu ai de gând să mergi pe jos tot drumul? Sunt cel puţin trei mile[7]!

— Trei şi jumătate, a răspuns doctorul sigur pe sine, de parcă el însuşi ar fi aşezat dalele din pavaj. Cora, dă-mi voie să te conduc!

---

[7] Unitate de măsură pentru distanţă folosită în Marea Britanie şi în Statele Unite ale Americii, echivalentă cu 1,6 kilometri (n. tr.).

Şoferul taxiului a făcut un gest de nerăbdare şi a primit ca răspuns un gest obscen.

— Nu trebuie să faci asta. Nu poţi să te duci singură…

— Nu trebuie? Nu pot?

Cora şi-a scos mănuşile, care nu o apărau de vânt nici cât o pânză de păianjen. Le-a aruncat spre Garrett.

— Dă-mi-le pe-ale tale, nu ştiu de ce se mai fac mănuşi din astea sau de ce le tot cumpără femeile. Pot să merg pe jos şi chiar asta am să fac. Sunt îmbrăcată perfect pentru o plimbare, nu vezi?

Şi-a ridicat poala fustei, scoţând la iveală o pereche de bocanci ce-ar fi fost potrivită mai curând pentru un băiat de şcoală.

Francis se întorsese cu spatele spre mama lui, nu mai era interesat de turnura pe care o putea lua seara aceea; avea multe de făcut acasă, în Camera de Sus, şi câteva obiecte noi *(două bătăi pe buzunar)* cărora trebuia să le acorde toată atenţia. Şi-a retras mâna din palma Marthei şi a pornit spre oraş. Martha, aruncând o privire mustind de neîncredere spre Garrett şi una îndurerată către prietena ei, le-a strigat în grabă „rămas-bun" şi a dispărut în ceaţă.

— Lasă-mă să mă duc singură, a spus Cora trăgând de mănuşile luate cu împrumut – atât de uzate, încât abia dacă erau mai groase decât ale ei. Gândurile-mi sunt atât de amestecate, încât îmi va trebui cel puţin o milă să le desţelenesc.

A atins uşor batista tivită cu negru din buzunarul lui Garrett.

— Vino mâine la mormânt, dacă vrei, a adăugat ea. Îmi propusesem să merg singură, dar poate că tocmai asta e ideea: poate că suntem întotdeauna singuri, indiferent cine ne este alături.

— Ar trebui să ai în permanenţă un secretar pe lângă tine, să-ţi noteze toate vorbele de înţelepciune, i-a răspuns Drăcuşorul sarcastic, lăsându-i mâna să cadă.

A făcut o plecăciune exagerată şi s-a retras în taxi, trântind portiera în timp ce ea râdea.

Minunându-se de talentul bărbatului de a-i schimba

radical dispoziţia, Cora a pornit mai întâi nu spre vest, către casă, ci spre Strand. Îi plăcea locul unde râul Fleet fusese deturnat subteran, la est de Holborn. Era undeva un grilaj prin care, într-o zi liniştită, puteai auzi cum râul fuge spre mare.

Ajungând la Fleet Street, s-a gândit că, dacă s-ar fi concentrat suficient de tare, ar fi reuşit să audă, prin reverberaţiile aerului cenuşiu, cum râul aleargă prin cavoul său lung. Însă nu se auzea decât vacarmul unui oraş pe care nici îngheţul şi nici ceaţa nu-l puteau opri din a munci şi din a se simţi bine. În plus, îi spusese cineva că în ziua de azi era doar cât un canal amărât, nivelul crescându-i nu din cauza ploii ce se scurgea dinspre Hampstead Heath, ci din cauza oamenilor care i se adunau pe maluri. A rămas în picioare o vreme, până când mâinile au început s-o doară de frig, iar lobii urechilor, proaspăt găuriţi, au început să-i pulseze. A oftat şi a pornit spre casă, dându-şi seama că neliniştea pe care i-o trezea odinioară imaginea casei din Foulis Street dispăruse, rămânând undeva în spatele stranelor negre ale bisericii.

Martha, care aşteptase cu îngrijorare întoarcerea Corei (ea a sosit după un pic mai mult de o oră, cu pistruii ca de foc, vizibili de sub stratul de pudră, şi cu pălăria căzută într-o parte), punea mare preţ pe pofta de mâncare, considerând-o o dovadă a unei minţi sănătoase. Aşa că a privit cu mare încântare cum prietena ei a mâncat ouă şi pâine prăjită.

— Tare am să mă bucur când toate astea se vor sfârşi! spusese ea. Toate cărţile astea de vizită, toate strângerile de mână! Aşa m-am săturat de eticheta morţii!

În absenţa mamei lui, băiatul, moleşit şi obosit după călătoria cu metroul, urcase în camera lui fără o vorbă, cu un pahar cu apă, iar apoi adormise strângând în mână un cotor de măr. Martha stătuse în pragul uşii şi-l privise, văzând cât de negre îi erau genele pe fundalul alb al obrajilor, şi se simţise înduioşată. Un ghemotoc din blana afurisitului de câine ajunsese cumva pe perna băiatului. Probabil era plin de păduchi şi de purici, aşa că femeia s-a

aplecat deasupra băiatului ca să ia smocul de blană şi să-l lase apoi să doarmă liniştit. Dar probabil că încheietura ei a atins faţa de pernă; băiatul s-a trezit complet într-o clipită. Văzând blana în mâna ei, a scos un fel de urlet de mânie fără cuvinte, care a făcut-o pe Martha să scape ghemotocul slinos şi să fugă din încăpere. Coborând scările, ea şi-a spus: „Cum e posibil să-mi fie teamă de el, nu e decât un biet băiat orfan de tată?!" şi aproape că-i venea să se întoarcă şi să-i ceară suvenirul acela scârbos, poate chiar să-i dea un pupic. Însă în clipa aceea a auzit o cheie în broasca uşii de la intrare şi a apărut Cora, care voia să se încălzească lângă un foc, aruncându-şi mănuşile şi întinzând braţele spre a fi îmbrăţişată.

Mai târziu în seara aceea, fiind ultima care mergea la culcare, Martha s-a oprit în faţa dormitorului Corei. În ultimii ani căpătase obiceiul de a se asigura înainte de culcare că prietena ei e bine. Uşa dormitorului Corei era pe jumătate deschisă. Buşteanul din şemineu scuipa scântei fierbinţi. Martha a întrebat din prag:

— Dormi? Pot să intru?

Cum n-a primit niciun răspuns, a păşit pe covorul moale. De-a lungul poliţei căminului se aflau cărţi de vizită şi mesaje de condoleanţe, cu marginile negre şi cu scrisul mic, înghesuit. Un bucheţel de violete, legat cu o panglică neagră, căzuse lângă cămin. Martha s-a aplecat să ridice florile, care au părut că se feresc de ea, ascunzându-se în spatele frunzelor de formă de inimă. Le-a pus într-un pahar micuţ cu apă, aşezându-le în aşa fel încât prietena ei să le vadă imediat când se trezeşte. S-a aplecat să o sărute. Cora a murmurat ceva şi s-a mişcat un pic, dar nu s-a trezit. Martha şi-a amintit cum, atunci când venise să ocupe postul din Foulis Street, se aşteptase să aibă o stăpână cu nasul pe sus şi cu mintea slăbită de bârfă şi de modă. Cât de surprinsă fusese, pusă în faţa persoanei schimbătoare care o întâmpinase! Înfuriată şi fascinată, Martha şi-a dat seama că imediat ce se obişnuia cu o Cora, o alta îşi făcea apariţia; o fată ce părea o elevă încântată peste măsură de propria inteligenţă, apoi o prietenă apropiată, ca după mulţi ani de

intimitate; o femeie care organiza cine de o eleganţă extravagantă, dar care imediat ce pleca ultimul musafir înjura, îşi desfăcea părul şi se întindea crăcănată, râzând, în faţa focului.

Până şi vocea ei stârnea un soi de admiraţie confuză – vorbirea ei pe jumătate vioaie şi cântată, pe jumătate greoaie, ce apărea atunci când era obosită, dificultatea cu care pronunţa anumite consoane. O îndrăgea şi mai mult pentru că ştia că în spatele acelui farmec dublat de inteligenţă – pe care Martha şi-a dat seama că prietena ei îl putea porni şi opri ca şi cum ar fi fost un simplu robinet – se aflau răni groaznice. Michael Seaborne o trata pe Martha cu aceeaşi indiferenţă cu care privea cuierul din hol: era cu totul insignifiantă, nu se obosea nici măcar să o privească în ochi atunci când se întâmpla să se întâlnească pe scări. Însă Marthei nu-i scăpa nimic, auzea fiecare insultă mascată de politeţe, vedea fiecare vânătaie ascunsă şi doar cu un efort uriaş se abţinea de la a pune la cale o crimă pentru care ar fi acceptat bucuroasă să fie spânzurată. Cu puţină vreme înainte de a se împlini un an de la sosirea ei în Foulis Street – în orele mici ale dimineţii, când nimeni nu dormea –, Cora venise în camera ei. Ceea ce îi făcuse sau ceea ce îi spusese soţul ei, indiferent ce ar fi fost, o făcuse să tremure violent, cu toate că era o noapte caldă. Părul ei bogat, aflat în dezordine, era ud. Fără să scoată o vorbă, Martha dăduse la o parte cuverturile şi o luase în braţe pe Cora, îşi ridicase genunchii, ca s-o cuprindă cu totul, şi o ţinuse strâns în braţe, până când tremurul femeii o cuprinsese şi pe ea. Eliberat de constrângerile oaselor de balenă şi ale hainelor, trupul Corei era solid, puternic. Martha îi simţise coastele lipite de ea, burta moale acolo unde o ţinea în braţe, muşchii robuşti ai coapselor. Era ca şi cum ar fi ţinut în braţe un animal care nu avea să mai accepte niciodată să stea atât de nemişcat. Se treziseră încă îmbrăţişate, cu totul în largul lor, şi se despărţiseră cu o mângâiere.

O bucura enorm faptul că în perioada de doliu Cora n-a zăcut în pat să jelească, ci se refugiase în vechiul obicei pe

care îl numea „studiile ei”, ca şi cum ar fi fost un băiat care tocea pe brânci pentru facultate. Pe pat, lângă ea, se afla vechiul dosar legat în piele al mamei ei, care-şi pierduse aurul monogramei şi care mirosea (insista Martha) ca animalul din care fusese făcut. Tot acolo se aflau şi caietele, pline de scrisul ei mic şi citeţ, cu marginile pline de notiţe, cu tulpini de buruieni şi de ierburi presate între pagini. Pe harta segment din coastă erau făcute marcaje cu cerneală roşie. Un vraf de hârtii zăcea în jurul ei, iar Cora adormise ţinând în mână un amonit din Dorset. Însă în somn îl strânsese prea tare în palme: se spărsese şi mâna îi rămăsese plină de pământ.

Februarie

1

— Ce vreau să zic… Uită-te la iasomie, de exemplu!

Doctorul Luke Garrett a dat la o parte hârtiile de pe birou, ca şi cum s-ar fi aşteptat să găsească sub ele mici boboci albi, gata să înflorească, însă în locul lor a dat peste un săculeţ cu tutun şi a început să-şi ruleze o ţigară.

— Parfumul ei e atât de puternic, încât este plăcut şi deranjant în acelaşi timp. Oamenii se feresc, aproape cu silă, apoi se apropie, iar se retrag, iar se apropie. Nu sunt siguri dacă ar trebui să fie dezgustaţi sau seduşi. Dacă am putea recunoaşte că durerea şi plăcerea nu sunt doi poli opuşi, ci părţi ale aceluiaşi întreg, am înţelege, în sfârşit…

Şi-a pierdut şirul gândurilor şi a început să-l caute.

Obişnuit cu asemenea prelegeri, omul care stătea lângă fereastră a mai luat o gură de bere şi i-a răspuns cu blândeţe:

— Nu mai departe de săptămâna trecută ai ajuns la concluzia că toate stările de durere sunt malefice şi că toate stările de plăcere sunt bune. Îmi amintesc exact cuvintele tale, fiindcă le-ai spus de o mulţime de ori, ba chiar mi le-ai şi scris pe o hârtie, în caz că le uit. E posibil să am hârtia la mine…

Şi-a pipăit în glumă buzunarele, iar apoi s-a înroşit; nu reuşea niciodată să stăpânească perfect arta ironiei prietenoase.

George Spencer era tot ceea ce Garrett nu era: înalt, avut, chipeş, timid şi bogat mai curând în sentimente profunde, decât în gânduri iuţi. Cei care îi cunoşteau pe amândoi de pe vremea studenţiei glumeau spunând că Spencer era conştiinţa Drăcuşorului, despărţită de trupul lui, cumva, şi alergând întotdeauna ca să ţină pasul cu el.

Garrett s-a înfipt şi mai adânc în fotoliu.

— Evident că *pare* complet contradictoriu şi imposibil de justificat, însă minţile strălucite pot să cuprindă două

gânduri complet opuse în acelaşi timp.

S-a încruntat, expresie care făcea ca ochii lui aproape să dispară sub sprâncenele negre şi sub bretonul chiar mai negru, şi şi-a golit paharul.

— Dă-mi voie să-ţi explic…

— Mi-ar plăcea, dar trebuie să mă văd cu nişte prieteni la cină.

— Tu *n-ai* prieteni, Spencer. Nici măcar eu nu te plac. Uite ce e: n-are rost să negăm că provocarea şi resimţirea durerii sunt cele mai respingătoare experienţe pe care le poate trăi un om. Înainte de a anestezia pacientul, chirurgii vomită, îngroziţi de gândul la ceea ce sunt pe cale să facă. Bărbaţi şi femei cu mintea întreagă preferă să-şi scurteze viaţa cu 20 de ani, decât să intre sub bisturiu… Şi tu ai face la fel, şi eu aş face la fel! Şi cu toate astea, e imposibil de spus ce *este,* de fapt, durerea, ori cum este ea simţită, dacă doi oameni simt aceeaşi durere. Oare este mai curând o chestiune de imaginaţie decât de senzaţie trupească – înţelegi, deci, cât de importantă este hipnoza?

L-a privit pe Spencer cu ochii îngustaţi şi a continuat:

— Dacă îmi spui că te-ai ars şi că te doare, cum aş putea să ştiu dacă senzaţiile pe care le descrii tu seamănă cu ceea ce aş simţi eu, dacă aş suferi aceeaşi arsură? Tot ce pot spune cu certitudine este că amândoi am avut o reacţie fizică la stimuli identici. E adevărat, poate că amândoi am ţipa şi ne-am băga repede în apă rece, dar de unde să ştiu dacă nu cumva tu ai o senzaţie care, dacă ar fi resimţită de mine, m-ar face să ţip cu totul altfel?

A rânjit ca un lup şi a mai spus:

— Şi contează? Ar schimba asta tratamentul pe care l-ar prescrie un doctor? Dacă începi să pui la îndoială adevărul – sau, presupun, valoarea – durerii, cum ai putea să nu oferi îngrijiri medicale în funcţie de o măsurătoare despre care tu însuţi recunoşti că este complet arbitrară?

Pierzându-şi interesul, Garrett s-a aplecat să adune hârtiile de pe jos şi s-a apucat să le aşeze, ordonat, în dosare.

— Adevărul este că, pragmatic vorbind, nu contează

absolut deloc. Mi-a trecut gândul ăsta prin minte, asta-i tot. Îmi mai vine câte o idee din asta şi-mi place să stau de vorbă despre ele, iar în afară de tine, nu am cu cine să vorbesc. Se vede treaba c-ar trebui să-mi iau un câine.

Spencer, văzând că prietenul său a devenit posomorât, a scos o ţigară şi, ignorând ticăitul ceasului, s-a aşezat pe un scaun fără pernă şi s-a uitat în jur. Încăperea era atât de curată, încât te ducea cu gândul la o manie a curăţeniei, iar zgârcitul soare de iarnă nu reuşea să scoată în evidenţă nici măcar un fir de praf, oricât se străduia. În cameră se aflau două scaune şi o masă, precum şi două cufere de voiaj care serveau tot drept mobilă. Bucata de material care era bătută în cuie în dreptul ferestrei era uzată şi decolorată, iar şemineul din piatră albă strălucea. Se simţea un miros puternic de lămâie şi de antiseptic, iar deasupra şemineului se aflau fotografiile cu rame negre ale lui Ignaz Semmelweis şi John Snow. Prins în pioneze deasupra micului birou, era un desen (semnat LUKE GARRETT, 13 ANI) ce înfăţişa un şarpe încolăcit în jurul unui toiag şi gustând aerul cu limba-i despicată: era simbolul lui Asclepios, care fusese scos din pântecele tăiat al mamei sale, pe rugul funerar, şi care devenise zeul vindecării. Singurele mâncăruri şi băuturi pe care le văzuse vreodată Spencer în încăperea aceea de la etajul trei al clădirii cu scări văruite în alb erau berea ieftină şi biscuiţii. Şi-a privit prietenul, conştient de lupta pe care o trezea întotdeauna în el, ceva între frustrare şi afecţiune.

Spencer îşi amintea cât se putea de clar prima lor întâlnire, în sălile de cursuri de la Royal Borough, spitalul universitar unde Garrett demonstrase că-şi depăşise profesorii atât în ceea ce priveşte teoria, cât şi în ce priveşte înţelegerea, suportându-le poziţia superioară cu o nemulţumire prea puţin elegantă. Excepţie făcuse studierea anatomiei cardiace şi a sistemului circulator – în acele momente devenea atât de copilăros şi de entuziast, încât era bănuit că-i lua peste picior. Astfel se făcea că fusese deseori dat afară de la ore. Spencer, care ştia că singura modalitate de a masca şi a depăşi limitele propriei

inteligenţe era să înveţe, chiar cu disperare, îl evitase pe Garrett. Bănuia că nu ar fi fost de bun augur să fie văzut împreună cu el şi, în plus, se temea un pic de sclipirea întunecată din ochii lui.

Îl întâlnise într-o seară, mult după ce laboratorul se golise şi când uşile ar fi trebuit să-i fie închise, iar în prima clipă avusese impresia că suferă teribil. Stătea cu capul aplecat deasupra uneia dintre băncile tocite şi arse cu Bunsen, holbându-se concentrat la ceva ce ţinea în mâini.

— Garrett? rostise el. Tu eşti? Eşti în regulă? Ce cauţi aici atât de târziu?

Garrett nu-i răspunsese, dar întorsese capul şi pe chip nu avea aşternut obişnuitul său zâmbet sardonic. Îi zâmbise sincer, cu o asemenea bucurie dulce, încât Spencer se gândise că l-a confundat cu un prieten. Însă Garrett îi făcuse semn şi îi spusese:

— Uite! Vino să vezi ce-am făcut!

Primul gând al lui Spencer fusese că Garrett s-a apucat de brodat. N-ar fi fost un lucru atât de straniu. În fiecare an avea loc un concurs în rândul chirurgilor stagiari: cine putea realiza cele mai fine cusături pe un pătrat de mătase albă, iar unii dintre ei susţineau că au exersat folosind pânze de păianjen. Ceea ce-i acaparase atenţia lui Garrett era un obiect frumos, ce semăna cu miniatura unui evantai japonez, care la margine avea un ciucure cu un model ţesut, teribil de complicat. Nu era mai lat decât degetul său mare, iar cusăturile erau atât de delicate, în şabloane de albastru şi ruginiu, pe un bej-gălbui, încât de abia se vedea pe unde trecuseră firele prin mătase. Aplecându-se ca să se uite mai de aproape, înmărmurise, dându-şi seama ce era: un segment tăiat cu mare măiestrie din căptuşeala unui stomac uman, tăiat într-o secţiune subţire ca o coală de hârtie, injectat cu cerneală pentru a sublinia traseul vaselor de sânge şi aşezat între două lamele de sticlă. Niciun artist nu ar fi putut egala împletirea şi încolăcirea fină a venelor şi a arterelor, făcute fără vreun şablon, însă în care Spencer vedea imaginea unui copac cu ramurile goale, primăvara.

— O!

Prinsese privirea lui Garrett şi se uitaseră unul la altul cu o încântare ce avea să-i lege după aceea pentru totdeauna.

— Tu ai făcut asta?

— Da, eu! Odată, când eram mic, am văzut o imagine cu ceva asemănător, făcută de Edward Jenner, parcă. I-am spus tatălui meu că într-o zi o să fac şi eu aşa ceva, însă mă îndoiesc că m-a crezut. Şi totuşi, iată-ne aici şi iată şi ce am reuşit să fac! Am pătruns în morgă pe furiş. Ai să mă pârăşti?

— Nu, niciodată! răspunsese Spencer hipnotizat.

— Cred că pentru cei mai mulţi dintre noi – pentru mine, cel puţin – ce se află sub piele este mult mai demn de a fi privit decât ce se află la suprafaţă. Întoarce-mă pe dos şi ai să vezi ce bărbat arătos sunt!

Garrett aşezase lamelele într-o cutie de carton, pe care o prinsese cu sfoară, iar apoi o pusese în buzunarul de la piept, cu un gest evlavios de preot.

— Am s-o înrămez şi o s-o fixez în abanos. O fi scump abanosul? Sau pin, sau stejar – sper ca într-o bună zi să întâlnesc pe cineva care s-o considere la fel de frumoasă cum îmi pare mie. Vrei să bem ceva?

Spencer se uitase la cărţile pe care le adusese din cameră, apoi la chipul lui Luke. Pentru prima oară, în clipa aceea îi dăduse prin minte că Luke era cu siguranţă timid şi probabil singuratic.

— De ce nu? Dacă tot am să pic examenul, măcar să nu-mi pese.

Celălalt tânăr rânjise.

— În cazul ăsta sper că ai tu ceva bani, că eu n-am mai pus nimic în gură de ieri.

Apoi a pornit de-a lungul coridorului, râzând de el însuşi ori de Spencer, ori de vreo glumă veche pe care tocmai şi-o amintise.

Se pare că Garrett încă nu găsise un mod potrivit de prezentare pentru opera sa, căci iat-o, ani întregi mai târziu, în cutia sa, aşezată cu mare respect pe poliţa căminului; cutia din carton alb avea marginile uşor înnegrite, iar înăuntru se vedeau lamelele. Spencer a rulat

ţigara între degete şi l-a întrebat:

— A plecat?

Garrett a ridicat privirea, gândindu-se preţ de o clipă să se prefacă a nu fi înţeles, dar ştia că nu avea rost.

— Cora? A plecat săptămâna trecută. În Foulis Street sunt trase obloanele, iar mobila este acoperită cu cearşafuri ca să o protejeze de praf. Ştiu, fiindcă m-am uitat.

A făcut o grimasă şi apoi a continuat:

— Plecase deja când am trecut eu pe acolo. Vrăjitoarea aia bătrână de Martha era însă acasă şi n-a vrut să-mi dea adresa la care o să stea: mi-a zis că are nevoie de odihnă şi de linişte şi că o să-mi scrie ea când o să se simtă în stare.

— Martha e doar cu un an mai mare decât tine, a rostit Spencer pe un ton neutru. Şi trebuie să recunoşti, Garrett, că odihna şi liniştea sunt două lucruri foarte rar asociate cu prezenţa ta.

— Dar îi sunt *prieten!*

— Da, dar nu unul din cale-afară de odihnitor sau liniştit. Unde a plecat?

— În Colchester. Colchester! Ce naiba e în Colchester? O ruină şi un râu, ţărani cu labe de raţă şi *noroi.*

— E un loc bun pentru căutat fosile pe coastă, am citit despre asta. Doamnele elegante poartă acum coliere făcute din colţi de rechini montaţi în argint. Cora va fi fericită ca un copil acolo, băgată până la genunchi în noroi. Ai s-o vezi curând.

— La ce-mi foloseşte *curând* ăsta? La ce-mi foloseşte *Colchester?* La ce-mi folosesc fosilele? N-a trecut nicio lună. Ar trebui să fie încă în doliu. (În clipa aceea cei doi bărbaţi nu s-au privit în ochi.) Ar trebui să fie alături de oamenii care ţin la ea.

— Este cu Martha şi nimeni n-a iubit-o mai mult decât ea.

Spencer nu l-a pomenit pe Francis, care-l bătuse de mai multe ori la şah. Cumva, parcă nu avea rost să sugereze că băiatul şi-ar fi iubit mama. Ceasul îi ticăia din ce în ce mai tare, iar bărbatul vedea că izbucnirea temperamentului furios al lui Garrett începea să se domolească. Gândindu-se la cina care îl aştepta, la vin, la casa cu covoare moi în care

pasul se afunda, a rostit, ca şi cum tocmai şi-ar fi amintit:

— Ce voiam eu să te întreb… Cum merge cu lucrarea?

Să aduci în discuţie perspectiva aprecierii academice în faţa lui Garrett avea cam acelaşi efect cu a flutura un os în faţa unui câine, iar în ultima vreme era cam singurul lucru care îi mai putea distrage atenţia de la Cora Seaborne.

— Lucrarea? a rostit el, iar cuvântul părea chinuit. Apoi a continuat, un pic mai domol: Cea despre posibilitatea de a înlocui o valvă aortică? Da, merge bine.

Aproape fără să se uite, a scos cu îndemânare o mână de hârtii acoperite de un scris negru, mic, smulgându-le din mijlocul unui teanc de caiete.

— Termenul de predare e duminică. Aş face bine să mă pun pe treabă. Ce-ar fi să pleci?

S-a întors cu spatele, aplecându-se deasupra biroului, şi a început să ascută un creion cu lama. A despăturit o foaie mare de hârtie, pe care era înfăţişată, mult mărită, o secţiune transversală a inimii umane, cu notiţe criptice scrise cu cerneală neagră. Unele dintre ele fuseseră tăiate şi apoi reintroduse prin adăugarea unor semne de exclamaţie. Ceva de pe margini i-a atras atenţia; l-a entuziasmat sau poate l-a iritat. A înjurat şi a început să mâzgălească ceva.

Spencer a scos o bancnotă din buzunar, a aşezat-o încet pe podea, în aşa fel încât prietenul lui să poată crede că-i aparţinea lui şi căzuse acolo, şi a ieşit închizând uşa după el.

2

După ce a căutat pescăruşi albaştri pe râu şi corbi în ruinele castelului, Cora Seaborne a pornit la plimbare prin Colchester, la braţ cu Martha, care ţinea o umbrelă deasupra amândurora. Nu găsise niciun pescăruş albastru („Poate au pornit într-o croazieră pe Nil – Martha, să-i urmărim?”), dar turnul castelului fusese plin de corbi cu figuri grave, care se plimbau de colo colo cu pantalonii lor jerpeliţi.

— E o ruină destul de reuşită, a spus Cora, dar mi-ar fi

plăcut să văd o spânzurătoare sau un tâlhar cu ochii ciuguliţi de ciori.

Martha, care avea prea puţină răbdare pentru trecut şi ţinea în permanenţă privirea aţintită asupra unui punct luminos din viitor, i-a răspuns:

— E şi aici destulă suferinţă, dacă eşti hotărâtă s-o găseşti.

I-a arătat cu un gest discret un bărbat ale cărui picioare se terminau sub genunchi şi care se instalase în faţa unei cafenele, ca să le inducă şi mai tare un sentiment de vinovăţie turiştilor cu burţile pline. Martha nu ascunsese disconfortul pe care-l resimţise când se mutaseră din casa de la oraş: cu toate că părul bogat, împletit într-o coadă groasă şi braţele puternice o făceau să semene cu o lăptăreasă de la ţară ce adora smântână, ea nu mersese niciodată mai departe, la est de Bishopsgate, iar câmpurile cu stejari din Essex i se păreau sinistre, în vreme ce casele vopsite în roz îi păreau nişte locuinţe de neghiobi. Uluirea stârnită de faptul că se putea bea cafea într-o asemenea văgăună fusese egalată doar de dezgustul faţă de lichidul astringent cu care fuseseră servite. Se adresa oricărei persoane cu care se întâlneau cu politeţea extravagantă cu care i-ar fi vorbit unui copil idiot.

În acelaşi timp, în săptămâna de după plecarea din Londra – Francis fusese retras de la şcoală, spre uşurarea nerostită, dar evidentă a profesorilor –, Martha aproape că începuse să iubească micul oraş, graţie efectului pe care îl avea asupra prietenei ei. Odată scăpată de sub privirea critică a Londrei, Cora renunţase la doliul cucernic şi parcă întinerise cu zece ani, redevenind voioasă. Mai devreme sau mai târziu, îşi propusese Martha, avea s-o întrebe cu toată blândeţea cât intenţiona să trăiască în cele două încăperi de pe High Street, nefăcând nimic în afară de a se plimba până la epuizare şi de a citi cu patimă cărţi, însă deocamdată era mulţumită să o vadă pe Cora fericită.

Aşezând mai bine umbrela, care nu făcuse decât să ajute ploaia sporadică să curgă cu mai multă eficienţă pe gulerele paltoanelor lor, Cora a urmărit cu privirea mâna

întinsă a Marthei. Bărbatul invalid se descurca mult mai bine decât ele să păcălească vremea şi, judecând după satisfacţia cu care privea conţinutul pălăriei pe care o ţinea în faţă, avusese un câştig bun în ziua aceea. Stătea pe ceea ce Cora a crezut la început că era o bancă de piatră, însă, uitându-se mai bine, a văzut că era o bucată de zid prăbuşit. Avea cel puţin trei picioare[8] în lăţime şi două în adâncime, iar rămăşiţa unui citat în latină se iţea în stânga picioarelor cerşetorului.

Văzând că cele două doamne bine îmbrăcate îl studiază de peste drum, bărbatul a arborat imediat o expresie de nefericire resemnată. Dându-şi, probabil, seama că era prea evidentă, a schimbat-o rapid, înlocuind-o cu una de suferinţă nobilă, care lăsa să se înţeleagă că, deşi îşi găsea ocupaţia odioasă, nu ar fi putut fi niciodată acuzat că o reneagă. Cora, care adora teatrul, şi-a eliberat braţul din strânsoarea braţului Marthei şi, strecurându-se prin spatele unui autobuz, s-a oprit în faţa lui, oarecum adăpostită de o marchiză îngustă.

— Bună ziua!

A făcut gestul de a căuta în poşetă. Bărbatul a ridicat privirea spre cer, care în momentul acela a părut să se despice, lăsând să se vadă un interior uluitor de albastru.

— Nu e bună, a răspuns el. Dar poate c-o să se facă mai bună, aici poate aveţi dreptate…

Mica fereastră deschisă printre nori a luminat mai bine clădirea din spatele lui, iar Cora a văzut că aceasta arăta ca şi cum ar fi fost despicată de o explozie. Partea din stânga ei rămăsese mai mult sau mai puţin în forma pe care i-o dăduse arhitectul – o clădire cu mai multe etaje, care ar fi putut fi un conac sau poate o primărie –, însă partea din dreapta fusese distrusă şi se scufundase în pământ cu câteva picioare. Un parapet de stâlpi şi plăci o împiedicau să se prăbuşească pe trotuar, însă echilibrul era înşelător. Corei i s-a părut că aude, peste zgomotul vag al traficului deloc aglomerat, scârţâitul şi scrâşnetul bucăţilor de oţel şi

[8] Picior – unitate de măsură pentru lungime, folosită în Marea Britanie şi în Statele Unite ale Americii, echivalentă cu 30,4 centimetri (n. tr.).

de piatră.

Martha şi-a făcut apariţia lângă ea şi Cora a luat-o instinctiv de mână, nefiind sigură dacă ar fi fost mai bine să facă un pas în spate sau să-şi sumece rochia şi să se apropie şi mai mult. Acelaşi apetit era cel care o mâna de obicei să spargă pietrele găsite, în căutare de amoniţi, până ce aerul care duhnea a cordită[9] o făcea să-şi continue drumul. Acum se putea uita sus, într-o încăpere care încă avea şemineul intact, iar o bucată de covor vişiniu se legăna pe marginea podelei rupte, ca o limbă. Şi mai sus, un pui de stejar prinsese rădăcini pe o latură a scărilor, iar o ciupercă deschisă la culoare, care arăta ca nişte mâini palide, fără degete, pusese stăpânire pe tavanul din ipsos.

— Staţi aşa, domnişoară!

Alarmat, bărbatul s-a tras de pe scaunul lui din piatră şi a venit spre ea, apucând-o de poala paltonului.

— De ce faceţi aşa? Nu, mai în spate, vă rog… Şi mai în spate… acum cred că sunteţi în siguranţă, da. Şi să nu vă mai apropiaţi!

Vorbea cu autoritatea unui paznic, aşa încât Cora s-a simţit uşor ruşinată de gestul ei şi i-a răspuns:

— Vai, îmi pare rău. N-am vrut să vă sperii. Doar că mi s-a părut că văd ceva mişcându-se.

— Probabil erau lăstuni de casă, nu trebuie să vă bateţi capul cu ei.

Uitând o clipă atitudinea pe care o impunea ocupaţia lui, bărbatul a tras uşor de eşarfa pe care o purta la gât şi a continuat:

— Thomas Taylor mă numesc şi vă stau la dispoziţie. Să înţeleg că n-aţi mai fost pe la noi?

— Am ajuns de doar câteva zile. Prietena mea şi cu mine – Cora a făcut un gest spre Martha, care stătea un pic mai departe, ascunsă sub umbrelă şi înmărmurită de indignare – o să stăm aici o vreme, aşa că m-am gândit c-ar fi bine să vă salut.

Cora şi invalidul au părut să analizeze amândoi fraza pe

[9] Pulbere explozivă, obţinută din amestecarea nitroglicerinei cu nitroceluloză şi petrolatum (n. tr.).

care tocmai o rostise, căutându-i logica. Întrucât nu a găsit-o niciunul, au lăsat-o aşa.

— Probabil aţi venit în legătură cu cutremurul, i-a spus Taylor, arătând spre ruinele din spatele lui.

Părea un profesor ce aruncă o ultimă privire peste notiţe înainte de a ţine o prelegere, iar Cora – întotdeauna dispusă să înveţe ceva – i-a confirmat că de asta veniseră.

— Aţi putea să ne explicaţi ce s-a întâmplat? l-a întrebat ea. Dacă aveţi timp.

Cutremurul avusese loc (i-a povestit el) cu opt ani în urmă, după aproximările lui la ora 9.18 dimineaţa. Fusese o dimineaţă de aprilie deosebit de însorită, lucru care mai târziu s-a dovedit o adevărată binecuvântare, pentru că cei mai mulţi dintre oameni ieşiseră din case. Pământul din Essex se zguduise de parcă ar fi încercat să-şi scuture toate oraşele şi sătucurile de pe spinare. Timp de 20 de secunde, nu mai mult, se simţise un şir de trepidaţii. Se oprise pentru o clipă, ca şi cum pământul ar fi tras aer în piept, şi apoi începuse din nou. În estuarele de la Colne şi Blackwater, marea se revoltase cu valuri înspumate, care se năpustiseră asupra ţărmului şi transformaseră toate ambarcaţiunile de pe apă în aşchii şi ţăndări. Biserica Langenhoe, despre care se spunea că ar fi bântuită, fusese aşa de zguduită, încât aproape că se dărâmase, iar din satele Wivenhoe şi Abberton abia dacă mai rămăsese ceva în afară de moloz. Cutremurul se simţise şi în Belgia, unde ceştile cu ceai fuseseră dărâmate de pe mese. În Essex, un băieţel care dormea în pătuţul adăpostit sub o masă murise strivit de moloz, iar bărbatul care curăţa unul dintre ceasurile de la primărie fusese trântit de pe scară şi braţul îi fusese rupt cu totul. În Maldon, oamenii crezuseră că cineva pusese dinamită pentru a teroriza oraşul şi alergaseră cu toţii urlând pe scări, iar Biserica Virley nu a mai putut fi reparată, având acum drept enoriaşi doar vulpi, ce nu stăteau în strane, ci în tufişuri de urzici. În livezi, merii îşi pierduseră floarea şi nu mai făcuseră fruct în vara aceea.

Dacă se gândea mai bine, şi-a dat Cora seama, citise

despre toate astea în ziare – care abordaseră subiectul cu un oarecare amuzament: tocmai micuţul şi modestul Essex, ce abia dacă avea vreo cută în relief, să se zguduie şi să se înfoaie astfel!

— Extraordinar! a exclamat ea încântată. În partea asta a lumii avem sub picioare numai piatră din Paleozoic. Gândiţi-vă, aflate aici de cinci sute de milioane de ani, stâncile astea s-au scuturat zdravăn şi au dărâmat turle de biserici!

— Nu ştiu ce să zic despre asta, i-a răspuns Taylor, aruncându-i Marthei o privire înţelegătoare, aproape complice. În orice caz, Colchester a fost lovit rău, după cum vedeţi, cu toate că nu a murit nimeni.

A arătat din nou cu degetul spre ruinele ce se căscau în spatele lui şi a adăugat:

— Dacă sunteţi hotărâtă să intraţi, păşiţi cu mare grijă şi fiţi cu ochii în patru după picioarele mele, nu-s la nici cinşpe yarzi distanţă de noi.

A tras uşor de pantaloni, împăturind mai bine bucata nefolositoare. Cora, gata oricând să fie copleşită de milă, s-a aplecat şi, cu o mână pe umărul lui, i-a răspuns:

— Îmi pare atât de rău că din cauza mea v-aţi amintit suferinţa aceasta. Deşi probabil nu aveţi cum s-o uitaţi vreodată şi şi-mi pare rău şi pentru asta.

A început să caute în poşetă, întrebându-se cum ar fi putut să-i dea de înţeles că-i oferea bani nu ca pomană, ci ca plată.

— Ei, bine, să ştiţi că asta nu e tot – a rostit Taylor luând moneda şi reuşind să facă asta cu aerul că-i făcea ei o favoare!

Gesturile de profesor au dispărut, iar bărbatul s-a transformat în prezentatorul unui spectacol.

— Îndrăznesc să cred că aţi auzit despre Şarpele din Essex, care a terorizat pe vremuri zonele Henham şi Wormingford şi care a fost văzut din nou?

Încântată, Cora i-a răspuns că nu auzise.

— Ah, a mormăit Taylor întristat. Mă întreb dacă nu cumva ar fi mai bine să nu vă tulbur cu povestea asta, ştiut fiind că doamnele sunt mai delicate şi mai fragile.

Şi-a privit de sus până jos interlocutoarea, ajungând la concluzia că o femeie care purta o asemenea haină n-ar fi fost înspăimântată de nişte bieţi monştri.

— Aşadar… În anul 1669, când pe tron se afla fiul regelui trădător, de-abia dacă putea omul să meargă o milă pe stradă fără să dea de un avertisment prins de un copac sau pe vreun gard. VEŞTI STRANII DIN ESSEX, scria pe afişe, despre un şarpe monstruos cu ochi ca de oaie, care ieşea din apele Essexului, pornind spre pădurile de mesteacăn şi spre cătune.

A frecat moneda de mânecă, lustruind-o până a început să strălucească.

— Aceea a fost vremea Şarpelui din Essex, fie că era făcut din solzi şi din muşchi de fier, din lemn şi pânză sau pur şi simplu din imaginaţia unor nebuni. Copiii nu erau lăsaţi să se joace pe malul râului şi pescarii tare îşi doreau să-şi fi ales altă ocupaţie! Apoi a dispărut la fel cum venise, iar pentru aproape două sute de ani nu s-a mai auzit nimic de el. Asta, până ce a avut loc cutremurul, iar ceva a fost zguduit acolo, în adâncuri – ceva a fost eliberat! O fiinţă mare, târâtoare, după cum se spune, mai curând dragon decât şarpe, ce se simte la fel de bine pe pământ ca şi în apă, iar în zilele senine îşi întinde aripile la soare. Primul om care l-a văzut, sus, la Point Clear, şi-a pierdut minţile şi nu şi le-a mai găsit. A murit în azil, acum şase luni, lăsând în urmă vreo zece desene pe care le-a făcut cu bucăţi de cărbune din sobă…

— Veşti stranii! a intervenit Cora. Câte lucruri nu sunt stranii pe lumea asta… Spuneţi-mi, vă rog: i s-a făcut vreodată vreo fotografie, s-a gândit cineva să-l studieze?

— Din câte ştiu eu, nu, a ridicat el din umeri. Nu pot să bag nici eu mâna în foc că e adevărat. Locuitorii din Essex se ambalează repede când vine vorba de din astea, aşa au făcut şi cu vrăjitoarele din Chelmsford, şi cu Black Shuck[10], care trece pe aici când se satură de carne de locuitor din

[10] Creatură legendară în estul Angliei; un fantomatic câine negru, uriaş, care păşeşte fără zgomot şi despre care se spune că ar prevesti moartea (n. tr.).

Suffolk.

Le-a privit lung o vreme şi a părut brusc plictisit de compania lor. A pus moneda în buzunar şi a bătut uşor de două ori peste el.

— Ei bine, mi-am câştigat traiul pe ziua de azi, ba chiar ceva pe deasupra, aşa că ar fi bine să plec spre casă, la o masă bună. În plus – a rostit el, uitându-se strâmb spre Martha, care tremura nerăbdătoare sub umbrelă –, cred c-ar fi bine să vă continuaţi drumul încotro mergeaţi, dar să aveţi mare grijă la crăpăturile din trotuar, că nu ştiţi niciodată ce sare din ele, vorba fiică-mii.

Le-a expediat cu un gest demn de un ministru ce îşi dădea afară secretarul şi, auzind că se apropia un cuplu de tineri ce râdeau, s-a întors spre ei şi a arborat expresia rugătoare.

— Undeva acolo, a spus Cora, întorcându-se lângă Martha, în tot molozul şi praful acela, e o pereche de pantofi de-ai lui şi probabil oasele picioarelor pe care le-a pierdut.

— Eu nu cred o iotă. Uite că se aprind luminile, e trecut de 5. Ar trebui să ne întoarcem şi să ne ocupăm de Frankie.

Era adevărat: îl lăsaseră pe Frankie în pat, înfăşurat strâns şi rigid ca o mumie, îngrijit de proprietar, care-şi crescuse singur cei trei fii şi considera că băiatul Corei e un puşti teribil de cuminte, a cărui răceală putea fi rezolvată cu o supă caldă.

Francis, prins pe picior greşit de întâlnirea cu un om care nu numai că nu-l privea cu suspiciune, dar care nici nu-l considera interesant, fusese de acord să fie tratat cu o bunătate fermă pe care nu ar fi putut niciodată să o primească de la mama lui. Ba chiar îi dăruise proprietarului una dintre comorile lui (o bucată de pirită de oţel, sperând pe jumătate că avea să fie confundată cu o pepită de aur) şi se apucase să citească povestirile despre Sherlock Holmes. Cora se întreba cum de era posibil să fie îngrijorată pentru fiul ei (când era bolnav, faţa i se lumina şi căpăta dulceaţa chipului unei fetiţe, făcându-i inima să plângă) şi cu toate astea să se simtă uşurată atunci când nu era lângă

el. De când locuiau în acele două încăperi micuţe, el îşi desfăşura toate ritualurile chiar lângă ea, iar femeia nu putea ignora indiferenţa băiatului la furia sau la afecţiunea ei. Ziua ei de libertate petrecută în turnul castelului şi sub crengile golaşe ale sălciilor de lângă râul Colne fusese o încântare şi n-ar fi vrut să se sfârşească. Martha, care avea talentul de a da glas gândurilor Corei înainte ca ea să şi le formuleze complet, a rostit:

— Dar uite, îţi târăşti haina prin băltoace şi ţi s-a udat părul de tot: hai să găsim o cafenea şi să aşteptăm acolo să se oprească ploaia.

A făcut semn din bărbie spre o marchiză sub care se aflau două vitrine ce dădeau pe dinafară de prăjituri.

Cora a rostit temătoare:

— Şi, de fapt, probabil că doarme deja, nu? Şi e aşa de supărăcios când îl trezeşti…

Ca nişte complice, au traversat trotuarele ude, care străluceau vag de la câteva raze de soare firave, şi au ajuns la adăpostul marchizei exact în clipa în care Cora a auzit o voce familiară:

— Pe onoarea mea, e chiar doamna Seaborne!

Cora a scrutat cu privirea strada întunecată şi a întrebat:

— Oare să ne fi văzut cineva?

Martha, duşmănoasă pe intruşii care îi răpeau din timpul petrecut cu prietena ei, a tras de cureluşa de la geantă.

— Cine să ştie că suntem aici? N-am venit de nicio săptămână… Niciodată nu poţi să treci neobservată…

Vocea s-a auzit din nou:

— Cora Seaborne, în carne şi oase, zău că ea e!

Cu un ţipăt de bucurie, Cora s-a repezit pe trotuar şi a ridicat mâna.

— Charles! Vino aici! Vino să mă vezi mai bine!

Venind spre ea, la adăpostul a două umbrele atât de mari, încât ocupau toată strada, Charles şi Katherine Ambrose erau două persoane pe care nu s-ar fi aşteptat niciodată să le întâlnească acolo. Pe vremuri coleg cu Michael Seaborne, îndeplinind una dintre numeroasele funcţii de la Whitehall, pe care Cora nici nu şi le putea

imagina şi care păreau să presupună o putere de două ori mai mare decât a unui politician şi niciun pic din responsabilitatea unuia, Charles fusese o prezenţă constantă în Foulis Street. Culorile aprinse ale vestelor lui şi apetitul său de nestăvilit pentru aproape orice ascundeau o şiretenie pe care foarte puţini o intuiau. Faptul că, încă de la prima lor întâlnire, Cora îl văzuse exact aşa cum era, îl transformase aproape imediat în sclavul ei. Poate surprinzător, îi era cu totul credincios soţiei lui, care era minionă, în timp ce el era corpolent, şi care îl găsea neîncetat teribil de amuzant. Amândoi erau generoşi, binevoitori şi cât se poate de interesaţi de vieţile altora. Când insistaseră că nimeni altul în afară de doctorul Garrett nu l-ar fi putut trata pe Seaborne cel bolnav, păruse imposibil să le refuze sfatul.

Cora şi-a strâns însoţitoarea de talie, încercând s-o calmeze.

— Ştii c-aş prefera să fim doar noi două şi cărţile noastre. Dar sunt Charles şi Katherine Ambrose: îi cunoşti şi ţi-au plăcut – nu, serios, ştiu că ţi-au plăcut! *Charles!* a continuat ea, strigându-l pe bărbat.

Cora a făcut o plecăciune adâncă, sarcastică, ce ar fi putut fi considerată elegantă, dacă piciorul pe care l-a întins în faţă n-ar fi fost încălţat într-un bocanc bărbătesc plin de noroi.

— O cunoaşteţi pe Martha, desigur.

Lângă ea, Martha şi-a îndreptat spatele şi a dat din cap neprietenoasă.

— Katherine, şi tu… Habar nu aveam că voi ştiţi că Anglia se întinde şi dincolo de Palmer's Green: v-aţi rătăcit? Să vă împrumut harta mea?

Charles Ambrose i-a privit cu dezgust bocancul plin de noroi, haina bărbătească din tweed, care era prea largă la umeri, şi mâinile puternice, cu unghii roase.

— Ţi-aş spune că mă bucur să te văd, însă n-am mai văzut niciodată o femeie care să semene atât de bine cu o regină barbară pusă pe jefuit: oare chiar e nevoie să-i imiţi

pe iceni[11] doar pentru că te afli pe teritoriul lor?

Cora – care refuzase să poarte orice i-ar fi putut strânge prea tare talia, care îşi trecuse degetele prin păr şi apoi şi-l îndesase în pălărie, care nu mai purtase bijuterii de când îşi smulsese perlele de la urechi, cu o lună înainte – nu s-a simţit jignită.

— Boadicea[12] ar fi copleşită de ruşine să fie văzută aşa, sunt sigură. Să intrăm aici, să bem o cafea şi să aşteptăm să se mai potolească ploaia? Eşti tu destul de frumuşel pentru amândoi.

A luat-o de braţ pe Katherine Ambrose şi şi-au făcut cu ochiul, privind cum Charles, în haina sa din catifea, îşi făcea o intrare grandioasă în cafenea.

— Dar până la urmă, cum *te simţi* tu, Cora?

Katherine s-a oprit în pragul cafenelei şi, luând în palme faţa tinerei femei, a întors-o spre lumină. A privit cu atenţie chipul cu pometţi înalţi, ochii de culoarea ardeziei. Cora nu i-a răspuns, se temea că avea să-şi dea de gol fericirea atât de ruşinoasă. Katherine, care intuise comportamentul lui Michael Seaborne faţă de soţia sa într-o măsură mult mai mare decât îşi imagina Cora, a citit singură răspunsul şi s-a ridicat pe vârfuri, s-o sărute uşor pe tâmplă. În spatele lor, Martha s-a prefăcut că tuşeşte. Cora s-a întors, s-a aplecat să ia geanta din pânză şi, şoptindu-i „Stăm doar jumătate de oră, *promit!”,* şi-a grăbit însoţitoarea să intre.

— Deci: ce *căutaţi* aici? Vă asociez pe amândoi atât de tare cu Whitehall şi cu Kensington, încât am impresia că mi-am imaginat că voi doi v-aţi evapora la ieşirea din oraş.

Cora s-a uitat la masă cu mare plăcere. Charles i-a comandat unei fete uluite, cu un şorţ alb, să aducă cel puţin zece feluri din prăjiturile care-i plăceau ei cel mai mult şi un galon[13] de ceai. Era clar că fata avea o pasiune pentru cocos: a adus picromigdale, biscuiţi pudraţi, prăjituri

[11] Iceni – trib briton, parte din familia populaţiilor celte (n. tr.).
[12] Soţia conducătorului tribului briton al icenilor, locuitori ai Norfolkului din ziua de azi; după moartea soţului său, Boadicea a condus răscoala antiromană din anul 61 (n. tr.).
[13] Unitate de măsură pentru volum, folosită în Marea Britanie şi în Statele Unite ale Americii, echivalentă cu 4,5 litri (n. tr.).

scăldate în dulceaţă de zmeură şi tăvălite prin fulgi de nucă de cocos. Cora, care în dimineaţa aceea mersese pe jos câteva mile bune, a mâncat tacticoasă sfertul ei din platoul cu prăjituri, înaintând spre centrul acestuia, în care se afla un aranjament din madlene.

— Da, a intervenit şi Martha, cu o sclipire de oţel în ochi, pe care nu s-a străduit s-o ascundă: ce căutaţi *voi* aici?

— Am venit în vizită la nişte prieteni, i-a răspuns Katherine Ambrose.

Şi-a scos haina micuţă, scuturându-se elegant, şi a privit cu un aer mirat în jurul încăperii întunecate, în care domneau mirosuri puternice. Era clar că o amuza ceva la faţa de masă verde, cu ciucuri, care-i cădea în poală. A pipăit-o uşor, stăpânindu-şi cu greu un zâmbet, şi a continuat:

— Ce alt motiv ar putea avea cineva ca să vină aici? Nu ai ce cumpărături să faci aici, nu e nici măcar un magazin. De unde şi-or fi cumpărând localnicii vinul şi brânza?

— De la vinărie şi de la lăptărie, mă gândesc.

Charles i-a întins soţiei lui o farfurie pe care aşezase o prăjitură micuţă, scăldată cu generozitate în glazură. Ea nu mânca niciodată prăjituri, însă lui îi plăcea să încerce din când în când să o tenteze.

— Încercăm să-l convingem pe colonelul Howard să candideze pentru Parlament la următoarele alegeri. Trebuie să se pensioneze, aşa că…

— …aşa că *este o veste excelentă*, i-a terminat Cora ideea, trântindu-i lui Charles una dintre sintagmele lui preferate.

Lângă ea, Martha se crispase un pic, probabil pregătindu-se să se lanseze într-una dintre diatribele ei pe tema sănătăţii publice sau a necesităţii reformării locuinţelor sociale. (Învelit într-o pungă din hârtie albastră, băgată în geanta din pânză, se afla un roman american care descria în termeni deosebit de favorabili un viitor utopic în care oamenii ar trăi în comune orăşeneşti. Martha aşteptase săptămâni întregi ca volumul să apară şi în Anglia şi de-abia aştepta să ajungă acasă şi să-l studieze temeinic.)

Cora, cu toate că aprecia conştiinţa sensibilă a prietenei ei, era prea obosită pentru a face faţă unui război purtat pe deasupra ceşcuţelor de ceai. A mai pus o madlenă în farfuria lui Katherine, însă aceasta a împins-o la o parte şi a înlocuit-o cu harta pe care o aşezase Martha pe faţa de masă.

— Îmi dai voie?

Katherine a despăturit-o până când în faţa lor şi-a făcut apariţia Colchesterul, în alb şi negru, cu locurile de interes marcate corespunzător şi ilustrate cu fotografii. Cora încercuise deja Muzeul Castelului, iar pe turla Bisericii St Nicholas se întindea o pată de ceai.

— Da, a răspuns Katherine. Ne-am gândit să mergem să stăm de vorbă cu colonelul până n-ajung *alţii* la el: nu şi-a ţinut secrete ambiţiile, însă nici nu a dat vreun indiciu în legătură cu direcţia în care ar dori să pornească. Cred că Charles l-a convins că la următoarele alegeri va avea loc o schimbare la guvernare. Spune că am putea să pariem pe asta. Bătrânul are puterea unui bărbat cu vârsta cât jumătate din a lui şi e încăpăţânat cât cuprinde: e posibil să avem în curând cel mai în vârstă premier din istorie.

Nu era nevoie să pomenească numele lui Gladstone, care pentru familia Ambrose era o combinaţie între un sfânt excentric şi o rudă mult iubită. Cora îl întâlnise o dată – ea stătea rigidă lângă soţul ei, în timp ce degetele lui cu unghiile ascuţite se înfigeau în carnea de pe braţul ei, iar Gladstone stătea un pic aplecat, în timp ce întâmpina o adevărată procesiune de oaspeţi – şi fusese surprinsă de inteligenţa sălbatică ce scăpăra de sub bretonul care avea mare nevoie de un frizer. Fusese clar, din răceala care i se strecurase în voce atunci când îl salutase pe Michael Seaborne, că omul politic îl dispreţuia pe soţul ei cu o ură implacabilă. Şi, cu toate că salutul cu care Gladstone o întâmpinase pe ea fusese şi el rece, Cora avusese întotdeauna sentimentul, în anii ce urmaseră, că bărbatul îi era aliat.

— Tot îşi mai face de cap cu toate curvele, nu? a intervenit Martha, străduindu-se să se facă absolut

neplăcută, însă Charles nu era uşor de şocat, aşa că doar a rânjit deasupra ceşcuţei de ceai.

Katherine a intervenit grăbită:

— Dar am vorbit destul despre noi – tu ce faci în Colchester, Cora? Dacă voiai să mergi la mare, puteai folosi casa noastră din Kent. Aici nu e nimic în afară de noroi şi de mlaştini preţ de mile întregi. Peisajele astea ar întrista şi un clovn. În afara cazului în care ţi-ai propus să-ţi cauţi un soţ nou în garnizoană, nu-mi dau seama ce te-ar fi putut atrage aici.

— Să-ţi arăt!

Cora a tras harta spre ea şi, cu un deget arătător pe care Katherine l-a observat că nu era prea curat, a urmărit o linie spre sud, din Colchester spre gura râului Blackwater.

— Luna trecută, doi bărbaţi se plimbau la poalele stâncilor de la Mersea şi aproape că au fost dărâmaţi de o alunecare de teren. I-a dus capul să arunce o privire prin spărturi şi pietre şi au găsit rămăşiţe fosilizate – câţiva dinţi ici şi colo, obişnuitele coprolite, bineînţeles –, dar şi un mamifer mic, încă neidentificat. A fost trimis la British Museum pentru a fi studiat. Cine ştie ce specie nouă or fi descoperit!

Charles s-a uitat temător la hartă. În ciuda vederilor sale liberale şi a încercărilor hotărâte de a fi om de lume, avea o inimă profund conservatoare şi nu putea ţine în birou lucrările lui Darwin şi ale lui Lyell, de teamă că ar fi purtat vreo boală contagioasă ce s-ar fi putut răspândi şi în rândul cărţilor sale „sănătoase”. Nu era un om deosebit de credincios, dar era de părere că o credinţă comună, sub oblăduirea unui Dumnezeu binevoitor, era ceea ce împiedica ţesătura societăţii să se sfâşie ca un aşternut uzat. Ideea că, până la urmă, omenirea nu avea nicio trăsătură esenţialmente nobilă şi că propria specie nu fusese aleasă de divinitate îl tulbura în clipele de reflecţie de dinainte de răsărit. Şi, aşa cum făcea cu majoritatea problemelor supărătoare, alegea să o ignore până dispărea. Mai mult, se considera vinovat pentru admiraţia Corei faţă de geoloaga Mary Anning. Tânăra nu dăduse nici cel mai

vag semn de interes pentru a scotoci printre pietre şi prin noroi până nu se întâmplase să participe o dată la o cină organizată de familia Ambrose, unde fusese aşezată la masă lângă un domn în vârstă, care stătuse odată de vorbă cu Anning şi de atunci era îndrăgostit de amintirea ei. După ce auzise poveştile despre fiica de tâmplar care a devenit mai puternică după ce a fost lovită de trăsnet, despre prima fosilă pe care a găsit-o – la 12 ani, despre sărăcia în care a trăit şi despre martiriul suferit din cauza cancerului, Cora se îndrăgostise şi ea, iar luni întregi după acea cină nu vorbise decât despre Mary Anning. Dacă cineva sperase că pasiunea ei avea să se estompeze, omul acela, se gândise Charles abătut, nu o cunoştea pe Cora.

Cu ochii pe ultimul macaron, a rostit:

— Dar cu siguranţă acum e momentul ca întreaga chestiune să fie lăsată pe mâna experţilor! Nu mai suntem în vremurile înapoiate în care trebuia să ne bazăm pe vreun ţăcănit cu poalele ridicate care se târa de colo colo cu o teslă şi cu o pensulă de vopsea. Acum avem colegii, societăţi, burse de cercetare şi aşa mai departe.

— Şi? Ce ai vrea să fac? Să stau acasă să fac planuri pentru meniul de la cină şi să aştept să-mi fie livrată o pereche nouă de pantofi?

Temperamentul Corei, care se manifesta rar, s-a făcut pentru prima oară simţit printr-o asprime apărută în ochii ei cenuşii, ca de cremene.

— Sigur că nu!

Gândindu-se că i-a descoperit un punct sensibil, Charles a adăugat:

— Niciunul dintre cei care te cunosc n-ar putea crede asta. Dar există lucruri care sunt importante *acum* şi ar fi un câştig dacă tu ai investi timp şi efort în ele, nu în bucăţi de animale care n-au însemnat nimic când trăiau şi cu atât mai puţin înseamnă ceva acum, când sunt moarte!

Ca şi cum ar fi căutat o dovadă pentru disperarea lui, a făcut un gest spre Martha şi a continuat:

— N-ai putea să intri şi tu în societatea Marthei – cum s-o fi chemând – şi să te ocupi de canalizarea din Whitechapel,

de orfanii din Peckham sau cu ce s-o mai fi ocupând zilele astea?

— Da, chiar, Cora. N-ai putea?

Rânjind la Charles, conştientă că el dezaproba la fel de mult convingerile ei politice pe cât dispreţuia bocancii murdari ai Corei, Martha a privit-o cu ochii ei mari şi albaştri, ca încă o invitaţie nerostită.

— N-au însemnat *nimic?!*

Cora a tras aer în piept, gata să rostească discursul temeinic pregătit, despre importanţa dragelor ei rămăşiţe de animale, însă Katherine şi-a pus mâna albă şi rece peste mâna ei şi a spus, ignorând cu totul conversaţia ce avusese loc în ultimele câteva minute:

— Şi ai de gând să-ţi faci un rost aici şi să găseşti o creatură a ta?

— Da! Şi am să reuşesc, o să vedeţi! Michael niciodată – când a rostit numele acela a ezitat preţ de o clipă şi, fără să-şi dea seama, şi-a atins cicatricea de la gât –... era de părere că e o pierdere de timp şi că aş fi mai câştigată dacă aş citi *The Lady,* ca să aflu ce croială de fustă ar trebui să port la Savoy.

Şi-a împins farfuria, dezgustată.

— Ei bine, a continuat ea, acum pot face ce vreau eu, nu?

I-a privit pe fiecare, pe rând, iar Katherine i-a răspuns:

— Copilă dragă, sigur că poţi. Şi noi suntem foarte mândri de tine. Nu-i aşa, Charles? (Bărbatul a încuviinţat molcom din cap.) Chiar mai mult, te putem ajuta: cunoaştem familia perfectă pentru tine!

— Cunoaştem? a întrebat Charles cu o figură plină de îndoieli.

Singurul său prieten din Colchester era colericul colonel Howard şi era sigur că imaginea Corei avea să reprezinte lovitura fatală aplicată sănătăţii fragile a bărbatului.

— Charles! Familia Ransome! Copiii aceia adorabili, casa oribilă şi Stella, cu daliile ei!

Familia Ransome! Charles s-a înveselit numai gândindu-se la ei. William Ransome era fratele dezamăgitor al unui membru liberal al Parlamentului la care ţineau cei doi

Ambrose. Fusese o dezamăgire pentru că, încă de la o vârstă fragedă, hotărâse să-şi dedice considerabila putere intelectuală nu avocaturii sau Parlamentului, nici măcar breslei medicale, ci Bisericii. Şi, mai rău, ambiţia firească ce însoţeşte de obicei o minte strălucită îi lipsea într-un asemenea hal, încât bărbatul acceptase să-şi petreacă cei din urmă cincisprezece ani păstorind micuţa lui parohie într-un sătuc sumbru de lângă estuarul Blackwater. Se căsătorise cu o zână cu părul deschis la culoare şi îşi iubea foarte tare copiii. Charles şi Katherine stătuseră o dată în gazdă la el, după o călătorie la Harwich care nu mersese prea bine, şi după aceea deveniseră fanii devotaţi ai clanului Ransome, iar Katherine primise un pachet din hârtie cu seminţe de dalie, din care i se promisese că aveau să iasă flori negre. S-a întors spre Cora.

— Îţi spun, nu există familie mai potrivită. Bunul reverend Ransome şi soţia lui, Stella, micuţă ca o zână şi de două ori mai drăgălaşă. Locuiesc în Aldwinter, un loc aproape la fel de teribil pe cât sună[14] – însă într-o noapte înstelată poţi să vezi până la Point Clear, iar dimineaţa poţi să vezi barjele de pe Tamisa cum pornesc cu încărcătura lor de midii şi grâu. Dacă e cineva care îţi poate arăta locurile pe acolo, pe coastă, ei sunt aceia. Nu mă privi aşa, dragă, ştii şi tu foarte bine că nu poţi să mărşăluieşti de colo colo înarmată doar cu o hartă.

— E o coastă străină, să nu uiţi asta: e posibil să ai nevoie de un dicţionar de conversaţie. Acolo au porţi-stavilă şi acri întregi de pământ muncit de maree, pe care ei le numesc sărături[15].

Charles şi-a lins zahărul de pe degetul arătător şi şi-a mutat atenţia asupra altei prăjituri.

— Ţin minte că Will m-a dus odată prin curtea bisericii din Aldwinter şi mi-a arătat mormintele pe care ei le numesc

---

[14] Joc de cuvinte în limba engleză – o formă foarte apropiată a numelui localităţii, *Auldwinter,* înseamnă „bătrâna iarnă” (n. tr.).

[15] Teren bogat în săruri minerale solubile, cu fertilitate scăzută; asemenea terenuri se formează adesea pe litoral, în urma acţiunii valurilor şi a mareelor (n. tr.).

„cu spatele rupt”: sătenii cred că, dacă mori de tuberculoză, pământul de pe mormânt ţi se va prăvăli peste sicriu.

Cora s-a străduit să-şi ascundă încruntarea. Trebuie să fi fost vreun preoţel de ţară, cu ceafa groasă, tot numai calvinism şi izbăvire, şi soţia lui zgârcită! Nu-i venea în clipa aceea nicio idee despre ce-ar fi putut fi mai rău de-atât şi, judecând după rigiditatea Marthei, şi-a dat seama că şi ea avea aceeaşi impresie. Însă chiar şi aşa le-ar fi fost util să poată folosi cunoştinţele unui localnic despre geografia Essexului. Mai mult, nu era obligatoriu ca un preot să fie ignorant în ceea ce priveşte ştiinţa modernă: printre cărţile ei preferate se număra teza unui preot anonim din Essex, despre uriaşa vechime a Pământului, care înlătura cu asprime ideea că data apariţiei Pământului poate fi calculată pornind de la arborele genealogic din *Vechiul Testament.*

A rostit cu grijă:

— Poate că i-ar prinde bine lui Francis. Am stat de vorbă cu Luke Garrett despre el, să ştiţi. Nu c-aş crede că e ceva în neregulă cu el!

S-a înroşit, nimic n-o ruşina la fel de tare ca gândul la fiul ei. Era cât se poate de conştientă că stinghereala pe care o simţea în prezenţa lui era împărtăşită de toţi cei care îl întâlneau. Era imposibil să se disculpe în vreun fel – faptul că era distant, obsesiile lui, toate trebuiau să fie din vina ei, pe cine altcineva ar fi putut arunca responsabilitatea? Garrett fusese neobişnuit de tăcut, de blând. Îi spusese doar: „Nu poţi să transformi firea lui într-o patologie – nu poţi încerca să-i pui un diagnostic. Nu există niciun test de sânge pentru detectarea excentricităţii, nicio măsurătoare obiectivă pentru dragostea ta faţă de el sau pentru a lui faţă de tine!” Concluzionase că i-ar fi prins o analiză, cu toate că aceasta nu era recomandată pentru copii, a căror conştiinţă de-abia dacă este formată. Nu avea ce să facă, în afară de a continua să vegheze asupra lui atât cât putea şi să-l iubească atât cât îi permitea el.

Soţii Ambrose şi-au aruncat o privire rapidă, iar Katherine

a rostit grăbită:

— Cred că aerul proaspăt ar fi cel mai bun lucru pentru el. Nu vrei ca Charles să-i scrie reverendului şi să te prezinte? Aldwinter e la mai puţin de 15 mile de aici – cred că tu ai mers şi mai mult de-atât pe jos! – şi ai putea cel puţin să petreci o după-amiază acolo, să bei un ceai cu Stella.

— Am să-i scriu lui William şi-o să-i dau adresa ta – stai la Hotelul George, presupun? Sunt sigur că o să vă împrieteniţi imediat şi că o să găseşti o mulţime de fosile amărâte de-ale tale.

— Stăm la Red Lion, a intervenit Martha. Corei i s-a părut că arată mai autentic şi a fost dezamăgită să constate că pe jos nu erau aruncate paie şi că nu era nicio capră priponită de bar.

Reverendul Ransome, s-a gândit ea cu ranchiună – ca şi cum vreun preot cu mintea înceată şi plozii lui dolofani ar putea să i se pară Corei interesanţi! Însă gesturile de bunătate faţă de prietena sa îi câştigau întotdeauna loialitatea, aşa că Martha a răsturnat ultima prăjitură pe farfuria lui Charles şi a rostit cu toată sinceritatea:

— Mă bucur tare mult că ne-am revăzut: credeţi că e posibil să mai treceţi prin Essex în curând, cât mai suntem noi aici?

— Probabil, i-a răspuns el, cu un aer de nobilă suferinţă. Şi până atunci ne aşteptăm să fie descoperită şi studiată o specie cu totul nouă, gata să fie inclusă în Aripa Seaborne a Muzeului Castelului.

Cu un mic gest către soţia sa, care însemna că ar fi momentul să plece, s-a întins spre haină şi apoi, când era cu braţul doar pe jumătate pe mânecă, a exclamat, întorcându-se spre Cora rânjind:

— Vai! Cum am putut să uităm? Ai auzit de monstrul straniu care a băgat frica de toţi zeii în populaţia de pe aici?

— Charles, n-o tachina! a intervenit Katherine râzând. E doar un zvon aiurea, care a ajuns prea departe.

Luptându-se cu paltonul, Ambrose şi-a ignorat soţia.

— Ei, ăsta e un adevărat mister al ştiinţei, dacă tot zici că

îţi doreşti unul. Lasă pălăria aia hidoasă din mână şi ascultă! Acum vreo trei sute de ani s-a stabilit în Henham un dragon, să zicem cam la 20 de mile spre nord-vest. Întreabă la bibliotecă şi o să-ţi arate afişele pe care le puneau peste tot prin oraş: mărturii ale fermierilor care îl văzuseră, o imagine cu un fel de Leviatan cu aripi de piele şi cu un zâmbet tare dinţos. Se pare că obişnuia să facă plajă, să stea la soare şi să clămpănească din cioc (din *cioc,* remarcă asta!), şi nimeni nu s-a agitat prea tare până într-o zi, când un băiat a rămas fără picior. La scurtă vreme, a dispărut, însă zvonurile n-au încetat. De fiecare dată când recoltele erau proaste sau avea loc o eclipsă de soare ori când era vreo invazie de broaşte, cineva, undeva, zărea monstrul pe ţărm ori pândind pe câmpii. Şi fii atentă: *acum s-a întors!*

Charles părea triumfător, de parcă el însuşi scosese din buzunar dragonul, ca să-i facă ei o plăcere, aşa încât Corei i-a părut rău să-i umbrească încântarea răspunzând:

— Ah, Charles, ştiu... am auzit! Tocmai ni s-a ţinut o prelegere despre Cutremurul din Essex – nu-i aşa, Martha? –, care se pare că a eliberat ceva din adâncul estuarului. De-abia mă abţin să nu mă duc în clipa asta acolo, cu caietul şi cu aparatul de fotografiat, şi să mă conving singură!

Katherine şi-a consolat soţul cu un sărut şi a replicat molcom:

— Stella Ransome ne-a scris şi ne-a povestit toată tărăşenia. În prima zi din an, un localnic a fost scos din apă în sărăturile din Aldwinter cu gâtul frânt. Cred că s-a îmbătat şi a fost luat de maree, dar tot satul şi-a ieşit din minţi. Monstrul a mai fost văzut de câteva ori pe coastă, iar unii jură că l-au văzut mişcându-se în Blackwater la miezul nopţii, cu o sclipire ucigaşă în ochi. Uite, Charles, ai avut dreptate: ai mai văzut vreodată un om aşa entuziasmat?

Cora s-a foit pe scaun ca un copil, trăgându-se uşor de o şuviţă de păr.

— Exact ca dragonul-de-mare al lui Mary Anning, cu atâţia ani în urmă! Cam la fiecare jumătate de an mai apare

câte o lucrare ştiinţifică în care se explică modalităţile şi locurile în care ar mai putea exista încă animale pe care le considerăm dispărute. Imaginaţi-vă, numai imaginaţi-vă cum ar fi dacă am găsi un asemenea loc într-un ţinut atât de monoton cum este Essex! Şi imaginaţi-vă ce ar însemna asta: o dovadă în plus că lumea în care trăim este una enorm de veche, că datorăm totul progresului natural, nu vreunei divinităţi…

— În fine, nu ştiu ce să zic despre asta, a întrerupt-o Charles, dar e clar că te va interesa. Şi dacă ajungi în Aldwinter, trebuie să îi rogi pe cei din familia Ransome să îţi arate propriul lor şarpe din Essex: pe una dintre stranele din biserica parohiei e sculptat un şarpe înaripat ce pare să urce de-a lungul braţului, însă de când cu cele mai recente poveşti despre monstru, cuviosul pastor a ameninţat că-l va scoate de acolo cu o daltă.

— Atunci aşa rămâne, i-a răspuns Cora. Voi scrieţi câte scrisori e nevoie: vom îndura şi atenţia a o sută de preoţi, de dragul unui dragon-de-mare, nu-i aşa, Martha?

Lăsându-l pe Charles să se ocupe de nota de plată şi să ofere bacşişul imens cu care-şi liniştea el de obicei conştiinţa, femeile au ieşit pe High Street. Ploaia se potolise şi soarele ce apunea le-a trimis în cale umbra Bisericii St Nicholas. Katherine a făcut un gest larg spre faţada albă a hotelului în care stătea.

— Merg imediat sus, să caut nişte hârtie pentru corespondenţă. Am să-i avertizez c-o să-i bagi în bucluc cu ideile tale de londoneză şi cu paltonul ăsta îngrozitor.

Trăgând-o uşor pe Cora de mâneca de la haină, a adăugat:

— Martha, nu poţi să faci nimic în legătură cu asta?

Întrucât jumătate din plăcerea de a adopta o asemenea înfăţişare dezordonată provenea din dezgustul prietenilor ei, Cora şi-a ridicat gulerul ca să se păzească de vânt, şi-a aplecat pălăria într-o parte, ca un băiat, şi şi-a înfipt degetele mari în curea.

— Un lucru minunat, atunci când eşti văduvă, este că, de fapt, nu mai eşti obligată să fii femeie… dar iată că vine

Charles. Îmi dau seama numai după privirea lui că are nevoie de păhărelul de seară. Vă mulţumesc mult amândurora, *dragii mei.*

I-a sărutat, iar lui Katherine i-a strâns mâna mult prea tare. I-ar fi plăcut să-i spună mai multe, să-i explice că anii căsniciei ei îi scăzuseră atât de dramatic pretenţiile de fericire, încât să stea cu o ceaşcă de ceai în faţă fără a fi nevoită să se gândească la ce o aşteaptă în spatele draperiilor din Foulis Street i se părea aproape miraculos. Zâmbind a rămas-bun, a traversat vioaie strada spre Red Lion, întrebându-se dacă la fereastră se întrezărea figura lui Francis şi dacă băiatul avea să se bucure s-o vadă.

Charles Ambrose
Clubul Garrick
WC

20 februarie

Dragul meu Will,

Sper că eşti bine, sănătos şi că ne vom vedea cât de curând. Katherine mă roagă să-i transmit lui Stella că daliile ei sunt foarte bine, însă că au ieşit mai curând albastre decât negre – oare să fi fost solul de vină?

Îţi scriu din dorinţa de a-ţi prezenta o prietenă bună, căreia cred că i-ar prinde bine să vă cunoască pe voi, amândoi. Este văduva lui Michael Seaborne, care a murit la începutul acestui an (e posibil să-ţi aduci aminte că ai avut bunăvoinţa de a te ruga pentru însănătoşirea lui, însă nu încape îndoială că planurile Atotputernicului au fost altele).

O cunoaştem pe doamna Seaborne de mulţi ani. Este o femeie neobişnuită. Consider că are o inteligenţă excepţională, ba chiar aş îndrăzni să spun... o inteligenţă masculină: este într-o oarecare măsură o naturalistă pasionată, iar Katherine îmi spune că asta este ultima modă printre doamnele de societate. Pare o preocupare inofensivă, care-i aduce o mare plăcere după o perioadă de suferinţă cruntă.

De curând a sosit în Essex, împreună cu fiul său şi cu companioana ei, pentru a studia coasta de aici (ceva în legătură cu rămăşiţele unor păsări fosilizate descoperite la Walton-on-the-Naze, am impresia) şi locuieşte în Colchester. Bineînţeles că i-am povestit legenda Şarpelui din Essex şi zvonurile legate de întoarcerea sa, precum şi despre sculptura ciudată din Biserica All Saints, iar ea a fost teribil de intrigată şi are de gând să vă facă o vizită.

Dacă vine în Aldwinter (şi, cunoscând-o pe Cora, probabil că deja îşi face planurile de călătorie!), poate că tu şi Stella aţi putea s-o ajutaţi să se acomodeze şi să se simtă bine-venită? Mi-a acordat permisiunea de a vă comunica detalii despre adresa la care locuieşte acum, detalii pe care le alătur acestei scrisori, împreună cu toate urările noastre de bine, ca întotdeauna…

Al tău prieten credincios,
CHARLES HENRY AMBROSE

3

Reverendul William Ransome, pastorul parohiei Aldwinter, a pus scrisoarea înapoi în plic şi a proptit-o gânditor de pervaz. Nu se putea gândi la Charles Ambrose fără să zâmbească – omul acela avea un apetit inepuizabil pentru a-şi face noi prieteni, adeseori (deşi nu chiar întotdeauna) mânat de o afecţiune pură, iar reverendul nu era deloc surprins că se ataşase atât de mult de o văduvă –, dar, în ciuda zâmbetului, scrisoarea îl tulburase. Nu era vorba neapărat că nu s-ar fi bucurat de musafiri, dar una sau două fraze din scrisoare („femei de societate", „inteligenţă masculină"…) nu puteau să nu tulbure un reprezentant vrednic al bisericii. Şi-o imagina cu atâta precizie, de parcă în plic ar fi fost inclusă şi o fotografie a femeii: intra în singuratica etapă finală a vieţii, încurajată de întinderi imense de tafta şi de un entuziasm vag pentru ştiinţă. Fiul ei era, fără îndoială, în vacanţă de la Oxford sau Cambridge şi avea să aducă de-acolo vreun viciu secret care avea fie să încânte Colchesterul, fie să-l facă cu totul imposibil de acceptat într-o societate civilizată. Probabil că văduva ţinea vreo dietă cu cartofi fierţi şi oţet, sperând că regimul lui Byron avea să-i subţieze silueta, şi probabil avea tendinţe anglo-catolice, urmând să-şi exprime nemulţumirea faţă de absenţa unei cruci cu înflorituri pe altarul din biserică. În doar cinci minute, a mai înzestrat-o şi cu un câine credincios şi nesuferit şi cu o companioană ternă, slabă ca un băţ şi cu privirea crucişă.

Singura lui consolare era că Aldwinter era o destinaţie atât de monotonă şi de lipsită de farmec, încât nu-şi putea imagina o doamnă de societate – fie ea şi o văduvă plictisită şi băgăcioasă – obosindu-se să-l viziteze.

În fiecare primăvară, câţiva naturalişti pasionaţi veneau să documenteze viaţa celor câteva specii de păsări care treceau prin mlaştină, însă acestea erau cele mai insipide specii cu putinţă, penele lor pline de noroi neputând fi distinse pe fundalul ce le înconjura, şi astfel trecând adeseori neobservate. În Aldwinter exista un singur han şi

două magazine, şi cu toate că faleza plină de vegetaţie a satului era uneori considerată cea mai lungă, dacă nu şi cea mai întinsă din întregul Essex, nu avea mare lucru care s-o facă atrăgătoare, nici măcar pentru propriii locuitori.

În afara curiozităţilor din biserică – ce erau, de fapt, un motiv de stânjeneală pentru preoţii ce se succedaseră în parohie –, singurul lucru care suscita interes pe o rază de cinci mile era carena înnegrită a unui cliper[16], ce putea fi văzută când apa din estuarul Blackwaterului era scăzută şi pe care copiii din sat o decorau la fiecare cules de recoltă, creând un soi de rit păgân pe care reverendul îl dezaproba cu asprime. Calea ferată se termina la şapte mile spre vest, aşa încât fermierii încă se bazau pe barje pentru a transporta ovăzul şi arpacaşul spre morile din St Osyth şi apoi mai departe, spre a fi vândute în Londra. Poate că cel mai mare compliment care i se putea face satului Aldwinter era că, dacă nu era nici bogat şi nici frumos, cel puţin nu era deosebit de sărac. Nu stătea în firea Essexului să cedeze nefericit în faţa schimbărilor şi a degradării, iar când John Barleycorn[17] a fost ameninţat de importurile mai ieftine, unul sau doi dintre fermierii arendaşi îşi încercaseră mâna cu chimen şi coriandru, împărţind costul închirierii unei treierătoare. Aceasta nu numai că le-a crescut productivitatea într-o măsură aproape alarmantă, ci a şi conferit un aer festiv întregului sat, copiii venind să se adune în jurul său şi să se minuneze de cât de mare era, de glasul său ca de tunet şi de vălătucii de abur pe care îi scotea.

Will s-a simţit copleşit de o proastă dispoziţie şi, rezistând pornirii urâcioase de a arunca plicul în foc, l-a ascuns în spatele unei foi de hârtie pe care i-o adusese în dimineaţa aceea John, fiul său cel mai mic. Pe ea se afla un desen ce înfăţişa ceva ce putea fi considerat un aligator căruia îi

---

[16] Navă de mari dimensiuni, rapidă, cu pânze şi cel puţin trei catarge, folosită mai ales în a doua parte a secolului al XIX-lea (n. tr.).

[17] Personaj central al poveştii redate într-o melodie folk; traducerea literală a numelui este Ion Orz, iar personajul este personificarea importantei recolte de orz şi a produselor obţinute din aceasta (n. tr.).

crescuseră aripi, dar, în acelaşi timp, putea fi considerat o omidă gigantică mâncând o molie. Mama băiatului era convinsă că aceasta era cea mai recentă dovadă a geniului său, dar Will era sceptic: îşi amintea că în copilărie el umpluse caiete întregi cu motoare şi aparate atât de complexe, încât el însuşi le uita utilitatea de la o pagină la alta – şi ce se alesese de geniul lui de inginer?

Dispoziţia nu-i era afectată doar de ameninţarea prezenţei unei văduve care era probabil inofensivă, ci şi de problemele cu care se confrunta parohia în ultima vreme. A mai privit o dată desenul lui John şi de data asta i s-a părut că semăna cu un dragon-de-mare înaripat ce se apropia de sat. Încă de când, de Anul Nou, fusese descoperit un bărbat înecat în mlaştinile de la Blackwater – gol, cu capul întors la aproape 180 de grade şi cu figura încremenită într-o expresie înspăimântată –, Şarpele din Essex încetase să fie doar o poveste de speriat copiii atunci când nu erau cuminţi şi începuse să pândească la fiecare colţ de stradă. În serile de vineri, oamenii ce se adunau în barul White Hare susţineau că-l văzuseră, copiii care se jucau în sărături veneau acasă înainte să se întunece, fără a mai fi nevoie să fie somaţi, iar încercările perseverente ale lui Will de a-i convinge pe oameni că cel care se înecase nu fusese decât victima propriului obicei de a bea şi a mareei nu avuseseră niciun succes.

A hotărât să se binedispună un pic, făcând o plimbare prin parohie, stând de vorbă cu câte un enoriaş şi înăbuşind zvonul despre un dragon-de-mare. Şi-a luat pălăria şi haina şi a auzit şuşoteli dincolo de uşa biroului (copiii nu aveau voie să intre în încăpere, dar n-aveau nicio problemă să încerce clanţa la nesfârşit). A mormăit nişte ameninţări cum că aveau să primească la cină doar apă şi pâine în următoarele două săptămâni şi a ieşit, aşa cum îi era obiceiul, pe fereastră.

În ziua aceea, localităţii i se potrivea foarte bine numele Aldwinter: pământul tare era îmbrăcat într-un strat de polei, iar stejarii păreau să strângă cerul în ramurile lor fără frunze. Will şi-a băgat mâinile în buzunare şi a pornit. Casa

din cărămidă roşie fusese nouă în ziua în care îi trecuse pentru prima oară pragul, urmat de Stella, care mergea încet pe aleea pavată, ţinându-şi burta umflată cu mâinile, ca într-un cuib, şi de Joanna, care venea ultima, trăgând după ea un animal de companie invizibil (a cărui specie nu a fost niciodată stabilită) legat cu o bucată de sfoară. Bovindourile de la ambele etaje dădeau impresia că pe o parte şi pe alta a uşii de la intrare se aflau mici turnuleţe, iar deasupra o fereastră în evantai, din sticlă colorată, se bucura de lumina soarelui vreme de o oră în fiecare după-amiază. Era cea mai mare casă de pe singura stradă care trecea prin sat, de la sud de Colchester, şi se sfârşea în micul port unde acum se afla ancorată o singură barjă. Era altfel decât restul locuinţelor din sat. Reverendului nu i se părea că ar fi mare lucru de capul ei, cu excepţia unei bune izolaţii şi a unei grădini suficient de mari pentru a pierde copiii în ea preţ de ore întregi, dar ştia că fusese binecuvântat. Cel puţin unul dintre ceilalţi parohi fusese nevoit să locuiască într-o casă ce părea să se scufunde în pământ şi în care creşteau ciuperci cât o mână de om pe la colţurile tavanului din camera de zi.

Intrând pe strada căreia i se spunea High Lane[18], din respect faţă de poziţia sa uşor ridicată faţă de nivelul mării, Will a luat-o la stânga. Câteva oi păşteau domol sub stejarul din Aldwinter, copac despre care se spunea că odinioară adăpostise la poalele sale soldaţi ai trădătorului Charles şi care era atât de negru, încât părea făcut din cărbune. Ramurile de jos se aplecaseră sub propria greutate şi, îndoindu-se, se înfipseseră în pământ, ca, după o vreme, să iasă iarăşi la suprafaţă. Astfel, primăvara părea înconjurat de puieţi. Ramurile curbate în jos alcătuiau bănci pe care se aşezau vara cuplurile, iar în timp ce Will trecea pe acolo, o femeie tocmai se aşeza, aranjându-şi fusta roşie şi aruncând câteva firimituri pentru păsări. Dincolo de stejar, ascunsă vederii de la drumul mare de un zid din muşchi, Biserica All Saints, cu modesta ei turlă, îl chema ca de obicei. Ar fi trebuit să meargă şi să stea acolo o vreme, într-

[18] „Strada înaltă” (n. tr.).

o strană rece, să aştepte să i se mai domolească supărarea. Însă era posibil să-l aştepte cineva în penumbra din biserică, solicitându-i o binecuvântare sau o admonestare. În ultimul an, mai ales de când reapăruse Şarpele din Essex (căruia reverendul prinsese obiceiul să-i spună „Necazul”, sceptic faţă de ideea de a boteza un zvon), oamenii îl solicitau tot mai mult. Predomina sentimentul – de cele mai multe ori nerostit, cel puţin nu în prezenţa lui – că erau cu toţii judecaţi, fără îndoială pe bună dreptate, iar în faţa judecăţii doar reverendul îi putea salva. Dar ce fel de consolare le putea oferi el, fără ca în acelaşi timp să le confirme spaima? Nu o putea face, aşa cum nu-i putea spune lui John, care avea adesea coşmaruri noaptea şi se trezea: *O să mergem amândoi la miezul nopţii şi o să ucidem monstrul care locuieşte sub patul tău.* O promisiune bazată pe o minciună, oricât de binevoitoare ar fi fost ea, nu ar fi rezistat niciunei lovituri. Şi a doua zi avea să fie timp suficient pentru a-şi linişti enoriaşii, căci era Ziua Domnului. Deocamdată a simţit o dorinţă atât de arzătoare de a privi sărăturile şi de a-şi umple plămânii cu aerul acela rece, încât aproape că a luat-o la fugă.

A trecut pe lângă White Hare („Dragul meu Mansfield, îmi este imposibil, ca om al bisericii, după cum bine ştii!”), dincolo de micuţele şi îngrijitele căsuţe cu ciclame la pervaz („Se simte mult mai bine. Mulţumim. I-a trecut gripa, slavă Domnului...!”) şi de locul în care High Lane cobora spre chei. Sigur, nu era chiar un chei în adevăratul sens al cuvântului, era un simplu golfuleţ al Blackwaterului, întărit cu pietre, care rezista întotdeauna doar câte un sezon, fiind nevoie să fie refăcut în fiecare primăvară din ce aveau şi ei la îndemână. Henry Banks, care plutea de colo colo prin estuar cu barja lui, transportând cine-ştie-ce până cine-ştie-unde sub sacii de porumb şi arpacaş, stătea cu picioarele încrucişate pe punte, cosându-şi pânzele, cu mâinile reci, la fel de palide ca ţesătura. Văzându-l pe Will, i-a făcut semn spunând tânguitor:

— Tot nici urmă de ea, reverendule, tot n-am găsit-o!

Şi a tras de plosca pe care o purta prinsă la brâu.

Cu câteva luni în urmă, Banks îşi pierduse barca cu vâsle şi îi fusese refuzată plata asigurării, pe motiv că nu o priponise bine la mal, probabil fiind beat. Banks suferea mult din cauza acestei pierderi şi era gata să povestească oricui l-ar fi ascultat că barca îi fusese furată, pe timp de noapte, de către pescarii de stridii de la Mersea. Că el fusese întotdeauna un om cinstit, aşa cum ar fi putut da mărturie şi Gracie, dacă ar mai fi trăit, Domnul s-o aibă în pază.

— Nu? Îmi pare tare rău, Banks, i-a răspuns Will cu toată sinceritatea. Nimic pe lumea asta nu e mai greu de îndurat decât nedreptatea. Să ştii că eu am să mă mai uit după ea.

A refuzat oferta de a trage o duşcă de rom, făcând un semn mâhnit, şi şi-a continuat drumul – dincolo de chei, cu apa mereu pe partea dreaptă, pe lângă un şir de frasini golaşi ce semănau cu nişte pene cenuşii înfipte în pământ. Dincolo de frasini se afla ultima casă din Aldwinter, căreia i se spunea dintotdeauna Capătul Lumii. Pereţii ei curbaţi erau ţinuţi laolaltă de muşchi şi de licheni, iar de-a lungul anilor stratul de vegetaţie adăugat în permanenţă crescuse atât de mult, încât zidurile îşi dublaseră diametrul şi casa părea o plantă vie ce muşca din pământul tare. Bucata de pământ din jurul ei era împrejmuită de un gard pe trei laturi; pe a patra era o ieşire directă spre iarba din mlaştinile sărate, iar de acolo se cobora spre fâşia palidă de pământ vârstat cu pârâiaşe ce sclipeau în lumina slabă a soarelui.

În timp ce Will se apropia de Capătul Lumii, singurul locuitor al casei era atât de bine camuflat lângă pereţii casei, încât atunci când a apărut a făcut-o ca printr-o magie. Domnul Cracknell părea construit din acelaşi material ca locuinţa lui: haina îi era la fel de verde ca muşchiul şi aproape la fel de umedă, iar barba o avea roşcată precum cărămizile ce cădeau de pe acoperiş. În mâna dreaptă ţinea trupul cenuşiu, micuţ, al unei cârtiţe, iar în stânga un briceag.

— Daţi-vă un pic în spate, reverende, să nu vă stric haina! i-a spus el, iar Will l-a ascultat.

De-a lungul întregului gard erau agăţate vreo zece cârtiţe sau chiar mai multe; însă acelea erau jupuite, iar pieile le erau atârnate de partea de sus, făcându-le să semene cu nişte fantome. Labele de culoare deschisă, atât de asemănătoare cu mânuţele unor copii, se întindeau orbeşte spre pământ. Will a inspectat-o pe cea mai apropiată de el.

— E o pradă bună. Cât sunt, un penny bucata?

Lăsând la o parte puterea de stăpân a omului asupra animalelor, Will simţise întotdeauna o afecţiune faţă de micuţii *gentlemen* îmbrăcaţi în hăinuţele lor ca de catifea şi spera ca războiul purtat de fermieri împotriva lor să poată avea un deznodământ mai puţin crud.

— Un penny bucata, exact, şi-şi fac treaba ca lumea.

A etalat şi cârtiţa pe care o ţinea în mână, făcând cu îndemânare câte o tăietură la încheieturi şi la glezne.

— De 20 de ani locuiesc în Aldwinter şi obiceiurile de aici tot mă mai surprind. Chiar nu există altă modalitate de a îndepărta cârtiţele din recolte, decât să le sperii cu cadavrele suratelor lor?

Cracknell s-a încruntat.

— Ah, eu am un scop foarte clar, ştiţi doar: ştiţi că am mereu un scop!

Încântat, bărbatul a strecurat un deget între pielea şi carnea cârtiţei, testând uşurinţa cu care le putea separa.

— Sunt conştient că *unii oameni* nu mă consideră chiar ceea ce se numeşte un şiling întreg, nu că în ultima vreme aş mai fi văzut vreun şiling, mă mulţumesc cu câte un penny pe care îl mai primesc din când în când…

A făcut o pauză, aruncând o privire făţişă spre buzunarele lui Will, apoi din nou spre cârtiţa de lângă el.

— …Şi cu toate astea iată-vă, chiar omul lui Dumnezeu, veniţi şi mă întrebaţi dacă am un scop!

— Aşa am simţit, i-a răspuns Will grav.

Pielea s-a rupt de pe carne ca o bucată de hârtie. Cracknell şi-a ridicat opera, inspectând-o cât se poate de mulţumit de îndemânarea sa. Un vălătuc de abur se ridica din trupul cald prin aerul rece.

— Să le sperii, *oh,* da!

Dispoziţia sa jovială a dispărut ca prin minune, iar bărbatul a luat o bucată de sârmă şi a trecut-o prin nasul roz al animalului, din nară în nară, legând-o apoi de trei ori în jurul stâlpului gardului.

— Să le sperii, auzi la el ce zice! Dar ce anume o să sperii, nu ştim acum şi n-o să ştim nici mai târziu, îndrăznesc să zic, când se aud vocile şi plânsetele copiilor noştri, căci ei nu pot fi alinaţi şi nici noi nu putem fi…

Mâna cu care ţinea sârma a început să tremure un pic, iar Will a observat cu stupoare că-i tremura şi buza de jos. Prima sa pornire, care decurgea atât din pregătirea sa, cât şi din instinct, era să ofere o vorbă-două de consolare – însă imediat după aceea a simţit şi imboldul furiei. Deci până şi bătrânul cedase în faţa festei jucate de lumină ori de umbre, care pusese tot satul pe jar! S-a gândit la fiica sa, care alerga spre casă plângând în hohote, înspăimântată de creatura ce urca pe râu spre ei, la bileţelele strecurate în cutia milei, prin care oamenii îl implorau să predice despre căinţă, căinţă pentru păcatele care atrăseseră o asemenea pedeapsă.

— Domnule Cracknell!

Aşa trebuia să-i vorbească, vioi, poate cu un pic de umor, în aşa fel încât bătrânul să-şi dea seama că nu avea să se teamă decât de o iarnă lungă şi de întârzierea primăverii.

— Domnule Cracknell, poate că nu-s chiar ditamai episcopul, dar îmi dau şi eu seama când e citată greşit Scriptura. Copiii noştri nu sunt astăzi în mai mare pericol decât au fost până acum! Ţi-ai pierdut minţile? Le-ai rătăcit pe aici?

Întinzând mâna, a bătut uşor pe buzunarele bărbatului.

— Doar nu vrei să-mi spui c-ai agăţat bietele animale aici ca să ţii la distanţă vreun… vreun şarpe-de-mare despre care spune un zvon că s-ar afla în Blackwater!

A reuşit să-i smulgă lui Cracknell un zâmbet.

— Foarte elegant din partea dumneavoastră să faceţi aluzie la minţile mele, pastore, având în vedere că lumea nu prea crede c-aş fi avut vreodată aşa ceva, i-a replicat el, mângâind afectuos spatele dungat al cârtiţei. Eu sunt de

părere, aşa cum am fost întotdeauna, că cel mai bine e să fii precaut. Şi că dacă vreun om sau vreun animal ar vrea să se bage în seamă pe aici, pe la Capătul Lumii, micile mele sperietori l-ar pune pe gânduri.

A făcut semn spre partea din spate a casei sale, unde două capre priponite ronţăiau de zor iarba.

— Drept tovarăşe le am pe Gog şi pe Magog, aici de faţă, mă înţelegeţi, asta pe lângă faptul că ele îmi dau laptele şi brânza pe care doamna Ransome este atât de amabilă să le aprecieze. N-am de gând să risc să le pierd! Nici gând! N-o să rămân singur!

A început iarăşi să tremure, însă Will se simţea mai capabil să facă faţă situaţiei: în decurs de trei ani, stătuse alături de Cracknell lângă trei morminte: al soţiei lui, al surorii lui şi al fiului lui.

Şi-a aşezat mâna pe umărul bărbatului şi l-a strâns uşor:

— Şi nici n-o să rămâi! Eu am turma mea, tu o ai pe-a ta, iar acelaşi Păstor le are pe amândouă în grija Sa.

— Se prea poate şi vă mulţumesc, dar tot n-am să vă calc mâine pragul bisericii. Am hotărât, reverendule: dacă mi-a luat-o pe doamna Cracknell, Atotputernicul va trebui să se descurce fără mine, ştiţi că asta am zis. Şi, fie ce-o fi, eu nu mă răzgândesc.

Acum avea expresia îndărătnică a unui copil încăpăţânat, care era de preferat în locul ameninţării lacrimilor. Will s-a străduit să nu zâmbească şi a rostit cât de serios a putut, pe deplin conştient de preţul unei înţelegeri făcute cu Dumnezeu:

— Ai hotărât, iar eu n-am niciun drept să intervin între un om şi jurământul făcut de el.

Pe sărături, apa înainta uşor spre casă, iar soarele ce atârna jos pe cer era până şi el rece. Dincolo de mlaştină, peisajul ce se întindea în faţa Aldwinterului nu era vreun alt sat de pe malul îndepărtat al râului, ci doar un orizont larg, acolo unde estuarul se întâlnea cu Marea Nordului. Will a văzut luminile unui vas de pescuit ce se îndepărta spre casă şi s-a gândit la Stella – probabil obosită deja, ocupată toată ziua cu copiii –, care avea să tragă draperia ca să se

uite dincolo de Stejarul Trădătorului şi să-l privească venind spre casă. Jinduind după prezenţa ei şi după zgomotul făcut de copii în faţa uşii biroului său, s-a simţit brusc uşor dezgustat de casa plină de muşchi, ce se afunda în pământ. Apoi şi l-a amintit pe Cracknell la cimitir, aruncând un pumn de ţărână peste un mic sicriu din pin, aşa c-a mai rămas puţin lângă gard.

— Doar o clipă, reverende, i-a spus Cracknell, am să vă dau ceva.

A dispărut din nou pe o latură a casei, iar un moment mai târziu a reapărut cu un braţ de iepuri frumoşi, proaspăt prinşi, şi i-a aruncat în braţele lui Will.

— Cu complimentele mele pentru doamna Ransome, care are nevoie să fie în putere, căci se află încă la vârsta la care poate avea copii – doamna Cracknell îmi spunea că asta poate să subţieze sângele.

Chipul i s-a luminat de bucuria de a dărui, iar Will i-a acceptat încântat, chiar emoţionat. Ştia c-o să iasă din ei o plăcintă pe cinste – întâmplător, chiar preferata lui Johnny. Apoi, ca şi cum ar fi vrut să-i ofere şi el ceva, şi-a atârnat iepurii la centură, după obiceiul fermierilor, şi a spus:

— Domnule Cracknell, spune-mi ce-ai văzut, pentru că nu mai ştiu pe cine să cred şi când să cred ceea ce aud. Un biet om s-a înecat – dar până la urmă, nu e atât de rar să se înece cineva iarna. Am auzit că a fost găsită o oaie spintecată, dar şi vulpile trebuie să trăiască pe lumea asta. Iar copila despre care s-a spus că a dispărut de-acasă peste noapte a fost găsită dimineaţa, ascunsă într-un dulap, mâncând din rezerva de dulciuri a mamei ei. Banks aduce tot felul de veşti stranii, cu barja, de la St Osyth şi din Maldon, dar noi doi ştim că Banks are obiceiul să mintă, nu? Pe urmă mai sunt şuşotelile de pe lângă han, oamenii spun c-a fost răpit un bebeluş de pe o barcă, în Point Clear, dar cine ar fi scos un bebeluş pe mare, când zilele sunt în perioada asta atât de scurte şi de reci? Spune-mi c-ai văzut cu ochii dumitale ceva demn de spaimă şi poate că atunci am să cred.

L-a privit pe bătrân în ochi, însă acesta nu i-a susţinut

privirea; ochii i-au trecut dincolo de el, spre orizontul pustiu din spatele său.

Cunoscând foarte bine valoarea tăcerii, Will a refuzat să vorbească şi, după câteva clipe, Cracknell – oftând, ridicând din umeri, făcându-şi de lucru cu cuţitul – i-a răspuns:

— Nu e vorba de ceea ce *văd*, ci despre ceea ce *simt.* Nu pot să văd eterul, însă îl simt când intră şi când pleacă, şi depind de el. Tot aşa, *simt* că se apropie ceva. Mai devreme sau mai târziu, vă veţi da seama că am avut dreptate. A mai fost aici, după cum ştiţi foarte bine, şi va veni din nou – dacă nu pe durata vieţii mele, atunci pe a vieţii dumneavoastră sau când vor fi copiii dumneavoastră mari ori copiii copiilor dumneavoastră. Aşa că am să mă pregătesc cu tot ce îmi stă în putere, reverende, şi dacă îmi pot permite să fiu curajos, v-aş recomanda să faceţi acelaşi lucru.

Will s-a gândit la biserică, cu sculptura sa – rămăşiţă a vechii legende, şi şi-a dorit (nu pentru prima oară) să o fi dat jos, cu un ciocan şi cu o daltă, în prima zi în care sosise.

— Mi-am pus întotdeauna baza în dumneata, domnule Cracknell, şi-am să continui să o fac. Te-ai putea considera paznicul satului, aici, la Capătul Lumii, şi ţi-ai putea instala un far în curte, cu care să poţi da alarma. Domnul îşi pogoară lumina asupra dumitale, fie că o doreşti sau nu! a mai spus Will şi, rostind această binecuvântare, s-a întors şi a pornit spre casă.

Şi-a imaginat că înainta un pic mai repede decât noaptea ce se pogora peste sat, în aşa fel încât să poată ajunge acasă cu o clipă înaintea întunericului. Sperietorile lui Cracknell şi spaima lui de-a dreptul vizibilă îl puseseră pe gânduri, nu pentru că ar fi crezut că vreo creatură misterioasă stătea ascunsă în Blackwater, ci pentru că simţea frica aceea ca pe un eşec al său. Parohia lui cedase în faţa unei asemenea superstiţii păgâne. Nimeni nu putea cădea de acord asupra dimensiunii, formei sau originii monstrului, dar oamenii păreau să fi ajuns la concluzia că şarpele prefera râul şi zorii zilei. Nu exista niciun atac făcut sub ochii unui martor, însă de la o vreme monstrul nevăzut

era învinuit pentru orice copil rătăcit şi orice rană suferită de săteni. Auzise chiar că urina şarpelui otrăvise apa din pompa din Fettlewell şi provocase boala din cauza căreia muriseră trei oameni de Revelion. Neacceptând sfatul blând al Stellei, de a le vorbi oamenilor despre această problemă din amvon, el alesese să refuze cu totul să recunoască existenţa Necazului. Nu vorbise despre el nici măcar când îşi dăduse seama că, în fiecare duminică, congregaţia – unită fără a se rosti o vorbă – refuza să se aşeze în strana cu sculptura şarpelui, ca şi cum dacă s-ar fi apropiat cineva de el, ameninţarea ar fi devenit concretă.

Cu noaptea pe urme, şi-a continuat drumul, întorcându-se o dată pentru a privi luna albă ce răsărea cu faţa-i ridată. Vântul a prins putere prin stufăriş, făcându-l să şuşotească un cântec trist, iar Will şi-a simţit inima bătând mai repede, cuprinsă de ceva ce semăna cu frica, aşa că a râs. Iată cât de uşor era să se sperie de o umbră! Poate că ar fi fost mai bine să se folosească de Necaz, dacă tot părea imposibil să-l ignore – puţine lucruri îndemnau oamenii să se apropie de Dumnezeu la fel de mult ca spaima.

Luminile satului au apărut undeva în faţă, iar printre ele se afla casa în care îl aştepta familia lui – trupurile călduţe ale copiilor, ce miroseau a săpun, cu obrăjorii palizi ce semănau atât de bine cu ai lui când era mic. Cât se poate de reali, existenţa lor era imposibil de negat, nu stăteau nicio clipă în linişte sau nemişcaţi, astfel încât nicio umbră n-ar fi putut să-i prindă. A fost copleşit de un val de bucurie, aşa că a scos un strigăt scurt (să fi fost oare şi un strigăt de avertizare sau de ameninţare, în caz că prin preajmă se ascundea, totuşi, o fiinţă sălbatică?) şi a fugit ultima jumătate de milă până acasă.

John îl aştepta stând într-un picior pe stâlpul porţii, îmbrăcat într-o pijămăluţă albă. Văzându-l pe Will, a strigat „O mâncărime-n mâini îmi zice!”[19] şi şi-a îngropat faţa în paltonul tatălui său. Simţind pe gât blana de iepure,

[19] Referire la un pasaj din piesa *Macbeth* de William Shakespeare: „O mâncărime-n mâini îmi zice/ Că ceva rău soseşte aice!” (n. tr.).

băieţelul a exclamat:
— În sfârşit, mi l-ai adus! Mi-ai adus un animăluţ de casă!

Cora Seaborne
Hanul Red Lion
Colchester

14 februarie

Dragul meu Drăcuşor!

Ce mai faci tu? Stai la căldură? Mănânci bine? Ce-ţi mai face tăietura – s-a vindecat? Mi-ar fi plăcut să o văd. E adâncă tare? Ai grijă să-ţi păstrezi bisturiele ascuţite, iar mintea şi mai ascuţită. Vai, chiar mi-e dor de tine!

Noi suntem bine, Martha îţi transmite toate cele… Of, n-ai să crezi că-ţi transmite toate cele bune, nu? Francis nu-ţi transmite absolut nimic, dar nu cred că l-ar deranja să te revadă, dacă ai veni până aici, şi până la urmă asta e tot ce putem spera. Ai să vii? E frig, dar aerul de mare e bun pentru sănătate, iar Essexul nu e nici pe jumătate atât de rău pe cât se spune.

Am fost la Walton-on-the-Naze şi până la St Osyth şi nu mi-am găsit încă dragonul-de-mare – nici măcar un crin de mare n-am găsit! –, dar ştii că eu nu renunţ aşa uşor. Proprietarul magazinului de feronerie din localitate mă crede un personaj teribil de excentric, mi-a vândut două ciocane noi şi un fel de curea din piele întoarsă, pe care să le port la brâu. Martha zice că n-am arătat în viaţa mea mai ciudat sau mai urât, dar ştii că eu am considerat întotdeauna frumuseţea un blestem, aşa că sunt mai mult decât fericită să mă dezbar cu totul de ea. Uneori uit că sunt femeie – sau cel puţin uit SĂ MĂ GÂNDESC LA MINE ÎNSĂMI CA LA O FEMEIE. Toate obligaţiile şi confortul feminităţii par să nu mai aibă nicio legătură cu mine acum. Nu ştiu exact cum se presupune că ar trebui să mă comport şi nu sunt

sigură că m-aş comporta cum trebuie, nici dacă aş şti.

Şi dacă tot a venit vorba de oameni distinşi – n-ai să ghiceşti niciodată cine ne-a acostat pe High Street în timp ce aşteptam să se domolească un pic ploaia. Charles Ambrose, care în decorul de aici arăta ca un papagal într-o mulţime de porumbei, plimbându-se ţanţoş cu haina lui de catifea. E ferm convins că am nevoie de un prieten în Essex, de cineva care să aibă grijă să nu-mi rup mâinile şi picioarele prin pământul udat de maree sau chiar mai rău (mi-a povestit că râul Blackwater este ameninţat de o fiară, dar despre asta am să-ţi povestesc când ne vedem). M-a avertizat că mă va pune în legătură cu un vicar de la ţară şi, cu toate că mă tentează să-i accept oferta, fie şi numai pentru a-l şoca pe bietul om, aş prefera să fiu lăsată să-mi văd de treabă în pace. TU DE CE NU VII PÂNĂ AICI, DRAGUL MEU? Mi-e dor de tine. Nu-mi place să stau fără tine. Şi nici nu văd de ce aş fi obligată s-o fac.

Cu drag,
CORA

Dr. Luke Garrett
Pentonville Road
N1

15 februarie

Cora…

Mâna, e mai bine, mersi. Infecţia s-a dovedit utilă – mi-am testat noile eprubete şi am pregătit nişte culturi bacteriene. Cred că ţi-ar fi plăcut. Erau cu albastru şi cu verde.

Am să vin împreună cu Spencer, probabil săptămâna viitoare. Ne vedem atunci. Opreşte ploaia, dacă poţi.

LUKE

P.S.: Tehnic vorbind, ce mi-ai trimis tu a fost o scrisoare de Sfântul Valentin. Să nu negi!

4

Cam la cinci mile spre est de Colchester, Cora mergea printre picăturile fine de ploaie. Pornise la drum fără să stabilească o destinaţie anume şi nici nu se gândise cum avea să ajungă înapoi acasă, voia doar să scape din încăperea rece de la Red Lion, unde Francis îşi spintecase perna ca să scoată penele şi să le numere. Nici ea şi nici Martha nu reuşiseră să-i explice cu argumente de ce nu ar fi trebuit s-o facă („Da, dar poţi s-o plăteşti şi după aia e perna mea…”) şi decât să asculte numărătoarea imperturbabilă a fiului ei – ajunsese la 173 atunci când închisese ea uşa –, preferase să-şi pună centura peste haină şi să coboare în grabă. Martha o auzise strigând „Mă întorc înainte de lăsarea întunericului! Am bani la mine. Găsesc eu pe cineva care să mă aducă înapoi” şi, oftând, se întorsese la băiat.

A lăsat în urmă Colchesterul în jumătate de oră şi a luat-o către est, aproape convingându-se singură că poate ajunge la gura Blackwaterului înainte să obosească prea tare. A luat-o pe la marginea unui sat: nu voia nici să fie văzută şi nici să i se vorbească, aşa că a ales cărările năpădite de buruieni care se întindeau în liziera pădurii de stejari. Pe acolo treceau mai rar oameni şi nimeni nu arunca vreo privire către femeia care mergea pe marginea drumului. Când s-a pornit ploaia, Cora a pătruns şi mai adânc printre copaci, întorcându-şi faţa spre cerul monoton. Era de un cenuşiu uniform, fără mişcarea norilor sau pete de un albastru senin, iar soarele nu se vedea nicăieri: era o foaie de hârtie nescrisă şi pe acel fundal, ramurile golaşe ale copacilor păreau negre. Ar fi trebuit să fie posomorâtă, însă Cora vedea peste tot numai frumuseţe – mestecenii îşi desfăceau fâşiile de scoarţă ca pe nişte bucăţi de stofă albă; sub picioarele ei, frunzele ude erau alunecoase. Muşchiul de un verde deschis pusese stăpânire peste tot, ghemotoace dense ca de blană verzuie erau îngrămădite la picioarele copacilor, iar o haină de crengi rupte era întinsă peste cărare. Cora s-a împiedicat de două ori de mărăcinii

în care se prinseseră firicele de lână albă şi mici pene cu vârful cenuşiu; le-a bodogănit fără răutate.

A izbit-o ideea că tot ce exista sub cerul alburiu era făcut din aceeaşi substanţă – nu chiar de origine animală, însă nici simplă ţărână: acolo unde fuseseră retezate din trunchiuri ramurile, lăsaseră în urmă răni deschise la culoare, iar ea n-ar fi fost surprinsă dacă, trecând pe lângă ele, ar fi văzut că în cioturile de stejari şi ulmi ar fi vibrat un puls. Râzând, şi-a imaginat cum ar fi fost să facă parte din viaţa aceea. Sprijinindu-se de un trunchi, aproape de un sturz guraliv, a ridicat braţul şi s-a întrebat dacă avea să vadă lichenii de un verde crud întinzându-se pe pielea dintre degetele ei.

Oare se aflaseră dintotdeauna aici – acea minunată ţărână neagră în care se cufunda până la glezne, ciuperca aceasta de culoarea coralului, care creştea dantelată pe marginea crengilor de la picioarele ei? Oare păsărele cântau dintotdeauna? Oare ploaia avusese dintotdeauna aceeaşi atingere uşoară, care te invita să devii una cu ea? Presupunea că da, toate lucrurile acelea fuseseră mereu acolo, probabil la câţiva paşi de uşa ei. Probabil mai fuseseră şi alte dăţi în care ea râsese în faţa unei scoarţe ude de copac, ori strigase ceva, singură fiind, pe deasupra delicatelor frunze de ferigă, însă nu şi le putea aminti.

În ultimele câteva săptămâni nu avusese doar momente de bucurie. Uneori îşi amintea de durerea ei, iar pentru lungi perioade de timp, în care era nevoită să înveţe din nou cum să respire, simţea că în spatele coastelor ei se căsca un neant atotcuprinzător. Era o senzaţie epuizantă, ca şi cum ani întregi şi-ar fi împărţit unul dintre organe cu bărbatul care murise, iar acum se atrofia pentru că nu-l mai folosea. În acele momente în care era copleşită de o senzaţie de frig, nu îşi amintea anii lungi de nefericire, în care nu reuşise nici măcar o dată să intuiască complicatele lui dispoziţii sau să navigheze cu succes printre nenumăratele feluri în care îl putea jigni, ci doar primele lor luni împreună, ultimele luni ale tinereţii ei. O, îl iubise! Nimeni pe lumea asta nu ar fi putut iubi mai mult: fusese

prea tânără ca să-i reziste, ca un copil care se îmbată uşor după doar două guri de băutură. El îşi pusese amprenta pe felul în care vedea ea lumea, ca şi cum privise soarele şi apoi, închizând ochii, găsise un mic punct de lumină, ce dăinuia în întuneric. Bărbatul era atât de sobru, încât, atunci când încercările ei de a se comporta frivol îl făceau să râdă, ea se simţea puternică precum un comandant de oşti. Era atât de rigid şi de distant, încât clipa în care o îmbrăţişase pentru prima oară fusese ca o bătălie câştigată. Ea nu ştiuse că toate astea erau trucuri obişnuite ale unui şarlatan de rând, să o lase să câştige o luptă, ca apoi să o nimicească, câştigând întregul război.

În anii care au urmat, teama pe care o simţea faţă de el semăna atât de mult cu dragostea pe care i-o purta – cele două sentimente izvorau din aceeaşi inimă, împărţeau aceleaşi nopţi chinuitoare şi aceeaşi atenţie bolnăvicioasă cu care asculta paşii lui pe hol –, încât ea s-a îmbătat şi cu aceste trăiri. Niciun alt bărbat nu o atinsese, iar ea nu ştia că e straniu să-i fie provocate şi durere, şi plăcere. Niciun alt bărbat nu o iubise, aşa că nu-şi putea da seama dacă faptul că-i retrăsese brusc orice acord era ceva la fel de firesc ca mareea şi la fel de implacabil. Până i-a trecut prin minte că ar fi trebuit să divorţeze de el, era deja prea târziu: în momentul acela, Francis nu mai tolera nici măcar o modificare a orei la care lua masa de prânz şi orice schimbare i-ar fi pus în pericol sănătatea. Mai mult, prezenţa băiatului – în ciuda ritualurilor sale deranjante şi a toanelor lui misterioase – îi oferea Corei singurul sentiment din viaţa ei în legătură cu care nu avea nicio îndoială: era fiul ei, iar ea ştia exact care îi erau îndatoririle. Îl iubea şi uneori bănuia că şi băiatul o iubea pe ea.

Vântul nehotărât s-a oprit, iar pădurea de stejari a tăcut. Cora acum avea din nou douăzeci de ani, iar fiul ei venea pe lume plângând cât îl ţineau plămânii, cu pumnii încleştaţi. Voiseră să i-l ia ca să-l înfeşe într-un scutec alb, însă ea strigase indignată şi nu-i lăsase. Bebeluşul se târâse orbeşte de pe pântecele ei până la sân, unde începuse să sugă cu atâta forţă, încât moaşa se minunase şi-l lăudase,

spunând că era un băieţel tare bun şi deştept. Îl privea în ochi ore în şir, iar băieţelul stătea cu privirea aţintită asupra ei, ochii lui fiind de un albastru tulbure, ca al înserării. „Am un aliat”, îşi spusese ea, „el n-o să mă părăsească niciodată.” Zilele treceau, iar ea simţea că se despică în două, că în ea se deschisese o rană ce nu avea să se închidă niciodată şi pe care nu avea s-o regrete niciodată. Din cauza lui, inima ei avea să fie întotdeauna expusă durerii şi suferinţelor. Îl venera prin fiecare gest, se minuna cât de frumos îi era piciorușul, cu pielea ca mătasea subţire ce acoperea o pernă; petrecea ore în şir mângâindu-l cu vârful degetelor şi văzând cum bebeluşul îşi răsfira degetele de plăcere. Cât de minunat era că el simţea plăcere! Şi ce grozav că ea i-o putea oferi! Pumnul lui strâns era precum cochilia micuţă a unei moluşte încălzite de soare – ea îl strângea uşor între buze –, tot ce ţinea de fiinţa lui era uluitor, mânuţele, picioruşele, toate erau mici miracole. Însă de-abia trecuseră câteva săptămâni şi peste lumina bucuriei sale au fost trase obloane grele: ochii băieţelului i se păreau uneori împăienjeniţi.

Părea să-l doară când îl alăpta sau cel puţin îi provoca o furie de nestăpânit; dacă îl ţinea în braţe, se zbătea, se agita, o dată chiar i-a despicat pleoapa cu unghiuţa ascuţită de la degetul mare. Zilele în care se adoraseră unul pe altul păreau teribil de îndepărtate, aproape ireale. Siderată de această a doua respingere a iubirii ei, Cora a început să nu-şi mai exprime dragostea, fiindu-i ruşine. Eşecul ei ca mamă îl amuza pe Michael, care era de părere că e destul de vulgar ca un părinte să fie interesat de propriii copii şi că ar fi făcut mai bine să-l lase pe mâna doicilor şi a meditatorilor. Anii trecuseră, Cora învăţase tabieturile băiatului, iar el se obişnuise cu ea. Cu toate că relaţia lor nu semăna cu afecţiunea nepăsătoare pe care o observa între alte mame şi fiii lor, era suficient de solidă şi era a lor.

A continuat să se plimbe şi, cu toate că ploaia rece şi ţărâna întunecată ar fi trebuit să o întristeze, Cora nu a reuşit să invoce suferinţa demnă de o văduvă. Un soi de gâlgâit s-a ridicat din gâtul ei, ieşind la suprafaţă sub forma

unui hohot neruşinat de râs, care a speriat păsările tăcute, făcându-le să cânte. Îi era ruşine că a râs, bineînţeles, dar se obişnuise să simtă că trăia în permanenţă într-o stare de dizgraţie, era sigură că reuşise să-şi ascundă fericirea tot mai luminoasă de toată lumea, în afară de Martha.

Cu gândul la prietena ei (care stătea bosumflată în vreo cafenea, fără îndoială, ca să scape de cea mai recentă obsesie a lui Frankie, ori îşi petrecea timpul fermecându-l pe proprietarul de la Red Lion), râsul i s-a domolit, iar Cora a ridicat un pic braţele, imaginându-şi că o vedea venind către ea, pe sub copacii din care picurau stropi de ploaie. Noaptea stăteau întinse spate în spate, sub o pătură subţire, trăgându-şi genunchii la piept ca să se apere de frig, uneori întorcându-se una spre cealaltă pentru a-şi şopti o mică bârfă pe care şi-o aminteau sau pentru a-şi spune „Noapte bună”, iar alteori trezindu-se îmbrăţişate. Simplitatea acestor momente îi dădea putere Corei, atunci când toate celelalte lucruri o chinuiau, iar dacă Martha se temea cumva că nu mai era nevoie de ea, pentru că acum Cora se simţea mai bine, se înşela amarnic.

Numărând a opta milă parcursă şi simţindu-se obosită, Cora a văzut că ajunsese pe un mic platou, unde copacii începuseră să se rărească. Burniţa s-a potolit, iar cerul s-a înseninat. Fără ca soarele să pătrundă prin frunzişul des, lumea a fost scăldată în culoare. Peste tot străluceau straturi roşietice ale ferigilor din anul anterior, iar deasupra lor tufişurile de orz sălbatic îşi arătau bobocii gălbui, timpurii. Câteva oi rătăcite, care aveau vopsea mov pe coapse, au ridicat pentru o clipă privirea de la iarba pe care o păşteau şi, nebăgând-o în seamă, şi-au văzut de treabă. Cărarea pe care se afla era din lut de Essex, deschis la culoare, iar un pic mai departe, pe povârniş, un copac prăbuşit fusese năpădit de un strat gros de muşchi verzui. Schimbarea peisajului era asemenea unei schimbări de altitudine: i s-a tăiat răsuflarea, iar Cora s-a oprit o clipă, ca să se obişnuiască puţin cu ea. În tăcerea care domnea acolo, a ajuns până la ea un sunet: părea a fi un copil care plângea, dar unul măricel, care ştia că făcuse ceva greşit.

Nu reuşea să distingă niciun cuvânt, ci doar un sunet ciudat, plângător, ca şi cum cineva s-ar fi înecat. Se oprea câteva momente, apoi începea din nou. I s-a alăturat apoi altă voce, a unui bărbat – melodioasă, răbdătoare, adâncă –, însă, cu toate că s-a străduit, nici acum nu a reuşit să distingă vreun cuvânt în afară de: *Gata... gata... gata...* După o pauză – în timpul căreia inima i-a bătut nebuneşte, deşi mai târziu Cora a pretins că nu se speriase deloc –, vocea bărbatului a răsunat din nou, însă de data asta mai puternică, pe un ton mai ascuţit. Nici acum nu a distins cuvintele rostite, dar i s-a părut că printre îndemnurile nerăbdătoare a auzit: *Of fir-ai să fii! Fir-ai să fii*! Apoi s-a auzit ceva tare lovind în ceva moale, iar plânsetul copilului a izbucnit din nou.

Auzind asta, Cora şi-a sumecat haina, care era prea lungă şi era îngreunată de noroiul prins de tiv, şi a pornit în direcţia zgomotelor. Cărarea de ţărână ducea peste micul povârniş şi apoi din nou în jos, printre nişte tufişuri înalte, de un verde-pal, pe care zornăiau câteva păstăi cu seminţe negre şi răsucite. Un pic mai departe a văzut cam un acru[20] de ferigi roşietice întinzându-se în faţa ei, pe care câteva oi amuşinau pământul. În stânga, străjuit de un stejar fără frunze, se afla un mic lac. Apa era scăzută şi îngroşată de noroi. Nu creştea stufăriş şi nici nu erau păsări pe mal. Era cu totul neinteresant, în afară de faptul că pe malul din apropiere se afla un bărbat, aplecat din şale deasupra a ceva deschis la culoare, care se zbătea cu disperare şi scotea câte un ţipăt slab.

Strigătele acelea sfâşietoare au şocat-o şi au îndurerat-o pe Cora, iar mişcările cu care implora să fie cruţat aveau ceva straniu de familiar, aşa că atunci când a grăbit pasul şi a strigat ceea ce spera să sune a poruncă „Opreşte-te! Opreşte-te imediat!”, nu a ieşit decât un ţipăt ascuţit.

Poate că bărbatul o auzise, poate că nu. Cert este că nici n-a ridicat capul, nici nu s-a oprit din ce făcea. Vocea i se

---

[20] Acru, unitate de măsură pentru suprafaţă, folosită în Marea Britanie şi în Statele Unite ale Americii, echivalentă cu 4.000 de metri pătraţi (n. tr.).

transformase din nou în susurul liniştitor care o pusese pe gânduri la început, însă acum Corei i se părea strigător la cer că bărbatul se prefăcea atât de blând, în timp ce făcea atât de mult rău. Pe măsură ce s-a apropiat, a văzut că bărbatul avea picioarele împlântate zdravăn în apa noroioasă, iar pe spate, haina închisă la culoare era stropită cu noroi. Chiar şi de la distanţă, şi-a dat seama că bărbatul era îmbrăcat sărăcăcios şi părea din topor: totul la el era murdar, de la materialul gros şi ud al hainelor până la buclele umede care cădeau peste guler. Dacă ar fi fost să creadă povestea biblică, s-a gândit Cora, cum că omul fusese făcut dintr-o mână de ţărână, acum îl avea în faţă pe însuşi Adam: plin de noroi, primitiv, fără capacitatea de a vorbi coerent.

— Ce *faci* acolo? Opreşte-te!

Atunci, bărbatul s-a întors şi Cora a văzut că era de înălţime medie şi destul de îndesat. Dârele de noroi de pe faţă dădeau senzaţia că avea barbă, iar de sub mizeria cu care era acoperit, a străfulgerat-o o pereche de ochi. Putea avea şaizeci de ani, la fel cum putea avea douăzeci de ani. Mânecile le avea suflecate până la cot, iar antebraţele îi erau musculoase. Ca şi cum ar fi concluzionat că femeia nu avea nici să-l ajute, nici să-l ţină din treabă, a ridicat din umeri şi s-a întors la ceea ce făcea. Nimic nu o înfuria pe Cora mai mult decât să fie ignorată: a scos un ţipăt exasperat şi a parcurs în fugă distanţa care îi mai despărţea. Ajungând la malul apei, a văzut că fiinţa albicioasă care se zvârcolea sub bărbat era o oaie care rămăsese blocată, ca o neghioabă, în noroi. Cora a fost teribil de uşurată – oricare ar fi fost ororile pe care şi le imaginase, nu era vorba despre aşa ceva.

Oaia şi-a ridicat ochii spre nou-venită şi a behăit. Picioarele din spate îi erau negre de noroi şi cu fiecare clipă în care se zbătea, se afunda şi mai mult în clisă. Bărbatul o ţinea cu un braţ pe sub piciorul stâng din faţă şi peste spinare, iar cu braţul lui stâng încerca s-o apuce de şold, ca să o poată trage din noroi, însă nu reuşea să găsească o poziţie în care să aibă echilibru. Mişcările lui înspăimântau

animalul, care a închis ochii pentru o clipă, ca şi cum se resemnase cu propriul sfârşit, apoi a behăit şi s-a zbătut din nou, iar piciorul stâng din faţă i-a zvâcnit puternic, lovindu-l pe bărbat peste obraz. Acesta a ţipat, iar Cora a văzut o rană însângerată sub masca sa de noroi.

Vederea sângelui a smuls-o din reverie.

— Lasă-mă să te ajut! s-a oferit ea.

Obosit, bărbatul a acceptat printr-un mormăit.

„Bietul om e sărac cu duhul!” şi-a spus ea, gândindu-se deja cum avea să istorisească povestea ca să-şi amuze cât mai mult prietenii. Oaia a rămas din nou moale, scoţând un oftat lung. Răsuflarea ei a ridicat în aer un vălătuc de abur, iar bărbatul a reuşit să o prindă de spate cu ambele mâini. Astfel îmbrăţişaţi, cei doi au început să se cufunde împreună în noroi şi bărbatul, privind furios peste umăr, a rostit:

— Ei, ce stai acolo? Haide!

Deci nu era chiar sărac cu duhul, chiar dacă vorbea în stilul caracteristic Essexului, cu vocale lungi şi leneşe. Cora şi-a scos cureaua, care era lată, fiind un model bărbătesc. Îşi simţea degetele rigide şi neîndemânatice, a moşmondit mult la cataramă, în timp ce oaia care ofta se cufunda tot mai adânc. Apoi a reuşit să şi-o scoată, şi, repezindu-se în faţă, a izbândit s-o prindă în jurul mijlocului animalului, proptind-o în spatele labelor din faţă şi făcând un fel de laţ. Bărbatul i-a dat drumul şi a luat cureaua din mâna Corei, iar când animalul a simţit că nu mai e ţinut de nimeni, a intrat în panică; s-a zbătut disperat, iar mişcările lui au aruncat-o pe Cora în noroi. Bărbatul nu a dat niciun semn de îngrijorare, ci doar a strigat:

— Sus! Sus, ridică-te!

Şi, arătându-i prin gesturi că trebuia să ia ea cureaua, a apucat din nou oaia. A urmat un moment lung, în care, unindu-şi puterile, părea că reuşesc să învingă forţa noroiului, iar Cora simţea cum oasele umerilor îi sunt forţate de efort. Apoi, dintr-odată, picioarele din spate ale oii au apărut deasupra apei înnoroite, iar animalul a păşit pe mal. Cora şi bărbatul au căzut pe spate, iar ea s-a întors,

ca să nu se vadă cât de tare i se tăiase răsuflarea. N-ar fi deranjat-o noroiul şi nici durerea din încheieturi, dacă bărbatul n-ar fi fost aşa un bădăran, iar oaia un animal atât de prost. La o oarecare distanţă, celelalte oi priveau cu ceva îngrijorare, părând că n-aveau să se mai bucure de iarbă până nu li se întorcea tovarăşa. Ar fi trebuit, s-a gândit Cora, să se simtă triumfătoare. În schimb, bucuria zilei aceleia fusese pierdută şi chiar şi malurile mărginite de plante parcă îşi pierduseră culoarea fermecătoare.

Când s-a întors la loc, bărbatul o privea pe deasupra mânecii, pe care o ţinea lipită de tăietura de la obraz. Pe cap avea o căciulă împletită, care arăta atât de rău, de parcă ar fi fost făcută din petice şi o ţinea trasă până deasupra sprâncenelor, care erau pline de noroi şi aproape că-i ascundeau ochii.

— Mulţumesc, a spus bărbatul, vorbind cu o oarecare politeţe şi cu aceeaşi prelungire leneşă a vocalelor care îl dădea de gol ca om de la ţară.

Este fermier, deci, şi-a spus ea şi, fără să accepte recunoştinţa exprimată atât de scorţos, Cora l-a întrebat, arătând spre oaia epuizată:

— O să fie în regulă?

Oaia a căscat botul şi şi-a dat din nou ochii peste cap.

Bărbatul a ridicat din umeri.

— Aşa cred.

— E a ta?

— Ha! Nu. Nu e din turma mea.

Era clar că ideea atinsese vreo coardă a umorului în bărbat, pentru că a început să chicotească.

Înseamnă că era un vagabond, bietul om! Corei îi stătea în fire să creadă mai curând lucruri bune despre oameni, până când aceştia îi dădeau vreun motiv de îndoială. În plus, se gândea că în curând ea avea să ajungă acasă, la Martha şi la cearşafurile lor albe, imaculate, iar bietul om ar fi putut să se culce în noaptea aceea în tufişuri, având drept singur tovarăş un animal pe jumătate înecat. Zâmbind, a hotărât să apeleze la manierele politicoase ale unei londoneze:

— Ei, bine, ar trebui să pornesc spre casă. Mi-a făcut mare plăcere să vă cunosc.

A făcut un gest către stejarii uzi de ploaie, către lacul pe care încă se mai vedeau mici unde provocate de zbaterea lor de mai devreme şi, dorind să fie generoasă, a adăugat:

— Essexul e un colţ tare frumos de lume.

— Aşa să fie?

Vocea îi era un pic înăbuşită de mâneca pe care încă o ţinea apăsată pe obraz. Cora vedea pe materialul hainei sângele amestecat cu noroi. Ar fi vrut să-l întrebe dacă era în regulă, dacă era sigur că putea ajunge acasă cu bine, dacă ea îl putea ajuta cu ceva, însă se aflau pe teritoriul lui, nu pe al ei. Şi-a dat seama, văzând umbrele tot mai întunecate ale înserării, că dintre ei doi, ea era într-o situaţie mai dificilă: era la mile întregi distanţă de casă şi nici măcar nu ştia unde anume se afla. Încercând să păstreze ceea ce ea considera că era o poziţie de superioritate, l-a întrebat:

— Spuneţi-mi, vă rog, sunt departe de Colchester? De unde aş putea lua un taxi spre casă?

Bărbatul n-a avut suficientă prezenţă de spirit, cât să se arate surprins. A făcut semn din cap către malul mai îndepărtat al lacului, unde Cora zărea o cărare printre stejari, iar dincolo de ea, o fâşie de teren deschis.

— Ieşiţi pe drum, acolo o luaţi la stânga şi mergeţi cam cinci sute de yarzi. O să găsiţi un pub. O să vă cheme cei de-acolo un taxi.

Apoi, cu o mişcare ce semăna teribil de mult cu cea prin care cineva expediază un om inferior lui, s-a întors şi a pornit prin noroi. Din cauza frigului îşi strânsese aşa de tare umerii, încât greutatea paltonului său jegos îl făcea să pară cocoşat. Înclinând întotdeauna mai curând spre amuzament decât spre furie, Cora nu s-a putut abţine să nu izbucnească în râs. Probabil că bărbatul a auzit-o, pentru că s-a oprit, s-a întors pe jumătate spre ea, însă apoi s-a gândit mai bine şi şi-a văzut de drum.

Cora şi-a strâns şi mai tare haina în jurul trupului şi a auzit în jur păsările care se pregăteau pentru concertul de

seară. Oaia reuşise să se târască cu un yard sau doi mai departe, pe mal. Se ridicase, cumva, în genunchi şi frământa pământul cu botul, căutând un fir de iarbă. Lumina era tot mai slabă, iar din pământul rece se ridica un abur difuz, înconjurându-i picioarele. Dincolo de ultimul stejar, acostamentul verde cobora spre un mic drum de ţară, iar în apropiere se vedea un pub micuţ, pe jumătate îmbrăcat în lemn, cu ferestrele luminate strălucitor, ademenind călătorii. Imaginea geamurilor luminoase, gândul că era încă atât de departe de casă şi că nu ştia cum să ajungă acolo au copleşit-o, accentuându-i oboseala, ca o lovitură puternică. În momentul în care a ajuns în pragul localului şi a văzut o femeie care stătea aplecată peste bar şi zâmbindu-i, primitoare, de sub cununa de păr blond împletit, Cora s-a oprit să-şi aranjeze un pic hainele. Netezindu-şi paltonul, a găsit în catarama curelei o fărâmă de lână albă şi pe aceasta, sclipind în lumina lămpilor, o pată de sânge.

5

Joanna Ransome, o puştoaică ce nu împlinise încă treisprezece ani, cât tatăl ei de înaltă şi încotoşmănată în haina lui cea nouă, ţinea mâna deasupra focului. Şi-a adus palma cât de aproape a putut, apoi a retras-o suficient de încet, încât să nu-i fie lezată mândria. Fratele ei, John, o privea solemn şi tare i-ar mai fi plăcut să-şi înfigă mâinile în buzunare, însă primise instrucţiuni clare: să lase mâinile să se răcească atât de mult cât putea suporta.

— Facem un sacrificiu, îi spusese ea, conducându-l spre fâşia de pământ de imediat după Capătul Lumii, unde terenurile mlăştinoase se transformau în estuarul Blackwaterului şi apoi se vedea marea. Şi, ca să fie un sacrificiu adevărat, trebuie să suferim.

Mai devreme în ziua aceea, fata îi explicase în şoaptă că în Aldwinter se petrecea ceva necurat. În primul rând, fusese bărbatul care se înecase (gol puşcă, se spunea, şi cu cinci zgârieturi adânci pe coapsă!), apoi boala de la Fettlewell, dar şi visele pe care le aveau cu toţii, în care li

se înfăţişau nişte aripi negre, ude. Şi chiar mai mult: nopţile ar fi trebuit să înceapă să se scurteze deja, în grădină ar fi trebuit să apară ghioceii, mamei lor ar fi trebuit să-i treacă tusea care o trezea în toiul nopţii. Dimineaţa ar fi trebuit să răsune cântecul păsărilor, iar lor n-ar fi trebuit să le mai fie atât de frig, încât să tremure în paturi. Totul se petrecea din cauza a ceva ce făcuseră ei şi apoi uitaseră, nu se căiseră, ori, poate, pentru că marele cutremur din Essex eliberase ceva în Blackwater, ori, poate, pentru că tatăl lor minţise („A zis că nu-i e frică şi că nu e nimic acolo, dar de ce nu se mai duce pe mal după lăsarea întunericului? De ce nu ne mai lasă să ne jucăm la bărci? De ce arată atât de obosit?”). Oricare ar fi fost cauza şi oricare ar fi fost vinovaţii, ei aveau să facă ceva în legătură cu situaţia aceea. În vremuri de mult apuse, pe alte tărâmuri, oamenii îşi scoteau inimile din piept ca să invoce soarele: cu siguranţă n-ar fi fost mare lucru dacă încercau şi ei o vrajă, de dragul satului.

— Pregătesc eu totul. Ai încredere în mine, nu? l-a întrebat ea.

Stăteau între scândurile cliperului care eşuase acolo cu un deceniu în urmă şi nu fusese mişcat de la ţărm. Sub acţiunea vremii aspre, fusese redus la câteva piloane curbate, care semănau atât de mult cu coastele unei fiare înecate, încât vizitatorii începuseră să-i spună Leviatanul[21]. Era suficient de aproape de sat, încât copiii să poată ajunge acolo fără să fie supravegheaţi de părinţi, dar, în acelaşi timp, suficient de ascuns de ochii tuturor, încât să nu vadă nimeni ce făceau acolo. Vara îşi agăţau hainele de oasele sale, iar iarna făceau focuri la adăpostul său, întotdeauna temându-se că avea să ia foc coca şi întotdeauna dezamăgiţi că nu se întâmpla. Cuvinte de dragoste şi blesteme erau scrijelite în lemn cu bricegele; pe catarge erau adunate grămăjoare de monede de un penny, însă nu erau niciodată cheltuite. Micul foc aprins de Joanna era la ceva distanţă de epavă, într-un cerc delimitat de pietre, şi

[21] În *Vechiul Testament.,* Leviatanul este descris ca un monstru marin, uriaş, stăpân al oceanelor şi simbol al puterii răului (n. tr.).

luase avânt serios. Fata băgase printre vreascuri şi bucăţi de alge brune, care emanau un miros plăcut, iar printre firele aspre de nisip înfipsese şapte dintre cele mai frumoase scoici din colecţia ei.

— Mi-e *foame!*

John şi-a ridicat privirea spre sora lui şi şi-a regretat imediat lipsa de voinţă. Împlinise şapte ani şi era timpul să-i sporească şi curajul, odată cu vârsta.

— Dar nu mă deranjează, a adăugat el şi a făcut două sărituri în jurul focului.

— Trebuie să ne fie foame, pentru că noaptea asta e noaptea Lunii Înfometate, nu-i aşa, Jo?

Naomi Banks, o fetiţă cu părul roşcat, stătea pe vine cu spatele la Leviatan şi se uita rugător la prietena ei. Din punctul ei de vedere, fiica reverendului Ransome avea autoritate de regină şi înţelepciunea lui Dumnezeu şi ar fi mers bucuroasă prin flăcări, dacă i-ar fi cerut-o prietena ei.

— Aşa este, Luna Înfometată, ultima lună plină dinainte de venirea primăverii.

Fiind conştientă că trebuia să fie sobră şi în acelaşi timp binevoitoare, Joanna şi l-a imaginat pe tatăl ei în amvon şi i-a imitat prestanţa. Neavând la dispoziţie un amvon, a ridicat braţele spre cer şi a rostit incantaţia cu o voce pe care o exersase în ultimele câteva săptămâni:

— Ne-am adunat aici, în ziua Lunii Înfometate, pentru a o conjura pe Persefona să rupă lanţurile lui Hades şi să aducă primăvara în ţinutul nostru mult iubit.

Întrebându-se dacă vorbise pe tonul cel mai potrivit, un pic îngrijorată că nu respecta educaţia asupra căreia insista tatăl ei, a aruncat o privire grăbită spre Naomi. Prietena ei era îmbujorată şi avea ochii sclipitori; impresionată, şi-a dus mâna la gât, iar Joanna a continuat încurajată:

— Prea mult am îndurat vânturile iernii! Prea mult au ascuns nopţile întunecate ororile din râu!

John, a cărui hotărâre de a fi curajos nu se ridica la înălţimea spaimei legate de fiara care probabil pândea la nicio sută de yarzi depărtare, a chiţăit de frică. Sora lui s-a încruntat şi a ridicat un pic vocea.

— Zeiţă Persefona, ascultă-ne!

A dat din cap energic spre tovarăşii ei, care au intonat în cor:

— Zeiţă Persefona, ascultă-ne!

Au adresat apoi rugi către numeroşi zei, făcând plecăciuni adânci la fiecare nume pe care îl rosteau. Naomi, a cărei mamă fusese din vechea religie, îşi tot făcea cruci cu evlavie.

— Şi acum, a zis Joanna, trebuie să facem un sacrificiu.

John – care nu uitase niciodată povestea lui Avraam, care-şi legase fiul de altar şi scosese cuţitul – a chiţăit iarăşi, dând două ture în jurul focului.

— Vino înapoi, băieţel prostuţ! l-a chemat sora lui. Nu-ţi face nimeni rău.

— Şarpele din Essex ar putea să-i facă rău, a zis Naomi, venind spre băieţel cu degetele încleştate ca nişte gheare, dar la privirea dojenitoare pe care a primit-o, s-a îmbujorat pe loc şi l-a luat pe John de mână.

— Vă oferim sacrificiul foamei noastre, a rostit Joanna, al cărei stomac a chiorăit ruşinos (îşi ascunsese micul dejun într-un şervet şi apoi i-l dăduse câinelui, iar de la prânz se eschivase invocând o durere de cap). Vă oferim sacrificiul frigului pe care îl îndurăm.

Cu un gest teatral, Naomi s-a cutremurat de frig.

— Vă oferim sacrificiul arderii noastre. Vă oferim sacrificiul numelor noastre.

Joanna a făcut o pauză, uitând pentru o clipă pasul următor din ritualul pe care îl pregătise, însă apoi a scos din buzunar trei bucăţi de hârtie.

În dimineaţa aceea înmuiase colţul fiecărei hârtii în cristelniţa din biserica tatălui său, perfect conştientă că el ar fi putut s-o găsească acolo şi că trebuia să fie pregătită – avusese câteva minciuni la îndemână, prin care să-şi explice prezenţa. Colţurile umede se uscaseră cu încreţituri şi, în timp ce ea le-a înmânat tovarăşilor de ritual, hârtiile au pârâit.

— Trebuie să ne dedicăm vrăjilor, a rostit ea sobră, trebuie să dăm o părticică din noi înşine. Trebuie să ne

scriem numele, iar, scriindu-le, să le jurăm zeilor care ne aud că sacrificăm ceva din propriile fiinţe, în speranţa că iarna va pleca din sat.

În timp ce rostea aceste cuvinte, le-a analizat şi, mulţumită de întorsătura de frază, i-a mai venit o idee. Aplecându-se să ridice o crenguţă ruptă, a pus-o în foc şi a lăsat-o să ardă o vreme, apoi, stingând flacăra de la capătul ei, şi-a scrijelit numele pe hârtie cu cărbunele. Focul nu fusese stins complet, aşa că hârtia s-a ars şi s-a rupt, iar zeiţa ar fi avut nevoie de o vedere celestă pentru a distinge mai mult decât iniţialele de la o distanţă atât de mare, însă efectul a fost mulţumitor. I-a întins băţul lui Naomi, care a scris pe hârtia ei un N mare, iar apoi l-a ajutat pe John să-şi lase şi el semnul. Băiatul era mândru de scrisul lui, aşa că s-a zbătut şi a împuns-o cu cotul pe sora lui, hotărât să se descurce singur.

— Acum, a rostit Joanna, adunând bucăţile de hârtie şi rupându-le în bucăţi, veniţi lângă foc cu mine. Aveţi mâinile reci? Aveţi mâinile pline de iarnă?

„Pline de iarnă”, şi-a spus ea, „ce replică grozavă!” Poate că avea să devină şi ea vicar, ca tatăl ei, când o să fie mare. John şi-a privit vârful degetelor şi s-a întrebat dacă avea să vadă în curând primele semne ale degerăturii.

— Nu simt nimic.

— Ah, o să simţi, i-a răspuns Naomi rânjind.

Fata avea părul roşcat şi haina tot roşie, iar băiatul n-o plăcuse niciodată.

— Stai liniştit, sigur o să simţi ceva, a continuat fata, trăgând de el ca să-l ridice în picioare, iar apoi i s-au alăturat Joannei, lângă flăcări.

Cineva a călcat pe o bucată de algă brună şi a făcut-o să pocnească, iar la ceva distanţă de ei se schimba mareea.

— Acum, a continuat Joanna. Va trebui să fii curajos, John, fiindcă o să te doară.

A aruncat bucăţile de hârtie în foc şi apoi a presărat deasupra un pic de sare din solniţa de argint a mamei ei. Pentru câteva clipe, flăcările au ars albastre. Apoi, întinzând mâinile deasupra focului şi îndemnându-i cu o mişcare

imperioasă din cap şi pe ceilalţi să facă la fel, a închis ochii şi a lăsat mâinile în jos până deasupra focului. Dintr-un buştean umed au scăpărat scântei, arzând un pic mâneca hainei tatălui ei. Fata a tresărit şi, făcându-şi griji pentru pielea albă de pe încheietura fratelui ei, i-a ridicat mâinile cu câţiva inchi[22].

— Nu e nevoie să ne rănim prea tare, a spus ea grăbită, trebuie doar să ne lăsăm mâinile să se încălzească brusc şi o să doară ca atunci când intri în casă de la frig.

Naomi, molfăindu-şi o şuviţă de păr, a spus:

— Uite, mi se văd venele.

Era adevărat: avea o mică ţesătură de piele între degetele de la mâini şi era foarte mândră de defectul ei, fiindcă auzise o dată că Anne Boleyn avusese ceva similar şi pusese mâna nici mai mult, nici mai puţin decât pe un rege. În lumina focului, o strălucire arămie trecea prin pielea subţire şi lăsa să se vadă o venă sau două. Joanna – impresionată, dar conştientă de faptul că trebuia să rămână pe o poziţie de superioritate – i-a răspuns:

— Am venit aici, ca să ne umilim trupul, Nomi, nu ca să ne mândrim cu el.

A folosit porecla de când erau mici, pentru ca prietena ei să ştie că nu era prea supărată pe ea, iar ca răspuns, Naomi şi-a flexat degetele şi a rostit pe un ton foarte serios:

— Ah, să ştii că doare. Doare tare, înţeapă ca urzica.

Fetele l-au privit pe John, ale cărui mâini ezitau, ca şi curajul lui. Era clar că ceva se întâmpla, fiindcă degetele lui erau de un roşu aprins şi, i s-a părut Joannei, chiar un pic umflate la vârfuri. Fie fumul scos de foc îl deranja la ochi, fie băiatul se străduia să nu izbucnească în plâns. Prinsă între certitudinea că zeii ar fi privit cu bucurie sacrificiul unui participant la ritual de o vârstă atât de fragedă şi certitudinea, la fel de nezdruncinată, că mama lor avea să fie pe bună dreptate indignată, l-a înghiontit pe băieţel şi i-a spus:

— Mai sus, băieţel caraghios, ţine-le mai sus! Vrei să ţi le

[22] Inch – unitate de măsură pentru lungime folosită în Marea Britanie şi în Statele Unite ale Americii, echivalentă cu 2,5 centimetri (n. tr.).

arzi de tot şi să rămâi doar cu cioturi?

Lacrimile cu greu zăgăzuite ale băieţelului s-au revărsat şi chiar în acea clipă (cel puţin aşa a povestit Joanna mai târziu, ciucită sub o bancă de la şcoală, cu Naomi lângă ea, care dădea din cap a confirmare, şi cu un public fermecat în jur), luna plină a ieşit din spatele unui nor jos, de culoare albăstruie. Peste tot în jurul lor, nisipul presărat cu pietricele a prins o culoare stranie, iar marea – furişându-se spre ei de peste mlaştină, în timp ce stăteau cu spatele spre ea – sclipea.

— Un semn, iată! a exclamat Joanna, luându-şi mâinile de deasupra focului, dar apoi aşezându-le imediat la loc, când a văzut că Naomi ridica uimită din sprânceană. Un semn prevestitor! Este zeiţa – s-a străduit să-şi aducă aminte numele – Phoebe, care a venit să ne asculte ruga.

John şi Naomi s-au întors spre lună şi au privit lung suprafaţa ei vastă. Fiecare dintre ei a văzut, în discul marmorat de pe cer, ochii melancolici şi gura cu colţurile lăsate în jos ale unei femei copleşite de tristeţe.

— Crezi că a mers?

Lui Naomi nu-i venea să creadă că prietena ei s-ar fi putut înşela într-o chestiune atât de serioasă precum invocarea primăverii. În plus, simţise durerea în mâini şi nu mai mâncase nimic de la brânza cu pâine din seara anterioară. Şi apoi nu-şi văzuse adineaori propriul nume scris pe bucata de hârtie botezată, luând foc într-o puzderie de scântei? S-a închis la haină până un pic mai sus şi a privit spre mlaştină şi spre mare, aproape aşteptându-se să vadă soarele răsărind timpuriu, iar odată cu el să apară un stol de lăstuni mari.

— Vai, Nomi, nu ştiu!

Dând gânditoare cu picioarele în nisip, Joanna se simţea deja un pic ruşinată de spectacolul pe care îl dăduse. Atâta fluturat din braţe şi atâtea incantaţii! Era prea mare pentru jocurile astea.

— Nu mă întreba *pe mine,* a continuat ea, pentru a preveni alte întrebări. Doar n-am mai făcut niciodată aşa ceva, nu?

Într-un acces de vinovăţie, a îngenuncheat lângă fratele ei şi i-a spus cu o voce răguşită:

— Ai fost foarte curajos. Dacă n-o să funcţioneze, să ştii că n-o să fie din vina ta.

— Vreau să merg acasă. O să întârziem şi o să ne certe şi n-o să mai rămână nimic de la cină şi în seara asta urma să fie felul meu preferat.

— N-o să întârziem, i-a răspuns Joanna. Am zis că ajungem acasă înainte să se întunece şi nu e întuneric, nu? Încă nu e întuneric.

Însă aproape se întunecase şi fetei i se părea că întunericul venea de pe marea de dincolo de estuar, care arăta acum ca o masă neagră şi solidă, pe care ar fi putut să şi meargă, dacă ar fi vrut. Trăise toată viaţa în colţul acela de lume şi nu-i trecuse niciodată prin cap să nu aibă încredere în ţinutul acela schimbător: felul în care apa sărată se strecura prin mlaştini, şabloanele mereu diferite ale malurilor noroioase şi ale pâraielor, mareea din estuar, pe care o confrunta zilnic cu informaţiile din almanahul tatălui ei, erau la fel de inofensive pentru ea precum erau evenimentele din propria familie. Înainte să fi putut măcar să le recunoască pe hârtie, stătea pe umerii tatălui ei şi arăta cu degetul rostind mândră şi numele: Foulness, Point Clear, St Osyth şi Mersea, precum şi direcţia în care se afla St Peter-on-the-Wall. Se distrau cu toţii când o învârteau pe loc de vreo zece ori şi spuneau: „Orice ai face, se opreşte cu faţa spre est, către mare."

Dar ceva se schimbase în timpul ritualului lor: avusese un impuls de curiozitate, dorindu-şi să se uite în spate, peste umăr, ca şi cum ar fi putut prinde mareea asupra faptei, în timp ce-şi schimba greşit direcţia, sau ca şi cum ar fi putut vedea apele despărţindu-se, aşa cum o făcuseră odinioară pentru Moise. Auzise, bineînţeles, zvonurile că în adâncul estuarului trăia ceva, o creatură vinovată pentru dispariţia oilor şi pentru suferinţa oamenilor, însă nu se gândea la asta foarte mult: copilăria era plină de atât de multe lucruri înspăimântătoare, încât nu avea sens să dea unuia mai multă crezare decât altora. Dorindu-şi să vadă din nou

figura tristă şi palidă a Doamnei din Lună, a ridicat privirea, dar deasupra nu era decât multitudinea de nori groşi ce se adunaseră deasupra mlaştinii. Vântul se potolise, aşa cum se întâmpla de multe ori la apus, şi un pic mai sus pe drum pământul începea deja să îngheţe. John, tulburat şi el de nelinişte, fără îndoială, a uitat că acum era băiat mare şi a luat-o de mână. Chiar şi Naomi, pe care nu o mai văzuse niciodată înfricoşată, şi-a supt neliniştită şuviţa de păr şi s-a tras mai aproape de prietena ei.

Când au plecat, trecând în tăcere pe lângă tăciunii tot mai palizi ai focului lor, dincolo de Leviatanul care se înfigea şi mai puternic în mal pe timpul nopţii, s-au uitat de mai multe ori peste umăr, la apa neagră care înainta tot mai mult pe uscat.

— „Fetele şi băieţii ies la joacă”, a fredonat Naomi, fără să reuşească să-şi stăpânească tremurul din voce. „Luna străluceşte puternic ca un soare”…

Mult mai târziu – şi doar după multe insistenţe, pentru că totul păruse a fi parte dintr-un ritual de care copiii se simţeau straniu de ruşinaţi – fiecare a susţinut că a văzut o ridicare stranie a apei într-un loc anume, chiar acolo unde mlaştina se termina şi albia râului devenea brusc abruptă. Nu se auzise nimic şi nici nu văzuseră nimic înspăimântător, cum ar fi fost o labă lungă sau un ochi strălucitor. A fost doar o mişcare, prea rapidă şi lipsită de direcţie ca să fi fost un val. John susţinea că i se păruse albicioasă, însă Joanna credea că fusese doar luna, a cărei lumină făcuse suprafaţa apei să strălucească sub privirea ei. Naomi, prima care a deschis subiectul, a înflorit descrierea acelui moment cu asemenea detalii despre o aripă şi un bot, încât au căzut imediat de acord că ea nu văzuse absolut nimic, iar mărturia ei nu a mai fost luată în considerare.

— Cât mai e până ajungem acasă, Jojo? a întrebat-o John trăgând-o de mână şi jinduind să dea fuga la mama lui, la cina pe care şi-o imagina răcindu-se pe masă.

— Aproape am ajuns: uite, vezi fumul de la coşuri şi velele bărcilor?

Au ajuns la cărare – dinţii le clănţăneau de frig, dar şi de frică – şi luminile lămpilor cu ulei puse în ferestrele de la Capătul Lumii păreau fermecate, ca nişte lumini de Crăciun. Îl vedeau pe Cracknell, care dădea tura de seară, închizându-le pe Gog şi Magog în ţarcul lor. Bărbatul s-a oprit în dreptul gardului, ca să le ureze noapte bună.

— „Fetele şi băieţii ies la joacă”, a cântat el, semn că îi auzise când veneau pe drum, apoi a lovit în stâlpul porţii, ca să-şi sublinieze ideea: Şi cu toate că văd că în noaptea asta e lună plină, n-o să strălucească ca un soare, având în vedere că lumina e doar împrumutată, iar datoria e plătită cu dobândă şi-şi pierde valoarea de la o lună la alta, lucru care explică lumina tot mai slabă pe care o emană. Nu?

Încântat de ideea lui, a rânjit şi le-a făcut semn să se apropie, mai mult şi mai mult, până când copiii au simţit mirosul de pământ umed ce ieşea din buzunarele hainei sale şi au văzut trupurile jupuite ale cârtiţelor, atârnate de gard.

— De-abia aşteaptă să ajungă acasă, nu? a arătat Cracknell din cap spre John.

Băieţelul îi era prieten şi în mod normal n-ar fi ratat ocazia de a se urca călare pe Gog sau pe Magog şi să dea o tură a colibei, ca apoi să mănânce miere direct din fagure. John, care îşi imagina deja că mâncarea lui îi era dată câinelui, s-a strâmbat şi poate că gestul lui a fost ceea ce l-a făcut şi pe bărbat să se strâmbe şi să-l înşface de ureche.

— Ia fiţi atenţi toţi trei… Zilele astea pe aici nu ies la joacă doar fetele şi băieţii, ascultaţi aici, la mine, chiar de-ar fi să mă duc, n-aş regreta nicio clipă, *de-ar veni mai repede Domnul Iisus Hristos,* cum am mai spus eu când zicea lumea că vorbesc prostii. Mai bine mergeţi la partenerii voştri de joacă de pe stradă, cum zice şi cântecul, dar ciudat partener de joacă v-aţi făcut acolo, jos, lângă apa neagră a râului. Să nu credeţi că nu-l ştiu şi că nu l-am văzut şi eu de două sau de trei ori, când strălucea luna pe cer…

Probabil că l-a strâns pe John prea tare de ureche, căci băiatul a scos un ţipăt. Cracknell şi-a privit uluit mâna, ca şi

cum aceasta ar fi acţionat fără permisiunea lui, şi i-a dat drumul lui John, care s-a frecat grăbit pe faţă şi a început să plângă.

— Ei, haide. Ei, haide, de ce bâzâi aşa?

Cracknell şi-a pipăit buzunarele, însă nu a găsit nimic care ar fi putut aduce alinare unui băieţel care îşi dorea să se suie în braţele mamei lui şi să mănânce ceva cald.

— Nu vorbeam cu rea-voinţă, dimpotrivă, niciodată nu vorbesc cu rea-voinţă şi n-aş vrea ca voi sau ai voştri să fiţi vreodată ţinta ăluia de se furişează din apă.

John nu se oprise din plâns, iar Joanna s-a temut pentru o clipă că bătrânul avea să izbucnească şi el în hohote, de ruşine şi, bănuia fata, de frică. S-a întins peste gardul plin de cârtiţe atârnate şi l-a bătut uşor pe mâneca unsuroasă a hainei, în timp ce se gândea ce ar fi putut spune ca să-l consoleze. Brusc, însă, Cracknell a înmărmurit, a ridicat braţele în aer şi a urlat:

— Stai pe loc! *Ce e acolo?*

Copiii au tresărit înspăimântaţi: John şi-a îngropat faţa în talia surorii lui, iar Naomi s-a răsucit pe călcâie şi a scos un mic ţipăt îngrozit. O siluetă diformă şi întunecată venea spre ei pe cărare, mişcându-se încet şi scoţând un sunet gros, din gât. Nu se târa în patru labe, mergea pe cele două labe din spate. Aproape că avea forma unui om – ba chiar a întins braţele. Ar fi putut fi o ameninţare, însă sunetul pe care îl scotea semăna cu un hohot înăbuşit de râs. Nu mai încăpea îndoială, chiar *era* un om; mai mult, în mersul său agale era ceva familiar, cunoscut. Fiinţa s-a apropiat de lumina lămpilor lui Cracknell. S-a oprit, iar Joanna a văzut că avea haina plină de noroi şi bocanci grei. Faţa îi era ascunsă de o căciulă trasă până pe sprâncene şi de un fular gros. Fiinţa aceea era acoperită din cap până-n picioare de noroi, care pe alocuri era negru, încă umed, dar erau şi zone în care se uscase şi era mai deschis la culoare. Doar pe căciula jegoasă era un loc în care se vedea culoarea stacojie ascunsă sub stratul de noroi.

— Nu mă recunoaşteţi? Chiar aşa oribil arăt?

Omul a întins din nou braţele şi şi-a tras căciula de pe

cap, scoţând la iveală un desiş de bucle răvăşite, care în lumina lămpilor a strălucit, având aceeaşi culoare cu coada cafenie a Joannei.

— Tati! Unde ai fost? Ce-ai făcut? Cum te-ai tăiat pe obraz?

— Nu-ţi face griji, John, băiete! Şi zi, nu vă recunoşteaţi propriul tată?

Cu câte un copil la sub braţ, reverendul William Ransome s-a întins să o bată pe Naomi pe umăr, cu blândeţe. Apoi a dat din cap către Cracknell, care i-a spus:

— Tare mă bucur să vă văd, reverendule, ca întotdeauna. Dacă îmi permiteţi să vă fac o sugestie, ar fi bine să-i duceţi pe ăştia mici acasă şi să-i ţineţi acolo. Noapte bună la toată lumea!

Făcând câte o plecăciune în faţa fiecăruia, cea mai adâncă fiind în faţa lui John, bătrânul s-a retras în Capătul Lumii şi a trântit uşa după el.

— Şi voi ce căutaţi afară aşa târziu, dacă îmi permiteţi să vă întreb? O să trebuiască să dăm cu toţii socoteală în faţa mamei voastre. Şi tu, domnişoară Banks – ce să-i spun eu acum tatălui tău?

A ciupit-o uşor pe Naomi de obraz şi a mânat-o pe drumul spre casă, către o căsuţă din piatră cenuşie, care dădea spre chei. Fata şi-a mai privit o dată prietenii peste umăr, apoi a intrat grăbită şi s-a auzit zăvorul pe dinăuntru.

— Dar… tati, unde ai fost? Ce-ai păţit la faţă? Ai nevoie de o cusătură? (Ultima întrebare fusese pusă cu mult entuziasm, întrucât Joanna îşi dorea în secret să mânuiască bisturiul şi penseta de doctor.)

— Ia lasă asta! Mai bine spuneţi-mi de ce plânge John, care e băiat mare?

Strângându-l şi mai tare în braţe pe băiat, care şi-a înghiţit lacrimile, a continuat:

— Cât despre mine, eu am fost plecat să salvez oi şi să sperii doamne şi, trebuie să recunosc – ajunseseră pe cărarea din grădina cu straturi de flori dispuse în carouri, unde pe margini se iţeau căpşoarele ghioceilor, care sclipeau în întuneric – că nu m-am mai distrat de mult aşa

de tare. Stella! Am sosit acasă şi avem nevoie de tine.

Martie

Stella Ransome
Casa parohială All Saints
Aldwinter

11 martie

Dragă doamnă Seaborne,

Vă scriu cu speranţa că un bilet din partea mea nu va părea a fi o epistolă de la un străin, din moment ce Charles Ambrose mă asigură că aşteptaţi veşti de la familia Ransome, din Aldwinter, în Essex... şi iată-ne!

Însă în primul rând vă rog să primiţi cele mai sincere condoleanţe pentru pierderea suferită, din partea soţului meu şi a mea. Nu primim prea multe veşti de la Londra şi, cu toate acestea, numele domnului Seaborne a ajuns la noi graţie lui Charles, iar uneori l-am citit chiar în The Times! *Ştim că a fost un om admirat de multă lume şi sunt sigură că a fost şi iubit enorm. Ne-am rugat pentru familia dumneavoastră. Eu, în special, fiindcă îmi pot imagina cel mai bine durerea resimţită de o femeie atunci când îşi pierde soţul.*

În ceea ce priveşte subiectul epistolei mele, trebuie să ştiţi că Charles şi Katherine Ambrose vor sosi aici sâmbăta viitoare, la cină, şi am fi deosebiţi de încântaţi dacă aţi putea să vă alăturaţi nouă. Înţeleg că sunteţi însoţită de fiul dumneavoastră şi de o companioană despre care Charles vorbeşte cu mult drag. Ne-am bucura enorm să-i cunoaştem şi pe ei. Nu e vorba despre sărbătorirea unei ocazii deosebite, ci de şansa de a ne întâlni cu prieteni vechi şi de a ne face prieteni noi.

Adresa noastră este cea pe care o aveţi scrisă mai sus şi se ajunge la noi foarte uşor din Colchester: mă tem că nu există cale ferată, dar este o călătorie

plăcută cu taxiul. Trebuie să înnoptaţi la noi, fără îndoială: avem suficient spaţiu şi nu ar fi indicat să porniţi la o oră înaintată spre casă. Aştept răspunsul dumneavoastră, iar între timp trebuie să mă gândesc ce preparate elegante pot pregăti pentru o doamnă cu gusturi londoneze!

Cu sincere urări de bine,
STELLA RANSOME

P. S. După cum vedeţi, nu m-am putut abţine să nu vă trimit o ciuboţica-cucului, însă m-am grăbit prea tare s-o presez şi a pătat pagina. Întotdeauna am stat prost la capitolul răbdare! S.

1

Doctorul Luke Garrett s-a uitat în jur prin camera sa de la Hotelul George, din Colchester, cu o plăcere ranchiunoasă: era clar că Spencer nu se zgârcise la nimic. Degetul, pe care îl trecuse peste toate suprafeţele din încăpere, îi rămăsese imaculat.

— Aş putea face o apendicectomie în camera asta, a rostit Luke, cu o expresie pe care prietenul lui a interpretat-o pe bună dreptate drept răuvoitoare.

Odată confirmată starea de curăţenie a încăperii, Garrett a deschis clapetele din alamă de la valiză şi a scos dinăuntru două cămăşi şifonate, câteva cărţi cu paginile îndoite şi un teanc de hârtii. Le-a aşezat pe măsuţa de toaletă, unde se afla un plic alb pe care o mână hotărâtă scrisese numele lui.

— Ne aşteaptă?

Spencer a făcut semn spre plic: ştia foarte bine scrisul Corei, întrucât prietenul său prinsese obiceiul de a-i arăta toate scrisorile ei, pentru a se consulta cu privire la semnificaţia ascunsă a fiecărei fraze.

— Dacă ne aşteaptă? Sigur că ne aşteaptă! Dacă ar fi fost după mine, n-aş fi venit, am mult prea multe de făcut. Nu că vreau să exagerez, Spencer, dar femeia chiar m-a implorat. „Mi-e dor de tine, dragul meu”, aşa a zis – a rânjit iar ca un lup, cu ochii negri strălucitori –, „Mi-e dor de tine, dragul meu”!

— Ne vedem cu ea în seara asta? a întrebat Spencer nepăsător.

Avea motive întemeiate să-şi arate nerăbdarea, însă, pentru că reuşise să le ascundă cu succes până şi de privirea pătrunzătoare a lui Garrett, nu era dispus să le dezvăluie acum. Prea absorbit de scrisoarea Corei, pe care o recitea iar şi iar (mormăind de două ori cuvintele „dragul meu”), prietenul său n-a observat nimic şi i-a răspuns:

— Da, ele stau la Red Lion. Ne întâlnim la opt – chiar la opt fix, la cum o cunosc eu pe Cora… şi o cunosc bine.

— Atunci eu am să merg la plimbare. Este o zi prea

frumoasă ca să stau închis înăuntru şi vreau să văd castelul. Se spune că încă se mai găsesc pe aici ruine rămase în urma cutremurului din Essex… Vrei să vii?

— Evident că nu. Nu pot să sufăr plimbările. În plus, am de citit un articol scris de un chirurg scoţian, care e convins că poate vindeca paralizia prin înlăturarea presiunii de pe coloana vertebrală… Ştii, mă întreb adesea dacă nu mi-ar fi mers mai bine în Edinburgh decât în Londra: doctorii de acolo sunt atât de curajoşi, iar clima mi-ar prii…

Dându-i deja uitării pe Spencer şi castelul, Garrett s-a aşezat picior peste picior pe pat şi a întins în faţa lui vreo zece foi scrise mic, pe care se aflau din loc în loc desene ce înfăţişau vertebre. Spencer, cumva uşurat că avea să se bucure de o după-amiază de singurătate, s-a închis la haină şi a plecat.

Hotelul George era un han arătos, cu vedere directă spre High Street. Proprietarilor le plăcea cum suna statutul de „cel mai bun hotel din oraş” şi se lăudau cu epitetul flatant prin intermediul unui desiş de coşuleţe suspendate, în care narcisele şi ciuboţica-cucului se înghesuiau unele pe altele. Era o zi frumoasă, ca şi cum cerul ar fi regretat că iarna se îndepărta cu paşi înceţi: norii alergau grăbiţi spre alte oraşe, probabil cu treabă. În faţă, turla Bisericii St Nicholas sclipea, iar aerul vibra de ciripitul păsărilor. Spencer, care putea să facă diferenţa dintre o rândunică şi o coţofană doar sub ameninţare cu moartea, era uluit şi încântat de atmosferă, de întregul orăşel vesel, cu paravane din pânză în dungi deschise la culoare, de deasupra trotuarelor, cu florile de cireş ce i se prindeau pe mânecă.

Când a dat peste o casă aflată în ruină, pe al cărei prag stătea un bărbat invalid ce părea a servi drept santinelă, până şi aceasta i s-a părut o privelişte fermecătoare: interiorul casei fusese năpădit de iederă şi de puieţii de stejar, iar invalidul îşi scosese haina, bucurându-se ca o pisică de razele de lumină.

Faptul că era stânjenit de averea sa uriaşă îl făcea pe Spencer absurd de generos şi, dorindu-şi să împartă şi cu altcineva o fărâmă din bucuria pe care i-o aducea ziua

aceea, şi-a golit buzunarele în pălăria bărbatului. Greutatea monedelor a deformat fetrul ponosit. Invalidul a ridicat pălăria până în dreptul ochilor ca să se asigure că nu era vorba de vreo farsă şi apoi, în mod evident satisfăcut, a dezgolit un şir de dinţi superbi, într-un zâmbet larg.

— S-ar părea că am cam terminat pe ziua de azi, nu?

S-a întins până în spatele treptei lui de piatră şi a scos de acolo un căruţ scund, din lemn cu roţi din oţel. Cu o mişcare bine exersată, s-a aşezat înăuntru şi, punându-şi mănuşi de piele, ca să-şi protejeze mâinile, s-a aşezat pe trotuar. Spencer a remarcat că avea un cărucior extrem de bine făcut, cu detalii complicate sculptate în lemn: un războinic celt căzut la datorie s-ar fi declarat mulţumit de un asemenea vehicul, aşa încât sentimentul de milă pe care îl simţise faţă de infirmitatea bărbatului i se părea acum a fi un afront.

— Aţi vrea să aruncaţi o privire?

Ridicând bărbia, bărbatul a arătat spre ruina ce se căsca în spatele lui, lăsând impresia că avea un soi de autoritate asupra zidurilor prăbuşite.

— Clădirea asta a suferit cel mai mult de pe urma cutremurului şi încă prezintă un pericol de moarte sau de rănire, dacă mă întrebaţi pe mine – dar nimeni nu mă întreabă. Dar sunt toţi prinşi prin tribunale, neputându-se hotărî cine să plătească nota pentru reparaţii, iar între timp în sufragerie şi-au făcut cuib nişte strige[23].

Ocolind două lespezi de marmură inscripţionate în latină, pe care creştea muşchi, bărbatul l-a condus pe Spencer până în pragul casei. O mare parte din zidul din faţă fusese distrusă, lăsând încăperile şi scările expuse. Nu mai rămăseseră decât lucrurile la care nu se putea ajunge sau care nu puteau fi furate: etajele inferioare erau cu totul goale, cu excepţia covoarelor uriaşe, din care îşi trăgeau rădăcinile violetele, care acum creşteau dese ca un covor, ascunzând câteva flori albastre timide. La etajele superioare rămăseseră câteva tablouri şi mici nimicuri: ceva argintiu sclipea pe un pervaz, iar în capul scărilor,

[23] Strigă – pasăre răpitoare de noapte, asemănătoare cu bufniţa (n. tr.).

picăturile de cristal ale unui candelabru străluceau de parcă ar fi fost lustruite în dimineaţa aceea, pentru serata de mai târziu.

— E o privelişte remarcabilă, nu-i aşa? „Priviţi-mi lucrarea, voi, cei măreţi, şi lăsaţi-vă cuprinşi de disperare”[24]… sau ceva de genul ăsta.

— Chiar ar trebui să vinzi bilete la intrare, i-a spus Spencer, sperând să apuce să vadă şi o strigă. Sunt sigur că toţi trecătorii ar vrea să arunce o privire înăuntru.

— Chiar aşa este, domnule Spencer, toţi îşi doresc să arunce o privire, dar nu se bucură toţi de onoarea aceasta.

Vocea care rostise cuvintele acestea nu era a unui bărbat din Essex, cu vocalele lungi şi leneşe, ci era a unei femei, chiar a unei londoneze. Spencer ar fi recunoscut-o oriunde, iar când s-a întors dinspre ruină era conştient că se îmbujorase, dar n-a putut împiedica asta.

— Martha! Eşti aici!

— Ca şi tine, din câte văd. Şi ai făcut deja cunoştinţă cu vechiul meu prieten?

Martha s-a aplecat zâmbind şi a strâns mâna invalidului. Bărbatul i-a strâns şi el mâna, agitându-şi în acelaşi timp pălăria plină:

— Am destul aicea pentru un picior-două.

Apoi, cu un gest de rămas-bun, a pornit spre casă în căruţ.

— Nu e nicio pasăre înăuntru. Spune asta doar ca să le ia ochii turiştilor.

— Ei bine, mie clar a reuşit să îmi ia ochii.

— Asta pentru că pe tine te încântă orice, Spencer!

Era îmbrăcată cu o haină albastră, iar pe umăr îi atârna o geantă din piele, din care se iţeau câteva pene de păun. În mâna stângă ţinea o revistă albă, iar pe copertă Spencer a zărit titlul *Revista femeii britanice. Chestiuni sociale şi industriale,* tipărit cu litere negre, sofisticate. Încercând să fie galant, i-a spus:

— Cel puţin mă încântă să te văd pe tine.

Însă Martha era ultima femeie care să aprecieze o

---

[24] Vers din poemul *Ozymanduts* de Percy Bysshe Shelley (n. tr.).

asemenea replică. A ridicat din sprânceană şi, rulând revista, l-a lovit uşor cu ea peste braţ.

— Destul cu aiurelile: vino să o vezi pe Cora. O să se bucure tare mult că ai venit. Presupun că e şi Drăcuşorul cu tine, nu?

— Acum citeşte un articol despre paralizie, gândindu-se ce s-ar putea face pentru a putea fi vindecată, dar o să ni se alăture mai târziu.

— Bun, aş vrea să vorbesc ceva cu tine – a spus ea, agitând revista – şi ar fi imposibil să vorbesc serios despre ceva, orice, de faţă cu omul acela. Cum a fost călătoria?

— Un copil a plâns întruna, de la Liverpool Street până la Chelmsford, şi s-a oprit doar când Garrett i-a spus că avea să-şi piardă tot lichidul din organism, că o să se usuce şi o să moară până la staţia Manningtree.

Martha a pufnit.

— Pentru mine e în continuare un mister cum puteţi tu şi Cora să-i suportaţi compania. Ăsta-i hotelul vostru?

A scrutat faţada ştearsă a Hotelului George şi coşurile cu flori atârnate.

— Noi stăm la Red Lion, un pic mai departe. N-am crezut c-o să rămânem acolo prea mult, însă Francis s-a ataşat de proprietar, aşa că în ultima vreme am avut o viaţă liniştită. Penele sunt ultima lui pasiune – ai zice că încearcă să-şi construiască o pereche de aripi, deşi bietul băiat nu are cine ştie ce trăsături angelice.

— Şi Cora… e bine?

— N-am văzut-o niciodată mai fericită, cu toate că uneori îşi aduce aminte că ar trebui să fie tristă, îşi pune rochia de doliu şi se aşază la fereastră, ca un tablou al tristeţii în persoană.

Au trecut pe lângă o florăreasă care se pregătea să-şi închidă chioşcul şi vindea braţul de narcise cu un penny. Scoţând ultimele monede din buzunar, Spencer a cumpărat tot ce mai avea femeia şi, strângând la piept vreo zece buchete de narcise, a zis:

— Hai să-i ducem Corei primăvara. O să-i umplem încăperile cu flori şi o să uite că a fost vreodată tristă.

A aruncat o privire grăbită spre însoţitoarea lui, întrebându-se dacă nu cumva depăşise vreo limită: poate că era mai bine să păstreze imaginea unei văduve îndurerate.

Însă Martha i-a răspuns zâmbind:

— Are să-ţi mulţumească, o să-i faci o bucurie. Toată luna s-a plimbat prin împrejurimi, căutând peste tot semnele primăverii, şi se întorcea plină de noroi şi prostdispusă. Apoi, într-o bună zi, primăvara a sosit fix la ora prânzului, ca şi cum ar fi convocat-o cineva.

— Dar ceva fosile a scos la suprafaţă Essexul? Am citit în ziar despre nişte specii noi care au fost dezgropate pe coasta Norfolkului după o furtună: uneori mă gândesc că mergem pe straturi întregi de cadavre, fără să ne dăm seama, şi că întregul Pământ este un cimitir.

Spencer, care foarte rar îşi exprima ideile fanteziste, s-a înroşit un pic şi s-a pregătit sufleteşte pentru unul dintre răspunsurile înţepătoare ale Marthei, însă acesta n-a venit.

— O piatra-broaştei sau chiar două, aşa zice ea, dar cam atât. Însă îşi face mari speranţe în legătură cu Şarpele din Essex... Uite, am ajuns!

Spencer a văzut un pic mai în faţă un han cu faţada lambrisată, pe care atârna o firmă de oţel împodobită cu un blazon ce înfăţişa un leu roşu, ridicat în două labe.

— Şarpele din Essex? a repetat Spencer, uitându-se în jos, ca şi cum s-ar fi aşteptat să vadă o viperă pe trotuar.

— Doar despre asta vorbeşte în ultima vreme. Nu i-a scris Drăcuşorului să-i povestească toate astea? E o legendă perpetuată de proştii satului, despre un şarpe înaripat care ar fi fost văzut ieşind din estuar şi ameninţând satele de pe coastă. A reuşit să se convingă singură că e vorba despre unul dintre dinozaurii despre care se spune că ar fi supravieţuit dispariţiei speciei – ai mai auzit aşa ceva în viaţa ta?

Ajunseseră în pragul hanului, iar prin geamurile groase, marmorate, au văzut focul ce ardea în vatră. Se simţea un miros puternic de bere vărsată şi de friptură care se prăjea undeva, nevăzută.

— La ce să te aştepţi din partea bieţilor oameni de la ţară, care nu ştiu nici să citească şi nici să scrie?

Dispreţul ei londonez era magnific, reuşea să se răsfrângă asupra turlei Bisericii St Nicholas, asupra cutremurului insignifiant, asupra hanului Red Lion şi a tuturor oamenilor din el.

— Dar Cora freamătă de nerăbdare: spune întruna că poate fi vorba despre o fosilă aflată încă în viaţă – o să-ţi spună ea cum se cheamă, eu nu-mi aduc niciodată aminte – şi e hotărâtă să o găsească.

— Garrett spune întotdeauna că ea n-are să se odihnească până nu-şi vede numele scris pe un perete de la British Museum. Şi cred că e posibil să reuşească.

Martha a pufnit când a auzit numele doctorului şi a împins uşa hanului.

— Hai să urci până la noi în apartament, să-l vezi pe Francis: o să-şi aducă aminte de tine şi nu o să-l deranjeze că ai venit.

Luke, ajungând târziu pentru că încercase să facă o vertebră umană din *papier-mâché,* şi-a găsit prietenii aşezaţi pe un covor subţiat de uzură, cu hainele decorate peste tot cu pene. Aşezată lângă fereastră, Martha răsfoia o revistă şi îl privea pe Francis, care strecura în tăcere pene de pescăruşi şi ciori prin ochiurile ţesăturii hainei lui Spencer, până când bărbatul a ajuns să arate ca un înger siderat de căderea lui din Rai. Cora scăpase destul de ieftin, cu o pană de păun iţindu-i-se din partea din spate a rochiei, iar pe umeri având presărat conţinutul unei perne. Nimeni nu l-a observat pe Drăcuşor când a sosit, aşa că a ieşit şi şi-a făcut din nou intrarea, de data asta mai gălăgios.

— Ce se întâmplă aici? Am ajuns la azilul de nebuni? Dar unde sunt aripile *mele* – sau eu sunt condamnat să nu pot zbura? Cora, ţi-am adus cărţi. Spencer, adu-mi şi mie ceva de băut… Vezi că ai ceva pe haină.

Cora, scoţând un mic ţipăt de bucurie, a sărit în picioare şi l-a sărutat pe noul sosit pe amândoi obrajii, ţinându-l în acelaşi timp la distanţă de un braţ.

— Ai sosit! Nu cumva ai crescut? Cel puţin vreo jumătate de inch… Nu, asta a fost o glumă crudă, voiam doar să te pedepsesc fiindcă ai întârziat. Frankie, vino să-l saluţi (după cum vezi, Francis are o nouă pasiune, iar noi suntem cu toţii cât se poate de răbdători). Îl mai ţii minte pe Luke?

Băiatul nu a ridicat privirea, dar simţind în atmosferă o schimbare pentru care nu-şi dăduse acordul, a început, în tăcere, să culeagă fiecare pană căzută pe covor, numărând înapoi.

— Trei sute şaptezeci şi şase… trei sute şaptezeci şi cinci, trei sute şaptezeci şi patru…

— Ni s-a terminat jocul, a rostit Cora mâhnită. Însă o să fie destul de liniştit până ajunge la *unu…*

— Arăţi îngrozitor, i-a spus Luke, căruia i-ar fi plăcut să poată atinge fiecare dintre pistruii noi de pe fruntea femeii. Lumea nu se piaptănă aici, în sălbăticie? Ai mâinile murdare şi… cu ce Dumnezeu eşti îmbrăcată?

— M-am eliberat de obligaţia de a încerca să fiu frumoasă, i-a răspuns Cora. Şi n-am fost în viaţa mea mai fericită. Nici nu-mi aduc aminte când m-am uitat ultima oară în oglindă…

— Ieri, a intervenit Martha. Ţi-ai admirat nasul. Bună seara, doctore Garrett!

Salutul acesta era de o răceală atât de înţepătoare, încât Luke a simţit un fior şi ar fi încercat să-i răspundă cu aceeaşi monedă, dacă în clipa aceea nu ar fi intrat proprietarul. Refuzând cu o politeţe admirabilă să remarce camera înţesată de pene şi băiatul care cânta litania numărătorii, acesta a lăsat pe bufet o tavă cu beri. Aceasta a fost urmată de un platou cu brânzeturi şi vită rece, împănată cu grăsime galbenă, apoi de o pâine albă împletită şi de o bucată de unt presărată cu sare, iar în cele din urmă şi-a făcut apariţia şi o prăjitură cu cireşe, din care emana un miros delicios de brandy. Era imposibil ca cineva să rămână prost-dispus în prezenţa acelui festin, aşa încât Luke i-a aruncat Marthei cel mai dulce zâmbet de care era în stare, iar apoi i-a oferit şi un măr verde.

Spencer, care stătea lângă Martha la geam, privind

trecătorii ce se perindau pe trotuarul ud, a luat revista ei şi a zis:

— Voiai să-mi povesteşti despre asta – pot să mă uit? Ce citeşti aici?

A frunzărit cărţulia care conţinea nişte statistici şocante legate de suprapopularea Londrei şi despre consecinţele catastrofice ale epurării urbane.

Martha îl privea cu o afecţiune de moment, inspirată de vin. Adevărul era că bărbatul acela stârnea în ea un soi de ură reflexivă şi era nevoie de un efort susţinut ca s-o înăbuşe. Sigur, părea un om bun la suflet, blând, îl văzuse străduindu-se să se împrietenească cu Francis aşa cum nu mai făcuse niciodată un musafir al lor (câte şi câte meciuri de şah încheiate cu înfrângerea lui Spencer!) şi îi admira eforturile de a-l ţine sub control pe Drăcuşor. Mai mult – şi cel mai important –, o trata pe Cora cu o prietenie plină de curtoazie care nu se transformase niciodată într-o încercare de a se apropia de ea mai mult decât ar fi fost cazul. Însă Martha îi vedea bogăţia şi situaţia avantajată învăluindu-l ca nişte blănuri scumpe. Puţinele informaţii pe care le cunoştea despre situaţia lui (faptul că poseda mai multe proprietăţi decât ar fi ajuns vreodată să folosească, libertatea de a se fi format ca doctor doar fiindcă asta îi făcuse plăcere, în vreme ce femeile erau nevoite să se limiteze la ploşti şi ciorbe) îl situau în rând cu cei pe care ea îi considerase toată viaţa duşmani.

Viziunea socialistă a Marthei nu era mai puţin întipărită în fiinţa ei decât rămăşiţele credinţelor din copilărie, care dăinuie toată viaţa în mintea şi în sufletele oamenilor. Centrele comunitare şi cozile greviştilor erau templele ei, iar Annie Besant şi Eleanor Marx stăteau la altar. Nu avea altă carte de imnuri decât furia cântecelor folk, care puneau suferinţa englezilor pe o melodie englezească. În bucătăria micului apartament în care locuiseră în Whitechapel, tatăl ei – cu mâinile înroşite de praful de cărămidă şi cu buricele degetelor bătătorite de uzură – îşi număra banii de salariu şi punea deoparte contribuţia pentru sindicat, iar cu scrisul lui îngrijit a semnat petiţia

pentru Parlament, prin care se cerea impunerea unei limite de zece ore pentru o zi de lucru. Mama ei – care odată cususe patrafire şi mantale cu cruci aurii şi pelicani care îşi ciuguleau inimile – tăia material pentru pancartele ţinute sus, peste linia greviştilor, şi trăgea cât putea de bugetul familiei, pentru a duce câte un vas cu supă de vită muncitoarelor greviste de la Bryant & May. *„Tot ce este solid se topeşte în aer*, spunea tatăl ei, recitându-şi cu evlavie crezul, *şi tot ceea ce este sfânt e profanat!* Martha, tu să nu pleci niciodată capul în faţa lucrurilor care sunt şi au fost dintotdeauna făcute într-un fel anume – imperii întregi au fost doborâte doar de iederă şi de trecerea timpului." Îşi spăla cămăşile într-o copaie mică de tinichea – apa ieşea roşie – şi cânta în timp ce storcea rufele: *Când Adam muncea pământul şi Eva torcea cu fusul, unde era atunci sus-pusul?* Când Martha a mers de la Limehouse în Covent Garden, ea nu a văzut ferestrele înalte şi coloanele doriene, ci truda muncitorilor din spatele lor. I se părea că toate cărămizile din oraş erau înroşite de sângele cetăţenilor săi, că mortarul era albit de praful oaselor lor; că, adânc îngropaţi sub fundaţia sa, femei şi copii zăceau întinşi unii lângă alţii, purtând pe spatele lor oraşul.

Faptul că se angajase în casa Corei fusese un gest de pur pragmatism: îi permitea un anumit grad de acceptare socială şi un salariu rezonabil. Astfel se plasa în mod categoric în afara clasei sociale pe care o dispreţuia, iar în acelaşi timp îşi făcea intrarea în aceeaşi clasă socială. Dar nu se aşteptase să găsească o asemenea personalitate la Cora Seaborne – în definitiv, cine s-ar fi aşteptat?

Faţa lungă şi melancolică a lui Spencer era îmbujorată – Martha era conştientă de faptul că bărbatul era dornic să-i facă pe plac, iar asta a îndemnat-o să fie un pic obraznică:

— *Tot ceea ce este solid se topeşte în aer,* a rostit ea, punându-i la încercare curajul.

— Shakespeare? a întrebat el.

Zâmbind îmbunată, Martha i-a răspuns:

— Nu, mă tem că este Karl Marx, dar până la urmă tot un fel de bard a fost şi el. Da, voiam să vorbesc ceva cu tine…

Tristul adevăr era că Spencer şi alţii asemenea lui, oricât de demni de dispreţ ar fi fost, erau surse utile de venit şi de influenţă. A deschis revista şi i-a arătat o hartă, în care peste zona rezidenţială cea mai săracă din Londra era suprapus un nou plan pentru clădiri. Aveau să respecte normele de igienă şi să fie spaţioase. Copiii ar fi avut spaţii verzi în care să se joace şi chiriaşii ar fi scăpat de capriciile proprietarilor privaţi. Însă (a lovit ea cu ranchiună în revistă), pentru a primi locuinţe acolo, chiriaşii trebuiau să demonstreze că au un caracter desăvârşit.

— Sunt obligaţi să trăiască mai cumpătat decât am trăit noi doi vreodată, ca să merite un acoperiş deasupra capului lor şi al copiilor lor: să nu se îmbete niciodată, să nu-şi deranjeze cu nimic vecinii, să nu participe la jocuri de noroc şi Doamne fereşte ca femeile să aibă mai mulţi copii, cu bărbaţi diferiţi! Tu, Spencer – cu averea şi cu familia ta distinsă –, poţi să te îmbeţi ca un porc, cu Bordeaux şi vin de Porto, şi nimeni n-are să-ţi confişte vreuna dintre case, însă dacă ai fi sărac şi ai cheltui vreun bănuţ pe o bere ieftină sau pe o cursă de câini, ar însemna că nu eşti destul de moral ca să meriţi să dormi într-un pat uscat.

Spencer nu putea pretinde că se gândise la criza locuinţelor sociale din capitală mai departe decât îl provocaseră câteva titluri din ziare şi simţea cât se poate de clar dispreţul pentru bogăţia şi pentru statutul lui, care se ascundea în spatele cuvintelor femeii. Însă, indignată cum era, Martha îi părea mai atrăgătoare decât oricând şi, ca şi cum furia ei ar fi fost contagioasă, el a simţit ceva asemănător cu mânia revoltându-i-se în măruntaie. A întrebat-o:

— Şi dacă primeşti una dintre locuinţele astea, iar mai târziu eşti găsit pe stradă, spărgând o halbă de bere în capul vecinului tău?

— Atunci, pe stradă o să şi rămâi, împreună cu copiii tăi, şi asta o să şi meriţi. Societatea noastră pedepseşte sărăcia, a adăugat Martha, împingându-şi la o parte farfuria. Dacă eşti sărac şi nefericit şi te porţi aşa cum ar fi de aşteptat din partea unui om sărac şi nefericit, fiindcă nu

ai prea multe variante de a face timpul să treacă mai repede, atunci eşti condamnat la şi mai multă sărăcie, la şi mai multă nefericire.

I-ar fi plăcut să o întrebe cu ce ar fi putut el să ajute, dar simţea prezenţa propriei bogăţii atât de stânjenitor de parcă ar fi avut buzunarele pline cu aur în clipa aceea. Aşa că a bălmăjit câteva cuvinte prin care se declara de acord – era clar că trebuia făcut ceva, trebuiau ridicate întrebări şi aşa mai departe…

— Eu *chiar* am să fac ceva, i-a răspuns ea pe un ton imperios.

Apoi, ca şi cum ar fi vrut să anticipeze o eventuală cerere de a-şi detalia planul, a ridicat vocea şi a rostit:

— Aşadar, Cora, i-ai povestit Drăcuşorului despre bietul tău pastor din Essex şi despre şarpe?

Cora (care, aşezată la picioarele lui Luke, îi povestise până atunci cum salvase ea un miel rătăcit din ghearele unui căpcăun de Essex) i-a explicat că se întâlnise cu Charles Ambrose şi că aflaseră despre fiara din Blackwater, care fusese trezită şi eliberată de cutremur. I-a arătat fotografii cu un plesiozaur dezgropat la Lyme Regis şi, indicându-i coada lungă şi înotătoarele care semănau mai curând cu nişte aripi, i-a spus:

— Dragon-de-mare, aşa l-a numit Mary Anning. Îţi dai seama de ce, nu? E clar de ce!

A închis triumfătoare la loc şi i-a povestit că plănuia să meargă pe coastă, acolo unde Colne şi Blackwaterul se întâlneau în estuar şi porneau spre mare, că Charles Ambrose le băgase pe gât un biet preot de ţară şi familia lui.

Hohotele de râs ale prietenului ei au ameninţat să despice în două grindele negre care susţineau acoperişul: de atâta râs, bărbatul a trebuit să se aplece de şale, arătând cu mâna la bocancii bărbăteşti ai Corei, la noroiul de sub unghiile ei şi la mica bibliotecă laică de pe pervaz. Simpatica scrisoare prin care fusese lansată invitaţia a fost despăturită şi dată din mână în mână, iar ciuboţica-cucului s-a destrămat cu totul: nu încăpea îndoială că această

Stella Ransome era o dulceaţă de femeie (asupra acestui lucru au căzut cu toţii de acord) şi trebuia să fie protejată cu orice preţ de influenţa Corei, care avea s-o înspăimânte mai tare decât orice şarpe de mare.

— Nu pot decât să sper că credinţa bunului reverend este sinceră, a rostit Luke. O să aibă nevoie de ea.

Numai Spencer, privind în tăcere de la locul său de lângă geam, a descifrat în glumele lui Luke neliniştea unui bărbat care ar fi vrut să o păstreze pe Cora doar pentru el, fără niciun alt prieten sau confident, nici măcar cu vreunul cu mintea înceată şi care trage după el un câine cu zgardă.

Ceva mai târziu, privind de la fereastră, cum Spencer îşi conducea prietenul pe scurta distanţă până la Hotelul George, Martha a spus:

— Îmi place. L-am crezut întotdeauna un pic neghiob, dar cred că, de fapt, e doar bun la suflet.

Cora i-a răspuns:

— Uneori e greu de făcut diferenţa între astea două lucruri, iar alteori amândouă conduc la acelaşi rezultat... Îl duci tu pe Francis la el în cameră? Eu am să curăţ penele, altfel menajerele vor crede c-am făcut vrăji aici şi ne stricăm reputaţia.

2

Stella Ransome stătea la fereastră, încheindu-şi nasturii rochiei albastre. Aceasta era priveliştea care îi plăcea cel mai mult: cărarea trasată în romburi, cu marginea sa de clopoţei, iar dincolo de ea strada principală, cu grupurile de căsuţe şi magazine, cu turnul Bisericii All Saints şi zidurile noi, din cărămidă roşiatică, ale şcolii. Nimic nu-i făcea mai mare plăcere decât sentimentul că era înconjurată de agitaţia vieţii, adora începutul primăverii, când mugurii verzi se înmulţeau întruna pe Stejarul Trădătorului, iar copiii din sat scăpau, în sfârşit, de hainele groase şi de jocurile care îi ţineau în case. Buna ei dispoziţie, de obicei imposibil de înăbuşit, fusese umbrită de o iarnă lungă, care nu se bucurase de atmosfera feerică a zăpezii, şi fusese doar o sumbră perioadă de frig, a cărei monotonie nici măcar

Crăciunul nu reuşise s-o facă suportabilă.

Tusea care o ţinuse trează în timpul nopţilor se domolise pe măsură ce vremea se încălzise, iar cearcănele cenuşii de sub ochii ei obosiţi aproape că dispăruseră. Şi asta o mulţumea. Nu era vanitoasă, se bucura de propria înfăţişare la fel cum se bucura de înflorirea unei camelii vişinii din grădină. Părul ei blond, aproape alb, faţa în formă de inimă şi ochii albaştri ca nişte panseluţe îi ofereau o imagine plăcută în oglindă, însă ea îşi considera frumuseţea de la sine înţeleasă. Era adevărat că Will nu-i mai putea cuprinde talia în palme, însă femeia îşi accepta noua siluetă plinuţă cu bucurie: era o dovadă că purtase cinci copii în pântece, dintre care trei supravieţuiseră şi îi avea alături.

I-a auzit la parter, unde tocmai îşi terminau cina timpurie şi, închizând ochii, i-a văzut la fel de clar ca şi cum ar fi mers la ei, în bucătărie. James era aplecat peste masă, desenându-şi maşinile fantastice şi ignorând mâncarea, în timp ce schiţa încă o roată zimţată sau un volant, şi Joanna, cea mai mare dintre ei, avea grijă cu multă conştiinciozitate de John, băiatul cel mic, care se apuca, fără îndoială, de a treia bucată de prăjitură. Încântaţi de musafirii ce aveau să sosească (îl adorau pe Charles Ambrose, ca toţi copiii, de altfel, datorită buzunarelor sale adânci şi hainelor în culori vii), ajutaseră şi ei la aşezarea mesei, pentru care fuseseră scoase la înaintare toată argintăria şi toate paharele din casă. Observaseră cu mare entuziasm şervetele în care mama lor aşezase flori de nu-mă-uita, pe care nu aveau voie să le folosească. Doar Joanna avea să rămână trează suficient de târziu, încât să-i întâmpine pe oaspeţi şi promisese că avea să încerce să reţină câteva bârfe, cu care să-şi distreze fraţii mai mici a doua zi, la micul dejun.

— Eu cred că văduva o să fie grasă cât un butoi şi o să înceapă să plângă în supă, a decretat ea, iar fiul ei o să fie chipeş şi bogat şi neghiob. O să mă ceară de soţie şi eu o să-l refuz, aşa c-o să-şi zboare creierii.

Stella se simţea, ca de atâtea alte ori, uluită de norocul de care se bucura, fiind conştientă că acesta era un dar pe care nu făcuse niciun efort să-l merite. Iubirea ei pentru Will

– care sosise pe neaşteptate, ca o febră copleşitoare, când ea avea doar şaptesprezece ani – nu se risipise şi nici nu se diminuase, nici măcar pentru scurtă vreme, în cei cincisprezece ani de căsnicie. Mama ei, dezamăgită de aproape toată viaţa pe care o trăise, o avertizase că era mai înţelept să nu aibă prea mari aşteptări: bărbatul avea, cel mai probabil, să-i ceară să facă un lucru tare neplăcut, pe care trebuia să-l suporte de dragul de a avea copii; însă o să se sature repede de ea, îi spusese, lucru pentru care ea avea să fie recunoscătoare. Soţul ei avea să se îngraşe, să fie preot într-o parohie de la ţară şi n-avea să fie niciodată bogat. Însă Stella, pentru care însăşi existenţa lui William Ransome, cu ochii săi gravi, cu sinceritatea lui emoţionantă şi cu un simţ al umorului discret, era la fel de miraculoasă precum faptele de la nunta din Cana Galileii, nu se putuse abţine să nu râdă de vorbele mamei ei, sărutând-o apoi pe obraz. Simţise atunci şi încă mai simţea o milă duioasă pentru orice femeie pe care nu o dusese capul să se mărite cu Will al ei. Mama sa avusese o viaţă suficient de lungă, încât să apuce să fie dezamăgită de faptul că fiica ei *refuza* să fie dezamăgită. Tânăra privea toate aspectele căsniciei cu o încântare indecentă şi părea să rămână grea imediat după fiecare naştere. Ea şi reverendul mergeau pe strada principală din Aldwinter ţinându-se de mână. Nici măcar pierderea a doi copii nu fusese o lovitură pentru iubirea lor, ci o consolidase şi mai mult. Stella recunoştea uneori că ar fi fost, poate, mai fericită în Londra sau în Surrey, unde de-abia puteai să treci strada fără să-ţi faci un prieten nou. Însă ea era o bârfitoare simpatică şi neobosită, iar în Aldwinter găsea suficiente intrigi, încât să-şi satisfacă interesul faţă de ceilalţi oameni, fără să fie auzită vreodată vorbind pe cineva de rău.

În ziua aceea, Will nu ieşise din biroul lui de la micul dejun. Era unul dintre tabieturile lui ca în zilele de sâmbătă să nu vadă pe nimeni până spre seară, când trăgea cât de mult putea de un singur pahar de vin bun. Oricât de surprinşi fuseseră prietenii şi rudele când hotărâse să se exileze singur în micuţa parohie (se lansaseră previziuni

potrivit cărora avea să-şi piardă interesul în cel mult un an), îşi lua îndatoririle legate de ziua de sâmbătă atât de în serios, încât părea că aşteaptă să primească instrucţiuni de la un tufiş în flăcări. Nu îşi trăia credinţa religioasă doar ca pe un set de reguli şi norme de conduită, ca şi cum ar fi fost un funcţionar, iar Dumnezeu ar fi fost secretarul permanent al unui departament de guvernare celestă. El îşi simţea credinţa profund, iar momentele de evlavie supremă le trăia în aer liber, unde cerul boltit era altarul catedralei sale, iar stejarii îi erau stâlpii naosului. Când credinţa îi pălea, aşa cum se întâmpla uneori, privea cum cerul afirma gloria lui Dumnezeu şi auzea strigătele pietrelor de pe pământ.

În timp ce însemna lectura pentru dimineaţă în cartea de rugăciuni şi compunea o rugăciune pentru siguranţa Aldwinterului şi a tuturor celor aflaţi în el, a auzit şi el hărmălaia copiilor, care se aflau peste hol de biroul lui. Era o reamintire neplăcută a faptului că perioada sa de singurătate liniştită se apropia de sfârşit: ceasul de pe poliţă a bătut de ora şase, iar asta însemna că peste doar două ore avea să se audă soneria, tulburându-i definitiv liniştea.

Nu era un om neospitalier, cu toate că nu împărtăşise niciodată dorinţa soţiei sale de a se afla mereu în compania altora. Pe Charles şi pe Katherine Ambrose îi iubea ca pe nişte fraţi, iar vizitele neprevăzute din partea enoriaşilor neliniştiţi erau şi ele primite cu multă bunăvoinţă. Îi făcea mare plăcere şi să vadă că Stella era admirată, îndeplinindu-şi îndatoririle de gazdă cu multă căldură şi spiritualitate, chipul ei frumos întorcându-se dintr-o parte în alta, pentru a se asigura că toţi musafirii se simţeau excelent. Însă o văduvă din Londra şi baba ce-i era însoţitoare, fiul ei răsfăţat! A clătinat din cap şi şi-a închis caietul cu un bufnet. Avea să-şi îndeplinească datoria, aşa cum o făcea întotdeauna, dar nu voia să încurajeze încercările unei femei înstărite de a aborda ştiinţele naturale, probabil în detrimentul sănătăţii ei spirituale. Dacă femeia avea să-i ceară s-o însoţească în vreo

încercare neghioabă de a scoate la iveală cine ştie ce credea ea că zace îngropat sub pământul Essexului sau că trăieşte încă în estuar, o să primească un refuz politicos şi implacabil. Toate făceau parte din Necaz, şi-a spus el, refuzând, ca întotdeauna, să dea ascultare zvonurilor înfricoşate care circulau prin sat, refuzând să pronunţe numele fiarei sau al şarpelui. Aveau să fie cu toţii supuşi la încercare, precum aurul care intră în foc doar pentru a ieşi apoi purificat.

— Slavă ţie, Doamne, a rostit el cu un strop de amărăciune şi a pornit să caute o ceaşcă cu ceai.

— Nu sunteţi deloc aşa cum mi-am imaginat!

— Nici dumneavoastră… Sunteţi prea tânără ca să fiţi văduvă şi atât de frumoasă!

La ora 8 şi zece minute, Stella Ransome şi Cora Seaborne stăteau una lângă alta pe canapeaua aflată cel mai aproape de foc. În doar câteva clipe, se plăcuseră atât de mult, încât căzuseră de acord că era mare păcat că nu se cunoscuseră chiar din copilărie. Martha, care era obişnuită ca prietena ei să îşi ofere brusc afecţiunea, pentru ca, la fel de brusc, să o şi retragă, nu a luat în serios lucrurile. O privea pe Joanna, care amesteca timidă un pachet de cărţi de joc. Figura serioasă, inteligentă a fetei şi codiţa ei subţire îi plăceau mult. Venind mai aproape de ea, i-a propus să joace ceva.

— Vai, dar nu sunt deloc frumoasă! a răspuns Cora, încântată de minciuna aceea amabilă. Mama mi-a spus întotdeauna că tot ce pot spera este să fiu considerată frapantă, ceea ce nu mă deranjează. Deşi trebuie să recunosc că acum m-am îmbrăcat mai respectabil decât de obicei. Mă tem că nici nu m-aţi fi lăsat să intru pe uşă, dacă m-aţi fi văzut în după-amiaza aceasta.

Era adevărat – la insistenţele Marthei, îşi pusese rochia verde cea bună, în faldurile căreia şi-ar fi putut imagina că există toate soiurile de muşchi. Îşi ascunsese cicatricea de pe claviculă cu o eşarfă uşoară, iar de data aceasta pantofii pe care îi purta erau chiar femeieşti. Părul, după ce

suportase o sută de perieri din partea Marthei, era strâns în ace de păr, dintre care câteva zăceau deja pe covor.

— Will e atât de încântat că aţi venit şi o să-i pară rău că întârzie: tocmai acum a fost chemat de un enoriaş care locuieşte la capătul satului, însă nu mai durează mult.

— De-abia aştept să-l cunosc!

Şi asta era adevărat: Cora hotărâse că femeia încântătoare din faţa ei, cu figură de zână şi păr blond-alb, nu ar fi putut fi fericită dacă ar fi trăit alături de un bădăran cu platfus. Era mai mult decât pregătită să-l placă enorm şi pe el, aşa că s-a cuibărit liniştită printre pernele de pe canapea, cu paharul de vin în mână.

— A fost teribil de amabil din partea dumneavoastră să-l invitaţi şi pe fiul meu, însă nu se simte bine şi nu am vrut să pornească la drum în starea aceasta.

— Ah!

Ochii femeii s-au umplut de lacrimi, ceea ce le-a făcut albastrul şi mai strălucitor. Şi le-a şters repede, discret.

— Să-şi piardă tatăl este o durere nespus de crudă – îmi pare tare rău pentru el şi înţeleg că n-a vrut să-şi petreacă seara cu nişte străini.

Cora, a cărei fire onestă nu o lăsa să vadă cum se vărsau lacrimi pentru o suferinţă pe care Francis nu o trăia, a adăugat:

— Se descurcă foarte bine… E… e un copil neobişnuit, am impresia că nu simte lucrurile atât de profund pe cât v-aţi aştepta.

Văzând că gazda sa era nedumerită, s-a bucurat să fie scutită de alte întrebări când a auzit zgomot la uşă şi sunetul unor bocanci pe covoraşul de la intrare. O legătură mare şi grea de chei a fost băgată în uşă, iar Stella Ransome a sărit în picioare.

— William… Era Cracknell? S-a îmbolnăvit?

Cora a ridicat privirea şi a văzut în pragul încăperii un bărbat care se apleca să o sărute pe femeie pe frunte, în locul în care părul îi era despărţit de cărare. Stella era atât de micuţă, încât bărbatul părea un uriaş lângă ea, cu toate că nu era deosebit de înalt. Era îmbrăcat elegant, într-o

haină neagră, bine croită pe umeri, iar trupul îi era bine legat, puternic, într-un contrast straniu cu micul guler alb al profesiei sale. Avea genul de păr care nu poate arăta niciodată îngrijit, doar dacă e tăiat scurt de tot: cădea în bucle palide pe lângă figura bărbatului şi, în lumina lămpilor, părea castaniu-roşcat.

După ce şi-a îmbrăţişat soţia – mâinile lui, cu degete late şi mai curând scurte, poposind o clipă pe talia ei – s-a întors şi a rostit:

— Nu, iubire, Cracknell nu e bolnav... Şi uite cu cine m-am întâlnit pe drum!

S-a dat la o parte, smulgându-şi gulerul de la gât şi aruncându-l pe masă. În încăpere şi-a făcut apariţia Charles Ambrose, îmbrăcat într-un palton stacojiu evazat, iar în spatele lui a apărut Katherine, ascunsă de un buchet de flori de seră. Mirosul lor era înfiorător de puternic, i s-a părut Corei, i-a provocat chiar greaţă. Şi nu şi-a dat seama de ce, până nu şi-a adus aminte că ultima oară când văzuse crini erau aşezaţi în jurul catafalcului pe care fusese aşezat coşciugul soţului ei.

A urmat o cascadă de saluturi, în timpul căreia Cora – bucurându-se că de data asta fusese dată uitării pentru o clipă – le-a privit pe Martha şi pe fetiţă, care erau absorbite de un joc al liniştii şi al aşteptării.

— Dama este în joc, a spus Joanna şi a mai împărţit câte o carte.

Apoi, scurtul moment de linişte a luat sfârşit, iar micul grup de oameni s-a apropiat de ele. Charles şi Katherine au îmbrăţişat-o pe Cora, mângâind-o pe obraz şi extaziindu-se de frumuseţea rochiei ei, minunându-se că n-avea cizmele pline de noroi. Era bine? Ce păr minunat avea, atât de curat şi de strălucitor! Unde era Martha, ce mai punea ea la cale? Şi Frankie – îi pria aerul de ţară? Cum stăteau lucrurile cu dragonul-de-mare – reuşise, în sfârşit, Cora să-şi vadă numele publicat în paginile *The Times* şi nu-i aşa că se îndrăgostiseră deja de Stella şi oare ce părere aveau despre bunul reverend Will?

În clipa aceea, o voce calmă şi gravă – dovedind bună

dispoziţie, însă, i s-a părut Corei, o totală lipsă de entuziasm, a rostit:

— Încă nu le-am cunoscut pe musafirele noastre… Charles, m-ai orbit cu intrarea ta triumfală şi nu am mai putut vedea nimic altceva.

Charles Ambrose s-a dat la o parte şi, ridicând un braţ, şi-a condus gazda spre canapeaua pe care stătea Cora. Ea a văzut, deasupra gulerului desfăcut al unei cămăşi negre, o gură zâmbitoare, ochi de culoarea lemnului de stejar şlefuit şi un obraz ce părea să fi fost tăiat adânc la ultima bărbierire. În lungii ani pe care îi petrecuse în societatea din Londra, Cora se mândrise cu priceperea ei de a evalua în mod corect statutul şi caracterul oamenilor pe care îi întâlnea: un om de afaceri bogat, stingherit de propriul succes, o lady sărăcită, cu un tablou de Van Dyck pe scară. Însă acum se afla în faţa unui bărbat pe care nu-l putea categorisi în niciun fel, oricât s-ar fi uitat la pantofii lui strălucitori sau la mânecile ce cădeau strâns pe braţele lui puternice: era prea voinic pentru un om care să-şi petreacă viaţa la birou, însă privirea lui era prea profundă şi gânditoare pentru a fi un bărbat mulţumit cu viaţa de fermier. Avea un zâmbet prea politicos pentru a fi şi sincer, însă ochii îi sclipeau de bună dispoziţie. Vocea lui (oare o mai auzise undeva, poate pe străzile din Colchester sau în trenul către Londra?) avea în ea ecoul Essexului, dar bărbatul vorbea ca un om învăţat. Cora s-a ridicat în picioare şi, cu toată graţia de care se simţea în stare, în timp ce stomacul încă i se revolta la mirosul de crini, i-a întins mâna.

Will, la rândul său, a văzut o femeie frumoasă şi înaltă, al cărei nas fin era înţesat de pistrui şi a cărei rochie verzuie (care valora, bănuia el, de două ori cât toată garderoba Stellei) scotea în evidenţă o nuanţă de verde din ochii ei cenuşii. La gât îşi prinsese o eşarfă străvezie (era absurd, chiar credea că avea să-i ţină de cald?), iar pe inelar purta un diamant în care se reflecta lumina, lovindu-se de perete. În ciuda eleganţei hainelor ei, avea un aer băieţesc: nu purta nicio bijuterie, în afară de acel inel, şi nu-şi pudrase

faţa, ca să arate mai palidă, ci strălucea, rozalie, acolo unde fusese expusă aerului sărat din Essex. Când s-a ridicat în picioare, bărbatul a observat că nu era chiar cât un butoi, aşa cum profeţise fiica sa, dar nici slabă nu era. Era bine făcută, iar prezenţa ei, şi-a dat el seama, avea să fie imposibil de ignorat, oricât de mult s-ar fi străduit.

Nu avea să ştie niciodată dacă a fost de la mişcarea pe care a făcut-o femeia atunci când a ridicat mâna sau faptul că era la fel de înaltă ca el, dar în clipa aceea a recunoscut-o. Era cotoroanţa indignată care ieşise din ceaţă în ziua aceea, pe drumul spre Colchester, dând năvală peste el. Împreună scoseseră oaia din capcana de noroi şi tot atunci el se alesese cu tăietura de pe obraz. Era sigur că ea nu-l recunoscuse: îi zâmbea cu căldură, însă şi cu un pic de condescendenţă. Mica pauză de dinainte de a-i lua mâna în mâna lui fusese, cu siguranţă, prea scurtă pentru a fi observată de ceilalţi, dar pe Cora a făcut-o să se uite cu mai multă atenţie la gazda sa. Will, care de atunci râdea întruna la amintirea acelei întâlniri absurde de lângă lac, nu-şi mai putea ascunde amuzamentul. A început să râdă, atingându-şi uşor cicatricea roşie lăsată de animalul salvat.

Cora, obişnuită să analizeze rapid orice schimbare a dispoziţiei celor din jur, a rămas uluită o clipă. Apoi bărbatul i-a luat mâna într-a sa şi poate uşoara strânsoare a mâinii a făcut-o să se uite cu mai multă atenţie la tăietura de pe obrazul lui, la buclele ce-i cădeau pe guler. Cu o exclamaţie de uimire – „Vai! *Dumneata* erai?!” –, a izbucnit şi ea în râs.

Martha (privind scena cu un sentiment care semăna teribil cu spaima) şi-a văzut prietena şi gazda strângându-şi afectuos mâinile, cuprinşi de o bună dispoziţie inexplicabilă. Cora, întotdeauna atentă la bunele maniere, încerca din când în când să se oprească din râs şi să-i explice Stellei, care-i privea siderată, de ce fuseseră amândoi loviţi de damblaua râsului, însă nu reuşea. În cele din urmă, Will a fost cel care i-a dat drumul la mână şi, făcând o plecăciune ironică – cu un picior întins în faţă, ca la curtea reginei – a rostit:

— Îmi face mare plăcere să vă cunosc, doamnă

Seaborne. Îmi permiteţi să vă ofer ceva de băut?
După ce s-a recules preţ de o clipă, Cora i-a răspuns:
— Mi-ar plăcea încă un pahar de vin. Şi aş vrea să v-o prezint pe Martha – nu călătoresc nicăieri fără ea.
Efortul de a se purta politicos s-a dovedit prea mare: Cora a strâns din buze, încercând să înăbuşe încă un hohot de râs, iar apoi a adăugat încet:
— Vai, sunt prostuţă ca o oaie – iar apoi a urmărit, încântată, cum bărbatul a izbucnit din nou în râs.
Stella, amuzată de situaţie, dar niciodată încântată să fie cea lăsată în afara glumei, a intervenit:
— Să înţeleg că v-aţi cunoscut deja?
Vocea ei l-a făcut pe Will să-şi vină în fire, iar bărbatul a tras-o încet în faţă, către Cora.
— Mai ştii acum două săptămâni, când m-am întors acasă târziu, acoperit din cap până în picioare cu noroi, fiindcă scosesem o oaie din lac, ajutat de o străină ciudată? Ei bine, iat-o!
S-a întors apoi spre Cora şi a rostit brusc, foarte serios:
— Cred că vă datorez nişte scuze: am fost teribil de nepoliticos şi adevărul este că nu ştiu ce m-aş fi făcut fără dumneavoastră.
— Oh, aţi fost de-a dreptul monstruos, dar le-aţi oferit atâtea momente de amuzament prietenilor mei, încât vă iert întru totul… Iar aici, de faţă, e şi Martha, care nu mă va crede că sunteţi omul despre care spuneam că era o creatură ieşită din noroi şi care avea să se târască înapoi în noroi. Martha, ţi-l prezint pe reverendul William Ransome. Domnule Ransome, ea este prietena mea.
A luat-o pe Martha de după talie, simţind brusc nevoia să se ancoreze de ceva familiar, şi a văzut că prietena ei l-a măsurat repede pe preot, concluzia fiind, fără îndoială, că lăsa de dorit.
Între timp, Charles aplauda însufleţit, ca şi cum toată situaţia fusese aranjată pentru distracţia lui. Apoi şi-a adus aminte că aveau treburi importante şi, punându-şi îndurerat mâna pe burta rotundă, i s-a adresat Stellei:
— Nu cumva te-am auzit spunând că ar fi ceva fazan la

cină şi nişte plăcintă cu mere?

S-a ridicat în picioare şi i-a oferit soţiei sale braţul stâng, iar pe cel drept gazdei. Joanna, sărind de la jocul de cărţi, şi-a amintit sarcina care îi fusese încredinţată, şi a deschis uşa spre sufragerie. Lumina se reflecta din fiecare striaţie a paharelor din cristal şi făcea să lucească lemnul lustruit al mesei, iar florile de nu-mă-uita ale Stellei înfloreau pe şervete. Încăperea era mică şi trebuiau să se deplaseze în şir indian pe lângă scaunele cu spătar înalt. Tapetul verzui şi acuarelele atârnate deasupra şemineului nu erau câtuşi de puţin elegante, însă Corei i se părea că nu văzuse niciodată un loc mai fermecător şi mai primitor. S-a gândit la încăperile din Foulis Street, cu stucaturile de pe tavanul înalt şi cu ferestrele largi, la care Michael îi interzise să pună draperii. Îşi dorea din toată inima să nu mai trebuiască să calce niciodată în casa aceea.

Joanna, cuprinsă de veneraţie faţă de această femeie magnifică, ce râdea în hohote şi avea o rochie verde uluitoare, a făcut un gest timid către cartea de vizită pe care John scrisese cât de frumos putuse numele Corei.

— Mulţumesc, i-a şoptit musafira şi a tras uşurel de coada fetei. Am văzut că ai bătut-o pe Martha la cărţi – eşti mult mai isteaţă decât mine!

(Mai târziu, când Joanna le-a dus o farfurie cu bomboane de ciocolată fraţilor ei, povestindu-le şi evenimentele palpitante ale serii, le-a spus: „Nu e bătrână, cu toate că e bogată. Are bagajul într-o geantă din piele de crocodil şi nu ştiu de ce, dar mă duce cu gândul la Ioana d’Arc. Şi încă ceva – John, nu mânca chiar tot! –, are o voce ciudată, cu un accent. Nu ştiu de unde este, dar trebuie să fie un loc tare departe.”)

Stella, mai intrigată ca niciodată de musafira ei, o privea pe Cora de sub genele blonde, lungi. Îşi imaginase o doamnă de o melancolie studiată, care avea să ciugulească din mâncare, oprindu-se din când în când ca să se joace cu verigheta sau ca să deschidă un medalion în care se afla poza celui trecut în nefiinţă. I se părea uluitor că în faţa ei se afla o femeie care mânca elegant, însă în cantităţi mari,

explicându-le zâmbitoare că în dimineaţa aceea mersese pe jos zece mile şi că a doua zi avea să facă la fel. În prezenţa ei, conversaţia a trecut într-un ritm ameţitor de la conţinutul predicii lui Will („Ah, îl ştiu bine – *Aşa că nu ne vom teme, cu toate că pământul s-a cutremurat...* şi aşa mai departe? – şi cât de potrivit este pentru enoriaşii dumneavoastră, ce alegere inteligentă!”) la Charles Ambrose şi planurile sale politice („Oare a cedat colonelul Howard, Charles… reverendule, dumneavoastră vreţi să deveniţi membru al Parlamentului?”), făcând o pauză scurtă în care s-a discutat despre căutările ei pe coastă.

— I-am povestit Corei despre Şarpele vostru din Essex, a spus Charles, scoţând o bomboană din ambalaj. Despre amândoi şerpii voştri, de fapt.

— Eu ştiu de unul singur, i-a răspuns William cu un calm desăvârşit. Iar dacă musafirele noastre sunt interesate, desigur că pot veni cu mine dimineaţă să-l vadă.

— E teribil de frumos, a rostit Stella, aplecându-se spre Cora. Este un şarpe încolăcit în jurul unei strane din biserică, cu aripile odihnindu-i-se pe spate. Will crede că e o blasfemie şi în fiecare săptămână ameninţă că o să înfigă dalta în el, dar nu îndrăzneşte.

— Mi-ar plăcea tare mult să-l văd, mulţumesc!

Focul se mai domolise în şemineu, iar Cora îşi ţinea ceaşca aproape de piept.

— Spuneţi-mi, s-a mai auzit ceva de creatura despre care spun oamenii că s-ar afla în râu?

Stella, care ştia cât îl deranja pe soţul ei orice menţionare a Necazului, l-a privit neliniştită, pregătindu-se să îndulcească imediat conversaţia cu o cafea.

— N-avem nicio veste, având în vedere că nu există nicio asemenea creatură… Deşi mă tem că enoriaşii mei n-ar fi de acord cu mine. Am fost să-l văd pe Cracknell, a rostit Will, întorcându-se spre Stella, şi Gog… sau Magog, una dintre ele… şi-a dat duhul.

— Vai! a exclamat Stella bosumflându-se şi hotărând ca în dimineaţa următoare să meargă să-i ducă bătrânului o masă caldă. Bietul Cracknell… Ca şi cum nu a pierdut deja

destule.

I-a întins musafirei sale o ceaşcă de cafea şi a continuat:

— E un bătrân care locuieşte chiar la marginea mlaştinii şi tocmai şi-a îngropat ultima rudă. Gog şi Magog erau caprele lui, era mândru de ele şi le iubea ca pe ochii din cap. Ne ajuta şi pe noi cu unt şi lapte. Ce s-a întâmplat, Will?

— Dacă îl întrebi pe el, ai zice că a apărut un monstru la uşă şi i-a smuls din braţe una dintre capre – nimeni nu crede în şarpe cu mai multă tărie decât Cracknell. Dar evident că bietul animal a scăpat într-o noapte din ţarc şi a rămas prins în mlaştină, iar după aceea a venit mareea.

Oftând, a adăugat:

— Bătrânul zice că a găsit-o îngheţată de spaimă, că a murit de frică, la propriu! Mă tem că asta n-o să mă ajute să scot aiurelile din capul enoriaşilor. Cum să-i fac pe toţi să înţeleagă că minţile ne pot juca feste foarte inteligente şi că fără credinţă suntem în stare să vedem…

Şi-a frământat mâinile, ca şi cum ar fi încercat să prindă o exprimare cât mai corectă, iar apoi a încercat din nou:

— Cred că e posibil ca minţile noastre să ajute la încarnarea celor mai mari temeri ale noastre, mai ales atunci când i-am întors spatele lui Dumnezeu.

Conştient de privirea atentă a Corei, care era amuzată, însă nu şi dispreţuitoare, şi-a ascuns faţa în spatele aburului care se ridica din ceaşca cu cafea.

— Şi îl credeţi nebun… Credeţi că nu poate fi nicio fărâmă de adevăr în ce spune?

Mila pe care o simţea Cora faţă de bătrân nu îi ostoia cu nimic curiozitatea: în sfârşit, găsise un fel de dovadă.

Pastorul a pufnit.

— O capră care a murit de frică? E absurd. Niciun animal lipsit de inteligenţă nu ar putea simţi spaima într-o asemenea măsură, chiar dacă ar putea face diferenţa între un dragon-de-mare, sau ce se spune că ar fi, şi nişte lemne aduse la mal de maree. Să moară de frică! Nu! I-a sunat ceasul, iar capra a ieşit din ţarc şi a dat de frig. Nu există niciun şarpe monstruos aici, în afară de cel sculptat în

biserică şi am scăpa şi de acela, dacă soţia mea m-ar lăsa (măcar o dată în viaţă!) să fac ce vreau.

Cora, căreia îi plăcea întotdeauna să joace rolul avocatului diavolului, i-a replicat:

— Dar dumneavoastră sunteţi omul lui Dumnezeu, care fără îndoială i-a trimis semne şi miracole poporului Său. În definitiv, ar fi chiar atât de straniu să credeţi că El a hotărât să o facă din nou, pentru a ne îndruma pe toţi pe calea căinţei?

Nu a putut să ascundă ironia scepticismului din voce, iar Will, auzind-o cât se poate de clar, a ridicat din sprânceană.

— Haideţi, fiţi serioasă, nu credeţi asta, aşa cum nici eu nu o cred. Dumnezeul nostru ţine de raţiune şi de ordine, nu de vizite înspăimântătoare primite în toiul nopţii! Astea nu sunt decât şoaptele şi bârfele unui sat care s-a îndepărtat de statornicia Creatorului. E datoria mea să-mi aduc enoriaşii înapoi pe calea certitudinii şi a alinării, să nu cad în capcana zvonurilor.

— Şi dacă nu este vorba nici despre un zvon şi nici despre un îndemn la căinţă, ci pur şi simplu despre o vietate care poate fi analizată, categorisită şi explicată? Darwin şi Lyell…

Will şi-a împins ceaşca de cafea, impacientat.

— Ah, niciodată nu trece prea mult timp până ce sunt pomenite numele astea. Sunt nişte oameni inteligenţi, de asta nu mă îndoiesc: i-am citit pe amândoi şi se prea poate ca în teoriile lor să existe multe lucruri pe care generaţiile următoare să le confirme. Însă mâine va apărea o nouă teorie, iar poimâine alta. Una va fi discreditată, alta va fi ridicată în slăvi; o să devină demodate, iar peste un deceniu vor fi readuse la viaţă, adnotate şi prezentate într-o ediţie nouă. Totul se schimbă, doamnă Seaborne, iar cele mai multe lucruri se schimbă în bine. Dar ce rost are să încercăm să stăm în picioare în nişte nisipuri mişcătoare? Ne vom împletici şi vom cădea, iar căzând vom deveni o pradă uşoară pentru nebunie şi pentru întuneric – zvonurile astea despre monştri nu sunt altceva decât dovada clară a faptului că am dat drumul frânghiei care ne ancora de tot

ce era bun şi cert.

— Dar nu şi credinţa dumneavoastră, alcătuită tot din locuri stranii şi din mistere – sânge şi pucioasă –, presupune tot un întuneric prin care bâjbâim, de-abia dibuind nişte forme cu mâinile, prin negură?

— Vorbiţi de parcă am trăi încă în Evul Mediu, de parcă în Essex am mai arde încă vrăjitoare pe rug! Nu, credinţa noastră este una a iluminării şi a clarităţii: eu nu bâjbâi, ci alerg răbdător pe drumul ce se întinde în faţa mea – perfect luminat de o lampă!

Cora a zâmbit.

— Nu-mi dau seama dacă acum folosiţi propriile cuvinte sau pe ale altora, dar aveţi un avantaj în faţa mea.

A băut ultima gură de cafea, care i-a lăsat un strat subţire de zaţ pe limbă, şi a adăugat:

— Vorbim amândoi despre iluminarea lumii, însă avem surse foarte diferite de lumină.

Will, inexplicabil de transportat, simţind c-ar fi trebuit să fie iritat de faptul că femeia asta stranie, cu privirea ei cenuşie, îl provoca chiar la el în casă, nu a făcut decât să zâmbească şi să adauge:

— Atunci vom vedea care dintre noi reuşeşte primul să stingă lumânarea celuilalt.

Apoi a ridicat ceşcuţa, ca pentru a rosti un toast.

Stella, pe care n-ar fi distrat-o mai mult schimbul acesta de replici nici dacă ar fi plătit bani mulţi pentru un bilet la teatru, şi-a împreunat palmele ca şi cum s-ar fi pregătit să aplaude, însă ceva a zgâriat-o pe gât şi a început să tuşească. Părea un sunet prea adânc şi prea puternic pentru a veni dintr-un trup atât de mic şi de fragil. Zguduindu-se toată, şi-a încleştat mâna pe faţa de masă şi a răsturnat un pahar cu vin. Smuls brusc din buna sa dispoziţie şi speriat, Will s-a aplecat asupra ei şi, bătând-o stingher pe spate, i-a murmurat câteva cuvinte de alinare la ureche.

— Ar trebui să aducem nişte apă fierbinte, ca să poată inspira un pic de abur, a intervenit Katherine Ambrose, dar criza de tuse a dispărut la fel de repede cum apăruse.

Femeia s-a îndreptat şi i-a privit pe toţi de sub sprâncenele umede.

— Îmi pare tare rău… Ce lipsă de maniere din partea mea! Iar acum veţi lua cu toţii gripă şi durează aşa de mult să scăpaţi de ea! Mă iertaţi dacă mă duc să mă culc în pat? M-am simţit atât de bine – a întins mâna peste masă, strângând mâna Corei cu ambele mâini –, însă veţi mai fi aici şi mâine-dimineaţă, iar eu sunt sigură că vă putem arăta cel puţin un şarpe.

3

După cum s-a dovedit în dimineaţa următoare, şarpele de la All Saints era o creatură ce părea destul de inocentă, incrustată în braţul unei strane de pe vremea Restauraţiei. Fusese sculptat în ultimele zile ale Şarpelui din Essex, când zvonurile se transformaseră în legendă, iar pe copaci şi pe stâlpi nu mai erau prinse semne de avertizare. Era clar că fiara nu îl înspăimântase pe meşteşugarul glumeţ, care îi răsucise coada de trei ori în jurul braţului stranei, decorându-i-o cu solzi ascuţiţi, dar omiţând să-i sculpteze dinţii sau ghearele. Aripile, a recunoscut Cora râzând, erau un pic sinistre, arătau ca şi cum un liliac fusese forţat să se împerecheze cu o rândunică, iar umbrele, care treceau peste figura lui ce rânjea, făceau să pară că monstrul clipeşte. Dar nu era cine ştie ce simbol al ocultului. Suportase două sute de ani de pipăieli din partea enoriaşilor afectuoşi, iar spinarea îi fusese complet tocită.

Joanna, care îi însoţea pe Cora şi pe reverend la plimbarea din dimineaţa aceea, şi-a trecut degetele peste o canelură proaspătă din lemn.

— Aici a făcut-o, i-a explicat ea. Aici voia să-l distrugă cu dalta, dar nu l-am lăsat.

— Mi-au ascuns trusa de scule, a adăugat el. Şi nu vor să-mi spună unde e.

William Ransome arăta în dimineaţa aceea mult mai sever decât şi-l amintea Cora de cu o seară înainte, când luaseră cina în sufrageria micuţă şi bine încălzită. Era ca şi cum, odată ce-şi pusese gulerul, intrase în acţiune şi

seriozitatea preoţească. Nu i se potrivea, aşa cum nu i se potrivea nici veşmântul complet negru sau obrazul proaspăt bărbierit, care îi făcea cicatricea să pară şi mai frapantă. Însă, în ciuda acestor lucruri, în ochii săi obosiţi se zărea sclipirea unei bune dispoziţii pe care ea avea să încerce s-o scoată la iveală, în timp ce bărbatul îi arăta micul sat şi bisericuţa cu turnul jos, ai cărei pereţi de cremene erau uzi pentru că plouase peste noapte şi sclipeau în soarele dimineţii.

Cora a băgat vârful degetului mic în gura şarpelui. *Muşcă-mă, pot să suport!*

— Ştiţi ce-ar trebui să faceţi? Să includeţi toată povestea asta în predică, să răspândiţi şi dumneavoastră zvonuri, să tunaţi şi să fulgeraţi din amvon şi să daţi năvală pe uşă, alergând să vedeţi monstrul.

— Presupun că ceva de genul ăsta mi-ar aduce ceva bani să schimb una dintre ferestre, însă Essexul e plin de orori, iar noi nu putem concura cu Hadstock şi cu uşa lor îmbrăcată în piele de danez.

Văzând-o pe Cora că se încruntă, i-a explicat:

— Uşa bisericii de acolo este înţesată de cuie de oţel, iar sub cuie se află bucăţi de piele. Se spune că acolo a fost prins şi jupuit un eretic danez, iar pielea lui a fost folosită în aşa fel încât în biserică să nu mai pătrundă apa de ploaie.

Cora s-a înfiorat, încântată, iar bărbatul, vrând să o şocheze şi mai mult, a renunţat şi la ultima fărâmă de seriozitate şi a adăugat:

— Poate că i-au aplicat pedeapsa vikingă a vulturilor însângeraţi, smulgându-i coastele de pe şira spinării şi întinzându-le ca pe nişte aripi, apoi scoţându-i fiecare plămân... Vai, văd că sunteţi palidă, iar lui Jojo i s-a făcut rău!

Fetiţa i-a aruncat tatălui ei o privire dispreţuitoare, care voia să spună – *M-ai dezamăgit, chiar m-ai dezamăgit rău* – şi, încheindu-se la haină, a ieşit să întâmpine clopotarii veniţi pentru slujba de dimineaţă.

— Cât de norocos sunteţi... Cât de *binecuvântat,* după cum aţi spune dumneavoastră! a rostit Cora impulsivă,

uitându-se după fetiţa care alerga printre pietrele de mormânt, oprindu-se sub poarta cu acoperiş şi făcând cu mâna. Păreţi să fi găsit secretul fericirii…

— Şi dumneavoastră nu l-aţi găsit? S-a aşezat lângă ea în strană şi a atins şarpele sculptat, zicând: Dumneavoastră râdeţi tot timpul. E contagios, ca un căscat!

„Ne-am gândit cu groază la sosirea dumneavoastră”, şi-a spus el, „Dar iată-vă!”

— Nu sunteţi deloc aşa cum ne aşteptam noi.

— Oh, în ultima vreme, da. În ultima vreme chiar râd şi atunci când n-ar trebui să o fac. Ştiu că nu sunt ceea ce aşteaptă oamenii de la mine… În ultimele săptămâni m-am gândit adesea că n-a mai fost niciodată o diferenţă atât de mare dintre ceea ce sunt şi ceea ce ar trebui să fiu.

Era absurd să-i vorbească astfel, atât de liber şi de sincer, unui om care era aproape un străin. Însă, în definitiv, se văzuseră în cel mai prost moment şi nicio conversaţie nu ar fi putut să-i încurce la fel de tare cum o făcuse micul lac de lângă drumul spre Colchester.

— Mă aflu într-o stare de dizgraţie, ştiu. Dintotdeauna am trăit aşa, însă n-a fost niciodată atât de vizibil.

A trecut atât de brusc la tristeţe, încât bărbatul a văzut, uluit, cum ochii i se umezesc şi prind o strălucire ciudată. Atingându-şi gulerul, a spus, cu vocea sa gravă, joasă, atât de potrivită pentru asemenea situaţii:

— Noi suntem învăţaţi – şi eu chiar cred – că atunci când suntem mai rătăciţi şi când ne simţim mai lipsiţi de graţia divină, atunci alinarea este cel mai aproape… Iertaţi-mă, nu vreau să vorbesc aiurea, dar să nu vă spun că lucrurile astea ar însemna să nu vă dau un pahar cu apă atunci când vă văd însetată.

Ultima frază era atât de neobişnuită pentru el, atât de departe de ceea ce le spunea de obicei credincioşilor, încât bărbatul şi-a privit uluit mâinile, ca şi cum ar fi vrut să se asigure că era chiar el cel care rostise cuvintele acelea.

Cora a zâmbit şi i-a răspuns:

— Îmi e sete, chiar îmi e sete… Întotdeauna, mi-e sete *de orice!* Dar am renunţat la toate astea cu multă vreme în

urmă.

A făcut un gest, arătând spre tavanul înalt, cu pietrele albe şi cu grindele care îl străbăteau, spre altarul acoperit de o pânză albastră.

— Uneori am senzaţia că mi-am vândut sufletul ca să pot trăi aşa cum vreau. Ah, nu mă refer la ceva imoral sau lipsit de conştiinţă, ci la libertatea de a avea gândurile care mă obsedează uneori, de a le trimite acolo unde vreau eu să se ducă, de a nu le lăsa să pornească pe drumul conturat de altcineva, care duce doar în direcţia *asta* sau *asta*...

Încruntându-se, şi-a trecut degetul mare peste spinarea şarpelui şi a continuat:

— Nu am mai spus asta niciodată, nimănui, cu toate că mi-aş fi dorit: da, mi-am vândut sufletul, însă mă tem că n-am primit un preţ prea mare pentru el. Aveam credinţă, genul de credinţă cu care cred că ne naştem, dar am văzut ce poate face ea şi am schimbat-o pe altceva. E un fel de orbire sau o decizie conştientă de a fi nebun – să refuzi orice este nou şi minunat, să nu vezi că sunt la fel de multe miracole într-un microscop precum sunt în scripturi!

— Credeţi... chiar credeţi cu adevărat că trebuie să alegem între aceste două lucruri: între credinţă şi raţiune?

— Nu e vorba doar de raţiune – nu există suficientă raţiune, cât să fie dată la schimb pe sufletul meu! –, ci şi de libertate. Iar uneori am impresia că sunt pedepsită pentru libertatea mea. Însă ştiu bine ce înseamnă pedeapsa, am învăţat s-o îndur...

Bărbatul n-a înţeles ce voia să spună şi îi era frică să întrebe, dar a intrat Joanna în încăpere şi a rămas în picioare în naos, în timp ce în spatele ei, clopotarii trăgeau de sfori, iar clopotele răsunau încet în biserică.

— Nu sunteţi deloc ceea ce ne-am aşteptat, a rostit el din nou.

— Nici dumneavoastră nu sunteţi, i-a replicat Cora, privindu-l cât de direct putea, fiind cuprinsă brusc de un straniu acces de timiditate.

Ei i se părea acum că gulerul nu-i oferă mai multă autoritate decât îi conferă şorţul unui fierar, însă până şi

fierarul este rege în atelierul său.

— Nu, nici dumneavoastră nu sunteţi aşa cum m-am aşteptat eu: am crezut că veţi fi foarte gras şi pompos, că Stella va fi foarte subţirică şi fragilă, iar copiii – oribil de evlavioşi.

Bărbatul a făcut o grimasă.

— Evlavioşi! a exclamat el. Cam cum? Să dea buzna în biserică dimineaţa, debordând de pioşenie şi înghesuindu-se să ajungă primii la biblii?

În clipa aceea, Joanna s-a apucat să facă genuflexiuni conştiincioase în faţa altarului (o prietenă de la şcoală era catolică, iar Joanna îi invidia ritualurile şi mătăniile) şi şi-a făcut cruce de trei ori. Avea părul împletit şi prins deasupra urechilor, ca un halo, era îmbrăcată în alb şi afişa o expresie atât de severă, încât gura parcă îi dispăruse cu totul. Întruchipa cu atâta veridicitate exact imaginea fiicei îngrozitor de evlavioase a unui preot, încât Cora şi Will s-au privit unul pe altul amuzaţi la culme şi nu au putut să nu izbucnească în nişte hohote de râs ca cele din seara dinainte.

— Nu-mi găsesc cartea cu rugăciuni, le-a explicat Joanna cu un aer tare demn, neînţelegând ce făcuse ca să le stârnească râsul şi hotărând să se simtă jignită.

Încă mai râdeau, când enoriaşii au început să sosească, luându-şi preotul prin surprindere. Will le-a ieşit în întâmpinare, iar Cora a încercat o dată sau de două ori să-i surprindă privirea, ca un elev năzdrăvan care îşi dorea să aibă un partener la conspiraţia sa ghiduşă, însă nu a reuşit: preotul ridicase din nou podul.

Strana cu şarpele sculptat se afla într-un colţ întunecat, unde Cora n-avea să fie văzută şi, nevoind să plece din biserica în care domnea liniştea, s-a gândit că mai putea sta o vreme.

Micul sat era reprezentat printr-o congregaţie serioasă în biserică: aproape că domnea o atmosferă ca de festival, i s-a părut Corei, sau poate că era vorba doar de starea de bine indusă de perspectiva unui duşman comun. Rămânând neobservată în colţul ei, Cora i-a auzit şoptind despre

Necaz, despre şarpe, despre ceva ce fusese văzut cu o noapte înainte, când luna fusese plină şi roşie. Câteva recolte se stricaseră înainte de vreme, îşi mai scrântise cineva glezna. Un tânăr care îi făcea concurenţă lui Will prin costumul său negru şi prin expresia gravă întindea mâna oricui trecea prin dreptul stranei lui şi spunea câte ceva despre Judecata de Apoi.

Bătaia clopotelor a încetat, oamenii au tăcut, iar William a traversat naosul. Când a ajuns la treptele spre amvon, cu o Biblie sub braţul stâng şi (i s-a părut Corei) cu o atitudine timidă, uşa a fost dată de perete şi în cadrul ei şi-a făcut apariţia Cracknell. În spatele lui se întindea o umbră atât de lungă, iar el era învăluit într-un asemenea miros de umezeală şi de noroi, încât o femeie care îşi uitase ochelarii acasă a ţipat, strângându-şi poşeta la piept:

— A venit după noi!

Exultând, în mod evident, că intrarea lui avusese un asemenea efect, bătrânul s-a oprit în prag, până ce a fost sigur că-l văzuse absolut toată lumea, apoi a mers până în partea din faţă a bisericii, unde s-a oprit încrucişându-şi braţele pe piept. Pusese încă o haină peste cea pe care o purta de obicei, iar aceasta avea mulţi nasturi de alamă şi un guler de blană, în care urechelniţele se agitau de colo colo alarmate.

— Bună dimineaţa, domnule Cracknell! a rostit William deloc surprins. Bună dimineaţa tuturor! *Şi m-am bucurat când mi-au spus: Să mergem în casa Domnului!* Domnule Cracknell, după ce te aşezi confortabil, vom începe cu imnul 102, care ştiu că este unul dintre preferatele dumitale. Ne-a fost dor de dumneata şi de vocea dumitale.

Ajungând la amvon, a rostit:

— Să ne ridicăm!

Cracknell, mârâind, s-a gândit o clipă dacă n-ar fi fost mai bine să stea pe scaun bosumflat şi să refuze să li se alăture, însă fusese întotdeauna admirat pentru vocea lui dulce, de tenor, şi nu a putut rezista tentaţiei. Întrucât îşi încălcase deja hotărârea de a nu mai călca în biserică, în semn de protest faţă de felul în care fusese tratat de

Atotputernic, s-a gândit că putea face pentru o capră compromisul pe care nu-l făcuse pentru un copil.

Pierderea lui Gog, cu câteva zile înainte (o găsise răsturnată pe o parte, cu ochii gălbui holbaţi de spaimă şi fără să aibă vreo rană pe corp) îl făcuse să ajungă la o nouă concluzie: Necazul nu era un simplu zvon fără vreo bază reală, ci era o creatură din carne şi oase, iar cu fiecare noapte se apropia tot mai mult de ei. Chiar în dimineaţa aceea Banks îi povestise că văzuse ceva negru şi lucios plutind chiar sub suprafaţa apei, iar cu o zi înainte, la St Osyth un băieţel se înecase, într-o zi când cerul era cât se poate de senin. Cracknell n-ar fi făcut niciodată legătura dintre păcatele unui sătuc şi judecata divină, însă nu încăpea îndoială că despre judecata divină era vorba; iar dacă vicarul nu avea de gând să îndemne oamenii să se căiască, atunci avea s-o facă el.

Din fericire pentru reverendul William Ransome, Cracknell alesese un loc bine încălzit de o rază de soare, aşa că, moleşit de căldura primăverii şi de cele două haine cu care era încotoşmănat, a căzut pradă unui somn care a punctat colecta din ziua aceea cu sforăieli şi cu şuierături.

Din colţul ei întunecat, Cora a privit enoriaşii aplecându-se pentru rugăciuni şi ridicându-se atunci când trebuiau să cânte. A zâmbit văzând că bebeluşii aşezaţi pe umerii mamelor îşi tot întindeau mânuţele spre copiii din spatele lor. A auzit subtila modificare din vocea predicatorului atunci când a trecut de la rugăciune la versete. Pe peretele de lângă ea se afla o placă comemorativă zgâriată, pe care scria „David Bailey Thompson, băiat la cor, 1868-1871, INRI”. Cora se întreba dacă băiatul trăise sau cântase în cor în acei trei scurţi ani. Jos, la picioare, parchetul era aşezat sub forma unor oase de hering şi lemnul palid sclipea, iar toţi îngerii de pe vitralii aveau aripi de gaiţe. Ceva din al doilea imn cântat – poate melodia sau poate un vers-două pe care şi le amintea din copilărie – au atins-o într-un loc în care credea că avea cicatrici bine bătătorite şi Cora a început să plângă.

Nu avea batistă, niciodată nu avea batistă la ea. Un copil

i-a văzut lacrimile şi, uluit, şi-a înghiontit mama, care s-a întors şi, nevăzând nimic, şi-a văzut de treabă. Lacrimile nu se opreau, iar în cele din urmă Cora a fost nevoită să se şteargă cu părul. Doar predicatorul, din locul său strategic poziţionat, o vedea. A văzut suspinele adânci cu care a încercat să ţină sub control un hohot de plâns, a văzut cum încerca să-şi ascundă faţa. I-a prins privirea şi s-a uitat lung la ea, iar Cora şi-a dat seama că niciodată în viaţa ei nu se mai bucurase de o asemenea privire din partea unui bărbat. Nu era nici amuzată, nici curioasă, nici indignată; nu se citea în ea nici superioritate şi nici cruzime. Îşi imagina că aşa se uita bărbatul, probabil, la James sau la Joanna, dacă îi vedea tulburaţi. Însă nu putea fi vorba despre asta, fiindcă ei doi erau egali. A durat doar o clipă şi bărbatul şi-a îndepărtat privirea, atât din delicateţe, cât şi pentru că se încheiase muzica. Fiindcă era prea târziu să-şi mai ascundă ruşinea, Cora a lăsat lacrimile să curgă.

La finalul slujbei, buna dispoziţie îi revenise suficient, încât a reuşit să râdă de ea însăşi şi de urmele umede de pe rochie. Cora a rămas aşezată în strană până când Will a fost asediat la uşă de copii şi de oameni care voiau să-i ureze toate cele bune. Nu o deranja să fie văzută în momentele de tristeţe, dar se temea de mila oamenilor, prefera să aştepte până ce avea să-şi poată croi drum înapoi până la Martha şi la siguranţa amoniţilor şi a caietelor ei, care nu o făceau niciodată să plângă. Hotărând că era în siguranţă şi că putea pleca, s-a strecurat din strană prin latura ei cea mai întunecată şi a dat nas în nas cu Cracknell, care părea să o aştepte.

— Săr'na, a rostit el, încântat că reuşise s-o sperie. Avem printre noi o străină, văd. Ce faceţi pe aici, cu cizmele dumneavoastră verzi?

— Poate că sunt eu străină, i-a întors-o ea, dar măcar eu am ajuns la timp. Şi cizmele mele nu sunt verzi, sunt maronii.

— Asta aşa e, i-a răspuns Cracknell, asta aşa e.

Aruncând cu o lovitură a degetului o urechelniţă de pe mânecă, bărbatul a continuat:

— Presupun că aţi auzit poveşti despre mine. Şi pe bună dreptate, fiindcă pastorul îmi e un prieten tare special, îl preţuiesc teribil, asta şi fiindcă nu mai am mare lucru de preţuit pe lumea asta.

Întinzându-i mâna, s-a prezentat.

— Ah… domnul Cracknell! a exclamat ea. Chiar am auzit de dumneavoastră şi de pierderea pe care aţi suferit-o. Îmi pare tare rău – era o oaie, nu-i aşa?

— Oaie, zice doamna! *Oaie!*

Bătrânul a început să chicotească, uitându-se în jur după altcineva care să fie martor la neghiobia Corei, însă nu a găsit decât îngerii cu aripi de gaiţe de deasupra, aşa că a strigat spre ei „Oaie!” şi a mai râs niţel. Apoi s-a oprit, ca şi cum şi-ar fi amintit brusc ceva, şi s-a aplecat un pic în faţă, apucând-o de coate. A vorbit pe o voce mai joasă, aşa încât fără să-şi dea seama, Cora s-a apropiat de el ca să-l audă mai bine.

— Înseamnă că v-au spus, nu? V-au spus şi aţi ascultat cu atenţie? Despre ce se află în larg, în Blackwater, la lumina lunii şi, din câte înţeleg, în ultima vreme chiar şi la lumina zilei. Era abia prânzul când a fost luat băiatul din St Osyth, iar pe cer nu trecea niciun nor. V-au povestit şi poate că aţi văzut chiar dumneavoastră, poate că l-aţi *auzit,* poate că l-aţi *mirosit,* aşa cum simţiţi mirosul hainei mele şi al dumneavoastră şi…

S-a apropiat şi mai mult de ea. Răsuflarea îi mirosea a peşte şi a bătrâneţe. A împins-o şi mai adânc în umbră şi a continuat:

— Ah, văd că ştiţi, *văd foarte bine că ştiţi* – vă temeţi, nu-i aşa? Visaţi creatura asta, încercaţi s-o auziţi, o aşteptaţi, *speraţi* să vină…

Şi, nimerind adevărul acolo unde se aştepta cel mai puţin, şi-a apropiat gura foarte tare de Cora şi a cârâit:

— Vai, ce ticăloşie este, să ştiţi că se apropie judecata, să ştiţi că n-aveţi unde să vă ascundeţi şi în cele din urmă să speraţi că o să vină, nu-i aşa, *speraţi că o să vină.* Puteţi suporta atâta vreme cât vedeţi creatura – poate fi chiar aici în clipa asta, nu credeţi, poate că s-a târât peste prag în

timp ce noi stăteam cu toţii cu capetele plecate?

Umbrele au devenit şi mai sumbre, aerul parcă s-a răcit şi mai tare, iar Cora a auzit vocea lui William Ransome de undeva din apropiere. L-a căutat cu privirea, însă nu l-a găsit. Cracknell se legăna în faţa ei, nelăsând-o să vadă nimic dincolo de el şi bălmăjind întruna:

— Oh, *el* nu-l vede, *el* nu-l simte, *el* nu poate să vă ajute – degeaba vă uitaţi *într-acolo,* n-o să vă ajute cu *nimic.*

— Lăsaţi-mă în pace! i-a răspuns Cora, atingându-şi cicatricea de pe gât şi amintindu-şi ce îi spusese pastorului atunci când stătuseră de vorbă în locul în care se afla ea acum: *Ştiu ce înseamnă pedeapsa, am învăţat cum s-o îndur.*

Să fi fost oare pedeapsa ceea ce căuta – oare Michael se purtase atât de îngrozitor cu ea, încât ajunsese să spere că şi alţii aveau să facă la fel? Era malformată, diformă, după ce fusese chinuită şi înghesuită într-un şablon anume atât de multă vreme? Sau oare chiar îşi vânduse sufletul şi acum trebuia să onoreze tranzacţia?

— Lăsaţi-mă-n pace! a repetat ea, proptindu-se cu mâna de strană, însă aceasta era udă.

I-a alunecat mâna, a căzut peste Cracknell şi a simţit blana uleioasă a hainei lui, care duhnea a sare şi a stridii. S-a dezechilibrat şi el şi, încercând să rămână, în picioare a ridicat braţele. Haina lui lungă s-a deschis, scoţând la iveală căptuşeala de piele, neagră şi plină de grăsime, fluturând ca nişte aripi.

— *Lăsaţi-mă în pace!* a exclamat ea.

S-a deschis uşa şi în pragul ei a apărut Joanna, lăsând să pătrundă în biserică lumina, iar lângă ea era Martha. Se auzeau voci care întrebau:

— Cine a închis uşa? Cine a lăsat uşa să se închidă?

Cracknell a căzut în strană, spunând că-i pare tare rău, că avusese nişte luni grele, cu toate câte i se întâmplaseră.

— Vin acum! a strigat Cora şi a repetat, ca să se asigure că nu-i tremura vocea: Vin imediat şi am face bine să ne grăbim, dacă vrem să prindem trenul.

Stella stătea la fereastra casei parohiale, privind copiii

care traversau parcul comunal şi se ascundeau printre ramurile Stejarului Trădătorului. Tuşise mare parte din noapte şi nu se odihnise aproape deloc. Atunci când reuşise să adoarmă, visase că cineva intrase în camera ei şi vopsise totul în albastru. Pereţii erau albaştri, tavanul la fel. În loc de covor, pe jos erau dale albastre care sclipeau în lumina ce pătrundea pe geam. Cerul era şi el albastru, la fel şi frunzele din copaci, iar pomii făceau fructe albastre. Se trezise alarmată, însă pe tapet se aflau aceiaşi trandafiri roşii, la geamuri atârnau aceleaşi draperii bej, iar ea l-a trimis pe James să culeagă clopoţeii din grădină. I-a aşezat pe pervaz, lângă violetele pe care le presase şi le uscase la începutul primăverii, lângă firul de lavandă pe care Will i-l pusese odată pe pernă. Era un pic cam cald, dar nu era o senzaţie neplăcută. În timp ce băteau clopotele, ea a îndeplinit un ritual doar al ei. Atingând fiecare floare cu degetul cel mare, a îngânat de mai multe ori:

— Lapis, cobalt, indigo, albastru.

Nici ea nu ştia de ce.

II
Străduiţi-vă din toate puterile

Aprilie

George Spencer
Hotelul George
Colchester

1 aprilie

Dragă domnule Ambrose,

După cum vedeţi, vă scriu dintr-un local cu un nume foarte bine ales din Colchester, unde mă aflu pentru o vreme, împreună cu doctorul Luke Garrett. E posibil să vă amintiţi că el ne-a făcut cunoştinţă toamna trecută, la o cină în Foulis Street, dată de regretatul Michael Seaborne.

Sper că îmi veţi ierta îndrăzneala de a vă scrie şi a vă cere sfatul. Când ne-am cunoscut, am vorbit pe scurt despre recentele Acte date de Parlament, menite să îmbunătăţească condiţiile de trai ale clasei muncitoare. Dacă îmi aduc aminte bine, v-aţi exprimat indignarea faţă de ritmul lent în care sunt puse în practică aceste acte.

În lunile din urmă am avut ocazia de a afla un pic mai multe despre problema locuinţelor sociale din Londra, în mod special despre chiriile exorbitante stabilite de proprietarii particulari. Înţeleg că efortul asociaţiilor filantropice (cum ar fi Trustul Peabody) este de o importanţă tot mai mare în combaterea problemei supraaglomerării, a condiţiilor proaste şi a numărului mare de persoane fără adăpost.

Îmi doresc din toată inima să găsesc cele mai bune modalităţi de a folosi Trustul Spencer – ştiu că tatăl meu s-a aşteptat să fac mai mult decât a trăi o viaţă extravagantă – şi aş vrea să primesc sfaturi de la cei care ştiu mai multe decât mine despre cum aş putea atinge acest scop. Sunt sigur că sunteţi deja informat în această chestiune, dar ataşez acestei scrisori o broşură de la Comitetul pentru Locuinţe din Londra

Metropolitană.

Am aflat recent că există propuneri pentru suplimentarea numărului de locuinţe destinate săracilor din Londra, fără a fi impuse cerinţe morale locatarilor – fără a fi recompensaţi „cei buni” cu case sănătoase şi sigure, lăsându-i pe amărâţi în mizeria lor –, ci doar ajutându-ne aproapele să iasă din sărăcie, în absenţa oricărei condiţii.

Am să revin în Londra peste o săptămână sau două… Dacă aveţi o clipă liberă, credeţi că am putea sta de vorbă? Sunt conştient de faptul că în această chestiune, ca în aproape toate chestiunile, sunt teribil de neinformat.

Aştept cu mare interes răspunsul dumneavoastră.

Cu bine,
GEORGE SPENCER

Cora Seaborne
Hanul Red Lion
Colchester

3 aprilie

Draga mea Stella,

Oare doar o săptămână a trecut de când ne-am văzut? Am senzaţia că a trecut cel puţin o lună. Îţi mulţumesc din nou pentru ospitalitatea şi bunătatea de care ai dat dovadă – cred că nu am mai mâncat niciodată atât de bine sau cu atâta bucurie.

Îţi scriu în speranţa că am să te pot tenta să vii până în Colchester într-o după-amiază. Aş vrea să vizitez muzeul castelului şi m-am gândit că poate le-ar face plăcere şi copiilor: Martha a plăcut-o atât de mult pe Joanna, încât aproape că sunt geloasă. Este şi o grădină frumoasă, cu o mulţime de flori albastre care îţi vor plăcea, fără îndoială.

În acest plic vei găsi şi un bilet către bunul reverend, împreună cu o broşură pe care sper c-o va găsi interesantă...

Scrie-mi curând!

Cu drag,
CORA

Prin bunăvoinţa

Dragă reverend Ransome,

Sper că sunteţi bine. Vă scriu pentru a vă mulţumi pentru ospitalitatea şi bunătatea dumneavoastră. Mă bucur că v-am întâlnit într-o situaţie mai prielnică decât prima oară.

La scurtă vreme după ce ne-am văzut, s-a întâmplat un lucru tare ciudat şi m-am gândit imediat să vă povestesc. Am făcut o excursie la Saffron Walden, ca să ne uităm la Guildhall şi să vizităm muzeul. Este un oraş minunat, ar trebui să reabiliteze reputaţia Essexului în ochii tuturor: aproape au reuşit să mă convingă că simţeam pe străzi aroma de şofran. Şi ce am găsit într-o librărie aflată pe un colţ însorit de stradă? Un facsimil al pamfletului original în care populaţia era avertizată de ameninţarea unui şarpe zburător (veţi găsi în acest plic şi facsimilul). „VEŞTI STRANII DIN ESSEX”, aşa scrie: este o relatare în toată regula, nici mai mult, nici mai puţin! Un anume Miller Christy a depus efortul de a reproduce broşura respectivă, gest pentru care trebuie să-i fim cât se poate de recunoscători. Există chiar şi o ilustraţie, deşi trebuie să recunosc, niciunul dintre personaje nu pare teribil de înfricoşat.

Vă rog să aveţi grijă! Un bărbat care a fost învins de o oaie nu se poate aştepta să iasă triumfător în lupta cu un asemenea duşman.

Cu bine,
CORA SEABORNE

William Ransome
Casa parohială All Saints
Aldwinter

6 aprilie

Dragă doamnă Seaborne,

Vă mulţumesc pentru broşură, am citit-o cu interes şi m-am amuzat, iar acum v-o înapoiez (mă tem că John a crezut că este o carte de colorat, iar James s-a distrat încercând să schiţeze un arc cu săgeţi, cu care să apere casa). Vă promit cu toată sinceritatea pe care mi-o permite gulerul preoţesc că, dacă am să văd vreodată un şarpe monstruos cu aripi ca nişte umbrele, care dă din cioc prin parcul comunal, am să-l prind într-o plasă de pescuit şi am să vă chem imediat.

Mi-a făcut plăcere să ne întâlnim. De multe ori am emoţii duminică dimineaţă, iar prezenţa dumneavoastră mi-a distras puţin atenţia, fiind bine-venită.

Rămâneţi vreme îndelungată în Colchester? Trebuie să ştiţi că în Aldwinter veţi fi întotdeauna bine-venită. Cracknell v-a plăcut tare mult, ca noi toţi, de altfel.

Cu dragoste creştinească,
WILLIAM RANSOME

1

În ultima săptămână din aprilie, când toate gardurile vii din Essex erau poleite în alb de florile de hasmaţuchi şi de porumbar, Cora s-a mutat împreună cu Martha şi cu Francis într-o casă cenuşie de lângă parcul comunal din Aldwinter. Se săturaseră de Colchester şi de Red Lion: Francis epuizase colecţia de cărţi cu Sherlock Holmes a proprietarului (după ce, pe fiecare volum, marcase cu roşu greşelile şi cu verde situaţiile improbabile), iar Cora devenise mai curând nemulţumită de micul şi civilizatul râu al oraşului, în care fără îndoială că nu s-ar fi putut ascunde nimic mai mare decât o ştiucă.

Amintirea întâlnirii cu Cracknell – mirosul de apă sărată al gulerului paltonului său, felul în care invocase din colţurile cele mai întunecate monstrul ce pândea în Blackwater – o tulbura. Simţea că în Aldwinter o aştepta ceva, însă îi era şi ei greu să îşi dea seama dacă ceea ce căuta ea ţinea de lumea celor vii sau de a celor plecaţi. I se părea de multe ori că era tare copilăros şi de credul din partea ei să caute o fosilă vie în (dintre toate locurile de pe lumea asta!) acel estuar din Essex, însă dacă Charles Lyell acceptase ideea că o specie reuşise să păcălească fenomenul de dispariţie, atunci şi ea o putea face. Şi până la urmă, despre Kraken nu se crezuse că este doar o legendă, până când un cal amar uriaş a eşuat pe o plajă din Newfoundland, fiind fotografiat într-o baie de tinichea, de reverendul Moses Harvey? În plus, simţea deja sub picioare ţărâna din Essex, care ascundea cine-ştie-ce, care trăgea de timp. Îi plăcea să plece la plimbare, murdărindu-şi de noroi tivul paltonului, cu obrajii bătuţi de ploaie, şi-şi spunea: „Nu văd de ce n-aş face eu descoperirea şi de ce n-aş face-o chiar aici: Mary Anning nu ştia nimic despre nimic până când o alunecare de teren i-a omorât câinele”.

Vestea despre casa cenuşie şi nelocuită venise de la Stella Ransome. Aceasta sosise în Colchester ca să cumpere nişte pânză albastră şi-i spusese:

— Nu vrei să vii în Aldwinter după ce te saturi de oraş?

Familia Gainsforth îşi caută chiriaşi de luni întregi, însă doar un om tare ciudat ar veni acolo, să locuiască lângă noi! Casa este bună, are şi grădină – nu mai e mult până la vară. Poţi să-l angajezi pe Banks să te scoată cu barca în estuar. Aici, pe High Street, n-ai să-ţi găseşti niciodată şarpele!

Apucând-o pe Cora de mână, adăugase:

— Şi, în plus, vă vrem mai aproape de noi. Joanna o vrea pe Martha, James îl vrea pe Francis şi cu toţii te vrem pe tine.

— Adevărul este că mi-am dorit *dintotdeauna* să învăţ să navighez, i-a răspuns Cora zâmbind şi luând în mâinile ei mâinile micuţe ale Stellei. Ai putea să mă pui în legătură cu familia Gainsforth şi să le garantezi că sunt de încredere? Vai, Doamne, Stella, ai mâinile tare fierbinţi! Scoate-ţi haina şi spune-mi ce mai faci.

Francis, care asculta din noul său ascunziş preferat, sub masa din sufragerie, era întru totul de acord – mutarea la Colchester îi oferise noi regate pe care să le cucerească, iar acum era deja pregătit pentru mai mult. Epuizase mica rezervă de comori a oraşului (oul de pescăruş pe care îl golise, păstrând coaja, furculiţa din argint pe care Taylor îl lăsase să o ia din ruina de pe High Street) şi împărtăşea convingerea mamei sale că în mlaştina Blackwaterului îi aştepta ceva. În lunile care trecuseră de la moartea tatălui său devenise (simţea el) mai mult sau mai puţin un adult: nici Cora şi nici Martha nu mai încercau să-l dezmierde sau să-l cocoloşească, iar el, cu siguranţă, nu le-o cerea niciodată. Obiceiul său de a apărea neinvitat, în timpul nopţii sau chiar înainte de răsărit, privindu-le pe geam sau din pragul uşii, luase sfârşit – acum nici nu mai ştia de ce o făcuse, ştia doar că nu mai era necesar. În schimb, devenise tot mai independent şi păstra tăcerea cu un aer de mulţumire, îndurând cu o oarecare bună dispoziţie vizitele la Aldwinter. Fiii reverendului îl tratau cu un dispreţ amiabil, care lui îi convenea de minune: în cele două situaţii în care se întâlniseră, cutreieraseră tot parcul comunal, schimbând poate zece cuvinte de-a lungul a mai multe ore.

— Aldwinter, rostise el, vrând parcă să vadă cum suna cuvântul acela. Aldwinter.

Îi plăceau acele trei silabe, îi plăcea cadenţa lor descrescătoare.

Mama lui a coborât privirea spre băiat şi a rostit uşurată:

— Ţi-ar plăcea să mergem acolo, Frankie? Bun, atunci rămâne stabilit.

2

În camerele lui din Pentonville Road, dormind mai mult după o seară în care exagerase cu vinul prost, doctorul Luke Garrett a fost trezit de zgomotul de sub fereastră. Un băieţel care făcea pe curierul îi adusese un mesaj şi aştepta, neclintit în pragul uşii, un răspuns. Despăturind foaia de hârtie, Garrett a citit:

> *Vă sugerez să veniţi imediat la spital. S-a prezentat un pacient cu plagă înjunghiată pe partea stângă, deasupra celei de-a patra coaste (poliţia a fost anunţată). Rana măsoară un inch şi o optime, trecând prin muşchiul intercostal până la inimă. O primă examinare sugerează că muşchiul cardiac nu a fost afectat; a fost străpuns pericardul (?). Pacient de sex masculin, între 20 şi 30 de ani, respiră şi este conştient. Posibil candidat pentru o intervenţie chirurgicală, dacă ajungeţi într-o oră. În aşteptarea sosirii dumneavoastră, voi face pregătirile necesare.*
>
> *MAUREEN FRY*

Bărbatul a scos un asemenea ţipăt de bucurie, încât băiatul care aştepta, speriat, a renunţat la orice speranţă de a primi bacşiş şi a dispărut în mulţimea de trecători. Din rândul personalului spitalului (cu eterna excepţie a lui Spencer), sora Maureen Fry era admiratoarea şi confidenta lui Garrett. Eşuând în împlinirea propriei dorinţe de a ajunge să manevreze bisturiul, ea vedea în nestrămutata şi turbulenta ambiţie a lui Garrett un intermediar pentru propria ambiţie. Îndelungata ei experienţă şi intelectul

formidabil, îmbinate cu o linişte implacabilă, folosită ca o armă împotriva aroganţei bărbaţilor, o făceau să pară la fel de esenţială pentru structura spitalului ca oricare dintre stâlpii săi de susţinere.

Garrett se obişnuise cu prezenţa aproape cu totul silenţioasă a femeii în sala de operaţie şi bănuia (deşi nu fusese niciodată suficient de sigur, încât să-i poată şi mulţumi) că faptul c-o avea drept aliată îi permisese să încerce câteva operaţii care altfel ar fi fost considerate prea riscante. Şi niciuna nu fusese mai încărcată de risc decât aceasta: niciun chirurg nu avusese vreodată succes în încercarea de a închide o rană a inimii. Imposibilitatea de a face aşa ceva fusese perpetuată de poveşti romanţate şi de legende, ca şi cum ar fi fost o cerinţă ridicată de o zeiţă pe care nimeni nu putea spera s-o îmbuneze vreodată. Cu mai puţin de un an înainte, unul dintre cei mai promiţători chirurgi de la un spital din Edinburgh, crezând că poate înlătura un glonţ din inima unui soldat rănit, îşi pierduse pacientul pe masă, iar de ruşine şi durere, s-a dus acasă şi s-a împuşcat. (Ţintise, bineînţeles, în inimă, dar mâna îi tremurase, aşa că în cele din urmă murise din cauza unei infecţii.)

Lui Luke Garrett nu i-a trecut prin minte niciunul dintre aceste lucruri, stând în dimineaţa aceea pe pragul scăldat în soare şi strângând la piept hârtia.

— Să vă binecuvânteze Dumnezeu! a urlat el la trecătorii uluiţi.

Se referea atât la pacient, cât şi la asistentă, precum şi la cel care mânuise cuţitul într-un mod atât de convenabil. Şi-a pus haina, verificându-şi buzunarele şi constatând că toţi banii se duseseră pe băutură şi acum nu mai avea cu ce să ia un taxi. Râzând, a alergat într-un suflet întreaga distanţă de o milă până la spital, cu fiecare pas eliberându-se de melancolia de cu seară, iar când a ajuns la destinaţie a văzut că era aşteptat. Intrarea în secţie era blocată de un chirurg cu mai multă experienţă, cu burta şi barba în formă de cazma de grădină, care aproape că se înfipsese în tocul uşii. Lângă el, cu expresia neliniştită pe care o avea de cele

mai multe ori zugrăvită pe faţă, Spencer stătea cu braţele ridicate, într-un gest similar celui de placaj, din sport, fluturând din când în când un bilet pe care îl avea în mână. Luke şi-a dat seama imediat că fusese scris tot de sora Fry. În spatele celor doi bărbaţi s-a deschis o uşă şi apoi a fost rapid închisă la loc, însă nu înainte ca Luke să fi surprins imaginea unor picioare lungi, subţiri, ieşind de sub un cearşaf alb.

— Doctore Garrett, a rostit chirurgul mai în vârstă, trăgându-se uşor de barbă, ştiu la ce vă gândiţi, dar nu puteţi face aşa ceva. Nu puteţi!

— Nu pot?

Cuvintele fuseseră rostite cu atâta blândeţe, încât Spencer s-a dat înapoi, alarmat. Ştia foarte bine că în fiinţa lui Luke nu exista nicio fărâmă de blândeţe.

— Cum îl cheamă?

— Vreau să spun că nici nu puteţi şi nici nu trebuie să o faceţi. În momentul ăsta familia lui e lângă el. Lăsaţi-l să-şi aştepte sfârşitul liniştit! Ştiam că cineva avea să trimită după dumneavoastră! a continuat el, frământându-şi mâinile. Nu am să vă permit să aduceţi dezonoarea asupra acestui spital – mama lui se află acum lângă el, nu s-a oprit din vorbit din clipa în care a sosit.

Garrett a mai făcut un pas şi a simţit un miros pregnant, ca de ceapă, venind dinspre chirurg, acoperit apoi de aroma mângâietoare a iodului.

— Zi-mi cum îl cheamă, Rollings!

— N-ai ce să faci cu numele lui. Când o să descopăr cine a trimis după tine… N-ai să intri. Nu te las. Nimeni n-a reuşit să trateze vreodată o rană pe inimă şi să-şi păstreze pacientul în viaţă. Şi au încercat doctori mult mai mari decât tine. Ai de-a face cu un om… Nu e una dintre jucăriile tale neînsufleţite. Gândeşte-te la reputaţia spitalului!

— Dragul meu Rollings – cuvintele acestea au fost rostite cu o politeţe atât de scorţoasă, încât Spencer s-a cutremurat de-a dreptul –, nu m-ai putea opri nici dacă ai încerca. Am să-l operez gratuit, dacă familia îmi dă permisiunea. Şi mi-o vor da, pentru că vor fi disperaţi. În

plus, Spitalul Royal Borough are ca reputaţie doar pe cea pe care i-am oferit-o eu!

Înfoindu-se în pragul uşii ca şi cum ar fi vrut să se umfle până ce ar fi umplut fiecare colţ şi apoi să se transforme în oţel, roşu la faţă ca macul, Rollings l-a făcut pe Spencer să se teamă c-o să leşine.

— Nu mă refer la *reguli*, i-a răspuns el. Eu vorbesc despre viaţa lui om... Nu este *posibil*... O să vă distrugeţi reputaţia... E vorba de inimă! E vorba de inimă!

Garrett nu se mişcase, însă cumva, pe coridorul slab luminat, părea să fi devenit nu mai mare, ci mai solid, mai masiv: nu-şi ieşise din fire, dar părea gata să explodeze, cuprins de o energie uriaşă, aproape imposibil de stăpânit. Rollings s-a lipit de perete: ştia că fusese învins. Trecând pe lângă el, cu o expresie ce aproape că aducea cu bunătatea, Garrett a intrat rapid într-o încăpere mică, curăţată cu scrupulozitate. Aerul perfect igienizat, antiseptic, mirosea a acid carbolic, iar din batista femeii aşezate lângă patul pacientului se ridica un parfum de levănţică. Aceasta se apleca din când în când în faţă, şoptindu-i câte ceva bărbatului învelit cu cearşaful alb:

— Nu cred c-o să lipseşti prea mult de la muncă... N-are rost să-i deranjăm încă.

Maureen Fry, îmbrăcată într-o rochie atât de apretată, încât era tare ca o bucată de carton, şi purtând mănuşi subţiri din cauciuc, stătea la fereastră, ridicând o jaluzea pentru a lăsa soarele târziu al după-amiezii să intre în încăpere. S-a întors să întâmpine nou-veniţii cu o expresie neutră. Dacă auzise discuţia aprinsă de dincolo de uşă, era clar că nu avea să recunoască niciodată.

— Doctore Garrett! a rostit ea. Doctore Spencer! Bună ziua. Presupun că vă veţi pregăti înainte de a examina pacientul, a cărui stare este satisfăcătoare.

I-a întins lui Spencer un dosar micuţ, în care era înregistrat pulsul tot mai slab al bărbatului, temperatura aflată în creştere. Nici Garrett şi nici Spencer nu erau păcăliţi de exprimarea menită să nu-i spună mare lucru mamei pacientului: starea bărbatului nu era satisfăcătoare

şi probabil nu avea să mai fie astfel niciodată.

— Îl cheamă Edward Burton, a continuat ea. Are douăzeci şi nouă de ani şi o stare generală a sănătăţii bună. Este funcţionar în cadrul Companiei de Asigurări Prudential. A fost atacat de un străin, în timp ce mergea spre casă, în Bethnal Green. A fost găsit pe treptele Catedralei St Paul.

— Edward Burton, a repetat Luke şi s-a întors spre bărbatul acoperit cu cearşaf.

Era atât de slab, încât trupul său de-abia dacă ridica cearşaful cu care era acoperit, însă era înalt, aşa că i se iţeau picioarele şi umerii. Avea clavicula ascuţită, iar mărul lui Adam se zbătea vizibil. Spencer s-a gândit: „Parcă a înghiţit o molie” şi a simţit că i se face greaţă. Obrajii pacientului erau de un roşu aprins, iar pomeţii înalţi şi largi erau înţesaţi de ciorchini negri de aluniţe. Începuse să chelească de tânăr, astfel încât fruntea largă se continua cu o fâşie de piele pe care străluceau picăturile de transpiraţie. Putea avea 20 de ani, la fel de bine cum ar fi putut avea 50. Probabil că în clipa aceea era mai frumos decât fusese toată viaţa lui. Era conştient şi avea o expresie de intensă concentrare, ca şi cum fiecare răsuflare ar fi ţinut de o îndemânare aparte, pe care şi-o perfecţionase ani la rând. Ascultând-o cu atenţie pe mama sa, a intervenit atunci când femeia a făcut o pauză din vorbit, însă doar pentru a spune ceva despre ciori şi corbi.

— Acum câteva ore era bine, le-a explicat mama lui ca şi cum le-ar fi cerut scuze, ca şi cum, pentru că nu-l văzuseră în forma sa cea mai bună, doctorii aveau să plece dezamăgiţi. I-au pus un pansament. Puteţi să le arătaţi?

Asistenta a ridicat întâi braţul subţire al bărbatului, iar apoi cearşaful. Spencer a văzut un pătrat mare de pansament, prins peste sfârcul stâng al bărbatului şi întinzându-se la câţiva inchi în jos. Nu se vedea vreo picătură de sânge, rana nu supura: arăta ca şi cum i-ar fi fost prinsă o pânză peste piept în timp ce dormea. Mama lui a continuat:

— Era în regulă când l-au adus aici. Vorbea. L-au badijonat un pic. Nu era prea mult sânge, nu era prea mult

nimic. L-au băgat aici, izolat, şi cred că au uitat de noi. A obosit un pic, asta-i tot. De ce n-a venit nimeni să-l vadă? De ce nu pot să-l iau acasă?

— E pe moarte, a rostit Luke cu blândeţe.

A lăsat cuvântul acela să plutească în aer o vreme, ca să-şi dea seama dacă femeia avea să-i conştientizeze sensul, însă ea doar a zâmbit confuză, ca şi cum ar fi auzit o glumă de prost gust. Luke s-a aşezat pe vine lângă scaunul ei şi, atingând-o uşor pe mână, a continuat:

— Doamna Burton, o să moară. Până mâine-dimineaţă va fi mort.

Spencer, care ştia cu câtă nerăbdare aşteptase Luke o asemenea rană – văzuse câini şi cadavre tăiate şi apoi cusute la loc, ca antrenament, şi el însuşi îl lăsase o dată pe Luke să-i coasă şi să-i răscoasă o tăietură lungă de pe braţ, ca să-şi perfecţioneze talentul cu care mânuia acul –, privea cu uluire şi cu afecţiune răbdarea de care dădea dovadă prietenul său.

— Prostii! a exclamat femeia, iar cei din apropiere au auzit materialul batistei pârâind şi rupându-se între degetele mamei. Prostii! Uitaţi-vă la el! Are nevoie doar de un somn bun!

— I-a fost străpunsă inima. Sângerarea e înăuntru, e toată aici – Garrett s-a lovit cu pumnul în piept –, inima îi este tot mai slabă.

Căutând cuvinte pe care ea să le înţeleagă, i-a spus:

— Inima are să-i fie tot mai slăbită, ca un animal rănit şi lăsat să sângereze în pădure, iar apoi se va opri cu totul şi nu va mai ajunge sângele nicăieri în trupul lui. Totul, toate organele, plămânii şi creierul vor muri de foame.

— *Edward…*

Luke a văzut cum loviturile sale ajungeau la ţintă, şi-a dat seama că prada lui era slăbită. Punând mâna pe umărul femeii, a adăugat:

— Vreau să spun că… că va muri, dacă nu mă lăsaţi să-l ajut.

Preţ de o clipă, mama s-a luptat cu adevărul, iar apoi a început să plângă. Cu o voce liniştită, care reuşea să treacă

dincolo de plânsete, cu o autoritate pe care Spencer nu i-o mai văzuse niciodată, Luke a rostit:

— Sunteţi mama lui, dumneavoastră l-aţi adus pe lumea aceasta, dumneavoastră îl puteţi păstra aici. Mă lăsaţi să-l operez? Eu… convingerea lui că operaţia avea să aibă succes a purtat o luptă cu sinceritatea, ajungându-se la un armistiţiu stingher… eu sunt foarte bun în ceea ce fac… Sunt cel mai bun şi sunt gata să-l operez gratuit. E o operaţie ce nu a mai fost făcută până acum şi unii vă vor spune că este imposibilă, dar toate lucrurile de pe lumea asta sunt făcute la un moment dat pentru prima oară şi acea dată este cea care contează cel mai mult. Vreţi să vă promit că va avea succes, ştiu, dar nu o pot face, însă credeţi că puteţi măcar să aveţi încredere în mine?

S-a auzit, preţ de câteva clipe, o zarvă în faţa uşii. Spencer a bănuit că Rollings anunţase administraţia spitalului, aşa că s-a sprijinit cu spatele de uşă, cu braţele încrucişate la piept. A surprins privirea asistentei şi amândoi păreau să-şi spună în tăcere: *Ne jucăm cu focul.* Zgomotul s-a domolit.

Cu răsuflarea tăiată, femeia l-a întrebat:

— Ce o să-i faceţi?

— Nu e cine ştie ce, i-a răspuns Luke. Inima lui e protejată de un soi de sac, ca un bebeluş în pântece. Tăietura este acolo – să vă arăt cum…? Da, poate că aţi prefera să nu vă arăt. Tăietura e acolo, lungă doar cât degetul dumneavoastră cel mic. Am s-o cos şi sângerarea se va opri, iar el îşi va reveni… ar putea să-şi revină. Dacă nu facem nimic…

A făcut un gest dezolat.

— O să-l doară?

— Nici nu va şti ce se întâmplă.

Femeia a încercat să se adune, bucată cu bucată, începând de la picioare, pe care le-a îndepărtat un pic unul de altul pe podea, şi încheind cu părul, pe care şi l-a dat la o parte de pe faţă, ca şi cum ar fi vrut să-şi sublinieze hotărârea.

— Bine, a rostit ea. Faceţi ce vreţi! Eu am să merg acasă

acum.

Nu şi-a privit fiul, doar l-a strâns uşor de laba piciorului când a trecut pe lângă pat. Spencer a ieşit cu ea, ca să facă ceea ce făcea, de altfel, întotdeauna: să aline, să consoleze şi, cu autoritatea pe care i-o confereau statutul şi averea sa, să-şi protejeze prietenul de consecinţele propriilor fapte.

În timpul acesta, Garrett s-a aplecat deasupra patului şi a rostit grăbit:

— În scurt timp o să tragi un pui de somn bun, adânc… Eşti obosit? Cred că eşti obosit.

Apoi, cu toate că se simţea caraghios, a luat mâna bărbatului în mâna sa şi i-a spus:

— Mă numesc Luke Garrett. Sper că ai să-mi mai ţii minte numele atunci când te trezeşti.

— Un corb este o cioară, i-a răspuns Edward Burton, însă două ciori sunt nişte corbi.

— E firesc să fie confuz, a rostit Garrett, aşezând mâna pacientului înapoi pe cearşaful alb. Întorcându-se către sora Fry, a întrebat-o: Puteţi participa?

Era un simplu gest de politeţe, întrucât ar fi fost de neconceput ca femeia să nu ia parte la operaţie. Asistenta a încuviinţat din cap şi, prin acel răspuns fără cuvinte, a reuşit să-i transmită lui Garrett atâta siguranţă şi atâta încredere în priceperea lui, încât pulsul bărbatului – încă accelerat în urma sprintului până la spital – a început să se domolească.

Când el şi Spencer au intrat în sala de operaţie, cu mâinile aproape însângerate în urma spălării şi a dezinfectării, brancardierii plecaseră. Edward Burton era întins, cu ochii fixaţi asupra surorii Fry, care se schimbase, purtând acum o altă uniformă, şi scotea din dulapuri, cu o lentoare exersată, o mulţime de sticluţe şi instrumente pe care le întindea pe nişte tăvi din oţel.

Spencer ar fi vrut să-i explice pacientului ce avea să se întâmple în continuare – că efectul cloroformului avea să se simtă încet, că avea să i se facă greaţă, că nu trebuia să se lupte cu masca; că avea să se trezească (oare chiar avea să se mai trezească?) după încheierea operaţiei, iar gâtul

avea să-l doară din cauza tubului prin care trecea eterul. Însă lui Garrett îi trebuia linişte, iar Spencer şi asistenta învăţaseră să-i anticipeze cerinţele şi nevoile după doar câteva semne din cap şi câteva atingeri cu cotul. Privirile întunecate pe care le arunca pe deasupra măştii albe erau cât se poate de elocvente.

Odată ce pacientul a rămas nemişcat, cu tubul din cauciuc care îi trăgea buza în sus, ca şi cum ar fi rânjit, Garrett a dat la o parte pansamentul şi a analizat rana. Tensiunea din piele o făcuse să se deschidă sub forma unui ochi orb. Burton avea atât de puţină grăsime, încât osul alb-cenuşiu al coastelor se vedea sub pielea şi sub muşchiul despicate. Deschizătura era insuficient de largă şi, după ce a spălat zona cu iod, Garrett a luat bisturiul şi a lungit-o cu câte un inch în fiecare direcţie.

Ajutat de Spencer şi de Fry, gata la orice mişcare să aspire şi să şteargă pentru a-i asigura o vizibilitate cât mai bună, Garrett şi-a dat seama că trebuia ca mai întâi să scoată o bucată din coasta care acoperea inima rănită. Cu un fierăstrău pentru oase deosebit de fin (îl folosise la un moment dat pentru a amputa un deget zdrobit de la piciorul unei fete, cu toate că ea protestase, temându-se că nu avea să mai poată dansa în sandale dacă îi rămâneau doar patru degete), a tăiat coasta, lăsând-o cu patru inchi mai scurtă decât intenţionase natura, şi a pus segmentul extras pe o tavă de lângă el. Apoi, cu cleştii retractori din oţel ce nu ar fi arătat nelalocul lor în mâinile unui mecanic al căilor feroviare, a deschis cavitatea toracică şi a privit înăuntru.

„Totul este atât de perfect aşezat”, şi-a spus Spencer, minunându-se, ca întotdeauna, de frumuseţea şi de luminozitatea corpului uman. Marmorarea cu roşu şi cu albastru-vineţiu, micile provizii de grăsime gălbuie: acestea nu erau culori ale naturii. O dată sau de două ori, muşchii din jurul tăieturii s-au încordat uşor, ca o gură prinsă într-un căscat prea lung.

Apoi s-a văzut inima, care vibra în carcasa ei mătăsoasă, părând foarte puţin afectată. Garrett îi spusese mamei

pacientului că fusese tăiat doar învelişul inimii şi o spusese cu sinceritate. Acum, pipăind uşor cu degetul, vedea că avusese dreptate. Camerele şi valvele inimii nu avuseseră de suferit, iar doctorul a scos un strigăt de bucurie.

Spencer l-a privit pe Luke strecurându-şi mâna în pieptul pacientului – cu încheietura un pic îndoită şi cu degetele curbate – pentru a o ţine în mâna făcută căuş, pentru a o simţi mai bine, deoarece (întotdeauna fusese de părerea aceasta, chiar şi în privinţa inimilor care muriseră deja) era gestul cel mai intim şi mai senzual, iar el vedea prin atingere la fel de bine ca prin ochi. Cu mâna stângă a ţinut inima într-o poziţie stabilă, iar cu cea dreaptă a luat de la Fry acul curbat, prin gaura căruia trecea un fir atât de fin, încât părea a fi o pânză de păianjen.

Mult mai târziu, Spencer avea să fie oprit pe holurile spitalului şi întrebat: „Cât a durat? De câte cusături a fost nevoie?” Spencer prinsese obiceiul să răspundă „O mie de ore şi o mie de cusături”, deşi adevărul era că de-abia avusese timp să tragă aer în piept, că şi auzise scrâşnetul cleştilor retractori, precum şi sunetul umed cu care instrumentul a fost strecurat afară din rană; muşchii de la marginea cavităţii deschise s-au strâns la loc, rămânând doar pielea ce trebuia cusută peste spaţiul gol în care se aflase înainte coasta.

Apoi a trecut cu greu o oră extrem de lungă, în timpul cărei s-au învârtit în jurul patului bolnavului, înlocuind cloroformul cu calmante, pansându-l cu grijă şi urmărind îngrijoraţi dacă apăreau brusc sau dacă se insinuau încet flori de sânge pe tifonul alb. Sora Maureen Fry, cu spatele drept şi ochii luminoşi, ca şi cum ar fi fost gata s-o ia de la capăt iar şi iar, le-a adus apă, de care Spencer n-a putut să se atingă şi din care Luke a luat câteva guri care aproape că i-au făcut rău. Alţi doctori şi alte asistente veneau şi plecau, privind curioşi pe după uşă, sperând să fie vorba despre un triumf, despre un dezastru sau despre amândouă, însă, pentru că nu vedeau nicio mişcare şi nu auzeau nimic, se îndepărtau dezamăgiţi.

La începutul celei de-a doua ore, Edward Burton a

deschis ochii şi a rostit tare:

— Eram la catedrală, atâta tot, şi mă întrebam cum se face că domul stă în picioare. Apoi a continuat cu o voce mai joasă: Mă doare în gât.

Pentru cei care văzuseră de atâtea ori viaţa ieşind din trupul unui om, culoarea din obrajii lui şi faptul că a încercat să ridice capul erau la fel de grăitoare ca orice fişă în care fuseseră notate cu minuţiozitate pulsul şi temperatura. Soarele apusese, iar bărbatul avea să-l vadă din nou răsărind.

Garrett s-a întors cu spatele şi a plecat. Găsind unul dintre numeroasele dulapuri în care erau ţinute aşternuturile curate, a intrat acolo şi a stat ghemuit, pe întuneric, vreme îndelungată. A fost cuprins de un tremurat înfiorător, care îl zguduia atât de violent, încât doar făcându-şi o cămaşă de forţă din propriile braţe a reuşit să-şi oprească trupul din a se izbi de uşa închisă a dulapului. Apoi tremuratul s-a domolit şi doctorul a început să plângă.

3

William Ransome, mergând fără haină prin parcul comunal, a văzut-o pe Cora venind spre el. Şi-a dat seama de la mare depărtare că era ea: avea mersul unui băieţandru şi se oprea mereu, din loc în loc, ca să se uite cu atenţie la ceva în iarbă sau ca să bage ceva în buzunar. Soarele îi poleia în lumină părul lung, lăsat liber pe umeri. Când l-a văzut, a zâmbit şi i-a făcut semn cu mâna.

— Bună ziua, doamnă Seaborne!

— Bună ziua, reverendule!

Apoi au tăcut şi au zâmbit, neluând prea în serios saluturile politicoase, ca şi cum ar fi trecut ani întregi de când se cunoşteau, iar politeţurile ar fi devenit absurde.

— Pe unde aţi fost?

Se vedea cu ochiul liber că femeia mersese mile întregi: avea haina descheiată, gulerul bluzei îi era umed şi pătat de muşchi, iar Cora ţinea în mână o tulpină de hasmaţuchi.

— Nu sunt sigură – locuiesc de două săptămâni în Aldwinter, şi tot e un mister pentru mine! Am luat-o spre

vest, asta ştiu cu siguranţă. Am cumpărat nişte lapte, pe care l-am şi băut şi zău că n-am gustat în viaţa mea ceva mai delicios! Am intrat prin efracţie în grădina unei case impunătoare şi am speriat fazanii. M-am ars pe nas – uitaţi! – şi am căzut peste un pârleaz, iar acum îmi sângerează genunchiul.

— Aţi fost la Conyngford Hall, cred, i-a răspuns el fără a-i lua în seamă rănile. Avea turnuleţe şi un păun trist într-o cuşcă? Aţi avut noroc că aţi scăpat fără să fiţi luată în colimator ca braconier şi împuşcată.

— Deci proprietarul nu e un om bun? Ar fi trebuit să eliberez păunul.

L-a evaluat cu o privire liniştită. Niciodată nu văzuse un bărbat care să arate *mai puţin* ca un preot: cămaşa îi era largă şi murdară la mâneci, avea pământ sub unghii. Pe obrazul proaspăt ras duminică apăruse umbra unei bărbi, singurul loc fără păr fiind cel unde îi rămăsese cicatricea lăsată de copita oii.

— Chiar cel mai rău proprietar! Dacă prinzi un iepure pe pământul lui, nici nu te-ai dezmeticit bine şi te trezeşti în faţa unui judecător.

Au pornit împreună, potrivindu-şi paşii. Bărbatul şi-a dat seama că aveau, probabil, picioarele de aceeaşi lungime, poate şi întinderea braţelor era aceeaşi, fiind la fel de înalţi. Adierea vântului aducea cu ea petale de cireş. Cora simţea că debordează de lucruri pe care voia să i le spună şi nu se putea abţine:

— Chiar înainte să vă văd, un iepure de câmp s-a oprit pe cărare şi s-a uitat la mine. Uitasem ce culoare are blana iepurelui, ca a migdalelor scoase din coajă... uitasem puterea labelor din spate şi cât de înalţi sunt. Cum o zbughesc brusc peste câmp, ca şi cum îşi aduc dintr-odată aminte că au ceva de făcut!

L-a privit lung – poate că un om de la ţară avea să-i considere încântarea o copilărie? Dar nu, bărbatul a zâmbit şi a încuviinţat din cap.

— Am văzut o cinteză, a continuat ea, şi o străfulgerare galbenă, mă gândesc că poate a fost un scatiu... Vă

pricepeţi la păsări? Eu nu. Sunt ghinde peste tot, despicate, iar din ele iese câte o rădăcină sau câte o tulpină: un firicel alb care-şi croieşte drum prin pământ, acolo unde putrezesc frunzele de anul trecut, iar un firicel verde începe să se înalţe! Cum de nu am mai observat până acum toate minunile astea? Tare aş vrea să am una aici, să v-o arăt!

Bărbatul a privit uimit palma goală pe care a întins-o Cora. Cât de ciudată era, cât de straniu că observa asemenea lucruri şi că îi vorbea despre ele. Astfel de lucruri erau tare ciudate, venind din partea unei femei a cărei haină bărbătească nu reuşea să ascundă mătasea fină a fustei pe care o purta, nasturii din perle sau diamantul de la mână.

— Nu mă pricep la păsări atât de mult pe cât mi-ar fi plăcut, dar vă pot spune că piţigoiul albastru poartă o mască pe ochi, ca de tâlhar, şi că piţigoiul mare poartă capişonul negru al judecătorului care are să-l condamne.

Cora a izbucnit în râs, iar reverendul i-a spus sfios:

— V-aş ruga să-mi spuneţi pe nume. Vă deranjează? Pentru mine, domnul Ransome o să fie întotdeauna tata.

— Dacă aşa doriţi… William. Will.

— Şi ciocănitorile le-aţi auzit? Mie îmi place întotdeauna să le ascult. Şi oare aţi găsit Şarpele din Essex – aţi sosit ca să ne salvaţi din ghearele spaimei?

— Nici urmă de el! i-a răspuns Cora dezamăgită. Până şi Cracknell pare voios când pomenesc şarpele. Am impresia c-ai avertizat nefericitul monstru că vin şi l-ai trimis în Suffolk după ce l-ai muştruluit bine.

— Vai, nu, vă asigur că încă circulă zvonuri din abundenţă! Cracknell face, probabil, pe viteazul în faţa unei doamne, dar niciodată nu uită să pună lumânări la fereastră. O ţine pe biata Magog în casă şi sărmana de ea a rămas fără lapte.

Văzând-o pe Cora zâmbind, a adăugat:

— Mai mult, fie oamenii din St Osyth sunt mai neglijenţi cu vitele, fie ceva a răpit doi viţei de lângă mamele lor, iar aceştia n-au mai fost văzuţi de atunci.

„E mai probabil să fi fost furaţi, dar las-o să viseze, dacă

vrea”, şi-a spus preotul.

— Ah, păi măcar asta e o încurajare. Nu există, presupun, nicio şansă, a rostit ea serioasă, să se mai fi înecat cineva?

— Nicio şansă, doamnă Seaborne… Cora?… Deşi mă doare sufletul să te dezamăgesc. Acum spune-mi, încotro mergeai când ne-am întâlnit?

Ajunseseră, ca printr-o înţelegere nerostită, la poarta casei parohiale. În spatele lor, în parcul comunal, se întindea umbra Stejarului Trădătorului. În faţa lor, cărarea era mărginită de zambile albastre. Emanau un miros puternic, care pe Cora a ameţit-o, părându-i-se aproape indecent – provoca în trupul ei o reacţie atât de asemănătoare dorinţei, încât pulsul i s-a înteţit.

— Unde mergeam? a repetat ea, privindu-şi picioarele, ca şi cum ele ar fi purtat-o împotriva voinţei ei. Cred că mergeam acasă.

— Şi trebuie neapărat să te duci acasă? Nu vrei să intri puţin? Copiii sunt plecaţi, iar Stella are să se bucure mult să te vadă.

Şi aşa a şi fost: uşa s-a deschis chiar atunci, fără ca ei să bată, ca şi cum ar fi fost aşteptaţi, iar în prag a apărut Stella, ca o floare colorată în coridorul mohorât: părul argintiu îl purta despletit, iar ochii îi străluceau luminoşi.

— Doamna Seaborne… Ce nostim, chiar astăzi, la micul dejun, am vorbit despre tine, sperând că vei veni curând! William Ransome, doar nu-ţi laşi musafira în prag: adu-o înăuntru, invit-o să se aşeze comod – ai mâncat ceva? Nu vrei nişte ceai?

— Întotdeauna sunt gata de o gustare, i-a răspuns Cora, întotdeauna!

L-a privit pe Will cum s-a aplecat să-şi sărute soţia. A văzut cât de uşor s-au strecurat degetele lui printre buclele blonde, fine, de deasupra urechii femeii, şi s-a minunat de blândeţea lor *(Am să-ţi umplu rănile cu aur*, îi spusese Michael şi smulsese, unul câte unul, toate firele de puf de pe ceafa ei, lăsând în urmă un punct chel, cam de mărimea unui penny).

Un pic mai târziu, într-o încăpere însorită, făceau

conversaţie deasupra unor farfurii cu prăjituri şi admirau narcisele care înfloreau pe masă.

— Spuneţi-mi, ce mai face Katherine? Ce mai face Charles?

Apetitul Stellei pentru viaţa altora o făcea o companie plăcută, întrucât tot ce-şi dorea era să i se istorisească poveşti şi nu o deranja niciodată dacă povestitorul le mai înflorea.

— Sunt amândoi uluiţi că eşti aici. Charles ne-a spus c-o să ne trimită o ladă de vin franţuzesc şi că ai să rezişti cel mult o lună.

— Charles e mult prea ocupat acum ca să se mai gândească la vin. Pentru că, vedeţi, a devenit filantrop!

Will a ridicat din sprânceană şi şi-a înghiţit tot ceaiul. Părea teribil de improbabil: Charles era bun la inimă, dar în felul caracteristic unui bărbat care era devotat în primul rând propriei fericiri şi – atunci când nu presupunea un prea mare efort – fericirii oamenilor care îi plăceau. Ideea că s-ar fi putut deranja să-i ajute pe cei pe care avea nefericitul obicei de a-i numi „marii nespălaţi” era teribil de surprinzătoare.

— Charles *Ambrose?* a intervenit el. Nimeni n-a ţinut la un om mai mult decât ţin eu la Charles, dar este mai preocupat de croiala cămăşilor lui decât de starea naţiunii!

— E adevărat! i-a răspuns Cora izbucnind în râs.

(Ar fi vrut să poată să-l apere, însă ştia că, dacă ar fi auzit el însuşi cuvintele acelea, stând tolănit pe fotoliul lui de catifea de la Garrick, cu siguranţă ar fi încuviinţat din cap râzând şi ar fi fost de acord.)

— E mâna Marthei, a continuat ea întorcându-se spre Stella. Martha e socialistă, mă rog, uneori am impresia că ar trebui să fim cu toţii socialişti, până la urmă, dacă am avea o fărâmă de minte. Însă pentru Martha este un mod de a trăi, aşa cum sunt utreniile şi vecerniile pentru bunul reverend, aici de faţă. Situaţia locuinţelor sociale din Londra este cea mai zgomotoasă dintre albinele care îi zumzăie prin minte (şi, sinceră să fiu, prin minte îi zumzăie stupi întregi!): muncitorii sunt condamnaţi să locuiască în

condiţii oribile dacă nu reuşesc să demonstreze că merită adăpostul unui acoperiş, în timp ce proprietarii se îmbogăţesc de pe urma chiriilor, iar Parlamentul îşi umple buzunarele cu banii primiţi de la proprietari. A crescut în Whitechapel, iar tatăl ei era un om bun şi muncitor, au trăit destul de bine. Însă Martha n-a uitat niciodată ce se întâmpla dincolo de uşa casei ei. Cum se exprimau ziarele, acum un an sau doi… „Londra proscrisă”! Vă amintiţi, aţi văzut articolele?

Era clar că nu le văzuseră, iar Cora – care uitase cu totul că nu se afla în Bayswater sau în Knightsbridge şi că ceea ce constituie subiectul bârfelor londoneze vreme de luni întregi e posibil să nu ajungă mai departe de apele Tamisei – nu s-a putut abţine să le arunce câte o privire aspră.

— Poate că eu ştiu lucrurile astea pentru că am avut-o lângă mine pe Martha, care, sincer vă spun, le ştie pe dinafară. Au fost tipărite şi răstipărite acum câţiva ani, atât de des, încât aproape că te-ai aştepta să le vezi pe coala de ziar în care îţi sunt ambalaţi cartofii prăjiţi şi peştele.

— Şi ce erau… ce ziceau? a întrebat Stella.

Londra proscrisă! Expresia aceasta îi stârnea mila, cu atâta uşurinţă oferită celor necăjiţi.

— A fost o broşură scrisă de un grup de clerici, cred, *Strigătul amar al Londrei proscrise,* care, odată citită, nu a putut fi prea curând uitată. Aveam impresia că văzusem tot ce ţinea de oraşul acela, de la lucrurile cele mai frumoase până la cele mai oribile, însă niciodată nu văzusem aşa ceva. O mamă şi un tată locuiau într-o pivniţă, alături de copiii lor şi de nişte porci, iar unul dintre copii murise şi fusese tăiat pentru autopsie chiar acolo, pe masă, fiindcă nu mai era niciun loc la morgă! Femeile muncesc câte şaptesprezece ore pe zi, cosând nasturi şi cheotori… Neavând voie să ia pauză de masă şi nereuşind niciodată să câştige suficienţi bani pentru a-şi încălzi camerele amărâte, aşa c-ar putea la fel de bine să-şi coasă propriul giulgiu. Ţin minte că Martha nu şi-a cumpărat ani întregi nicio haină nouă, spunând că nu vrea să se înveşmânteze în suferinţa surorilor ei.

Ochii Stellei s-au umplut de lacrimi.

— Cum se poate să nu fi auzit nimic? Will… Nu e datoria ta să ştii şi să ajuţi?

Cora a văzut cât de stingherit era bărbatul şi, dacă n-ar mai fi fost cineva de faţă, ar fi încercat chiar să-l facă să se simtă şi mai prost, ca să-l tachineze, dar şi din principiu. Însă nu voia să-l facă să decadă în ochii soţiei sale, aşa că a adăugat:

— Îmi pare tare rău că te-am necăjit! Cartea şi-a îndeplinit scopul – strigătul a fost auzit au fost demolate mahalalele, deşi, din câte înţeleg, ceea ce se construieşte în locul lor nu e cu mult mai bun. Martha se ocupă în continuare de chestiunea asta. A apelat şi la ajutorul prietenului nostru Spencer, care este jenant de bogat şi care, la rândul lui, a apelat la Charles. Am auzit că există până şi un Comitet. Poate ajută la ceva.

— Eu sper să ajute! Chiar sper să ajute! a exclamat Stella.

Spre consternarea Corei, şi-a tamponat uşor ochii cu şervetul şi apoi a spus:

— Mă simt dintr-odată foarte obosită… Cora, mă ierţi dacă merg sus, să mă aşez în pat? Nu reuşesc deloc să scap de gripa asta şi mă tem că ai să mă crezi tare plăpândă, când, de fapt, până în iarna asta abia dacă am stat vreodată în pat mai mult de o zi, chiar şi atunci când am născut.

S-a ridicat în picioare, iar musafira i-a urmat exemplul. Cora a sărutat-o, simţind cât de fierbinte îi era obrazul ud de lacrimi.

— Dar tu nu ţi-ai terminat ceaiul şi ştiu că Will ar fi vrut să-ţi arate ceva, dacă poţi să mai stai un pic. Will, fii şi tu gazdă! Poate că, a continuat ea, arătându-le gropiţele, aţi putea discuta despre predica pe care o pregăteşti, iar Cora îţi poate spune ce părere are.

Cora a râs şi i-a spus că nu-şi permite să comenteze pe marginea unui asemenea subiect. Will a râs şi el, spunând că în niciun caz nu şi-ar fi permis să o supună unei asemenea încercări.

Uşa s-a închis în spatele Stellei – i-au auzit apoi paşii pe trepte – şi li s-a părut amândurora că simt o schimbare în atmosfera din încăpere. Nu era vorba că încăperea părea dintr-odată mai mică şi plină de o lumină mai caldă – deşi aşa era, soarele cobora spre asfinţit şi florile galbene de pe masă păreau acum nişte flăcări. Era mai curând o senzaţie de libertate, ca şi cum ar fi revenit sentimentul de eliberare pe care îl simţiseră amândoi în timp ce traversau parcul comunal. Will îşi dădea seama şi că se simţea un pic ofensat: nici nu-i trecea prin minte că musafira lui ar fi încercat intenţionat să-l facă de râs, dar acesta fusese rezultatul. Cu o singură privire, îl făcuse să se simtă dojenit şi pe bună dreptate – de când se restrânsese interesul conştiinţei sale la graniţele propriei parohii?

— Milostenia, a rostit el brusc. Duminică am să vorbesc despre milostenie, care cred că este un fel de dar… al bunătăţii şi al milei nemeritate şi neaşteptate.

— E o idee foarte bună pentru predică, i-a răspuns ea. Şi e suficient atât. Lasă-i pe enoriaşi să plece spre casă mai devreme şi să meargă prin pădure, să-l găsească pe Dumnezeu acolo.

Ideea era atât de aproape de felul lui preferat de a se ruga, încât supărarea i-a dispărut cu totul. S-a aruncat pe un fotoliu şi a invitat-o, cu un gest, să facă la fel.

— Ce aveai de gând să-mi arăţi?

În prezenţa Stellei, Cora stătea ca o doamnă, cuminte, cu gleznele încrucişate sub fustă. Acum s-a cuibărit într-un colţ al canapelei şi şi-a sprijinit bărbia în palmă.

— Ah, aş fi vrut ca Stella să nu fi pomenit deloc – chiar nu e nimic –, e doar un lucru pe care l-am găsit în sărături săptămâna trecută şi pe care l-am băgat în buzunar gândindu-mă că s-ar putea să-ţi placă. Vino cu mine!

Nu i-a dat prin minte că nimeni în afară de Stella nu intrase vreodată în biroul lui, că nu era nici curat şi nici ordonat şi că oricine ar fi privit mormanele de cărţi şi de hârtii de pe masa lui de lucru şi de pe podea i-ar fi intuit cu uşurinţă caracterul. Nici măcar copiii nu aveau voie să intre acolo, în afara situaţiilor în care erau invitaţi în mod expres,

iar atunci doar ca să fie certaţi sau ca să primească vreo lecţie. S-ar fi simţit mai puţin expus şi vulnerabil dacă ar fi decis să se uşureze pe Stejarul Trădătorului în miezul zilei, decât să permită cuiva să intre în încăperea aceea. Însă nimic din toate astea nu i-a trecut prin minte atunci când a deschis uşa şi s-a dat galant la o parte, pentru a o lăsa să treacă prima. Aşa cum n-a fost tulburat nici de faptul că atenţia ei s-a îndreptat imediat asupra biroului, unde scrisoarea primită de la ea stătea lângă hârtiile lui, subţiată pe muchii pentru că fusese deschisă şi închisă de atâtea ori.

— Ia loc! a rostit el, arătându-i cu un gest fotoliul din piele care aparţinuse tatălui său.

Iar Cora s-a aşezat, întinzându-şi fusta în jurul ei ca pe un evantai.

Bărbatul s-a întins spre un raft al bibliotecii, de unde a luat un obiect mic, împachetat în hârtie albă, pe care l-a aşezat pe birou şi l-a deschis cu multă grijă, scoţând un cocoloş de culoare deschisă, un pic mai mare decât pumnul unui copil. Înăuntru se vedeau câteva bucăţele negre şi pline de gropiţe, ca şi cum ar fi fost spartă o farfurie groasă, iar cioburile ascunse, din nu se ştie ce motiv, într-o bucată de argilă. Will a luat-o în mână şi a venit să i-o arate, aşezându-se pe vine lângă fotoliu. Când s-a uitat în jos, Cora a văzut vârtejul pe care îl forma părul său în creştet şi cele câteva fire albe, groase şi sârmoase.

— Nu înseamnă nimic, sunt sigur, a spus el, dar l-am găsit acolo, desprins de pe mal, printre pâraie. Merg acolo foarte des şi nu am mai văzut niciodată aşa ceva. Pe de altă parte, până ai sosit tu, nici nu m-aş fi gândit să mă uit! Ce crezi, e cazul să contactăm muzeul din Colchester şi să-i anunţăm că avem de făcut o donaţie?

Cora nu era sigură: amoniţii şi piatra-broaştei le ştia destul de bine, aşa cum recunoştea şi bucla albă a unui colţ de rechin ce muşca dintr-o bucată de argilă. Recunoştea un echinoderm expandat şi spinos când îl vedea, ca şi coastele largi ale unui trilobit. Era convinsă că o dată, la Lyme Regis, dăduse peste un filon în care era ascuns osul unei mici

vertebrate. Însă îşi însuşise modestia oamenilor de ştiinţă: cu cât ştia mai multe, cu atât mai puţine ştia. Will şi-a flexat mâna – cu cocoloşul strâns în palmă –, iar o bucată de argilă s-a desprins şi a căzut printre degetele sale răsfirate.

— Ei bine, care este verdictul expertei?

Părea în acelaşi timp entuziast şi timid, ca şi cum ar fi fost sigur că nu avea cum să-i arate ceva care să-i fie pe plac, dar în acelaşi timp spera că avea să reuşească. Cora şi-a trecut încet degetul peste suprafaţa neagră. Se încălzise în mâna bărbatului şi era netedă.

— Mă întreb, a început ea, bucuroasă că-i venise ideea, dacă nu e vreun soi de homar – niciodată nu-mi aduc aminte numele! –, cred că *hoploparia*, da, asta e. N-aş şti să-ţi spun cât de veche este, deşi presupun că are câteva milioane de ani. (Oare avea s-o contrazică, argumentând că Pământul de-abia ce fusese creat?)

— Vai, nu se poate! a exclamat el, în mod clar încântat, cu toate că se străduia să îşi ascundă entuziasmul. Nu se poate! Ei bine… dacă aşa aproximezi tu, mă plec în faţa cunoştinţelor tale.

Şi chiar a făcut o plecăciune, întinzând bucata aproape destrămată de argilă şi punând-o pe poliţa căminului cu o reverenţă care era doar în parte ironică.

— Will, cum ai ajuns *tu* aici? l-a întrebat Cora.

Vorbea cu o atitudine de superioritate binevoitoare, ca un membru al familiei regale ce se adresa demnitarilor la inaugurarea unei biblioteci. Erau amândoi conştienţi de tonul ei şi au zâmbit.

— Aici, vrei să spui? a răspuns el, privind spre fereastra fără draperii care dădea către peluza din faţa casei, spre suportul cu stilouri, spre cele câteva desene ce înfăţişau mecanisme care nu aveau alt scop decât acela de a se învârti la infinit.

— Aici, vreau să spun! Aici, în Aldwinter… Ar trebui să fii în altă parte – în Manchester, în Londra, în Birmingham –, nu la cincizeci de paşi de o biserică de ţară, izolat de orice om pe care l-ai putea considera egalul tău! Dacă te-aş fi

cunoscut în altă parte te-aş fi crezut un… Un avocat, un inginer ori un ministru… Nu înţeleg… ce ai făcut, ai jurat la cincisprezece ani să te hirotoniseşti, când erai doar un copil, iar apoi ţi-a fost teamă să-ţi încalci cuvântul, speriat c-o să te trăsnească pentru trădare?

Sprijinindu-se de pervaz, Will şi-a privit lung musafira şi s-a încruntat.

— Oare chiar sunt atât de interesant…? N-ai mai întâlnit niciodată un cleric până acum?

— Ah, iartă-mă, te deranjează? Am cunoscut mai mulţi clerici decât mi-aş fi dorit, dar tu mă surprinzi, asta e tot.

Bărbatul a ridicat din umeri.

— Eşti o solipsistă, doamnă Seaborne… Chiar nu-ţi vine să crezi că mi-am dorit să aleg un drum diferit de al tău şi că pot fi fericit mergând pe acest drum?

„Nu”, şi-a spus ea. „Uite că nu pot să cred.”

— Nu sunt un om neobişnuit sau cine ştie ce interesant. Dacă asta e impresia ta, te înşeli. O vreme mi-am dorit să fiu inginer, fiindcă-i admiram pe Pritchard şi pe Brunel, iar o dată am chiulit de la şcoală şi am mers cu trenul tocmai până la Ironbridge, unde am desenat nituri şi traverse. Stăteam plictisit în clasă şi făceam planuri pentru poduri cu grinzi-cheson. Dar, în cele din urmă, nu mi-am dorit realizări, ci un scop în viaţă – sesizezi diferenţa? Am o minte destul de ascuţită – dacă mi-aş fi jucat cărţile bine, aş fi putut chiar să mă aflu acum în vreo adunare de minţi luminate, dezbătând vreun aspect minor al unei legi, întrebându-mă dacă vom mânca calcan la cină şi dacă Ambrose a găsit un nou candidat pentru Parlament, dacă ar trebui să merg pe Drury Lane sau spre Mall la cină. Dar mă îngrozeşte gândul ăsta. Prefer o după-amiază petrecută îndrumându-l pe Cracknell înapoi spre Dumnezeul care nu l-a părăsit niciodată, în locul a o mie de cine pe Drury Lane. Prefer o seară petrecută analizând Psalmii, în sărături, cu cerul deasupra capului, în locul a o mie de plimbări în Regency Park.

Nu-şi amintea să mai fi vorbit vreodată atât de mult despre el însuşi şi nici nu-şi dădea seama cum reuşise ea

să-l facă să-i dezvăluie atâtea.

— În plus, a spus el un pic iritat, am un egal în Stella.

— Mi se pare că e o mare risipă, asta-i tot!

— Risipă?!

— Da, e o risipă ca în epoca asta modernă, un bărbat ca tine să aleagă să-şi secătuiască intelectul atât de mult, încât să se mulţumească cu mituri şi legende, să întoarcă spatele lumii moderne şi să se îngroape în nişte idei pe care până şi tatăl tău le-ar fi considerat depăşite! Nimic nu este mai important decât să-ţi foloseşti mintea la întreaga ei capacitate!

— Dar nu mi-am întors spatele… am făcut chiar opusul. Chiar crezi că totul poate fi explicat prin ecuaţii şi analize ale solului? Eu privesc în sus, nu în jos.

S-a simţit din nou o schimbare în atmosferă, ca şi cum presiunea ar fi scăzut periculos şi se apropia o furtună. Erau amândoi conştienţi că se înfuriaseră unul pe celălalt, fără a le fi clar de ce.

— Ei, bine, nu pari tocmai deschis la a privi în afară… Asta-i clar.

Cora şi-a dat seama că-şi încleştase mâinile pe braţele fotoliului, simţind nevoia să fie un pic răutăcioasă:

— Ce ştii despre Anglia, despre drumurile care o străbat şi despre destinaţiile acelor drumuri… despre locurile din capitală unde trăiesc copii care n-au văzut niciodată Tamisa, care n-au văzut niciodată un smoc de iarbă?! Cât de mulţumit trebuie să fii, recitând Psalmi vântului care adie, ca apoi să te întorci acasă la soţia ta frumoasă şi la nişte cărţi care au ieşit din tiparniţă acum trei sute de ani!

Ştia că e nedreaptă. A ezitat un pic, neştiind dacă să se retragă sau să atace în continuare.

Dacă intenţia ei fusese aceea de a-şi enerva gazda, îşi atinsese scopul. Bărbatul i-a răspuns, cu un ton atât de tăios, încât, dacă ar fi putut fi atins, ar fi lăsat răni în urma sa:

— Cât de perspicace eşti, cum ai reuşit să-mi ghiceşti caracterul şi ţelurile care mă mână în viaţă la doar a treia noastră întâlnire! Nu eu sunt cel care tot scurmă prin noroi,

căutând bucăţi de fiinţe moarte, nu eu sunt cel care a fugit din Londra şi s-a pierdut într-o ştiinţă pe care de-abia o înţelege.

— Adevărat, i-a răspuns Cora. Vai, asta da, e adevărat!

Apoi a zâmbit şi astfel l-a dezarmat total.

— În fine, a continuat el. *Tu* ce cauţi aici?

— Nu sunt sigură. O eliberare, cred. Am trăit atâta timp supusă constrângerilor! Te întrebi de ce scurm prin noroi… Lucrurile astea-mi amintesc din copilărie. De cele mai multe ori desculţă, culegeam orz sălbatic din care se făcea o băutură tonică, urmăream heleşteiele ce fierbeau de broaşte. Apoi a apărut Michael şi el era… civilizat. Ar fi pavat şi cimentat fiecare palmă de pământ din pădure, ar fi montat toate rândunicile pe plintă. M-a montat şi pe mine pe o plintă. Cu talia sugrumată, cu părul ars de drotul cu care-mi făceam buclele, cu faţa acoperită de pudră ca să par palidă, iar apoi vopsită din nou în obraji cu roşu. Acum sunt liberă să mă cufund înapoi în pământ, dacă asta vreau, să las să crească peste mine muşchi şi licheni. Poate că eşti indignat de gândul că nu suntem mai presus de animale… sau, cel puţin, dacă suntem mai presus decât ele, că nu suntem mai sus decât cu o treaptă. Dar nu, nu… Mi-a fost oferită libertatea… Niciun alt animal nu respectă reguli – de ce ar trebui să le respectăm noi?

Chiar dacă Will putea lăsa la o parte obligaţiile pe care le presupunea profesia sa, acestea nu erau niciodată prea departe. În timp ce Cora vorbea, el şi-a atins gâtul, ca şi cum ar fi sperat să găsească acolo alinarea adusă de gulerul preoţesc. Cum ar fi putut crede că era mulţumită să fie animal, în aceeaşi măsură în care era femeie, fără să-i pese de nimic, fără să aibă suflet sau perspectiva de a-l pierde sau de a-şi salva acel suflet? Mai mult de-atât, Cora se contrazicea singură întruna: era imposibil de împăcat ideea unei Core-animal cu cea care părea să se agaţe întotdeauna de cele mai noi idei, oricât de abstracte ar fi părut. Tăcerea care s-a lăsat între ei a avut efectul unui punct aşezat la finalul unei propoziţii lungi şi confuze, aşa că niciunul dintre ei nu a mai spus nimic o vreme. Apoi, cu

o privire în mod intenţionat uşurată către ceas – şi zâmbind, pentru că ea nu se supărase şi spera că nu-l supărase nici pe el –, Cora a rostit:

— Ar trebui să plec. Francis n-are neapărat nevoie de mine, dar îi place ca la ora 6 să fie pe masă cina, iar eu să fiu acolo ca să mănânc împreună cu el. Şi mi-e foame! Întotdeauna mi-e foame!

— Am observat.

Cora s-a ridicat în picioare, iar Will i-a deschis uşa.

— Atunci am să vin şi eu cu tine. O să-mi fac rondul, ca un doctor într-un spital: trebuie să-i vizitez pe Cracknell şi pe Matthew Evansford, care, atunci când a fost descoperit cadavrul, de Anul Nou, a făcut un jurământ de penitenţă, a început să se îmbrace în negru şi e în permanenţă înspăimântat de gândul la şarpe şi la sfârşitul lumii. Poate l-ai văzut când ai venit prima oară la biserică – era îmbrăcat în negru şi arăta ca şi cum i-ar fi lipsit de pe umăr un coşciug.

Ieşind din nou în parcul comunal, au fost scăldaţi de lumina soarelui ce cobora spre asfinţit; nu bătea vântul. Mergeau cu inimile uşoare, conştienţi că tocmai trecuseră cu bine printr-o situaţie ce-ar fi putut avea un deznodământ supărător. Cora vorbea plină de admiraţie despre Stella, poate pentru a-i cere iertare. La rândul său, Will a rugat-o să-i explice de ce erau datate fosilele în funcţie de straturile de sediment în care erau găsite. Pe turnul Bisericii All Saints, razele soarelui sclipeau pe cremene. De o parte şi de alta a cărării, narcisele curtenitoare îşi plecau capetele în timp ce treceau pe lângă ele.

— Şi încă mai crezi – serios, acum, Cora – c-ai să găseşti o fosilă vie (ihtiozaurul, parcă aşa îi spuneai?) într-un loc atât de plictisitor şi de puţin adânc precum estuarul Blackwaterului?

— Cred că aş putea… Chiar cred că aş putea… Iar eu nu sunt niciodată sigură care-i diferenţa dintre a spera şi a crede cu tărie. Poate că ai să mă înveţi într-o bună zi. În definitiv, n-am cum să susţin că e ideea mea: Charles Lyell a fost mereu de părere că avea să apară un ihtiozaur, deşi,

recunosc, nimeni nu l-a prea luat în serios. Uite... Mai am zece minute de libertate... Lasă-mă să mă plimb cu tine până la Capătul Lumii, să văd apa. Sunt sigură că o să fim în siguranţă: aprilie este o lună prea blândă pentru apariţia dragonilor-de-mare.

Când au ajuns la apă, mareea se retrăgea, noroiul şi prundişul sclipeau în lumina ce venea dinspre vest, iar cineva învelise oasele Leviatanului în ramuri gălbui de grozamă. Rogozul creştea în mănunchiuri moi, deschise la culoare, care luceau atunci când le purta vântul. De undeva, din apropiere, au auzit ţipătul unui bâtlan. Aerul era dulce şi curat: aluneca pe gât uşor şi plăcut, ca un vin bun.

Niciunul nu era sigur care dintre ei ridicase primul mâna, pentru a-şi proteja ochii de sclipirea apei sau care a văzut primul ce se afla în larg. Niciunul nu-şi amintea să fi exclamat ceva sau să-i fi spus celuilalt „Uite, uite!”. Ştiau doar că, amândoi în acelaşi timp, au rămas înmărmuriţi pe cărarea de deasupra sărăturilor, privind spre est. Acolo, la orizont, între linia argintie a apei şi cer se întindea o fâşie de aer străveziu şi deschis la culoare. Pe fâşia aceea, plutind mult deasupra apei, o barjă se mişca încet pe sub cer. Se distingeau segmentele separate ale velei cărămizii, care părea să se mişte în bătaia unui vânt puternic. Se vedeau clar puntea şi velatura, prora întunecată. Barca înainta, zburând cu velele deschise, deasupra estuarului. A pâlpâit şi a pălit, iar apoi a apărut din nou, la fel de mare. Apoi, preţ de o clipă, i-au văzut imaginea cu susul în jos, chiar sub ea, ca şi cum s-ar fi reflectat într-o oglindă uriaşă. Aerul a devenit tot mai rece – bâtlanul a ţipat, iar cei doi au început să răsufle sacadat. Nu era chiar spaimă ceea ce simţeau, dar, cu siguranţă, era ceva foarte asemănător.

Apoi, oglinda a dispărut şi barca şi-a continuat drumul singură. Un pescăruş a trecut pe sub carena ei neagră, deasupra apei scăpărătoare. Apoi vreun membru al echipajului fantomatic a tras de o frânghie sau a aruncat o ancoră – vasul a încetat să se mai mişte, plutind liniştit, miraculos pe fundalul cerului. William Ransome şi Cora

Seaborne, eliberaţi de coduri şi de convenţii, neputând nici să vorbească, stăteau pe cărare şi se ţineau de mână: copii ai pământului, pierduţi în uluire.

British Museum
Sala de lectură

29 aprilie

Dragă doamnă Seaborne,

Îţi scriu, după cum vezi, din sala de lectură a British Museum. Graţie gulerului preoţesc, am făcut rost de un permis, cu toate că atunci când mi-am făcut apariţia la recepţie am fost studiat din cap până în picioare, fiindcă aveam pământ sub unghii, după ce tocmai plantasem acasă nişte bob. Am venit să mă documentez pentru ceva ce trebuie să scriu despre prezenţa lui Hristos în Psalmul 22, dar sunt hotărât să găsesc o explicaţie pentru ceea ce am văzut împreună în seara trecută.

Ţii minte că am căzut de acord (odată ce ne-a revenit graiul) că era imposibil să fi văzut Olandezul Zburător sau vreo altă apariţie supranaturală? Te întrebai dacă poate fi vreun soi de miraj, cum sunt oazele care apar în deşert, păcălind oamenii aproape morţi de sete cu promisiunea apei. Ei bine, nu erai foarte departe de adevăr. Eşti gata pentru o lecţie?

Cred că am fost martorii unei iluzii de felul Fata Morgana, botezată după zâna Morgan le Fay, care vrăjea marinarii, atrăgându-i spre moarte, construind castele de gheaţă în aer, deasupra apei. Cora, ai fi uimită să vezi cât de multe s-au scris despre ea! Copiez aici un fragment din jurnalul unei anume Dorothy Woolfenden (scuză-mi, te rog, scrisul!):

1 apr. 1864, Calabria: Trezindu-mă devreme, m-am aşezat la fereastră şi am fost martora unui fenomen remarcabil, pe care nu l-aş fi crezut real, dacă mi-ar fi fost povestit de altcineva. Vremea era bună, iar la orizont, deasupra Strâmtorii Messina, am văzut o

ceaţă străvezie prin care am început să disting treptat un oraş strălucitor. Chiar în faţa ochilor mei se ridica o catedrală măreaţă, cu turle şi arcade, o livadă de chiparoşi, care s-au aplecat toţi odată, ca bătuţi de un vânt puternic. Pentru o clipă doar am zărit şi un turn înalt, strălucitor, cu multe ferestre înalte... Apoi a fost ca şi cum s-a lăsat un văl, viziunea a luat sfârşit, oraşul a dispărut. În starea de uluire în care mă aflam, am fugit să le spun însoţitorilor mei, care dormiseră şi nu văzuseră nimic, însă erau convinşi că fusese vorba despre infama Fata Morgana, care ispiteşte oamenii spre moarte.

Şi zâna nu se limitează doar la vapoare şi oraşe: în timpul bătăliei de la Verviers au apărut pe cer armate fantomatice, iar nordicii îi spun Hillingar, văzând înalte stânci ridicându-se, de altfel imposibil, deasupra câmpiilor.

Bineînţeles că există şi o explicaţie prozaică, *deşi, dacă mă gândesc acum, nu pare mai puţin miraculoasă decât dacă însăşi Morgan le Fay ne-ar fi urmărit până la sărături. Din câte înţeleg, iluzia apare atunci când straturile de aer rece şi cald sunt aranjate într-un anumit fel, creându-se o lentilă refractară. Lumina care ajunge la privitor este reflectată în sus, în aşa fel încât obiectele de deasupra sau de dincolo de orizont sunt reflectate cu mult deasupra locului în care se află (îmi imaginez că în clipa asta te-ai apucat să notezi lucrurile acestea într-un caiet... Aşa este? Sper că da!). Pe măsură ce buzunarele de aer cald şi rece se mişcă, lentila se mişcă şi ea... Ai observat şi tu că vasul părea să plutească deasupra propriei oglindiri? Obiectele nu sunt doar reflectate în alt loc decât acela în care se află, ci sunt şi dublate şi distorsionate – un obiect cât se poate de nesemnificativ poate fi multiplicat de nenumărate ori, constituind cărămizile din care sunt*

construite întregi oraşe!

Aşa că în timp ce noi stăteam acolo, înmărmuriţi şi năuci, presupun că, undeva unde noi nu îl vedeam, Banks ducea un transport de ovăz spre cheiul Clacton.

Am tendinţa de a ţine predici, ştiu asta, dar tot nu-mi vine să las baltă subiectul. Simţurile noastre au fost păcălite teribil – preţ de o clipă, am privit în zare fără nicio urmă de raţiune, ca şi cum trupurile noastre ar fi conspirat împotriva minţii noastre. Şi de atunci n-am mai reuşit să dorm, nu fiindcă aş fi bântuit de imaginea unui vas fantomă, ci pentru că îmi dau seama că nu mă pot bizui deloc pe propriii ochi. Sau, cel puţin, că nu mă pot încrede în felul în care mintea mea interpretează ceea ce văd ochii. În dimineaţa asta, mergând spre tren, am văzut pe drum o pasăre pe moarte... Felul în care se zbătea orbeşte pe cărare mi-a făcut rău fizic. Apoi mi-am dat seama că era doar o grămăjoară de frunze ude, purtate de vânt, dar a mai trecut o vreme până ce a dispărut starea de greaţă. Şi atunci m-a izbit un lucru: dacă trupul meu reacţionase ca şi cum ar fi fost, într-adevăr, o pasăre muribundă, oare percepţia mea era cu adevărat falsă, chiar dacă fuseseră doar nişte frunze?

În mintea mea, gândurile au început să se rotească încet, întorcându-se întruna, aşa cum o fac şi în privinţa Şarpelui din Essex. Încep să înţeleg cum de ne-a apărut tuturor în diversele sale forme. Departe de a fi vorba de un singur adevăr, poate că există mai multe adevăruri, niciunul dintre ele neputând fi demonstrat sau demontat. Cât îmi doresc ca într-o dimineaţă să cobori pe ţărm şi să-i găseşti cadavrul pe plajă, să fie fotografiat, iar fotografia să fie publicată şi distribuită tuturor! Poate că atunci am avea mai multe certitudini?

Dar mă bucură gândul că am fost acolo împreună. Nu este un sentiment păgân, sunt sigur, dar e mai

bine că am fost amândoi păcăliţi, decât să fi fost numai eu.

Cu urări de bine,
WILLAM RANSOME

Prin bunăvoinţă

Am fost acolo! Am văzut ce-ai văzut şi tu; am simţit ce-ai simţit şi tu.

Ca întotdeauna,
CORA

Mai

1

E luna mai, iar vremea caldă a păcălit trandafirii să înfrunzească înainte de vreme. Naomi Banks priveşte luna şi îşi asumă tot meritul pentru sosirea ploilor blânde şi pentru dimineţile călduţe, însă tot este nefericită. Îşi aminteşte după-amiaza petrecută în sărături, când invocaseră primăvara, însă imaginea ce îi apare în faţa ochilor nu este cea a mâinii Joannei strângând mâna ei deasupra flăcărilor, ci imaginea unei creaturi ce pândea în apă. Era o ucenică vrednică a tatălui ei şi cunoştea cât se poate de bine capriciile mareelor, felul în care apa se poate ridica deasupra unui banc de nisip sau cum poate purta pe valuri vreo creangă ruptă dintr-un stejar. Cu toate astea, se teme de Blackwater – nu mai vrea să pună piciorul pe puntea barjei şi ocoleşte cheiul, ca şi cum ar fi convinsă că ceva se poate ridica până la ea, gata-gata să o înşface de glezne.

Profesorul o dojeneşte pentru vreun lucru mărunt şi pentru că e leneşă, însă cuvintele de pe hârtie se mişcă şi se învârtesc ca nişte muşte. În loc să scrie, fata începe să deseneze în cărbune nişte schiţe ale unui şarpe-de-mare – cu aripi negre, cu ciocul bont –, care se repede la ea de pe pagină. Apoi îşi priveşte dantela fină de piele dintre degete şi tresare la amintirea momentului în care ciudăţenia fusese observată de colegi. Se temuseră de ea şi o ocărâseră, până când Joanna, autoritară ca tatăl ei, intervenise. Dar iată… fata ridică mâinile şi priveşte cum lumina lămpii scoate în evidenţă venele din micile punguţe de piele – este diformă, nefirească. Ar fi cât se poate de normal ca Şarpele din Essex să o aleagă pe ea; poate că îi este chiar un soi de rudă. O vreme refuză paharele cu apă, sigură că în lichidul transparent sunt amestecate particule de piele desprinse de pe spinarea şarpelui.

Într-o seară, întorcându-se acasă după o încercare fără rezultat de a-şi găsi tatăl, trece prin faţa uşilor deschise de la pubul White Hare. Mirosul de băutură este atât de familiar, încât parcă simte răsuflarea tatălui ei, iar fata se

opreşte în prag. Bărbaţii dinăuntru îi fac semn să intre, îi admiră părul roşu, medalionul din cositor pe care îl poartă la gât (înăuntru se află o bucată din căiţa cu care s-a născut, ca pavăză împotriva înecului). Devine conştientă de un fel născut, ca pavăză împotriva înecului) Devine conştientă de un fel de putere pe care nici nu ştia că o deţine. Face o piruetă atunci când i se cere, râde când bărbaţii îi admiră gleznele şi paloarea fină a genunchilor. Este un sentiment teribil de plăcut să fie atât de admirată, dar e şi straniu. Îi lasă să o tragă uşor de bucle şi să studieze medalionul chiar acolo unde îl poartă, pe pielea de pe gât. Da, le răspunde ea râzând, are pistrui pe tot corpul. Dă să plece, însă o cheamă înapoi şi, când se întoarce, bărbaţii îi spun întruna „frumoasă, frumoasă”, iar ea începe, în cele din urmă, să creadă că poate este, totuşi, frumoasă. Apoi e trasă în poala cuiva şi simte dintr-odată că ceva e teribil de greşit – este înspăimântată şi indignată în acelaşi timp, dar îi este imposibil să se mişte. Undeva, în spatele ei, un bărbat pe care nu-l vede scoate nişte sunete asemenea celor pe care le face un animal atunci când găseşte mâncare.

În noaptea aceea, în timp ce ea doarme, Şarpele din Essex scoate doar vârful cozii ude de sub perna ei şi-i suflă aer rece peste pleoapele închise. Când se trezeşte, Naomi se aşteaptă ca cearşafurile de sub ea să fie umede şi sărate. Visul pare să aibă ceva de-a face cu moartea mamei ei, pe care o pierduse cu mulţi ani în urmă (însă femeia se stinsese politicos, în dormitor, cu perdelele trase, departe de Blackwater) şi o tulbură în asemenea măsură, încât nu mai poate nici să mănânce.

Şarpele din Essex nu se mulţumeşte doar să viziteze un copil. I se arată şi lui Matthew Evansford, în timp ce răsfoieşte Apocalipsa lui Ioan, scoţând şapte capete şi zece coarne, iar pe frunte are scris blasfemie. Face să cadă o puzderie de lovituri la uşa lui Cracknell, în bătaia vântului de răsărit. Îl aşteaptă pe Banks, în timp ce acesta îşi coase velele şi se gândeşte la soţia sa răposată, la barca furată, la fiica sa, care nu-l mai priveşte în ochi. Îi face cu ochiul lui

William Ransome de pe braţul stranei, subliniindu-i parcă fiecare eşec – reverendul citeşte rugăciunea cu o fervoare care încântă parohia: *Luminează-ne întunericul, te implorăm, oh, Doamne; şi prin marea ta milostenie apără-ne de toate primejdiile.* I se arată Stellei sub forma unei febre, însă nu este un adversar pe măsura ei: femeia îi cântă şi îl compătimeşte, ca pe ceva ce se strecoară pe ascuns, prin întuneric. În salonul de la Garrick, Charles Ambrose – după o masă prea copioasă – îşi duce mâna la burtă şi glumeşte cu tovarăşul său, spunându-i că Şarpele din Essex şi-a înfipt ghearele în el.

Dovezi ale unei judecăţi divine, în sensul mai larg al cuvântului, apar ici şi acolo: o epidemie de paraziţi în grădini, o pisică ce-şi avortează puii pe sobă. Evansford aude că în St Osyth a avut loc o moarte pe care medicul legist nu o poate explica; aşa că păstrează sângele puiului de la masa de duminică şi noaptea merge să însemne fiecare prag de uşă din Aldwinter, pentru ca pedeapsa lui Dumnezeu să-i ocolească. Înainte de răsărit se porneşte o ploaie torenţială, aşa că nimeni nu află despre gestul lui.

Martha îşi priveşte cu atenţie tovarăşa, sperând să zărească un semn că doreşte să se întoarcă în Foulis Street, însă degeaba. Cora este acum convinsă că fericirea ei îşi are rădăcinile în argila sătucului Aldwinter. Într-o după-amiază, se duce la East Mersea şi se plimbă cuprinsă de o stare de bucurie euforică, pentru care se teme că într-o bună zi are să fie pedepsită. Stâncile cafenii sunt umezite de un pârâu, iar acolo unde curge apa apar podbeli galbeni. Jos, pe ţărm, se apleacă să inspecteze bolovanii şi pietrişul cernut necontenit de apă şi nu găseşte nici amoniţi şi nici piatra-broaştei, ci o bucată netedă de chihlimbar care încape perfect în palma ei închisă. Din când în când, îşi trece în revistă amintirile din Essex – zbuciumul oii prostovane, şoaptele lui Cracknell lângă strana din biserică, braţul Stellei strecurat cu încredere şi afecţiune pe sub braţul ei, înaintarea silenţioasă a bărcii pe cer… Şi are senzaţia că locuieşte aici de ani întregi, căci nu-şi mai poate aminti vreun alt fel de a trăi. În plus, trebuie să se

gândească la şarpe – ia o barcă până la Insula Mersea, vizitează Henham-on-the-Mount, citeşte oda lui Ragnar Lodbrok, care a răpus un şarpe imens şi astfel şi-a câştigat mireasa. Se gândeşte întruna la Mary Anning, care, cu siguranţă, ar fi urmărit până la capătul lumii un zvon despre un şarpe înaripat.

Merge deseori la casa parohială, ducând mereu daruri pentru copiii familiei Ransome: o carte pentru Joanna, o jucărie pentru James (pe care acesta o demontează imediat), ceva dulce pentru John. O sărută pe Stella pe ambii obraji, cu inima plină de prietenie. Apoi merge acolo unde o aşteaptă Will, în birou (pe masa lui de lucru aflându-se bucata de chihlimbar) şi de fiecare dată, în prima clipă în care se văd, simt un fior de plăcere, de surpriză: *Chiar eşti aici!* gândeşte fiecare.

Se aşază unul lângă altul la birou, deschizând o mulţime de cărţi şi împrăştiindu-le în jur; oare el a citit asta şi asta, oare ce părere are? Sigur că a citit-o, confirmă el, însă n-are nicio părere. El încearcă să deseneze lumina refractată care le-o oferise pe Fata Morgana. Ea desenează segmente dintr-un trilobit. Se ascut unul pe celălalt. Fiecare, pe rând, este lama şi apoi piatra de şlefuit. Când conversaţia ajunge la credinţă şi la raţiune, se pun zdravăn pe ceartă, fiind ei înşişi surprinşi de cât de repede se supără şi cât de urâcioşi devin („Nu înţelegi nimic!" „Cum aş putea să înţeleg, când nici măcar nu te străduieşti ca ceea ce spui să aibă vreun sens?"). Într-o după-amiază numai că nu se iau la bătaie, discutând în contradictoriu despre existenţa binelui absolut, pe care Cora o neagă, dând drept exemplu coţofana hoaţă[25]. Will devine condescendent, începând să i se adreseze cu vocea de preot. Apoi ea pomeneşte, amuzată, Şarpele din Essex – nimic altceva decât zvonuri şi mituri, spune el, iar ea nici nu vrea să-l audă: oare el chiar nu ştia

[25] Referire la *Coţofana hoaţă*, opera în două acte a compozitorului italian Gioachino Rossini, în care o servitoare e cât pe ce să fie spânzurată pentru furtul unor obiecte din argint, pentru ca în al doisprezecelea ceas să se descopere că acestea fuseseră furate de o coţofană şi ascunse în turla bisericii (n. tr.).

că în 1717 o bestie de paisprezece picioare lungime a eşuat pe ţărmul din Maldon? Şi mai susţine că Essexul e casa lui! Fiecare consideră că în filosofia celuilalt există o eroare fatală, care ar trebui să scoată din discuţie posibilitatea unei prietenii între ei doi şi sunt amândoi un pic nedumeriţi să descopere că nimic nu exclude o prietenie. Îşi scriu mai des decât se văd. „Te plac mai mult pe hârtie”, îi spune Cora şi este ca şi cum ar purta peste tot cu ea, într-un buzunar sau ţesută în jurul gâtului ei, o sursă neobosită de lumină.

Stella, trecând prin faţa uşii mereu deschise, zâmbeşte mulţumită şi indulgentă: ea însăşi este vizitată cu atâta căldură de atâţia prieteni, încât o bucură să vadă că şi soţul ei şi-a găsit, în sfârşit, o amică atât de potrivită. Întrebată la un moment dat de o femeie curioasă din Aldwinter, în speranţa că va izbucni un scandal, ea răspunde ghiduşă şi pe jumătate tentată să pună paie pe foc: „Vai, nici c-am văzut vreodată doi prieteni mai buni: aproape că au început să semene. Săptămâna trecută Cora a ajuns la jumătatea drumului spre casă fără să-şi dea seama că avea în picioare bocancii lui.”

Stă în faţa oglinzii, dimineaţa, pieptănându-şi părul, şi simte că-i e un pic milă de Cora, care era, bineînţeles, frumoasă şi elegantă atunci când se preocupa de asta, dar în general nu se prea putea spune despre ea că ar fi o frumuseţe. Lasă jos peria pentru păr – o doare braţul, gripa a lăsat-o un pic slăbită, nu prea mai simte nevoia să iasă, preferă să stea la fereastră în ora aceea albastră de dinainte de amurg şi să se uite cum răsare ciuboţica-cucului.

Luke Garrett descoperă alarmat că a devenit o vedetă. Apare o modă trecătoare printre studenţii la chirurgie, care încep să îi imite toate ciudăţeniile pentru care pe vremuri era batjocorit: pun oglinzi în sala de operaţii, încep toţi să poarte măşti albe din bumbac. Este în continuare căzut în dizgraţie din punctul de vedere al superiorilor săi, care se tem că holurile spitalului se vor aglomera cu victime ale încăierărilor de pe stradă, ce vor sta cu cămăşile desfăcute,

gata să se lase cusuţi. Spencer – generos, dar în acelaşi timp încercând să îşi salveze lucrurile de la a fi folosite în permanenţă de prietenul său – îi comandă o curea din piele cu o cataramă grea din argint, iar pe pafta cere să fie gravat şarpele lui Asclepios, încolăcit în jurul toiagului, ca amintire a triumfului său medical.

Nefiindu-i clar ce crezuse că avea să se schimbe odată ce demonstrase că era posibilă închiderea unei răni cardiace, Luke îşi dă seama că nu se schimbase nimic. În continuare îşi permite cu greu propria chirie, bazându-se pe bancnotele pe care bănuieşte că le secretă buzunarele lui Spencer în camera lui; este tot un tip straniu, cocoşat, cu sprâncenele negre întotdeauna încruntate. Toate umilinţele acumulate de-a lungul vieţii nu s-au evaporat odată cu ultimele urme de cloroform din Salonul 12. În plus, nici nu a ajuns de fapt la inimă: tăieturile se opriseră înainte de a o atinge. De fapt, nu se putea spune că fusese cine ştie ce realizare.

Recunoaşte în faţa lui Spencer şi a nimănui altcuiva că sperase că operaţia reuşită avea să-l ridice, în sfârşit, în ochii Corei: ea ţine la el, desigur (sau cel puţin aşa susţine), şi îl admiră; însă doctorul se simte depăşit. Cora şi-a făcut prieteni noi şi îi scrie povestindu-i că soţia pastorului are un chip atât de frumos, încât florile s-ar ofili de ruşine în faţa ei, că fiica lor se împrietenise cu Martha şi că până şi Francis le suportă compania preţ de o oră-două. Mutarea ei la Aldwinter îl uluieşte, însă apoi îşi imaginează că femeia a fost, în sfârşit, cuprinsă de tristeţea şi dezolarea demne de o văduvă şi e înveselit de gândul că va putea încerca chiar el să o binedispună. Însă atunci când se întâlnesc în Colchester, ea îi povesteşte despre William Ransome cu atâta însufleţire, încât în ochii ei cenuşii apar sclipiri albastre. Zău (spune ea), e ca şi cum lui Dumnezeu îi pare rău că nu i-a oferit un frate, aşa că îi dăruieşte abia acum, pe ultima sută de metri, unul. Nu e nimic secretos în felul în care vorbeşte despre bărbatul acela, nu se îmbujorează şi nu-şi îndepărtează privirea, dar Garrett ridică ochii şi surprinde privirea Marthei, iar pentru prima oară îşi dă

seama că ei doi sunt întru totul de acord. *Ce se întâmplă*? îşi spun fără cuvinte. *Ce se petrece?*

Spencer s-a dedicat întru totul problemei locuinţelor sociale din Londra. Ceea ce la început fusese doar un mijloc de a-i face pe plac Marthei, a devenit între timp o obsesie: se cufundă cu totul în Hansard[26] şi în procese-verbale ale întrunirilor comitetului, se îmbracă cu cea mai ponosită haină pe care o are şi merge pe Drury Lane. Descoperă obiceiul Parlamentului de a crea legi cât se poate de bine intenţionate, ca apoi să închidă ochii şi să bată palma cu marii industriaşi. Uneori, lăcomia şi reaua-voinţă pe care le descoperă îl indignează atât de tare, încât îşi închipuie că trebuie să fi înţeles greşit. Se apleacă din nou asupra chestiunii respective şi-şi dă seama că lucrurile stau şi mai rău decât a crezut iniţial. Autorităţile locale dărâmă mahalalele şi despăgubesc proprietarii în funcţie de chiriile pierdute. Întrucât nimic nu poate face o casă de închiriat mai profitabilă decât viciile şi supraaglomerarea, proprietarii le facilitează pe amândouă cu uşurinţa şi cu solicitudinea oricărui proxenet de pe stradă, iar guvernul îi recompensează generos. Apoi chiriaşii, trezindu-se etichetaţi dintr-odată ca fiind prea imorali pentru una dintre casele nou construite, sunt daţi afară, forţaţi să-şi caute camere în case sociale cu apartamente de închiriat: sunt nopţi în care străzile sunt luminate ca ziua, întrucât chiriaşii ard mobila aflată într-o stare prea proastă pentru a fi vândută. Spencer se gândeşte la casa familiei sale din Suffolk, unde, de curând, mama lui a descoperit încă o încăpere despre care nici nu ştiau că există: simte că i se face greaţă.

La Capătul Lumii, Cracknell priveşte îngrijorat spre estuar. Are în permanenţă gardul bine garnisit cu cârtiţe jupuite, iar la fereastra sa arde tot timpul o lumânare.

2

---

[26] Raportul oficial, sub forma unui proces-verbal, în care este consemnat conţinutul şedinţelor Camerei Lorzilor şi ale Camerei Comunelor (n. tr.).

Într-o după-amiază, târziu, în timp ce se plimba prin sărături şi recita un Psalm, William Ransome s-a întâlnit cu fiul Corei. A căutat să vadă pe chipul enigmatic al micuţului trăsăturile prietenei sale, însă nu a găsit niciuna. Asta însemna că băiatul avea ochii bărbatului pe care ea îl iubise, probabil; aceştia erau pometţii şi bărbia lui. Însă ochii băiatului erau întrebători, nu cruzi, aşa cum îşi imagina preotul că fusese privirea lui Michael Seaborne. Dar nu erau nici copilăroşi. De fapt, Francis nu fusese niciodată copilăros.

— Ce faci aici singur? l-a întrebat Will.

— Nu sunt singur, i-a răspuns băiatul.

Will s-a uitat în jur, să vadă dacă mai era cineva prin preajmă, însă n-a văzut pe nimeni.

Francis stătea cu mâinile în buzunare şi scruta bărbatul din faţa lui, ca şi cum ar fi fost o foaie plină de probleme pe care trebuia să le rezolve. Apoi a rostit, de parcă întrebarea aceasta ar fi decurs în mod natural din conversaţia lor de până atunci:

— Ce e păcatul?

— Păcatul? a repetat Will, atât de surprins, încât s-a împiedicat şi a întins mâna în faţă, ca şi cum s-ar fi aşteptat să găsească marginea amvonului.

— Am numărat, a continuat Francis, mergând lângă el. Aţi spus cuvântul ăsta de şapte ori duminica asta şi de cinci ori duminica trecută.

— Nu ştiam că ai venit la biserică, Francis. Nu te-am văzut niciodată acolo.

Şi Cora... Oare venise şi ea, stând ascunsă în umbră şi ascultându-l?

— Şapte şi cu cinci fac doişpe. Dar nu spuneţi deloc ce înseamnă.

Ajunseseră la Leviatan, iar Will – recunoscător pentru întrerupere – s-a oprit să culeagă pietricelele ce ajunseseră până la oasele sale. În toţi anii de când era preot, nu-i pusese nimeni întrebarea asta şi se simţea cumva încurcat, lucru care îl înfricoşa. Nu era vorba de faptul că nu ar fi avut un răspuns, avea o mulţime de răspunsuri (studiase

toate cărţile esenţiale). Dar în aer liber, fără amvon şi fără strane, lângă râul care clipocea la mal, atât întrebarea, cât şi răspunsul îi păreau absurde.

— Ce e păcatul? l-a întrebat Francis, fără ca în vocea sa să se simtă inflexiunea unei întrebări repetate.

Doamne! Dă-mi putere, *Doamne!* şi-a zis Will şi pios, şi profan şi i-a întins băiatului o pietricică.

— Dă-te un pic mai în spate, a spus el, vino lângă mine… Un pic mai departe… acolo. Acum aruncă piatra şi încearcă să loveşti Leviatanul în coasta lângă care stăteam noi mai devreme!

Francis l-a privit lung o vreme, ca şi cum ar fi încercat să-şi dea seama dacă îl lua peste picior. Ajungând, evident, la concluzia că nu era batjocorit, a aruncat piatra, dar n-a nimerit ţinta.

— Mai ia una – i-a pus în palmă o piatră albăstruie – şi mai încearcă o dată.

Băiatul a încercat din nou şi a ratat din nou.

— Asta e tot, i-a explicat Will. Să păcătuieşti înseamnă să te străduieşti, dar să nu reuşeşti. Sigur că nu putem nimeri mereu de la prima încercare, aşa că încercăm din nou.

Băiatul s-a încruntat.

— Dar dacă Leviatanul n-ar fi fost acolo… Dacă nu mi-aţi fi spus să stau aici? Dacă eu aş fi stat mai *încolo* şi Leviatanul ar fi fost *aici,* poate c-aş fi reuşit de prima dată.

— Da, i-a răspuns Will, simţind că intrase în nişte ape mai adânci decât crezuse, avem impresia că ştim încotro ţintim şi poate că uneori chiar ştim, dar apoi vine dimineaţa şi, la lumina noii zile, ne dăm seama c-ar fi trebuit să încercăm o cu totul altă direcţie.

— Dar dacă se schimbă – ceea ce trebuie să fac şi ceea ce nu trebuie să fac –, eu de unde ştiu încotro să ţintesc? Şi cum poate să fie vina mea dacă nu reuşesc… Şi de ce trebuie să fiu eu pedepsit pentru asta?

Între sprâncenele băiatului au apărut liniile fine ale încruntării – iat-o, în sfârşit, pe Cora!

— Există unele lucruri, i-a explicat Will exprimându-se cu mare grijă, pe care cred că trebuie să încercăm cu toţii să

le facem sau să nu le facem. Dar sunt şi altele, de care trebuie să-şi dea seama fiecare.

Ultima piatră pe care o avea în mână era netedă şi plată. S-a întors cu spatele spre Leviatan şi a aruncat-o, răsucindu-se, spre mareea care se retrăgea. Piatra a săltat o dată şi a căzut în spatele unui val mic.

— Nu asta ai vrut să faci, i-a spus Francis.

— Nu, i-a răspuns Will. Ai dreptate. Dar când ajungi la vârsta mea eşti obişnuit să ratezi mai curând decât să reuşeşti.

— Înseamnă c-ai păcătuit.

Will a izbucnit în râs şi i-a spus că speră să fie iertat.

Încruntându-se, băiatul a studiat o vreme Leviatanul. Dădea din buze, iar Will s-a gândit că poate calcula traiectoria corectă a unei pietre. Apoi s-a întors şi i-a spus:

— Mulţumesc că mi-ai răspuns la întrebare.

— Cum m-am descurcat? l-a întrebat pastorul, sperând că se situase undeva între credinţă şi raţiune, fără să fi făcut prea mult rău.

— Încă nu ştiu. Am să mă gândesc.

— Mi se pare corect.

Îşi dorea să-l poată ruga să nu-i spună mamei lui despre acea conversaţie: oare ce-ar fi crezut Cora, dacă ar fi ştiut că fiul ei primise o lecţie despre doctrina păcatului? Cunoştea foarte bine felul în care ochii ei cenuşii se umpleau uneori de nori de furtună.

S-au privit câteva clipe, amândoi simţind că pastorul se descurcase cât de bine fusese posibil, într-o situaţie mai puţin decât ideală. Francis a întins mâna, William i-a strâns-o şi au pornit ca doi buni amici spre High Road. Când au ajuns la parcul comunal, băiatul s-a oprit şi a început să-şi pipăie uşor buzunarele, aşa încât Will s-a întrebat dacă nu cumva băiatul pierduse ceva în sărături. Apoi Francis a scos dintr-un buzunar un nasture albastru din os şi după aceea o pană neagră, îndoită pentru a forma un cerc şi prinsă cu un fir de aţă. S-a încruntat, şi-a trecut încet degetul peste nervura penei şi apoi, oftând, le-a pus pe amândouă înapoi în buzunar.

— Nu! Mă tem că astăzi nu mă pot lipsi de nimic.

Cu o privire prin care îi cerea scuze preotului, i-a făcut semn de rămas-bun.

3

De când se împrietenise cu Martha – prietenie construită cu aceeaşi răbdare şi grijă cu care îşi construia castelele din cărţi de joc –, Joanna Ransome îşi schimbase locul în bancă, mutându-se foarte aproape de catedră, aproape sub nasul domnului Caffyn. Fiind dintotdeauna un copil inteligent şi având obiceiul de a da câte o raită prin biblioteca tatălui ei, acordând o atenţie deosebită cărţilor puse cât mai departe de locurile în care putea ajunge ea, înclinaţiile ei spirituale erau alimentate într-o clipă de Julian de Norwich şi în clipa următoare de *Creanga de aur.* Putea povesti dintr-o suflare despre martiriul lui Cranmer, ca un minut mai târziu să vorbească despre războiul din Crimeea. Însă, până s-o întâlnească pe Martha, fusese lipsită de direcţie şi citise cu atâta aviditate mai curând din speranţa de a-i debusola pe oamenii mari, decât cu vreun scop anume. Nu-i trecuse niciodată prin minte să se ruşineze cu prietenia care o lega de fiica aproape analfabetă a unui pescar. Fiind acum capabilă să desemneze pe nume femeile-chirurg şi pe cele socialiste, satiricele şi actriţele, artistele, inginerele şi arheoloagele care se pare că erau de găsit pretutindeni, mai puţin în Essex, şi-a stabilit ţelul de a li se alătura acestora. „Am să învăţ latina şi greaca”, şi-a spus ea, tresărind la gândul că doar cu câteva săptămâni înainte făcuse o vrajă lângă oasele Leviatanului. „Am să învăţ trigonometrie şi mecanică şi chimie.” Domnul Caffyn aproape că n-a avut suficiente teme pe care să i le dea pentru a-şi umple tot timpul din weekend, iar Stella i-a spus:

— Ai grijă să nu sfârşeşti prin a avea nevoie de ochelari.

Ca şi cum n-ar fi existat pe lume nimic mai rău decât atenuarea efectului ochilor ei violet.

Naomi Banks simţea că Joanna se îndepărtează de ea şi suferea. Auzise multe despre Martha, o văzuse doar în

treacăt şi o ura deja, crezând cu tărie că un adult în toată firea, de douăzeci şi cinci de ani, n-avea ce să caute să i-o fure ei pe Jo. Ar fi vrut să-i arate prietenei ei desenele cu şarpele, să-i spună că acum îi era aproape imposibil să doarmă; să-i mărturisească ce se întâmplase la White Hare şi s-o întrebe dacă ar fi trebuit să fie furioasă sau ruşinată.

Dar părea imposibil: prietena ei începuse să se uite la ea cu milă, ceea ce era mult mai grav decât dacă pur şi simplu nu ar mai fi plăcut-o.

În prima zi de vineri a lunii mai, Naomi a venit mai devreme la şcoală. Li se promisese că vor petrece o dimineaţă cu doamna Cora Seaborne, care locuise în Londra, o persoană foarte importantă, care colecţiona fosile şi, după cum se exprimase domnul Caffyn, alte „specimene de seamă”. Joanna se bucurase deja de gloria răsfrântă din faptul că o cunoscuse pe doamna Seaborne („Da, o cunoaştem foarte bine”, spusese ea. „Ea mi-a dat eşarfa asta... Nu, nu e frumoasă, dar nu contează, pentru că e inteligentă şi are o rochie acoperită cu păuni şi m-a lăsat s-o probez şi eu...”) şi acum de-abia aştepta să-i mai crească un pic prestigiul în ochii colegilor. Nimeni nu-i putea rezista Corei.

Găsind locul de lângă Joanna liber, Naomi s-a aşezat şi i-a strecurat o bucată de hârtie, unde scrisese o vrajă pe care o scorniseră împreună cu câteva săptămâni înainte. Însă între timp, Joanna trecuse la algebră şi nu-şi mai aducea aminte ce însemnau simbolurile acelea mâzgălite: a mototolit hârtia în mână. Apoi şi-a făcut apariţia însăşi doamna Seaborne, îmbrăcată dezamăgitor de tern, într-o haină ce era clar bărbătească, din tweed, şi cu părul pieptănat cu prea multă severitate, dat la o parte de pe frunte. Purta pe umăr o geantă mare din piele, iar sub braţul stâng avea un dosar din care a căzut, atunci când a trecut, un mic desen a ceva ce semăna cu câinele-babei. Singura fărâmă pe care o vedea Naomi din strălucirea promisă era diamantul pe care îl purta la mâna stângă, atât de mare şi de sclipitor, încât nu avea cum să fie adevărat, şi o eşarfă neagră, elegantă, pe care erau brodate păsări

micuţe. Domnul Caffyn, în mod clar copleşit de admiraţie, a rostit:

— Bună dimineaţa, doamnă Seaborne. Copii, spuneţi-i bună dimineaţa doamnei Seaborne!

— Bună dimineaţa, doamnă Seaborne! au rostit în cor, privind-o cu o oarecare neîncredere, în timp ce ea se uita în jur emoţionată.

Nu ştiuse niciodată cum să se comporte în preajma copiilor: Francis o debusolase atât de tare, încât ajunsese să considere copiii o specie încântătoare, dar capricioasă, neputând să aibă mai multă încredere într-un copil decât într-o pisică. Dar mai era şi Joanna, pe care o cunoştea bine, care avea ochii mamei ei şi gura tatălui său. Lângă ea era o fată cu părul roşcat şi cu faţa plină de pistrui. Amândouă stăteau cu braţele încrucişate la piept, privind-o şi aşteptând.

— Mă bucur tare mult că mă aflu aici. Am să încep istorisindu-vă o poveste, pentru că toate lucrurile interesante de pe lumea asta au început cu „A fost odată ca niciodată”.

— De parc-am fi *copii mici,* a mormăit Naomi, însă a primit imediat o împunsătură zdravănă de la prietena ei.

Până la urmă a ajuns la concluzia că era o zi mai plăcută decât cele petrecute de obicei la şcoală. A ascultat-o pe doamna Seaborne spunând povestea despre femeia care a găsit odinioară un dragon-de-mare încapsulat în noroi, întregul pământ era un cimitir, sub picioarele oamenilor aflându-se zei şi monştri, care aşteptau ca vremea sau un ciocan şi o pensulă să le scoată la suprafaţă, dându-le un alt fel de viaţă. La o privire atentă, ar fi putut vedea ferigi încastrate în straturile de piatră, le-a spus femeia, şi urme lăsate de şopârle atunci când merseseră pe picioarele din spate; erau dinţi atât de mici, încât abia îi puteai vedea cu ochiul liber, dar şi unii atât de mari, încât pe vremuri fuseseră folosiţi ca amulete menite să gonească ciuma.

A băgat mâna în geantă şi le-a dat câţiva amoniţi şi piatra-broaştei, pe care le-au trecut din mână în mână.

— Sunt vechi de sute de mii de ani, le-a spus ea. Poate

chiar de milioane!

Domnul Caffyn, care îşi petrecuse primii douăzeci de ani din viaţă într-o biserică metodistă din Ţara Galilor, a tuşit şi a adăugat:

— Amintiţi-vi-L pe Creatorul vostru în zilele tinereţii voastre… Are cineva vreo întrebare pentru doamna Seaborne? a adăugat el, cu o expresie un pic îngrijorată.

Aşa că au început să curgă întrebările. Cum au ajuns păsările în pietre şi unde erau ouăle lor? S-au găsit vreodată şi oameni acolo, printre şopârle şi peşti? Cum se transformau carnea şi oasele în piatră? Într-o bună zi, avea să se întâmple acelaşi lucru şi cu oamenii de acum? Aveau să găsească ceva sub pământul din curtea şcolii, dacă ar fi ieşit cu sape şi cu lopeţi? Care era fosila ei preferată şi unde o găsise şi ce căuta acum şi se rănise vreodată şi fusese vreodată în altă ţară?

Şi apoi – tonul vocilor a coborât doar puţintel – ce părere avea despre Blackwater: auzise? Ce părere avea despre omul care se înecase de Anul Nou şi despre animalele găsite moarte şi despre lucrurile stranii văzute noaptea? Ce părere avea despre Cracknell, care înnebunise de tot şi stătea de veghe lângă Leviatan, uitându-se după monstru? *Exista cu adevărat un monstru în larg, venea el către ţărm?* Domnul Caffyn a sesizat turnura pe care o luau lucrurile şi s-a străduit să le aducă pe făgaşul lor.

— Hai, fetelor, nu o deranjaţi pe doamna Seaborne cu aiurelile astea! le-a spus el şi a şters amonitul desenat pe tablă.

Cora făcuse o plimbare cu William Ransome în seara dinainte şi bărbatul îi spusese, cu vocea de preot, pe care o folosea uneori dacă voia să se pună într-o poziţie de superioritate, că nu trebuia să încurajeze copiii să vorbească despre Necaz. Era destul de dificil că trebuia să aibă de-a face cu Cracknell, îi explicase el, şi că Banks insista că în larg nu se mai găsea nici măcar un macrou de pescuit şi că avea să moară de foame. N-ar fi ajutat pe nimeni cu nimic dacă le-ar fi băgat şi ea idei în cap copiilor. La momentul respectiv, ea gândise, cuminte: *Ai dreptate*,

Will, desigur că ai dreptate. Însă acum, când avea în faţă atâtea figuri întoarse întrebătoare spre ea, unele fiind chiar temătoare, s-a simţit cuprinsă de un val de furie. *Prea mi se spune întruna ce să fac şi întotdeauna de câte un bărbat!* şi-a zis ea.

— E posibil să mai existe şi astăzi în viaţă animale precum cele pe care le găsim în piatră, a rostit ea alegându-şi cu grijă cuvintele. În fond, există locuri pe lumea asta în care oamenii n-au pus încă piciorul, ape atât de adânci, încât nu le-a fost atins fundul: cine ştie ce se ascunde acolo? În Scoţia, într-un lac numit Ness, a fost văzută în apă o creatură despre care se vorbeşte de o mie de ani. Se spune că un om a fost omorât în timp ce înota acolo, iar Sfânta Columba a gonit bestia, însă aceasta mai iese din când în când la suprafaţă.

Domnul Caffyn a tuşit şi, făcând semn din ochi spre cea mai mică dintre eleve (o fetiţă îmbrăcată într-o rochie galbenă, care îşi lăsase deja în jos colţurile gurii, într-o grimasă ce zugrăvea o spaimă încântată), i-a dat de înţeles musafirei că ar fi fost mai bine să se limiteze la pietrele şi la oasele cu care venise.

— Nu aveţi de ce să vă temeţi, a continuat Cora. Singurul lucru cu adevărat înspăimântător este ignoranţa. Ceea ce pare înfricoşător aşteaptă, probabil, doar ca voi să-l aduceţi la lumină. Gândiţi-vă cum o grămadă de haine de pe podeaua din camera voastră poate părea că se apropie tiptil de voi noaptea, până când daţi la o parte draperiile şi vedeţi că nu sunt decât hainele pe care le-aţi purtat cu o zi înainte! Nu ştiu dacă se ascunde ceva în Blackwater, dar ştiu asta: dacă ar ieşi din apă, ar ajunge pe mal şi ne-ar lăsa să o privim, fiinţa aceea nu ni s-ar părea un monstru, ci un animal, la fel de real cum suntem noi.

Fetiţa în rochia galbenă, preferând în mod clar să fie înspăimântată decât să înveţe ceva, a căscat delicat în spatele mâinii. Cora s-a uitat la ceas.

— În fine, am vorbit prea mult, iar voi aţi avut multă răbdare şi m-aţi ascultat cu atenţie. Mai avem o oră, cred – nu-i aşa, domnule Caffyn? – şi cel mai tare mi-ar plăcea să

văd cât de frumos desenaţi şi pictaţi voi. Am văzut desenele voastre, a adăugat ea arătând cu mâna spre un perete plin cu desene ce înfăţişau fluturi, şi îmi plac foarte mult. Aţi vrea să veniţi şi să vă alegeţi un obiect pe care să-l pictaţi? Iar după ce terminaţi, eu am să aleg desenul care îmi place cel mai mult şi persoana care l-a pictat va primi un premiu.

Auzind de un premiu, întreaga clasă s-a animat.

— Pe rând, în şir indian, vă rog, a spus domnul Caffyn, urmărind-o pe Cora în timp ce împărţea amoniţi, piatra-broaştei şi bucăţi moi de argilă în care erau încastraţi dinţi ascuţiţi. Apoi a adus vase cu ape şi pensule, precum şi bulgări tari de vopsea.

Joanna Ransome a rămas pe scaun, nemişcată.

— De ce nu mergem şi noi? a întrebat-o Naomi, fremătând de nerăbdare să pună mâna pe vreo piatră deosebit de frumoasă şi să-i arate doamnei Seaborne că şi ea era demnă de atenţia ei.

— Pentru că e prietena *mea* şi nu pot să stau de vorbă cu ea când sunteţi voi, atâţia *copii*, în jurul nostru! i-a răspuns Joanna.

Nu o spusese cu rea-voinţă. În prezenţa Corei, vechea ei prietenă părea să se facă mai mică pe scaun, lângă ea, să devină tot mai ponosită şi mai neghioabă, cu hainele rupte şi duhnind a peşte stricat până la cusăturile cele mai ascunse, cu părul adunat în laţe urâte, fiindcă tatăl ei nu reuşise nici până acum să înveţe să împletească o coadă. „Cum am să pot ajunge să fiu aşa cum e Cora”, şi-a spus ea, „dacă vorbesc ca Naomi, stau ca Naomi şi sunt la fel de neghioabă ca ea, neştiind nici măcar că luna se învârte în jurul Pământului?”

În spatele puzderiei de pistrui, Naomi a pălit. Simţea întotdeauna în mod dureros loviturile, iar pe asta o simţise şi mai adânc. Înainte să apuce să-i răspundă, Joanna ajunsese deja lângă femeie, o sărutase pe obraz şi îi spunea:

— Te-ai descurcat foarte bine!

Ca şi cum ar fi şi ea om mare, ca şi cum nu s-ar şterge la

nas cu mâneca rochiei când crede că n-o vede nimeni. Naomi nu mâncase nimic în ziua aceea şi îi era atât de foame, încât simţea că încăperea se învârteşte cu ea. A încercat să se ridice în picioare, dar domnul Caffyn a apărut lângă pupitrul ei, punând pe el un borcan cu cerneală neagră, un teanc de hârtii şi ceva ce semăna cu un melc din piatră.

— Of, Naomi Banks, *încearcă* şi tu să stai mai dreaptă, i-a spus profesorul, care nu era un om rău, însă era dezamăgit că doamna Seaborne nu fusese un musafir atât de grozav pentru ziua aceea pe cât sperase el. Eşti mult mai talentată la desen decât cei mai mulţi dintre noi – vezi ce poţi să faci cu asta!

Ce să fac cu ea? s-a gândit Naomi, cântărind uşor piatra în mâna dreaptă şi apoi în cea stângă; i-ar fi plăcut să o arunce în Cora Seaborne şi s-o nimerească fix în mijlocul frunţii. Cine era femeia asta, până la urmă? Până să vină ea fuseseră cât se poate de fericite, Jo şi cu ea, cu vrăjile şi cu focurile lor. *Probabil e o vrăjitoare,* şi-a spus ea. *O cred în stare, cu un palton ca acela. Probabil că Şarpele din Essex îi e prieten şi l-a adus chiar ea aici.* Ideea răutăcioasă a înveselit-o şi, când Joanna s-a întors la locul ei din bancă, a găsit-o pe Naomi învârtind pensula în borcanul cu cerneală şi râzând. *Probabil că doarme cu el priponit la capul patului; probabil că-l călăreşte.* Amesteca şi amesteca întruna în cerneală, iar pe hârtia albă din faţa ei au apărut pete mari. *Probabil că noaptea îi dă piept!* şi-a spus ea şi a râs şi mai tare, însă nu era sigură dacă râsul avea într-adevăr legătură cu gândurile ei, pentru că răsuna atât de tare şi de straniu, iar ea nu se putea opri din râs, cu toate că văzuse că Joanna părea nedumerită şi un pic supărată. *Probabil că e chiar aici… la intrarea în şcoală… chiar la uşă. Pun pariu că fluieră după el, aşa cum fluieră un fermier după câini.* Şi-a coborât privirea spre propriile mâini, cu micile buzunăraşe de piele care legau degetele între ele şi care acum i se părea că strălucesc, ude de apă de mare şi mirosind a peşte. Hohotele de râs au început să-i zguduie tot trupul şi au devenit mai ascuţite, simţindu-se în ele tonul strident şi

inconfundabil al spaimei. S-a uitat întâi peste umărul stâng, apoi peste cel drept, însă uşa clasei era închisă. Pensula se învârtea frenetic în cerneală, ca şi cum altcineva i-ar fi ghidat mâna, pupitrul s-a zdruncinat, iar un borcan cu apă s-a răsturnat, vărsându-se pe pagina pătată de cerneală. *Uite, iată-l!* şi-a spus Naomi, râzând în continuare şi întorcând întruna capul în stânga şi în dreapta (când avea să sosească, cu siguranţă ea avea să-l vadă prima!).

— UITE, i-a spus ea Joannei sau poate domnului Caffyn, care apăruse în faţa ei, frământându-şi mâinile şi spunând ceva ce ea nu putea auzi din cauza propriilor hohote de râs. CHIAR NU VEZI?

S-a uitat cum apa făcea ca petele de cerneală să se întindă şi să înflorească, conturând – fără îndoială că şi ceilalţi vedeau asta! – trupul încolăcit al şarpelui, a cărui inimă pulsa prin pielea subţire a pântecelui său şi ale cărui aripi negre începeau să se deschidă.

— Nu mai e mult, a rostit ea. Nu mai e mult…

S-a uitat iarăşi şi iarăşi peste umăr, absolut convinsă că şarpele era în prag: îi simţea mirosul, nu încăpea îndoială că îi simţea mirosul. Ar fi recunoscut oriunde acea miasmă… Şi, în plus, era sigură că şi alţii îl simţeau. Harriet, îmbrăcată în rochia ei galbenă, începuse şi ea să râdă şi să întoarcă întruna capul peste umăr, atât de mult spre spate, încât ai fi crezut că are să-şi frângă gâtul. Iată-le şi pe gemenele de peste drum de ea, care de-abia dacă vorbeau, chiar şi între ele, cum îşi învârteau capetele de la stânga la dreapta, de la stânga la dreapta, răsucindu-le întruna şi râzând în tot acest timp.

Cora, siderată, a privit cum hohotele de râs se întind de la fetiţa roşcată spre restul clasei, sărind-o doar pe Joanna şi plutind în jurul ei ca un şuvoi de apă ce se loveşte de o stâncă. Era ca şi cum ar fi auzit o glumă nerostită, pe care adulţii nu o puteau înţelege: câteva fete duseseră mâinile la gură ca să-şi ascundă râsul, altele hohoteau cu capetele lăsate pe spate, lovind cu picioarele în băncile din faţa lor, ca şi cum ar fi fost nişte bătrânele hâtre, ce tocmai auziseră o glumă obscenă. Naomi, care pusese totul în mişcare,

părea epuizată, stătea în bancă şi chicotea încet, punându-şi mâinile în cerneala îndoită cu apă ce se întinsese pe toată hârtia şi oprindu-se din când în când ca să se uite peste umăr, chicotind un pic mai tare. Copila în rochia galbenă, care se afla cel mai aproape de uşă, râsese atât de tare, încât îi dăduseră lacrimile şi, în loc să se întoarcă întruna să se uite peste umăr, ea se întorsese cu tot cu scaun şi acum stătea cu faţa la uşă, cu palmele lipite de obraji, fredonând: *O să vină, cine nu e gata îl ia cu lopata, cine nu e gata îl ia cu lopata* între două răsuflări disperate. Se sufoca de râs.

Domnul Caffyn, indignat şi înspăimântat, se trăgea întruna de cravată şi ţipa:

— Opriţi-vă! Opriţi-vă imediat!

Se uita furios la musafira care-i făcuse atâtea probleme şi care acum pălise groaznic şi stătea în picioare, strângând mâna Joannei într-a sa. Apoi o fată a căzut, râzând atât de violent, încât scaunul i s-a răsturnat şi ea a aterizat pe podea cu un ţipăt ce a răsunat deasupra hohotelor de râs, făcându-le imediat să se domolească.

Naomi şi-a dus o mână la gât.

— Mă doare. De ce mă doare? Ce-aţi făcut?

A privit în jur, la colegele ei de clasă, clipind şi dând din cap, uluită de figurile lor pe care se vedeau dârele şiroaielor de lacrimi. Micuţa Harriet trăgea de tivul galben al rochiei sale şi sughiţa de zor, iar una sau două dintre fetele mai mari merseseră s-o consoleze pe fetiţa care plângea, ţinându-şi încheietura umflată cu mâna cealaltă, lângă scaunul răsturnat.

— Joanna? a rostit Naomi, privindu-şi prietena. Ce s-a întâmplat? Eu am fost de vină? De data asta ce-am mai făcut?

Cora Seaborne
Parcul Comunal, nr. 2
Aldwinter

15 mai

Luke, te lăfăi în faimă, ştiu, şi probabil că eşti afundat până la coate în vreo cavitate abdominală, dar acum NOI avem nevoie de tine.

Luke, se întâmplă ceva. Ieri ceva a lovit copiii de aici cu repeziciunea unui foc de vreascuri – nu o boală în sensul clasic, ci ceva ce le-a atacat mintea şi micuţii au căzut ca nişte piese de domino. Până seara lucrurile au revenit la normal, dar ce-ar fi putut fi…? Crezi că a fost din vina mea?

Tu înţelegi lucrurile astea, m-ai hipnotizat când nu credeam că ai să reuşeşti, m-ai transportat în casa tatălui meu, făcându-mă să traversez un câmp, în timp ce stăteam întinsă pe canapeaua de acasă… N-ai putea să vii aici?

Nu mi-e teamă. Nu-mi mai e teamă de nimic, pentru mine frica a fost epuizată cu mult timp în urmă. Dar e ceva aici, se întâmplă ceva, ceva nu e în regulă…

În plus, trebuie să cunoşti familia Ransome şi mai ales pe Will. I-am povestit despre Drăcuşorul meu.

Ai putea să-mi mai aduci nişte cărţi pentru Francis? Poliţiste, te rog, şi cu cât sunt mai sângeroase, cu atât mai bine.

Cu drag,
CORA

Dr. Luke Garrett
Pentonville Road
Londra, N1

15 mai

Cora,

Nu te tulbura. Nu mai există mistere.

Un cuvânt: ergotism. Mai ţii minte? O ciupercă neagră care a afectat o recoltă de secară, un grup de fete care a început să halucineze şi, gata, Salemul şi-a spânzurat vrăjitoarele. Verifică-le pachetele pentru prânz, să nu aibă pâine maronie, iar eu ajung vinerea viitoare.

Ataşez un bilet pentru Martha, cu salutări din partea lui Spencer. Ceva despre locuinţe; mă plictiseşte, aşa că nu-l ascult.

LUKE

Dr. George Spencer
Queen's Gate Terrace, nr. 10

15 mai

Dragă Martha,

Sper că eşti bine. Cum este Essexul primăvara? Îţi este dor de civilizaţie? M-am gândit la tine când am văzut grădinarii puşi pe treabă în Victoria Park, îngrijind straturile de flori teribil de ordonate. Presupun că în Aldwinter nu sunt plantate lalele sub formă de ceas.

M-am tot gândit la conversaţia noastră. Mă bucur că m-ai scos din situaţia în care mă complăceam, făcându-mă să mă uit mai bine în jur, şi sunt ruşinat că a fost nevoie să o faci. Am citit tot ce mi-ai spus că ar trebui să citesc şi chiar mai mult. Săptămâna trecută am mers la Poplar şi am văzut cu ochii mei condiţiile în care locuiesc oamenii, viaţa pe care o duc şi felul în care aceste două lucruri se influenţează unul pe altul.

I-am scris lui Charles Ambrose şi sper că are să-mi răspundă curând. El are mai multă influenţă decât mine şi înţelege mai bine cum funcţionează guvernarea, cred că ne poate fi de ajutor. Sper că am să-l pot convinge să vină cu mine la Poplar sau la Limehouse, ca să vadă şi el ce am văzut noi doi. Dacă îl conving, crezi c-ai putea veni şi tu?

Ataşez aici un articol din The Times *care m-am gândit că te-ar putea înveseli: se pare că Legea pentru locuinţele sociale destinate clasei muncitoare îşi face în sfârşit simţit efectul şi dincolo de capitală. Viitorul ne iese în întâmpinare!*

Cu urări de bine,
GEORGE SPENCER

4

Luke a sosit în Aldwinter triumfător şi îmbrăcat cu un palton nou, gri. Cu toate că succesul repurtat nu se dovedise o soluţie pentru toate problemele lui, dovada talentului şi a curajului său îi conferise un anume statut. În Bethnal Green, inima lui Edward Burton bătea tot mai puternic cu fiecare oră. Pacientul se apucase să facă schiţe ale domului Catedralei St Paul şi era cel mai probabil să se întoarcă la muncă în vara aceea. Luke simţea inima lui Burton bătând lângă a lui, aşa că mergea cu vitalitatea a două persoane. Şi, cu toate că era conştient de faptul că mândria poate conduce la o decădere dramatică, i se părea atât de ciudat şi de nou să se bucure de o poziţie înaltă de la care să poată să cadă, încât era dispus să-şi asume acel risc.

În trenul de la Londra şi în taxiul de la Colchester s-a gândit la Cora şi, ţinând scrisoarea ei pe genunchi, o netezea întruna cu mâna. „NOI avem nevoie de tine”, îi scrisese, iar bărbatul, încruntându-se, se întreba la cine se referea prin „noi”: să fi fost inclus în acel plural şi pastorul ăla al ei, despre care vorbea întruna în scrisori, care o târâse din Londra până în noroiul din Essex? Invidia pe care o simţise când o văzuse aplecându-se deasupra pernei soţului ei şi sărutându-i fruntea asudată, în ultimele zile de viaţă ale bărbatului, nu avea nicio legătură cu sentimentul pe care îl încerca atunci când vedea numele acela scris de ea. La început îi povestise despre „domnul Ransome”, titlul de politeţe ţinându-l la o distanţă respectabilă. Apoi îi spusese „bunul reverend” cu o ironie afectuoasă care pe Luke îl pusese pe gânduri. Dar de curând, cu multă uşurinţă şi fără niciun fel de avertisment, trecuse la „Will” (nici măcar „William”, care ar fi fost oricum destul de grav!). Luke studiase cu disperare scrisorile, căutând dovezi ale vreunui sentiment al Corei ce ar fi putut dezvălui o legătură ce trecea dincolo de o prietenie plăcută (făcuse cu mare greutate compromisul de a-i recunoaşte Corei dreptul de a avea alţi prieteni), însă nu a găsit niciuna. Dar chiar şi aşa,

Luke a privit pe geam, la câmpiile care treceau în fugă pe lângă tren, şi şi-a văzut propria imagine întunecată reflectată peste ele. S-a gândit: „Măcar să fie bătrân, gras şi să miroasă a praf şi a biblii.”

În casa ei gri de lângă parcul comunal, Cora aştepta în pragul uşii. Din ziua în care mersese la şcoală, la clasa domnului Caffyn, dormise foarte prost, chinuită de gândul că totul se petrecuse din vina ei. Will o avertizase să nu transforme monstrul din Blackwater în ceva concret şi avusese dreptate: nicio imaginaţie nu se compară cu cea a copiilor, iar vorbele ei au pus carne pe oasele abstracte ale bestiei, până ce Şarpele din Essex a devenit la fel de real ca vacile care păşteau sub Stejarul Trădătorului. Fetiţele care râdeau, trosnetul gâturilor care se întorceau întruna într-o parte şi în alta! Fusese oribil, iar Cora se baza pe Luke pentru a găsi o explicaţie şi o consolare.

Din ziua aceea, Joanna devenise tot mai retrasă şi, cu toate că mergea în continuare mai devreme la şcoală, cu cărţile sub braţ, nu voia să mai aibă de-a face cu Naomi Banks, iar în fiecare seară se ducea să înveţe în bucătărie, unde erau cele mai puţine şanse să rămână cu totul singură. Şi, mai grav, nu mai râsese de atunci, fiindu-i teamă că dacă începea să râdă n-o să se mai poată opri. Oricât au tachinat-o şi au îmboldit-o fraţii ei, nu au reuşit să-i smulgă nici măcar un zâmbet. Cora se temuse că noii ei prieteni aveau s-o învinuiască pentru incident şi pentru dispoziţia posomorâtă a Joannei, însă nici Will şi nici Stella nu fuseseră de faţă, iar când li s-a povestit scena, au fost de părere că fetele, fiinţe caraghioase, se pun mereu pe chicotit fără vreun motiv serios.

Iar lucrul cel mai trist era că interesul entuziast al Corei pentru Blackwater scăzuse. Nu considera că incidentul fusese o pedeapsă a lui Dumnezeu, evident că nu!, dar poate că existau locuri întunecate şi vulnerabile în toţi oamenii, locuri pe care era mai bine să nu le cerceteze. Apoi a sosit Luke, traversând parcul comunal şi strângând la piept o valiză. Când a văzut-o în prag, aproape că a zbughit-o la fugă.

Mai târziu în aceeaşi săptămână, Joanna şi-a aşezat mâinile în poală şi l-a scrutat pe doctorul cu părul negru ca tăciunele, privindu-l cu neîncredere.

— Nu-ţi face griji, i-a spus el, încercând să se poarte voios şi prietenos, însă Jo nu s-a lăsat întru totul păcălită. Trebuie doar să faci ce ţi se spune şi totul va fi în regulă. Spune-i tu, Cora!

Iar Cora, care purta eşarfa cu păsări brodate, a spus:

— E în regulă… Mi-a făcut-o şi mie o dată, iar în noaptea aceea am dormit mai bine decât dormisem de ani întregi.

Se aflau în cea mai mare încăpere din casa Corei, cu toate luminile stinse. Ploua molcom, fără convingerea ameninţătoare a unei furtuni, care ar fi făcut atmosfera din casă tihnită, iar Joannei îi era frig. Pe o canapea mare, aşezată sub geam, mama ei era aşezată între Cora şi Martha, iar cele trei femei se ţineau de mână: ai fi zis că se pregăteau să participe mai curând la o şedinţă de spiritism, decât la un proces cu nimic mai misterios (aşa se exprimase Luke) decât extracţia unui dinte.

Doar Martha se declarase împotriva planului de a hipnotiza fetiţa pentru a afla ce se întâmplase în ziua în care se petrecuse Incidentul Râsului, cum îi spunea ea.

— Drăcuşorul ne crede pe toţi nişte bucăţi de carne, iar tu eşti gata să-i laşi pe mână mintea şi amintirile unui copil? se indignase ea, muşcând dintr-un măr până la cotor. Hipnoză! El inventează chestiile astea. Cuvântul „hipnoză” nici măcar nu există.

Chestiunea hipnozei nu fusese ridicată până nu fuseseră rezolvate alte probleme. Domnul Caffyn, temându-se pentru slujba şi cariera lui, pregătise un raport în zilele de după incident, alcătuind o listă cu numele fetiţelor implicate, cu vârstele şi adresele lor, cu ocupaţia fiecărui tată, cu mediile de la şcoală, iar la final adăugase o schemă pe care marcase poziţia fiecărei fete în bancă. Îl deranja prezenţa Corei în sat, însă nici prin gând nu i-ar fi trecut să o spună. Micuţa Harriet fusese de acord să răspundă la câteva întrebări, stând cuibărită în braţele mamei ei. A

oferit o descriere atât de detaliată a unui şarpe încolăcit, care îşi deschidea aripile ca nişte umbrele, încât a fost găsită a fi un copil dulce, dar o mincinoasă teribilă. (Francis, care asculta la uşă, s-a întrebat: „Oare un mincinos teribil minte foarte prost sau e foarte priceput la minciuni?”) Naomi Banks, de la care pornise totul, refuzase să spună altceva în afara faptului că nu avea idee ce fusese în capul ei; i-a rugat s-o lase în pace. Părinţii fetiţelor erau încântaţi de ideea ca odraslele lor să fie consultate de un doctor din Londra, iar micuţele au fost declarate, pe rând, ca având o sănătate de fier (cu excepţia a cinci cazuri de viermi intestinali, care au fost tratate pe loc şi nu ar fi putut oricum să le explice criza de isterie).

Luke, care îi fusese prezentat Stellei Ransome la prânz (şi observase roşeaţa din obrajii ei), spusese:

— Probabil că la mijloc există o problemă, o amintire comună sau o frică pe care o împărtăşesc. Întrebarea este cum le putem domoli frica, de vreme ce fetele nu pot sau nu vor să vorbească despre ea?

Stella se juca întruna cu mărgelele albastre pe care le purta la încheietură. Îi plăcea doctorul londonez care stătea mereu încruntat. „Însă tare neplăcut trebuie să fie pentru un om să fie atât de urât!”, şi-a spus ea.

— Mi-a povestit Cora că practicaţi hipnoza – am pronunţat corect? – şi că aceasta ar putea cumva s-o ajute pe Joanna. I-ar plăcea, îi place tot ce e nou. O să scrie cu siguranţă despre asta în caietul pentru şcoală.

Luke era tentat să ia mâna micuţă a Stellei în mâna sa şi să-i spună că da, cu siguranţă avea să ajute. Că fiica ei avea să povestească, relaxată, ce văzuse şi ce auzise în ziua aceea, dacă se întâmplase ceva, şi că atunci când se va trezi avea să fie din nou binedispusă. Dar ambiţia lui s-a clătinat în faţa ochilor albaştri ce-l priveau plini de încredere. I-a spus:

— Ar putea să fie de ajutor, dar e posibil şi să nu ajute. Nu cred, însă, că-i poate face vreun rău.

Conştiinţa îl mustra cu insistenţă, aşa că a adăugat:

— Nu am încercat niciodată să hipnotizez un om atât de

tânăr. E posibil să se împotrivească şi să râdă de mine.

— Să râdă! a exclamat Stella. Vai, cât m-aş bucura dacă ar râde!

— Când am fost hipnotizată, a intervenit Cora în timp ce turna ceai, m-am simţit ca şi cum aş fi fost curăţată ca un coş de sobă, cum se zice. A fost odihnitor şi nu am spus prea multe. Nu aveţi de ce să vă temeţi: nu e nimic ciudat, e vorba doar de felul în care funcţionează mintea.

Ceaiul s-a vărsat în farfurioară, lumina de pe perete s-a estompat.

— Îmi imaginez că până va ajunge Joanna de vârsta mea sau de a ta, toate astea vor fi atât de obişnuite, încât vor fi hipnotizatori pe High Street, printre farmacii şi magazine cu pantofi. (De peste umărul ei, Will cel absent ar fi privit scena cu o expresie gravă, însă Cora a hotărât să ignore gândul acesta.)

— Şi vor avea ghivece cu flori în geam, a răspuns Stella, plăcându-i ideea unor cabinete de hipnotizatori. Şi asistente cu bluze albe. Nimeni nu va mai avea vreodată secrete... vouă nu vă e cald? Putem să deschidem un geam? Şi tare mi-ar plăcea s-o văd pe Joanna fericită din nou.

Abia atunci s-a întrebat ce părere ar fi avut Will: soţul ei nu-l cunoscuse încă pe doctor şi nici nu manifestase vreun entuziasm în sensul acesta, iar Cora presupunea că s-ar fi putut înfuria la gândul că Jo urma să fie supusă unei proceduri al cărei nume nu ştia să-l pronunţe mama ei. Dar era sigură că prietena ei, Cora, nu ar fi făcut niciodată ceva ce să nu agreeze William. Era tare bine să ştie, îşi spunea ea – care nu simţise în viaţa ei împunsătura geloziei şi nici nu şi-o putea imagina – că soţul ei era plăcut cu atâta loialitate şi atâta stabilitate.

— Deschideţi geamul un pic mai larg! a adăugat ea. În ultima vreme mi-e cald întruna.

Cora s-a întors către Luke, care luase mâna Stellei cu un gest cavaleresc, sperând că ea n-avea să observe că îi lua pulsul (şi da, era aşa cum bănuise: pulsul i se simţea groaznic de puternic şi de accelerat, sub pielea străvezie).

— Ei bine, ce-ar fi s-o chemăm pe Jo şi să vedem dacă e

dispusă să încerce?

Şi întrucât s-a dovedit dispusă să încerce („Am să fiu un *experiment?”),* s-a aşezat pe canapeaua cea mai comodă, ridicând privirea spre tavan, în locul în care ipsosul începuse să se scorojească. Era greu să ia toată treaba în serios, având în vedere că o auzise pe Cora numindu-l pe doctor Drăcuşor, poreclă care i se potrivea cât se poate de bine (ar fi trebuit să poarte o furcă, nu o geantă de doctor!).

Trăgând un scaun lângă ea şi aplecându-se, în aşa fel încât fata a simţit mirosul de lămâie emanat de cămaşa lui, doctorul Garrett i-a spus:

— Iată ce se va întâmpla! Nu vei dormi, iar eu nu voi avea nicio putere asupra ta, dar te vei simţi mult mai comod, mai relaxată şi mai liniştită decât te-ai simţit vreodată. Am să-ţi pun câteva întrebări – despre ce-ai mai făcut, despre ziua aceea – şi vedem apoi ce putem afla în legătură cu ce s-a întâmplat şi cu ce ai simţit tu.

— În regulă, i-a răspuns ea.

Dar nu aveţi ce să aflaţi despre ziua aceea şi despre râsete, s-a gândit ea. *Dacă aş fi ştiut ceva, aş fi spus deja.* S-a uitat spre mama ei, iar Stella i-a trimis un pupic.

— Vezi semnul acela de pe perete, de deasupra focului, unde e un pic scorojită vopseaua? Vreau să-l priveşti cu atenţie, oricât de tare vei simţi că ţi se îngreunează pleoapele, oricât de tare ai să simţi că te dor ochii…

Au urmat şi alte instrucţiuni, rostite în şoaptă şi ca şi cum s-ar fi aflat la mare depărtare: să-şi lase mâinile să cadă, să-şi lase gâtul moale, să respire încet, să-şi lase gândurile să hoinărească în alte încăperi… Simţea că îi este imposibil să mai ţină ochii deschişi şi fixaţi asupra punctului acela, iar când i s-a dat voie să-i închidă, a făcut-o oftând şi cu o asemenea uşurare, încât aproape că a căzut de pe canapea. Abia mai târziu a aflat ce-a spus când se afla în starea aceea dintre trezire şi vis (i-au povestit că a bălmăjit ceva despre Naomi Banks şi despre un Leviatan, însă nu păruse deloc înspăimântată). Tot ce-şi amintea era că la un moment dat a auzit o bătaie politicoasă în uşă, hârşâitul uşii pe covor când s-a deschis, iar apoi vocea tatălui ei, pe

un ton ridicat şi furios cum nu-l mai auzise până atunci.

Will şi-a văzut fiica întinsă pe o canapea neagră, cu braţele atârnându-i de o parte şi de alta a corpului, cu gura pe jumătate deschisă, în timp ce o creatură stătea aplecată deasupra ei şi şuşotea ceva. Când se întorsese din plimbarea prin parohie, găsise casa goală şi, strigând-o şi căutând-o pe Stella, descoperise chiar pe biroul lui un bilet prin care era invitat la Cora, dacă dorea să li se alăture. Traversând parcul comunal, şi-a imaginat părul blond al Stellei şi pe cel ciufulit al Corei, capetele lor înghesuite în dreptul unei ferestre, la lumina unei lămpi, amândouă aşteptându-i nerăbdătoare sosirea; grăbise pasul.

Ştiuse, bineînţeles, că venea doctorul Garrett şi sosirea lui îl deranja. Satul avusese destul de suferit în ultima vreme: atâţia londonezi, zvonurile despre şarpe… Fusese un an dificil. Chiar nu meritau o clipă de pace? Apoi s-a gândit cu câtă căldură vorbea Cora despre doctor şi cu câtă mândrie le povestise despre operaţia reuşită prin care salvase viaţa unui om. Ajunsese la concluzia că doctorul putea fi genul de persoană pe care să o agreeze. Avea să fie scund, slăbănog şi neliniştit, s-a gândit el, ajungând în dreptul umbrei Stejarului Trădătorului. Avea să aibă o mustaţă lungă şi tot felul de aversiuni ciudate faţă de diferite mâncăruri şi băuturi. Probabil că bietului om i-ar fi prins bine o pauză la ţară, având în vedere starea sănătăţii lui.

Martha îi deschisese uşa cu o expresie ciudată, parcă nu putea să-l privească în ochi. Asta îi contrazicea într-o asemenea măsură firea directă şi sinceră, încât bărbatul s-a simţit tulburat cu mult înainte să fi deschis uşa şi să fi văzut o fiinţă cu sprâncenele negre aplecată deasupra fiicei sale, şoptindu-i ceva. Fetiţa stătea nemişcată, ca şi cum ar fi fost înmărmurită de o lovitură. Avea capul dat pe spate şi în ochii pe jumătate deschişi avea o privire pierdută. Preţ de o clipă, bărbatul a rămas înmărmurit de şoc şi de supărare; când le-a văzut pe Stella şi pe Cora, care urmăreau scena cu mare calm, aşezate pe o canapea din apropiere, şi-a dat seama că ele erau complice şi a fost cuprins de o furie pe

care nici Şarpele din Essex, nici Cracknell şi nici vreun alt eveniment din straniile luni recente nu reuşiseră să i-o provoace. N-ar fi putut spune cu siguranţă ce credea că se întâmplă în camera aceea cu mobilă frumoasă, ale cărei perdele erau scoase pe geam de vântul puternic, dar simţea un soi de repulsie: era fiica lui cea care murmura ceva – în latină chiar? – şi stătea întinsă ca un peşte pe o piatră de la mal! A traversat încăperea şi, băgându-şi degetele pe sub gulerul bărbatului aplecat, a încercat să-l ridice de pe scaun. Dar dacă pastorul era puternic, doctorul era greu: s-a iscat o încăierare pe care Cora a găsit-o amuzantă la început, înainte de a începe să se teamă că Will, purtat de avântul temperamental al indignării, ar putea chiar să-i facă rău prietenului ei. S-a gândit la oaia care se zbătea în noroi, la muşchii ce se încordaseră pe braţul lui Will când se lupta s-o scoată. S-a ridicat în picioare şi a exclamat:

— Domnule Ransome… Will! E doar doctorul Garrett… Nu vrea decât să fie de ajutor!

Joanna, înspăimântată şi ameţită, s-a rostogolit de pe canapea, a căzut pe jos şi s-a lovit de lemnul tare al unui scaun. A ridicat privirea spre tavan şi a spus „Vine!”, apoi şi-a dus mâinile la ochi şi s-a ridicat în fund. Stella, care aproape că începuse să moţăie, în ciuda frigului care intra pe fereastra deschisă, şi-a privit surprinsă soţul („Dragule, vezi că umpli de apă covorul Corei!”) şi s-a dus lângă fiica ei.

— Cum te simţi? Ţi-e rău? Te-ai lovit la cap?

— Era atât de *uşor,* i-a răspuns Joanna, frecându-şi fruntea pe care începuse să apară un cucui alburiu.

Şi-a mutat privirea de la doctor la tatăl ei şi, văzând că cei doi bărbaţi stăteau rigizi, pe cât de departe unul de altul le permitea încăperea, a întrebat:

— Ce s-a întâmplat? Am făcut ceva rău?

— *Tu* n-ai făcut nimic rău, i-a răspuns Will.

Şi cu toate că nu şi-a desprins ochii de pe doctor, Corei îi era destul de clar pe cine era cel mai furios. A simţit ca un fel de gheară ce-i strângea gâtul. Amintindu-şi de bunele

maniere, s-a aşezat între cei doi bărbaţi şi a zis:

— Luke, el este William Ransome, prietenul meu.

Prietenul meu, s-a gândit Luke. *N-am auzit-o niciodată rostind „soţul meu” sau „fiul meu” cu atâta mândrie.*

— Will, acesta este doctorul Luke Garrett… Ce-ar fi să daţi mâna? Ne-am gândit să încercăm s-o ajutăm pe Joanna, n-a mai fost în apele ei de când a avut loc incidentul de la şcoală.

— Să ajutaţi? Cum? Ce făceaţi?

Will a ignorat mâna întinsă cu un rânjet sardonic de doctor (cel puţin aşa i se păruse lui).

— S-a lovit, uită-te şi tu! Aveţi noroc că nu a leşinat!

— Cu hipnoză! a intervenit Joanna mândră.

Fusese un experiment! De-abia aştepta să scrie mai târziu despre tot ce se întâmplase.

— Lasă că-i povestim mai târziu, i-a răspuns Stella, căutându-şi haina.

Toată lumea se răstea, era atâta gălăgie! O durea capul.

— Mă bucur să vă cunosc, pastore, a rostit Luke, băgând mâinile în buzunare.

Will s-a întors cu spatele spre amica lui.

— Pune-ţi haina, Stella, tremuri – de ce au lăsat să se facă atât de frig? Da, Jo, poţi să-mi povesteşti totul mai târziu. Bună ziua, doctore Garrett, poate că ne vom mai întâlni vreodată.

Ca purtat pe un val de politeţe, Will a părăsit încăperea urmat de soţie şi de fiică, fără să arunce măcar o privire spre Cora. În clipa aceea, ea ar fi fost la fel de recunoscătoare pentru o privire, cât pentru un zâmbet.

— Eu am fost experimentul! au auzit-o pe Joanna spunând în timp ce ieşea pe uşă. Şi acum mi-e foame.

— Un tip absolut fermecător, a rostit Luke.

„Deci ăsta a fost grasul cu jambiere”, şi-a spus el. „Arată ca un fermier cu idei mai presus de poziţia sa şi are ditamai părul în cap, nici urmă de chelie. Iar în prezenţa lui, Cora Seaborne – incredibil! – a părut un copil buimac, prins pe picior greşit şi ruşinat.”

Martha s-a ridicat de pe canapeaua de unde privise

tăcută întreaga scenă şi, aruncând o privire dispreţuitoare spre doctor, a venit lângă prietena ei.

— Plecarea din Londra n-a adus nimic bun, a rostit ea. Ţi-am mai spus doar!

Cora şi-a lăsat obrazul pe umărul Marthei şi a răspuns:

— Şi mie mi-e foame. Şi vreau vin.

5

Edward Burton s-a aşezat pe patul îngust şi a deschis pachetul învelit în hârtie pe care îl ţinea în poală. Aşezată pe un scaun cu spătar înalt, sub o gravură ce înfăţişa Catedrala St Paul, musafira lui şi-a înecat cartofii prăjiţi în oţet, iar aburii calzi şi aromaţi care s-au ridicat i-au stârnit pofta de mâncare, pentru prima oară după săptămâni întregi. Femeia îşi purta părul blond într-o coadă împletită şi înfăşurată în jurul capului ca o coroană. Pacientului i se părea că arată ca un înger, asta dacă un înger ar fi putut fi înfometat şi dacă nu l-ar fi deranjat să aibă un pic de grăsime pe bărbie şi o pată verde, de mazăre, pe mânecă.

Martha l-a privit cu răbdare în timp ce mânca şi se simţea aproape la fel de mândră ca Luke atunci când îi cususe rana. Era a treia ei vizită la patul bolnavului, iar obrajii tânărului prinseseră culoare. Le făcuse cunoştinţă Maureen Fry, care nu numai că era dispusă să-l viziteze la domiciliu pe Burton pentru a-i scoate copcile de pe cusătura ce se vindeca, ci îi era şi rudă lui Elizabeth Fry, moştenind conştiinţa socială a familiei. Pentru ea, îndatoririle unei asistente depăşeau cu mult pansarea rănilor şi spălarea sângelui de pe podelele spitalului. O întâlnise pentru prima oară pe Martha la o întrunire a femeilor preocupate de chestiuni sindicale şi, bând o ceaşcă de ceai tare, descoperiseră că doctorul Luke Garrett („Tocmai el, dintre toţi oamenii de pe lumea asta!”, exclamase Martha, clătinând din cap) era legătura dintre ele. Când Martha o însoţise pentru prima oară pe sora Fry în casa în care locuiau Edward Burton şi mama lui în Bethnal Green, descoperise o locuinţă mică. Aveau probleme cu canalizarea, din cauza cărora în aer domnea un miros de

amoniac, însă atmosfera era plăcută. În încăperi pătrundea puţină lumină, doar atâta câtă reuşea să treacă printre rufele puse la uscat pe sârmele atârnate între case, ca flamurile unei armate ce se apropia, însă pe masă erau mereu flori, aşezate cu grijă într-un borcan de gem clătit bine. Doamna Burton îşi câştiga traiul spălând rufe şi făcând covoare din cârpe, folosindu-se de rămăşiţele găsite pe ici şi colo. Asemenea covoare erau întinse şi pe podelele celor trei camere micuţe, conferindu-le culoare. Nu-i trecuse niciodată prin cap că era posibil ca Edward al ei să nu se mai facă bine şi să nu se întoarcă la firma de asigurări unde lucra de cinci ani ca funcţionar. Aşa că avea în faţă o lungă perioadă în care urma să-l îngrijească plină de stoicism.

Prima vizită nu fusese deloc satisfăcătoare, Edward Burton stătuse tot timpul într-un colţ, palid şi tăcut. Doamna Burton se zbătea între încântarea că fiul ei fusese salvat şi senzaţia supărătoare că bărbatul care se întorsese acasă de pe masa de operaţie nu era acelaşi cu cel care se urcase pe masă:

— E atât de tăcut, spusese ea, frângându-şi mâinile şi împrumutând batista surorii Fry. E ca şi cum vechiul Ned a sângerat până a dispărut de tot, iar în locul lui am primit altul, pe care trebuie să ajung să-l cunosc mai bine înainte să pot spune că este fiul meu.

Cu toate astea, în zilele următoare, Martha s-a trezit că e îngrijorată de faptul că Burton nu mânca destul, i-a testat puterea şi rezistenţa picioarelor făcând câte o plimbare scurtă. O săptămână mai târziu s-a întors cu peşte prăjit şi cartofi, cu un săculeţ de portocale şi cu nişte exemplare părăsite de Francis din *The Strand.* Edward a început să mănânce cu poftă. Pentru Martha – obişnuită cu Cora, cu conversaţiile ei nesfârşite şi cu izbucnirile bruşte de bucurie sau de tristeţe –, compania lui era liniştitoare. Bărbatul răspundea la orice spunea ea înclinând uşor capul şi ascultând cu atenţie, adesea nerăspunzând nimic. Uneori simţea o durere ascuţită în locul în care îi fusese tăiată coasta – simţea ca un fel de crampă, ca şi cum toate fibrele

încercau să se împletească – şi îşi ţinea răsuflarea, ducând o mână în spaţiul gol unde fusese odinioară os şi aşteptând să treacă. Martha nu spunea nimic în clipele acelea, doar stătea în tăcere lângă el şi, când bărbatul ridica din nou capul, îl ruga:

— Mai povesteşte-mi o dată cum a fost construit Blackfriars Bridge!

În după-amiaza aceea, în timp ce ploaia se aduna în şanţurile de pe străzile din Tower Hamlets şi se scurgea din jgheaburi, Edward i-a spus:

— A venit din nou să mă vadă scoţianul acela. S-a rugat cu mine şi mi-a lăsat nişte bani.

Era vorba despre John Galt, a cărui misiune în Bethnal Green adusese Evanghelia în oraş, alături de cumpătare şi de o îmbunătăţire a igienei personale. Martha auzise de el – îi văzuse fotografiile, care surprindeau oraşul în ipostaza sa cea mai sumbră – şi îi deplângea blânda conştiinţă creştinească.

— S-a rugat, zici? a rostit ea clătinând din cap. Să n-ai niciodată încredere într-un făcător de bine.

Ca de obicei, nu-i plăcea legătura dintre virtute şi acoperişurile bine izolate de ploaie.

— Nu e vorba doar că *face* bine, i-a răspuns Edward, căzând pe gânduri şi privind cu atenţie un cartof prăjit, înainte de a-l băga în gură. Cred că el chiar *este* bun.

— Dar nu înţelegi că tocmai asta e problema: nu e o chestiune de bunătate, e o chestiune de datorie! Tu crezi că e un gest de bunătate să vină, să-ţi aducă nişte bani, să te întrebe dacă pereţii au igrasie şi să te lase în mâinile Domnului, oriunde ar fi ele! Dar e dreptul nostru să trăim în condiţii decente, nu ar trebui să fie considerat un cadou primit de la cei mai buni decât noi... Vai! a izbucnit ea în râs. Vezi cât de uşor mi-a ieşit pe gură exprimarea asta? *Cei mai buni decât noi.* Şi de ce să fie mai buni decât noi, pentru că n-au pus niciodată bani pe cursele de câini sau nu s-au îmbătat?!

— Şi atunci ce-ai de gând să faci? a întrebat-o bărbatul, cu o bună dispoziţie atât de bine ascunsă, încât doar

Martha şi-ar fi dat seama că era amuzat.

Femeia a terminat de mâncat şi, ştergându-se la gură de ulei cu dosul palmei, i-a răspuns:

— Planurile sunt puse în mişcare, Edward Burton, ascultă-mă pe mine! I-am scris unui bărbat care ne poate ajuta – întotdeauna se ajunge la bani, până la urmă, nu? La bani şi la influenţă, iar Dumnezeu ştie că n-am niciun ban şi nici prea multă influenţă, dar mă voi folosi de ceea ce am.

S-a gândit pentru o clipă la Spencer şi la felul cum el o privea, un pic pieziş; s-a simţit ruşinată.

— Mi-aş dori să pot ajuta şi eu, i-a răspuns Edward.

A făcut un gest spre picioarele lui slăbănoage – acum mai slăbănoage ca niciodată, nu mai putea face nici zece paşi fără să i se taie răsuflarea. Părea dezolat. Îşi văzuse de viaţa lui în oraşul acela fără să se gândească măcar la poziţia sa în lume, până când femeia asta, cu părul ca o frânghie blondă, cu felul ei energic de a vorbi, s-a proţăpit pe unul dintre covoarele făcute de mama lui şi a început să-i povestească indignată despre ceea ce vedea pe străzile Londrei. Acum avea să-i fie imposibil să mai meargă prin cartierul Bethnal Green fără a se gândi că labirintul întunecat de case sărăcăcioase are o conştiinţă proprie, care exercită o înrâurire asupra celor care locuiesc în el. Noaptea, când mama lui dormea, scotea rolele de hârtie albă şi desena clădiri înalte, vaste, în care intra multă lumină pe ferestre şi care aveau apă curată curentă.

Martha şi-a scos umbrela de sub scaun, a scuturat-o uşor, oftând la vederea ploii ce încă lovea în geam.

— Nu ştiu deocamdată, i-a spus ea. Încă nu ştiu nici ce pot face eu. Dar ceva o să se schimbe, cu siguranţă. Nu simţi?

Bărbatul nu era sigur că simte ceva, dar apoi Martha l-a sărutat pe obraz şi i-a strâns mâna, ca şi cum nu s-ar fi putut hotărî care dintre acele două saluturi se potrivea mai bine relaţiei dintre ei. S-a oprit în pragul uşii, auzind că tânărul rosteşte în urma ei:

— A fost vina mea, să ştii.

— Vina ta? Dar ce s-a… Ce-ai făcut?

Era atât de straniu ca el să vorbească din proprie iniţiativă, încât Martha se temea şi să se mişte, ca nu cumva să-l facă să dea înapoi.

— Asta, i-a răspuns el şi şi-a atins uşor pieptul. Ştiu cine a făcut-o şi de ce. Să ştii că am meritat-o. Şi dacă nu asta… ceva tot meritam.

Martha s-a întors pe scaunul pe care stătuse mai devreme, fără să spună nimic, întorcând capul pentru a smulge un fir ce se iţea din mâneca hainei. Tânărul şi-a dat seama că era un gest de discreţie ce trăda atenţia faţă de el, că voia să-i fie uşor să vorbească, iar prin inima lui rănită a trecut un fior.

— Eram o persoană atât de banală! a început el să povestească. Aveam o viaţă incredibil de banală. Strânsesem ceva economii şi voiam să mă mut singur, cu toate că nu mă deranja nici să locuiesc aici, m-am înţeles dintotdeauna bine cu mama. Nu mă deranja nici slujba pe care o aveam, cu toate că uneori mă mai plictiseam şi desenam clădiri ce nu vor fi construite niciodată. Acum mi se spune că sunt un miracol sau ce cuvânt s-o mai folosi astăzi pentru miracol.

— Nu există vieţi banale.

— În orice caz, a fost vina mea, a continuat el.

I-a povestit cât de mulţumit fusese la biroul său de la Holborn Bars, aşteptând să sune ceasul şi să sosească ora libertăţii. Se bucura de o popularitate pe care nici nu o căutase şi care nici nu-l încânta. Bănuia că tovarăşii lui erau păcăliţi de înălţimea lui şi de cât de spiritual era, de replicile spontane şi acide pe care acum de-abia îşi mai aducea aminte că fusese în stare să le născocească. Edward, cel care fusese înjunghiat în umbra catedralei, nu era bărbatul tăcut pe care îl cunoştea Martha. Acest alt bărbat râdea mereu de câte ceva, era temperamental, se aprindea imediat şi se liniştea la fel de repede. Cum dispoziţiile proaste treceau teribil de repede, el nu băga niciodată de seamă că loviturile lui ironice şi nepăsătoare puteau face rău, un rău de durată. Însă loviturile cădeau întruna şi provocau mult rău.

— Îl tachinam doar. Nu ne-am gândit cine ştie ce la asta. Şi nu părea să-l deranjeze. Nici n-aveai cum să-ţi dai seama, când era vorba despre Hal. Oricum arăta întotdeauna nefericit, aşa că ce mai conta?

— Hall? l-a întrebat Martha.

— Samuel Hall. Nu i-am spus niciodată Sam. E şi ăsta un semn, nu?

„Nu, nu părea să-l deranjeze”, şi-a spus Burton, însă în timp ce-i povestea Marthei, se simţea îngrozitor de ruşinat. Samuel Hall, care nu fusese binecuvântat cu o înfăţişare plăcută sau cu o personalitate simpatică; îmbrăcat în haina sa ternă, ajungea la serviciu cu un minut înaintea începerii programului şi pleca cu un minut după încheierea lui; era exagerat de sârguincios şi cu totul banal. Însă ei îl *remarcaseră* – cu prea multă uşurinţă, poate, şi în speranţa că aveau să scoată la suprafaţă un umor bine îngropat – şi Edward, râzând, fusese mereu în prima linie.

— Nu mă puteam abţine să nu găsesc ceva teribil de amuzant la nefericirea lui. Înţelegi? Era imposibil să-l iei în serios. Ar fi putut să dea ortul popii chiar acolo, la biroul lui, iar noi am fi izbucnit cu toţii în râs.

Apoi micul şi monotonul Samuel Hall – dincolo de ochelarii căruia ochii săi tulburi priveau cu duşmănie lumea – se îndrăgostise. Îl văzuseră într-un bar întunecos din apropiere de Digul Tamisei, râzând, îmbrăcat cu o haină mult mai elegantă decât cea ternă pe care o purta de obicei. Îl văzuseră sărutând mâna unei femei pe care gestul lui nu o deranja. Nimic n-ar fi putut fi mai amuzant, li s-a părut lor. La lumina lămpilor şi ameţiţi de bere, nici c-ar fi putut găsi pe lumea asta ceva mai absurd. Burton nu-şi mai amintea exact ce se spusese sau cine rostise cuvintele, ţinea minte doar că la un moment dat el fusese cel care o luase pe acea femeie în braţe, lăsând-o siderată, şi că o sărutase cu o pasiune mult prea ostentativă ca să nu fi fost batjocoritoare.

— N-am avut nicio intenţie rea, am făcut-o doar ca să-i fac pe ceilalţi să râdă… Când am ajuns acasă în seara aia, nici n-aş fi fost în stare să spun unde fusesem.

Însă în săptămâna care a urmat, biroul lui Hall a rămas gol şi nimeni nu s-a întrebat unde plecase sau de ce. Nu le-a trecut prin cap că, stând singur în camera lui, pe singurul scaun pe care îl avea, toate resentimentele şi frustrările din viaţa lui Hall – toate loviturile suferite, fie ele reale sau imaginare – se îmbinaseră într-o ură implacabilă faţă de Edward Burton.

— Într-o seară m-am oprit în faţa catedralei să mă uit la dom – m-am întrebat mereu cum de stă în picioare domul acela, tu ţi-ai pus vreodată problema? Pe trepte erau nişte păsări negre şi mi-am amintit că atunci când eram mic mi s-a spus că şi corbul este un fel de cioară, iar mai multe ciori laolaltă se poartă ca nişte corbi. Apoi cineva s-a împiedicat de mine – aşa a fost, ca şi cum ar fi dat peste mine, pierzându-şi echilibrul. Am exclamat „Ai grijă!” şi am văzut că omul acela era Samuel Hall, care nu se uita la mine, ci îşi continua drumul în fugă, ca şi cum din cauza mea întârziase undeva.

Mai făcuse câţiva paşi la umbra catedralei şi se simţise dintr-odată teribil de obosit. Simţindu-şi cămaşa udă, băgase mâna pe sub haină şi o scosese de-acolo scăldată în sânge. Apoi noaptea s-a lăsat mai devreme şi tare repede, aşa că Edward s-a întins pe trepte, ca să se odihnească.

În încăpere se lăsase întunericul. Bărbatul s-a întins spre o lampă şi a aprins-o. La lumina acesteia, Martha a văzut că-şi ţinea faţa slăbită întoarsă de la ea, ruşinat şi timid. Obrajii cu pomeţii înalţi se îmbujoraseră.

— Nu e vorba despre vină şi pedeapsă, i-a spus ea. Nu aşa funcţionează lumea asta. Dacă am primi cu toţii ceea ce merităm…

Martha avea sentimentul că tânărul îi oferise un dar pe care era teribil de uşor să-l nesocotească. Ceva se schimbase între ei, Martha îi datora acum un semn de încredere.

— Nu avem cum să ocolim asta, dacă vrem să ne trăim vieţile, a continuat ea. Să facem rău, vreau să spun. Cum am putea evita să provocăm suferinţă celor din jur?! Singura soluţie ar fi să ne izolăm undeva, să nu mai vorbim,

să nu mai acţionăm.

Ar fi vrut să-i răspundă cu aceeaşi monedă a încrederii şi, încercând să găsească sursa sentimentului ei de vinovăţie, chipul lui Spencer îi tot apărea în minte, nedându-i pace.

— Dacă am primi cu toţii exact ceea ce merităm, în clipa asta mi-aş aştepta şi eu pedeapsa. Şi cred că ar fi mai grea, un cuţit în inimă e o nimica toată – tu nu ai ştiut că ai provocat o suferinţă mare, însă eu ştiu şi cu toate astea continui să fac rău!

În vreme ce tânărul o asculta tăcut, i-a povestit despre bărbatul care o iubea („El crede că îşi ascunde sentimentele, însă nimeni nu poate ascunde dragostea…”). I-a povestit despre timiditatea lui, despre felul în care încerca să facă fapte bune şi de dragul de a fi bun, dar şi fiindcă astfel credea că avea să-i facă ei pe plac.

— Averea lui Spencer este obscen de mare, e pur şi simplu obscenă – are atât de mulţi bani, încât nici nu ştie exact câţi are! Dacă l-aş lăsa să mă iubească şi m-aş preface că-l iubesc şi eu, iar asta l-ar împinge să facă lucruri bune… ar fi un lucru atât de grav? Este oare o inimă frântă un preţ prea mare de plătit pentru un oraş mai bun?

Burton a zâmbit şi a ridicat mâna:

— Păcatele îţi sunt iertate, a rostit el.

— Îţi mulţumesc, părinte! i-a răspuns ea râzând. Ştii, întotdeauna am fost de părere că ăsta este marele avantaj al oamenilor religioşi: că pot scăpa uşor de vină, fiind apoi liberi să treacă la următoarele păcate. Ei, bine, a continuat ea făcând un gest către fereastră şi către cerul tot mai întunecat de dincolo de ea, trebuie să plec, altfel o să pierd trenul.

Când i-a strâns mâna pentru a-şi lua rămas-bun, bărbatul i-a păstrat palma într-a sa şi a tras-o uşor în jos, sărutând-o. Atunci a văzut Martha pentru prima oară vitalitatea ce sălăşluise odinioară în degetele acelea lungi, în picioarele întinse sub pătură.

— Să mai vii! i-a spus el. Să mai vii curând!

După ce a plecat Martha, bărbatul a mai stat multă vreme pe scaunul pe care fusese aşezată ea, făcând planuri

pentru o grădină pe care ar fi putut s-o împartă toţi vecinii din cartier.

6

În Colchester ploaia era domoală şi părea că de-abia cade. Picăturile mai curând zăboveau prin aer, ca şi cum întregul oraş ar fi fost învăluit într-un nor palid. Thomas Taylor îşi încropise o prelată şi stătea mulţumit sub ea, mâncând prăjituri alături de Cora Seaborne, care venise în oraş după ziare şi cărţi, dar şi după mâncare mai bună decât cea care se găsea în Aldwinter („Pâinea şi peştele proaspăt sunt în regulă”, îi explicase ea, „dar nu găseşti un pic de marţipan nici pentru toate averile lumii”). El bănuia că trecătorii erau plăcut surprinşi să vadă o femeie atât de bogată (chiar dacă nu neapărat aranjată) lângă el şi spera ca în după-amiaza aceea să aibă o creştere a profitului. Între timp, aveau multe de discutat.

— Ce mai face Martha? a întrebat el, tutuind-o pe femeia care, de câte ori venea în oraş, îşi exprima dezaprobarea faţă de el, dar reuşea să-l binedispună. Mai are ideile alea ale ei?

A lins o firimitură de pe deget şi s-a uitat în sus, spre soarele care se ivea timid de după un nor.

— Dacă ar exista dreptate pe lumea asta, i-a spus Cora, dar ştim amândoi că nu există, Martha ar fi în Parlament, iar tu ai avea o casă a ta.

De fapt, bărbatul avea un apartament frumuşel la parterul uneia dintre fostele vile din Colchester, primea o pensie bună şi un venit chiar mai bun, dar n-a vrut să-şi dezamăgească prietena.

— Dacă dorinţele ar fi cai, i-a răspuns el oftând şi dându-şi ochii peste cap în direcţia căruţului care mai târziu avea să-l poarte spre casă, aş face o avere din bălegar. Şi cum sunt oamenii din sat, din Aldwinter? A ieşit Şarpele din Essex şi i-a înfulecat pe toţi direct din paturi?

A scrâşnit din dinţi, crezând că femeia avea să râdă, însă ea s-a încruntat, îngândurată.

— Tu te simţi vreodată tulburat de gânduri obsedante? I-

a întrebat ea, făcând un gest larg spre ruine, de care atârnau zdrenţe de draperii ude, iar o oglindă aşezată deasupra unui şemineu spart surprindea furtiv câte o scenă dinăuntru.

— Niciodată, i-a răspuns el voios. Sunt un om destul de religios. N-am răbdare pentru chestiile supranaturale.

— Nici măcar noaptea?

Noaptea, Thomas Taylor stătea cuibărit în pat, sub o plapumă zdravănă, şi asculta sforăitul fiicei sale, în camera de alături, cu stomacul plin de sendvişuri cu brânză prăjită.

— Nici măcar atunci, i-a răspuns el. Nu e nimic aici, în afară de lăstunii de casă.

Cora a mâncat ultima bucată de prăjitură şi i-a spus:

— Cred că întregul sat e bântuit. Numai că... am impresia că se bântuie singuri.

S-a gândit la Will, care nu-i mai scrisese din ziua în care îl lăsase pe Luke să-şi facă experimentul pe Joanna, iar atunci când o saluta o făcea cu o asemenea politeţe exagerată, încât o treceau fiori reci pe şira spinării.

Neavând prea multă răbdare pentru turnura pe care o luase conversaţia, Taylor a împuns uşor ziarul adus de Cora şi a întrebat-o:

— Zi-mi şi mie ce se mai întâmplă prin lume. Îmi place să fiu la curent.

Cora a scuturat ziarul.

— Ca de obicei: trei soldaţi britanici ucişi lângă Kabul, încă o luptă pierdută. Doar că, a subliniat ea, lovind cu degetul în ziarul împăturit, mai e o chestie: o curiozitate meteorologică – şi nu mă refer la ploaia asta nesfârşită! Să-ţi citesc?

Taylor a încuviinţat din cap, apoi şi-a încrucişat mâinile în poală şi a aşteptat încântat, ca un copil când se pregăteşte să i se citească o poveste.

— „Meteorologii pasionaţi pot să-şi îndrepte atenţia către cer în săptămânile ce urmează, în aşteptarea unui straniu fenomen atmosferic. Observaţi pentru prima oară în 1885 şi vizibili doar în lunile de vară, între latitudinile 50 de grade nord şi 70 de grade sud, aceşti «nori luminoşi» alcătuiesc

un strat ce poate fi văzut doar în lumina apusului. Cei care l-au observat au menţionat luminozitatea albastră a formaţiunii, a cărei strălucire fluctuează considerabil, iar cel mai corect mod de a-i descrie ar fi că arată ca un cer de culoarea macroului. Originea acestei străluciri-de-noapte rămâne o sursă de controverse şi, în anumite cercuri, s-a sugerat că nu este o simplă coincidenţă că fenomenul a fost observat pentru prima dată după erupţia vulcanului Krakatoa, în anul 1883." Iată! Ce părere ai despre toată treaba asta?

— Strălucire-de-noapte, a rostit el clătinând din cap, ca şi cum i s-ar fi adus o jignire. Dumnezeu ştie ce o să le mai dea prin cap!

— Se spune că cenuşa de la Krakatoa a schimbat lumea – iernile astea grele pe care le-am avut în ultima vreme, felul în care s-a schimbat cerul nopţii... Toate pentru că acum câţiva ani şi la mii de mile distanţă a erupt un vulcan.

A clătinat din cap.

— Am fost mereu de părere că nu există mistere, ci doar lucruri pe care nu le înţelegem încă. Dar în ultima vreme mă tot gândesc că nici măcar ştiinţa nu poate aduce rezolvare pentru toate lucrurile stranii din lume.

I-a povestit ce văzuse împreună cu William Ransome: barja-fantomă de pe cerul Essexului, cum zăriseră pescăruşi zburând pe sub carenă.

— Era doar lumina, jucându-ne feste. Dar de unde ar fi putut să ştie asta inima mea?

— Vaporul Zburător din Essex, hm? a rostit Thomas, circumspect.

Dacă ar fi existat vapoare-fantomă, gata să pornească la drum, cu siguranţă ar fi putut găsi ape mai bune decât estuarul râului Blackwater. Bărbatul a fost salvat de la a face vreun alt comentariu de sosirea lui Charles şi Katherine Ambrose, înarmaţi cu câte o umbrelă verde, respectiv roz, prezenţa lor colorată luminând parcă oraşul.

Cora s-a ridicat în picioare ca să-i întâmpine:

— Charles! Katherine! Nu vă puteţi ţine departe, nu? Îl cunoaşteţi pe prietenul meu, Thomas Taylor, desigur.

Tocmai discutam despre astronomie. Aţi văzut strălucirea-de-noapte? Sau sunt prea puternice luminile Londrei?

— Ca de obicei, draga mea Cora, nu ştiu despre ce tot vorbeşti acolo.

Charles a strâns mâna invalidului, a aruncat mai multe monede în pălăria acestuia fără să se uite ce valoare aveau şi a tras-o pe Cora sub adăpostul umbrelei lui.

— Am primit veşti de la William Ransome. Se pare că ai căzut în dizgraţie.

— Ah… a îngăimat ea ruşinată, dar el a continuat:

— Ştiu că tu de obicei insişti că trebuie să păşim cu toţii în epoca modernă, dar ar fi fost politicos să-i ceri întâi permisiunea.

Îi venea foarte greu să continue, întrucât Cora arăta teribil de nefericită, iar Katherine îi arunca o privire-avertisment. Însă ţinea mult la William, iar în ultima sa scrisoare acesta păruse mult mai zguduit decât ar fi meritat incidentul („Îmi doresc să nu mi-o fi trimis aici”, îi scrisese, „de când a sosit, parcă nenorocirile se ţin lanţ”. După aceea, trimiţându-i imediat şi o carte poştală, adăugase mai voios: „Iartă-mi, te rog, proasta dispoziţie. Eram teribil de obosit. Ce veşti mai ai de la Whitehall?”).

— I-ai cerut iertare? a întrebat-o el, mulţumindu-i lui Dumnezeu din tot sufletul – nici pentru prima şi nici pentru ultima oară – că nu avea copii.

— Bineînţeles că nu, i-a replicat Cora, luând-o pe Katherine de mână, pentru că simţea că merită o aliată. Şi nici n-am de gând s-o fac. Joanna a fost de acord. Şi Stella ne-a dat permisiunea. Sau trebuia să aşteptăm toate până primeam acordul în scris al unui bărbat?

— Ce haină *drăguţă!* a rostit Katherine, destul de disperată, privind haina albastră care înlocuise paltonul bărbătesc pe care îl purtase Cora toată iarna şi care părea să trezească furtuni în ochii ei cenuşii.

— Nu-i aşa? a răspuns Cora absentă.

Acum nu se mai putea gândi decât la prietenul ei, închis în biroul său din Aldwinter, gândind lucruri rele despre ea. Avea atât de multe lucruri de împărtăşit cu el şi nu putea s-

o facă! S-a întors din nou către Taylor, care îşi culegea ultimele firimituri de prăjitură din poală şi se uita la ei trei cu plăcere, ca şi cum ar fi plătit bilet la un spectacol grozav.

— Ar trebui să mă întorc acasă, i-a spus ea, strângându-i mâna. Francis mi-a cerut cel mai recent volum cu Sherlock Holmes, în care se teme că va fi prezentat ultimul caz Al Marelui Detectiv. Dacă aşa este, într-adevăr, chiar nu ştiu ce am să mă fac. Să le scriu chiar eu, poate.

— Atunci dă-i asta, a spus Taylor, care îl cunoştea pe băiat mai bine decât bănuia mama lui, întrucât Francis avea obiceiul să se strecoare nevăzut din Red Lion şi să se caţere pe ruine.

I-a întins Corei o bucată de ceramică spartă, pe care ea a distins un şarpe încolăcit în jurul unui măr.

— Alţi şerpi! a rostit Charles. Se pare că sunt o grămadă prin zona asta. Cora, încă n-am terminat cu tine. Suntem cazaţi la George şi am impresia că ţi-ar prinde bine şi ţie un pahar.

Aşezaţi comod în salonul Hotelului George, nu despre William au discutat, ci despre Stella. Scrisorile acesteia către Katherine luaseră o turnură spirituală („deloc ceea ce te-ai aştepta de la soţia unui cleric!” a exclamat Charles cu o expresie îngrozită). Dumnezeul ei se transformase în ceva ce avea prea puţin de-a face cu tunetele de deasupra Muntelui Sinai: părea să fi început să venereze o serie de senzaţii pe care le asocia cu culoarea albastru.

— Mi-a spus că meditează la asta zi şi noapte, că merge mereu la biserică având la ea o piatră albastră, pe care o sărută, că nu mai suportă să poarte decât haine de culoare albastră, pentru că toate celelalte culori îi ard pielea.

Katherine a clătinat din cap.

— Oare este bolnavă? A fost întotdeauna un pic caraghioasă, presupun, dar într-un fel isteţ… Ca şi cum ar fi ales să fie caraghioasă, pentru că asta este o trăsătură pe care oamenii se aşteaptă să o aibă femeile şi care este aproape admirată.

— Şi îi este întotdeauna *foarte cald*, a adăugat Cora, gândindu-se cum se ţinuseră de mână ultima oară când se

văzuseră, iar mâinile Stellei erau fierbinţi ca ale unui copil cu febră. Dar cum ar putea fi bolnavă, când e tot mai frumoasă pe zi ce trece?

Charles şi-a mai turnat un pahar de vin („Nu e prea rău, pentru un vin dintr-un pub din fundul Essexului”) şi, ţinându-l în lumina lămpii, a rostit:

— William zice că a chemat doctorul şi că e vorba despre o răceală de care nu mai scapă. Ar fi vrut s-o trimită undeva, într-un loc mai cald, dar acum vine oricum vara, vorba cântecului, şi în curând o să fie şi aici cald şi bine.

Cora nu era aşa sigură: Luke nu-i spusese nimic (plecase din Aldwinter cât de repede putuse, ca şi cum ar fi simţit în continuare strânsoarea mâinii lui William în jurul gâtului său), însă ea văzuse privirea atentă cu care analizase starea femeii, în timp ce ea trăncănea afabilă despre albăstrelele pe care le cultiva şi despre cerceii turcoaz pe care îi purta la urechi. Văzuse cum îi luase discret pulsul şi cum se încruntase.

— Acum o zi-două mi-a spus că nu a văzut Şarpele din Essex, însă l-a auzit, dar că nu ştie ce a spus.

Şi-a golit paharul şi a continuat:

— Oare glumea, îşi râdea de mine, ştiind că eu cred pe jumătate că există un monstru în apă?

— Şi e prea slabă, a intervenit Charles, care nu avea încredere în niciun om care nu mânca. Dar, da, e frumoasă – uneori mă gândesc că arată ca o sfântă care-l vede pe Hristos.

— Oare n-ai putea s-o duci până la Luke, la spital? a întrebat Katherine.

— Nu ştiu – el este chirurg, nu doctor curant dar aş vrea să încerc… M-am gândit deja să-i scriu despre asta.

Cora şi-a dat seama brusc, chiar în clipa aceea, în timp ce ploaia se potolea şi în urma ei totul rămânea calm, cât de mult ajunsese să ţină la femeia aceea, cu care avea atât de puţine lucruri în comun, care, cumva, ştia mersul vieţii tuturor mai bine decât pe al propriei vieţi. Avea întotdeauna numai intenţii bune. „Oare ar trebui s-o invidiez?” s-a întrebat ea. „Oare ar trebui să-mi doresc să dispară?” Însă

nu-şi dorea ca Stella să dispară. Şi asta însemna că soţia lui Will era liberă să se bucure de el, atâta timp cât îl avea.

— Ia te uită, trebuie să plec… Ştiţi că Frankie numără orele. Dar am să-i scriu lui Luke şi, da, Charles, da! Am să-i scriu şi bunului reverend. Am să fiu cuminte, promit.

Cora Seaborne
Parcul Comunal, nr. 2
Aldwinter

29 mai

Dragă Will,

Mi-a spus Charles că trebuie să-ţi cer iertare. Ei bine, nu am s-o fac. Nu pot cere iertare atunci când nu consider că am făcut ceva greşit.

Am citit Scripturile şi le-am aprofundat, aşa cum m-ai îndemnat odată să o fac, şi te rog să ai în vedere (conform Matei, 18:15-22,) *că trebuie să-mi mai permiţi 489 de rătăciri înainte de a mă izgoni.*

În plus, ştiu ce i-ai spus fiului meu despre păcat şi nu am făcut niciun scandal din cauza asta! Chiar trebuie să ne transformăm copiii în câmpuri de luptă?

Şi de ce ar trebui ca mintea mea să cedeze în faţa minţii tale… sau ca mintea ta să cedeze în faţa minţii mele?

A ta,
CORA

Rev. William Ransome
Casa parohială
Aldwinter
31 mai

Dragă doamnă Seaborne,

Vă mulţumesc pentru epistolă. Bineînţeles că v-am iertat. De fapt, am şi uitat incidentul la care presupun că faceţi referire şi mă surprinde faptul că dumneavoastră îl menţionaţi.

Sper că sunteţi bine.

Cu cele mai bune urări,
WILLIAM RANSOME

III

Să staţi mereu de veghe

Iunie

1

Pe Blackwater a sosit vara, iar pe mlaştină sunt bâtlani. Râul pare mai albastru ca niciodată, iar apa din estuar e nemişcată. Banks prinde încă de dimineaţă o plasă bună de macrou şi observă cu bucurie curcubeul de pe solzii peştilor. Leviatanul este înţesat de leandri, este năpădit de răscoage şi de un tufiş de rozmarin, iar la proră creşte o brâncă. La prânz, Naomi stă întinsă singură lângă coastele sale negre, cu fusta ridicată până la şold, rostindu-şi vrăjile de solstiţiu. Joanna a rămas la şcoală, aşezată la pupitrul ei şi după program, spunând că n-are să se mişte de acolo până când n-o să poată recita toate oasele din craniul uman. („Occiput”, rosteşte ea în timp ce Naomi iese din clasă, iar fetiţa roşcată ţine minte cuvântul acela, numai bun pentru o vrajă nocturnă.) Şarpele din Essex dă înapoi pentru o vreme – cum i-ar putea prii razele atât de plăcute ale soarelui?

Pe cărare, în faţa lui Naomi, Stella se plimbă agale, culegând veronici de pe marginea drumului. Florile sunt albastre, ca şi fusta ei, ca şi fâşiile de pânză pe care le poartă la încheieturi. Se întoarce acasă, la copii. Se gândeşte că vor să-şi primească gustările, iar ideea face să i se întoarcă stomacul pe dos – toată mâncarea aia moale, vârâtă în gurile care aşteaptă deschise, în găurile care sclipesc a poftă – este de-a dreptul dezgustător, dacă stai să te gândeşti. Stella nu are poftă de nimic din ce se poate mânca.

În biroul lui, Will doarme. Pe masă, în faţa lui, e o foaie de hârtie pe care scrie „Dragă”. Atât: „Dragă.” În perioada aceasta scrie atât de multe scrisori, încât pe degetul mijlociu de la mâna dreaptă a apărut o umflătură micuţă, pe care din când în când o suge încetişor, ca să mai aline durerea. Trezindu-se, mormăie pentru sine „Dragă…” şi,

când în faţa ochilor îi apare un chip, surâde, însă zâmbetul îi piere brusc.

Martha descojeşte ouă fierte. Cora a plănuit o petrecere de solstiţiu: vor veni Charles şi Katherine Ambrose, iar lui Charles nimic nu-i place mai mult (spune el) decât ouăle fierte tăvălite prin sare aromatizată cu ţelină. Vine şi Luke, însă sentimentele lui faţă de ouă n-o interesează nici cât negru sub unghie. Va veni şi William Ransome, la fel de sever cum a fost în ultima perioadă, şi Stella, îmbrăcată în mătase albastră.

Stând cu picioarele încrucişate la locul de joacă, cu un sendviş cu brânză în poală, domnul Caffyn scrie un raport: „În şcoală domneşte acum liniştea, atmosfera este mai calmă ca niciodată. Copiii lucrează liniştiţi şi preconizez că vor atinge standardele necesare. Veţi găsi ataşat un formular pentru rechizite: trebuie comandate douăzeci de caiete (liniate, cu marginea marcată).”

La ora 3 după-amiaza, Will merge în vizită la Cracknell. Bătrânul nu e bine deloc, zace pe o canapea, cu cizmele în picioare. Ştie prea bine că zbaterea din pieptul său are să se transforme într-o furtună până de Crăciun.

— Nişte tinctură din suc de măceşe luată seara, asta mi-ar fi recomandat doamna Cracknell, iar eu sunt gata să accept şi sfatul unei femei care a plecat dintre noi, pastore… Sticla aia, de colo, şi lingura.

Este o încercare demnă de a se arăta curajos. Will zâmbeşte, însă Cracknell nu.

— Nu tusea e cea care a luat-o din casa asta, spune el, atingând încheietura preotului. Ci coşciugul în care au scos-o pe uşă.

În Colchester, pe ruinele lăsate în urmă de cutremur, Thomas Taylor îşi bronzează picioarele-fantomă. Scoate un profit frumuşel, pe măsura zilei frumoase. Un roi de viespi a fost atât de amabil, încât să-şi aşeze cuibul în faldurile unei draperii jerpelite din castel, iar construcţia uşoară, ca din hârtie, cu strania sa formă regulată, a devenit deja un punct de atracţie pentru turişti. Aerul vibrează de bâzâitul lor, însă viespile sunt prea ameţite ca să înţepe. Târziu, în

după-amiaza aceea, doctorul cu părul negru se apleacă asupra bărbatului, îmbrăcat în haina sa bună, din stofă cenuşie. Are răni pe mâini şi pielea îi miroase a lămâi. Pipăie (fără cine ştie ce blândeţe) pielea ce se vindecase peste capetele oaselor tăiate şi rosteşte:

— Proastă treabă, păcat că n-am fost aici! Ţi-aş fi făcut nişte picioare de-ai fi fost mândru.

Mai la sud, cât ar zbura o rândunică preţ de cincizeci de mile, Londra este în formă de zile mari şi o ştie foarte bine: e irezistibilă. Copiii hrănesc lebedele negre din Regent's Park şi pelicanii din St James's, iar pietrele din caldarâm sunt parcă incandescente pe bulevarde. Hampstead Heath este aglomerat ca într-o zi de bâlci, nimeni nu foloseşte metroul. Soarele scaldă trotuarele pe care jonglerii şi şarlatanii se îmbogăţesc în Leicester Square. Nimeni nu vrea să meargă acasă. Şi de ce ar face-o? În faţa barurilor şi a cafenelelor, funcţionăraşii tineri devin tot mai impertinenţi, fremătând mânaţi de ceva ce nu e chiar dragoste, dar îi înfierbântă atât de tare, încât nici nu mai contează.

În camerele sale din Whitehall, îmbrăcat de solstiţiu cu o cămaşă albastră nouă, Charles Ambrose întâmpină un musafir.

— Spencer, am primit scrisoarea ta. Eşti liber la prânz? Ştiu nişte oameni pe care ar fi bine să-i cunoşti.

Charles este mai mult sau mai puţin indiferent faţă de bruscul avânt filantropic al lui Spencer – în ceea ce-l priveşte pe Charles, diferenţele dintre bogaţi şi săraci ar putea rămâne aşa cum s-au împământenit de atâta vreme –, însă şi el, şi Katherine îl plac pe Spencer. Şi, în definitiv, dacă tot era să facă ceva, puteau să facă o faptă bună.

Spencer, care a venit pregătit să pledeze în favoarea cauzei Marthei, speră din toată inima să-şi poată aminti diversele statistici şi să poată imita felul în care vorbeşte Martha, stăpân pe sine şi obiectiv, dar în acelaşi timp cu înflăcărare. Îşi imaginează expresia pe care o va avea Martha când îi va spune vestea cea bună („Nu ai vrea să vii şi tu, Martha, atunci când stăm de vorbă cu arhitecţii? Tu

înţelegi atât de bine chestiunea…”). *Are să fie unul dintre rarele ei zâmbete,* îşi spune el. *Acum o să mă vadă cu adevărat.*

Acceptă un pahar de la Charles şi-i răspunde:

— Mulţumesc, mi-ar plăcea mult. Şi mă întrebam dacă săptămâna viitoare ai putea veni cu Martha şi cu mine. Mergem să-l vizităm pe Edward Burton, în Bethnal Green – ştii, bărbatul pe care l-a operat Luke. Martha s-a împrietenit cu el şi e de părere că ar constitui un studiu de caz perfect…

Studiu de caz! se gândeşte Charles. Îl priveşte cu drag pe Spencer. Băiatul ăsta e prea slab, nu e nici jumătate din cât ar trebui să fie. Oare la prânz vor mânca miel? Sau poate somon sălbatic?

— Vii la petrecerea Corei, s-o vezi pe văduva veselă jucându-se de-a Persefona cu flori în păr?

Dar Spencer nu poate veni: la acel moment va fi în Spitalul Royal Borough, în halatul său alb, probabil aşezând la loc nişte oase, pe jumătate uşurat că e scutit de chinul de a face faţă cerinţelor sociale sub privirea Marthei.

Essexul este îmbrăcat în straie de nuntă: hasmaţuchi apare înspumat la marginea drumului, în parcul comunal înfloresc părăluţe, iar păducelul este înveşmântat în alb. Ovăzul şi orzul se îngraşă pe câmpuri, iar rochiţa-rândunicii îmbracă gardurile. Cora s-a plimbat preţ de patru mile şi încă nu se simte obosită. Parcurgând şi cea de-a cincea milă, trece pe lângă un fermier dezbrăcat până la brâu şi-şi deschide şi ea câţiva nasturi de la bluză: de ce ar fi pielea ei dezgolită ceva dizgraţios, dacă a lui nu e? Dar mai apare cineva pe cărare, aşa că-şi încheie la loc nasturii: nu are rost să caute necazul cu lumânarea.

Ajunge într-un loc în care sunt crescuţi trandafiri pentru glastre şi cupe din sufragerii aflate la mare depărtare. Un acru sau doi de flori, întinzându-se în fâşii lungi, colorate, ca şi cum ar fi fost vopsite nişte suluri de mătase şi lăsate acolo la uscat. Aerul e parfumat. Cora îşi linge buzele şi simte aroma de rahat turcesc.

Aşa cum i se întâmplă deseori în ultima vreme, se

gândeşte la Will. Nu poate accepta că a greşit sau că merită să fi căzut în dizgraţie. Aproape că îl dispreţuieşte fiindcă a fost cu atâta uşurinţă cuprins de supărare. *Orgoliul masculin: cel mai sensibil şi mai vrednic de dispreţ lucru din lume!* Cu toate acestea, conştiinţa o mustră – nu cumva a fost ea exagerată, nu cumva ea a greşit? Se gândeşte să se arunce în genunchi în faţa lui, pe jumătate ironic, doar pentru a avea plăcerea de a-l vedea chinuindu-se să nu izbucnească în râs. Dar nu – are şi ea mândria ei.

Însă îi e dor de toată familia Ransome – James îi promisese să-i arate periscopul pe care îl făcuse dintr-un ciob de oglindă, iar talentul Stellei pentru bârfă era un substitut perfect pentru viaţa socială din Londra. Gândul la Stella îi umbreşte plăcerea plimbării: cum de nu vedea Will micile ciudăţenii ale soţiei lui, că de la o vreme poartă doar haine albastre, că-şi pune flori albastre în păr? Cum cutreieră mlaştina în căutare de cioburi de sticlă muncite de apa mării şi de pietricele albăstrui, că trimite până la Colchester după trandafiri cu tulpinile scăldate în cerneală, pentru ca petalele să capete culoarea albăstrelelor? Că slăbeşte tot mai mult, dar arată tot mai plină de viaţă, cu obrajii veşnic îmbujoraţi, cu gesturi grăbite, agitate, cu ochii de panseluţe mai strălucitori ca niciodată? *Am să vorbesc cu Luke,* îşi spune Cora. *Luke va şti ce e de făcut.*

Ajunge acasă cu braţele pline de flori de măceş cu boboci bej şi cu trei pistrui noi pe obraz. Îşi petrece braţele în jurul taliei Marthei, gândindu-se cât de perfect se potriveau în adâncitura de deasupra şoldurilor ei generoase şi rosteşte:

— Sunt pe drum – toţi oamenii care m-au iubit vreodată şi pe care i-am iubit eu.

2

În seara aceea cu vreme blândă, Stella Ransome a traversat parcul comunal din Aldwinter cu soţul ei în partea dreaptă şi cu fiica ei în stânga. Rămaşi acasă, în grija lui Naomi Banks, cei doi băieţi mâncau pâine prăjită şi se jucau „Şerpi şi scări”. Cora trecuse pe la ei în dimineaţa aceea, cu braţele pline de trandafiri ce-i lăsau mici zgârieturi în

curbura cotului, şi le spusese:

— N-aţi vrea să veniţi mai devreme? Dintotdeauna m-am temut că n-o să apară nimeni la petrecerile mele şi că o să rămân singură, toată noaptea, înconjurată de sticle în care să-mi înec amarul.

Mai devreme în după-amiaza aceea, Stella stătuse în faţa oglinzii, netezindu-şi pe şold mătasea albă a fustei, iar Will o întrebase:

— Cum se face că astăzi nu mai porţi albastru?

Ea privise în jos şi izbucnise în râs, pentru că totul i se părea albastru. Faldurile fustei sclipeau albastre, propria piele avea o nuanţă albăstruie. Chiar şi ochii lui Will – care, fără îndoială, avuseseră odinioară culoarea ghindelor pe care le adunau băieţii în fiecare toamnă şi le aliniau de-a lungul pervazului – erau albaştri. Uneori avea impresia că pe ochii ei se întindea o peliculă de lacrimi pătate de cerneală.

— Cred că am sângele albastru, a spus ea şi, ridicând braţele, s-a gândit cât de subţiri erau şi cât de frumoase.

Iar Will îi răspunsese:

— Nu m-am îndoit niciodată de asta, micuţa mea stea de mare.

Şi a sărutat-o de două ori.

Şi-au continuat drumul, în timp ce lăstunii se repezeau prin iarbă spre insecte, au trecut pe lângă săteni ce mergeau să aprindă focuri de solstiţiu în grădinile lor şi pe la marginea câmpurilor. În tot satul răsunau salutări, pe fundalul dangătului clopotelor de la All Saints: *Ce noapte pentru sărbătoarea asta! Ce noapte minunată!*

William şi-a strecurat un deget în guler şi l-a lărgit un pic: nu voia s-o vadă pe Cora… Îşi dorea din tot sufletul s-o vadă. Se gândise toată ziua cum hălăduia Cora prin mlaştini, cu unghiile murdare de pământul Essexului… Nu se gândise deloc la ea. Era cea mai groaznică femeie din lume… Era prietena lui…

A privit cu recunoştinţă căpşorul argintiu al Stellei, cu părul ce sclipea în lumina soarelui, şi s-a gândit că, în toţi anii de când se iubeau, soţia lui nu-i provocase o asemenea

tulburare sufletească niciodată – niciodată! Mâna ei micuţă s-a răsucit în mâna lui, iar bărbatul a simţit cât de fierbinte era. În adâncitura de la ceafă, unde rochia ei albă era răscroită adânc, se vedeau câteva picături strălucitoare de sudoare. Era o simplă gripă, asta le spusese doctorul din Colchester, lăsându-şi stetoscopul la o parte. Gripa o slăbise. Trebuia să se odihnească, să mănânce şi să doarmă bine. Venise vara. Nu aveau de ce să-şi facă griji.

Stella a văzut casa cenuşie, cu toate luminile aprinse şi cu câte un vas de lut plin cu flori de măceş la fiecare fereastră. Undeva, în spatele geamurilor, cineva se mişca încoace şi încolo, se auzea un pian. Nimic nu-i făcea Stellei mai multă plăcere decât o petrecere într-o seară caldă. Să fie centrul nemişcat al unei mulţimi animate, ştiind că era admirată, adresându-se câte unei persoane, complimentându-i pe cei din jur cu interesul ei nesecat faţă de nepoţii lor, faţă de bolile de care sufereau, de averile pierdute sau câştigate. Dar se simţea teribil de obosită, ca şi cum şi-ar fi consumat toate proviziile de energie parcurgând acea sută de yarzi dintre casele lor. Şi-ar fi dorit să fie acasă, în alcovul ei, numărându-şi comorile, ridicând în dreptul luminii hârtia cerată albastră în care era înfăşurat un săpun cu genţiană, trăgând adânc în piept parfumul acela ori trecându-şi uşor degetul peste rotunjimile oului de prihor pe care i-l aduseseră fiii ei în mai.

Gripă, dăduse doctorul verdictul, stând de vorbă cu Will. Dar Stella Ransome nu se născuse ieri. A recunoscut tuberculoza când a văzut picăturile de sânge de pe batistă. Odată, în tinereţe, văzuse o tânără răpusă de Moartea Albă (aşa i se spunea atunci, ca şi cum să rosteşti adevăratul nume al bolii, ar fi însemnat s-o invoci): şi-şi amintea că şi ea arsese din picioare, devenise tot mai slabă şi mai *distrasă,* întâmpinându-şi sfârşitul cu mulţumire, atunci când acesta venise, toate durerile fiindu-i estompate de opiu. Cu o săptămână înainte de a muri, fata scuipase cheaguri de sânge care pătaseră cearşafurile albe ca neaua.

Stella ştia că pe ea încă nu o acaparase boala atât de

mult. Când o să simtă că se apropie sfârşitul, o să-l ia pe Will la o parte şi o să-i ceară s-o trimită la un sanatoriu de unde să privească munţii, ale căror piscuri aveau să fie toate albăstrui. Într-o dimineaţă, când tusea o surprinsese în timp ce se pieptăna, umpluse oglinda cu o ceaţă roşiatică; tusea începuse la cea de-a o suta trecere a periei prin păr, iar sângele apăruse doar atunci şi se ştersese repede. (Şi cum se făcea că, atunci când ieşea, sângele era roşu, în vreme ce, prin pielea subţire de pe încheietura ei, se vedea clar că sângele era albastru? Nu părea deloc corect.)

Dar nu putea să plece – nu încă, nu câtă vreme Joanna era la fel de sobră, nu câtă vreme Will trântea atât de des uşa de la birou, nu câtă vreme satul încă se temea de râu, iar sătenii încă veneau în tăcere la biserică şi plecau de acolo neconsolaţi. Stea-de-mare, aşa îi spusese Will – şi oare nu era acesta şi numele Fecioarei? Care şi ea purta doar albastru? A râs, gândindu-se: *Roagă-te pentru mine*, *Marie Născătoare de Dumnezeu, şi împrumută-mi şi mie din rochiile tale*.

Apoi au ajuns în prag, unde Cora îi aştepta îmbrăcată în mătase neagră, arătând atât de sobră şi de senină, încât pentru o clipă Will şi-a uitat indignarea întru totul îndreptăţită. Prins din nou pe picior greşit, a luat-o de mână şi i-a spus:

— Cora, pari obosită… Nu cumva faci plimbări prea lungi?

Înaltă, îmbrăcată în rochia ei scumpă şi neagră, poate un pic emoţionată, îi dădea impresia că n-o mai întâlnise până atunci, că între ei se căscase o distanţă care îl făcea să vrea să alerge după ea, oriunde s-ar fi retras. A privit-o cum îşi întâmpina oaspeţii, cu graţia şi cu politeţea pe care şi le imagina cultivate în clădirile cu tavan înalt din Chelsea şi din Westminster: părea să ştie exact ce trebuie să spună şi cum să o spună. Pe cine să întâmpine cu un sărut şi cui să ofere o strângere de mână – iar strângerea ei de mână era cât se poate de bărbătească. A condus-o imediat pe Stella la un fotoliu jos, lat, pe care fusese aşezată o pernuţă albastră de mătase:

— Am văzut perna asta în Colchester săptămâna trecută şi m-am gândit imediat că trebuie să fie a ta. Te rog s-o iei cu tine când plecaţi spre casă!

Se pieptănase şi-şi lăsase părul liber, ca o fetiţă, prins deasupra urechilor cu câte un pieptăn argintiu. Purta cercei în formă de lacrimi din perle, iar lobii urechilor i se înroşiseră, ca şi cum ar fi fost incomodaţi de greutatea cerceilor.

Când a sosit Charles Ambrose, sclipind de-a dreptul în noua lui cămaşă din mătase, acesta şi-a ţinut gazda la distanţă de un braţ şi, privind-o cu atenţie, i-a spus:

— Am crezut că o să te găsim acoperită de flori, Cora – ce privelişte tristă ne oferi!

Dar privirea lui era cât se poate de admirativă.

— Eşti tu splendid cât pentru noi toţi, i-a răspuns ea şi, sărutându-l pe obrazul dolofan, a atins uşor cu degetele şalul cu franjuri lungi al lui Katherine: o să ţi-l fur mai târziu, o să vezi.

— S-a cam îngrăşat, a rostit Charles, însă nu dezaprobator, în timp ce o privea cum trece printre mesele joase, pe care erau deja aşezate tacâmurile din argint.

Apoi a sosit Luke şi a fost prezentat cu mândrie („Îl cunoaşteţi pe Drăcuşor, desigur?”). Avea la butonieră o ciuboţica-cucului ofilită, iar părul negru îi era dat cu ulei.

— Cora, am ceva pentru tine, a spus el. Îl am de ani întregi şi mai bine ţi-l dau ţie, decât altcuiva.

I-a întins un pacheţel mic învelit în hârtie albă, cu un gest mai curând nepăsător, ca şi cum nu s-ar fi sinchisit dacă femeii îi făcea plăcere sau nu. Când Cora l-a deschis, Katherine Ambrose a zărit o ramă mică, în care se afla un evantai brodat, în miniatură, montat în spatele unui geam. Katherine s-a întrebat ce Dumnezeu îi venise bărbatului să brodeze cu fire de mătase colorate.

Martha, îmbrăcată în verde, arăta întru totul ca o fată de la ţară, mai cu seamă când a adus o pâine în formă de spic şi doi claponi garnisiţi cu rămurele de cimbru. Mai erau ouă de raţă şi o şuncă înţesată de cuişoare; platouri cu roşii feliate şi presărate cu mentă, cartofiori mici cât nişte

mărgele. Joanna se tot ţinea după ea până la bucătărie şi înapoi, implorând să fie lăsată să ajute, iar în cele din urmă primind îndatorirea de a tăia spirale de lămâie pentru somon. Pe masa lunguiaţă erau presăraţi boboci de lavandă, striviţi pe rând de vasele grele şi răspândind o mireasmă dulce. Charles Ambrose adusese un vin roşu excelent, din Londra. Deschizând o sticlă nouă, a aliniat paharele de cristal şi, cu un deget umezit, a cântat o melodie pe marginile lor. Pe un covoraş din lână, Martha şi Joanna stăteau întinse pe burtă, absorbite de hârtiile pe care se uitau, făcând planuri, cu nişte figuri teribil de serioase şi sugând cuburi de gheaţă; cuibărit pe scaunul de lângă geam, Francis şi-a tras genunchii la piept şi a început să recite numerele din şirul lui Fibonacci.

Ce-şi dorea Will cel mai tare era să-şi ia prietena la o parte, să tragă două scaune şi să-i istorisească toate poveştile pe care le adunase în ultimele săptămâni – cum găsise printre hârtiile sale o poezie scrisă când era copil şi o arsese, dorindu-şi acum să nu o fi făcut; cum Jo împrumutase inelul cu diamant al mamei ei şi îi pusese la încercare tăria scrijelindu-şi numele pe o fereastră; ce îi povestise Cracknell în timp ce sorbea tinctură de măceşe. Dar nu putea să facă nimic din toate astea: Cora era ocupată în altă parte, scăldând nişte căpşune în zahăr şi convingând-o pe Stella să mănânce, apoi spunându-i cu oarecare timiditate lui Francis că, dacă cifrele erau noua lui pasiune, avea mai multe cărţi despre matematică pe care le-ar fi putut citi. În plus (încerca Will să reaprindă flacăra mâniei), se aflau în toiul unei lupte şi niciunul dintre ei nu ceruse sau acordase un armistiţiu.

Însă mânia nu apărea, cu oricâtă convingere o invoca el: îşi imagina un bărbat aplecat deasupra fiicei sale, şoptindu-i ceva, însă acum ştia că fusese doar doctorul Garrett, Drăcuşorul, de care ar fi trebuit mai curând să-i fie milă, un om atât de scund şi un pic cocoşat, cu un umăr mai jos decât celălalt. Unde îi era bunăvoinţa creştinească? Ce făcuse Cora cu ea?

S-a îndreptat spre doctor, care îşi scosese floarea

galbenă de la butonieră şi acum trăgea de petale. Şi-a auzit propria voce rostind:

— Am fost tare nepoliticos în ziua în care ne-am cunoscut, nu ar fi trebuit să-mi ies aşa din fire. Mă iertaţi?

A privit uluit paharul cu vin pe care îl ţinea în mână, ca şi cum lichidul din el ar fi fost cel care vorbise, nu el însuşi. Doctorul s-a îmbujorat şi a răspuns bâlbâindu-se:

— Nu vă faceţi griji!

Vorbise cu o oarecare superioritate, iar apoi, dispărându-i roşeaţa din obraji, a continuat:

— A fost doar ceva ce mai încerc uneori... Am hipnotizat-o şi pe Cora o dată, nu ne-am gândit că facem ceva rău.

— Nu-mi pot imagina că cineva ar putea s-o facă pe Cora să spună ceva ce ea nu vrea să spună, i-a răspuns Will, iar o clipă în aer s-a simţit o răceală ca de gheaţă, fiecare gândindu-se că celălalt nu avea niciun drept să aibă o părere despre ce ar fi spus sau ar fi făcut Cora.

— Mi-a spus că sunteţi un geniu, a adăugat Will. Aşa e?

— Aş zice că da, i-a răspuns Luke dezvelindu-şi dinţii cu un rânjet. Văd că aveţi paharul gol, permiteţi-mi să vă servesc! Spuneţi-mi, sunteţi câtuşi de puţin interesat de ştiinţele medicale sau v-o interzice gulerul preoţesc?

Urmărindu-l în continuare, Will nu a putut decât să admire bărbatul a cărui ambiţie ardea cu atâta patimă:

— Este imposibil de operat pe inimă în sine, bineînţeles: chiar dacă ne-am putea da seama cum să suspendăm temporar curgerea sângelui, să o izolăm, dacă vreţi, creierul ar fi lipsit de oxigen şi pacientul ar muri pe masa de operaţie... Martha, eşti drăguţă să ne aduci nişte vin? Aşa... Sunteţi cumva sensibil? Vi se face greaţă uşor? Staţi să vă arăt!

Drăcuşorul a scos caietul pe care îl avea mereu la el şi Will a văzut un desen ce înfăţişa un bebeluş cu pielea de pe piept despicată până la os, în timp ce un cordon îl lega de mama sa, care dormea.

— Păreţi şocat... Să nu fiţi, acesta este viitorul! Dacă circulaţia mamei este legată de cea a copilului, în aşa fel încât inima ei pompează sânge pentru amândoi şi respiraţia

ei le furnizează amândurora oxigen, aş putea închide gaura din inimă cu care se nasc atât de mulţi copii, însă nu sunt lăsat să încerc operaţia asta, asta-i problema. Păreţi cam palid.

Într-adevăr, Will era palid, însă nu tuburile şi lichidele din trupul uman erau cele care îl tulburaseră, ci detaşarea cu care vorbea chirurgul, ca şi cum toate creaturile Domnului erau menite să fie tranşate şi eviscerate ca nişte găini.

— Tot uit că sunteţi un om al bisericii, a adăugat Luke pe un ton care transforma vorbele acelea într-o insultă.

Sub masă, Francis descojea o portocală adusă de la Harrods într-o pungă de hârtie. L-a văzut pe Charles Ambrose aşezându-se lângă Stella şi oferindu-i un pahar cu apă rece. I-a auzit stând de vorbă despre Cora, spunând cât de bine arăta, cât de frumos decorase încăperea, care arăta ca şi cum grădina fusese mutată cu totul în casă. Apoi Stella s-a şters pe frunte cu podul palmei şi a rostit:

— Ar trebui să sărbătorim sosirea verii şi cu un dans… Cine ştie să cânte la pian?

— Eu ştiu să cânt un vals, a răspuns Joanna. Atât.

— *Un*-doi-trei, *un*-doi-trei, a rostit Charles Ambrose, călcându-şi soţia pe picioare. Să dăm covorul la o parte?

— Haide, ieşi de acolo! a rostit Martha, zărindu-l pe Francis în ascunzătoarea lui şi trăgând covoraşul de sub el, lăsând la vedere parchetul de dedesubt.

La pian, Joanna, cu spatele drept, a cântat o gamă apăsând toate clapele, pe rând, apoi a exclamat:

— E groaznic! O să sune oribil, bietul pian e vechi şi-a stat în umezeală!

Apoi a cântat o melodie prea alertă şi după aceea una prea lentă. Toate notele sunau straniu şi timid, însă nimeni nu a fost deranjat. Afară, luna era plină şi strălucea jos pe cer („Lună de plantat porumb”, şi-a spus Francis), iar în estuar valurile biciuiau ţărmul. Poate că în clipa aceea ceva urca prin mlaştină, dar lor nici că le păsa. *Cred c-ar putea să bată de trei ori la uşă şi nu l-ar auzi nimeni,* şi-a spus băiatul şi a început să asculte cu atenţie, ca şi cum creatura s-ar fi aflat dincolo de uşă, imaginându-şi flăcările pe care

le arunca din ochi.

Luke Garrett, care răsfoia nişte pagini scrise de mână într-un colţ mai întunecat al încăperii, şi-a lăsat caietul şi s-a dus spre scaunul Corei. A făcut o plecăciune ca de curtezan şi a zis:

— Haide, dansezi aproape la fel de prost ca mine… Ce pereche mai facem!

Dar Stella, care stătea lângă fereastra deschisă, avea altă idee:

— Dacă tot sunt eu prea obosită ca să dansez cu soţul meu, n-ar vrea prietena mea să-mi ia locul? Will!

Râzând, l-a convocat cu un gest poruncitor:

— Demonstrează-i, te rog, Corei că nu eşti un pastor ca toţi ceilalţi, închis toată ziua în casă cu cărţile!

Ezitând, Will a păşit în faţă („Stella! Le dai speranţe false…”) şi a rămas în picioare, singur, în mijlocul încăperii. Fără amvon şi fără Biblie părea stingher. A întins mâinile, uşor timid:

— Cora, n-are rost să ne împotrivim. Am încercat…

— Drăcuşorul are dreptate, i-a răspuns Cora, mergând să stea în faţa lui şi prinzându-şi mai bine un nasture de la manşetă. Dansez teribil de prost. Nu simt niciodată ritmul.

Stătea în faţa lui Will, părând cumva mai mică, de parcă s-ar fi aflat la ceva distanţă de el. Nu se mai simţise atât de nesigură pe ea de când plecaseră din Foulis Street.

— Are dreptate, să ştiţi, a spus Martha, oftând şi scuturându-şi rochia verde. O să îţi rupă piciorul, e grea… Nu mă primiţi pe mine în locul ei?

Dar Stella s-a ridicat în picioare şi a venit spre ei: ca un instructor de dans, a aşezat mâna Corei pe umărul soţului ei.

— Vedeţi cât de bine vă potriviţi?!

I-a privit o clipă şi apoi s-a întors satisfăcută la locul ei de sub fereastra deschisă.

— Aşa, iar acum – a netezit pernuţa din mătase albastră pe care o ţinea în poală – mâncaţi, beţi şi veseliţi-vă, căci mâine va ploua!

Apoi William Ransome a pus mâna pe talia Corei, acolo

unde bluza se îmbina cu fusta, şi Francis şi-a auzit mama oftând. Cora a ridicat privirea – stăteau amândoi nemişcaţi – şi a urmat un moment de tăcere, nimeni nu a spus nimic. Francis, privindu-i, a zdrobit o felie de portocală pe limbă: a văzut cum mama lui îi zâmbea lui Will, iar zâmbetul ei era întâmpinat de o privire calmă, severă. Pe urmă capul Corei s-a mişcat, ca şi cum ar fi fost tras pe spate de greutatea părului, iar mâna bărbatului i s-a încordat pe talie, trăgând de materialul fustei.

„Nu înţeleg nimic din toate astea”, şi-a spus Francis, observând că Martha se retrage şi rămâne în picioare lângă Luke, iar pe figurile celor doi se citea aceeaşi expresie: aproape că păreau un pic speriaţi.

— Nu pot să tot cânt aceeaşi melodie la infinit, a rostit Joanna de la pian, privind spre Francis şi dând ochii peste cap a exasperare.

— Nu ştiu melodia asta! i-a răspuns Will. N-am mai auzit-o până acum…

— Să încerc una de genul ăsta? l-a întrebat Jo, iar pianul şi-a domolit un pic ritmul, în încăpere răsunând o melodie aproape languroasă.

Martha a exclamat:

— Nu! Nu… Nu de genul ăsta.

— Să mă opresc? a întrebat Joanna, ridicând mâinile de pe clape şi privindu-şi tatăl.

Cât de ciudat arătau, stând pur şi simplu în picioare! Parcă erau doi copii, nesiguri dacă făcuseră sau nu vreo prostie.

— Nu, cântă, cântă! i-a răspuns Luke, întorcând pumnalele spre propriul suflet şi tresărind dureros; ar fi vrut mai curând să trântească o dată pentru totdeauna capacul pianului.

Atunci reverendul a spus:

— Nu, nu pot… am uitat paşii.

Joanna a cântat în continuare, ceasul a continuat să ticăie… Însă bărbatul nu s-a mişcat.

— Eu nici nu cred că i-am ştiut vreodată, a rostit Cora.

Mâna i-a căzut de pe umărul bărbatului, iar ea a făcut un

pas în spate rostind:

— Stella, te-am dezamăgit.

— Da, a fost un spectacol destul de slab, a intervenit şi Charles Ambrose, privindu-şi cu regret paharul gol.

— Cred că mai bine te-ai opri acum din cântat, a spus Will, întorcându-se spre fiica lui şi aruncându-i o privire ce aproape că îi cerea iertare.

A făcut o plecăciune adâncă în faţa partenerei de dans şi a spus:

— Ai fi dansat mai bine cu oricine altcineva în afară de mine... N-am învăţat niciodată să dansez.

— Ah, te rog... E doar vina mea. Nu mă pricep decât la cărţi şi la mersul pe jos. Dar, Stella, văd că tremuri... Ţi-e frig?

S-a îndepărtat de Will şi s-a dus spre Stella, aplecându-se pentru a-i lua mâinile micuţe în mâinile ei.

— Nu simt că mi-ar fi frig, a răspuns Stella sclipind de sudoare, dar presupun că Jo nu ar trebui să stea până atât de târziu.

— Da! a sărit Will grăbit, aproape recunoscător. Cu siguranţă că nu trebuie să stea trează până atât de târziu şi e cazul să mergem să vedem şi ce haos or fi făcut băieţii în lipsa noastră... Cora, ne ierţi dacă plecăm acum?

— În fond, e aproape miezul nopţii, a intervenit Charles, privindu-şi ceasul. Când o să bată de miezul nopţii o să ne transformăm toţi în şoareci şi în dovleci. Katherine? Unde este Kate a mea? Unde-mi e soţia?

— Aici sunt, ca întotdeauna, a răspuns Katherine Ambrose.

Cora i-a întins haina şi a văzut-o cum redevenea politicoasă, vioaie, reluându-şi manierele ireproşabile. A obligat-o pe Stella să ia pernuţa din mătase albastră („Draga mea, trebuie s-o ai: nu încape îndoială că s-au gândit la tine când au făcut perna asta...”) şi a sărutat-o pe Joanna pe obraz („Eu nu am reuşit niciodată să cânt nici măcar o notă la pian, să ştii... Eşti o fetiţă grozavă!”). Însă Katherine nu era aşa uşor de păcălit. N-ar fi trebuit să fie mare lucru să danseze un vals scurt pe parchetul dezgolit,

în paşii aceia familiari şi politicoşi n-ar fi trebuit să fie nimic surprinzător pentru nimeni. Şi-atunci, ce provocase momentul acela straniu, acea schimbare bruscă a atmosferei, aerul devenind atât de tensionat, încât aproape că se aştepta să audă un tunet? În fine...! L-a ridicat din umeri şi l-a tras uşor în jos pe soţul ei pentru un sărut – era târziu şi, până la urmă, Will Ransome era un pastor, nu un curtezan.

Cora a deschis uşa şi mirosul Blackwaterului a pătruns în încăpere. Pe cer zăbovea o stranie lumină albăstruie şi femeia s-a înfiorat, cu toate că aerul era călduţ. De sub masă, Francis a văzut cum mama lui întinde mâna către fiecare musafir pe măsură ce aceştia treceau pragul („Mulţumesc tare mult... Mulţumesc! Trebuie să-mi promiteţi că mai veniţi!”). Cât de vivace era, cât de luminoasă, ca şi cum oricât de târziu ar fi fost, ea nu avea nevoie de somn.

William Ransome a plecat ţinându-şi la braţ soţia şi fiica, aproape (Francis a început să descojească altă portocală) ca şi cum şi-ar fi pus o armură. Cora – şi mai luminoasă, şi mai însufleţită – părea cumva să-i măture pe toţi spre parcul comunal. Apoi a închis uşa şi a bătut din palme satisfăcută, însă fiul ei a auzit o notă falsă la fel de clar ca atunci când Jo cânta la pianul prost acordat. De ce nu spusese nimic William Ransome când plecase, de ce lui nu-i întinsese Cora mâna, de ce Martha şi Drăcuşorul o priveau acum în tăcere, ca şi cum i-ar fi dezamăgit? În fine – a ieşit târâş de sub masă –, ce rost avea să studieze specia umană şi să încerce să o înţeleagă? Regulile lor erau lipsite de sens şi la fel de stabile ca vântul.

După ce s-a culcat Francis, recitând şirul Fibonacci, aşa cum alt copil ar fi mormăit un basm, Martha şi Luke s-au apucat să debaraseze mesele şi să aşeze la loc covorul, strivind bobocii de lavandă împrăştiaţi pe jos. Cora fusese pentru scurtă vreme teribil de animată – nu era aşa că fusese o seară minunată, nu era aşa că Jo era o fetiţă teribil de deşteaptă, cu toate că muzica nu era, probabil, vocaţia ei –, iar apoi spusese brusc că e obosită şi că vrea să se

odihnească. Prietenii ei o priviseră cum alergase desculţă pe scări şi continuaseră să strângă prin sufragerie, ţinându-şi tovărăşie în spaima lor împărtăşită.

— Nici măcar nu cred *că-şi dă seama,* a spus Luke, sorbind ultimele picături din excelentul vin roşu al lui Charles. E ca un copil, nu cred că-şi dă seama ce au făcut… Şi în tot acest timp, Stella era de faţă şi se uita la ei…

— În fiecare zi apare numele lui în conversaţie, în fiecare zi… Ce părere ar avea el despre *asta,* cum ar fi râs de *astalaltă…* Dar până la urmă *ce au făcut?!* Nu a fost nimic, nimeni altcineva n-a văzut…

— Şi în scrisori la fel – apare pe fiecare pagină! Ce-i poate oferi *el,* un vicar de ţară, temător că lumea se schimbă. Şi în plus, are deja o soţie caraghioasă, nu e destul, chiar trebuie s-o aibă şi pe Cora…?

— Ea-l colecţionează, a spus Martha desprinzând boabe de struguri de pe ciorchine şi rostogolindu-i pe masă. Asta e… Dacă ar putea, l-ar pune într-un borcan de sticlă şi i-ar eticheta diversele părţi ale trupului în latină, l-ar păstra pe un raft.

— Eu l-aş omorî, dacă aş putea, a rostit Luke, uluit de adevărul din cuvintele acelea, flexându-şi degetele, ca şi cum ar fi simţit între ele metalul bisturiului. Simt că ea se îndepărtează de mine…

S-au privit, simţind cum vechea lor antipatie se estompează şi că aerul musteşte de inutilitatea dorinţei lor, de neputinţa lor de a-şi îndeplini dorinţa copleşitoare. În încăperea întunecată, privirea chirurgului s-a întunecat. A urmărit cum Martha îşi ridica mâinile spre păr, cum cusătura rochiei verzi de sub braţul ei se trăgea în sus. S-a dus spre ea, iar femeia a pornit către scări.

— Vino cu mine! a spus ea întinzând mâna spre el. Vino sus cu mine!

Ferestrele camerei ei erau deschise şi pereţii erau scăldaţi într-o lumină difuză.

— S-ar putea să fie sânge, i-a spus ea.

— Mai bine aşa… Mai bine.

Şi era gura Corei cea pe care o săruta el, era mâna Corei

cea pe care o aşeza ea acolo unde jinduia să o simtă. Erau amândoi un compromis: se îmbrăcau unul cu trupul celuilalt ca şi cum şi-ar fi pus nişte haine la mâna a doua.

Peste parcul comunal, în umbra turlei Bisericii All Saints, Joanna dormea cu papucii în picioare, iar Stella moţăia cu capul pe noua ei pernă. La ceva distanţă, apropiindu-se deja de mlaştină, Will se plimba singur, cuprins de furie. Niciodată până atunci nu fusese tulburat de dorinţă: se căsătorise cu Stella de tânăr, fuseseră fericiţi împreună, iar foamea lor fusese inocentă şi uşor de satisfăcut. Ah, da, o iubea pe Cora – ştia asta, o ştiuse din prima clipă –, însă nu gândul acesta îl tulbura. Dacă ar fi fost un băieţandru sau o bătrână doamnă, ar fi iubit-o la fel de mult şi i-ar fi preţuit ochii cenuşii la fel cum o făcea acum. Era un erudit în ceea ce priveşte Biblia şi îi ştia diversele nume pentru diversele feluri de iubire, citea cuvintele Sfântului Apostol Pavel către biserici şi afecţiunea lor sacră invoca numele Corei: *Îi mulţumesc Domnului meu la fiecare amintire a ta...*

Însă ceva se schimbase acolo, în încăperea aceea cu aer sărat şi cu trandafiri ce înfloreau în toate colţurile – pusese mâna pe talia ei şi văzuse cum îi tresălta gâtul în timp ce vorbea. Asta să fi fost? Sau felul în care eşarfa-i alunecase de pe umăr, iar el văzuse cicatricea şi se întrebase dacă o duruse şi cât de tare şi dacă o deranja că el văzuse? Se gândea la felul în care o strânsese de mijloc, cum îşi auzise unghiile scrâşnind pe materialul rochiei ei. Cum ea îi răspunsese cu o privire lungă şi calmă. S-a întrebat dacă nu cumva îi fusese un pic teamă de el, dar nu: nu frica îi întuneca ochii, ci un soi de provocare sau poate satisfacţia – oare *zâmbise?*

Se plimba la gura estuarului, neştiind cum să se descurce cu dorinţa aceea puternică, însă fiind sigur că nu putea merge cu ea la Stella. Ştia că, dacă ar fi atins-o, ar fi găsit-o pentru prima oară subţirică, parcă lipsită de substanţă. El jinduia mai curând la ceva ca o luptă, iar asta îl şoca. A mers până la marginea apei şi, cu mişcări grăbite, s-a întins pe pământul mlăştinos, aproape lătrând şi bucurându-se ca un căţel.

3

La multă vreme după miezul nopţii, în timp ce anul trecea uşor de ceasul care-i marca mijlocul, Francis Seaborne a ieşit încet din casă. În buzunarul stâng a pus furculiţa din argint pe care o luase din ruinele din Colchester, iar în cel drept a pus o piatră cenuşie care avea o gaură în care încăpea perfect degetul lui cel mic. La etaj, Cora stătea întinsă în pat, apăsând uşurel pe cicatricea de pe claviculă, dorindu-şi să poată simţi din nou durerea aceea. În altă cameră, Luke şi Martha se desprindeau unul de celălalt. Nimeni nu se întreba unde e Frankie: dacă se gândeau vreo clipă la el, era mai întâi cu nelinişte şi apoi cu certitudinea comodă că acel copil cu mintea de nepătruns era în siguranţă, singur în camera lui.

Nimeni nu încercase vreodată să-şi explice obiceiul lui Frankie de a se plimba noaptea; fusese considerat încă o ciudăţenie de-ale lui. Faptul că nu suporta compania oamenilor în timpul zilei, dar în toiul nopţii apărea în pragul uşilor celor din casă îi era întru totul caracteristic băiatului. Dacă l-ar fi întrebat cineva, copilul ar fi răspuns că încerca doar să înţeleagă lumea şi felul în care ea funcţiona: de ce (de exemplu) părea că roţile unei maşini se învârtesc în direcţia opusă celei în care se deplasa aceasta? Cum se făcea că nu auzea un obiect care cădea până în clipa în care îl vedea atingând pământul? Îşi privea mama, preocupată de roci şi de noroi, însă nu făcea legătura dintre căutările ei şi ale lui. Ea se uita în jos, el privea în sus. Nu-l putea ajuta în niciun fel. Dintre toţi oamenii pe care îi cunoscuse, doar pentru Stella Ransome avea răbdare. Vedea cum femeia aduna pietricele albastre şi flori şi avea impresia că se înţelegeau unul pe altul. Observa şi culoarea prea vie a ochilor ei, întrebându-se de ce nu vorbea nimeni despre asta. Dar, până la urmă, asta le stătea în fire, nu? Să vadă, dar să nu observe.

A pornit prin umbrele aruncate de lună, văzând cum ele se întindeau paralele şi întrebându-se de ce. Harababura din seara aceea îl tulburase – privise cu multă atenţie, dar nu găsise nicio ordine sau vreun motiv pentru ceea ce

văzuse –, iar acum, singur în întunericul nopţii, avea să poată rezolva mai uşor problemele. S-a gândit să meargă până jos, la Blackwater, să vadă cu ochii lui ce fiinţă pândea în estuar. I se părea nedrept ca doar el, dintre toţi copiii din Aldwinter, să nu fi zărit bestia nici măcar în vise. A traversat parcul comunal, trecând pe sub Stejarul Trădătorului spre High Lane, şi a mers spre est, în vreme ce peste tot în jur se auzeau murmure şi trosneau focuri menite să izgonească spiritele care se aventurau în lumea aceea modernă. Cineva cânta la scripcă. Au trecut pe lângă el două fete îmbrăcate în alb; în gardul viu cânta o privighetoare. Când a ajuns pe High Lane, parcul comunal a rămas în urmă, odată cu zgomotele sale: se simţea un iz de fum de lemn şi undeva în stânga a răsunat un strigăt de încântare, iar apoi s-a lăsat liniştea. Parcă era singur în lumea întreagă.

A ajuns la mlaştina din apropiere de Capătul Lumii, gândindu-se să găsească locul în care Steaua Polară ţintuia cerul ori să vadă cum îşi arunca luna lumina cea falsă, însă în schimb a dat de o întindere ca un cearşaf negru, pe care era cusută o pânză albastră strălucitoare. Era ca şi cum nu şi-ar fi ridicat privirea spre cerul boltit, ci şi-ar fi coborât-o spre suprafaţa unui lac în ale cărui unde sclipeau raze de soare. De la nord la sud, deasupra orizontului palid, fâşii subţiri de lumină albastră atârnau parcă, iar printre ele se vedea albastrul închis al cerului. Din când în când, ca adusă de vânt, se zărea o mişcare, iar plasa aceea luminoasă se închidea şi se lărgea. Lumina pe care o emana nu era împrumutată, ca aceea a unui nor alb învăluit în razele soarelui, ci părea să-i aparţină întru totul: puteau fi o multitudine de trăsnete înmărmurite pe loc, arzând toate, în mod inexplicabil, albastre. Francis era încremenit de bucurie. A simţit-o cum se ridica în fiinţa lui atât de brusc şi de nestăvilită, încât nu a putut decât să izbucnească în râs, înspăimântat de ciudăţenia propriei bucurii.

În timp ce stătea în picioare şi privea – lungindu-şi gâtul cât putea, aşa încât în dimineaţa următoare mama lui avea să se întrebe de ce ţinea gâtul atât de ciudat –, o mişcare

din sărături i-a atras atenţia. Luminile albastre făceau ca lumea să fie un pic mai uşor de văzut decât ar fi trebuit să fie, iar apa din estuar era de un negru uleios, cu nuanţe albăstrui. Între marginea apei şi ţărm, nu departe de coastele Leviatanului, se mişca un maldăr de stofă. S-a auzit un sunet slab, ca mormăitul unui animal. Grămada de stofă s-a mişcat şi s-a întins pe noroi, iar apoi a rămas nemişcată.

Curios, Francis s-a întors să se uite, încercând să zărească ceva prin aerul întunecat. Dacă ăsta era monstrul din Blackwater, s-a gândit el, era de toată jena şi merita să fie înecat. Mormăitul s-a oprit o clipă, în timp ce grămada de stofă s-a întors spre Leviatan, iar apoi a început din nou să freamăte, doar pentru a se opri iarăşi, de data aceasta cu ceea ce era, fără îndoială, o tuse şi apoi o încercare disperată de a trage aer în piept.

Deloc înspăimântat, Francis s-a apropiat şi mai mult. Mormanul s-a contorsionat şi apoi, cu un geamăt, s-a ridicat, iar Francis a văzut straturile slinoase ale unei haine negre şi gulerul gros de blană, iar, deasupra gulerului, figura sălbatică a unui bătrân pe care îl văzuse o dată sau de două ori la biserica lângă care erau înmormântaţi sătenii. Cracknell – el era: un bătrân împuţit, care odată îşi ridicase mâneca, arătându-i băiatului urechelniţele care colcăiau acolo. Geamătul s-a încheiat cu o criză de tuse care l-a făcut să se prăbuşească din nou la pământ: bătrânul şi-a strâns haina şi mai aproape de corp şi a rămas tăcut.

Cracknell, cu cizmele la marginea apei şi cu vederea tot mai slăbită, l-a văzut pe băiatul slăbuţ, cu părul negru pieptănat cu grijă, şi a încercat să-l strige. Dar aerul părea să aibă nişte muchii ascuţite, care îl înţepau în gât atunci când respira, iar de câte ori încerca să rostească numele băieţelului (Freddie, parcă, nu?), tusea începea din nou. În cele din urmă, a reuşit să-şi recapete suflarea. A strigat „Băiete! Băiete!” şi i-a făcut semn lui Francis, care se oprise pe cărare, la nici cincisprezece picioare de el.

— Nu ştiu ce vreţi să faceţi, i-a spus Francis.

Chiar aşa, oare ce *făcea?* Murea, probabil. Dar ce loc straniu în care să moară! Tatăl lui murise cu un cearşaf alb tras până sub bărbie. S-a întors pentru o clipă, ca să privească în sus – plasa aceea luminoasă se lărgea şi din loc în loc începea să se rupă, iar printre razele ei luminoase se vedea cerul negru-albăstrui.

— Adu pe cineva, a spus Cracknell şi a început să mormăie iarăşi, exasperat sau poate amuzat, fixându-l pe Francis cu o privire rugătoare şi furioasă.

Băiatul s-a lăsat pe vine şi, sprijinindu-şi palmele pe genunchi, l-a analizat cu oarecare interes pe bătrân. Pe materialul gulerului se prinsese o molie, iar în rest, din loc în loc, pe haină se vedeau pete palide care ar fi putut fi mucegai (Oare mucegaiul putea apărea pe ţesături? Şi-a propus să nu uite să se intereseze).

— Ransome, a adăugat Cracknell, care nu voia neapărat o ultimă împărtăşanie, dar nu l-ar fi deranjat ca ultimul chip pe care îl vedea în viaţa asta să fie unul prietenos.

A întins mâna să tragă de haina băiatului – *te rog,* a vrut să spună –, însă efortul era prea mare.

Băiatul a înclinat capul într-o parte, analizând numele.

— Ransome? a repetat el.

Da, da, avea sens. Bărbatul cu fâşia de material alb la guler vizitase trei săteni în ultimele săptămâni (băiatul numărase), dintre care cel puţin doi muriseră după aceea. Oare el aducea moartea sau doar le uşura oamenilor trecerea spre lumea de apoi? Băiatul a presupus că era vorba de a doua variantă, dar era important să confirme această presupunere. Examinându-l din nou pe bătrân, Francis a văzut că la colţurile gurii începea să i se adune nişte spumă albicioasă, iar sub haină pieptul i se zbuciuma frenetic. Chiar şi în semiîntunericul acela se vedea că pielea lui prinde o culoare ca de ceară, iar în jurul ochilor adânciţi în orbită se forma o mică prăpastie albăstruie. Era în acelaşi timp înspăimântător şi cât se poate de obişnuit. Probabil că aşa venea întotdeauna sfârşitul.

Cracknell şi-a dat seama că nu putea vorbi: şi-ar fi irosit şi ultimele răsuflări greoaie. Ce făcea băiatul, stând pe vine

lângă el, calm, întorcându-se din când în când să se uite spre cer şi zâmbind de fiecare dată când o făcea? Inima i s-a strâns de teamă: cu siguranţă că avea s-o ia la fugă din clipă în clipă şi-o să-l aducă pe Ransome, care va veni cu o lampă şi cu o pătură bună, groasă, cu care să-i acopere trupul ce se zguduia de frisoane. Dar Francis, care ştia ce urmează, nu considera că ar avea vreun sens să irosească timpul. În plus, şi-a dat seama că dacă ar fi împărtăşit cu cineva minunea ce se desfăşura deasupra capetelor lor, pe cer, propria plăcere nu i s-ar fi înjumătăţit, ci s-ar fi dublat. S-a aplecat deasupra bătrânului şi i-a spus:

— Uite!

Băgând mâna în claia de păr grizonant, i-a tras capul în aşa fel încât Cracknell nu a avut de ales şi a trebuit să-şi întoarcă privirea de la apa întunecată şi să se uite spre locul în care odinioară crezuse că se află Raiul.

— Uite! a repetat băiatul. Vezi?

Ochii înceţoşaţi ai bătrânului s-au deschis larg, iar bărbatul a rămas cu gura căscată. Fâşiile strălucitoare de nori începuseră să se estompeze odată cu apropierea răsăritului, dar se adunaseră într-un arc palid ce despica cerul şi în vreme ce ei priveau, o ciocârlie s-a avântat în zbor, cântând cu frenezie.

Apoi, Francis s-a întins lângă bătrân pe pământul mlăştinos, fără să-i pese de noroiul ce avea să i se impregneze în haine, de duhoarea emanată de trupul bătrânului ori de frigul dimineţii. Capetele li s-au atins din când în când, în timp ce Cracknell, uluit, s-a întors pentru a savura priveliştea aceea miraculoasă, din când în când încercând să şuiere un fragment dintr-un imn: *Astfel sufletul meu e izbăvit*, cânta el, îndoindu-se în clipa aceea mai puţin ca niciodată. Când viaţa a ieşit din el, a făcut-o cu o răsuflare lungă, liniştită, iar Francis l-a bătut uşurel pe mână şi a rostit „Gata, gata”, aproape satisfăcut, fiindcă ceea ce-i plăcea cel mai mult pe lume era ca lucrurile să se desfăşoare aşa cum credea el că o vor face.

Cora Seaborne
Parcul Comunal, nr. 2
Aldwinter

22 iunie

Dragă Will,

Este ora 4 dimineaţa şi vara a început. Am văzut ceva tare ciudat pe cer – tu ai văzut? Strălucire-de-noapte, aşa i se spune. Încă un semn!

Acum multă vreme mi-ai spus că-ţi pare rău că mi-am pierdut soţul când eram atât de tânără. Ţin minte că mi-am dorit să te fi exprimat altfel – a murit, nu l-am pierdut eu. Nu a fost vina mea.

De ce să-ţi pară rău? Nu-l cunoşteai. Nu mă cunoşteai nici pe mine. Presupun că te învaţă expresiile astea binevoitoare atunci când ţi se dă gulerul preoţesc.

Cum aş fi putut să-ţi spun atunci prin ce-am trecut – nu doar atunci când a murit (vezi cât de uşoare sunt cuvintele astea!), ci e vorba de tot ce am trăit înainte.

El a murit, iar eu m-am simţit bucuroasă şi tulburată. Crezi că e posibil ca mintea unui om să cuprindă două senzaţii atât de diferite şi, totuşi, să fie amândouă cât se poate de reale? Bănuiesc că nu – cred că ideea ta legată de adevărul absolut şi de binele absolut nu-ţi permite să accepţi aşa ceva

Eram tulburată pentru că nu cunoşteam niciun alt mod de a trăi. Eram atât de tânără atunci când ne-am căsătorit, atunci când ne-am cunoscut, încât abia dacă existam – el m-a chemat pe calea existenţei. El m-a făcut ceea ce sunt.

Şi în acelaşi timp – în exact acelaşi timp! – am simţit o fericire atât de intensă, încât am crezut că o să mă ucidă. Avusesem parte de aşa de puţină

fericire, încât nu credeam că pot simţi aşa ceva, fără a fi consumată de sentimentul atât de puternic. În ziua în care ne-am cunoscut mă plimbam prin pădure şi de-abia respiram de bucurie.

Am cunoscut odată o femeie care mi-a spus că soţul ei o trata ca pe un câine. Îi punea mâncarea într-un vas pe podea. Când ieşeau la plimbare, o chema să meargă la pas. Când vorbea fără să aibă voie, soţul ei îşi rula ziarul din care citea şi o lovea peste nas. Prietenii lor erau de faţă, vedeau totul. Râdeau, spuneau că soţul ei era un bărbat tare amuzant.

Ştii ce-am simţit când am auzit povestea ei? Am simţit invidie, fiindcă eu nu fusesem tratată niciodată măcar ca un câine. Aveam un câine – un animal amărât. Ţin minte că odată i-am scos din blană o căpuşă care a pocnit ca o mură suculentă – şi Michael îi lua capul în poala lui şi, fără să-l deranjeze balele, îl mângâia pe urechi şi mă privea în timpul ăsta. Uneori îi dădea câteva palme pe coapse, multe, puternice – suna a gol –, iar câinele se dădea cu burta în sus de bucurie. Când Michael era pe moarte, i-a fost ca o umbră, iar când a murit, câinele s-a stins şi el.

Pe mine Michael nu m-a atins niciodată cu atâta blândeţe. Mă uitam la câine şi-l invidiam. Îţi poţi imagina cum e să fii gelos pe un câine?

Am să mă întorc în Londra pentru o vreme. N-am să merg în Foulis Street, nu mai simt că acolo este acasă. Vor avea grijă de mine Charles şi Katherine.

Nu te simţi obligat să-mi scrii!

Cu dragoste,
CORA

P.S.: Cu privire la Stella: ai să primeşti o scrisoare de la doctorul Garrett. Te rog să iei în considerare oferta lui de a te ajuta!

4

Joanna s-a dus la Biserica All Saints dimineaţa şi şi-a găsit tatăl deja acolo. Avuseseră o seară minunată, şi-a spus fetiţa, amintindu-şi cum ea şi Martha analizaseră planurile pentru noile case din Londra, unde apa avea să fie mereu proaspătă, galopând prin ţevi de cupru. Cântase la pian destul de bine, îşi purtase rochia cea bună, mâncase o portocală (încă avea unghiile pătate de portocaliul cojii). Era adevărat că petrecerea o cam storsese de energie pe mama ei, iar tatăl ei fusese tare tăcut în dimineaţa aceea, dar, până la urmă, el zicea mereu că are o mulţime de lucruri pe cap.

L-a găsit încovoiat, ascuns de umbre, cu o daltă în mână. Cu mişcări furioase, muncea de zor la şarpele încolăcit pe braţul stranei. De-a lungul anilor, stejarul de Essex se înnegrise şi aproape că se transformase în os. Cu toate că aripile creaturii se desprinseseră şi acum zăceau pe podeaua de piatră, şarpele încă rânjea la adversarul său, dezvelindu-şi dinţii.

— Nu! a exclamat Joanna, uluită că tatăl ei putea distruge ceva ce fusese plăsmuit cu atâta talent, şi a dat fuga lângă strană, trăgându-l de mânecă. Nu poţi să faci asta! Nici măcar nu-i al tău!

— Eu conduc biserica asta! Am să fac ce consider eu că e bine!

Nu părea să fi fost tatăl ei cel care vorbise, ci mai curând un băieţel enervat că nu i se face pe plac. Apoi, ca şi cum şi-ar fi conştientizat propria irascibilitate, şi-a îndreptat cămaşa şi a continuat:

— Nu e bine, Jojo, n-ar trebui să fie aici – uite, nu vezi că locul lui nu este aici?

Dar Joanna îi mângâiase vârful cozii de când de-abia putea să meargă şi, văzându-i aripile retezate, a început să plângă.

— Nu trebuie să strici aşa lucrurile! N-ai voie!

Lacrimile fetiţei erau atât de rare, încât în orice altă zi l-ar fi făcut să se oprească, însă în clipa aceea William

Ransome se simţea înconjurat de inamici, iar măcar pe acesta îl putea distruge cu mâna lui. Nu dormise toată noaptea, iar duşmanii îi tot apăreau în minte: doctorul aplecat de umeri, cu sprâncenele-i negre ca smoala, Cracknell, cu pieile lui de cârtiţă atârnate de gard, o încăpere întreagă cu eleve cărora râsul le luase minţile, râul Blackwater, Cora, care stătea dreaptă şi severă în noroi, iar în spatele ei, cu inima bătând sub pielea-i udă, Şarpele din Essex…

A desprins un ochi ce-l privea ironic şi a adăugat:

— Du-te acasă, Joanna, du-te la lecţiile tale şi nu te mai băga în treburile oamenilor mari!

Fata stătea dreaptă lângă el şi se gândea să-l lovească în creştetul aplecat, simţind pentru prima oară furia neputincioasă a copilului care se ştie mai înţelept şi mai drept decât părintele său. Apoi, uşile din spatele bisericii s-au deschis, lăsând să pătrundă lumina de afară, iar în prag, cu părul arzând în razele soarelui, a apărut Naomi Banks. Avea răsuflarea tăiată pentru că alergase până atunci, iar mâinile îi erau murdare până la cot.

— S-a întâmplat din nou! a rostit ea, iar vocea ei a răsunat din boltă. A venit iarăşi! Eu v-am zis c-o să vină… Nu v-am zis?! Nu v-am zis eu c-o să vină?!

Până a ajuns Will la mlaştină se strânseseră deja o mână de oameni în jurul grămezii de stofă care zăcea pe ţărm. Capul lui Cracknell era întors atât de mult spre stânga – şi în sus, nefiresc, ca şi cum şi-ar fi privit ucigaşul în ochi – încât era fără îndoială clar (spuneau oamenii) că-i fusese rupt gâtul.

— Aşteptaţi medicul legist, le-a răspuns Will, aplecându-se să închidă ochii înceţoşaţi. Era bolnav de ceva vreme.

Pe haina bătrânului, aşezate cu precizie pe stomacul său şi între două buzunare rupte, se aflau o furculiţă din argint şi o piatră cenuşie, cu o gaură în ea.

— Cine a făcut asta? i-a întrebat el, privind figurile enoriaşilor săi. Cine a pus lucrurile astea aici şi de ce?

Însă s-au uitat cu toţii în altă parte, unul după altul, nerecunoscând nimeni nimic, spunând că ei ştiau că există

ceva acolo, ei ştiau demult, că cel mai bine ar fi să-şi încuie cu toţii uşile zdravăn când vine mareea. Ba chiar o femeie şi-a făcut cruce, fiind privită cu severitate de preot, care îi dezvăţase de ceva vreme de asemenea superstiţii.

— I-a smuls unul dintre nasturii de alamă, a spus Banks, răvăşind părul fiicei sale, însă nimeni nu l-a băgat prea tare în seamă: era oricum un miracol că bătrânul avusese nasturi.

— Prietenul nostru s-a stins pentru că era bolnav, iar acum se află în ceruri, a spus Will, sperând ca bătrânul să se afle, într-adevăr, în Rai. Probabil a ieşit noaptea să ia o gură de aer proaspăt şi s-a rătăcit sau l-a luat ameţeala. Nu e momentul să vorbim despre şerpi şi monştri… A trimis cineva după doctor? Mulţumesc, da, acoperiţi-i faţa! Lăsaţi-l să se odihnească în pace – până la urmă, nu asta sperăm cu toţii?

La marginea micii mulţimi stătea Francis Seaborne, pipăind din când în când buzunarul în care pusese un nasture strălucitor pe care era gravată o ancoră. Cineva a început să plângă, dar Frankie şi-a pierdut interesul: privea spre orizont, unde se adunau norii albăstrui. Semănau atât de mult cu crestele unor munţi ce se pierdeau în ceaţă, încât băiatul s-a gândit că poate satul fusese ridicat, smuls cu totul din Essex şi dus într-o ţară străină.

Dragă Cora, am văzut cartea aceasta poştală şi m-am gândit la tine – îţi place?

Am primit scrisoarea ta. Mulţumesc. Am să-ţi scriu din nou în curând. Stella îţi transmite dragostea ei.

Ca întotdeauna,
WILLIAM RANSOME
Filipeni 1:3-11

Dr. Luke Garrett
Spitalul Universitar Royal Borough

23 iunie

Stimate reverend Ransome,

Sper că sunteţi bine. Vă scriu în legătură cu doamna Ransome, pe care am întâlnit-o de două ori. În ambele ocazii am observat următoarele: o temperatură crescută în mod semnificativ; obraji puternic coloraţi; pupile dilatate; bătăi ale inimii rapide şi neregulate şi o erupţie pe antebraţe.

Cred, de asemenea, că suferă într-o mică măsură de delir.

Vă sfătuiesc cu tărie s-o aduceţi pe doamna Ransome la Spitalul Royal Borough, unde, după cum ştiţi, îmi desfăşor activitatea. Colegul meu, dr. David Butler, s-a oferit să o consulte. Are o experienţă considerabilă în domeniul bolilor sistemului respirator. Cu permisiunea dumneavoastră, am să particip şi eu la acel consult. Există proceduri chirurgicale pe care le puteţi lua în considerare.

Nu este necesară o programare. Sunteţi aşteptaţi cât mai curând cu putinţă.

Cu bine,
Dr. LUKE GARRETT

Reverendul William Ransome
Casa parohială, Aldwinter
Essex

24 iunie

Dragă Cora,

Sper că eşti bine. Nu am putut să-ţi scriu mai devreme, deşi aş fi vrut – s-a întâmplat ceva: Cracknell a fost luat.

De ce m-am exprimat aşa? Ştiam că era bolnav: am stat un pic cu el cu o zi înainte să moară. Voia să-i citesc ceva, dar n-am găsit nici măcar o carte în casa lui, în afară de Biblia mea, de care, evident, nici n-a vrut să audă. Până la urmă i-am recitat Jabberwocky[27]. *L-am făcut să râdă. „Prostii şi aiureli!”, a exclamat şi i s-a părut teribil de amuzant.*

L-am găsit în mlaştină. Venea mareea şi a ajuns până la cizmele lui. Se pare că se uita la ceva de deasupra lui, deşi medicul legist spune că n-a fost o mână criminală la mijloc. Probabil că a zăcut acolo toată noaptea. Capătul Lumii parcă a început deja să se afunde în noroi fără el. Joanna a hotărât că trebuie s-o păstrăm pe Magog (sau poate pe Gog? Tot nu mi-e clar care dintre ele este). I-a pus o funie la gât şi a mers cu ea până acasă. Stă în grădina din spate şi mănâncă florile Stellei. În clipa asta se uită la mine. Nu îmi plac ochii ei alungiţi.

Bineînţeles că sătenii au fost cuprinşi de panică: nimeni nu-şi mai lasă copiii afară. Spun că în noaptea în care s-a întâmplat, s-a văzut pe cer o lumină albastră ciudată – o femeie (mama micuţei Harriet, o mai ţii minte?) zicea întruna că vălul a fost străpuns şi acum nu mai reuşesc să scap de ea din biserică.

[27] Poem fantezist scris de Lewis Carroll, ce are drept subiect uciderea unei creaturi numite Jabberwock (n. tr.).

Dacă ar putea, s-ar urca şi în amvon. Imaginează-ţi cum ar fi reacţionat dacă ar fi văzut Fata Morgana, ca noi! În cel mai bun caz ar fi ajuns la spitalul de nebuni.

Cineva agaţă întruna potcoave de cai în Stejarul Trădătorului (probabil Evansford, căruia îi face mare plăcere să se lase înspăimântat), iar unul dintre fermieri şi-a ars recolta. Nu ştiu ce să fac. Suntem oare supuşi judecăţii divine? Iar dacă da, cu ce am păcătuit şi cum ne putem ispăşi păcatele? Am acceptat turma aceasta de credincioşi şi am încercat să-i fiu un păstor bun, dar acum ceva face ca turma mea să se arunce înspăimântată de pe stâncă.

Mi-a scris doctorul tău pitic. În scris este un om impozant şi puternic: nu-l pot refuza. Vom merge la Londra săptămâna viitoare, cu toate că Stella arată mai bine decât în ultima vreme şi a început să doarmă şi câte o noapte întreagă.

Însă chiar şi aşa, sunt îngrijorat. Doctorul Garrett mi-a arătat ce le-ar face bebeluşilor şi mamelor, dacă ar fi lăsat să experimenteze. M-a îngreţoşat. Nu tăieturile şi cusăturile, ci cât de nepăsător este. Mi-a spus că, dacă aş crede cu adevărat în sufletul nemuritor, nu aş avea mai mult respect pentru trupul meu decât pentru cel al unui iepure. Suntem cu toţii simpli trecători, mi-a spus el. Mi-a explicat că, pentru că el respectă ştiinţa, pentru că el venerează vasele de sânge, corpusculele şi celulele din care suntem alcătuiţi, eu sunt barbarul!?

De când ai plecat m-am pus pe citit ca un elev studios. Sper că nu crezi că sunt prea mândru pentru a-mi cerne şi a-mi analiza gândurile, pentru a mi le pune în ordine. Cum spune Locke? Avem cu toţii o viziune limitată. Am impresia, mai mult decât oricând, că-mi trebuie ochelari cu lentile groase cât trei inchi.

Nu voi accepta ideea potrivit căreia credinţa mea este una a superstiţiilor. Bănuiesc că mă dispreţuieşti

un pic pentru asta – şi ştiu sigur că doctorul tău mă dispreţuieşte! – şi aproape că mi-aş dori să o pot nega, ca să-ţi fac pe plac. Însă este o credinţă a raţiunii, nu a întunericului: iluminismul ne-a scăpat de acel întuneric teribil. Dacă un creator cu raţiune a pus stelele la locul lor, atunci trebuie să fim capabili să le înţelegem – trebuie să fim şi noi fiinţe ale raţiunii, ale ordinii!

Cora, e mai mult de-atât – e mai mult decât o numărare a atomilor, decât calcularea orbitei planetei, decât contorizarea anilor până la întoarcerea cometei Halley – în noi mai bate ceva, în afară de puls. Îţi aminteşti de francezul care a legat un porumbel de o placă fotografică şi i-a tăiat gâtul, crezând că a prins un abur de suflet ce ieşea prin rană? E absurd, bineînţeles, şi cu toate astea… Nu ţi-l poţi imagina acolo, cu cuţitul în mână, gândindu-se că trebuie să fie mai mult de atât? Cum altcumva am putea explica atât de multe? Cum altcumva aş putea explica dragostea şi atenţia ce se revarsă din fiinţa mea atunci când mă întorc spre Hristos?

Şi cum altcumva mi-aş putea explica faptul că jinduiesc după tine? Cora, eram mulţumit. Ajunsesem cumva la capăt – nu mă mai aştepta nicio surpriză şi nici nu-mi doream vreuna. Îmi îndeplineam scopul pe lumea asta. Apoi ai apărut tu. Şi de la părul tău care nu e niciodată aranjat până la hainele tale bărbăteşti, nu mi-a plăcut niciodată înfăţişarea ta (te superi?). Dar se pare că, într-un fel, te-am învăţat pe dinafară, parcă te-am cunoscut din prima clipă, am simţit din primul moment libertatea de a-ţi spune ceea ce nu mai spusesem nimănui – iar pentru mine asta este „substanţa lucrurilor la care sper, dovada lucrurilor pe care nu le văd”! Oare ar trebui să fiu ruşinat ori tulburat? Nu sunt. Refuz să fiu.

Ce zici de asta, atee convinsă, eretică ce eşti? Tu m-ai condus şi mai aproape de Dumnezeu.

Cu dragoste… şi cu multă evlavie,

fie că-ţi place sau nu,
WILL

Reverendul William Ransome
Casa parohială, Aldwinter
Essex

30 iunie

Cora, nu am primit nicio scrisoare de la tine... Oare am vorbit prea liber? Sau poate că nu am vorbit suficient de liber?

Mi-e teamă pentru Stella. Uneori am impresia că mintea ei rătăceşte, însă apoi este din nou ea însăşi şi-mi povesteşte că la St Osyth a sosit un vicar nou, care încă nu e căsătorit, ori că în Colchester s-a deschis un magazin nou şi produsele de patiserie de acolo sunt aduse direct de la Paris.

Scrie cât e ziua de lungă într-un caiet albastru. Nu mă lasă să văd.

Mâine mergem la Londra. Să te gândeşti la noi.

Al tău întru Hristos,
WILLIAM RANSOME

5

Stella a tresărit sub atingerea stetoscopului şi a respirat aşa cum i-a cerut doctorul: cât de adânc putea şi fără să ia în seamă tusea. Criza, când a sosit, nu a fost cea mai rea din câte avusese, dar nici cea mai mică: a aruncat-o în faţă pe scaun, a stors un strop de urină. Stella a cerut o batistă nouă.

— Nu e întotdeauna aşa de rău, a spus ea, tamponându-şi gura şi părându-i rău pentru cei trei bărbaţi care o priveau sumbru.

Cât de speriaţi erau! Oare ei nu fuseseră niciodată bolnavi? Era Will, care de supărare sau, poate, din stingherealǎ nu putea nici s-o privească în ochi. Era şi Drăcuşorul, care stătea în colţul cel mai îndepărtat al încăperii, însă nici de la distanţa aceea ochii lui negri şi strălucitori nu pierdeau niciun detaliu. Apoi era doctorul Butler – cel mai în vârstă dintre ei şi cel mai diplomat, mai blând, având mai mult timp la dispoziţie pentru a învăţa cum să aline atât pacienţii care vociferau, cât şi pe cei calmi –, care a retras stetoscopul şi, cu o atingere blândă, a aşezat la loc bluza pacientei.

— Nu am nicio îndoială că e vorba de tuberculoză, a rostit el, văzând – după cum îl avertizase Luke – roşeaţa din obrajii femeii. Deşi, bineînţeles, vom lua o mostră de spută, ca s-o analizăm şi să ştim cu certitudine.

Barba lui bogată, albă, compensa fruntea înaltă, ca un dom, şi capul complet chel – studenţii spuneau că gândurile i se mişcau cu o asemenea viteză, încât de-a lungul anilor fricţiunea lor a făcut imposibilă creşterea părului.

— „Căpitan în rândul soldaţilor morţii”[28], a rostit Stella în batistă, şoptindu-le florilor de nu-mă-uita brodate pe ea.

Nu era nevoie de atâta agitaţie. Ea ar fi putut să le spună că e tuberculoză încă de acum câteva luni, dacă ar fi întrebat-o cineva. Pe fereastra deschisă se vedea cerul azuriu, despicat numai cât să se întrezărească o fâşie de

[28] Nume dat tuberculozei, expresie consacrată de John Bunyan în cartea *Viaţa şi moartea domnului Badman* (1680) (n. tr.).

albastru.

— Eu am făcut asta, a rostit ea pe ton de confidenţă, cu toate că nu o auzea nimeni.

— Sunteţi sigur? Cum e posibil? a rostit Will, întrebându-se dacă încăperea chiar se întunecase în clipa aceea sau dacă de vină era doar spaima lui.

Acolo, sub canapeaua pe care Stella stătea liniştită, zâmbind, bărbatul îşi imagina că vede ceva mişcându-se în penumbră, că simte mirosul râului.

— Cum puteţi fi sigur? N-a existat niciun caz în familia ei, niciunul… Stella, trebuie să le spui!

Dar cum era posibil ca el să nu fi văzut niciunul dintre semne – într-atât îl orbise ce se întâmpla în Aldwinter?!

— E doar o gripă, asta ne-a zis doctorul: a trecut o gripă prin sat, toată lumea s-a simţit slăbită după aceea…

— Familia n-are nimic de-a face cu asta, i-a spus Luke. Nu se transmite de la părinte la copil. E doar bacteria tuberculozei, atâta tot.

Antipatia lui faţă de Will a ieşit din nou la suprafaţă, iar doctorul a continuat pe un ton ritos:

— Bacteriile, reverendule, sunt microorganisme care pot purta boli infecţioase.

— Aş vrea să fiu sigur, a intervenit doctorul Butler, aruncând o privire neliniştită spre colegul său, care nu era faimos pentru manierele sale, dar nici nu se mai purtase vreodată atât de grosolan. Doamnă Ransome, credeţi c-aţi putea suporta să mai tuşiţi o dată, doar un pic, şi să scuipaţi într-un vas?

— Am născut cinci copii, i-a răspuns Stella, cu o străfulgerare temperamentală. Doi dintre ei morţi. Să scuip nu e mare lucru.

Au adus un vas din oţel, iar pe fundul său cerul se vedea cât se poate de limpede. Ea l-a acoperit cu o substanţă maronie scoasă dureros din plămâni, iar apoi i-a întins vasul doctorului Butler, plecând politicoasă capul.

— Ce-o să faceţi cu asta? a întrebat Will. Cu ce-o să ajute?

Şi cât de oarbă era ea faţă de toate, cât de calmă! Nu era

normal… Trebuie să fi fost şi asta vreun soi de isterie: n-ar fi trebuit să plângă, să-l roage să stea lângă ea şi s-o ţină de mână?

— Acum putem provoca o colorare a bacilului, astfel încât să fie uşor vizibil la microscop, i-a răspuns doctorul Butler, lăsându-se fără să vrea cuprins de entuziasm. Şi e posibil să ne înşelăm, poate că doamna Ransome are pneumonie sau poate chiar o boală mai uşoară…

Un microscop! s-a gândit Stella. Joanna începuse să ceară un microscop, dorind să poată vedea singură cum erau merele şi cepele construite din celule, aşa cum casele erau construite din cărămizi.

— Vreau să văd. Vreau să-mi arătaţi.

Nu era o cerere neobişnuită, din experienţa doctorului Butler, cu toate că de obicei bărbaţii tineri erau cei hotărâţi să-şi privească inamicul în ochi. Cine şi-ar fi închipuit că femeia aceea subţirică, cu părul argintiu, avea să fie atât de curajoasă? Cu toate că era, în parte, bineînţeles, efectul delirului: starea stranie de linişte detaşată la care ajungeau mulţi pacienţi apăruse în cazul ei timpuriu.

— Dacă puteţi aştepta o oră, am să vin să vă arăt, i-a răspuns el, văzând că soţul începe să ezite. Deşi sper, bineînţeles, că nu va fi nimic de văzut.

— Stella, a implorat-o Will, Stella, chiar trebuie să faci asta?

Totul se petrecea atât de repede: parcă trecuseră doar câteva clipe de când se întorsese acasă iarna, purtând la şold iepurii primiţi în dar de la Cracknell şi văzuse lumina din geamul casei în care-l aştepta familia, iar acum totul se destrăma. A închis ochii şi a văzut în întuneric ochiul strălucitor al Şarpelui din Essex, lucind triumfător.

— Poţi să te rogi pentru mine, i-a spus Stella din milă, dar şi pentru că îşi dorea rugăciunea.

Doctorul Butler a plecat cu vasul acoperit, iar Drăcuşorul l-a urmat. Will a îngenuncheat lângă scaunul ei. Dar ce loc mai aveau rugăciunile aici, printre eprubetele şi lentilele care dezvăluiau orice mister? Şi, în plus, pentru ce să se fi rugat? Probabil că boala se cuibărise în trupul ei cu multă

vreme înainte, când ei îşi vedeau de viaţă liniştiţi şi neştiutori… Putea acum să ceară ca timpul să fie dat înapoi? Şi dacă da, de ce să se oprească acolo? Putea la fel de bine să ceară învierea din morţi a tuturor sătenilor din Aldwinter înmormântaţi în cimitir. Era Stella atât de unică şi de preţioasă, încât Dumnezeu să intervină pentru ea, când de obicei rămânea tăcut? Însă astea erau gânduri de şcolar revoltat la şcoala de duminică, o ştia foarte bine – rugăciunile nu erau menite să ceară favoruri, ci să declare supunerea omului.

— Facă-se voia ta, nu a mea! a rostit el. Domnul să ne dea putere.

Când s-au întors, cei doi doctori aveau figuri sumbre şi l-au luat la o parte pe Will, ca şi cum nu ar fi fost boala ei, ci a lui. Mesajul i-a fost transmis la mâna a doua – „Iubire, nu eşti bine, dar doctorii or să te ajute” –, aşa că până a ajuns la ea, din adevăr nu mai rămăsese mare lucru.

— Tuberculoză, a rostit Stella animată de veste. Moartea Albă. Ftizie. Oftică. Îi cunosc numele. Ce aveţi acolo, în mână? Daţi-mi să văd!

Era lamela din sticlă pe care se contura viitorul ei şi, după ce a depus ceva muncă de convingere, a fost adus şi microscopul, iar ea, uitându-se, a rostit:

— Asta e tot? Sunt ca nişte boabe de orez.

A cuprins-o o nouă criză de tuse, care a ameţit-o. S-a întins, cu obrazul lipit de braţul aspru al canapelei, auzind doar frânturi din viitorul ce i se hotăra.

— Ar trebui izolată cât mai mult cu putinţă, iar copiii trebuie trimişi de-acasă imediat ce se agravează simptomele, a rostit Luke, dezbărându-se de milă – la ce mai ajuta mila când era vorba despre o boală fatală?

— Acordaţi-vă un pic de timp, domnule reverend! E un şoc, ştiu, a intervenit doctorul Butler. Însă medicina modernă poate face atât de multe: vă recomand injecţii cu tuberculină, pe care Robert Koch le-a introdus recent în Germania…

Will – încă uluit – şi-a imaginat acele ce-ar fi străpuns pielea subţire a Stellei şi s-a luptat cu greaţa ce i se ridica

până în gât. S-a întors către Luke Garrett şi l-a întrebat:

— Şi dumneavoastră? Dumneavoastră ce spuneţi? Vă scoateţi cuţitele la înaintare?

— Poate un pneumotorax terapeutic…

— Doctore Garrett! a exclamat doctorul Butler şocat. Nici să n-aud de aşa ceva… doar două sau trei au fost făcute până acum şi niciunul la noi în ţară: nu e momentul acum să testăm apele.

— Nu vreau s-o *atingeţi!* a adăugat Will, simţind din nou greaţă, când şi-a adus aminte cum stătea Drăcuşorul aplecat deasupra fiicei lui, şoptindu-i ceva.

— Doamnă Ransome, permiteţi-mi să vă explic! a rostit Garrett, întorcându-se spre pacientă. E destul de simplu şi sunt sigur că veţi înţelege. Prin această procedură, plămânului infectat îi este indus colapsul prin introducerea forţată de aer: va sta în cavitatea toracică precum un balon dezumflat, iar în felul acesta simptomele sunt cu mult atenuate şi poate începe procesul de vindecare.

— Nu e unul dintre cadavrele tale, e soţia mea! Vorbeşti de parcă e un leş în vitrina unui măcelar!

Luke, pierzându-şi răbdarea, i-a replicat:

— Chiar ai de gând să-ţi laşi mândria şi ignoranţa s-o pună într-un pericol şi mai mare? Chiar atât de teamă îţi este de epoca în care trăieşti? Ai prefera să ţi se îmbolnăvească mâine copiii de pojar şi în apă să colcăie holera?

— Domnilor, a intervenit doctorul Butler agitat, fiţi rezonabili! Stimate reverend Ransome, când aţi adus-o aici a devenit pacienta mea, iar sfatul meu este să luaţi în considerare injecţiile cu tuberculină. Nu trebuie să hotărâţi pe loc, bineînţeles, însă e bine s-o faceţi cât mai curând, înainte să înceapă hemoragia – şi mă tem că nu mai e mult până atunci.

— Dar cu mine cum rămâne?

Stella se ridicase în cot şi, netezindu-şi părul, i-a întrebat încruntându-se:

— Pe mine n-aveţi de gând să mă întrebaţi? Will… Nu e corpul meu? Nu e boala mea?

Iulie

1

În Aldwinter, Naomi Banks e dată dispărută. A dispărut în ziua în care a fost găsit trupul neînsufleţit al lui Cracknell şi a lăsat un bilet: „CINE NU E GATA, ÎL IA CU LOPATA”, scria în bilet, şi erau şi trei pupici. Banks navighează întruna pe Blackwater şi nu poate fi consolat. „Întâi soţia, apoi barca, acum s-a întâmplat asta”, spune el. „M-au curăţat cum cureţi carnea de pe un peşte.” E căutată peste tot, dar nu apare niciun indiciu, cu toate că proprietarul aprozarului spune că are profituri mai mici pe săptămâna aceea, nu cumva fetei i-au pornit degetele la plimbare, în starea de spirit în care se afla?

Toţi sătenii sunt temători. Nu contează câţi medici legişti din Colchester ar veni, nimic nu-i poate convinge că bătrânul a murit doar pentru că inima lui obosită a cedat: de vină a fost Şarpele din Essex, nu încape nicio îndoială. Caută semne şi le găsesc la tot pasul: recoltele de orz nu arată bine deloc, găinile nu fac ouă, laptele se strică prea repede. Pe crengile Stejarului Trădătorului atârnă atât de multe potcoave, încât există pericolul să se rupă, dacă se strică vremea şi începe să bată vântul mai puternic. Chiar şi cei care nu au văzut strălucirea-de-noapte ar putea povesti fără probleme cum arătase cerul în seara aceea, cum străluceau luminile albastre deasupra estuarului. La St Osyth cineva s-a înecat. *Ţi-am zis eu,* spune fiecare. *Ţi-am zis eu.*

Se stabileşte că se va sta de pază prin rotaţie. În fiecare seară, bărbaţii cărora le vine rândul aprind mici focuri pe mlaştină şi notează într-un catastif: *Ora 02.00, vântul bate spre sud-est, vizibilitatea este bună, mareea este joasă. Nu s-a văzut nimic, dar s-au auzit un scrâşnet slab şi un fel de gemete între orele 02.46 şi 02.49.* Lui Banks nu i se permite să stea de strajă, pentru că Naomi a dispărut şi e mai

probabil ca oricând ca tatăl ei să se pună pe băut.

Copiilor din Aldwinter nu le prea convine să fie ţinuţi în case. Într-una dintre căsuţe un băieţel o ia razna de plictiseală şi-o muşcă de mână pe mama lui.

— Uitaţi, îi spune ea lui Will, arătându-i rana. Am ştiut că ceva nu e în regulă din clipa în care a intrat în casă un măcăleandru. E şarpele din el, care iese la suprafaţă.

Şi femeia sâsâie la pastor, arătându-şi dinţii.

Stella e acasă, scrie zilnic în caietul ei albastru – *Mi-ar plăcea să fiu botezată din nou în apă albastră, într-o noapte cu cerul senin şi albastru* – şi-l închide imediat ce intră Will în cameră. Are zile bune şi zile rele. Musafirii sunt foarte atenţi cu ea – a auzit cumva de nu ştiu ce femeie, de nu ştiu ce lucru, nu-i aşa c-a fost amuzant, vai, dar cât de frumoasă este şi oare unde a găsit mărgelele alea aşa de frumoase – şi se îndepărtează de ea clătinând din cap şi înmuindu-şi mâinile în dezinfectant. „Nu e deloc în apele ei”, spun ei. „Mi-a spus că uneori aude şarpele atunci când doarme! Mi-a spus că şarpele o ştie după nume!” „Doar nu crezi că l-a văzut, nu? Doar nu crezi că e ceva de văzut?”

Will merge cu mare greutate pe o frânghie, într-un echilibru delicat. De fiecare parte se află o prăpastie teribil de adâncă în care poate cădea. Pe de o parte, nici nu vrea să audă de nenorocita asta de superstiţie: o mai fi fost pe lumea asta vreun zvon care să fie înzestrat cu atâta carne, cu atâtea oase? E datoria lui să ţină zvonul sub control. Aşa că predică optimist: „Domnul este refugiul nostru şi puterea noastră. Este un ajutor prezent ori de câte ori întâmpinăm necazuri”, dar e clar că sătenii se îndoiesc. Congregaţia nu se micşorează, doar devine tot mai agresivă şi în mod frecvent refuză să cânte imnurile. Nimeni nu pomeneşte de braţul plin de aşchii al stranei pe care încă se mai pot distinge rămăşiţele unei cozi. Se bucură cu toţii, de fapt, că şarpele a dispărut de acolo.

Pe de altă parte, stă treaz noaptea, mult prea departe de Stella, care se află acum la capătul celălalt al coridorului, şi se întreabă dacă este vorba despre judecata divină. Dumnezeu ştie foarte bine că se face vinovat de mai multe

păcate (îşi aminteşte cum stătea singur pe drumul mlăştinos, cu gândurile înnegurate de dorinţă). Se întreabă dacă Şarpele din Essex are numele lui trecut în vreun catastif.

De la Cora nu primeşte nicio veste. Se gândeşte la ea. Uneori are impresia că ea s-a strecurat noaptea în camera lui şi i-a înlocuit ochii cu ai ei, ca el să vadă lumea aşa cum o vede ea: nu se mai poate uita la un pumn de noroi din grădină fără a-şi dori să-l strivească în mână, ca să vadă dacă nu cumva e ceva ascuns în el. Vrea să-i povestească totul şi, pentru că nu poate, însuşi materialul din care este făcută lumea pare străveziu. „În biroul meu este o libelulă, prizonieră în spatele unei biblioteci”, scrie el, „şi de-abia reuşesc să gândesc din cauza sunetului pe care îl scot aripile ei, ce se zbat întruna”. Apoi aruncă hârtia cât colo.

Cora îşi citeşte scrisorile şi nu răspunde. Îi ia pe Francis şi pe Martha la Londra:

— În perioada asta a anului oraşul arată cel mai bine, le spune ea şi cheltuieşte iresponsabil de mult pe un hotel bun, pe mese extravagante, pe pantofi care nu-i plac şi pe care nu-i va purta niciodată. Bea cu Luke Garrett în pubul Gordon’s de lângă Digul Tamisei, unde zidurile picură în lumânări şi, când i se pun întrebări insistente despre reverend, expediază subiectul cu un gest blazat. Dar Garrett nu s-a născut ieri, ar prefera de o mie de ori felul voios în care îl pomenea pe Will înainte, la fiecare două propoziţii.

Dacă Luke şi Martha s-au aşteptat fie să se îndrăgostească, fie să se dispreţuiască, după noaptea petrecerii de la solstiţiu sunt teribil de surprinşi. Între ei se nasc o relaxare şi o intimitate ce seamănă cu cea dintre soldaţii care-au scăpat împreună cu viaţă dintr-o bătălie. Nu se întorc niciodată la noaptea aceea, nici măcar în amintiri: la momentul acela fusese ceva necesar şi atâta tot. Cad de acord în mod tacit că Spencer nu trebuie să afle nimic: lui Luke îi este tare drag, iar Marthei îi este foarte util. A reuşit să adune în jurul său oameni cu influenţă politică şi cu putere financiară: crede că e posibil ca Bethnal Green să

beneficieze de locuinţe sociale noi, neînsoţite de obligaţii de ordin moral, şi care fac mai mult decât să respecte nişte cerinţe minime de adăpost.

Martha şi Edward Burton mănâncă împreună cartofi prăjiţi la Limehouse şi fac planuri, în timp ce de pe vapoarele din Noua Zeelandă se descarcă miei îngheţaţi. O să facem asta şi cealaltă, îşi tot spun ei, lingându-şi sarea de pe degete, ca nişte prieteni buni, fără să observe că fiecare presupune că celălalt are să-i fie alături la un moment dat în viitor. „Doar îmi face plăcere să stau de vorbă cu ea”, îi spune Edward mamei lui, care are ceva îndoieli: „Martha este o fată bună, dar îşi dă aere şi vorbeşte ca o doamnă cu pretenţii.”

Ceea ce Edward nu observă, când se întoarce în seara aceea acasă, ţinând în mână una dintre revistele Marthei, este că pe alee aşteaptă răbdător bărbatul care l-a înjunghiat în umbra Catedralei St Paul. Samuel Hall s-a pus pe aşteptat din ziua în care Edward s-a întors de la spital. Acum poartă altă haină, dar în buzunar are acelaşi cuţit cu lama scurtă ce se strecoară atât de repede printre coaste. De-abia îşi aminteşte motivul urii sale – o ceartă pe o femeie, parcă? – şi nici nu mai contează. Ura aceasta a devenit unicul său scop în viaţă, fiind alimentată de băutură şi de lipsa oricărui alt ţel. I s-a furat o dată şansa de a se răzbuna şi aşteaptă cu nerăbdare să treacă zilele până când îşi va putea duce fapta la bun sfârşit. Întâmplarea că Edward Burton a devenit animalul de casă preferat al unor bogătaşi, care îl vizitează şi stau atât de mult la el, l-a făcut şi mai încrâncenat: cu toţii au devenit duşmanii lui. Îl priveşte pe Edward cum îşi scutură nişte sare de pe mânecă şi bagă cheia în broască, strigând la mama lui, care-l aşteaptă la etaj. *Deci nu în seara asta,* îşi spune el, băgând cuţitul la loc. *Nu în seara asta, dar curând.*

La înmormântarea lui Cracknell vine multă lume, nimeni nu e la fel de iubit ca aceia care au trecut în lumea de dincolo. Joanna cântă *Măreţul bar*[29] şi în toată biserica nu există ochi care să nu lăcrimeze. Cora Seaborne trimite o

[29] Imn creştinesc, *Amazing Grace* (n. tr.).

jerbă despre care sătenii aproximează că a costat cam cât planeta întreagă.

Will se apucă de plimbări şi se trezeşte făcându-şi socoteala că, fie şi judecând doar după legile statisticii, la un moment dat paşii lui aveau să se potrivească perfect cu paşii Corei. În timp ce merge, îşi deapănă în voie gândurile tulburi. Nu-şi poate găsi liniştea în ceea ce o priveşte: fusese atât de mulţumit de dragostea pentru ea – o crezuse genul de sentiment pe care şi apostolii l-ar fi admirat, ca şi cum pe bucata aceea de pământ noroios ar fi reuşit să creeze un mic Rai. Iar apoi se schimbase ceva. Încă mai simte cum carnea ei cedase sub mâna lui şi ceea ce urmase… Îi este ruşine, deşi nu chiar atât de ruşine (crede el) pe cât ar trebui să-i fie.

Apoi e Stella, de un calm angelic în halatul ei albastru. Când lumina vine din spatele ei, i-ar putea face concurenţă cu brio unei sfinte pictate pe un vitraliu. Uneori vorbeşte despre sacrificiu şi rămâne cu totul nemişcată, ca şi cum s-ar afla deja pe altar, ca apoi să devină tot mai agitată şi să scrie noaptea în caietul ei albastru. Ce are să facă el cu ea? Will se gândeşte la acul şi la bisturiul din mâna chirurgului şi toată fiinţa i se cutremură la gândul acesta. Se bucură de raţiunea cu care fusese binecuvântată omenirea, însă nu are încredere în nisipurile mişcătoare ale iscusinţei omului. Iar argumentul său cel mai recent este că oamenii au dintotdeauna obiceiul de a face greşeli. Una a fost conflictul născut atunci când Galileo a afirmat că Pământul se roteşte în jurul Soarelui, alta a fost când un bărbat a aşezat un homunculus în trupul soţiei sale. Era grozav când ştiinţa putea să se împăuneze şi să declare „De data asta am nimerit-o!”, dar putea el să arunce în joc viaţa Stellei?

Will se tocmeşte cu Dumnezeu, cum a făcut odinioară şi Ghedeon. „Dacă nu este voinţa ta ca ea să fie supusă acestui tratament, împiedică-l cu un gest clar şi fie ca acesta să fie semnul”, se roagă el. Absurditatea logică a raţionamentului său nu-i scapă, dar asta este: Dumnezeu nu are decât să se folosească şi el de logică. Duminică urcă în amvon şi le reaminteşte enoriaşilor că Moise a mers în

deşert şi a ridicat un stâlp din lemn, pe care s-a încolăcit un mare şarpe din aramă, care le-a dat oamenilor săi speranţă.

La sfârşitul lunii iulie, sătenii renunţă să mai stea de veghe noaptea.

Luke Garrett
Pentonville Road

27 iulie

E târziu şi ai să crezi că sunt beat, dar am mâna sigură – aş putea să cos un om spintecat din gât până la buric şi să nu ratez nicio cusătură!

Cora, te iubesc... Ascultă-mă, TE IUBESC... Da, ştiu, am spus-o adesea, iar tu zâmbeşti şi asculţi, fiindcă nu e vorba decât despre Drăcuşor, e doar prietenul tău, nimic care să te tulbure, nici cea mai mică pietricică, nimic care să creeze valuri pe lacul calmului tău, al oribilului tău calm, al TOLERANŢEI tale pentru mine. Cred că uneori ai confundat chiar toleranţa asta cu iubirea, când te-am amuzat sau când ţi-am arătat vreo chestie deşteaptă pe care am făcut-o, ca un câine care îi aduce stăpânei o jucărie morfolită...

Dar trebuie să te fac să înţelegi – trebuie să-ţi spun cum te port de colo colo în mine, ca pe o tumoare pe care ar trebui s-o tai cu bisturiul – este grea şi întunecată, MĂ DOARE, supurează ceva în sângele meu, în toate terminaţiile nervoase ce mă dor înfiorător –, dar fără de care nu aş putea trăi!

Te iubesc. Te-am iubit din clipa în care ai intrat în camera aceea luminoasă, cu hainele tale murdare şi mi-ai luat mâna în mâna ta, spunând că niciun alt doctor în afară de mine nu te poate ajuta. Te-am iubit când m-ai întrebat dacă îl pot salva şi am ştiut că sperai să nu-l salvez, aşa cum am ştiut că n-aveam să încerc să-l salvez... Şi îţi iubesc veşmintele de doliu, care sunt o minciună, te iubesc când văd cum te străduieşti să-ţi iubeşti fiul, te iubesc când o îmbrăţişezi pe Martha şi te iubesc când eşti urâtă pentru că ai plâns mult sau pentru că eşti obosită, te iubesc când îţi pui diamantele şi te joci de-a

frumuseţea... Crezi că va mai cunoaşte cineva fiecare Cora, aşa cum le cunosc eu pe toate, iubindu-le pe toate la fel de mult?

Şi-am încercat, am încercat de atâtea ori să fac ceva bun cu dragostea mea – am încercat când Michael era pe moarte, ca un sfânt malefic, în camera aceea cu draperiile trase, am încercat când el a plecat, în sfârşit, în locul întunecat de unde venise. Am încercat să te iubesc în feluri care să nu mă distrugă. Nu am vrut să te posed. Te-am lăsat acestui nou prieten al tău. Şi în tot acest timp nu reuşesc să dorm, pentru că atunci când adorm tu eşti acolo şi nu ai pic de ruşine, îmi ceri tot felul de lucruri, mă trezesc crezând că am simţit fiecare dintre gusturile tale pe limbă... Şi cu toate acestea, de atâta timp nu am făcut mai mult decât să te ating pe umăr cu mâna... Mă crezi un drăcuşor, dar am fost un înger!

Nu-mi scrie. Nu veni. Nu am nevoie de asta. Nu de asta ţi-am scris. Crezi că dragostea mea se va stinge, va muri de foame fără firimiturile pe care mi le arunci tu? Crezi că nu sunt capabil de umilinţă? ASTA este umilinţa – am să-ţi spun că te iubesc ştiind că tu nu-mi poţi răspunde tot cu iubire. Am să mă înjosesc.

Este tot ce pot da cu mai mult şi nu este suficient.

LUKE

Eu sunt Stella. Stelară, aşa sunt, a zis! Stella, steaua mea a mărilor înalte!

Şi mi-am făcut propria carte de rugăciuni, cartea mea sfântă cu cerneală albastră pe pagină albastră şi cusută cu fire albastre ca venele albăstrui care sunt albastre.

MI-A U LUAT COPIII, I-AU DUS DEPARTE DE MINE!

Copiii mei născuţi din albastru, cei trei care au trăit, niciunul nu mai e acum sub acoperişul meu!

Vor să-mi dea lucruri cuţite ace picături şi linguriţe cu chestii iar eu am spus nu nu vreau nimic din toate acestea nu să mă lase să trăiesc cu lucrurile mele albastre în jur mărgelele mele albastru de cobalt lazulit perlele mele negre care sunt albastre borcanul meu cu cerneală albastră borcanul meu cu vopsea albastră panglicile mele care sunt indigo fusta mea care e bleumarin albăstrele care cresc amândoi ochii mei albaştri

Dar o suport destul de bine pentru că mi s-a promis că deşi voi merge prin râuri, ele nu mă vor îneca! Deşi voi merge prin foc, nu mă voi arde!

August

1

Până în ziua aceea, nimic nu îl putuse convinge pe Charles Ambrose să adere la darwinism aşa cum a făcut-o plimbarea pe străzile înguste din Bethnal Green. A văzut acolo nu egali ai săi, despărţiţi de el printr-o întorsătură a norocului sau a circumstanţelor, ci fiinţe care se născuseră prea slab înzestrate pentru a supravieţui într-o rasă aflată în plină evoluţie. Le-a privit figurile palide, prelungi – pe care era adeseori zugrăvită o expresie temătoare, de neîncredere, ca şi cum s-ar fi aşteptat în orice clipă să fie lovite – şi a avut senzaţia că locuiau într-un loc potrivit pentru ei. Ideea că, dacă ar avea acces la gramatică şi la citrice de la o vârstă fragedă, într-o bună zi ar putea să stea lângă el, la Garrick, era strigătoare la cer: situaţia lor nefericită nu era altceva decât dovada eşecului de a se adapta şi a supravieţui. De ce erau atât de mulţi dintre ei scunzi? De ce ţipau şi se văitau de la ferestre şi din balcoane? Şi de ce, la ora prânzului, atât de mulţi dintre ei erau deja beţi? Dând colţul pe o alee şi strângându-şi haina elegantă pe lângă corp, a avut senzaţia pe care ar fi simţit-o dacă i-ar fi privit printre nişte zăbrele puternice, de oţel. Nu însemna, însă, că nu simţea compasiune: până şi animalelor de la grădina zoologică trebuie să le fie curăţate cuştile.

În după-amiaza aceea de august, în camera lui Edward Burton s-au întâlnit patru persoane: Spencer, Martha, Charles şi Luke. Aveau de gând să pătrundă şi mai adânc în cartierul Bethnal Green, ale cărui mahalale şi case de toleranţă erau luate în considerare spre a fi demolate şi înlocuite cu casele curate promise de Parlament.

— E foarte bine că dăm legi, le explicase Spencer nedându-şi măcar seama cât de bine o imita pe Martha, dar cât mai trebuie să crească rata mortalităţii infantile până

când vom pune în practică politicile stabilite? De fapte avem nevoie, nu de legi!

Mama lui Edward i-a servit cu biscuiţi cu lămâie, aşezaţi pe o farfurie de pe care îi privea severă Regina, şi era îngrijorată că fiul ei se oboseşte prea tare. Într-o asemenea companie, tânărul fusese tăcut, răspunzând doar întrebărilor puse în şoaptă de Martha: îl durea rana? I-ar putea arăta lui Spencer planurile pe care le schiţase pentru noile clădiri?

— Cât se poate de fezabile, a spus Spencer după ce s-a uitat pe ele, cu toate că nu ştia absolut nimic despre construcţii.

A netezit cu mâna hârtia albă pe care Edward schiţase, cu priceperea dată de eforturile autodidacte, un plan al unui bloc de locuinţe amplasat în jurul unei grădini pătrate.

— Pot să iau asta, să le-o arăt colegilor mei? Te-ar deranja?

Între timp, Luke a mâncat al cincilea biscuit, a admirat evidenta atenţie a doamnei Burton pentru curăţenie şi a spus:

— Martha nu o să se declare mulţumită până nu vede Utopia lui Thomas Moore pusă în practică în Tower Hill.

Şi-a lins zahărul de pe degetul mare şi a privit voios acoperişurile ce se zăreau pe fereastră. Gestul de a-i scrie Corei fusese ca stoarcerea unui coş: era posibil ca mai târziu să simtă ceva disconfort, însă deocamdată se bucura de uşurarea adusă. Ceea ce-i scrisese fusese perfect adevărat, cel puţin în momentele în care avusese stiloul în mână: nu aştepta nimic înapoi, nu oferea un schimb, nu considera că i se datora nimic. Probabil că euforia nu avea să mai dureze mai mult de încă o zi, dar câtă vreme încă se bucura de ea, era îmbătătoare şi îl făcea binevoitor. Uneori, imaginându-şi un plic sigilat care se îndrepta spre el în coşul bicicletei unui poştaş, se nelinişte: oare avea să fie amuzată, avea să se simtă mişcată, avea să ignore totul şi să-şi continue viaţa senină? Cunoscând-o pe Cora, ultima variantă era cea mai probabilă: era teribil de dificil să pătrunzi prin scutul bunei sale dispoziţii sau să provoci mai

mult decât un simplu gest de afecţiune, pe care l-ar fi oferit oricărei cunoştinţe.

— Haideţi, deci, în mahala cu noi, a rostit Charles, destul de vesel, punându-şi haina şi amintindu-şi cum, cu ani în urmă, el şi un tovarăş al său fuseseră într-o seară un fel de turişti ai sărăciei, deghizându-se în haine ponosite şi tândălind sub felinarele de pe străzi.

— Se poate să daţi de necazuri, le-a spus Edward Burton, care încă nu se pusese pe picioare suficient încât să reia munca la Holborn Bars. Dar dacă nu vă pierdeţi cu firea, o să vă întoarceţi acasă cu bine.

Când au pornit, nu se încheiase încă programul în fabrici şi la birouri, aşa că pe străzi era mai curând linişte şi se auzea zgomotul trenurilor ce se târau pe şine, la câteva sute de yarzi distanţă. Peste tot în jur erau clădiri înalte, care blocau lumina, iar deasupra capetelor lor atârnau rufe ce păreau să nu fi fost niciodată cu adevărat curate. Cu toate că era o vară blândă, cele câteva raze de soare care pătrundeau printre clădiri creau un soi de seră. Era teribil de cald, aşa că în scurtă vreme Martha a simţit că hainele i se umezesc în dreptul umerilor, iar trotuarele, pline de resturi de mâncare, emanau un miros dulceag de putregai. Casele, odinioară grandioase, fuseseră împărţite la infinit în numeroase apartamente mai mici şi închiriate cu nişte preţuri cu totul disproporţionate faţă de salariile pe care le puteau câştiga locatarii. Camerele erau apoi subînchiriate la nesfârşit, aşa că familiile se despărţiseră de mult, iar acum străinii se ciondăneau meschin pe căni şi farfurii, precum şi pe camerele minuscule pe care le aveau. La distanţă de nicio milă, chiar dincolo de cerberii oraşului, proprietarii şi avocaţii lor, croitorii, bancherii şi bucătarii lor ştiau doar ceea ce era scrijelit pe coloanele catastifelor.

Din loc în loc, Martha găsea motive pentru speranţă care celorlalţi le scăpau; uneori dădea din cap şi zâmbea, pentru că toate figurile acelor străini îi păreau familiare. O femeie îmbrăcată cu o jachetă vişinie a apărut din spatele unei draperii din dantelă şi a udat muşcatele de pe pervaz, aruncând vreo doi boboci ofiliţi, care au ajuns în şanţ, lângă

o sticlă spartă de bere Guinness. Muncitorii polonezi veniseră să-şi caute de lucru, descoperind că, dacă Dick Whittington fusese indus în eroare cu privire la trotuarele londoneze, vremea, cel puţin, era mai temperată în timpul iernii, iar portul nu dormea niciodată. Erau veseli şi gălăgioşi. Stăteau sprijiniţi în cadrul uşilor, câte doi, cu chipiurile aşezate într-o rână, trecând câte un ziar polonez de la unul la altul. Fumau ţigarete din foi negre, care emanau un fum puternic mirositor. O familie de evrei a trecut cu mare volubilitate pe lângă ei, mergând să prindă autobuzul, iar fiicele purtau pantofi roşii. O clipă mai târziu, a trecut o indiancă pe trotuarul de vizavi, iar la fiecare ureche purta câte o picătură de aur.

Însă până şi Martha trebuia să recunoască faptul că de cele mai multe ori scenele pe care le vedeau erau mizere: o mamă tânără stătea în pragul casei, privind cu invidie doi copii care mâncau pâine albă ieftină cu margarină, iar un grup de bărbaţi urmăreau un buldog care era pregătit pentru o luptă de câini, fiind agăţat de fălci cu o sfoară. Cineva aruncase un exemplar din *Vanity Fair,* iar de pe copertă le zâmbea senin o actriţă îmbrăcată într-o rochie galbenă. Lângă revistă, în şanţ, un şobolan cu ochii inteligenţi îşi flexa lăbuţele. Trecând pe lângă bărbaţii care schingiuiau câinele, Martha nu şi-a putut ascunde dezgustul şi s-a încruntat la ei. Un bărbat cu mânecile suflecate, pentru a scoate la iveală un tatuaj estompat, s-a prefăcut că sare spre ea, izbucnind în râs când femeia a grăbit pasul. Luke, mult mai obişnuit cu partea dizgraţioasă a oraşului decât ar fi vrut să se vadă, un pic amuzat de conştiinţa socială ce se trezise în Spencer, şi-a permis un gest cavaleresc şi a venit lângă Martha.

— Crezi c-o să funcţioneze? *Trebuie* să funcţioneze! a exclamat Martha, făcând semn cu mâna în faţă, unde Charles mergea alături de Spencer, croindu-şi drum dezgustat printr-o grămadă de fructe putrezite, din care a zburat un roi de musculiţe. Trebuie să-şi dea seama că nu se poate locui aşa, fie şi numai din simplă omenie!

— Cum ar putea să nu vadă? Mi-a părut întotdeauna un

bărbat oarecum prostovan, dar nu lipsit de bunătate... Bună seara, draga mea, a continuat el, rânjind către o femeie cu o perucă mare şi buclată, care s-a aplecat ademenitor în afara uşii ei şi i-a trimis bezele.

— N-are rost – a încercat Spencer – eu nu mai pot ispăşi ce-am greşit.

În faţă, prietenul lor gesticula de zor spre o alee deosebit de îngustă dinspre care venea un miros acru.

— Ştii că face lucrurile astea, în cea mai mare parte, de dragul tău. Şi-ar da averea toată unui cerşetor dacă i-ai cere tu, dar altfel probabil că nici n-ar observa că cerşetorul e acolo...

Martha s-a gândit să nege, dar simţea că Drăcuşorul îşi câştigase dreptul de a se bucura de sinceritatea ei.

— Nu e atât de groaznic din partea mea, nu? Nu i-am promis niciodată nimic – şi, până la urmă, nu sunt ceea ce ar considera familia lui o partidă bună! –, dar nu pot face toate astea singură. Sunt femeie, şi încă una săracă – puteau la fel de bine să-mi taie limba.

Ajunseseră la un fel de curte interioară, împrejmuită din toate părţile de blocuri de locuinţe. Luke şi-a privit prietenul, care stătea cu braţele încrucişate la piept şi diseca problema imposibilă a Londrei, vorbindu-i pe un ton liniştit lui Ambrose, care îl asculta doar pe jumătate, fiind distras de o copilă îmbrăcată în costum de zână, ce stătea aşezată pe un prag şi fuma o ţigară.

— A intrat în Liga Socialistă şi se gândeşte să-i calce pe urme lui William Morris. Martha... Respinge-l cu blândeţe, te rog...

Copila-zână şi-a stins ţigara şi a aprins alta. Din aripi i-a căzut o pană.

Martha, chinuită de sentimentul de vinovăţie, i-a răspuns supărată:

— Dar de ce nu pot fi prietenoasă şi atât? Nu-i o marionetă, gândeşte foarte bine şi singur, uite...

— Toate casele noi de pe Digul Tamisei, tocmai explica Spencer, de care sunt atât de mândri şi pe care le dau mereu drept exemplu al progresului: le-ai văzut vreodată?

Sunt cu doar puţin mai mari decât nişte cuşti. Oamenii sunt mai înghesuiţi acolo decât au fost vreodată – unele încăperi nu au ferestre, iar acolo unde există, ferestrele nu sunt mai mari decât un timbru –, nici câinii nu şi i-ar lăsa să trăiască în asemenea condiţii.

Nu s-a putut abţine să nu arunce o privire spre Martha, care se apropiase şi s-a lăsat copleşită de patima temperamentului său.

— Charles, se vede cu ochiul liber că de-abia aştepţi să pleci acasă, la Katherine, la papucii tăi din catifea şi la vinul tău, din care o singură înghiţitură costă mai mult decât au oamenii *ăştia* la dispoziţie pentru traiul pe o săptămână întreagă. Îi consideri o specie diferită de tine, crezi că şi-au făcut-o cu mâna lor, pentru că sunt imorali sau proşti şi că dacă le-ai da locuinţe mai bune le-ar distruge într-o săptămână. Ei, bine, poate că sunt alt fel de animal decât eşti tu, pentru că, în vreme ce oamenii ca tine se supără pentru fiecare bănuţ dat pe impozite, oamenii de aici ar împărţi cu tine şi nimicul, dacă ai avea nevoie. Nu, Luke, lasă-mă, n-am să mă opresc – crezi că am uitat unde m-am născut, doar pentru că m-a învăţat Cora ce furculiţă se foloseşte la peşte?

— Martha, draga mea…

Charles Ambrose reuşise să-şi păstreze manierele excelente şi în situaţii în care fusese atacat cu mai multă impetuozitate decât acum şi, în plus, ştia foarte bine că femeia îi ghicise perfect sentimentele.

— Îţi cunoaştem cu toţii punctul de vedere şi îl admirăm. Am văzut destul şi, dacă mă laşi să mă întorc în habitatul meu natural, am să fac tot ce pot ca să-ţi îndeplinesc toate poruncile.

Dându-şi seama că plecăciunea lui ironică nu a avut darul de a o îmbuna, a rostit ca şi cum i-ar fi comunicat un secret de stat:

— Legea a fost adoptată, să ştii. Normele au fost stabilite. E doar o chestiune ce ţine de următorii paşi ce trebuie făcuţi.

Martha a zâmbit cât de sincer a putut, pentru că a

observat că Spencer se retrăsese un pic, ca şi cum ar fi fost brusc nesigur în legătură cu ataşamentul lui faţă de o femeie care era în stare să se răstească în public la cei mai învăţaţi decât ea, iar Luke revenise la atitudinea sa obişnuită, părând teribil de încântat de întorsătura pe care o luase conversaţia.

— Următorii paşi! Ah, Charles, îmi pare rău. Am înţeles că ar trebui să număr până la 10… Ia staţi, voi auziţi asta? Ce e? Ce se aude?

S-au întors cu toţii şi au auzit, de pe o alee îngustă, cântecul unei flaşnete. O melodie nesigură a căpătat viteză în timp ce cineva învârtea de manivelă, iar apoi s-a transformat într-o melodie ca de fanfară militară. Copila a fugit în întâmpinarea muzicii, cu aripile tremurându-i pe spate, iar când flaşnetarul şi-a făcut apariţia, i s-au alăturat şi alţi puştani, ca şi cum ar fi ieşit dintre cărămizile şi din mortarul dintre ele. Unii erau desculţi, alţii purtau cizme cu ţinte, care scăpărau scântei în timp ce ei alergau. Doi băieţi blonzi cărau fiecare câte o pisicuţă. O fată îmbrăcată într-o rochie albă mergea în spatele lor, prefăcându-se indiferentă. Charles, care încerca să rămână cât mai aproape de un colţ, a văzut un om cam de vârsta lui îmbrăcat în rămăşiţele unei tunici de soldat. Avea cusută pe piept panglica medaliei din Războiul Anglo-Afgan, verde cu stacojiu, iar mâneca stângă, goală, îi era prinsă cu un ac de siguranţă la cot. Cu mâna dreaptă învârtea manivela flaşnetei tot mai repede şi a prins şi el să danseze. Fata în rochie albă se învârtea şi râdea, iar la un moment dat a întins mâna spre Garrett. Unul dintre băieţi a ridicat pisoiul deasupra capului şi a început să-i cânte nişte versuri inventate pe loc. Martha l-a privit pe Spencer şi şi-a dat seama că bărbatul era indignat. L-a dispreţuit pentru lucrul acesta: poate că el îşi imagina că oamenii aceia amărâţi ar fi trebuit să fie nefericiţi şi decenţi în sărăcia lor, nu să înşface orice fărâmă de fericire atunci când aveau ocazia.

— Luaţi câte un partener! a strigat soldatul. Ia încercaţi-o pe-asta!

Şi-a început să cânte nu un cântec militar, ci o melodie

despre marinari care zăresc de pe punte o limbă de pământ.

Martha a întins mâinile spre un puştan care trecea pe lângă ea şi tocmai îşi lăsase pisoiul pe pragul unei case şi care, cu o putere nebănuită în braţele-i subţirele, a ridicat-o şi a învârtit-o, aşa încât Spencer a văzut părul auriu al femeii desfăcându-se ca un evantai în aer, pe fundalul cărămizilor murdare.

— *Purtaţi-mă departe, grozavii mei băieţi!* a cântat fata îmbrăcată în alb, *Căci trebuie să pornesc spre-al Australiei sud!*

Iar când a trecut pe lângă Charles, a plecat graţios capul, ca şi cum ar fi acceptat un compliment pe care bărbatul nu se gândise să i-l facă.

La mică depărtare de ei, nevăzut, pe o alee, duşmanul lui Edward Burton îi privea. Ameţit de bere şi plin de ranchiună, Samuel Hall se trezea în fiecare dimineaţă simţind în pântece o ură tot mai ascuţită, dureroasă ca un cuţit. După ce stătuse la pândă în faţa casei lui Burton mai multe zile la rând, reuşise să-şi vadă inamicul în persoană, precum şi musafirii care îl vizitau des, oameni ce păreau atât de bogaţi, încât parcă Burton intrase în Spitalul Royal Borough ca un amărât şi ieşise ca un rege. Cum ar fi putut oamenii aceia să cunoască cruzimea bărbatului, să ştie cum distrusese el singura şansă la fericire a lui Hall? Şi mai rău, în *Standard* fusese menţionată operaţia care îl văduvise pe Hall de dreptatea binemeritată: două coloane şi o fotografie menite să laude un chirurg care semăna mai curând cu un demon fioros. Ura sa pentru Burton a crescut şi mai mult, revărsându-se acum asupra acestui alt bărbat – ce treabă avea el să se bage acolo unde acţionase mâna lui Dumnezeu? Cuţitul pătrunsese în trupul lui Burton şi îi atinsese inima – acolo ar fi trebuit să se termine totul, iar el ar fi putut să se bucure, în sfârşit, de pace!

Şi iată-l acum aici, acelaşi bărbat – cu sprâncenele negre ca tăciunele, un pic cocoşat şi însoţit de alte trei persoane: o femeie pe care a recunoscut-o după părul blond împletit ca o coroană în jurul capului şi doi bărbaţi pe care nu îi

cunoştea. Hall s-a uitat cum erau întâmpinaţi la uşa lui Burton, i-a văzut la fereastra bărbatului. I-a privit mâncând cu poftă, în vreme ce el nu mai putea pune gura pe nimic. Râdeau, când el nu mai ştia de atâta vreme decât nefericirea! Îi urmărise tot drumul şi îi văzuse dansând. El, care pierduse orice bucurie, îi văzuse dansând! A băgat mâna în buzunar şi şi-a ciupit degetul mare în tăişul cuţitului ascuns acolo. Dacă la Edward Burton nu avea să mai poată ajunge niciodată, măcar, acum avea ocazia de a se răzbuna.

Soldatul s-a oprit – îi obosise braţul – şi, în tăcerea care s-a lăsat, dansatorii s-au simţit brusc ruşinaţi. Casele şi şanţurile păreau dintr-odată şi mai sordide, şi mai mohorâte. Luke şi-a desprins braţul de pe talia fetei şi a făcut o plecăciune prin care îi cerea, parcă, iertare.

— *Ei îşi piaptănă părul cu oase de cod*, a cântat fetişcana, ca o invitaţie pentru soldat, dar bărbatul obosise şi nu mai voia să cânte.

Charles s-a uitat la ceas. Într-un fel, spectacolul acela spontan fusese fermecător, cu toate că era un detaliu pe care probabil că ar fi fost mai bine să-l omită în raportul său către minister. Dar se apropia ora cinei şi i se făcuse foame, iar înainte de a ajunge la finalul îndestulător al zilei, trebuia să facă o baie lungă, de cel puţin o oră. „Şi poate” s-a gândit el, „chiar să-mi ard hainele.”

— Spencer… Martha… Am văzut destul? Ne-am îndeplinit datoria? Ah, ia te uită, cine este domnul? Doctore Garrett, se pare că vrea să stea de vorbă cu dumneavoastră – vă e prieten?

A făcut un gest spre partea dreaptă, iar la început Luke n-a văzut nimic, în afară de copiii care se împrăştiau care-ncotro şi de soldatul care-şi număra monedele din şapcă. Apoi, copila cu aripi de zână a ţipat ascuţit şi a înjurat: fusese împinsă la o parte într-o busculadă bruscă şi s-a prăvălit pe pietre, plângând.

— Ce se întâmplă? a întrebat Charles, strângându-şi mai bine haina în jurul trupului.

Să fi fost hoţi de buzunare? Katherine îl *avertizase* să

aibă grijă!

— Spencer? Tu vezi ce se întâmplă?

Grupul de copii s-a despărţit, un pisoi s-a eliberat din strânsoare şi a ţâşnit pe un pervaz mieunând tare, iar Charles a văzut un bărbat scund, îmbrăcat într-o haină maronie, care venea spre ei ţinând capul în jos şi o mână băgată în buzunar. Gândindu-se că omul acela avea vreun necaz, Martha a păşit în faţă, întinzând mâinile spre el.

— Ce este? l-a întrebat ea. Ce s-a întâmplat, putem să vă ajutăm cu ceva?

Samuel Hall nu a răspuns, a continuat să se apropie de ei în fugă şi şi-au dat imediat seama că Luke era cel spre care se repezea. A ajuns lângă chirurg, care la început a fost un pic amuzat şi a încercat să scape de el împingându-l cu un aer jovial:

— Ne cunoaştem? Vă ştiu de undeva?

Hall a început să mormăie ceva, cu răsuflarea amară şi mirosind a bere, băgând întruna mâna în buzunar şi apoi scoţând-o iar, ca şi cum nu s-ar fi putut hotărî ce să facă.

— N-ar fi trebuit să vă băgaţi peste treaba mea… N-a fost corect… O să vă arăt eu ce merită!

În clipa aceea Luke a început să se neliniştească, dar oricât a încercat, nu a reuşit să îl împingă pe bărbat: s-a trezit izbit de perete, zbătându-se lipit de cărămizi. S-a uitat în jur în căutare de ajutor şi l-a găsit – l-a văzut pe Spencer, care, înfigându-şi mâinile în umerii bărbatului, l-a smuls de pe prietenul său. Atunci omul, beat mort, a început să plângă, scoţând nişte sughiţuri ce aproape că semănau cu un hohot de râs. Ridicând privirea, a exclamat:

— Iar, dacă îţi vine să crezi! Iar mi se ia ce mi-e datorat!

— Bietul om n-are toţi boii acasă, a rostit Charles, privindu-l pe bărbatul prăbuşit în şanţ.

Apoi l-a văzut băgând mâna în buzunar şi scoţând de-acolo un cuţit.

— Păzea! a exclamat el păşind în faţă şi simţind cum i se ridică părul de pe ceafă. Păzea, are un cuţit…! Spencer, dă-te la o parte!

Dar Spencer se întorsese cu spatele către bărbat şi, din

cauza şocului provocat de luptă, a reacţionat cu întârziere. Îi privea mut pe Charles şi pe tovarăşul lui.

— Luke? Eşti rănit?

— Mi s-a tăiat răsuflarea, atâta tot.

Apoi a văzut cum Hall se ridică cu greu în picioare şi a zărit sclipirea lamei. Bărbatul a ridicat braţul şi s-a năpustit asupra prietenului său, cu un urlet ca de animal. În secunda nesfârşită care a urmat, şi l-a imaginat pe Spencer întins pe o masă mortuară din morgă, cu părul lui frumos revărsându-se peste tăblia de lemn, iar gândul era insuportabil: nu mai simţise în viaţa lui o asemenea spaimă de nedescris. Luke s-a repezit în faţă, cu mâinile întinse, a ajuns la bărbat, a ajuns la cuţit. S-au prăvălit pe trotuar. Samuel Hall a căzut primul şi a căzut tare: s-a lovit cu capul de o piatră din bordură şi s-a auzit un sunet ca al unei nuci care crapă.

Soldatul pornise deja spre alte alei, flaşneta răsuna de departe, părea să cânte un soi de cântec de leagăn, aşa încât copiii care se uitau s-au gândit, poate, că bărbatul cu părul negru care dansase cu ei dormea, de asta stătea atât de nemişcat. Dar Luke nici nu leşinase şi nici nu-şi pierduse cunoştinţa din cauza loviturii: stătea neclintit pentru că ştia ce i se întâmplase şi nu putea să se uite.

— Luke… ne auzi? l-a întrebat Martha, atingându-l blând cu mâinile ei moi.

Bărbatul s-a ridicat în fund şi s-a întors spre ei, iar Martha a pălit înfiorător. De la guler până la curea, cămaşa doctorului era roşiatică, iar mâna şi antebraţul drept îi erau pline de sânge. Când Charles s-a apropiat – după ce şi-a dat seama că bărbatul cu haina maronie nu avea să se mai ridice niciodată de la pământ – a avut la început impresia că doctorul ţinea mâna încleştată pe o bucată de carne. Dar era carnea propriei mâini, desprinsă de pe os acolo unde lama cuţitului îi despicase palma când îl înşfăcase; acum atârna în jos, spre încheietură, ca o cârpă groasă şi strălucitoare. Sub ea se vedeau oasele cenuşii, iar un tendon sau un ligament fusese tăiat cu totul şi zăcea şi el sub stratul de sânge, ca o panglică palidă tăiată cu o

foarfecă.

Pe Luke nu părea să-l doară, se ţinea de încheietura dreaptă cu mâna stângă, privindu-şi lung oasele aflate la vedere şi recitând întruna, ca pe o rugăciune:

— *Scafoid... unciform... carpiene... metacarpiene...*

Apoi ochii săi negri s-au dat peste cap şi bărbatul a căzut în braţele prietenilor îngenuncheaţi lângă el.

2

La vreo milă de curtea aceea interioară întunecată, Cora trecea pe lângă Catedrala St Paul cu o scrisoare în buzunar. Perioada petrecută în Londra fusese dezolantă: prietenii veniseră şi plecaseră, iar pe ea o găsiseră distantă şi neatentă. Cât despre ea, îi găsise prea dichisiţi şi mult prea precauţi în tot ceea ce spuneau şi făceau; mâinile femeilor erau albe, cu unghii ascuţite şi lucioase; bărbaţii erau perfect raşi, având obrajii ca pielea unui bebeluş şi purtând mustăţi absurde. Îşi ştiau vederile politice, cele mai recente scandaluri şi la ce restaurant se găseau cele mai la modă preparate, dar Corei i-ar fi plăcut să dărâme totul de pe masă şi să spună: „Bine, bine, dar v-am povestit cum am stat odată lângă grilajul de oţel de la Clerkenwell şi am ascultat cum râul îngropat se varsă în Tamisa... Ştiţi că am râs în ziua în care a murit soţul meu... M-aţi văzut vreodată sărutându-mi fiul? Voi nu vorbiţi chiar niciodată despre lucrurile care contează cu adevărat?"

Katherine Ambrose a venit s-o viziteze, însoţită de Joanna Ransome. La scurtă vreme după ce Stella primise diagnosticul, Katherine şi Charles Ambrose îi luaseră în grija lor pe copiii familiei Ransome (doctorul Butler, aşteptând decizia lui Will cu privire la tratamentul ce avea să-i fie administrat soţiei sale, l-a îndemnat să-i asigure linişte şi aer curat, subliniind că era important ca micuţii să fie trimişi în altă parte). Indignat că acum casa lui liniştită era brusc aglomerată şi gălăgioasă, Charles s-a trezit, totuşi, că a început să vină acasă mai devreme decât de obicei, cu buzunarele doldora de dulciuri şi de jocuri de cărţi, stând apoi să se joace cu copiii până prea târziu în fiecare seară.

Le era tuturor dor de Stella, dar erau curajoşi: Joanna a dat imediat buzna în biblioteca familiei Ambrose, dar în acelaşi timp a învăţat şi să-şi pună părul pe moaţe. James a desenat nişte maşinării de o complexitate imposibilă, trimiţându-i-le mamei lui în plicuri sigilate cu ceară.

— Mă bucur să vă văd, le-a spus Cora cu sinceritate.

În ultima lună, Joanna se maturizase enorm, aproape că devenise o domnişoară, având ochii mamei ei şi gura tatălui. Învăţa de zor după cărţile lui Charles şi avea de gând (spunea ea) să se facă doctoriţă, asistentă sau ingineră, încă nu se hotărâse. Când îşi amintea de mama ei şi cât de dor îi era de ea, ochii ei ca nişte violete se înnegurau.

— Ce faci în Londra, Cora? a întrebat-o Katherine, ronţăind un cubuleţ de pâine cu unt. Ce te-a făcut să pleci de acolo, când erai atât de fericită şi aveai atâtea de văzut? Dacă există un om pe lumea asta care să poată dezlega misterul bestiei din Blackwater, cu siguranţă acela eşti tu! La petrecerea de la solstiţiu ni s-a părut tuturor că arăţi ca o fetişcană născută şi crescută la ţară, nu credeam că ai să te mai urci vreodată într-un tren.

— Ah, era aşa de mult noroi şi aşa un talmeş-balmeş! i-a răspuns Cora pe un ton vioi, însă nereuşind să-şi păcălească prietena. Eu sunt orăşeancă get-beget, dintotdeauna am fost. Ş-apoi erau fetiţele alea care şi-au pierdut minţile, toate zvonurile despre şarpe, potcoavele din stejar – simţeam că dacă mai rămân acolo înnebunesc şi eu. În plus – a continuat indiferentă, în timp ce fărâmiţa o bucată de pâine –, nici nu prea ştiam ce fac pe-acolo.

— Dar vă întoarceţi în Essex curând, nu? a intervenit Joanna. Nu e frumos să vă părăsiţi prietenii când sunt bolnavi, atunci au cea mai mare nevoie de dumneavoastră!

Ochii i s-au umplut de lacrimi, iar fetiţa nu a reuşit să oprească şuvoiul de nestăvilit.

— Ah, da, i-a răspuns Cora ruşinată de ea însăşi. Jojo, sigur că mă întorc!

Mai târziu, Katherine a întrebat-o:

— Deci ce *s-a întâmplat*, până la urmă, Cora? Will

Ransome… Vorbeai atât de mult despre el, încât aproape că mă temeam de ce avea să urmeze! Dar pe urmă v-am văzut împreună şi de-abia dacă aţi vorbit, deşi eu credeam că vă plăceţi foarte tare… Îmi pare o prietenie stranie, însă adevărul este că nimic din ce faci tu nu e banal sau… normal. Şi acum, când Stella este cum este…

Dar Cora – care de când rămăsese văduvă nu-şi mai putea ascunde niciun gând – şi-a lăsat ochii în jos şi a răspuns scurt:

— Nu e nimic ciudat: pentru o vreme ne-am bucurat unul de compania celuilalt, asta-i tot.

Poate că i-ar fi explicat ce se întâmplase, dacă ar fi putut, dar Cora, oricât s-ar fi gândit la asta – şi se gândise zi şi noapte! –, nu putea înţelege exact ce se petrecuse. Pusese mare preţ pe afecţiunea lui Will, pentru că era imposibil ca el să o dorească în sensul în care Michael o dorise odinioară. Afecţiunea lui fusese zăgăzuită de Stella şi de credinţa lui, de ceea ce Cora se gândise, recunoscătoare, că era neputinţa lui de a o privi ca pe o femeie.

„Aş putea la fel de bine să fiu un cap pus la păstrare într-un borcan cu formaldehidă, din punctul lui de vedere”, îi spusese ea odată Marthei. „De asta preferă să-mi scrie, mai curând decât să mă vadă – eu sunt doar o minte, nu un corp. Sunt la fel de inofensivă ca un copil. Chiar nu înţelegi de ce prefer şi eu aşa?”

Şi chiar credea ceea ce spunea. Chiar şi acum, când se gândea la momentul în care totul se schimbase, îşi dădea seama că vina fusese a ei, nu a lui – nu ar fi trebuit să-l privească aşa cum o făcuse şi nici nu ştia de ce îl privise aşa. Ceva din felul în care degetele lui o atinseseră pe spate atinsese, de fapt, o coardă ascunsă, din adâncul fiinţei ei, iar Will văzuse lucrul ăsta şi fusese tulburat. Sigur că scrisorile pe care i le trimitea erau amicale, dar Corei i se părea că prietenia lor îşi pierduse inocenţa.

Apoi sosise scrisoarea lui Luke, iar de data asta fusese rândul ei să fie tulburată. Nu era vorba că până atunci nu-şi dăduse seama de iubirea lui, având în vedere că el o declara întruna, cu multă seninătate, dar acum nu mai

putea râde, nu mai putea declara că şi ea îşi iubea Drăcuşorul: şi aici se pierduse inocenţa. Mai grav, gestul bărbatului i se păruse o încercare de a-i forţa mâna – de-a lungul atâtor ani ai tinereţii ei, ea fusese în posesia unui bărbat şi acum, după doar câteva luni de libertate, cineva voia s-o ia din nou în stăpânire. *Ştiu că nu-mi poţi răspunde cu iubire*, îi scrisese el, dar nimeni nu putea scrie o asemenea scrisoare fără să nutrească măcar o speranţă.

Traversând Strandul, pe lângă Catedrala St Paul, a găsit o cutie poştală şi a aruncat înăuntru scrisoarea adresată doctorului Garrett, cu un oarecare dispreţ. De undeva, din spatele ei, a răsunat o melodie, iar Cora a văzut pe treptele catedralei un bărbat îmbrăcat într-o tunică jerpelită de soldat, învârtind de zor manivela unei flaşnete. Mâneca stângă îi era goală, iar soarele se oglindea în medalia pe care o purta la piept. Cânta o melodie veselă, care a binedispus-o: a traversat strada spre locul în care se afla bărbatul şi a aruncat câteva monede în şapca lui.

Cora Seaborne
Midland Grand Hotel
Londra

20 august

Luke,

Am primit scrisoarea ta. Cum ai putut să faci asta... CUM AI PUTUT SĂ FACI ASTA?

Crezi că ar trebui să-mi fie milă de tine? Nu-mi e. Îţi plângi tu singur de milă cât pentru noi amândoi.

Spui că mă iubeşti. Ei bine, ştiam asta. Şi te iubesc şi eu – cum aş putea să nu te iubesc? –, iar tu numeşti asta firimituri!

Prietenia mea nu înseamnă că primeşti doar firimituri, nu înseamnă că aştepţi cu disperare nişte rămăşiţe, în vreme ce altcineva primeşte prăjitura întreagă. Asta-i tot ce am de oferit. Da, se poate ca odată să fi avut mai mult, însă în clipa asta e tot ce-ţi pot oferi.

În fine, să ne oprim aici.

CORA

Cora Seaborne
Midland Grand Hotel
Londra

21 august

Luke, Drăcuşorul meu, dragul meu, ce am făcut?! … Ţi-am scris fără să ştiu ce se întâmplase… Mi-a povestit Martha ce ai făcut şi nu sunt deloc surprinsă – ai fost întotdeauna cel mai curajos om pe care îl cunosc…

Şi eu, care am încercat să-ţi ţin o predică despre prietenie, când n-am făcut niciodată pentru cineva ceea ce ai făcut tu pentru Spencer!

Spune-mi când pot să vin! Spune-mi unde eşti!

Cu dragoste, dragul meu Luke… Crede-mă…!

CORA

Dr. George Spencer
Pentonville Road
Londra

29 august

Dragă doamnă Seaborne,

Sper că sunteţi bine. Trebuie să vă spun din prima clipă că Luke nu ştie că vă scriu. S-ar înfuria dacă ar şti că vă povestesc, însă cred că trebuie să ştiţi prin ce a trecut.

Ştiu ce v-a scris. Am văzut şi răspunsul dumneavoastră. Nu v-aş fi crezut niciodată capabilă de o asemenea cruzime.

Dar nu vă scriu ca să vă dojenesc, ci doar pentru a vă spune ce s-a întâmplat în cele câteva zile de după ce am fost în Bethnal Green.

Probabil că ştiţi deja că ne-am întâlnit cu bărbatul care l-a înjunghiat pe Edward Burton şi că Luke a intervenit pentru a mă proteja pe mine. Cel mai grav este că a apucat cuţitul chiar de lamă şi, astfel, s-a rănit la mâna dreaptă. Oamenii aflaţi în apropiere au fost deosebit de amabili: o fetiţă şi-a rupt o bucată din rochie pentru a face un garou, conform indicaţiilor mele, iar de undeva ne-a fost adusă o uşă, astfel încât l-am putut căra ca pe o targă pe cele câteva străzi care ne despărţeau de Commercial Street, de unde am reuşit să luăm un taxi. Din fericire, eram foarte aproape de Royal London Hospital din Whitechapel, iar un coleg de acolo s-a putut ocupa imediat de el. Rana a fost curăţată, întrucât infecţia era prima noastră grijă. Curăţarea rănii i-a provocat nişte dureri înfiorătoare, însă a refuzat orice fel de anestezic, spunând că cel mai important pentru el era să-şi păstreze gândirea limpede, că nu avea să ne lase să-i tulburăm mintea.

Poate că ar fi mai bine să vă descriu natura rănii lui. Puteţi suporta asemenea detalii? Vă încântă oasele îngropate, dar ce părere aveţi despre cele ale oamenilor încă aflaţi în viaţă?

Cuţitul i-a pătruns în palmă în apropiere de baza degetului mare, printr-o mişcare asemănătoare celei cu care se îndepărtează carnea de pe oasele unui peşte; palma i-a fost aproape în întregime despicată. Muşchii au fost retezaţi cu totul, dar cel mai grav este că au fost tăiate două dintre tendoanele care controlează mişcarea degetului arătător şi a celui mijlociu. Răul era cât se poate de clar: rana era atât de largă, încât, dacă un student i-ar fi privit palma, ar fi putut trece fără probleme examenul la anatomie.

M-a rugat pe mine să-l operez. A refuzat din nou anestezia şi mi-a vorbit despre tehnicile de hipnoză pe care le-a studiat, mi-a povestit că unui doctor din Viena i-au fost scoase trei măsele de minte sub hipnoză, fără ca el să tresară măcar. Mi-a explicat că se antrenase singur pentru a intra într-o transă hipnotică atât de puternică, încât odată a căzut la podea fără să se trezească. Apoi mi-a spus din nou că nu consideră că durerea poate fi mai greu de suportat decât o plăcere intensă (o teorie care îl preocupă de ceva vreme şi pe care nu am reuşit să o înţeleg). M-a pus să-i promit că nu am să-l anesteziez decât dacă mă va implora. Îmi aduc aminte perfect cuvintele lui. A spus: „Am mai multă încredere în mintea mea decât în mâinile tale."

Nu am putut ruga o asistentă să participe la operaţie. Nu ar fi fost corect. Cred că dacă ar fi putut, Luke ar fi pregătit sala de operaţii aşa cum o făcea de obicei, însă de data asta n-a putut decât să zacă pe propria masă de operaţie şi să-mi dea instrucţiuni: urma să purtăm amândoi măşti albe, din bumbac. Trebuia să montez deasupra mesei o oglindă, în aşa fel încât să poată urmări şi el operaţia dacă se trezea din transa hipnotică.

Ar fi trebuit să aibă alături cel mai bun chirurg din Europa, nu pe mine: talentele mele sunt modeste, în cel mai bun caz (de fapt, obişnuia să glumească pe asta încă din timpul studenţiei). Mi-au tremurat mâinile de fiecare dată când am atins instrumentele chirurgicale; acestea zornăiau pe tava din metal şi ştiam că Luke o să-şi dea seama că mă temeam. Mi-a cerut să desfac bandajele, ca să poată examina rana şi să-mi dea ultimele instrucţiuni înainte de a intra în transa hipnotică şi, cu toate că nu-mi pot imagina suferinţa pe care a îndurat-o atunci când tifonul a fost tras de pe rană, nu a făcut decât să-şi muşte buza şi să pălească brusc. Am ridicat bucata desprinsă de carne, iar el a privit tendoanele rupte ca şi cum ar fi aparţinut unuia dintre cadavrele pe care le tăiam şi apoi le coseam la loc în facultate. Mi-a spus ce fel de cusături trebuia să folosesc pentru a aduce laolaltă cele două capete ale tendoanelor şi pentru a mă asigura că membrana rămâne intactă, că trebuie să am grijă ca tensiunea din pielea din palmă să nu fie prea mare, odată ce rana va fi închisă. Apoi a început să vorbească singur în şoaptă, lucru care a părut să-l aline: a recitat fragmente de poezii, nume de substanţe chimice şi apoi a trecut în revistă toate oasele din corpul uman. În cele din urmă, ochii i s-au îndreptat spre uşă şi a zâmbit, ca şi cum ar fi văzut un vechi prieten. A intrat în transă.

L-am trădat. I-am făcut o promisiune, cu toate că am ştiut de la început că aveam s-o încalc. Am aşteptat câteva momente şi am atins uşor carnea vie a mâinii lui. Pentru că nu a simţit nimic, am chemat o asistentă şi i-am făcut anestezia.

Am operat mai mult de două ore. Nu am să vă plictisesc cu detaliile operaţiei în sine, însă am să vă spun ruşinat că am făcut tot ce-am putut şi că nu a fost suficient. Nimeni nu i-a egalat vreodată minuţiozitatea şi talentul, dar nici curajul. Dacă s-ar fi

putut opera singur, nu am nicio îndoială că, după niciun an, nimeni nu şi-ar fi dat seama cât de rău fusese rănit. Am închis rana şi apoi a fost trezit. Când a simţit usturimea provocată de tubul ce-i fusese introdus în gât, şi-a dat seama imediat ce făcusem şi cred că mi-ar fi sărit pe loc la beregată, dacă ar fi putut.

A rămas în spital două zile, refuzând orice vizită. A insistat să-i fie scos pansamentul, ca să poată inspecta cusăturile. Nu mă descurcasem mai bine decât un copil orb, mi-a zis el, dar măcar păstrasem rana curată şi nu era niciun semn de infecţie. Când s-a simţit îndeajuns de bine pentru a merge acasă, l-am condus la apartamentul lui din Pentonville Road şi acolo am găsit împreună scrisoarea de la dumneavoastră, pe preş.

Trebuie să vă spun că, acolo unde cuţitul a eşuat, dumneavoastră aţi reuşit. Este distrus – i-aţi luat şi ultima fărâmă de lumină! L-aţi dărâmat cu totul!

Au trecut trei săptămâni de atunci şi încă nu avem nicio veste bună. Tendoanele datorită cărora se mişcă degetul mijlociu şi cel arătător au fost scurtate în mod semnificativ ţi sunt încovoiate spre interiorul palmei, degetele arătând ca un fel de cârlige. Poate că şi-ar redobândi o mai bună mobilitate a mâinii, dacă ar fi dispus să facă exerciţiile pentru recuperare, însă a pierdut orice speranţă. Aţi distrus ceva teribil de important din fiinţa lui. Este absent. Nu are voinţă. Am văzut aceeaşi expresie în ochii unor câini ai căror stăpâni le-au distrus spiritul de tineri.

A doua dumneavoastră scrisoare a fost binevoitoare, cu siguranţă, dar oare nu-l cunoaşteţi suficient de bine, încât să nu-i vorbiţi despre mila pe care o simţiţi pentru el?

Nu am să vă mai scriu decât dacă mi-o cere el.

El nu poate scrie. Nu poate ţine în mână stiloul.

Cu sinceritate,

IV
Aceste ultime vremuri ale răzvrătirii

Septembrie

1

Toamna este binevoitoare cu sătucul Aldwinter: soarele puternic, ale cărui raze cad strâmb peste parcul comunal, iartă o mulţime de păcate. Florile de măceş s-au transformat în măceşe stacojii, iar copiii îşi pătează degetele cu verde tot spărgând nuci. Cârduri de gâşte se împrăştie deasupra estuarului, iar pânzele de păianjen îmbracă culturile de orz într-un veşmânt ca de mătase.

Cu toate astea, lucrurile nu sunt aşa cum ar trebui să fie. Capătul Lumii se cufundă în mlaştină şi pe vatra goală au început să crească ciuperci. Pe chei e linişte: pescarii preferă să facă foamea în iarna asta, decât să iasă pe apa în care colcăie cine ştie ce. De la Point Clear şi de la St Osyth vin zvonuri, ca şi de la Wivenhoe şi de la Brightlingsea: monstrul din Blackwater a fost văzut de un marinar la schimbarea mareei, într-o noapte, iar omul şi-a pierdut minţile. Un copil a fost găsit pe jumătate înecat, cu un semn negru-cenuşiu pe burtă. Un câine a fost aruncat de apă pe sărături, cu gâtul rupt. Din când în când, câte un străjer ezitant face focul lângă Leviatan şi notează ceva în catastif, dar nu rezistă niciodată o noapte întreagă. Nici urmă de Naomi Banks până acum. Nimeni nu spune cu voce tare că fetiţa a mers, probabil, noaptea prin mlaştină şi acolo s-a întâlnit cu şarpele, dar toată lumea crede că asta s-a întâmplat. Banks îşi lasă plasele de pescuit să se încurce şi velele să putrezească, iar la White Hare i se interzice să mai intre, pentru că îşi hărţuieşte întruna tovarăşii de pahar. „Cine nu e gata, îl ia cu lopata!”, urlă el din prag şi porneşte împleticindu-se pe stradă.

În camerele lui din Pentonville Road, mâna lui Luke se vindecă destul de bine. Spencer face şi desface pansamentul, admirându-şi propriile cusături, şi vede încovoierea spre interior a degetelor. Între timp, Luke se uită impasibil pe geam, la strada udă de ploaie, şi nu spune

nimic. A învăţat pe din afară prima scrisoare a Corei, de la cel dintâi cuvânt până la semnătură. *Cum ai putut să faci asta... Cum ai putut să faci asta?* Cea de a doua scrisoare rămâne fără răspuns, în ciuda remuşcărilor ei.

Martha îi scrie lui Spencer. Edward Burton şi familia lui îşi vor pierde casa, îi spune ea – chiria a devenit imposibil de plătit. Toată lenjeria şi toate covoraşele pe care le lucrează mama lui nu-i pot ajuta să facă faţă situaţiei. S-a luat vreo măsură? Oare Charles are ceva de raportat? Când le-ar putea aduce o veste bună? Spencer simte printre rânduri un imbold spre urgenţă şi îi pune nerăbdarea pe seama inimii ei bune, pe seama conştiinţei ei veşnic active. Însă nu are nimic de raportat şi nici nu ştie ce ar putea să-i răspundă.

În frumoasa şi înalta casă a familiei Ambrose, copiii au ajuns aproape la fel de dolofani ca Charles. Joanna ştie tabelul elementelor chimice pe dinafară şi caracteristica grozavă a ipotenuzei şi poate identifica o greşeală de logică *post hoc* de la o sută de yarzi. Dacă într-o zi de luni e hotărâtă să intre în Parlament, miercuri nimic nu o poate convinge că există pe lume ceva mai palpitant decât dreptul. Charles nu-i spune cât de improbabile sunt ambele variante: în cele din urmă va renunţa la speranţele mari, ca toată lumea. Din când în când îşi aminteşte cum făcea pe vremuri vrăji copilăreşti cu Naomi Banks şi o copleşeşte vinovăţia: oare unde este acum tovarăşa ei cu părul roşu? Oare buclele ei se unduiesc purtate de mareea din estuar? Încă mai are un desen făcut de Naomi, care înfăţişează mâinile lor împreunate, aşa că o întreabă pe Katherine dacă are voie să îl înrămeze.

Katherine se trezeşte într-o noapte, aude plânsete de copil şi îi găseşte pe cei doi băieţei în braţele surorii lor mai mari. Vor la mama lor; le e dor de sat; hotărăsc cu toţii că la sfârşitul săptămânii o să meargă în Essex. În plus, argumentează Joanna, cineva trebuie să aibă grijă şi de Magog, încă priponită în grădină şi ducând dorul stăpânei ei. Sunt consolaţi cu un drum la Harrods şi cu suficiente prăjituri cât să scufunde un vapor.

Cora rămâne în hotelul ei din Londra, dispreţuindu-i covoarele şi draperiile. Are în buzunar o scrisoare de la Spencer, care o sfătuieşte să nu vină în vizită, iar tonul este atât de politicos, încât până şi hârtia e îngrozitor de rece. Martha o vede mărşăluind din încăpere în încăpere şi nimic din ce-i spune nu merită altă reacţie decât un răspuns aspru. Pe Cora nu o mai interesează cărţile şi oasele care o pasionau înainte – e plictisită şi prost dispusă, iar între sprâncene i-a apărut un rid nou. Mustrările lui Spencer au lovit-o adânc şi acum este tristă. Imaginea ei de sine nu inclusese niciodată egoismul sau cruzimea – întotdeauna suferise ea de pe urma altora, nu le provocase ea durere celor din jur. E o schimbare uriaşă. Făcuse numai gafe, nevoind să provoace vreun rău şi, totuşi, provocase răni dureroase.

Scrisorile lui Will sunt preţuite, citite adeseori, însă rămân fără răspuns. Cum ar putea să răspundă? Cumpără o vedere dintr-o staţie de metrou şi scrie „MI-AR PLĂCEA SĂ FII AICI”, dar la ce bun a servit vreodată adevărul? În absenţa lui – fără posibilitatea de a se plimba cu el în parc ori de a găsi pe prag un plic (pe care scrisul este atât de îngrijit, încât ei i se pare că întrezăreşte elevul sârguincios care fusese odată) – lumea întreagă devine anostă şi falsă. Nu mai există nimic care să o încânte sau să o surprindă. Apoi o izbeşte propria neghiobie: să se simtă atât de nefericită doar pentru că nu mai poate sta de vorbă cu un preot din Essex cu care nu are nimic în comun! E absurd, mândria ei se revoltă împotriva unei asemenea situaţii. În final, concluzia este mai mult sau mai puţin aceasta: nu îi scrie, pentru că îşi doreşte să-i scrie.

Se străduieşte – aşa cum a mai făcut-o de atâtea ori şi în trecut – să-şi reverse toată afecţiunea nefolosită asupra lui Francis. Cum se poate ca o mamă şi un fiu să găsească atât de puţină bucurie unul în prezenţa celuilalt? Se foloseşte de toate trucurile la care se poate gândi: poartă conversaţii despre subiectele lui preferate, încearcă să inventeze glume şi jocuri, încearcă să facă prăjituri şi îi cumpără cărţi despre care e sigură că o să-i placă, uneori îi surprinde

nişte priviri neliniştite, sau cel puţin aşa i se pare, şi atunci încearcă să-l consoleze. Fac adesea excursii cu metroul către destinaţii alese de el. Băiatul îi oferă foarte puţine cuvinte şi chiar şi mai puţină afecţiune, iar uneori Cora are impresia că o compătimeşte sau (mult mai rău!) că o găseşte amuzantă.

Martha îşi pierde răbdarea.

— Chiar ai crezut că o să meargă aşa la infinit? Tu nu ai vrut niciodată prieteni sau amanţi, tu ai vrut doar curtezani! Uite că acum are loc o revoltă a ţăranilor. Şi exclamă: Frankie, hai la o plimbare!

Will stă în amvonul din Biserica All Saints şi-şi priveşte enoriaşii dezolat. Sunt, pe rând, neîncrezători şi nerăbdători. Uneori pare că sunt gata să alerge valvârtej în braţele veşnice ale credinţei, iar în alte momente îl privesc cu asemenea duşmănie de parcă Necazul ar fi venit pe capul lor din vina lui. Cineva, undeva, a comis un păcat grav, cu asta sunt toţi de acord. Şi dacă nu se pot încrede în preot să-l găsească pe acel păcătos şi să-l smulgă din mijlocul lor, atunci situaţia o să devină şi mai gravă.

Iar în tot timpul acesta, pastorul oscilează ca acul unei busole între nord şi sud: între soţia lui, pe care o iubeşte şi care este sursa oficială a tuturor bucuriilor lui, şi Cora Seaborne, care nu este nimic din aceste lucruri şi care n-a făcut decât să-i tulbure existenţa. Vestea despre nenorocirea suferită de Luke ajunge la el prin intermediul lui Charles. Alţi preoţi şi-ar fi putut imagina că acest final brusc al carierei chirurgului este intervenţia divină, ca şi cum mâna divinităţii ar fi fost cea care mânuise cuţitul, pentru a o scăpa pe Stella de pericolul operaţiei. Will, desigur, nu este atât de înapoiat în gândire, dar tot îi e imposibil să nu simtă că a primit o amânare: tratamentul brutal care îi fusese oferit de Garrett – dezumflarea plămânului infectat – este acum imposibil, întrucât niciun alt chirurg din Anglia nu s-ar aventura să-l aplice.

În absenţa Corei, i se pare că gândurilor lui le lipseşte scopul. Până la urmă, ce rost are să observe asta şi să întâlnească aia, dacă nu-i poate povesti şi nu o poate vedea

cum se încruntă sau îi zâmbeşte drept răspuns? Este neliniştit, tulburat. Adeseori se enervează pe ei amândoi, pentru că au permis ca o simplă abatere de la bunele maniere (aşa o caracterizează în mintea lui) să desfacă nodul ce-i lega. Poate că era prea fermecată de prietenul ei rănit, pentru a-şi mai aminti de pastorul de ţară, cu soţia lui bolnavă – poate că îi duce mâncăruri delicioase, prea grase pentru un bărbat în convalescenţă, învaţă să îi bandajeze rana, să scoată firele de mătase din piele. Şi-o imaginează îmbrăcată în alb, aşezată la picioarele doctorului, cu capul aplecat asupra mâinii lui distruse, şi este indignat când îşi dă seama că e gelos. Dar nici nu mai contează (îşi spune el): în curând, o scrisoare va porni dinspre oraş către provincie sau invers – rămâne doar de văzut care dintre ei avea să pună primul mâna pe o foaie de hârtie şi pe un stilou.

În spatele coastelor Stellei Ransome se formează tuberculi. Dacă i-ar vedea Cora, i-ar aminti de pietrele-broaştei pe care le adună pe poliţa şemineului. Aceştia îşi trimit celulele-emisari şi mai departe: infecţia se răspândeşte. Vasele de sânge din plămânii ei încep să se dezintegreze, făcându-şi apariţia sub forma unor punctuleţe stacojii pe batistele ei albastre.

Dintre ei toţi, doar Stella e fericită. Este *spes phthisica* – cea care le oferă bolnavilor de tuberculoză un suflet voios, o inimă plină de speranţă. Se simte cuprinsă de o voioşie imposibil de descris, de o binecuvântare aparte, beatificată de suferinţă, preocupată şi plină de devoţiune faţă de obiectele ei albastre. Ca o coţofană care-şi umple cuibul, Stella se înconjoară de talismane, de pacheţele pline de seminţe de genţiană, de sticlă şlefuită de apa mării şi mosorele de aţă albastră, iar tot timpul are privirea ţintită spre ceruri. Simte că picioarele ei s-au desprins din noroiul în care călcau odată. Se trezeşte în toiul nopţii, scăldată în sudoare, cuprinsă de o febră euforică, şi ştie că a văzut chipul lui Hristos cel cu ochii albaştri. Uneori aude şoapta şarpelui, care o cheamă, însă nu se teme. A mai existat odată un şarpe asemenea lui: ea cunoaşte bine acel vechi

duşman.

Iubirea faţă de soţul şi faţă de copiii ei nu scade, dar devine mai curând distantă: e ca şi cum între ei s-ar fi întins un văl fin, albastru. Will este atent şi iubitor – abia dacă o mai lasă singură –, vede că pielea de pe mâini i s-a uscat, aşa că îi aduce de la Colchester o sticluţă cu loţiune Yardley's.

Uneori Stella îi trage capul pe umărul ei şi îl mângâie cu blândeţe, ca şi cum el ar fi cel bolnav. Nu e oarbă, niciodată nu a fost oarbă: vede că ataşamentul lui faţă de Cora e tot mai puternic şi mai dureros, îi pare rău pentru el. *Iubitul meu îi aparţine ei, iar ea îi aparţine lui*, scrie Stella în caietul albastru, fără niciun strop de ranchiună.

— Când se întoarce Cora? îl întreabă ea seara, jucându-se cu panglica albastră. Când vine de la Londra? Mi-e dor să vă mai aud stând de vorbă.

Noaptea în patul meu l-am căutat pe el, pe cel pe care sufletu-mi îl iubeşte l-am căutat şi nu l-am găsit

Odată dormeam pe aceeaşi pernă şi îmi spunea Stella steaua mea răsuflarea mea ea ta şi a ta este a mea acum sunt cincisprezece paşi de la uşa mea până la uşa lui aşa că e în siguranţă e păzit de boala ce sălăşluieşte în mine

Ah, dar are acum un ajutor mai bun! Pe ea să o sărute cu sărutările gurii lui, căci dragostea lui e mai îmbătătoare decât vinul, iar ea îl poate sorbi tot!

Am auzit că există un soi de vopsea albastră care se numeşte ultramarin, pentru că pietrele ce sunt măcinate pentru a o face sosesc la noi de peste mare

2

O femeie a păşit singură pe scena de la Mile End Assembly Hall. Subţire, cu părul închis la culoare şi hainele la fel de sobre, şi-a privit binevoitoare publicul prea puţin numeros. Vreo sută de bărbaţi şi de femei aşteptau, vorbind în şoaptă sub bolta albă: apăruse în sfârşit Eleanor Marx Aveling, o femeie ce era mult mai mult decât fiica tatălui său[30].

Printre cei din public, cu răsuflarea tăiată după o plimbare destul de lungă, se afla Edward Burton, simţindu-se teribil de mic în paltonul său gros. Martha se agita lângă el:

— Am stat de vorbă cu ea odată, i-a mărturisit ea, strălucind de bucurie. Mi-a zis să-i spun Tussy, aşa îi spun prietenii.

Dacă ar fi fost după el, probabil că Burton n-ar fi venit la o întâlnire publică a Ligii Socialiste, dar îi era imposibil să-i reziste Marthei.

— N-are niciun rost să mă asculţi doar pe mine, îi spusese ea, turnându-i ceai. N-are niciun sens să primeşti toate informaţiile la mâna a doua. O să merg cu tine – facem o plimbare împreună până acolo –, nu poţi să stai închis în casă la infinit, cu planurile tale.

În săptămânile în care se aflase în convalescenţă, Pământul părea să se fi îndepărtat un pic de Soare. Aerul era acum mai proaspăt, parcă sclipea, ca şi cum ar fi privit lumea printr-o bucată şlefuită de sticlă. Îşi dăduse seama că, dacă în ultima vreme trupul îi fusese slab, mintea lui, în sfârşit, încetase să mai fie slabă. Samuel Hall îl trezise dintr-o lungă amorţeală. Acum îi părea imposibil să fi existat ani întregi în care îşi ocupase locul alocat fără să se plângă, încadrându-se cuminte în uriaşul mecanism ucigaş al Londrei. Ceea ce observa acum în jurul lui era un trup bolnav, ce se zguduia încercând să se scuture de febră – boala galopa pe arterele ce-i erau străzile şi canalele,

[30] Fiica cea mică a lui Karl Marx, a trăit între anii 1855 şi 1898, fiind şi ea o figură proeminentă a mişcării socialiste (n. tr.).

otrava se aduna în încăperile din hale şi din fabrici. Acum era treaz, era dureros şi tulburător de treaz. Îşi mânca bucata de pâine, gândindu-se câte ore nesfârşite munceau în fabrici oamenii muribunzi. O urmărea pe mama lui cum cosea resturi de materiale şi era conştient că valoarea ei era mai mică decât a cărămizilor de pe stradă. Proprietarul le-a mărit chiria, iar Edward nu a considerat asta un gest de lăcomie personală, ci pur şi simplu un alt simptom al bolii. S-a gândit la ţeasta spartă a lui Samuel Hall şi sentimentul de vinovăţie i-a fost dublat de milă: Hall fusese afectat de sclavie, ca ei toţi.

Această nouă fervoare nu putea fi separată de ceea ce simţea pentru Martha, iar el nici nu încerca să facă o distincţie între cele două lucruri. Nu petrecuse prea mult timp în compania femeilor: până atunci, ele fuseseră doar nişte obiecte preţioase, din cauza cărora se luau bărbaţii la harţă, şi cam atât. Acum nu mai jinduia după compania nimănui în afară de ea şi de-abia dacă îşi mai amintea numele băieţilor şi ale bărbaţilor care se adunau pe vremuri în jurul biroului său de la Holborn. Ea nu-i părea a fi nici bărbat şi nici femeie, ci de un sex cu totul diferit. Cum stătea la fereastră, cu o mână sprijinită în curbura spatelui, cum odată văzuse câteva picături de sudoare umezindu-i rochia între umeri – toate acestea îi provocau o sete pe care se temea că nu avea s-o poată ostoi niciodată. Dar în acelaşi timp, Martha era şi energică, beligerantă, complet indiferentă faţă de laude, nu dădea înapoi, îl făcea mereu să râdă, nu încerca niciodată să le facă pe plac celor din jur, nu se prefăcea niciodată. Edward ştia că era depăşit ca inteligenţă şi ca pregătire. Faptul că vorbea deseori despre Cora Seaborne, ba cu afecţiune, ba cu furie, i se părea cât se poate de firesc. Era o fiinţă ce nu semăna cu nimeni altcineva, iar el o accepta întru totul. Mama lui, însă, se temea.

— N-am mai pomenit aşa ceva! îi spusese ea, siderată că la plecarea Marthei apartamentul lor era întotdeauna un pic mai ordonat decât la sosirea ei. Unei femei îi trebuie o casă a ei, un bărbat al ei. O risipă, asta este, dacă mă întrebi pe

mine. Şi oare e bine că vine aici singură?

Pe scena de la Assembly Hall nu-şi aveau locul gesturile dramatice şi cu atât mai puţin ardoarea unui predicator de la o conferinţă despre Biblie. Tonul persoanei care ţinea prelegerea era cât se poate de pragmatic, poate chiar uşor obosit. *A suferit mult,* s-a gândit Burton şi nu se îndoia de asta.

— Este o poveste tristă, înfiorătoare, a rostit Eleanor Marx, iar celor care o priveau li s-a părut că femeia creşte în înălţime, părul ei bogat desfăcându-se uşor. Această alianţă malefică a stăpânilor, a avocaţilor şi a magistraţilor împotriva salariaţilor-sclavi...

Lângă el, Martha a dat din cap o dată, de două ori, a notat ceva în caiet. Pe rândul din faţă, o femeie care ţinea un bebeluş în braţe stătea perfect nemişcată, dar plângea.

Din când în când, o voce care făcea opinie separată răzbătea pentru o clipă şi era apoi redusă la tăcere cu o privire. Scena părea înţesată de fete ce fuseseră înfrânte de maşinăriile pe care le manevrau şi de băieţi descărnaţi de furnalele la care lucrau, păziţi de bărbaţi îndesaţi care-şi frecau întruna ceasurile de buzunar şi vedeau cum le creşte capitalul.

— Trăim vremuri grele... Şi vor deveni şi mai grele până când ordinea aceasta greşită a lucrurilor n-are să se schimbe. Acesta nu este sfârşitul luptei noastre, este doar începutul!

S-au auzit aclamaţii şi cineva a aruncat pe scenă o pălărie. Femeia nu a făcut o plecăciune, ci doar a ridicat mâna, un gest pe jumătate de rămas-bun, pe jumătate de încurajare.

Da, şi-a spus Edward Burton, ridicându-se în picioare şi ducând mâna la pieptul care îl durea. *Da, înţeleg. Dar cum?*

Pe o bancă, într-un părculeţ pătrat, cei doi mâncau cartofi prăjiţi cu oţet. Copii îmbrăcaţi în haine de petrecere aşteptau pe bordură, iar în spatele lor, vânzătorii ambulanţi anunţau în gura mare ştirile din ziarul de seară.

— Dar cum? a rostit el de data asta cu voce tare. Uneori

mă simt atât de neghiob – citesc şi aud atâtea, încât nu mai ştiu ce să cred. Simt că sunt plin de furie şi nu ştiu ce să fac.

— Aşa şi vor să fim, i-a răspuns Martha. Rolul salariaţilor-sclavi nu este să gândească. Fetele din uzine, băieţii din carierele de piatră: crezi că ei au timp să gândească, să comploteze, să protesteze? Asta este crima cea mai gravă: că nu e nevoie ca oamenii să fie prinşi în lanţuri, când minţile lor sunt încătuşate. Pe vremuri credeam că nu suntem mai presus de caii prinşi în jug, dar este mult mai rău – suntem doar mici părţi din maşinăria lor, doar şuruburile din roată, din axul care se învârteşte la nesfârşit!

— Şi atunci ce e de făcut? Trebuie să mă duc la muncă. Nu pot scăpa de maşinăria lor.

— Încă nu, i-a răspuns ea. Încă nu, dar schimbarea este întotdeauna lentă. Până şi planeta se învârteşte cu doar câţiva inchi.

Obosit, Edward s-a sprijinit de spătarul băncii. Cresus atingea castanii, stejarii şi teii din Londra; prietena lui îi era alături.

— Martha.

Atât a spus şi deocamdată era suficient.

— Eşti palid, i-a răspuns ea. Ned, lasă-mă să te conduc acasă!

L-a sărutat, iar pe buzele ei se simţea un grăunte de sare.

Edward Burton
Templar Street, nr. 4

Martha, n-ai vrea să te căsătoreşti cu mine? Nu ne înţelegem bine?

EDWARD

Prin bunăvoinţa

Dragă Ned,

Nu mă pot căsători cu tine... Nu mă pot căsători deloc.

Nu pot promite să iubesc, să cinstesc şi să mă supun. Mă supun doar atunci când conştiinţa şi raţiunea îmi poruncesc să mă supun, îi cinstesc doar pe cei ale căror acţiuni merită cinstire!

Şi nu te pot iubi aşa cum trebuie să-şi iubească o soţie bărbatul. Poate că într-o bună zi Cora Seaborne se va desprinde de mine, dar eu nu mă voi putea desprinde niciodată de ea.

Şi, în fond, crezi că politica se opreşte în pragul caselor noastre? Crezi că e doar o chestiune de cutii de săpun şi de grevişti, că nu ţine şi de vieţile noastre particulare?

Nu-mi cere să ader la o instituţie care pe mine mă încătuşează şi pe tine te lasă liber. Există şi alte moduri de a trăi, există şi legături în afara celor aprobate de stat! Haide să trăim aşa cum credem noi de cuviinţă – liberi şi netemători –, să ne lege doar afecţiunea şi ţelul nostru comun.

Dacă nu poţi primi o soţie, acceptă o tovarăşă... Vrei o camaradă?

Prietena ta,
MARTHA

Edward Burton
Templar Street, nr. 4

Dragă Martha,

Vreau.

EDWARD

3

Micuţa Harriet, cea mai mică din clasă, care în ziua cu pricina purtase o rochie galbenă, s-a trezit înainte de răsărit şi a vomitat pe pernă. În colţul încăperii, mama ei s-a trezit şi, ridicându-se să-şi aline copila, a tras în piept aerul dimineţii, s-a înecat şi a vomitat şi ea.

Venind dinspre Blackwater, purtat de vântul călduţ dinspre vest, un miros pestilenţial intrase în cameră printr-un geam spart. Târându-se ca un animal pe lângă Capătul Lumii şi, negăsind nimic acolo, duhoarea trecuse mai departe, sosind la graniţa satului, unde străluceau câteva lumini. Lăsând copila în braţele mamei, şi-a continuat drumul până la coliba familiei Banks şi, purtată de briză, a răvăşit velele roşii ale barjelor de la doc. Răpus de băutură, Banks dormea prea adânc pentru a fi trezit de duhoarea înfiorătoare, dar ceva l-a tulburat, totuşi, şi a rostit de câteva ori numele fiicei lui dispărute. Apoi şi-a continuat drumul, trecând dincolo de White Hare, a ajuns la un prag pe care un câine vagabond schelălăia după stăpânul de mult pierdut. A ajuns dincolo de şcoală, unde domnul Caffyn – treaz deja, punea note pe caietele de gramatică, deplângând folosirea greşită a virgulei – a scos un strigăt de dezgust şi a fugit să-şi pună un pahar cu apă. Corbii începuseră să se adune la Stejarul Trădătorului, presimţind în mirosul pestilenţial un festin. Sosind la casa cenuşie a Corei, s-a strecurat pe deasupra uşii, pe sub prag; s-a impregnat în cearşafurile de pe patul ei, dar nu a găsit-o acolo. A trecut pe lângă turnul bisericii şi a ajuns la fereastra casei parohiale: William Ransome, insomniac, se afla în biroul său şi s-a gândit că probabil era vreun şoarece mort care putrezea sub parchet. Acoperindu-şi nasul şi gura cu mâneca, s-a aşezat în genunchi sub birou, lângă scaunul gol pe care îl ţinea mereu alături de scaunul lui, însă nu a găsit nimic. Stella, într-o cămaşă de noapte prin care oasele claviculei ei subţiri se iţeau ca nişte mici aripi, a apărut în prag.

— Ce Dumnezeu?! a exclamat ea, pe jumătate râzând, pe

jumătate înecându-se. Ce *Dumnezeu?!* a mai rostit o dată, ducând la nas un bucheţel de levănţică.

— Probabil că e un animal mort pe undeva, i-a răspuns Will, înfăşurând-o în haina lui, speriat de gândul că avea să urmeze una dintre crizele de tuse care îi zguduiau trupul micuţ de parcă era prins între fălcile unui animal de pradă. O fi ceva în parcul comunal? Poate o oaie.

— Nu Magog, sper! i-a răspuns Stella. Jo nu ne-ar ierta în veci.

Dar nu, din fericire, au văzut pe fereastră că ultima membră a familiei Cracknell stătea impasibilă în grădină şi îşi ronţăia micul dejun.

— Will, ar trebui să aprindem focul şi… vai! Vai, e oribil, oribil! Cred că dacă ieşi acum în parc ai să vezi pământul despicat în două şi păcătoşii care privesc în sus, cu oasele rupte şi cu buzele crăpate de sete.

Ochii îi sclipeau, ca şi cum ideea aceea îi făcea plăcere, iar asta l-a tulburat pe Will mai mult decât mirosul scârbos din aer. Aproape că putea să simtă gustul acelei duhori, chiar pe vârful limbii: ceva fetid, în spatele căruia se ascundea o dulceaţă înfiorătoare. Oare trebuia să iasă… poate că ar fi trebuit… cu siguranţă trebuia să se ducă: cine altcineva ar fi putut porni în căutarea cauzei nenorocirilor ce se abătuseră asupra satului?

A aprins focul şi în scurtă vreme duhoarea a fost înlocuită de fum. Stella a aruncat în foc bucheţelul de lavandă şi încăperea s-a umplut o clipă cu mirosul verii.

— Haide, du-te! i-a spus ea strângând hârtiile de pe birou (atât de multe scrisori! Nu le punea chiar niciodată la locul lor?) şi apoi întinzându-i haina. Încă zece minute şi o să auzim clopoţelul şi o să te cheme cineva pe cine ştie unde.

Sărutând-o, Will i-a spus:

— Probabil că un vas de pescuit a eşuat în sărături şi şi-a vărsat încărcătura, iar peştii au început să putrezească – e deja destul de cald…

— Tare mi-aş dori să fie şi copiii aici. Jojo s-ar fi trezit înaintea noastră, a tuturor, şi ar fi ieşit cu un felinar să investigheze chiar ea, iar James ar fi făcut imediat un

desen!

Pe High Road se adunaseră deja oamenii. Domnul Caffyn îşi legase o pânză albă în jurul capului, de parcă ar fi fost rănit. Alţii îşi ţineau mânecile la nas şi-l priveau bănuitori pe Will, uitându-se după o Biblie sau altă armă pe care ar fi putut-o ascunde sub braţ. Până în clipa aceea – până când nu a simţit în aer atât putreziciunea, cât şi frica – lui Will nu i-a dat prin cap că mai putea exista un motiv pentru mirosul acela îngrozitor, în afară de ghinion. Dar apoi a văzut-o pe mama lui Harriet plângând, ca de obicei, şi făcându-şi cruce. L-a văzut pe Banks, care încă nu era cu totul treaz şi spunea că nu vrea să coboare lângă apă, în caz că monstrul vărsase la mal şi bucle de păr roşcat. Evansford era îmbrăcat tot cu cămaşa neagră şi arăta, mai mult ca niciodată, ca un cioclu căruia îi lipsea doar un leş. Recita fragmente din Apocalipsa lui Ioan cu o satisfacţie evidentă. Chiar şi domnul Caffyn, care în fiecare an le explica elevelor că la 31 octombrie nu era nimic altceva decât aniversarea zilei în care Martin Luther îşi bătuse în cuie cele nouăzeci şi cinci de teze, arăta (i s-a părut lui Will) cam verde la faţă.

— Bună dimineaţa – şi chiar că azi avem o dimineaţă frumoasă! a început preotul. Ce ziceţi de treaba asta care ne-a ridicat pe toţi din pat?

N-a răspuns nimeni.

— Ştiţi cu toţii că nu sunt marinar, a rostit el sfătos, bătându-l pe umăr pe Banks, aşa că nu mă pricep la lucruri din astea. Domnule Banks, cunoşti Blackwaterul mai bine decât oricare dintre noi – ce crezi c-a provocat mirosul ăsta teribil?

Vântul s-a înteţit şi duhoarea a devenit şi mai puternică. Will a icnit şi a adăugat:

— Să fie nişte alge aduse din larg? Să fie un banc de heringi eşuat la mal?

— N-am mai simţit niciodată un aşa miros şi nici n-am auzit de aşa ceva, i-a răspuns Banks cu vocea înăbuşită de mânecă. Dar normal nu e, asta ştiu sigur.

— Ei, aşa zici dumneata, i-a întors-o Will cu ochii înlăcrimaţi. Aşa zici dumneata, dar nu e nimic mai natural

decât duhoarea fiinţelor moarte şi presupun că despre asta e vorba. Cu toţii vom ajunge să mirosim aşa, când ne-o sosi ceasul.

Mica mulţime l-a privit dezaprobator, iar el şi-a dat seama imediat că umorul nu era cea mai bună abordare în clipa aceea. Aşa că-i mai rămânea doar să încerce cu Scriptura:

— *Aşa că nu ne vom teme nici când apele se vor învolbura şi se vor tulbura!*

— Vă spun *eu* ce este, a intervenit mama lui Harriet. Dar ţie nu e nevoie să-ţi zic, Banks, nu? Sau ţie, sau *ţie*...

A dat din cap cu subînţeles către domnul Caffyn şi către una sau două femei care păreau să nu ia în seamă duhoarea şi tocmai porneau de-a lungul High Road spre Blackwater, în lumina răsăritului.

— A venit, în sfârşit, la noi Şarpele din Essex, monstrul, şi niciunul dintre noi nu e pregătit! A venit întâi după fetiţa mea cea mică, da, da, puteţi fi siguri de asta! A venit întâi după ea şi micuţa e bolnavă ca naiba şi nimic nu-i alină durerea.

Evansford a remarcat că, în definitiv, însuşi Mântuitorul promisese că vor fi plânsete şi ţipete şi scrâşnete din dinţi. Încurajată de cuvintele lui, femeia a continuat:

— Asta e respiraţia lui, e chiar respiraţia monstrului, vă spun eu, iar în ea se simte duhoarea cărnii şi a oaselor tuturor fiinţelor care i-au trecut vreodată printre fălci: băiatul din St Osyth, bărbatul găsit mort pe ţărmul nostru...

— O miasmă îngrozitoare, aşa cum au fost învăţaţi şi părinţii noştri, a intervenit domnul Caffyn, care aduce cu ea boala – uitaţi! am febră. *La Peste!* A început.

Într-adevăr, fruntea sa înaltă era îmbrobonată cu picături de sudoare, iar în timp ce Will îl privea, bărbatul a început să tremure şi şi-a schimonosit gura în ceva ce putea fi începutul unui hohot de râs sau al unui hohot de plâns.

— Marea a scuipat afară morţii care se aflau în ea! a exclamat Banks, animându-se (dacă pierduse orice speranţă de a-şi mai strânge în braţe fiica în viaţă, spera măcar s-o poată înmormânta aşa cum se cuvine). Iar

moartea şi iadul au scos şi ele morţii pe care puseseră stăpânire!

— Iad! Miasmă! le-a răspuns Will, tot mai exasperat şi dându-şi seama că mirosul fie începuse să se estompeze, fie se obişnuise el cu duhoarea. Şarpe! Ciumă! Domnule Caffyn, nu sunteţi bolnav, pur şi simplu v-ar prinde bine o ceaşcă de ceai. Haideţi, vă ştiu pe toţi drept oameni cu capul pe umeri. Banks, chiar tu mi-ai arătat cum funcţionează sextantul! Caffyn, tu ai învăţat-o pe fiica mea cum să calculeze distanţa cu care se deplasează o furtună! Nu suntem în Evul Mediu şi nici copiii nu trebuie ţinuţi sub control cu poveşti despre monştri şi demoni – oamenii care au mers întâi prin întuneric au văzut, când au păşit în afara lui, o lumină şi mai puternică! Nu e nimic în larg, nimic de care să ne temem, şi nici n-a existat vreodată: o să coborâm cu toţii la mal şi o să găsim o biată oaie luată de apă pe la Maldon, nu vreo... Vreo monstruozitate trimisă întru pedepsirea noastră!

Dar era oare o exagerare chiar atât de mare să-şi imagineze că Inteligenţa care odinioară despărţise Marea Roşie se obosise acum să trimită o mică admonestare păcătoşilor dintr-o parohie minusculă din Essex? Apostolul Pavel băgase mâna într-un cuib de şerpi fără să fie muşcat, acesta fusese semnul lui: cu siguranţă lumea se schimbase infinit de mult de atunci, dar oare chiar trecuse vremea semnelor şi a minunilor? De ce i se păruse întotdeauna atât de strigătoare la cer ideea că ceva aştepta în estuar – oare problema era că nu credea în şarpe sau că nu credea în Dumnezeul lui? Will a fost şi el cuprins de spaima ce pusese stăpânire pe mulţime, simţind parcă pe limbă gustul unei monede de cupru. Şi nu se temea la gândul că aveau să fie supuşi judecăţii divine, ci la gândul că *nu* erau supuşi judecăţii şi că nici nu aveau să fie vreodată. *Cora,* s-a gândit el, frământând aerul cu mâna, ca şi cum ar fi putut cumva să invoce prezenţa mâinii ei puternice. *Cora! Dacă ar fi aici. Dacă ar fi aici...*

— Bine, a rostit el cu voce tare, începând să se enerveze, dar străduindu-se să ascundă lucrul acesta. Ce rost are să

stăm cu toţii aici, să tot icnim şi să ne imaginăm cine ştie ce? Am să merg până acolo să văd eu însumi, iar voi puteţi veni sau nu, după cum doriţi, dar ascultaţi ce vă spun: până la apus toată treaba asta are să fie lămurită şi n-o să se mai vorbească despre şerpi.

A luat-o spre est, pe High Road, spre Blackwater şi spre sursa care le provocase toată acea greaţă. Mormăind şi ciorovăindu-se în spatele lui, grupul de oameni l-a urmat. Mama lui Harriet l-a luat de braţ şi i-a spus pe un ton confidenţial:

— Când am plecat, mi-am luat rămas-bun de la copilă: nu ştiu dacă am să mă mai întorc acasă sau nu.

În parc, pe ramurile Stejarului Trădătorului poposiseră atâţia corbi, încât părea că făcuse nişte fructe înaripate. Când Will a trecut pe sub el, stolul de păsări înfometate a tăcut. Duhoarea a devenit de nesuportat, iar domnul Caffyn, văzând ferestrele luminate ale şcolii, s-a retras acolo căutând refugiu şi spunând că n-ar fi trebuit să accepte un post într-un loc atât de departe de lume şi de noroios, dar că cel puţin fusese avertizat. Apoi vântul milostiv s-a domolit şi şi-a schimbat direcţia. Corbii şi-au luat zborul din stejar, ca un nor de cenuşă neagră suflat de pe o hârtie ce arde.

Odată cu schimbarea vântului, mirosul a început să se estompeze, fiind acum purtat în largul estuarului, spre alte sate ce aveau să se trezească în dimineaţa aceea într-un miros pestilenţial. Banks, prinzând curaj, a cântat un vers-două dintr-un cântec marinăresc şi a băut o duşcă de vin.

Apoi au ajuns la Capătul Lumii şi şi-au întors cu toţii privirea în altă parte. Cu toate că văzuseră deja duna acoperită de muşchi unde Cracknell îşi aştepta piatra funerară, li se părea imposibil ca acesta să nu se mai afle în spatele sticlei pătate a geamurilor, culegându-şi urechelniţe de pe mâneci. Acum mai rămăseseră doar câţiva: William Ransome, cu o mamă la braţul stâng şi cu un pescar în partea dreaptă, iar în spate era Evansford care, din fericire, tăcea.

Două femei o luaseră mai în faţă şi mergeau trăncănind

aproape cu voioşie şi gesticulând spre fărâmele de nori pătate cu roşu în lumina răsăritului. Din când în când vânturau aerul cu mâinile, ca şi cum astfel s-ar fi putut apăra de mirosul ce devenea tot mai puternic pe măsură ce se apropiau de sărături. Will a simţit că i se întoarce stomacul pe dos de scârbă şi de teamă. El nu credea că în câteva momente aveau să vadă Şarpele din Essex, ce stătea să se bronzeze pe pietriş, cu aripile-i subţiri întinse, plesnind din cioc şi regurgitând câte o bucată de os. Nu, nu la asta se aştepta, dar vai!, tot se simţea neliniştit.

Cora, a rostit el cu voce tare, fiind imediat uluit de sunetul propriei voci, ce păruse să rostească o blasfemie. Banks, aflat lângă el, i-a aruncat o privire întrebătoare şi probabil că ar fi deschis gura să vorbească, dacă în clipa aceea una dintre femeile ce o luaseră în faţă nu s-ar fi oprit din mers, făcând semne disperate către mal şi începând să ţipe. Tovarăşa ei a fost copleşită de groază şi, călcând pe tivul propriei rochii, s-a împiedicat şi n-a mai reuşit să se îndrepte, aşa că s-a împleticit în josul povârnişului, cu gura căscată de spaimă.

A urmat un moment pe care Will şi l-a amintit mai târziu ca şi cum totul ar fi rămas înmărmurit, ca pe placa unui fotograf: femeia care se împleticea, Banks, suspendat parcă în plină mişcare în timp ce pornea spre ea, el însuşi, complet inutil, simţind în gură o dulce aromă dezgustătoare ce se ridica din estuar. Apoi imaginea s-a spart şi, fără ca Will să-şi poată explica felul în care ajunseseră acolo, se aflau cu toţii jos, pe prundişul din sărături, stând lângă oasele înnegrite ale Leviatanului, privind cu groază şi cu milă ceea ce scosese marea din valurile ei.

În paralel cu marginea apei, se întindea hoitul unei vietăţi ce putrezea. Avea poate douăzeci de picioare în lungime, aşa încât capătul său mai îndepărtat părea să se îngusteze până se transforma într-o linie. N-avea aripi, n-avea picioare, trupul îi era neted ca pielea de pe o tobă şi de un argintiu strălucitor. De-a lungul spinării se vedeau rămăşiţele unei singure înotătoare: aşchii ce semănau mai curând cu spiţele unei umbrele, printre care bucăţele de

membrană, uscate de briză, se frângeau şi cădeau.

Femeia care se pierduse cu firea se împiedicase de capul lui: ochii mari cât un pumn strâns priveau acum orbi, iar în spatele lor branhiile se îndepărtaseră de trupul argintiu şi lăsau să se vadă înăuntru nişte cute roşietice, cărnoase, ce semănau cu partea de dedesubt a unei ciuperci. Fie fusese atacat de o vietate şi mai mare, fie se lovise de carena unei barje de pe Tamisa care se îndrepta spre capitală. Din loc în loc, pielea întinsă – care sclipea acolo unde o atingeau razele soarelui – se despicase, lăsând la vedere răni fără sânge.

Peste tot pe unde atinsese noroiul şi pietrişul lăsase o urmă uleioasă, ca şi cum grăsimea începuse să iasă deja din pielea sa. În gura larg deschisă – care semăna, în mod straniu, cu ciocul bont al unei cinteze – se zăreau nişte dinţi zdraveni. În timp ce ei priveau stârvul, o bucată de carne a căzut de pe os, desprinzându-se atât de perfect, încât părea tăiată cu un cuţit bine ascuţit.

— Uitaţi-vă! a rostit Banks. Asta era tot, asta era tot ce era!

Şi-a scos pălăria şi a lipit-o de piept cu un gest absurd, ca şi cum acolo, pe malul râului din Essex, scăldat în lumina răsăritului, s-ar fi întâlnit cu regina aflată pe drum spre Parlament.

— Bietul animal, asta e tot ce era. Era singur în întuneric, rătăcit, cred, rănit, aruncat spre mlaştină şi tras din nou în larg de maree.

Chiar arată ca un animal amărât, şi-a spus Will. Cu toate că părea să se fi desprins din paginile argintii ale unei cărţi fantastice, nici cel mai superstiţios om din lume nu ar fi putut crede că peştele acela putrezit era un monstru mitic. Era doar un animal, aşa cum erau cu toţii, de altfel. Şi era mort, aşa cum aveau să fie cu toţii într-o bună zi.

Au rămas acolo, în picioare, căzând de acord fără cuvinte că deznodământul misterului nu fusese dezlegat cât, mai degrabă, negat. Era imposibil să-şi imagineze că peştele acela orb şi putrezit – aruncat afară din elementul lui, din apă, unde trupul său argintiu trebuie să fi fost mlădios şi

teribil de frumos – era cel care le provocase atâtea luni de spaimă paralizantă. În plus, unde erau aripile promise, picioarele musculoase din care ieşeau gheare ascuţite? Poate că în largul estuarului Blackwater, da, l-ar fi putut strânge pe Cracknell într-o îmbrăţişare udă, însă bătrânul murise la ţărm, cu cizmele în picioare…

— Ce să facem? a întrebat Evansford, cu o expresie de parcă ar fi regretat răsăritul luminos al soarelui, descoperirea cadavrului de la picioarele lui, amânarea judecăţii de apoi. Nu-l putem lăsa aici, o să otrăvească râul.

— O să-l ia mareea, i-a răspuns Banks sigur pe sine – nimeni nu se pricepea la peşti morţi la fel de bine ca el. Mareea, pescăruşii.

Apoi a răsunat o exclamaţie.

— Se mişcă ceva! a strigat mama lui Harriet, care mersese un pic mai departe şi se oprise în locul în care pântecele creaturii se odihnea umflat pe pietriş. Se mişcă ceva înăuntru.

Will s-a apropiat şi a văzut un fel de tremur şi ceva ce se zvârcolea sub pielea argintie. Apoi mişcarea s-a oprit şi reverendul s-a frecat la ochi, crezând că nu vede bine din cauza oboselii şi a luminii răsăritului. Când a deschis din nou ochii a văzut cum burta, ca şi cum s-ar fi deschis dintr-odată nenumăraţi nasturi mici, s-a despicat şi din ea a căzut un morman deschis la culoare, ce se zvârcolea. Mirosul era insuportabil: s-au dat toţi în spate ca şi cum i-ar fi lovit ceva, iar Banks a fugit până lângă oasele Leviatanului şi a vomitat. Nu putea să se uite – pur şi simplu nu putea: îşi imagina că acolo, printre fragmentele albe ce încă se mişcau, avea să vadă o şuviţă de păr roşcat. Însă una dintre femei, neimpresionată de priveliştea dezgustătoare, a împuns grămăjoara strălucitoare cu piciorul şi a rostit:

— E o tenie. Ia uitaţi-vă, e lungă de câţiva yarzi şi tot îi e foame. Probabil că asta a omorât bestia: a înfometat-o din interior. Am mai văzut cazuri… Nu veniţi să aruncaţi o privire, reverendule? Aţi găsit, până la urmă, ceva de care să vă temeţi?

Încuviinţând din cap (ştia să recunoască atunci când pierdea), Will a aruncat o privire. Luptând împotriva senzaţiei de greaţă, a văzut ultimele zvâcniri ale viermelui şi înfăţişarea lui stranie, de panglică albă, prin care fuseseră întreţesute fire neuniforme. Oare la ce s-o fi gândit Creatorul, concepând o vietate revoltătoare, care mai şi trăia parazitând vieţile altora? Probabil îşi avea şi ea rostul ei.

— Banks, a spus Will, înăbuşindu-şi pornirea de a ţine un mic discurs despre câtă dreptate avusese el atunci când contrazisese temerile superstiţioase ale sătenilor cu argumente de raţiune divină. Banks, tu ce crezi c-ar trebui să facem?

— Îl lăsăm aici, i-a răspuns pescarul, în ai cărui ochi umezi mai pocniseră câteva vene. O să-l ia mareea pe la unşpe sau un pic mai târziu. Natura are rosturile ei.

— Şi n-o să facă rău populaţiilor de heringi, de stridii?

— Vedeţi pescăruşii? Vedeţi corbii, care ne-au urmărit încă din parc? Vor rezolva imediat problema, iar apa o să se ocupe de restul. Până duminică nu mai rămâne nici urmă de el.

Nu se mai mişca nimic. Ochii peştelui prinseseră o culoare lăptoasă şi Will şi-a imaginat, conştient că era caraghios, că din gura lui a ieşit o ultimă suflare. Pietrişul a scrâşnit, mareea s-a apropiat şi mai mult. În vârful bocancului reverendului se zărea o pată, iar marginea sa era îmbrăcată în sare.

Katherine Ambrose
Casa parohială All Saints
Aldwinter

11 septembrie

Draga noastră Cora,

Ai auzit? Ştiind cât de hotărâtă eşti să nu te mai intereseze deloc bietul Essex (sincer, cred că niciun alt capriciu de-ale tale nu a căzut atât de repede în dizgraţie!), îndrăznesc să presupun că încă n-ai aflat. Am şi eu o dată bucuria de a-ţi spune ceva ce nu ştii, mai precis asta:

A FOST GĂSIT ŞARPELE DIN ESSEX!

Acum vino-ţi în fire, pune-ţi o ceaşcă cu ceai (Charles, care, în timp ce-ţi scriu, citeşte peste umărul meu, spune că dacă soarele a trecut de capătul vergii, ar trebui să-ţi pui un pahar cu ceva un pic mai tare) şi am să-ţi povestesc totul. Şi pentru că mă aflu în clipa aceasta în Aldwinter, am aflat toată povestea direct de la reverendul William Ransome, despre care ştim amândouă că este incapabil să înflorească o poveste atât de mult, încât să exagereze – trebuie să consideri această istorisire la fel de serioasă şi de adevărată ca şi cum ar fi fost scrisă de însuşi pastorul.

Ei bine, lucrurile s-au petrecut în felul următor: ieri-dimineaţă, tot satul a fost trezit de un miros înfiorător. Din câte înţeleg, la început câţiva oameni au crezut că fuseseră cu toţii otrăviţi, întrucât duhoarea era atât de puternică, încât li s-a făcut rău chiar în pat fiind, dacă îţi poţi imagina aşa ceva!

În orice caz, se pare că şi-au făcut curaj să coboare pe malul apei şi acolo l-au găsit – monstrul în persoană, însă mort de zile bune! Era la fel de mare pe cât se temuseră că va fi: Will estimează că

avea vreo douăzeci de picioare, însă nu era şi butucănos. Semăna mai curând cu un ţipar, mi-a povestit el, avea pielea de un argintiu strălucitor, ca sideful (văd că bunul reverend devine tot mai poetic pe măsură ce îmbătrâneşte). Cei care l-au văzut şi-au dat seama imediat cât de caraghioşi fuseseră – nu era un monstru şi, cu siguranţă, nu era înaripat. E adevărat că părea în stare să-ţi muşte o bucată zdravănă din picior, dar degeaba s-ar fi chinuit să iasă din apă pentru a înşfăca o oaie sau un copil. Înţeleg că a existat un moment tare neplăcut, cu un soi de parazit la care nici nu vreau să mă gândesc, dar pe scurt asta este explicaţia: într-un fel era o bestie, presupun, însă cu nimic mai stranie sau mai periculoasă decât un elefant sau un crocodil.

Îmi imaginez că acum te întrebi dacă semăna vreun pic cu şerpii-de-mare pe care avea obiceiul să-i dezgroape iubita ta Mary Anning. Cu regret trebuie să-ţi spun că nu semăna. Mi-a spus Will că nu avea membre de niciun fel şi că, deşi era enorm şi ciudat, nu încape îndoială că era doar un peşte. S-a pus problema de a fi anunţate autorităţile – Will i-a trimis un mesaj lui Charles, fiindcă la momentul respectiv se întâmpla să fim în Colchester –, dar s-a întâmplat că, atunci când a venit mareea, animalul deja putrezit s-a destrămat şi bucăţile au fost luate de apă. Vai, Cora! Crede-mă că-mi pare rău pentru tine. Ce dezamăgire! Vedeam deja caseta de la British Museum, înăuntrul căreia se afla monstruosul şarpe-de-mare, împăiat şi cu ochi de sticlă, iar pe perete scris numele tău, pe o plăcuţă de aramă. Şi ce dezamăgire pentru cei care aşteptau ziua judecăţii de apoi! Mă întreb dacă acum se căiesc pentru toată căinţa din perioada asta? Eu, cu siguranţă, m-aş căi!

În ziua următoare am sosit în Aldwinter, aproape sperând să apucăm să vedem şi noi bietul peşte, aşa că acum îţi scriu din biroul lui Will. E cald şi atmosfera e plăcută: fereastra e deschisă, iar pe

pajişte văd o capră care molfăie la iarbă. Cât de ciudat este să mă aflu aici fără copiii familiei Ransome, ştiind că ei se află în clipa asta în casa noastră din Londra! Parcă lumea s-a întors cu fundul în sus. Şi cât de straniu mi se pare să mă aflu aici printre lucruri pe care le recunosc ca fiind ale tale – scrisori (nu le-am citit, deşi trebuie să recunosc, tentaţia e mare!), o mănuşă care ştiu că ea ta, o fosilă (un amonit, cred?) care nu poate să fi venit decât de la tine. Aproape că simt parfumul tău, proaspăt ca prima ploaie de primăvară, ca şi cum de-abia te-ai fi ridicat din scaunul pe care stau eu acum! Will are nişte cărţi destul de ciudate pentru un vicar – îi văd aici pe Marx şi pe Darwin, care nu mă îndoiesc că se înţeleg de minune între ei.

Aldwinter a trecut printr-o adevărată transformare. Când am sosit în dimineaţa aceasta (într-un loc pe care, ca să fiu sinceră, l-am considerat întotdeauna un sătuc tare anost şi mohorât), am nimerit în mijlocul unui festival. Copiii au ieşit iar la joacă, nemaiexistând pericolul de a da nas în nas cu un monstru dincolo de gardurile caselor, iar femeile au întins pături pe iarbă şi stau sprijinite spate în spate, bârfind încântate. Am terminat cidrul din vara aceasta (delicios, de altfel, şi mult mai bun decât orice vin pe care l-am băut vreodată în ţinutul acesta) şi am dat gata o pulpă întreagă de jambon. Draga de Stella – care este şi mai frumoasă, ţi-o spun cu mâna pe inimă, decât ultima oară când am văzut-o (mi se pare teribil de nedrept) – s-a îmbrăcat cu o rochie albastră şi a dansat un pic în timp ce cântau scripcarii, însă după aceea a trebuit să meargă să se odihnească. N-am mai văzut-o de atunci, deşi o mai aud din când în când mergând pe deasupra, la etaj. Îşi petrece cea mai mare parte din timp întinsă în pat, scriind în caietul ei. I-am adus daruri şi scrisori de la copii, însă nu le-a citit încă. Nu crede că şarpele ciudat găsit pe ţărm a fost cu adevărat Şarpele din

Essex, dar în ultima vreme are atâtea idei stranii, încât n-am putut decât să-i strâng mânuţa (atât de fierbinte şi atât de mică!) şi să-i spun că nu, sigur că nu este, şi să o las să-mi pună o panglică albastră în păr. E o boală tare crudă, dar cu ea este destul de blândă.

Aşadar, Cora, trebuie să recunoşti înţelepciunea vârstei mele înaintate şi să-mi permiţi să te cert. Am aflat de la Charles că încă nu l-ai vizitat pe Luke Garrett, că nu le scrii nici Stellei şi nici lui Will, cu toate că trebuie să fi aflat că ea este bolnavă (chiar pe moarte, presupun, deşi, într-un fel, nu suntem cu toţii pe moarte?) şi că suferă fără copiii ei.

Draga mea, ştiu că eşti în doliu. Recunosc că nu am înţeles niciodată ce te-a atras de la bun început la Michael, care a avut întotdeauna darul de a mă speria un pic (te superi că spun asta?), dar trebuie să fi fost ceva. Legătura aceea a fost desfăcută, iar tu eşti acum descumpănită – şi se pare că te-ai apucat să rupi toate legăturile! Cora, nu ai să te poţi ţine întotdeauna departe de lucrurile care te rănesc. Ne dorim cu toţii să o putem face, dar nu se poate: viaţa însăşi presupune durere. Nu ştiu ce-a intervenit între tine şi prietenii tăi, dar ştiu sigur că niciun om nu este făcut să trăiască singur. Mi-ai spus odată că vrei să uiţi că eşti femeie, iar acum înţeleg ce voiai să spui – crezi că a fi femeie înseamnă să fii slabă, crezi că suntem cu toatele surori întru suferinţă! Poate că e adevărat, dar nu este mai puternic un om care merge o milă îndurând suferinţe groaznice, decât şapte mile fără să simtă nicio durere? Eşti femeie şi trebuie să începi să trăieşti ca o femeie. Să fii curajoasă.

Cu toată dragostea,
KATHERINE

PS: Un lucru straniu: cu toată uşurarea aceea, cu

toată bucuria, cu scripcarul care avea o floare la butonieră, cu toate gustările delicioase... nu s-a obosit nimeni să se urce în Stejarul Trădătorului şi să dea jos potcoavele atârnate acolo. La apus a început să bată vântul, iar potcoavele se tot răsuceau şi sclipeau, atârnate cu bucăţi de sfoară.

Nu-i aşa că e ciudat?

Cora Seaborne
Midland Grand Hotel
Londra

12 septembrie

Draga mea Katherine,

Mi-am asumat dojenile tale şi te iubesc la fel de mult. Se pare că am supărat pe toată lumea şi adevărul e că sunt obişnuită cu lucrul ăsta. Crezi că-mi plâng de milă? Ei, bine, aşa e. Însă m-aş opri dacă aş găsi motivul tristeţii mele. Uneori înţeleg ce mă tulbură, dar apoi mă răzgândesc, pentru că pare ATÂT DE ABSURD: cine a mai auzit de o femeie care să sufere atât de tare, pentru că a pierdut un prieten?

Aşadar a fost găsit Şarpele din Essex. Acum o lună aş fi fost de-a dreptul furioasă, dar zilele astea am rămas fără cuvinte. Presupun că m-am gândit, din când în când, că am să mă aflu pe plajă şi-am să privesc direct în botul unui ihtiozaur care-şi scoate capul din apele estuarului (Dumnezeu ştie că am văzut acolo şi lucruri mai stranii de atât!), dar nu-mi aduc aminte. Şi asta îmi pare absurd: parc-au fost visele cu ochii deschişi ale altei femei. Săptămâna trecută m-am dus la Muzeul de Istorie Naturală şi m-am pus pe numărat oasele fosilelor de acolo, încercând să recreez uluirea şi bucuria cu care le priveam pe vremuri, însă nu am simţit nimic.

Poate că ai aflat cât de crudă am fost cu doctorul Garrett. Katherine, DE UNDE AŞ FI PUTUT SĂ ŞTIU? Nu vor să mă lase să vin în vizită: eu tot scriu, dar Luke nu-mi răspunde. Nici William Ransome nu sunt sigură că ar vrea să mă vadă. Bâjbâi întruna, stric totul, se pare că sunt o prietenă la fel de incompetentă pe cât am fost ca soţie şi ca mamă…

Vai, tocmai am citit ce-am scris – cât îmi mai plâng de milă! N-o să mă ajute cu nimic. Ce-ar spune Will? Că am pierdut cu toţii binecuvântarea gloriei lui Dumnezeu sau ceva de genul ăsta. În orice caz, nu a părut niciodată prea tulburat de defectele celor din jur, fiindcă toate ar fi simple consecinţe ale condiţiei umane, întru totul previzibile. Deşi, dacă aşa stau lucrurile, ar trebui să-mi suporte greşelile un pic mai bine decât o face acum sau cel puţin să mă anunţe şi pe mine CARE dintre greşelile mele l-au supărat cel mai mult…

Vezi ce-am ajuns? Nu m-am purtat niciodată în halul acesta, ca o fetiţă suferindă, nici măcar când eram fetiţă! Nici măcar când eram suferindă!

Am să-i scriu lui Luke. Am să-i scriu Stellei. Am să merg în Aldwinter.

VOI FI CUMINTE. PROMIT.

Cu multă dragoste, dragă K… Într-adevăr, tu chiar ai totul, pentru că nimeni altcineva nu râvneşte la el…

CORA SEABORNE

Cora Seaborne
Midland Grand Hotel
Londra

12 septembrie

Dragă Stella, dragă Will,

Ştiu că se obişnuieşte ca scrisorile să înceapă cu „Sper că sunteţi bine”… Dar sunt conştientă că nu sunteţi bine. Mi-a părut teribil de rău să aflu cât a avansat boala şi vă trimit iubirea mea. Aţi fost la doctorul Butler? Am auzit că este cel mai bun.

Eu mă întorc în Essex. Spuneţi-mi ce să aduc! Stella, spune-mi ce-ţi place cel mai mult să mănânci. Să aduc cărţi? În faţa hotelului e un om care vinde bujori: am să aduc cât de mulţi pot să îndes într-un compartiment de clasa întâi.

Am auzit că a fost găsit Şarpele din Essex şi că până la urmă nu era decât un peşte mare, ba mai era şi mort! Katherine mi-a povestit că întregul Aldwinter a sărbătorit – cât mi-ar fi plăcut să fiu acolo şi să văd sărbătoarea!

Cu dragoste,
CORA SEABORNE

4

— Will nu-i acasă, a rostit Stella închizând caietul şi legându-l cu o panglică. O să-i pară rău că nu te-a văzut... Nu, nu te aşeza lângă mine! În clipa asta nu-mi vine să tuşesc, dar uneori mă mai ia prin surprindere. Şi asta ce e? Oh, ce mi-ai adus?

Uşurarea şi dezamăgirea i-au înmuiat genunchii Corei. Ascunzându-se în spatele unui zâmbet, a aşezat în poala prietenei sale un pacheţel şi i-a spus:

— E doar o carte care am crezut c-o să-ţi placă şi nişte marţipan de la Harrods. Ne-am adus aminte cât de mult îţi place... Frankie, vino să spui bună ziua!

Dar Francis era buimac, nu putea decât să stea în picioare în prag, plimbându-şi privirea prin încăpere. Niciodată în toţi anii de când strângea comori, nu văzuse aşa ceva: se considera un expert în arta colecţionării, dar îşi dădea seama că fusese depăşit. Stella Ransome stătea întinsă pe o canapea albă, între două ferestre deschise, la care atârnau draperii albastre. Purta un halat bleumarin şi papuci albaştri, iar ca bijuterii – nenumărate mărgele turcoaz. Pe degete avea inele strălucitoare şi pe fiecare pervaz sclipeau câteva sticle albastre: erau sticle de sherry şi sticluţe de otravă, micuţe sticle pentru parfum, cioburi de sticlă adunate de prin şanţuri şi pepite opace aduse la ţărm de maree. Aşezate cu grijă pe mese şi pe scaune erau o mulţime de obiecte ordonate în funcţie de intensitatea sau de paloarea pigmentului: capace de sticlă şi nasturi, fâşii de mătase şi foi de hârtie împăturite, pene şi pietre – toate albastre.

Uluit şi fermecat, a îngenuncheat un pic mai departe şi a rostit:

— Îmi plac toate obiectele dumneavoastră speciale. Şi eu am obiecte speciale.

Stella şi-a întors ochii de panseluţă spre el şi, fără surprindere sau jenă, i-a răspuns:

— Atunci avem în comun obiceiul de a găsi frumuseţea acolo unde nu o mai vede nimeni altcineva.

Apoi a continuat în şoaptă, ca şi cum i-ar fi făcut o confidenţă:

— Ăsta este şi obiceiul îngerilor, pe care îi întâlnim uneori fără să ne dăm seama, iar în ultima vreme au fost foarte mulţi îngeri pe-aici.

Cora a privit îngrijorată cum Stella şi-a lipit degetul de buze, ca un îndemn la păstrarea secretului, iar Francis i-a răspuns cu acelaşi gest. Nu încăpea îndoială că femeia se făcuse şi mai ciudată de când plecase ea – să fi fost boala de vină? De ce nu-i scrisese Will despre asta?

Apoi Stella a devenit voioasă, ca pe vremuri. A tras uşor de halat şi a continuat:

— Să ştii că am multe să te întreb şi multe să-ţi povestesc. Cum se mai simte doctorul Garrett? Nu mi-a venit să cred când am auzit… N-am să uit niciodată cum s-a purtat cu mine în ziua în care am mers la spital. Ştii, n-a fost vorba despre o bunătate de nedescris, însă mi-a vorbit ca de la egal la egal, nu i-a lăsat să-mi ascundă adevărul. Chiar e adevărat că nu o să mai poată opera niciodată? Eram gata să-l las să procedeze în cazul meu aşa cum credea el de cuviinţă, dar presupun că acum asta iese din discuţie.

Cora şi-a dat seama că nu putea vorbi despre Drăcuşor fără să simtă o durere surdă în gât, aşa că a rostit cât mai nepăsător:

— Ah, Spencer îmi spune că se vindecă bine. Să fie chiar atât de grav? Nu a pierdut niciun deget şi e nevoie de mai mult decât o încăierare pe stradă ca el să-şi piardă minţile. Frankie, nu! Nu sunt ale tale.

Băiatul începuse să ia pietricele albastre-cenuşii de pe poliţa şemineului şi să le aducă pe covor. Ignorându-şi mama, a suflat aer cald pe o pietricică plată şi a lustruit-o cu mâneca.

— Te rog, lasă-l să se joace! Am impresia că el mă înţelege, i-a spus Stella.

L-au privit amândouă cum aşeza pietricelele sub forma unei stele cu şapte colţuri, ridicând din când în când ochii spre Stella. Spre surprinderea mamei lui, copilul o privea pe

bolnavă cu adoraţie.

— Mi-au luat copiii, a rostit Stella tristă, pierzându-şi pentru o clipă voioşia. Îmi amintesc figurile lor, bineînţeles – am aici şi fotografiile lor –, însă nu mai ştiu cum este să le simt braţele petrecute în jurul gâtului meu sau greutatea lor dulce în poală… Mă bucur să-l văd pe el aici, lasă-l să facă ce vrea.

Apoi s-a sprijinit de braţul curbat al scaunului, iar Cora a văzut cum obrajii i s-au înroşit şi mai puternic. Când a ridicat din nou capul, părul îi era mai întunecat la rădăcini, umezit de sudoare.

— Dar se vor întoarce în curând – mi-i aduce Katherine Ambrose, a rostit ea, atingând uşor Biblia. Tatăl nostru ceresc nu ne dă niciodată mai mult decât putem duce.

— Aşa cred şi eu, i-a răspuns Cora.

— Şi se spune că au găsit Şarpele din Essex şi că nu e decât un peşte putrezit!

Stella s-a aplecat uşor în faţă, ca şi cum s-ar fi pregătit să-i împărtăşească un secret:

— Dar, Cora, nu te lăsa păcălită. Chiar azi-noapte, la Brightlingsea apa a scos la mal un câine mort, cu gâtul rupt. Şi nici fetiţa lui Banks n-a fost găsită…

Cât de încântată e, şi-a spus Cora. *Am impresia că aproape îşi doreşte ca Şarpele să se întoarcă în Blackwater!*

— Îl aud şoptind noaptea, a continuat Stella. Deşi nu disting niciodată cuvintele…

Cora şi-a luat prietena de mână. Nu ştia ce-ar fi putut să-i răspundă. Ochii îi sclipeau, ca şi cum s-ar fi pregătit nu pentru ziua judecăţii de apoi, ci pentru ziua izbăvirii. Stella a notat ceva în caiet, iar apoi a scuturat din cap ca şi cum s-ar fi trezit după un pui de somn şi a întrebat-o:

— Şi Martha ce mai face? Pun pariu că e supărată că a trebuit să se întoarcă în Aldwinter.

Nu-şi pierduse obiceiul de a bârfi, aşa că pentru o vreme au trecut în revistă toate cunoştinţele comune, în timp ce Will umplea încăperea cu absenţa lui.

Francis stătea la ceva distanţă de ele, observându-le, ca de obicei. Vedea cum Stella îşi încleşta mâinile pe caiet,

mângâindu-i din când în când coperta albastră; cum într-o clipă asculta cu atenţie avidă ce spunea mama lui, iar în următoarea se pierdea, parcă, devenind visătoare şi exprimându-se vag. Uneori rostea câte o frază care suna tare ciudat din gura ei – „Adevărul este, şi ştiu că eşti de acord, că acest coruptibil trebuie pus pe anticorupţie şi acest muritor trebuie pus pe imortalitate!” –, iar imediat după aceea rostea voioasă: „Magog nu pare deloc afectată de moartea lui Cracknell, laptele ei e la fel de gustos ca întotdeauna”.

Şi în tot acest timp, ochii mamei lui se întunecau din ce în ce mai tare, aşa cum se întâmpla atunci când era tulburată. Mângâia uşor mâna Stellei Ransome şi dădea din cap, necontrazicând-o niciodată. Îi răspundea: „Mai spune-mi odată cum faci tu să-ţi împleteşti părul atât de frumos. Încerc şi eu, dar nu-mi iese niciodată atât de bine!” şi mai turna o ceaşcă de ceai.

— Să mai veniţi curând! i-a spus Stella când Cora s-a ridicat să plece. Ce rău trebuie să-ţi pară că l-ai ratat pe Will – am să-i transmit eu toate cele bune din partea ta. Şi domnişorul Seaborne, a rostit ea, întorcându-se spre Francis şi întinzându-i mâinile. Noi doi ar trebui să fim prieteni, ne înţelegem unul pe altul. Să mai vii pe la mine şi să-ţi aduci comorile, ca să le comparăm, vrei?

Iar Francis şi-a aşezat mâna în mâna ei. A simţit cât de fierbinte era şi mai mică decât a lui. I-a răspuns:

— Am trei pene de gaiţă şi o crisalidă. Vin mâine cu ele, dacă vreţi.

Cora Seaborne
Parcul comunal, nr. 2
Aldwinter
19 septembrie

Dragă Will,

M-am întors în Essex. E tare frig în casă, îţi scriu stând atât de aproape de radiator, încât simt că-mi arde un genunchi, iar celălalt e rece bocnă. Din pereţi iese o umezeală ce te pătrunde până la os. Parcă mă atacă. Uneori, noaptea, am impresia că simt miros de sare şi de peşte – un miros foarte slab, ce intră pe fereastră. Şi, cu toate că mi s-a tot spus că nu era decât un biet peşte mort, purtat de maree, e uşor să-mi imaginez că Şarpele din Essex e încă acolo, urmărind şi aşteptând, poate că e chiar în prag şi vrea să fie invitat în casă…

Trăiesc într-o stare continuă de dizgraţie. Martha e supărată pe mine: de fiecare dată când îmi aduce ceaiul, trânteşte ceaşca şi, invariabil, mă stropeşte. Vrea să se întoarcă în Londra şi nu pot să nu mă gândesc că, într-un fel, se îndepărtează de mine. Luke m-a rugat să nu-i vizitez, cu toate că Spencer l-a adus în Colchester, ca să mai schimbe un pic aerul. Uneori aproape că am impresia că aş putea s-o iau pe jos şi să merg să-l văd! Spencer îmi scrie, dar semnează întotdeauna doar în numele lui, „Cu sinceritate”, dar nicio iotă nu-i adevărat. Katherine Ambrose a prins obiceiul de a-mi arunca o privire pe care nu o pot îndura: ca şi cum m-ar înţelege, ca şi cum vrea să ştiu că orice am făcut, ea va fi de partea mea. Sincer, aş prefera să-mi ardă o palmă.

Sigur că n-am fost niciodată în graţiile lui Frankie, dar acum parcă mă suportă mai puţin ca niciodată. Cred că a văzut în Stella ceva ce a căutat

întotdeauna la mine şi nu a reuşit să găsească. O respectă! Şi de ce n-ar face-o? E cea mai curajoasă persoană pe care o cunosc.

Şi, cu oricâtă bunătate mi-ai scrie, uneori am impresia că am să cad în dizgraţie şi în ochii tăi. Îmi dau seama că multe dintre lucrurile pe care le-am făcut au fost lipsite de înţelepciune: că l-am lăsat pe Luke s-o hipnotizeze pe Joanna – noaptea aceea stranie de iunie – chiar faptul că am venit aici de la bun început!

Martha zice că am fost egoistă, c-am încercat să-i leg pe toţi de mine şi că nu mi-a păsat ce şi-ar fi dorit, de fapt, ei. Eu i-am răspuns că aşa facem cu toţii, fiindcă altfel am trăi singuri pe lume, iar ea a trântit uşa atât de tare, încât a spart unul dintre ochiurile geamului.

Doar Stella pare să nu fie supărată pe mine. Am petrecut o după-amiază împreună – ţi-a povestit? – şi mi-a sărutat mâinile. Mă tem pentru mintea ei: într-o clipă e cuprinsă de disperare, iar în următoarea parcă a păşit deja cu un picior prin porţile Raiului. Şi ce frumuseţe, Will! Nu am mai văzut niciodată o fiinţă atât de frumoasă – cu părul răsfirat pe pernă şi cu ochii arzători, cred că orice pictor ar da buzna, înlăcrimat, să-şi aducă pensulele. Nu crede că Şarpele a fost găsit. Îl aude, spune ea: îi şopteşte ceva, nu se ştie ce.

Spune-mi cum mai eşti tu! Încă te trezeşti prea devreme dimineaţa şi bei cafea în halat, înainte de a se trezi ceilalţi? Ai terminat de citit romanul acela înfiorător despre Pompei? Oare ai reuşit să vezi vreun pescăruş albastru? Îţi e dor de Cracknell, îţi doreşti să te sprijini de gardul lui şi să-l priveşti cum îşi jupoaie cârtiţele?

Aş putea să te văd curând?

A ta,
CORA

Reverendul William Ransome
Casa parohială All Saints
Aldwinter

20 septembrie

Dragă Cora,

Mi-a spus Stella că ai venit. Dar mi-aş fi dat seama oricum: cine altcineva ar mai fi cheltuit o mică avere pe dulciuri de la Harrods? (Apropo, mulţumesc: Mă uit chiar acum la ea cum ronţăie la ele şi mă bucur să o văd mâncând şi altceva în afară de ceştile de Bovril[31] fierbinte pe care le bea uneori).

Este absolut fermecată de Francis. Spune că sunt suflete-pereche şi sunt sigur că are ceva de-a face cu noua ei pasiune de a umple casa cu tot soiul de nimicuri. I-am spus că am să-ţi scriu şi vrea să te întrebe dacă ar putea să mai treacă pe la ea fiul tău, pentru că are ceva să-i spună. Doctorul ne-a spus că în perioadele în care nu tuşeşte foarte rău, poate să primească vizite scurte.

Ai simţit-o – schimbarea din atmosfera din Aldwinter? Ştiu că ai auzit că am găsit bietul animal mort pe ţărm, că ai aflat cum ne-a trezit pe toţi din somn cu duhoarea sa. Cât mi-aş fi dorit să fi fost aici, ţin minte că m-am gândit şi atunci, ţin minte că m-am întrebat cum ai putut pleca...

În seara aceea a fost ca o îmbinare între Ziua Primăverii[32] şi Festivalul Recoltei. Tot satul a stat noaptea în parcul comunal, cântând şi dansând de bucurie, de uşurare. Şi eu m-am simţit uşurat, cu

---

[31] Bovril este o pastă densă ce conţine extract din carne de vită, putând fi transformată în băutură prin amestecarea cu apă. Rezultatul este similar unei supe (n. tr.).

[32] Sărbătoare cu o veche tradiţie în emisfera nordică, celebrată în ziua de 1 mai (n. tr.).

toate că ştiusem că nu aveam de ce să ne temem! Bietul Evansford arată destul de demoralizat, acum că nu mai poate aştepta cu sufletul la gură Ziua Judecăţii. Duminica sunt mai multe strane goale. Adevărul este că nu le pot purta ranchiună pentru că îşi simt conştiinţa curată.

Chiar şi aşa, îmi este greu să nu mă las cuprins de disperare. În casă domneşte o linişte gravă. Nu mai închid uşa de la birou, pentru că oricum nu încearcă nimeni să intre. Copiii ne scriu aproape zilnic şi vor veni pe-aici săptămâna viitoare. Când mă gândesc cum or să apară pe alee, alergând într-un suflet, îmi vine să pun un stindard, aş vrea să-i întâmpin cu o fanfară!

Se bucură şi Stella că vin cei mici, însă inima ei parcă a trecut dincolo de ei. Uneori îmi spune că are să trăiască, mi-o spune ca pe o consolare, însă apoi zice că ea caută viaţa eternă şi am senzaţia că parcă porneşte spre cimitir. O iubesc. Ne iubim unul pe altul de atâta timp, încât n-am apucat să fiu bărbat fără să o iubesc pe ea. Nu-mi pot imagina viaţa fără ea, aşa cum nu-mi pot imagina c-aş putea trăi fără mâini şi fără picioare. Cine o să fiu eu, dacă ea nu va mai fi? Dacă ea nu mă va mai privi... Oare am să mai fiu aici? Oare am să mă uit în oglindă într-o bună dimineaţă şi-am să descopăr că reflexia mea a dispărut?

Şi cum pot toate lucrurile astea să fie adevărate, când vestea că tu ai sosit mi-a adus o bucurie mai mare decât am dreptul să simt? În fiecare seară, pe la ora 6, fac o plimbare spre vest, îndepărtându-mă de mlaştină şi de estuar. Chiar şi acum, uneori am impresia că nasul meu nu va scăpa niciodată de duhoarea aceea înfiorătoare – sunt conştient că prefer să mă întorc cu spatele la apă şi să mă plimb mai curând prin pădure.

Mi-ar plăcea să te văd. Vino cu mine! Doar îţi plac plimbările, nu-i aşa?

5

A aşteptat în parcul comunal, îmbrăcată în haina ei bărbătească din tweed, uitându-se întruna după Will. Era o seară prea caldă pentru a-şi ridica gulerul la ceafă: toamna era la fel de călduţă pe cât fusese vara de blândă. Dar în ultima vreme Cora se simţea tare tulburată, şi nu numai atunci când îşi amintea apăsarea palmei lui Will pe talia ei. Voia să fie înfăşurată în haine groase, voia ca feminitatea să-i fie ascunsă de materiale greoaie şi de bocanci butucănoşi. Dacă Martha nu ar fi ascuns foarfeca, şi-ar fi tăiat părul şi ar fi scăpat de el cu totul, însă aşa fusese nevoită să-l împletească într-o coadă severă, trăgându-l pe tot în spate, ca o fetiţă care se pregăteşte dimineaţa pentru şcoală.

Trecuse atât de mult timp de când nu-şi mai văzuse prietenul, încât aproape că se întreba dacă avea să-l recunoască – gândindu-se cum avea s-o întâmpine el, s-a tulburat aşa de tare, încât i s-a uscat gura cu totul. Oare avea s-o întâmpine cu latura lui mai curând severă: pe jumătate dojenitor, pe jumătate dezamăgit? Oare avea să-i vorbească cu căldură, ca pe vremuri, sau cu politeţea distantă de care ea se temea atât de mult?

Vântul adia dinspre Blackwater, aducând până la ea mirosul de sare. În iarba înaltă creşteau ciuperci, iar pălăriile lor erau sidefii ca interiorul unor stridii. Dar el a sosit pe tăcute, de parcă s-ar fi strecurat ca un băieţel pus pe şotii. O mână a atins-o uşor pe braţ, deasupra cotului, şi o voce blândă a rostit:

— Nu trebuia să te îmbraci aşa elegant doar pentru mine.

Cadenţa măsurată şi rostirea lentă a vocalelor îi erau atât de familiare, atât de dragi, încât Cora nu-şi mai dădea seama de ce se temuse. A desfăcut uşor aripile hainei, ca pentru o plecăciune.

Apoi s-au privit în tăcere o vreme, fără să se poată abţine să zâmbească. Will nu-şi pusese gulerul preoţesc şi, cu dispreţul omului de la ţară faţă de trecerea anotimpurilor, nu-şi luase nici paltonul. Avea mânecile suflecate, ca şi cum

ar fi muncit toată după-amiaza, iar cămaşa era descheiată la gât. Avea părul mai deschis la culoare decât ultima dată când îl văzuse ea şi mai lung. În lumina înserării, părea ca de chihlimbar. Cicatricea de pe obrazul lui semăna cu marginea copitei unei oi, iar ochii îi erau puţin înroşiţi, ca şi cum s-ar fi frecat pe faţă în timp ce citea ziarul de seară. *Nu doarme suficient*, şi-a spus ea cu o duioşie ce o înspăimânta.

Sub privirea lui, Cora şi-a dat seama că nu arătase niciodată mai puţin atrăgătoare: pentru că se închisese în casă în cea mai mare parte a verii, figura ei căpătase o paloare bolnăvicioasă, iar părul, neglijat, îi crescuse dezordonat în jurul figurii. Dacă în ultima vreme mai aruncase câte o privire în oglindă, fusese doar ca să privească nepăsătoare ridurile fine ce se deschideau ca un evantai la colţul ochilor ei şi ridul pronunţat dintre sprâncene. Era cât se poate de conştientă de înfăţişarea ei – şi uşurată. Orice greşeală ar fi intervenit între ei în clipa aceea, la petrecerea pentru solstiţiu, era imposibil să se perpetueze acum: niciun bărbat nu ar fi putut-o privi ca pe o amantă. Însuşi gândul i s-a părut atât de absurd, încât a izbucnit în râs. Râsetele ei binedispuse i-au făcut plăcere lui Will, pentru că au şters cu totul ultimele săptămâni şi parcă l-au transportat înapoi în încăperea caldă în care ea îi întinsese pentru prima oară mâna.

— Haide, doamnă Seaborne. Simt că am atâtea să-ţi povestesc!

Şi, departe de a se simţi pedepsită sau cenzurată, Cora a simţit cum i se ridică de pe suflet o greutate imensă. Au pornit la pas vioi, potrivindu-şi mersul unul după celălalt, lăsând în spate satul şi briza sărată din estuar. Au trecut pe lângă biserică şi niciunul nu şi-a îndepărtat privirea, pentru că nu le-a dat prin minte că făceau ceva greşit prin acea plimbare la ceas de seară. Amândoi puseseră la păstrare atâtea anecdote şi nemulţumiri, poveşti absurde şi teorii doar pe jumătate formulate, încât a trecut o oră întreagă fără să ia o pauză. Fiecare s-a pus la curent cu viaţa celuilalt, remarcând cu plăcere gesturile bine ştiute şi

ticurile verbale, tendinţa de a nu spune totul sau de a exagera. S-au bucurat unul de altul aşa cum o făcuseră încă din prima clipă, fără să considere că era indecent să zâmbească atât de mult sau să râdă cu atâta bucurie, în timp ce Stella, scufundându-se în pernele ei albastre, îşi lipea de buze o batistă, pentru a o îndepărta apoi plină de sânge. În Colchester, Luke Garrett se simţea pierdut. Faptul că fiecare se simţise trădat de celălalt nu era atât iertat, cât, mai ales, uitat: porneau de la zero, erau neatinşi de ceea ce se întâmplase.

— Şi după atâta agitaţie, să nu fie decât un peşte mort! a exclamat Cora. Cam asta a fost cu Şarpele din Essex, cu aripile lui şi cu ditamai ciocul! Sincer, nu m-am simţit niciodată mai caraghioasă. M-am dus în sala de lectură (aproape că m-am aşteptat să dau peste tine acolo) şi mi-am făcut temele ca un copil cuminte. Am văzut peşti-panglică eşuaţi pe plajele din Bermuda, acum 30 de ani, şi am citit cum se ridică aproape de suprafaţă atunci când simt că vor muri – trebuie să-i cer iertare lui Mary Anning pentru că i-am făcut de ruşine şi sexul, şi profesia.

— Dar un *asemenea* peşte! a exclamat Will şi i l-a descris de la pielea sclipitoare până la felul în care i s-a despicat pântecele şi a ieşit din el viermele ce s-a zbătut pe pietriş.

Când au vorbit despre Stella, Cora s-a uitat în altă parte: îl lăsase o dată să-i vadă lacrimile şi nu avea de gând s-o facă din nou.

— A cerut să i se arate lamela pentru microscop, i-a povestit Will, minunându-se din nou de curajul soţiei lui. A privit ceea ce ieşise din corpul ei, purtând semnele clare ale morţii, a privit adevărul în faţă mult mai bine decât am făcut-o eu. Cred că ştia deja, de luni bune. A mai văzut simptomele astea.

— Este genul de femeie care e înţeleasă greşit: oamenii cred, pentru că este atât de frumoasă şi hainele cad atât de bine pe ea, pentru că bârfeşte şi trăncăneşte, că nu e altceva decât o balerină pe o cutie de bijuterii, care se învârteşte întruna, întruna pe muzică. Dar eu am simţit, încă de la prima scrisoare pe care mi-a trimis-o, că are o

anume agerime – cred că nu-i scapă nimic, nici măcar acum.

— Cu atât mai puţin acum, deşi ceva s-a schimbat.

Se aflau la intrarea într-o pădurice. Cărarea s-a îngustat, pe stejari se adunau stăncuţele, iar mărăcinii li se agăţau de haine. Murele fuseseră lăsate să putrezească pe tulpini, pentru că în vara aceea, frământaţi de pericolul Necazului, sătenii nu se aventuraseră singuri prin pădure.

— S-a schimbat ceva şi toată lumea m-a avertizat că avea să se schimbe, dar nu mă aşteptam chiar la aşa ceva. A fost dintotdeauna credincioasă, bineînţeles, altfel nu m-aş fi putut însura cu ea... Eşti indignată! Dar cum i-aş fi putut cere unei femei să mă lase liber duminicile şi câte o jumătate de săptămână, dacă nu i-ar fi slujit şi ea aceluiaşi Dumnezeu? Da, a avut dintotdeauna credinţă, dar nu era aşa. Era – a încercat Will să găsească cuvântul potrivit – avea un fel de credinţă politicoasă. Înţelegi ce vreau să zic? Ce se întâmplă acum... e cu totul altceva. Uneori mă simt stânjenit de credinţa ei. Cântă. Mă trezesc noaptea şi o aud cântând de la celălalt capăt al coridorului. Am impresia că a amestecat legenda Şarpelui din Essex cu nişte povestiri din Biblie, iar acum crede că şarpele nu a dispărut.

— Vorbeşti mai curând ca un funcţionar public decât ca un preot! Nu crezi că femeile care au mers la mormânt – nu le mai ştiu numele – au fost probabil într-o stare asemănătoare: orbite de gloria dumnezeiască, deja pe jumătate pierite, dorindu-şi ca totul să se termine cât mai repede? Nu, nu te iau peste picior şi Dumnezeu ştie că nu aş batjocori-o niciodată pe Stella, dar dacă tot pui accent pe credinţa ta, ar trebui să recunoşti, cel puţin, că e o treabă ciudată şi că are foarte puţin de-a face cu sutanele bine apretate şi cu predicile.

A simţit că începe să se încingă – uitase cât de repede se scoteau unul pe altul din fire. O clipă, s-a gândit să permită conversaţiei să ajungă pe un teren nesigur, însă era mult prea devreme pentru aşa ceva.

— Dar înţeleg, a rostit ea pe un ton mai împăciuitor. Sigur că înţeleg: nimic nu e mai tulburător decât să

observăm cum cei dragi nouă se schimbă. Eu am adesea un coşmar – ţi-am mai povestit despre el! –, că într-o zi ajung acasă şi-i găsesc pe Martha şi pe Francis, care îşi duc mâinile la feţe şi şi le smulg cu totul, ca pe nişte măşti, iar în spatele lor nu este decât dezgust…

S-a cutremurat.

— Dar ea e în continuare Stella ta, a mai zis ea, steaua ta de mare. Dragostea nu este dragoste, dacă se schimbă atunci când dă de o schimbare! Ce-o să faci? Ce tratament o să primească?

I-a povestit despre după-amiaza aceea dureroasă petrecută la spital, cu doctorul Butler politicos, de o parte, şi cu Luke sardonic, de cealaltă. I-a povestit cum îşi rostise singură diagnosticul şi acceptase cu un calm de gheaţă recomandările lor.

— Doctorul Butler e precaut, vrea să o mai vadă o dată şi ar dori să-i administreze tuberculină, care este foarte la modă acum. Charles Ambrose s-a oferit să plătească el tratamentul şi nu-l pot refuza. De multă vreme nu-mi mai permit să fiu orgolios.

— Şi Luke?

Tot nu putea rosti numele lui fără să se îmbujoreze, vinovată.

Cu puţin efort, Will ar fi reuşit să-l ierte pe Drăcuşor, însă, întrucât crezul lui nu pomenea nimic cum c-ar fi trebuit să-i şi iubească pe cei care îi greşiseră, preotul i-a răspuns:

— Te rog să mă ierţi, dar mă bucur că nu mai poate opera – voia să-i suspende cumva activitatea plămânilor, pe rând, pentru a le da răgaz să se vindece! Nu mă înţelege greşit, îmi pare tare rău că a fost rănit, dar pur şi simplu nu pot gândi dincolo de Stella şi de binele ei: asta e tot ce contează acum.

Apoi s-a înroşit, ca şi cum ar fi fost prins cu minciuna. *Tot ce contează* – asta spusese şi aşa trebuia să fie! Trebuia!

— Stella ce zice?

Era conştientă că avea o senzaţie ce semăna teribil de mult cu invidia: oare cum era să fii iubită atât de mult, atât de complet?

— Îmi spune că va veni Hristos să-şi adune giuvaierurile şi că ea e pregătită. Cred că nu-i pasă prea mult de ce se întâmplă. Uneori vorbeşte ca şi cum la anul pe vremea asta are să se caţere pe Stejarul Trădătorului cu James, iar alteori o găsesc întinsă, cu braţele împreunate pe piept, ca şi cum ar sta deja în sicriu. Şi albastrul, albastrul ăsta de neoprit… Mă trimite să-i aduc violete, iar când îi spun că nu e sezonul lor, aproape că izbucneşte în plâns de furie!

Apoi i-a povestit – timid, pentru că îi era ruşine – de târgul făcut cu Dumnezeu şi cum fusese pregătit să-şi lase soţia în mâinile lui Luke, cu acele şi bisturiele lui, dacă semnele ar fi fost de bun augur.

— Pe urmă am auzit vestea despre rana lui Garrett şi, dacă eu n-am considerat-o chiar un semn, cu siguranţă Stella aşa a privit-o. A părut uşurată. Mi-a spus c-ar fi făcut operaţia, dacă aş fi considerat eu de cuviinţă, dar că prefera să se lase în voia Domnului… Uneori am impresia că vrea să ne părăsească şi că vrea să plece de lângă mine!

Cora şi-a privit pe ascuns prietenul – se întâmpla atât de rar să nu pară stăpân pe situaţie, încât o tulbura. I-a răspuns:

— Ţin minte când s-a îmbolnăvit Michael: luam micul dejun şi, dintr-odată, el nu a mai putut să înghită – trupul i-a devenit rigid, s-a înroşit la faţă şi a început să tragă de faţa de masă, iar apoi a dus deznădăjduit mâna la gât. Cum el nu intra niciodată în panică şi nu lăsa niciodată garda jos, am ştiut imediat că ceva era în neregulă. Chiar în clipa aia a pătruns pe geam o pasăre în zbor – şi Dumnezeu ştie că n-am fost niciodată superstiţioasă –, dar o clipă m-am gândit la vorba din bătrâni care spune că o pasăre intrată în casă prevesteşte o moarte în familie şi m-am simţit *bucuroasă,* am stat acolo şi l-am privit cum se îneacă… Apoi, bineînţeles, mi-am venit în fire şi i-am dat apă. După aceea a vomat şi un pic mai târziu în luna aceea a apărut sângele şi a venit Luke. A fost pentru prima oară când l-am văzut şi, ca să fiu sinceră, îmi era un pic teamă de el. Nu e ciudat cum uneori ne trec pragul nişte străini, fără să bănuim ce vor deveni ei?! Of!

A clătinat din cap şi a continuat:
— Nu mai ştiu unde voiam să ajung. Nu cred că-l pot compara cu Stella, ar putea la fel de bine să facă parte din specii diferite! Poate voiam să spun că întotdeauna suntem luaţi prin surprindere.
A dat din mâini, iar pastorul i-a fost recunoscător – ce obicei straniu avea Cora, să-i arate cât de bine îl înţelegea, pornind de la ideea că nu era de acord cu niciunul dintre lucrurile în care credea şi pe care le preţuia el.
Înserarea venise pe furiş, iar soarele palid era acum prizonier sub norii negri. Lumina mai ajungea doar la partea de jos a fagilor şi a castanilor, lăsând restul în întuneric. Părea că o armată de stâlpi din bronz susţinea o boltă adâncă şi întunecată. Ajunseseră la o mică ridicătură a terenului, iar cărarea era traversată la intervale regulate de rădăcini de copaci, ce alcătuiau o scară largă şi puţin înaltă. Totul era acoperit cu un strat gros de muşchi, ca un covor de un verde viu.
Oricât au vorbit şi oricât de bucuroşi erau că s-au întâlnit, între ei nu s-a născut intimitatea din scrisori, în care îşi vorbeau cu uşurinţă despre „eu” şi „tu”. Dar pe măsură ce pădurea se închidea în jurul lor, părea posibil să se apropie de punctul sensibil, chiar dacă înaintau ezitant.
— M-am bucurat mult că mi-ai scris, i-a spus el sfios. Avusesem o zi tare proastă şi dintr-odată mi-ai apărut aşa, pe prag.
— Mă bucur că am reuşit să trec peste orgoliu, a rostit ea păşind pe o treaptă verzuie. Erai atât de supărat pe mine după ce a încercat Luke s-o hipnotizeze pe Jo… Şi nu m-a deranjat niciodată ca cineva să fie supărat pe mine, câtă vreme o meritam, dar de data asta nu cred c-o meritam… Am vrut doar să fiu de ajutor! Dacă ai fi văzut ce-am văzut eu: cum râdeau fetiţele în şcoală, râdeau isteric şi-şi întorceau întruna capetele cu un trosnet înfiorător…
Bărbatul a dat din cap, nerăbdător.
— Nu mai contează acum, ce rost are să o luăm de la capăt?
Apoi, izbucnind în râs, a adăugat:

— Mi-a plăcut întotdeauna să mă cert cu tine, însă nu în legătură cu lucrurile care contează cu adevărat.

— Doar în chestiuni care ţin de bine şi de rău…

— Exact… Ia uite, suntem într-o catedrală!

Deasupra capetelor lor, copacii se aplecau şi formau un mic altar; o ramură se rupsese dintr-un stejar aflat în apropiere, căscându-se astfel o scorbură adâncă.

— Arată ca şi cum Cromwell ar fi atacat un sfânt cu dalta şi cu ciocanul.

— Am văzut că cel puţin de şarpele din biserica ta ai scăpat. Am intrat chiar în ziua în care m-am întors şi am văzut că n-au mai rămas din şarpe decât câţiva solzi: ce te-a făcut să-ţi pierzi răbdarea?

Gândindu-se la momentul acela ruşinos de la solstiţiu, când se îndepărtase de ei toţi, Will a tuşit şi i-a răspuns:

— Cred că Joanna mi-ar fi rupt urechile dacă n-ar fi sosit exact atunci vestea despre moartea lui Cracknell… Uite câte castane comestibile sunt împrăştiate pe aici şi nu e niciun copil care să le adune şi să le ducă acasă!

S-a aplecat să ia un pumn şi i-a întins şi ei una, bine prinsă în învelişul ei verde. Băgând vârful degetului în despicătură, Cora a deschis-o şi a găsit castana dinăuntru, în aşternutul ei ca de mătase albă.

— Eram furios, a spus el. Atâta tot. Acum că Necazul a trecut, de-abia reuşesc să-mi aduc aminte cum era atunci – cum stăteam cu toţii mai mult închişi în case, cum nu se mai auzeau râsetele copiilor la joacă, cum nimic din ce le spuneam nu-i putea convinge că nu aveau să se teamă decât de propriile gânduri.

— Să ştii că am simţit-o imediat ce am sosit. Am simţit o schimbare în aer. Am auzit corul şcolii cântând şi abia când am ajuns acasă mi-am amintit ziua aceea, cu râsul acela nefiresc. Când mă gândesc că prima oară când am ajuns aici era rareori cineva în parcul comunal şi mi se părea că oamenii îmi aruncă priviri bănuitoare, ca şi cum toate nenorocirile s-ar fi întâmplat din vina mea! Ca şi cum ar fi avut vreo legătură cu mine!

— Uneori am impresia că a fost din vina ta, i-a răspuns

Will, lăsând mâinile în jos şi izbind cu picioarele în muşchi.

I-a aruncat o privire dojenitoare, iar apoi una pe jumătate glumeaţă.

Ea i-a răspuns râzând:

— E posibil ca Necazul să nu fi fost din vina mea, dar cred că nici n-am prea fost de ajutor – am complicat alte lucruri. Ce mi-ai spus în scrisoare – că nu mai ai ce lucruri noi să întâlneşti… Atunci mi-am dat seama că am intrat cu picioarele în viaţa voastră. Am intrat cu forţa. Puteam la fel de bine să fi spart o fereastră! Imaginează-ţi că ţi-am propus să ne scriem unul altuia, când ne aflam la o distanţă de nici jumătate de milă! Şi asta doar pentru că stătusem de vorbă o dată…

— Şi a mai fost şi povestea cu oaia.

— Şi asta, desigur.

S-au privit, uşuraţi că reuşiseră să treacă peste prăpastia ce se căscase în calea lor. Numai că ea, de fapt, se lărgise şi mai mult, iar ei au căzut. Will a spus:

— Ferestrele mele erau deja sparte… Ba nu, le-am lăsat descuiate. Şi de ce? De ce, când aveam tot ce-ar putea să-şi dorească un bărbat, te-am văzut pe tine şi de-atunci mă bucur mereu că mi-ai ieşit în cale…

— Nu mă surprinde.

Cora a scos castana din coajă şi a învârtit-o între palme.

— Chiar ai crezut că, pentru că iubeşti *aici,* nu poţi să iubeşti şi *acolo?* Bietul Will… Bietul băiat! Ai crezut că ai atât de puţină dragoste de oferit? Uite… Ce zici: s-o fierb, s-o coc sau s-o murez în oţet?

S-a prefăcut că o aruncă spre el, însă bărbatul se îndepărtase, urcase cu o treaptă sau două deasupra ei.

— Parcă stau de vorbă cu un copil, i-a răspuns el exasperat. Ştiu ce crezi despre mine – în secret, poate chiar în secret faţă de tine însăţi. Că sunt un neghiob care se agaţă de Dumnezeu, aflat undeva mult sub tine, ca şi cum ai fi evoluat dincolo de stadiul în care mă aflu eu!

Ea l-a privit serioasă şi (i s-a părut lui) cu o mică tresărire de zâmbet în colţul buzelor, iar asta l-a făcut să-şi continue ideea cu mai multă cruzime decât avusese de gând.

— Uită-te la tine! Indiferent care Cora eşti – cea în mătase şi diamante sau cea îmbrăcată în haine pe care şi Cracknell le-ar fi aruncat; cea care râde de noi toţi sau cea care caută iubirea tuturor –, ridici un zid în jurul tău, pentru că ştii la fel de bine cum ştiu şi eu că ai trecut prin aproape toată tinereţea ta fără să fi fost vreodată iubită aşa cum ar fi trebuit…

— Opreşte-te!

Toată intimitatea după care jinduia în scrisori i se părea de neîndurat acolo, sub bolta întunecată a pădurii. Şi-ar fi dorit să se afle pe teritoriul sigur al cernelii şi al hârtiei, nu acolo, unde el îi putea vedea roşeaţa din obraji şi ea simţea, pe lângă fumul dulceag al unui foc din depărtare, mirosul trupului lui, ascuns sub cămaşă. Era indecent – cel mai bine era când stătea închis într-un plic – că totul se reducea inevitabil la sânge şi la oase, îi era imposibil să ignore pulsul puternic ce i se zbătea pe gât.

— Coboară, i-a spus ea. Coboară, nu te mai certa cu mine! Nu ne-am certat destul?

Un pic ruşinat, el s-a aplecat lângă un castan, scormonind prin frunzele căzute şi întinzându-i ei castanele una câte una.

— Tare mi-aş dori să fim copii! a spus Cora, închizându-şi pumnul peste ele şi amintindu-şi cum în copilărie fuseseră comori nepreţuite, bune de dat la schimb şi de adunat.

S-a apropiat şi s-a aşezat lângă el pe muşchi.

— De ce nu putem fi ca nişte copii, să ne jucăm…

— Pentru că nu eşti atât de inocentă! a exclamat Will, cuprins de o ameţeală stranie, ca şi cum toate cuvintele rostite i-ar fi ridicat sus, în văzduh, şi încă nu căzuseră înapoi pe pământ. Tu nu eşti inocentă, aşa cum nici eu nu sunt. Te joci de-a inocenţa, mă ţii la distanţă – a tras-o de mâneca hainei, poate un pic cam tare – şi crezi că, doar pentru că porţi un palton bărbătesc, eu am să uit ce eşti?

— Dar tu crezi că o fac pentru tine? l-a întrebat ea. Eu uit că sunt femeie, las lucrul ăsta la o parte. Dumnezeu ştie că nu sunt o mamă bună şi n-am fost nici cine ştie ce soţie… Crezi c-ar trebui să mă torturez singură cu pantofi cu tocuri

şi să-mi ascund pistruii sub farduri, doar ca tu să ştii să te ţii departe de mine?

— Nu… Cred că tu încerci să te aperi de tine însăţi. Mi-ai spus odată c-ai vrea să rămână din tine doar intelectul, fără trup, să nu fii tulburată de propria carne şi de propriul trup…

— Asta vreau, chiar asta vreau! Îl dispreţuiesc, trupul meu n-a făcut niciodată nimic altceva decât să mă trădeze: nu în el locuiesc, eu locuiesc aici, sus, în mintea mea, în cuvintele mele…

— Da, da, ştiu. Da, dar tot tu eşti şi *aici* – şi, dând la o parte pulpanele hainei ei, a tras de bluza Corei acolo unde era băgată în fustă, în locul în care o atinsese demult şi fusese aruncat în dizgraţie de gestul lui.

Dar de data asta nu mai putea fi vorba despre dizgraţie: în clipa aceea, îi părea c-ar fi fost obscen să *nu* se apropie de ea. Cum ar fi putut să îndrăgească fiecare gând al ei, fiecare întorsătură a minţii ei, dar să nu cunoască atingerea pielii Corei, să nu-i cunoască parfumul şi gustul? Să nu o atingă acum ar fi fost o încălcare a legilor naturii. Ea s-a lăsat pe spate, pe treapta de un verde molatic, în întunericul tot mai adânc şi l-a privit în ochi, fără a fi surprinsă, provocându-l, parcă. I-a ridicat bluza şi acolo, în mica despicătură din hainele ei negre, i-a găsit pântecele moale, foarte alb, purtând semnele argintii lăsate de fiul ei. I-a sărutat pântecele o dată, încă o dată, încă o dată… Nu se putea opri, iar ea s-a întors, lipindu-se de el cu voluptate.

Soarele cobora spre asfinţit, iar pădurea se închidea parcă deasupra lor, bronzul copacilor se transforma într-o cocleală verzuie. Templul aurit dispăruse, iar în locul lui rămăsese mirosul frunzelor putrezite şi al firelor lungi de iarbă, veştejite, merele împrăştiate pe cărare. Ea l-a privit din nou, la fel de calmă cum îl privea întotdeauna, şi a simţit cum fiinţa ei porneşte năvalnic spre el, ca un râu ce rupe orice zăgaz.

— Te rog! i-a spus ea, trăgând de fustă. Te rog!

Iar el i-a auzit cuvintele ca pe o poruncă. A găsit-o cu

uşurinţă, mâna lui s-a strecurat şi a început să se mişte în ea, până când fruntea ei strălucitoare s-a plecat şi Cora a rămas tăcută. Will i-a arătat mâna, i-a arătat cum strălucea miezul ei pe degetele lui; şi-a lipit degetul arătător de buzele ei, apoi de ale lui, şi au împărţit prada.

6

În seara aceea, mai târziu, la nici cinci mile distanţă, Luke Garrett se plimba singur pe marginea lanurilor de orz rămase alburii în urma secerişului. Îşi propusese să se plimbe până la râul Colne, pornind la drum în perioada aceea dureroasă de dinainte de răsărit, când până şi cea mai uşoară povară pare de neîndurat şi speranţa apariţiei soarelui este teribil de îndepărtată.

Cu toate că luna nu apusese încă, spre răsărit cerul era pătat de lumină şi din câmpie se înălţa ceaţa. Din loc în loc, aceasta căpăta o asemenea consistenţă încât părea că bucăţile de ceaţă plutesc spre el atunci când trecea pe lângă ele. Aveau o răsuflare umedă, pe care bărbatul o simţea pe obraz, în timp ce vălătucii alburii se dizolvau ca nişte suspine. Pierduse de ceva vreme malul râului Colne, nu ştia şi nici nu-i păsa dacă avea să-l mai întâlnească în drumul său: dacă ar fi putut, s-ar fi plimbat până s-ar fi pierdut pe el însuşi. Pentru un londonez get-beget, pământul Essexului era straniu în uniformitatea lui: toate lanurile erau arate, doar din loc în loc miriştea de orz strălucea palid sub razele lunii ce apunea, iar tufişurile scunde musteau de viaţă. Şirurile de stejari erau asemenea unor străjeri impozanţi, care îl supravegheau, în timp ce trecea: ştiau că e un impostor.

După o vreme a ajuns la o pantă pe care iarba creştea deasă, de unde se putea vedea peste un deal micuţ, zărindu-se un sătuc ce moţăia în vâlcea. Acolo s-a odihnit, sprijinindu-se de un stejar. Din cauza vreunei boli sau poate din pur ghinion, copacul îşi pierduse frunzele înainte de vreme, iar printre ramurile goale se distingea, în lumina aceea difuză, verdele viu al vâscului. Luke s-a gândit că, în locul lui, un alt bărbat, probabil, ar fi ridicat privirea şi s-ar fi

gândit la sărutările împărtăşite de îndrăgostiţi de Crăciun sub crenguţele de vâsc, dar el ştia că planta era parazită, prădându-şi gazda de tot ce avea mai bun. Aşa cum atârnau, pe ramurile sărăcite de frunze, mănunchiurile de vâsc arătau, i se părea lui, ca nişte tumori ce creşteau pe un plămân.

Acum, că se oprise, a început să simtă mai multe dureri diferite: picioarele, nefiind obişnuite să străbată mai mult de o milă şi asta doar pe teritoriul drept al unui mare oraş, îşi ascundeau rănile în bocanci. I se umflase genunchiul la care se lovise atunci când se împiedicase, înjurând furios, de un pârleaz. Şi, mai grav, îşi lăsase mâna rănită să atârne pe lângă corp, aşa încât sângele care se adunase în ea pulsa violent în jurul tăieturii ce se vindeca. Acolo unde cuţitul şi apoi bisturiul tăiaseră, carnea arăta ca o gură subţire ce fusese cusută pentru a nu mai putea vorbi.

— A fost odată un om strâmb, a rostit el cu voce tare, care s-a plimbat cale de o milă strâmbă.

Dar adevărul era că nu se putea plânge de durerile acelea, întrucât ele îi distrăgeau atenţia de la nefericirea înnebunitoare în care se cufundase încă de când sosise din Londra, cu o mână cu totul inutilă şi cu scrisoarea Corei în buzunar. „Cum ai putut?”, îi scrisese ea, iar el îi simţise furia şi o înţelesese: într-adevăr, cum *putuse* să facă aşa ceva? Să nu păstrezi nimic din ce nu este frumos ori folositor! Aşa spusese ea odată, iar el, cu siguranţă, nu era nici frumos şi nici folositor. O piticanie mereu încruntată, nici cu totul om, dar nici întru totul animal, iar acum (a împuns cu degetul mare al mâinii stângi palma dreaptă, ameţind de şocul durerii) cât se poate de inutil.

Din ziua în care palma îi fusese străpunsă de cuţit, se trezise în fiecare noapte scăldat în sudoarea ce se aduna în adâncitura claviculei sale, umezindu-i perna. *Inutil* îşi spunea el, lovindu-şi pumnul încleştat de tâmple până ce îl durea capul, *inutil, inutil!* Tot ceea ce contase pentru el şi îi dăduse un scop în viaţă îi fusese luat în decurs de doar câteva ore.

Uneori uita ce se întâmplase şi, la trezire, o clipă, lumea

se întindea ademenitoare în faţa lui: îşi avea caietele, machetele inimii, cu compartimentele şi cu vasele ei de sânge. Avea scrisoarea trimisă de Edward Burton în zilele de după operaţie, când se vindeca, iar lângă ea se afla un plic în care Cora îi trimisese o bucată de piatră şi un bilet explicativ, aşternut cu scrisul ei de şcolar. Apoi îşi amintea şi vedea că toate lucrurile acelea erau la fel de false ca decorul de pe scena unui teatru, avea sentimentul că o cortină neagră o să se lase peste el. Nu simţea melancolie – s-ar fi bucurat să fie melancolic, îşi imagina că ar fi putut afla o oarecare plăcere într-o vagă tristeţe ce şi-ar fi găsit tovarăşi pe băncile amintirilor. În schimb, el oscila între o furie amară şi o împietrire stranie, care îi reducea sentimentele la o simplă ridicare din umeri.

Sub stejar, în aşteptarea răsăritului, s-a simţit calm. *Dacă sunt inutil,* s-a gândit, *de ce nu m-aş arunca singur la gunoi?* Nu-l forţa nicio îndatorire să continue să trăiască, n-avea nicio obligaţie să mai meargă doi paşi. Nu avea niciun Dumnezeu care să-i cenzureze gesturile sau să-l consoleze. Nu răspundea în faţa niciunei inteligenţe în afară de a lui.

Spre est, o lumină de culoarea coralului a început să scalde norii joşi, în vreme ce Luke trecea în revistă motivele pentru care să rămână în viaţă, găsindu-le insuficiente. Odinioară, ambiţia îl mânase şi îl motivase să-şi depăşească sărăcia şi condiţia umilă. Acum, ambiţia aceea făcea parte dintr-o epocă trecută. Acum îşi simţea mintea tulbure şi lentă. În plus, ce rost mai avea ambiţia, când mâna lui era mutilată? Poate că pe vremuri ar fi lăsat iubirea pentru Cora să-l motiveze, însă acum pierduse şi asta: indignarea ei nu reuşise chiar să-i nimicească iubirea, nu chiar, însă o transformase în ceva secret şi furtiv, de care îi era ruşine. Oare ea avea să-i plângă dispariţia? Îşi imagina că da, şi-o închipuia îmbrăcată într-una dintre rochiile ei negre, care o făceau să pară atât de palidă, şi-l închipuia pe William Ransome ridicând privirea din cărţile lui pentru a o vedea în prag, cu buzele uşor întredeschise, cu o lacrimă strălucind pe obraz – da, cu siguranţă l-ar fi jelit. În definitiv, se descurca excelent când venea vorba despre jelit.

Îşi imagina durerea pe care ar fi simţit-o mama lui: până atunci nu avusese pe poliţa căminului nicio poză cu el – cu ocazia asta, poate, avea să găsească la piaţă, în târg, o ramă din argint mai ieftină şi să îndese în spatele geamului o buclă neagră din şuviţa păstrată de când era copil. Şi mai era, desigur, Martha – gândul la ea aproape că i-a smuls un zâmbet: ceea ce făcuseră în noaptea de la solstiţiu fusese o încântare pentru amândoi, dar, în acelaşi timp, constituise doar un trist substitut. *Ce haos!* şi-a spus el. *Ce haos creăm noi!* Dacă dragostea ar fi fost un arcaş, s-ar fi putut spune că cineva îi scosese ochii, lăsându-l să se împleticească de colo până colo, aruncând săgeţi orbeşte şi neatingându-şi niciodată adevărata ţintă.

Nu, nu avea niciun motiv să continue – voia să cadă cortina atunci când hotăra el că era momentul. Şi-a ridicat privirea spre crengile stejarului, apreciind că erau suficient de solide pentru a se transforma într-o spânzurătoare.

Încă un moment acolo, pe pământ, cu ceaţa ce se ridica în jurul lui şi apoi… Neavând niciun iad de care să se teamă şi niciun rai la care să spere, avea să moară cu pământul Essexului sub unghii, trăgând în piept mirosul dimineţii. A răsuflat adânc şi a simţit, parcă, în aer toate anotimpurile: verdele primăverii în iarbă, undeva înflorea un măceş, mirosul tainic al ciupercilor ce se agăţau de stejar, iar sub toate astea se simţea ceva aspru, o promisiune a iernii.

O vulpe s-a apropiat de el, fixându-l cu ochii ei ca o flacără gălbuie, apoi s-a retras câţiva paşi şi s-a aşezat, privindu-l cu atenţie. Şi-a aplecat capul într-o parte, analizându-i prezenţa pe teritoriul ei, şi a ajuns la concluzia că avea voie să fie acolo. Pierzându-şi interesul, a început să-şi lingă blăniţa albă de pe piept. Apoi şi-a adus brusc aminte că îi e foame, aşa că a pornit în josul dealului cu salturi mici şi vioaie, oprindu-se din când în când ca să pândească ceva în iarbă, lovind fulgerător cu labele din faţă. A dispărut în josul pantei, cu coada ţinută pe sus. Luke a simţit o asemenea dragoste pentru ea, încât aproape că i-a venit să plângă. Ştia că niciun om de pe lumea asta nu avusese parte de un rămas-bun mai frumos.

7

Aproape în momentul în care Luke îşi alegea spânzurătoarea dintre stejarii Essexului, Banks stătea lângă un foc mare, aprins pe pietrişul de pe plajă, lângă oasele negre ale Leviatanului, făcând însemnări în jurnal: „Vizibilitate slabă, vânt dinspre nord-est, mareea la ora 6.23 a.m.” Cu toate că văzuse uriaşul peşte argintiu eşuat pe sărături cu pântecele spintecat, Banks ştia – cu o certitudine ce înăbuşea orice îndoială – că Şarpele din Essex nu fusese găsit. Cum ar fi putut să fie acela Şarpele din Essex, când bărbatul se trezea în fiecare noapte, simţindu-i răsuflarea pe obraz şi se aştepta să fie înfăşurat în uriaşele-i aripi negre?

Când întregul Aldwinter sărbătorise, scoţând butoaie de cidru şi golindu-le pe toate, bărbatul se ţinuse la distanţă, singur, gândindu-se la biata lui fiică şi la părul ei de culoarea coralului.

— Singură, cine ştie unde, plutind printre gunoaie şi rămăşiţe aruncate de pe vase, spusese el, cu semnul Şarpelui pe ea.

O, cu siguranţă era ceva în larg – Banks îl văzuse, îl însemnase: era negru, avea creste din loc în loc şi încă nu-şi ostoise foamea.

Bărbatul îşi îneca amarul în gin prost. Băutura ţinea la distanţă cele mai rele dintre imaginile care-i veneau noaptea în minte, dar acolo, pe plajă, cu privirea aţintită spre mareea ce sosea, imaginile acelea îl copleşeau din nou: Şarpele din Blackwater, cu ochii lui malefici, cu botul turtit – cum mai lovea cu ghearele în micuţa Naomi, pierdută în apa nisipoasă!

— Am făcut ce-am putut ca s-o ţin mereu la loc uscat, a spus Banks, începând să lăcrimeze, uitându-se în jur după un martor şi negăsind niciunul.

Se născuse cu o căiţă, aşa se născuse Naomi, şi la naştere îşi omorâse mama. Tatăl ei făcuse ce-ar fi făcut oricare alt marinar bun: a pus un pic din căiţă într-un medalion şi fetiţa îl purtase zilnic, ca să alunge spiritele apei.

— Am făcut ce-am putut, a spus el şi ceaţa a venit spre ţărm, zăbovind lângă foc.

A scos o sticlă din buzunar şi a golit-o imediat. Alcoolul l-a înţepat pe gât, a început să tuşească, aplecându-se de şale, iar când a ridicat capul l-a văzut, privindu-l cu o expresie imposibil de citit, pe deasupra focului, pe băiatul femeii ăleia din Londra, care stătea pe lângă pastor.

— Nu-i un pic cam devreme pentru tine? l-a întrebat el.

Copilul ăsta îl enervase dintotdeauna, cu privirea lui neclintită şi cu obiceiul de a-şi lovi întruna buzunarele. Dacă monstrul trebuia să ia un copil, pe el ar fi trebuit să-l ia, prezenţa băiatului îi făcea pielea de găină pe ceafă – odată îl văzuse furând cinci bomboane albăstrui de la magazin!

— Dar nu este aceeaşi oră şi pentru dumneavoastră? i-a răspuns Francis Seaborne. L-aţi văzut?

— Ce tot zici acolo… Ce vrei? a spus Banks, hotărând să nege existenţa şarpelui. Aici nu e nimic, băiete, nu e nimic de văzut.

— Nu cred că dumneavoastră asta credeţi, i-a răspuns Francis apropiindu-se şi mai mult. Fiindcă dacă asta aţi crede, de ce v-aţi afla aici? Şi ce scrieţi în caiet? Aşa mi se pare logic.

— E proastă vizibilitatea, a spus Banks fluturându-i în faţă jurnalul. Şi e chiar din ce în ce mai proastă, de-abia te văd pe tine, d-apoi Blackwaterul!

— Eu văd, i-a spus băiatul şi, scoţând o mână din buzunar, a făcut semn spre est, unde ceaţa se aduna deasupra mlaştinii. Eu am ochi buni. Uitaţi acolo! Nu vedeţi?

— Unde e mama ta? Nu te ţine în casă…? Stai aşa, nu te apropia… Unde ai dispărut?

Francis s-a îndepărtat de foc, mişcându-se prin aerul alburiu, iar pentru câteva clipe, Banks a fost din nou singur. Apoi, o siluetă subţirică a apărut un pic mai spre stânga lui, rostind din nou:

— Nu-l vedeţi? Şi chiar nu auziţi?

— Nu… Nu e nimic acolo, i-a răspuns Banks ridicându-se în picioare şi aruncând pietriş cu sare pe foc. Nu e nimic în

larg, iar eu mă duc acasă – dă-mi drumul! Un singur copil m-a ţinut de mână, iar ea nu mai este şi nici nu se mai întoarce!

Mâna rece pe care o simţea în palma sa avea o putere disproporţionată cu degetele-i micuţe. Băiatul îl trăgea tare, încercând să-l aducă mai aproape de apă şi spunând:

— Uitaţi-vă mai bine, uitaţi-vă mai cu atenţie, chiar nu-l vedeţi?

Banks s-a scuturat de strânsoarea lui, începând să se teamă – nu de ceea ce se afla acolo, pe nisipul ud, ci de copil, care îl privea în continuare implacabil.

— Mă duc acasă, a rostit Banks şi s-a întors să plece, însă în clipa aceea s-a auzit un sunet, ca şi cum undeva aproape se mişca ceva.

Era un zgomot straniu, înfundat, înăbuşit de ceaţa tot mai groasă. Suna ca scrâşnetul lent al dinţilor de pe o falcă uriaşă sau precum ceva care se zbătea să se urce pe mal. Apoi s-a auzit un geamăt – unul destul de ascuţit, care s-a încheiat cu un fel de schelălăit – şi aburii lăptoşi au fost ridicaţi de vânt, iar Banks a văzut unduirea lungă a unei fiinţe întunecate, cocoşate, care în unele locuri strălucea, netedă, iar în altele era zgrunţuroasă şi aspră. Se mişca pe pietriş, iar geamătul a răsunat din nou. Banks l-a strigat pe băiat, însă ceaţa îl îmbrăca într-un giulgiu palid şi nu vedea nimic. Tăciunii aprinşi ai focului îl chemau, a fugit spre ei, împleticindu-se în noroi şi în iarba înaltă. A căzut şi şi-a simţit rotula mişcându-se pe sub piele. A şchiopătat până acasă. În timp ce mergea, în ciuda groazei, s-a simţit îmbărbătat. *Am avut dreptate… Vai, am avut dreptate!*

Francis, între timp, s-a ţinut tare pe poziţii. A presupus că îi era frică, pentru că avea palmele umede şi respira sacadat, dar din punctul lui de vedere nu avea de ce să dea bir cu fugiţii. Se gândea rareori la Cora – nu pentru că ar fi dispreţuit-o, ci pentru că prezenţa ei era constantă, aşa că n-avea de ce să se preocupe în legătură cu ea. Dar în clipa aceea s-a gândit la ea – la cum se apleca ea mereu deasupra vreunei bucăţi de piatră, făcând imediat câte o schiţă; cum îl chema la ea şi-i explica cum se numeau

lucrurile descoperite. Poate că acum avea să facă el asta, acolo, sau ceva de genul acesta: avea să observe îndeaproape un fenomen, avea să pregătească un raport şi să i-l arate ei. Ideea l-a satisfăcut. A păşit mai departe, iar dincolo de cortina alburie a ceţii, soarele începea să-şi strecoare lumina. Nisipul strălucea auriu, iar apa începea să curgă în pâraie spre pietriş. S-a auzit din nou scrâşnetul acela şi o siluetă întunecată s-a mişcat la câţiva yarzi depărtare, lăsându-se văzută atât de încet, încât parcă ar fi fost plăsmuită în clipa aceea din aer. Francis a mai făcut un pas în faţă. O adiere de vânt a început să bată dinspre est, risipind ceaţa, iar pentru o clipă, băiatul a văzut cât se poate de clar ce eşuase la mal.

Şi-a trecut în revistă sentimentele cu aceeaşi conştiinciozitate cu care îşi număra şi comorile: întâi s-a simţit uşurat, în vreme ce respiraţia îi revenea la normal şi inima înceta să-i mai bată nebuneşte. Apoi a simţit dezamăgire, urmată îndeaproape de voioşie. S-a simţit copleşit de un hohot irezistibil de râs. A trebuit să-l lase să se desfăşoare, ca şi cum ar fi fost o criză de tuse. După o vreme râsul s-a mai potolit şi băiatul a redevenit el însuşi, s-a şters la ochi cu mâneca şi a cumpănit ce era de făcut. Lucrul pe care îl văzuse dispăruse acum – ascuns în spatele unui nou val de ceaţă sau luat iar de apă – şi era important ca el să stabilească următorul pas.

Fără îndoială, trebuia să spună cuiva, iar în prima clipă s-a gândit la Cora. Dar nu era o idee bună – n-ar fi trebuit să iasă din casă atât de devreme, iar mama lui i-ar fi ignorat, probabil, povestea, considerând că era mai important să-i explice că greşise plecând de-acasă singur la ora aceea. Ideea era insuportabilă. Apoi şi-a amintit de Stella Ransome, cum o vizitase în alcovul ei albastru şi cum ea îl lăsase să-i atingă comorile, cât de repede a înţeles ea că-n buzunarele băiatului se aflau o monedă îndoită, o bucată de ou de pescăruş şi cupa goală a unei ghinde. Se obişnuise într-o asemenea măsură să fie privit cu uluire şi suspiciune, încât afecţiunea ei neprecupeţită câştigase loialitatea absolută a băiatului. Ei avea să-i povestească ce văzuse, iar

Stella avea să-i spună ce trebuia să facă.

Dragă Doamnă Ransome,

Vreau să vă spun ceva. Aş dori să vă vizitez la o oră care vă este convenabilă.

Al dumneavoastră, cu sinceritate,
FRANCIS SEABORNE (domnişor)

P.S. Am să vă pun biletul ăsta pe sub uşă, ca să economisim timp.

8

Doctorul Garrett a găsit o ramură suficient de zdravănă, încât să susţină trupul unui bărbat îndesat. Nu încăpea îndoială că spânzurarea avea să fie dureroasă: ar fi preferat de departe o cădere lungă şi un gât frânt unei îndelungi presiuni asupra gâtului. Dar înţelegea cum funcţionau lucrurile, ştia că limba avea să-i iasă din gură, că pântecele avea să-i cedeze, că vasele de sânge din ochi aveau să se deseneze ca nişte pânze stacojii de păianjen. A moşmondit la catarama curelei, protejându-şi mâna rănită (ca şi cum mai conta acum dacă ceva îi dăuna mâinii sau dacă trăgea de cusături!), iar când bărbatul a trecut cureaua prin catarama din argint, acea buclă formând laţul, degetul lui mare a dezmierdat uşor conturul simbolului de pe cataramă. Era acolo: şarpele încolăcit, semnul profesiei sale. Limba ţâşnea subţire, făurită cu măiestrie de unealta gravorului, în vreme ce şarpele făcea cu ochiul. Acum era o bătaie de joc – nici nu avea dreptul să o mai poarte –, pe vremuri purtase cu mândrie însemnul zeilor, al zeiţelor şi, mai grav decât atât, îi invoca amintirea lui Spencer – figura lui lungă, neliniştită, loialitatea sa, obiceiul lui de a părea întotdeauna că se repede în urma lui Luke pentru a împiedica apariţia vreunui dezastru. Cât de straniu era faptul că, în tot timpul în care stătuse sprijinit de spânzurătoarea aleasă, trecând în revistă motivele pentru a rămâne în viaţă şi fiind nemulţumit de toate, nu se gândise nici măcar o clipă la prietenul lui. Era ca şi cum prezenţa lui ar fi fost un lucru de la sine înţeles, atât de constant, încât abia dacă-l mai remarca. A dezmierdat din nou simbolul de pe cataramă, îndurerat de prezenţa lui, şi a încercat să lase la o parte şi gândul la Spencer. În definitiv, era un bărbat în toată firea, cu buzunare la fel de adânci pe cât îi era inima de mare – lăsa întotdeauna impresia că e banal, la o primă întâlnire, însă cei mai mulţi ajungeau să-l placă. Avea să-i fie dor de Luke, dar nu mai mult decât i-ar fi fost dor de el dacă ar fi plecat în altă ţară. Însă Luke ştia că asta nu era, de fapt, adevărat. Încă din zilele în care stăteau unul lângă

altul pe băncile facultăţii, despicând mâini tăiate, pentru a le studia oasele şi tendoanele, Spencer îi arătase o prietenie şi o afecţiune de neclintit, mai statornice decât ale unui frate. Suportase cu răbdare tot dispreţul şi toate insultele (şi fuseseră destule). Graţie averii şi bunelor sale maniere, reuşise să domolească furia profesorilor şi a creditorilor. Prin aprobarea lui tăcută, facilitase fiecare pas făcut de Luke spre ţelul său. Treptat, între ei se născuse o intimitate mai apropiată decât simţise oricare dintre ei faţă de vreo iubită. Luke îşi amintea cum, la un moment dat, după ce băuse prea mult vin, Spencer aţipise pe umărul său, iar el nu se mişcase o bună bucată de timp, de teamă să nu-l trezească, cu toate că mâna îi amorţise şi-l durea. Luke încerca să îşi imagineze ce făcea prietenul lui chiar în momentul acela: cum se trezea în Hotelul George, poate, în pijamalele lui absurde, în dungi şi cu o monogramă pe buzunar, cu părul blond în care începea să se insinueze o chelie, probabil gândindu-se mai întâi la Martha, apoi la prietenul său, din camera alăturată; cum se îmbrăca apoi cu o grijă exagerată şi cobora să-şi mănânce oul de la micul dejun, întrebându-se când avea să se trezească Luke; cum avea să se nelinişească şi să meargă să-i bată la uşă, descoperind că nu era în cameră. Oare avea să cheme poliţia sau să pornească el însuşi în căutarea lui? Avea să-şi găsească prietenul acolo, cu catarama curelei înfiptă în pielea de după ureche, lăsând un semn ca şi cum ar fi fost înfierat? Oare avea să se agaţe cu disperare de creangă, încercând să-l dea jos?

Nu – îi era imposibil să-i facă atâta rău prietenului său – dar era şi nedrept: de ce-ar fi trebuit să-şi continue el viaţa chinuitoare, doar de dragul lui George Spencer? Cât de umilitor era că nu speranţa gloriei profesionale sau dorinţa de a o avea pe Cora Seaborne îl împiedicau să-şi pună laţul la gât, ci doar gândul la un simplu amic! Cât de umilitor… Încă un eşec, chiar şi în clipa finală! Calmul rece a început să dispară, iar locul i-a fost luat de vechea furie bine cunoscută: a lovit cu sălbăticie smocurile de iarbă cu catarama curelei, făcând să zboare bucăţi mari de pământ,

în timp ce în spatele lui, printre crengile stejarului, o creatură s-a mişcat pentru că a văzut soarele.

La scurtă vreme după ora prânzului, Spencer stătea în pragul Hotelului George, frământându-şi mâinile, când a văzut un taxi ce se apropia. Şoferul a deschis portiera şi a întins mâna după bani, iar apoi şi-a făcut apariţia chiar Luke, cu mâna rănită sprijinită de umăr şi cu părul negru vâlvoi. Furia îndreptăţită a lui Spencer a dispărut ca prin farmec când a văzut cum îl privea prietenul său, cu ochii mari şi înroşiţi de nesomn, cu o tăietură pe obraz, ca şi cum ar fi căzut şi s-ar fi zgâriat în ceva.

— Doamne Dumnezeule... Ce-ai *făcut?!*

A întins mâna, vrând să-l tragă pe Luke spre el, însă acesta s-a ferit, ca un copil bosumflat, şi, împingându-l, a păşit în hol, trecând pe lângă el. Şoferul de taxi număra monedele primite.

— De unde l-ai luat? a întrebat Spencer. De cât de departe veniţi?

Dar bărbatul nu i-a răspuns, ci doar a clătinat din cap, lovindu-şi uşor tâmpla cu degetul, ca şi cum ar fi vrut să spună: *E dus cu pluta.* Deasupra lor s-a trântit atât de tare o uşă, încât aproape că a spart geamurile, iar Spencer a urcat spre camera prietenului său cu speranţă, dar şi cu teamă.

Luke stătea la fereastră, privind în jos, spre străzile oraşului Colchester. Trupul îi era teribil de rigid. Spencer şi-a imaginat că avea să se prăvălească cu totul şi avea să se spargă în mii de bucăţele, pe podeaua golaşă.

— Ce s-a întâmplat? l-a întrebat Spencer, venind spre el. Eşti în regulă?

Când Luke s-a întors spre el, a înlemnit văzând amărăciunea din privirea lui întunecată:

— *În regulă?* a întrebat Luke, scrâşnind din dinţi.

Arăta de parcă era cât pe ce să izbucnească în râs. Apoi a clătinat din cap şi a mormăit ceva, ca în clipa următoare să se repeadă spre Spencer şi să-l lovească tare cu mâna stângă în tâmplă, despicându-i pielea de deasupra ochiului.

Spencer s-a dezechilibrat, sprijinindu-se de un scrin şi înjurând. A văzut stele verzi, iar în spatele lor pe Luke, care, furios şi nefericit, i-a spus:

— Dacă n-ai fi fost tu, totul s-ar fi sfârşit până acum, aş fi terminat cu toate… Doamne, nu te mai uita la mine, nici măcar *n-am vrut să vii aici cu mine…*

Apoi, ca şi cum până atunci fusese ţinut în picioare de o sfoară ce acum era tăiată, a căzut cu spatele pe uşa închisă şi s-a ghemuit acolo, strângându-şi la piept mâna rănită. Nu a fost în stare să plângă – un lucru atât de simplu şi de bun –, însă a scos un geamăt jos şi ritmic ce aproape că exprima suferinţa unui animal, mai curând decât pe a unui om.

— Îmi pare rău, i-a răspuns Spencer uşor timid. Dar e degeaba. Eu nu plec nicăieri, să ştii.

Apoi, cu grijă, pregătit pentru încă o lovitură, s-a aşezat lângă prietenul său şi, ţinându-se la o distanţă demnă de un britanic, l-a bătut uşor pe umăr. După o pauză, a început să-i maseze energic umărul, ca unui câine pe care îl ierta după o boroboaţă. I-a spus:

— Nu plec nicăieri. Poţi să plângi cât vrei – eu, unul, sigur aş plânge. După aia o să mergem la micul dejun şi ai să te simţi mult mai bine.

Apoi, îmbujorându-se tare, s-a aplecat şi şi-a sărutat prietenul pe creştet, acolo unde buclele îi erau despărţite de cărare, şi a rostit în timp ce se ridica:

— Schimbă-te şi spală-te puţin! Te aştept jos.

Stella Ransome
Casa parohială All Saints

22 septembrie

Dragă Francis,

Îţi mulţumesc pentru biletul trimis. Ai cel mai frumos scris din lume!

Trebuie să mă vizitezi cât mai repede cu putinţă, eu sunt mereu acasă şi de-abia aştept să aflu ce ai să-mi spui.

Dacă înainte să ne vedem se întâmplă să găseşti ceva albastru, m-aş bucura foarte mult dacă mi l-ai aduce mie.

Cu dragoste,
STELLA

Cora Seaborne
Parcul comunal, nr. 2
Aldwinter

22 septembrie

Dragă Will... cât ai mai stat acolo singur, sub ramurile fagilor, pe întuneric? Când ai ajuns acasă, ai reuşit să dormi? Eşti tulburat... Te-a copleşit deja vinovăţia? Ţine-o la distanţă, dacă poţi. Eu nu mă simt vinovată.

Acum e dimineaţă şi afară este o ceaţă ciudată, prin care se cerne în încăpere o lumină stranie, iar odată cu ea intră şi mirosul estuarului – uneori am impresia că nu voi scăpa niciodată de mirosul acela, ca şi cum m-am înecat deja în el. Ceaţa este atât de lipită de fereastră, încât am impresia că întreaga casă e prinsă într-un nor.

Ţi-am povestit vreodată despre livada părinţilor mei? Copacii erau puşi în aşa fel încât creşteau ordonaţi pe rânduri simetrice, ţinuţi în loc printr-un soi de structură din lemn. Ţin minte că mă gândeam că erau torturaţi şi că le fusese schimbată forma firească, aşa că, timp de două veri, am refuzat să mănânc din fructele lor.

Mi-aduc aminte şi că am luat odată prânzul în livadă. Trebuie să fi fost copilă, fiindcă îmi amintesc că aveam părul prins în două cozi împletite ce-mi atârnau pe umeri; şi era blond, aşa cum am avut părul în tinereţe. Trebuie să fi fost primăvară, pentru că florile pomilor erau purtate de vânt şi ne cădeau în ceştile cu ceai, pe farfurii, iar eu am încercat să fac o coroniţă. În ziua aceea aveam un musafir, al cărui nume l-am uitat: unul dintre prietenii tatălui meu, un bărbat cu pielea atât de gălbuie şi de ridată, încât semăna el însuşi cu un măr, cu un fruct care fusese lăsat să aştepte prea mult pe o farfurie.

Mă plăcea, îi plăcea că mă găsea mereu cu nasul în câte o carte şi în după-amiaza aceea s-a dat peste cap ca să-mi facă pe plac: mi-a explicat că dacă spun „şah mat" înseamnă că ştiu sanscrită şi cum să spun „regele e neputincios", şi că Nelson nu şi-a revenit niciodată din răul de mare.

Dar lucrul pe care mi-l amintesc cel mai pregnant este acesta. Mi-a spus aşa: Există două cuvinte în limba engleză care se scriu şi se pronunţă la fel, dar înseamnă lucruri diametral opuse. Care sunt ele? *N-am reuşit să găsesc răspunsul la ghicitoare, lucru care l-a încântat teribil, bineînţeles: mi-a răspuns (cu acea înflorritură elegantă pe care o fac magicienii atunci când scot eşarfele de mătase din mânecă): a despica şi a lipi. Să te lipeşti de ceva înseamnă să te agăţi de lucrul acela cu toată inima, mi-a explicat el, în vreme ce a despica ceva înseamnă să îl distrugi*[33]*.*

Noaptea trecută, cuvântul acesta mi-a venit în minte cu o asemenea claritate de parcă tu mi l-ai fi spus, cu doar câteva ore înainte. Amintirea s-a îmbinat cu cea a florilor de mai ce pluteau prin aer, cu merele căzute pe pământ, cu castanele pe care le-am găsit pe drum şi cu ruptura din tivul cămăşii tale.

Nu am găsit nicio modalitate de a-mi explica ce există între noi prin scrisorile astea, când stăm împreună în camere călduţe sau când ne plimbăm în pădure. Nici nu sunt sigură că este necesar să îmi explic, nici măcar acum, când încă te simt în toată fiinţa mea... Dar deocamdată cuvântul acela este cel mai potrivit pe care îl pot găsi...

Suntem alipiţi, sunt împreunaţi într-o singură fiinţă... şi suntem despicaţi, despărţiţi în mod ireversibil. Tot ceea ce mă atrage spre tine este şi ceea ce mă îndepărtează de tine.

Am să-ţi trimit biletul acesta prin Francis, mi-a

[33] Joc de cuvinte în limba engleză: *to cleave apart* („a despica") şi *to cleave to* („a se lipi de") (n. tr.).

spus că are ceva foarte important de vorbit cu Stella. Are şi nişte daruri pentru ea: un bilet albastru de autobuz, din Colchester, o piatră albă cu o dungă albastră. Martha spune că-l trece ea prin parcul comunal şi vă aduce şi un borcan cu gem de prune.

CORA

9

— Arăţi bine, i-a spus Martha fără să mintă, dar şi temându-se un pic: Stella Ransome ardea de prea multă viaţă. Sper că nu vă deranjăm. Frankie a vrut să vină şi a spus că are şi daruri pentru tine, iar Cora v-a trimis nişte gem, deşi mă tem că nu s-a legat. Gemurile ei nu se leagă niciodată.

Stella stătea pe canapeaua ei albastră, înfăşurată în multe pături. Îi privise cum traversau parcul comunal: întâi văzuse felinarul legănându-se prin ceaţă, apoi zărise două siluete înconjurate de un cerc strălucitor – preţ de o clipă a crezut că era chemată *acasă*, însă, în cele din urmă, a ajuns la concluzia că era puţin probabil ca îngerii ce aveau să o ducă acasă să bată la uşă. În plus, nu-i spusese băieţelul acela cu părul negru că avea să vină pe la ea, să-i povestească ceva?

— Mă simt bine, i-a răspuns ea. Simt că inima îmi bate repede şi puternic, iar mintea mi se deschide ca o floare – voi mai zăbovi puţin aici, pe pământ, şi vreau să-mi trăiesc viaţa asta scurtă din plin! Frankie, a continuat ea, încântată să-l vadă pe băieţel, stai aici, lângă fereastră, unde pot să te văd. Dar nu prea aproape: am cam tuşit în ultima vreme, însă nu e mare lucru.

— V-am adus nişte lucruri, i-a răspuns Francis.

Îngenunchind la o distanţă discretă de ea, a întins frumos, ca la expoziţie, biletul de autobuz, piatra cu o dungă albastră, precum şi un ambalaj de bomboană de culoarea oului de măcăleandru.

— Bleumarin, azuriu, turcoaz, a rostit el, atingându-le pe rând.

Apoi a băgat mâna în celălalt buzunar şi a scos un plic.

— Şi mai trebuie să vă dau asta, care este o scrisoare pentru soţul dumneavoastră de la mama mea.

— Azuriu! a exclamat Stella încântată.

Azuriu! Turcoaz! Băieţelul acesta chiar era nespus de fermecător. Copiii ei aveau să se întoarcă acasă a doua zi – oare aveau s-o înţeleagă şi ei? Bănuia că nu.

— Pune-ţi comorile pe pervaz, acolo, vezi unde am lăsat un loc liber, şi apoi o să-i dăm lui William scrisoarea. O să se bucure mult. I-a fost dor de ea cât a fost plecată.

Şi-a întors privirea către Martha, care se întreba cât vedea Stella şi cât nu vedea.

— E acasă? a întrebat-o Martha curioasă.

Cu o seară înainte, Cora ajunsese acasă când se făcuse deja târziu, ameţită de parcă băuse, cu toate că nu se simţea alcool în răsuflarea ei. Îi spusese: „Am făcut împreună o plimbare tare plăcută şi lungă.” Apoi, cuibărindu-se într-un fotoliu, adormise imediat.

— E în grădină, îi dă de mâncare lui Magog, dacă reuşeşte s-o găsească. Mâine se întoarce Jo şi o să iasă direct în curte, o să vrea să ştie ce-a mâncat capra la micul dejun şi dacă mai suferă după Cracknell – poţi merge să-l cauţi, dacă vrei, şi să-i dai scrisoarea.

Stella i-a făcut discret cu ochiul lui Francis, iar băiatul, dându-şi seama că noua lui prietenă voia să rămână cu el între patru ochi, a simţit că-l copleşeşte un val de căldură şi de plăcere.

— Am ceva să vă spun, a început el după ce a ieşit Martha.

Stătea exact acolo unde i se spusese să stea, nu se apropia mai mult decât i se permisese. Stătea foarte drept şi rigid, fiind pătruns de importanţa lucrului pe care avea să i-l comunice.

— Am înţeles, i-a spus Stella.

Lăsaţi copiii să vină la mine! Veneau şi copiii ei în curând, dar între timp sosise un alt băieţel, pe care l-ar fi strâns la piept dacă ar fi putut – uneori se uita în jos, la propriile braţe şi i se părea că vede cum se scurge dragostea prin fiecare por!

— Ce este? Vezi tu, eu n-am să mai fiu aici multă vreme, aşa că trebuie să-mi spui repede ce ai de spus.

— N-am ascultat-o pe mama, a spus Francis uşor temător.

El nu considera că era neapărat un păcat, dar observase că pentru cei mai mulţi oameni părea o treabă foarte gravă.

— Ah, nu te frământa prea mult pentru asta. Până la urmă, Hristos a venit nu pentru cei drepţi, ci ca să-i îndemne la căinţă pe păcătoşi.

Francis nu înţelegea prea bine lucrurile astea, dar, uşurat că nu era gonit, s-a tras un pic mai aproape, frecând între degete nasturele de alamă din buzunar.

— M-am trezit azi dimineaţă la cinci şi jumătate şi m-am dus pe mlaştină şi bărbatul ăla, Banks, era acolo şi era multă ceaţă. Voiam să aflu dacă pot să-l văd. Şarpele. Necazul. Ceea ce spune toată lumea că e în apă. Mi-au spus că a fost găsit, dar nu cred, bineînţeles, pentru că eu nu l-am văzut.

— Ah! Şarpele din Essex – vechiul meu adversar, duşmanul meu!

Ochii Stellei au sclipit, iar roşeaţa aprinsă din obrajii ei a început să se întindă şi în sus. Femeia s-a aplecat uşor în faţă şi i-a spus pe un ton de confidenţă:

— Ştii, eu îl aud. Îmi şopteşte. Iar eu notez tot ce-mi spune.

Şi-a frunzărit caietul albastru şi Francis a văzut scris la nesfârşit, pe două coloane ordonate: CINE NU E GATA ÎL IA CU LOPATA.

— E în regulă, a continuat Stella, întrebându-se dacă îl speriase pe băiat. Tu şi cu mine ne înţelegem unul pe altul, aşa cum am spus eu dintotdeauna. Au fost păcăliţi cu toţii, Francis. Eu îl cunosc pe acest duşman. Poate fi învins, a mai fost învins.

Şi-a privit palmele şi a citit în ele – parcă ar fi trebuit să apară răni acolo unde linia gândirii se întâlnea cu cea a memoriei. Le-a ridicat în faţă, dar Francis nu a văzut nimic în ele.

— Păi, a continuat el, era atât de multă ceaţă, încât nu am văzut mare lucru, dar pe urmă am auzit un zgomot şi era acolo.

Şi-a aruncat un braţ în faţă, ca şi cum Şarpele din Essex ar fi putut ieşi în orice clipă de după masa din sufragerie.

— Era chiar acolo, mare, negru şi se mişca: dacă voiam, puteam să arunc o piatră şi sigur îl loveam! Aşa, şi pe urmă

m-am uitat şi m-am tot uitat şi am încercat să-i spun lui Banks, dar n-a vrut să vină. Şi pe urmă ceaţa s-a ridicat un pic şi a ieşit soarele şi am văzut ce era.

I-a povestit ce văzuse, cum izbucnise în râs şi cum dispăruse apoi, luat de maree şi ascuns de ceaţă.

— Ah… a răspuns ea, nevenindu-i să creadă şi, aşa cum se şi temuse băiatul, un pic dezamăgit.

Însă apoi a izbucnit şi ea în râs şi nu s-a mai putut opri. Francis o privea cu atenţie, amintindu-şi cum odată tatăl lui dusese mâna la gât ca şi cum aşa şi-ar fi putut păcăli respiraţia să se liniştească. Boala tatălui său îl interesase fără să-l întristeze, însă atunci când a văzut lacrimile ce curgeau din ochii Stellei, i-au dat şi lui lacrimile – oare cum ar fi putut să o ajute? A traversat încăperea şi i-a dat un pahar cu apă. Criza a trecut, iar ea a sorbit recunoscătoare din pahar şi, împreunându-şi mâinile în poală, i-a spus:

— Aşadar, Francis, ce să facem noi cu toate astea?

— Ar trebui să le arătăm. Ar trebui să mergem acolo şi să le arătăm tuturor.

— Să le arătăm… da – substanţa lucrurilor la care sperăm, dovada lucrurilor nevăzute…

Şi-a tamponat uşor picăturile de sudoare adunate pe buza de sus.

— Cei care au mers în întuneric vor vedea acum o măreaţă lumină! Îi vom izbăvi pe toţi de spaimă – dă-mi caietul, adu-mi stiloul: trebuie să scriu ceva! Haide…

A bătut uşor pe locul liber de lângă ea, iar Francis a îngenuncheat acolo sprijinindu-se de braţul ei, privind-o cum frunzărea paginile pline de pete de cerneală albastră.

— Am să-ţi arăt ce o să facem – ce-o să facem noi doi.

A început să deseneze ceva, uitând pe loc momentul de slăbiciune. Trupul ei micuţ emana vitalitate şi hotărâre.

— Acum e timpul meu, a continuat ea. Nisipurile se afundă… L-am auzit strigând! M-am udat până la glezne în apa albastră…

Francis se întreba dacă ar fi trebuit să îşi facă griji ori să o cheme pe Martha: mâinile albe ale femeii tremurau, cuvintele ei curgeau ca nişte şiruri încurcate de perle

luminoase, punctele negre din ochii ei se întinseseră până spre marginea albastrului. Însă ea a întins mâna şi l-a tras spre ea, şi Francis – care nu putea suporta încercările timide ale mamei lui de a-l mângâia – s-a lipit de ea, simţind căldura ce se ridica din umărul şi din grumazul ei fierbinte.

— Nu o pot face fără tine, i-a spus ea pe un ton intim. Nu o pot face singură şi cine altcineva ar putea înţelege, Francis? Cine altcineva mă poate ajuta?

I-a explicat băiatului ce plan făurise. Orice alt copil, în locul lui, ar fi fost înspăimântat ori şi-ar fi lăsat capul pe umărul ei şi ar fi început să plângă. Însă, în timp ce ea desena în caiet şi îi arăta ce rol avea să joace el, băiatul a simţit pentru prima dată că era dorit, şi nu doar dintr-un simţ al datoriei. Era o senzaţie cu totul nouă, pe care a analizat-o cu atenţie şi la care avea să se gândească mai târziu, când va rămâne singur: după aprecierile lui, cel mai probabil era mândrie.

— Şi când o facem? a întrebat-o el.

Stella a rupt paginile din caiet (băiatul admira cât de frumos şi de ordonat notase ea tot ce aveau să facă, precum şi grija cu care plănuise totul) şi i le-a pus în buzunar.

— Mâine. După ce îmi văd copilaşii. Mă ajuţi? Promiţi?

— Da. Promit.

În grădină, Martha îl privea pe William cum încerca s-o încoroneze pe Magog cu o coroniţă festivă din flori, în onoarea întoarcerii copiilor. Capra, care se îngrăşase serios de când mânca resturile de la masa lor, a reuşit să se scuture de mai multe ori de coroniţă, aruncându-i o privire cătrănită, pe care amândoi o înţelegeau perfect: Cracknell n-ar fi supus-o niciodată unui tratament atât de umilitor. Magog a clipit din ochii oblici şi s-a retras spre capătul îndepărtat al grădinii, ascuns de ceaţă.

— Când se întorc copiii? l-a întrebat Martha. Trebuie să-ţi fie tare dor de ei.

— M-am rugat pentru ei în fiecare zi, i-a spus el. Parcă

totul e anapoda de când au plecat.

Arăta foarte tânăr, îmbrăcat într-o cămaşă ruptă pe umăr şi cu bobiţe roşii din coroniţă prinse în păr. Renunţase la vocea de predicator şi vorbea cu accentul lui de provincial, prelungind vocalele. Lucrul acesta avea un efect ciudat, atrăgând parcă atenţia asupra puterii încordate a braţelor lui goale.

— Vin mâine, cu trenul de prânz.

Martha l-a studiat o vreme – să îndrăznească să-l întrebe pe unde se plimbase cu o seară înainte, împreună cu Cora? Oare fusese şi el de atunci un pic dat peste cap, un pic agitat? Poate că era vorba doar despre faptul că i se întorceau copiii acasă, iar între timp Stella ardea în camera ei albastră.

— De-abia aştept să-i văd, a răspuns ea. În fine, am fost trimisă să-ţi dau asta.

I-a întins scrisoarea, pe care bărbatul a privit-o fără nicio urmă de interes.

— Las-o acolo! Trebuie să mă duc după Magog.

A făcut o plecăciune ciudată – pe jumătate ironică, pe jumătate comică – şi a păşit în aerul alburiu.

Întorcându-se în casă, să-l ia pe Francis, Martha a rămas în prag, uluită. Frankie – care nici când era bebeluş nu suportase să fie ţinut în braţe – se aşezase călare în poala Stellei, cu braţele încolăcite în jurul gâtului ei. Femeia trăsese o pânză albăstruie peste ei. Sub ţesătura aceea străvezie se legănau încetişor.

Imaginea asta Martha avea să şi-o amintească cel mai clar din toate zilele acelea învăluite în ceaţa lăptoasă: soţia lui William şi fiul Corei, îmbrăţişaţi ca două cioburi ce se potriveau perfect unul lângă celălalt, lipite bine acolo unde se îmbinau.

Băiatul cu ochii negri a venit şi mi-a arătat calea.

Binecuvântat fie DOMNUL Ah, sufletul meu!

Şi tot ce se află în fiinţa mea îi binecuvântează numele sfânt!

Nu lăsaţi cupa Lui să treacă de la mine, căci Vai, sunt însetată

Şi Vai gura îmi este uscată.

10

Proastă dimineaţă pentru afaceri, a spus Thomas Taylor, scrutând strada luminată de felinare a oraşului Colchester.

A ridicat mâneca hainei şi a văzut pe fiecare fibră o picătură de umezeală ce sclipea în lumina felinarelor. Ceaţa de pe mare plutea deasupra oraşului de două zile deja şi, cu toate că oraşul fusese scutit de mantia densă şi umedă care învăluise Aldwinterul, pe străzi domnea o linişte stranie, iar din când în când câte un trecător se împleticea dând colţul sau intra direct în braţele unui străin care se speria. În spatele lui Taylor, în ruină, fuioare de ceaţă traversau încăperile, trecând pe deasupra covoarelor şi zăbovind în şemineurile goale, iar oaspeţii cu fantezie bogată de la Red Lion jurau că văzuseră o doamnă îmbrăcată în cenuşiu, trăgând draperiile de la ultimul etaj.

Lui Taylor i se alăturase de ceva vreme un ucenic, care stătea turceşte pe o dală de piatră. Era un puşti ciudat, cu părul ca de cupru, slăbuţ şi tăcut, care îi asculta ordinele fără o vorbă şi care, cel mai important, în dimineţile bune făcea nişte caricaturi simpatice ale trecătorilor turişti, care se despărţeau bucuroşi de câteva monede şi adeseori se întorceau pentru încă o caricatură.

— Nu văd nimica, a spus ucenicul. Nimeni nu ştie că suntem aici. Am putea la fel de bine să mergem acasă.

Taylor găsise copilul cu o lună înainte, ghemuit în ceea ce pe vremuri fusese sufrageria ruinei, cu câteva bucăţi de cărămidă pe post de pernă. Cu toate că îl interogase de mai multe ori, nu reuşise să afle de unde venise ori unde se ducea: bălmăjea ceva despre un râu şi că mersese foarte mult pe jos, iar pe tălpi şi pe genunchi avea destule băşici şi destule vânătăi cât să sugereze o călătorie lungă şi grea. Taylor, mişcându-se cu căruţul încoace şi încolo pe prag, reuşise să scoată puştiul din ruină, ameninţându-l de nenumărate ori cu pericolele încălcării proprietăţii private, iar apoi îl trimisese peste drum, să cumpere două ceaiuri şi un sendviş cu şuncă pe cât de mare se simţea în stare să ducă. „N-am să mai văd banii ăştia”, îşi spusese el, privind

cum se îndepărta copilul firav, trăgând după el un picior lovit, însă puştiul se întorsese, cu un pachet învelit în hârtie şi două căni aburinde.

— Să înţeleg că eşti nou-venit în oraş? îl întrebase, privind cum băieţandrul îşi înfuleca micul dejun cu muşcături delicate şi în acelaşi timp hotărâte, însă nu a primit niciun răspuns.

Mâncarea şi ceaiul şi-au făcut treaba – copilul a acceptat cea mai curată dintre nenumăratele pături ale lui Taylor şi, găsind o fărâmiţă de covor, a fost de acord, cu o oarecare reţinere, să stea în siguranţă şi să doarmă câteva ore.

Taylor a fost încântat să descopere că nimic nu dezleagă baierele inimii şi ale pungii aşa cum o face obrăjorul murdar al unui copil care doarme. În după-amiaza aceea şi-a dublat câştigul. Avariţia înnăscută a intrat în conflict cu inima lui bună: când s-a trezit copilul, a mai încercat o dată să afle de unde venea şi unde ar fi putut fi părinţii lui, iar apoi a făcut o vagă referire la poliţia oraşului. Întrebările lui au fost primite cu tăcere, respectiv groază, aşa încât Taylor s-a simţit îndreptăţit să-i ofere băiatului un parteneriat într-un domeniu înfloritor, precum şi cazare şi masă. Pentru a-şi demonstra intenţiile bune, i-a oferit o parte modestă din câştigul acelei zile, pe care băiatul a privit-o uluit pentru câteva momente, după care a numărat monedele cu grijă şi le-a băgat în buzunar.

— Să ştii că am o fiică, i-a zis Taylor, sperând să-l liniştească. N-o să am pretenţia să ai tu grijă de mine, deşi nu m-ar deranja să mai împingi din când în când căruţul ăsta, fiindcă mâinile mele au început să cam sufere de artrită pe la încheieturi. Îndrăznesc să spun că fiicei mele are să-i facă plăcere să te găzduim, fiindcă n-a reuşit până acum să-şi facă o familie. N-ai vrea să-mi spui cum te cheamă? Nu? Atuncea, dacă nu te deranjează, am să-ţi spun Roşcovanul, după o pisică pe care am avut-o eu pe vremuri. O să ne-nţelegem de minune.

Şi până la urmă chiar s-a dovedit că se înţelegeau de minune: fiica lui Taylor acceptase şi excentricităţi mai mari de-atât ale tatălui ei şi chiar simţea că, având în vedere că-

şi pierduse picioarele, trebuia să i se permită din când în când câte o greşeală de judecată. Roşcovanul nu şi-a însuşit niciodată ceea ce Taylor numea darul conversaţiei, dar odată ce i-a oferit hârtie şi creion, a părut destul de mulţumit, cu toate că uneori se punea pe mâzgălit frenetic, făcând nişte schiţe tulburătoare, din care Taylor nu înţelegea mare lucru.

— Am putea la fel de bine să mergem acasă, a repetat băiatul, scrutând ceaţa.

Însă în clipa aceea s-a auzit hărmălaia făcută de un grup care venea spre ei de sub turla Bisericii St Nicolas, iar Taylor s-a pregătit:

— Doar un slab om de afaceri închide prăvălia numai fiindcă s-a stricat un pic vremea, a spus el şi şi-a scuturat şapca.

Grupul s-a apropiat şi mai mult, iar el a distins ce vorbeau: *Doar câteva minute*, *să văd ce mai face*, *da?* şi *James, nu te mai mocăi, trebuie să prindem trenul* şi *Mi-e foame şi ai promis, chiar ai promis…*

— Ah, dar sunt chiar vechii mei prieteni! a rostit Taylor, întrezărind un palton stacojiu şi sclipirea unei umbrele cu spiţe de alamă, ţinută sus de tot. E domnul Ambrose…

Însă apoi s-a auzit sunetul unei uşi ce se deschidea şi se închidea, iar oamenii au dispărut unul câte unul în spatele geamurilor strălucitoare ale Hotelului George.

— Fir-ar a naibii de treabă, Roşcovanule! a exclamat el, uitându-se în jur după băiat, însă nu l-a mai găsit. E un domn cu mâna tare largă… Ce e, băiete? Unde ai dispărut?

Ucenicul său îşi abandonase postul, repede şi pe tăcute, iar acum stătea ghemuit în spatele soclului din marmură, cu buza de jos scoasă în afară, străduindu-se în van să-şi stăvilească lacrimile. *Copiii ăştia!* şi-a spus Taylor, ridicând ochii spre cer şi scoţând un baton de ciocolată: ar fi avut o viaţă mult mai simplă dacă şi-ar fi luat un câine.

— Vai de mine! a rostit Charles Ambrose, privindu-i pe Spencer şi pe Luke Garrett.

Primul avea arcada dreaptă spartă, cele două părţi ale

rănii fiind ţinute laolaltă cu fâşii subţiri de leucoplast; cel de-al doilea, pe lângă mâna dreaptă bandajată din plin, avea o culoare cenuşie la faţă şi slăbise mult, aşa încât oasele proeminente ale frunţii îl făceau să semene şi mai mult cu o maimuţă. Cei doi bărbaţi stăteau unul lângă altul, părând mai curând doi şcolari ce fuseseră prinşi după ce jucaseră o festă. Katherine scotea nişte sunete de alinare mămoasă, pupându-i pe amândoi pe obraz şi şoptindu-i cu blândeţe ceva lui Luke, care s-a îmbujorat şi a întors privirea. Aduseseră şi copiii cu ei, iar aceştia simţeau, la rândul lor, atmosfera oarecum tensionată şi făceau ce le stătea în putere ca s-o înveselească.

— Aveţi ceva de mâncare? a întrebat John, scrutând încăperea cu un ochi format.

— John, eşti un porc! i-a replicat Joanna. Doctore Garrett, cum vă mai este mâna? Pot să mă uit? Vreau să văd cusăturile. Ştiţi, eu o să mă fac doctoriţă. Am învăţat toate oasele din braţ ca să-i arăt lui tata când ajung acasă: *humerus, ulna, radius...*

— Deci nu te mai faci inginer, a intervenit Katherine, luând-o pe fetiţă de lângă Luke, care nu răspunsese nimic, ci doar tresărise un pic, ca şi cum fata ar fi recitat nişte obscenităţi şi, cu un reflex pe jumătate ruşinat, a încercat să-şi ascundă mâna rănită.

— Mai am un pic de timp să mă hotărăsc. Mai sunt destui ani până o să pot merge la facultate.

— Asta dacă o să poţi merge, i-a întors-o James, cu o oarecare ranchiună.

De când Jo făcuse trecerea subită de la magie la ştiinţă, băiatul se simţise jefuit de statutul lui de tânără speranţă a familiei.

— Uitaţi! a rostit el, întorcându-se spre Spencer şi scoţând din buzunar o bucată de hârtie. Am creat un soi nou de valvă pentru lavabou. Cred că îl puteţi folosi în casele pe care le veţi construi. Dacă doriţi, vă dau modelul pe gratis, a adăugat el, simţindu-se generos – nici el nu era imun la influenţa marxistă a Marthei. Am să-l patentez după ce daţi în funcţiune clădirea.

— E foarte amabil din partea ta, i-a răspuns Spencer, studiind planurile care erau, cu siguranţă, suficient de detaliate, încât să semene cu orice alt plan pe care îl văzuse el vreodată.

Charles Ambrose i-a aruncat o privire în care se citea o recunoştinţă aproape paternă.

— Mai ai vreo veste de la Martha? a întrebat Charles, aşezându-se lângă foc, în vreme ce Katherine l-a luat pe Luke Garrett la o parte şi, cu o conversaţie blândă şi aparent banală, a încercat să-l convingă să se deschidă faţă de ea.

Spencer s-a îmbujorat puţin, aşa cum i se întâmpla întotdeauna când cineva rostea numele Marthei.

— Mi-a scris de două ori – mi-a spus că Edward Burton şi mama lui sunt pe cale să-şi piardă casa! Proprietarul aproape că le-a dublat chiria dintr-odată, iar vecinii au fost deja evacuaţi. Între timp, noi cu toţii ne mişcăm atât de încet! Cât de bună este Martha – să-i pese atât de mult de un bărbat pe care de-abia dacă îl cunoaşte!

— Am făcut ce am putut, a răspuns Charles sincer.

Acolo unde conştiinţa şi argumentele nu-l puteau determina să pledeze din toată inima ca Legea pentru locuinţele sociale să se transforme în realitate, imaginea lui Luke Garrett rănit şi prăbuşit în şanţ izbândise. Ştia că nimic nu ar fi putut remedia retezarea bruscă a unei ambiţii de o viaţă, dar cel puţin îşi dădeau seama că nu fusese chiar cu totul o risipă.

— În Parlament s-a stârnit ceva entuziasm, dar ceea ce este considerat entuziasm în Camera Comunelor ar fi considerat lene în orice altă parte.

— Mi-aş dori să-i pot da veşti bune, a spus Spencer, frământându-şi mâinile şi nereuşind, ca întotdeauna, să ascundă motivul personal din spatele gestului său filantropic.

Chipul lui prelung şi timid s-a înroşit, iar bărbatul a pigulit un fir de păr blond. Charles, căruia începuse să-i placă tânărul, datorită firii sale blânde şi onestităţii desăvârşite, şi care purta propria corespondenţă cu Martha, a simţit că i se

strânge inima de milă. Oare era cazul să-i spună băiatului încotro bătea vântul şi să-i stingă flacăra iubirii? Probabil că ar fi trebuit, cu toate că nici el nu era sigur ce e în mintea femeii aceleia exasperante şi bănuia că ea avea să-i mai provoace câteva şocuri. Aruncând o privire spre copii, ca să vadă dacă îşi găsiseră de lucru în altă parte, i-a spus cu blândeţe:

— Nu e doar bunătatea cea care o face pe Martha să se dea peste cap pentru chiria lui Burton – din câte am înţeles, ei doi alcătuiesc o pereche.

Lovitura şi-a atins ţinta – Spencer a făcut un pas în spate, ca şi cum s-ar fi ferit de următoarea – şi tânărul a întrebat:

— Burton? Dar…

A scuturat din cap ca un câine ameţit, iar Charles, mânat de bunătate, a hotărât să încerce o abordare nonşalantă.

— Suntem cu toţii la fel de şocaţi ca tine! Este companioana Corei de zece ani şi acum e gata să renunţe la tot pentru trei încăperi şi cine cu iz de peşte! E adevărat că încă nu au stabilit data nunţii şi e tare greu să ţi-o imaginezi cu un voal…

Spencer şi-a mişcat buzele o dată sau de două ori, ca şi cum ar fi încercat în van să rostească numele Marthei. Părea dintr-odată mai mic şi îşi privea siderat mâinile, ca şi cum nu şi-ar fi dat seama ce trebuia să facă cu ele. Charles şi-a îndepărtat privirea, ştiind că bărbatul avea să-şi revină în câteva momente. Între timp, John găsise un pachet cu biscuiţi într-un colţ şi mânca din ei cu o conştiinciozitate filosofică, în timp ce Joanna şi James se ciondăneau prietenos, dezbătând care dintre ei găsise primul un desen ce înfăţişa o încheietură de şold mâncată de boală.

Întorcându-se din nou spre Spencer, Charles l-a văzut strângându-şi mai bine haina în jurul corpului, ca şi cum ar fi încercat să închidă în el însuşi ceea ce ameninţase să iasă la suprafaţă.

— Am să-i scriu să o felicit, a spus el. E tare bine ca măcar din când în când să primim şi câte o veste bună.

În ochi îi străluceau lacrimi. Luptându-se cu ele, s-a uitat spre Luke, care stătea lângă Katherine şi se uita apatic spre

podea. Femeia îşi cam pierduse orice speranţă, ajungând la concluzia că nu putea decât să insiste ca el să mănânce mai bine.

— Da, a rostit Charles, jenat de propria milă şi dorindu-şi ca limbile ceasului să se mişte mai repede – erau aşteptaţi în Aldwinter şi după aceea aveau să revină în căminul lor liniştit. Da, toată lumea a avut un an prost, aşa e… Dar de-abia au trecut trei sferturi din el.

Spencer – care gândea în profunzime, chiar dacă nu rapid ca fulgerul – i-a răspuns domol, frângându-şi mâinile:

— Chiar mă întrebam de ce era atât de îngrijorată în legătură cu creşterea chiriei lui Edward Burton, părea un detaliu atât de nesemnificativ în imaginea mare, de perspectivă, a situaţiei… Luke, tu ai ştiut? Ai auzit?

S-a întors spre prietenul său, cu vechiul instinct de a se uita întâi la el, pentru a primi un sfat sau a fi luat peste picior, dar bărbatul dispăruse.

— Ei bine, a rostit Spencer, întorcându-se spre Charles şi străduindu-se să fie cât mai vesel. Ai să mă ţii la curent?

A urmat o strângere de mână, prin care a fost transmis un amestec de empatie, hotărâre şi stinghereală, iar copiii au fost culeşi din diversele colţuri în care ajunseseră. Cei mici au întrebat unde era Luke, solicitând din nou să-i vadă mâna. John a spus că îi pare rău că Luke plecase din cauză că el mâncase tot ce se găsea în încăpere, subliniind faptul că dacă i s-ar fi dat tortul promis, nu s-ar mai fi ajuns acolo. Avea să înlocuiască pachetul de biscuiţi pe care îl mâncase, imediat ce-şi primea banii de buzunar.

— Sunt îngrijorată pentru Drăcuşorul nostru iubit, a spus Katherine, luând mâinile lui Spencer în mâinile ei şi observându-i paloarea, însă a pus-o pe seama neliniştii pentru soarta prietenului său. Unde a dispărut? E ca şi cum cineva ar fi stins lumina în fiinţa lui.

Instinctul ei matern – trezit dintr-un lung somn de către copiii familiei Ransome – se concentra acum asupra chirurgului, care stătuse lângă ea ascunzându-şi mâna rănită sub cea sănătoasă, ca şi cum ar fi fost prins asupra unei fapte ruşinoase.

— Mănâncă? Bea? A văzut-o pe Cora?

— Este totul încă foarte nou, a spus Charles, în timp ce-şi ajuta soţia să-şi pună paltonul. În ultima jumătate de oră avusese şi el parte de destulă melancolie, era nerăbdător să-i ducă pe copii acasă.

— O să redevină el însuşi până la Crăciun. Spencer, ce-ar fi să veniţi la o masă de prânz în curând: putem trece împreună prin planurile făcute… Joanna, James, mulţumiţi-i domnului Spencer că ne-a primit în vizită. O să-l mai vedeţi pe doctorul Garrett curând. Rămas bun, deci!

John s-a oprit pe prag şi a spus, aducându-şi brusc aminte:

— O s-o vedem pe mami! a strigat el şi şi-a luat în braţe sora. Crezi că s-a făcut bine? O să mai fie frumoasă?

Ajunsă pe High Street, unde ceaţa începuse să se disipeze sub soarele ce strălucea aproape de pământ, Joanna s-a gândit la mama ei cu o strângere teribilă de inimă. La început îi simţise lipsa ca pe o durere surdă, neîncetată, provocată de o rană veche. Totul fusese anapoda. Katherine Ambrose se purtase cu mare blândeţe, dar nu în felul în care era Stella blândă. Camera ei era comodă, dar nu în felul în care ar fi făcut-o Stella comodă, dacă s-ar fi ocupat de amenajarea ei. Cina era servită prea devreme şi pe farfurii greşite ca stil; pe pervaz nu erau niciodată violete africane; Katherine râdea mereu când nu era cazul şi nu râdea atunci când ar fi trebuit; la cină beau lapte, nu ceai de muşeţel.

În primele zile îi scrisese zilnic mamei ei, pătând de mai multe ori scrisorile cu cerneală amestecată cu lacrimi, şi nu putea să adoarmă noaptea fără a-şi imagina în bucătărie, la parter, o siluetă subţirică, albă, într-o rochie cu tivul albastru. Însă imaginile s-au estompat rapid: scrisorile care veneau de la mama ei erau pline de o iubire fierbinte, de formulări ciudate şi rareori aveau vreo legătură cu ceea ce-i scrisese Joanna. Apoi au devenit din ce în ce mai rare, iar atunci când le primea, ajunseseră ca micile broşuri religioase pe care le împărţeau femeile ce purtau ciorapi groşi, maronii, la ieşirea din staţia de metrou Oxford. Se

simţea jenată de conţinutul lor. În doar câteva săptămâni, a devenit o adevărată londoneză, simţindu-se în largul ei când se plimba cu metroul sau cu autobuzul, putând să le privească în ochi pe fetele de la Harrods, având păreri tranşante despre locurile cele mai bune de unde se puteau cumpăra hârtie şi creioane. Aldwinter s-a estompat în amintirile ei, a rămas anost şi îngropat în noroi, Şarpele din Essex fiind acum un animal neghiob, prea sărac cu duhul pentru a-şi face simţită prezenţa. Joannei îi era dor de tatăl ei, însă într-un mod plăcut, şi simţea că despărţirea aceea avea să le prindă bine amândurora: citise *Cele patru fiice ale doctorului March* şi îşi spunea că, dacă Jo March se putea descurca singură o vreme, nu încăpea îndoială că şi ea avea să se descurce. Avea asprimea caracteristică tinereţii şi nu se lăsa înduioşată uşor, în afară de momentele în care vedea câte o pană de cioară sau un păianjen ce prindea o muscă în plasa lui. Apoi îşi aducea aminte de vremea în care practicase magia şi de prietena ei cu părul roşcat, iar o clipă era copleşită de vinovăţie şi de durere.

Aşa că, atunci când s-a uitat spre ruina de peste drum şi a văzut invalidul şi copilul îmbrăcat în zdrenţe, care stătea turceşte pe un soclu de marmură, aplecat deasupra unor coli de hârtie, ea a scos o exclamaţie înăbuşită şi s-a smuls din strânsoarea fratelui ei, repezindu-se să traverseze orbeşte strada. Pentru un moment, a fost învăluită în lumina puternică a farurilor unui autobuz, iar apoi a dispărut în spatele unui grup de turişti în vârstă, care se îndreptau spre muzeul castelului.

— *Joanna!* a strigat-o imediat Katherine, simţind pe loc că i se face rău şi agitându-se haotic pe trotuar, încercând în acelaşi timp să ajungă la fată şi să-i oprească pe cei doi băieţi s-o ia şi ei la fugă spre stradă.

Charles, nestrămutat în convingerea sa că niciunei maşini din Essex nu i-ar fi trecut prin cap să-i umple de noroi paltonul stacojiu, a pornit cu paşi măsuraţi spre ruină, fiind siderat când a găsit-o pe Joanna urlând cât o ţineau plămânii la bietul invalid şi potopindu-i umerii cu o ploaie

de lovituri.

— Ce i-ai făcut lui Naomi?! Uite cum i-ai stricat părul minunat!

Charles s-a strecurat între cei doi, fiind şi el binecuvântat cu o lovitură uşoară pe braţ.

— Joanna, i-a zis el, eu sunt primul care să-ţi admire abordarea directă, dar mă tem că de data asta e posibil să fi depăşit măsura... Domnule, vă cer scuze pentru purtarea... – Jo, oare *cum* ar trebui să-ţi spun eu? – Îmi pare rău c-aţi fost atacat în felul acesta şocant! Aş putea să vă despăgubesc?

În şapca răsturnată a lui Taylor a plouat cu monede, iar cei doi bărbaţi şi-au strâns mâinile.

— Ce ţi-a venit, copilă?

Joanna nu-l asculta, îşi muta într-una privirea de la Taylor la un băieţel slăbănog, îmbrăcat într-o jachetă murdară. Era dintr-odată foarte palidă la faţă, iar expresia de pe figura ei oscila între furia unei femei şi supărarea unei fetiţe, iar în tot timpul acesta, băieţandrul se uita în pământ şi nu zicea nimic. Charles, nedumerit, a întins mâna spre Joanna. Fetiţa a zis – înghiţind în sec când a auzit un oftat înspăimântat:

— Oamenii au zis că ai furat de la magazin, dar eu le-am spus că n-ai fi făcut una ca asta, şi pe urmă, când ai dispărut, ne-am gândit că poate te-a luat Necazul, dar tu ai fost aici în tot timpul ăsta... Naomi Banks, tare ai merita să-ţi trag o săpuneală zdravănă!

O clipă, a arătat ca şi cum chiar era pe cale să-i ardă o palmă, însă, în schimb, s-a aruncat pe fiinţa despre care Charles şi-a dat seama că nu era băiat, ci o fetiţă subţirică, al cărei păr fusese tăiat scurt şi forma mici cârlionţi de un roşcat strălucitor. Copila se ţinea departe de Joanna – care acum plângea în hohote –, stând cu braţele încrucişate la piept şi cu o expresie superioară.

— Necazul? a repetat Taylor, gândindu-se din nou că i-ar fi fost mult mai simplu cu un câine. Să fure? Roşcovanul meu? Vă mărturisesc, a adăugat el, zornăind monedele din şapcă, eu nu înţeleg ce se întâmplă.

— Cred că putem deduce, i-a răspuns Charles, că micul

dumneavoastră angajat, aici de faţă, v-a păcălit. Că nu este băiat, ci o fetiţă pe nume Naomi, prietenă cu Joanna.

Cam atât reuşise să înţeleagă, având în vedere că nimeni nu-i povestise despre dispariţia fetiţei pescarului. Puştoaica roşcată a rămas în scurtă vreme în pană de mândrie şi, cu un ţipăt înăbuşit, a îmbrăţişat-o şi ea pe Joanna.

— Am vrut să vin acasă, zău că am vrut, dar mi-era prea frică să mai stau lângă apă şi nimeni nu mă voia acolo, oricum!

S-a retras şi a privit-o sever pe Joanna, iar genele ei erau umede de lacrimi.

— N-ai vrut să mai fim prietene şi toată lumea se temea de mine din cauză că am făcut chestia aia la şcoală şi chestia aia în apă, dar n-am vrut… Nici nu ştiu ce s-a întâmplat, doar că mi-era atât de frică, încât nu mă puteam opri din râs…

— Roşcovane, a intervenit Taylor, după ce a evaluat situaţia cât de bine a putut. N-am avut eu grijă de tine de când ne cunoaştem?

A aruncat o privire vicleană către Charles, care a mai aruncat câteva monede în pălăria nesătulă a bărbatului.

— E vina mea, nu? E doar vina mea… Am fost o prietenă rea…

— E vina femeii ăleia, i-a răspuns Naomi, ai cărei pistrui străluceau sub lacrimile ce-i umezeau feţişoara. A venit femeia aia şi nimic n-a mai mers bine. Ea l-a pus acolo! Ea a adus monstrul în râu!

— N-ai auzit? i-a răspuns Joanna, descoperind că între timp crescuse suficient de mult, încât să poată aşeza capul lui Naomi pe umărul ei. Nu mai e, Şarpele din Essex nu mai e. Nu e nimic în apă, nici n-a fost vreodată un monstru, ci doar un biet peşte, unul mare, care a murit şi a fost adus la mal… Vino acasă, Naomi – a sărutat uşor mâna fetiţei, simţind pe buze praful ruinei şi funinginea oraşului –, nu vrei să-l vezi pe tatăl tău?

La auzul acestor cuvinte, Naomi şi-a pierdut şi ultima fărâmă de mândrie şi a început să plângă, nu în hohote violente, ca un copil, ci cu tristeţea domoală a unei femei.

Când a sosit Katherine Ambrose, cu John de o mână şi James de cealaltă, a găsit-o pe Joanna aşezată pe o dală de marmură, într-o poziţie demnă de *Pietà,* cu o fetiţă slăbuţă cuibărită în poală, mormăind încetişor ceva ce suna ca o vrajă de copii.

— Mă tem, draga mea, i-a spus Charles uitându-se la ceas, că am mai achiziţionat un copil.

11

Stella, în alcovul ei albastru, i-a auzit pe copii venind şi a întins braţele: recunoştea tropăitul paşilor lui John pe prag, ştia şi mersul cumpătat al lui James. Ştia că Joanna avea să-şi arunce cât colo haina şi să vină spre ea în fugă, cu picioarele-i lungi şi sprintene. Apoi a apărut Will în pragul uşii, cu zâmbetul unui bărbat care îi aduce daruri femeii iubite, triumfător.

— Iată-i, iubito – s-au întors şi sunt înalţi cât gardul! Apoi a adăugat mai încet, către Joanna: mergeţi cu grijă, e mai slăbită decât pare.

Joanna se temuse că avea să-şi vadă mama transfigurată, zăcând în pat, firavă şi cenuşie, frământând pierdută o pătură, dar Stella strălucea ca un astru, cu ochii sclipitori şi cu un pic de ruj în obraji; în cinstea sosirii copiilor, îşi pusese un şir de mărgele turcoaz, petrecut de trei ori în jurul gâtului, şi un şal pe care pluteau fluturi cu aripi albastre.

— *Jojo,* a rostit Stella, străduindu-se să se întindă spre copii, simţind că parcă nu reuşea să ajungă la ei destul de repede. Joanna mea! James! John!

Cât de bine cunoştea mirosul dulce al fiecăruia: al părului lui John, care mirosise întotdeauna ca terciul cald de ovăz, al lui James, care avea un miros un pic mai înţepător, aspru ca şi spiritul lui pătrunzător. Joanna a simţit sub şal oasele subţiri, atât de uşor de sfărâmat, şi s-a cutremurat. Mama ei i-a simţit fiorul şi au schimbat o privire complice.

— Îmi place colierul tău, i-a spus John privind-o cu admiraţie şi apoi i-a întins o jumătate de ciocolată. Ţi-am luat un cadou.

Stella ştia că pentru băieţel fusese un adevărat sacrificiu să-i păstreze jumătate din batonul de ciocolată, aşa că l-a sărutat cu drag. Apoi s-a întors către James, care, de când intrase pe uşă, trăncănise întruna despre Cutty Sark[34] şi despre metrou, despre cum a fost el să vadă canalele de la Bazalgette.

— Câte unul, le-a spus ea, vorbiţi pe rând. Nu vreau să pierd niciun cuvânt din poveştile voastre.

— Să n-o obosiţi pe mama! a spus Will, care îi privea din prag.

Îşi simţea respiraţia gâtuită de bucurie şi de tristeţe, în acelaşi timp. Ar fi putut sta acolo ore în şir, privind-o pe Stella cum îi strângea la piept – ar fi vrut să-i simtă lângă el, să-i strângă şi el în braţe, călduţi şi nerăbdători să scape de îmbrăţişare şi să iasă afară. Iar în tot timpul acela se gândea cum avea să-i povestească totul Corei, într-o scrisoare sau faţă în faţă. Câtă plăcere avea să-i facă, cum aveau să se umple de lacrimi ochii ei cenuşii. *Dumnezeu să mă ajute, sunt rupt în două,* şi-a spus el. Dar nu era aşa – nu era prezent acolo doar în parte, şi cealaltă parte, în casa gri de dincolo de parcul comunal. Era cu totul prezent în ambele locuri.

— Să n-o obosiţi! le-a spus el făcând un pas în faţă şi simţind că îl trag mânuţele lor. Mai staţi un pic şi apoi lăsaţi-o să doarmă!

— Acum vă am pe toţi lângă mine, a spus Stella. Vă am pe toţi aici, iubiţii mei. Staţi acum cu mine, căci în curând voi pleca.

---

[34] Cutty Sark, unul dintre ultimele clipere (navă rapidă, cu pânze, cu cel puţin trei catarge) britanice, construit în anul 1869 (n. tr.).

EL mă cheamă acasă, în împărăţia în care vom sărbători

Stindardul Lui deasupra mea este IUBIREA

EL a trimis şarpele în grădina cu flori albastre a Edenului, îl trimite şi acum şi penitenţa trebuie ispăşită, căci pentru rătăcirea unui om, păcătoşii din Aldwinter sunt aduşi în faţa judecăţii, iar prin jertfa mea vor fi toţi iertaţi

Slujitorul şarpe al Domnului din apa albastră a Blackwaterului a venit să adune dările

Am să le plătesc eu datoriile şi şarpele va pleca de unde a venit

iar eu

am să intru

pe porţile RAIULUI!

12

Pe chei, Banks stătea lângă velele sale deşirate şi-şi trecea în revistă pierderile – soţia, barca, copilul, toate îi scăpaseră printre degete ca un şuvoi de apă sărată. În spatele ceţii, estuarul se umplea de apă, în vreme ce sosea mareea, iar pescarul şi-a amintit de băiatul cu părul negru care apăruse lângă foc dis-de-dimineaţă şi-l trăsese spre ţărm.

— N-am văzut absolut nimic! a rostit el tare în aerul întunecat. N-am văzut nici cât negru sub unghie!

Dar cu ochii minţii îl vedea – vestea stranie din Essex, Şarpele din Essex. Umflat, cu coada sub formă de săgeată, răscolind pietrişul cu ghearele. Din când în când ceaţa palidă se ridica şi, printre fuioarele alburii, se vedeau luminile pescadoarelor şi ale barjelor, licărind în întuneric. Apoi a căzut cortina şi bărbatul a rămas singur din nou. A început să mormăie în şoaptă cântecul ce-i alina pe pescari: *Lumina de la tribord e verde noaptea/ Lumina de la tribord îţi stă în dreapta...* Dar ce rost aveau flăcările din spatele sticlei colorate, când jos, în adâncuri, monstrul aştepta răbdător?

A simţit o mână micuţă pe umăr şi atingerea a fost atât de blândă, încât bărbatul nu a tresărit şi nici nu s-a ferit. Era o atingere nu numai familiară, ci şi posesivă – nimeni altcineva nu l-ar fi putut atinge aşa –, trezind în el amintiri ce s-au ridicat prin aburii băuturii şi prin ceaţa tot mai groasă.

— Te-ai întors acasă, micuţo? a întrebat el timid, mângâind uşor mânuţa de pe umăr, căutând-o cu dor. Te-ai întors la bătrânul tău?

Înfofolită într-o haină mai veche a Joannei, Naomi şi-a coborât privirea spre capul tatălui său, acolo unde părul începuse să se rărească mai mult decât ţinea ea minte, şi a fost copleşită de o nouă şi neaşteptată duioşie. O clipă, bărbatul acela nu mai era tatăl ei, ci o prelungire a ei înseşi, încât de-abia dacă i-a trecut asta prin cap. Fetiţa a înţeles pentru prima oară că şi el simţea teamă şi dezamăgire – că

şi bătrânul avea speranţe, avea lucruri care îl dureau şi lucruri care îi făceau plăcere. Gândul a mişcat-o şi i-a dat putere să privească spre anii ce aveau să vină. Şi-a luat poziţia de demult, aşezată turceşte lângă el pe chei, şi a tras spre ea o plasă de pescuit. Cu mişcări de expert, a trecut-o repede printre degete, găsind imediat o ruptură şi spunând:

— Te ajut cu asta, dacă vrei.

Fusese întotdeauna o treabă pe care fetiţa nu putea s-o sufere – îi lăsa crestături adânci în pieliţa dintre degete, care o dureau de la apa sărată –, însă mâinile ei şi-au regăsit curând vechiul ritm, iar în mişcarea aceea Naomi a găsit o alinare.

— Îmi pare rău că am plecat, a spus ea trăgând laolaltă firele rupte şi întorcându-se cu spatele, ca bărbatul să poată plânge, ferit de privirea ei. Mi-a fost foarte frică, dar totul e în regulă acum. Şi în plus – s-a întins spre el şi l-a încheiat la haină – am câştigat nişte bani pe cont propriu! Hai să mergem acasă şi să mă ajuţi să-i număr.

Pe la jumătatea după-amiezii, ceaţa de pe mare s-a adunat iarăşi şi s-a apropiat de Aldwinter dinspre est. S-a strecurat peste pervazuri şi s-a adunat în şanţuri şi în gropi, estompând clopotul ce bătea la All Saints. Cora, plimbându-se neliniştită prin parcul comunal, a privit direct spre soare şi a văzut, aşezate ca nişte pistrui pe suprafaţa lui, pete întunecate ce păreau să anunţe furtuni mânioase. *Cui să-i povestesc, dacă nu lui?* şi-a spus ea. *Cine altcineva mă poate crede atunci când vorbesc despre asemenea lucruri imposibile?*

— Am obosit, a rostit Stella în încăperea ei albastră, aşa că mă duc să mă întind puţin să dorm.

Aşezaţi într-un colţ al încăperii, James şi John au ridicat privirea de la jocul lor de cărţi şi apoi au lăsat-o la loc, lipsiţi de curiozitate şi mulţumiţi ca nişte animale întoarse în bârlogul de acasă. Joanna, care citise de mai multe ori un paragraf al lui Newton şi nu se simţea cu nimic mai deşteaptă, a văzut picăturile fierbinţi adunate pe fruntea

mamei sale, a văzut cum părul i se umezise pe tâmple. Se temea. Stella, la fel de înflăcărată ca întotdeauna, şi-a chemat copila lângă ea şi i-a spus:

— Ştiu că tu vezi, Jojo. Ştiu că tu vezi ceea ce ei nu văd. Dar sunt fericită – uneori m-am gândit chiar şi când eraţi toţi plecaţi şi toată casa era tăcută, m-am gândit: acum sunt mai fericită ca niciodată. Mă crezi? N-aş renunţa nici la o oră de suferinţă, pentru că suferinţa e cea care m-a ridicat, mi-a arătat calea vieţii!

Şi-a ridicat fusta şi a început să-şi adune toate comorile în poală, una câte una – cochiliile albastre de scoică, bucăţelele de sticlă, biletele de autobuz şi rămurelele de lavandă.

— Ar trebui să fac un pic de ordine, a spus ea uitându-se prin încăpere. Ia adu-mi mie totul, te rog, Jo – sticlele, toate pietrele şi panglicile! Am nevoie de ele aici, lângă mine.

În biroul lui, Will a întins o coală nouă de hârtie lângă scrisoarea Corei, dar nu reuşea să ridice stiloul. *Ţine vinovăţia la distanţă,* îi spusese ea, ca şi cum ar fi putut să lupte cu sentimentul acela, ca şi cum ea ar fi avut vreo idee cum se simţea! Se dezlegase singură de toate lucrurile acelea: dar habar nu avea că pentru el nu era vorba doar despre o simplă senzaţie că făcuse ceva greşit, ci despre o rană personală, profundă. El bătuse şi mai adânc cuiele din mâinile şi din picioarele soţiei lui, ar fi putut la fel de bine să ia şi o creangă cu spini şi să i-o pună drept coroană pe frunte. *Eu sunt primul dintre păcătoşi,* s-a gândit el. Dar în vorbele acelea nu era şi o fărâmă de mândrie, ea însăşi un păcat ce se adăuga celorlalte? S-a gândit la Cora şi i-a invocat repede imaginea – pistruii de pe obraji, privirea ei cenuşie, calmă, felul în care se ţinea dreaptă, ca o regină, în haina ei jerpelită –, iar pentru o clipă a fost orbit de furie (încă un păcat de trecut pe răboj!). Din momentul în care deschisese scrisoarea lui Ambrose, de la începutul acelui an, ştiuse că vântul se schimba – ar fi trebuit să se închidă până la ultimul nasture al hainei şi să închidă geamurile, nu să se întoarcă cu faţa spre vijelie. Dar era vorba despre Cora (i-a rostit numele cu voce tare), *Cora,* cu care

devenise intim încă de la prima strângere de mână – ba nu, de dinainte, de când se luptaseră amândoi cu oaia împotmolită în noroi –, care îl încânta şi-l înfuria, care era generoasă şi egoistă, care îl lua peste picior aşa cum n-o mai făcuse nimeni niciodată. Cora, care doar de faţă cu el putea să plângă! Furia s-a mai potolit şi bărbatul şi-a amintit cum îşi lipise gura de pântecele ei, cât de caldă fusese, cât de catifelată îi era pielea, cum se întinsese ca un animal relaxat; atunci nu simţise că ar fi comis un păcat şi nici acum nu părea a fi un păcat – era graţia divină, şi-a spus el, graţia divină: un dar pe care nu îl căutase şi nici nu-l merita!

Cât ai mai stat acolo, *singur?* îi scrisese Cora. Multă vreme. Coborâse până la gura râului, până la oasele înnegrite ale Leviatanului, privind în largul estuarului şi dorindu-şi ca şarpele să iasă din adâncuri şi să-l înghită, ca pe Iona. *Lângă râurile Essexului am stat şi am plâns,* s-a gândit el şi undeva sus uşa de la încăperea Stellei s-a închis cu grijă, iar câţiva paşi moi s-au auzit pe palier. Lui Will i s-a strâns inima. Stella, steaua lui ca un miracol, avea să ardă până se consuma cu totul. Se temea că avea să lase în urmă o gaură neagră în care el o să cadă, fără speranţă. A vrut să urce până la ea şi să se întindă lângă ea pe pat, să doarmă aşa cum o făcuseră întotdeauna, ea îmbrăţişându-l strâns din spate, dar nu se putea: acum ea îşi dorea mereu să fie singură, scria întruna în caietul ei albastru, cu ochii aţintiţi undeva în depărtare. Aşa că a rămas în încăperea lui întunecată, incapabil să scrie, incapabil să se roage, privind soarele mărginit de un inel roşiatic şi întrebându-se dacă îl privea, de undeva, şi Cora.

Dincolo de parcul comunal, Francis Seaborne stătea aşezat turceşte, cu ochii pe ceas. Avea prin buzunare atât de multe pietre albăstrui, încât, oricât se străduia, nu reuşea deloc să găsească o poziţie comodă. Mama lui se plimba de colo până colo prin casă, distrasă şi neliniştită, intrând uneori să-l vadă şi sărutându-l pe frunte fără să-i spună nimic. Băiatul ţinea în mână foaia primită de la Stella Ransome, pe care instrucţiunile erau scrise clar, cu

cerneală albastră, iar lângă ele era un desen care îl înspăimânta, cu toate că era frumos. Tot împăturea hârtia, văzând că limba ceasului se mişca teribil de încet, dar în acelaşi timp aproape că îşi dorea să se mişte şi mai încet: nu era vorba că se îndoia de înţelepciunea planului Stellei, doar că nu era sigur că va avea curajul necesar să-l ducă la îndeplinire. La ora 5 fix, Francis a ieşit pe hol, unde cizmele şi hainele aşteptau cuminţi, şi a pornit prin ceaţă. A ridicat privirea, încercând să zărească „luna vânătorului”[35], dar era ascunsă şi nu avea să mai poată fi văzută până anul următor.

După ce mama ei adormise, Joanna pornise să-şi caute prietena: voia să revendice din nou vechiul teritoriu al bârfelor şi al vrăjilor, voia să-i arate lui Naomi că acum sărăturile scăpaseră de sub umbra şarpelui. Însă a devenit în scurtă vreme clar că zilele în care practicau magia împreună rămăseseră o simplă amintire îndepărtată din copilărie, una de care îşi aduceau aminte îmbujorându-se. Cu toate astea, era plăcut să se plimbe pe vechile lor cărări, potrivindu-şi paşii.

— Cracknell era acolo când l-am găsit, a spus Naomi arătând cu mâna spre o întindere de pietriş de lângă un pârâu îngust. Era întins şi avea capul întors mult de tot într-o parte. M-am dus până acolo gândindu-mă că poate a căzut – doar era bătrân, nu? Şi oamenii bătrâni cad destul de des –, dar avea ochii deschişi. Era ceva întunecat în ei şi m-am gândit că poate era ultimul lucru pe care îl văzuse, poate că era monstrul, dar apoi lucrul acela s-a mişcat şi am văzut că eram doar eu, ca şi cum ochii bătrânului ar fi fost două oglinzi în care mă vedeam pe mine. Se spune că a murit pentru că era bătrân şi bolnav – acuma e amuzant, dacă te gândeşti că am crezut cu toţii că l-a omorât monstrul!

Au trecut dincolo de Leviatan, simţind aerul umed pe obraji. Ceaţa de pe malul Blackwaterului era groasă, consistentă, plină de picături de apă ca nişte perle. La mică

[35] Luna vânătorului, fenomen astronomic prin care Luna pare de culoare portocalie sau roşie; are loc în luna octombrie (n. tr.).

distanţă de ele fusese probabil un paznic ce aprinsese focul şi apoi îşi părăsise postul. Tăciunii emanau o lumină gălbuie, difuză, ce părea să se mişte odată cu ceaţa purtată de vânt.

— S-a dus, a spus Joanna, şi nu mai avem de ce să ne temem, dar inima tot îmi bate tare… Parcă-l aud! Ţi-e frică? Vrei să mai mergem?

— Da… Şi da, a zis Naomi.

Dar trebuie să-ţi fie frică, pentru a putea să ai curaj, asta o învăţase tatăl ei pe barjă.

— Hai să mai mergem… Ai grijă acolo, devine mai adânc.

Cunoştea foarte bine sărăturile, toate pâraiele şi toate tufişurile înalte de pe mal.

— Ţine-mă bine de braţ şi ai încredere în mine! i-a spus Naomi. Mareea s-a retras acum o oră. Suntem în siguranţă.

Îi făcea mare plăcere să se afle iar acolo cu prietena ei, însă în acea situaţie nouă nu mai era biata Naomi, care de-abia silabisea la şcoală, docilă, care o venera pe fiica pastorului – acum se aflau pe teritoriul ei şi ea era şefa. Dar era o seară întunecoasă, sumbră. Ceaţa de pe mare lăsa să se vadă doar frânturi din mlaştină (din când în când, fuioarele de ceaţă se despărţeau şi printre ele se vedea o egretă), iar fetele erau cu totul singure. La un moment dat, soarele a reuşit să străpungă ceaţa, iar ele şi-au dat seama că erau înconjurate din toate părţile de cufundaci care cârâiau şi se aruncau în apă.

— Sunt la fel de debusolaţi ca noi, a zis Joanna, râzând tare şi dorindu-şi să se fi aflat acasă, nu acolo. Hai să ne întoarcem. Dacă nu mai găsim drumul?

S-a agăţat şi mai tare de Naomi, purtându-i un pic de ranchiună pentru că preluase conducerea, împiedicându-se de bucăţile putrezite de stridii şi ţipând.

— Şi dacă mai e aici? a întrebat-o Naomi doar pe jumătate tachinând-o. Dacă e, totuşi, în larg şi se întoarce după noi?

Dintr-o dorinţă ruşinoasă de a se răzbuna, şi-a tras braţul şi a făcut un pas în spate în ceaţă; făcându-şi mâinile căuş la gură, a scos un sunet ce semăna a chemare.

— Hai să-l chem, nu? a spus ea, înspăimântându-se şi pe ea însăşi, dar nevrând să se oprească. Uite-l! Vine!

— Potoleşte-te, i-a spus Joanna, încercând să-şi stăpânească lacrimile ce nu erau deloc demne de un om mare. *Opreşte-te! Vino* înapoi, nu mai găsesc cărarea…

Când Naomi a apărut din nou, un pic ruşinată de cât de răutăcioasă fusese, Joanna a lovit-o uşor peste umăr.

— Eşti groaznică, *groaznică!* Aş fi putut să ies în estuar şi să mă înec şi ar fi fost vina ta… Ce? Ce e? Naomi… Nu-ţi mai râde de mine, ştii foarte bine că era doar un peşte uriaş…

Lângă ea, Naomi rămăsese nemişcată ca o stană de piatră şi întinsese mâna, ca prietena ei să nu mai înainteze. Însă nu se uita spre estuar, unde Blackwaterul alerga să întâlnească apele Colne-ului, ci spre mal, unde focul încă strălucea, de culoarea coralului, prin ceaţă.

— Ce e? a insistat Joanna, simţind pe limbă gustul amar al spaimei. Ce-ai văzut, ce e?

Mâna lui Naomi s-a încleştat şi mai strâns pe mâneca ei – şi-a tras prietena mai aproape şi i-a şoptit cu buzele lipite de ureche:

— *Şşşşt…* şşşşt… Uite, lângă Leviatan, nu vezi? Nu auzi?

Joanna auzea sau cel puţin i se părea că aude: era un fel de geamăt sau de scrâşnet, se auzea cu intermitenţe, fără vreun şablon sau ritm anume. Apoi s-a lăsat liniştea, după care zgomotul a răsunat din nou, parcă mai aproape. Pe Joanna a străbătut-o un fior rece, din cap până-n picioare, rămânând împietrită pe loc. Era acolo, fusese acolo tot timpul, aşteptând, aşteptând… Era aproape o uşurare să-şi dea seama că până la urmă nu fuseseră cu toţii păcăliţi de un amărât de peşte.

Apoi ceaţa s-a ridicat şi l-au văzut – la vreo cincizeci de yarzi, nu mai mult de atât. Cu botul turtit, mai mare decât şi-l imaginaseră. Nu avea aripi sau poate că pur şi simplu dormea, cu coada boantă şi cu suprafaţa grunţuroasă şi dizgraţioasă, nu cu solzii netezi şi lucioşi ai unui şarpe sau ai unui peşte. Naomi pe jumătate a ţipat, pe jumătate a izbucnit în râs, întorcându-se spre Joanna şi îngropându-şi

faţa în umărul ei.

— *Ţi-am spus eu!* i-a sâsâit ea. *Nu v-am spus eu tuturor?!*

Joanna a făcut un pas spre monstru, în mod straniu nemaifiindu-i teamă. Apoi monstrul s-a mişcat şi s-a auzit din nou scrâşnetul acela, aproape ca şi cum nişte dinţi uriaşi s-ar fi lovit unii de alţii, de foame. Fata a ţipat şi a sărit în spate. Apoi silueta întunecată a fost din nou învăluită în ceaţă şi copilele nu au mai văzut decât o umbră ce aştepta răbdătoare.

— Trebuie să mergem, a spus Joanna, străduindu-se să nu ţipe de spaimă. Crezi că găseşti drumul pe care să ne întoarcem? Uite, acolo arde focul, pe mal… Hai să mergem spre el, Nomi, ţine-ţi ochii aţintiţi asupra focului şi nu scoate niciun sunet…

Însă tăciunii se umeziseră, iar lumina era acum mai palidă. Pentru câteva momente, fetiţele s-au împleticit neajutorate, orbeşte, pe pietriş, străduindu-se amândouă să nu plângă, îmboldite de mândrie.

— *Cine nu e gata, îl ia cu lopata… Cine nu e gata, îl ia cu lopata…* mormăia Naomi ca pe un soi de alinare.

Apoi soarele a pătruns iarăşi printre fuioarele de ceaţă şi fetele şi-au dat seama că erau chiar lângă monstru, aproape împiedicându-se de coastele lui negre şi umede. Joanna a ţipat şi şi-a dus repede mâna la gură. Era acolo, chiar acolo. După atâta timp, monstrul era chiar lângă ea – părea orb, poate că dormea, pe mal părea teribil de dizgraţios… Poate că în apă se mişca graţios, fiind în elementul său natural? Poate că după ce intra în valuri se transforma într-o creatură unduioasă şi sclipitoare? Şi cum rămânea cu aripile, întinse ca nişte umbre gigantice; îi fuseseră tăiate, oare cine i le tăiase? Şi mai era ceva – un soi de semn albastru pe pântecele lui: un semn pe care aproape că-l recunoştea, aproape că îl vedea clar prin ceaţa ce se ridica.

Lângă ea, Naomi stătea dreaptă ca o statuie, cu mâinile ridicate, gata să izbucnească în râsul nefiresc ce o cuprinsese la şcoală. Făcea semn cu mâna spre semnele albastre. Apoi s-a auzit din nou scrâşnetul şi fata a tresărit,

dar în acelaşi timp s-a apropiat şi mai mult.

— Mami, a rostit ea. *Mami…*

Pentru un moment, Joanna a avut impresia că fata o striga pe mama ei, care se odihnea în cimitirul de lângă biserică, sub cea mai ieftină piatră funerară.

— Uite! a şoptit Naomi. Uită-te acolo! Recunosc literele alea, chiar şi întoarse cu susul în jos – Gracie, scrie Gracie. Numele mamei mele, primul nume pe care l-am scris vreodată şi nu l-am uitat, nu l-am uitat nici acum, după zece ani…

A luat-o la fugă pe pietriş, prin ceaţa ce începuse să se ridice, iar Joanna a încercat să o strige, însă prietenei ei nu-i mai era frică deloc. Îmbărbătată şi ea, Joanna a pornit spre silueta întunecată ce se mişca pe mlaştină, scrâşnind.

Soarele tot mai puternic şi-a aruncat razele pe pietriş, aşa încât fetele au văzut în acelaşi timp ce eşuase la mal. Era o barcă neagră, mică, de mult scufundată în Blackwater şi plină de scoici care făceau să pară că suprafaţa îi era acoperită de o piele cu denivelări, aspră şi plină de cicatrice. Carena putrezise şi începuse să se teşească, creând impresia că era un bot turtit, care adulmeca ţărmul. Se mişca graţie ultimelor valuri ale mareei, lemnul ei frecându-se şi scrâşnind pe pietriş, iar din când în când scândurile-i chinuite trosneau. Se distingea, sub straturile de alge brune şi de vareci, numele GRACIE scris cu vopsea albastră şi albă: era barca lui Banks, de mult pierdută, care în toată această vreme se întorsese la mal, în funcţie de hachiţele mareelor, făcând tot satul să-şi iasă din minţi.

Cele două fetiţe se îmbrăţişau strâns, neştiind dacă să râdă sau să plângă.

— A fost aici în tot timpul ăsta, când tata a crezut că a fost furată de pe chei şi eu i-am zis că n-a fost, i-am zis că el n-o leagă niciodată bine, asta-i tot.

— Şi gândeşte-te că doamna Seaborne a venit aici cu caietul de notiţe, dorindu-şi să-şi fi adus şi aparatul de fotografiat, sperând că ce avea să găsească putea să ajungă la British Museum… i-a răspuns Joanna, începând să râdă şi simţind, într-un fel, că o trăda pe Cora, dar în acelaşi

timp fiind sigură că ea ar fi apreciat umorul situaţiei.

— Şi toate potcoavele alea atârnate de Stejarul Trădătorului, şi paznicii, gândeşte-te că oamenii nu-şi lăsau copiii să iasă din casă…

— Ar trebui să-i spunem lui tata, i-a răspuns Joanna. Ar trebui să aducem toţi sătenii aici, să vadă toţi… Dar ce ne facem dacă ne întoarcem aici şi barca e luată de maree? N-o să ne creadă nimeni.

— Rămân eu s-o păzesc, a spus Naomi.

Era greu de crezut, în lumina arămie a soarelui, că simţiseră măcar pentru o clipă o groază atât de teribilă.

— Rămân eu. Până la urmă, e barca mea.

Gracie, s-a gândit ea. *Aş fi recunoscut-o oriunde!*

— Du-te, Jojo, du-te cât de repede poţi, până nu se întunecă de tot.

— Ce ciudat, a rostit Joanna, întorcându-se spre cărarea ce ducea spre oraş. Iese ceva albastru de dedesubt, vezi? Ca nişte albăstrele, deşi e cam târziu pentru ele.

De la ceva distanţă de ele, stând între coastele Leviatanului şi culegându-şi din palmă aşchii de lemn negru, le privea Francis Seaborne – nu îl vedea nimeni, nu îi observase nimeni absenţa.

În biroul său, Will aţipea fără vise. Când s-a trezit, era atât de tulburat şi cu nişte amintiri atât de vii în minte, încât pentru o clipă s-a chinuit să-şi dea seama ce ţinea de somn şi ce ţinea de realitate. În faţa lui, pe birou, se afla foaia goală, dar la ce bun? Nu putea să-i explice Corei că toate rădăcinile sale adânci, pe care îşi construise fiinţa, fuseseră dislocate, sparte, refăcute. Fiecare frază care-i venea în gând era imediat contrazisă de o alta, complet contradictorie şi la fel de adevărată: încălcase legea – respectase legea; de ce n-a dat Dumnezeu să rămâi departe, în Londra – slavă Domnului că locuieşti aproape de mine, slavă Domnului că trăim amândoi pe Pământul acesta! Efectul era de reducere la zero – în cele din urmă, nu avea nimic de spus. *Un spirit frânt şi o inimă pocăită! Tu nu ai să dispreţuieşti,* s-a gândit el, dorindu-şi ca în cazul

acesta spiritul lui să fi fost cu totul frânt, ca inima să-i fi fost întru totul pocăită.

L-a trezit un sunet – au răsunat nişte paşi, o poartă deschisă şi închisă. S-a gândit la Stella, ai cărei paşi îi auzise mai devreme, s-a gândit că poate avea nevoie de el şi inima i-a tresăltat de bucurie, ca de fiecare dată. A dat la o parte scrisoarea Corei, scoţând un sunet dispreţuitor – era o întinare, în cel mai rău caz, şi o formă de a se distrage, în cel mai bun caz, când toate gândurile lui ar fi trebuit să se îndrepte spre fiinţa iubită, care zăcea pe jumătate în lumea aceasta, pe jumătate în lumea cealaltă. Însă până la urmă s-a dovedit că era doar Joanna, care se întorcea din sărături cu mirosul lor impregnat în haine, cu ochii strălucitori, ghiduşi, bucuroşi:

— Trebuie să vii! i-a spus ea, trăgându-l de mânecă. Trebuie să vii să vezi ce-am găsit! O să le arătăm tuturor şi totul o să fie bine.

Pornind încet, de teamă să nu o trezească pe Stella, au traversat parcul comunal, unde, în asfinţitul albăstrui, Stejarul Trădătorului arunca o umbră lungă şi ceaţa dispăruse.

— Ai răbdare până vezi, i-a spus Joanna, făcându-l să alerge după ea şi refuzând să-i răspundă.

(„Sunt obosit, Jojo, nu poţi să-mi spui direct?” – „Ai răbdare până vezi!”)

Apoi au ajuns pe High Road, biciuit de vântul umed. Când au ajuns la All Saints, l-au văzut pe Francis Seaborne alergând spre casă, ca un băieţel obişnuit. Apoi au ajuns la Capătul Lumii, care în lipsa lui Cracknell îşi pierduse în aşa măsură esenţa, încât aproape că se întorsese cu totul în ţărâna Essexului.

— Mai e doar un pic, i-a spus fetiţa, trăgându-l după ea. E jos, lângă Leviatan, ne aşteaptă Naomi.

Apoi au văzut-o pe Naomi Banks cu buclele roşiatice strălucitoare, iar un pic mai departe se vedea un foc ce ardea în mijlocul unor pietre aşezate în cerc.

A auzit pescăruşii ţipând, uşuraţi că acum vedeau clar ţărmul. A tras în piept aerul parfumat sărat şi dulceaţa

stridiilor. Pietruşii îşi făceau de treabă în pâraie, iar cântecul corlelor umplea văzduhul. Apoi a strigat Naomi şi le-a făcut semn cu mâna, iar Will a văzut ce găsiseră fetiţele: era o barcă naufragiată, plină de scoici şi acoperită de alge brune. Ceva din felul în care eşuase la mal, cu partea din faţă înfiptă în pietriş, o făcea să semene cu o vietate. A venit mai aproape, văzând că pe carenă scria mare GRACIE.

— După toate astea, după ce am trecut prin atâtea, s-a întors el spre Naomi, era doar barca tatălui tău?

Fata a încuviinţat din cap cu un aer mândru, ca şi cum totul ar fi făcut parte dintr-un plan al ei. Făcând câte o plecăciune, a strâns pe rând mânuţele celor două fete.

— Aţi făcut o treabă bună. Ar trebui să fie recunoscători toţi sătenii.

S-a rugat în tăcere, cu inima plină de recunoştinţă: *Atunci fie ca acesta să fie sfârşitul – să nu mai existe frica şi şoaptele de până acum, să n-o mai luaţi razna la şcoală cu râsul acela straniu!*

— Haide să-l aducem pe tatăl tău, Naomi! Să încheiem odată cu povestea asta. Când te gândeşti că până la urmă am avut doi Şerpi din Essex şi niciunul n-ar fi fost în stare să omoare o muscă!

— Biata barcă, a spus Joanna, aplecându-se deasupra ei şi ciocănind în lemn, tresărind la atingerea bucăţilor ascuţite de scoică. Biata barcă, să eşueze aşa, când ar fi trebuit să se aventureze pe mare! Şi uite, sunt flori albastre printre pietre, parcă au fost puse acolo, şi nişte bucăţi de sticlă albastră.

A luat un ciob de sticlă cu marginile şlefuite de bătaia apei şi l-a băgat în buzunar.

— Hai acasă! i-a zis Will, trăgând-o de lângă barcă. În curând se întunecă şi trebuie să-i spunem lui Banks.

Pornind la braţ, binedispuşi şi mulţumiţi ca după o zi în care munciseră cu spor, s-au întors cu spatele către Blackwater.

Cora a ridicat privirea din cartea pe care oricum nu o citea şi l-a văzut în pragul uşii pe Francis. Băiatul alergase,

asta se vedea cu ochiul liber: bretonul umed îi era lipit de frunte, iar pieptul său micuţ se zbătea sub stofa jachetei. Era atât de ieşit din comun să-l vadă pe băieţel agitat, încât Cora s-a ridicat imediat.

— Frankie? Frankie, ai păţit ceva?

Băiatul stătea nemişcat în prag, ca şi cum s-ar fi temut că n-ar fi trebuit să intre. A scos din buzunar o foaie împăturită, pe care a desfăcut-o cu grijă şi a netezit-o pe mânecă. Apoi, ţinând foaia strâns la piept, i-a spus aruncându-i o privire rugătoare, cum Cora nu mai văzuse niciodată la el:

— Mă tem că am făcut ceva rău.

Vocea lui nu mai sunase niciodată atât de copilăros, însă în clipa următoare băieţelul a început să plângă domol, ca un om matur.

Cora a simţit cum se ridică în ea o suferinţă ce părea să adune în ea toate durerile pe care le simţise vreodată; îi strângea gâtul într-o gheară necruţătoare, iar preţ de o clipă, n-a putut să spună nimic.

— Nu am vrut să fac rău, a continuat băiatul. Mi-a spus că are nevoie de ajutorul meu şi a fost drăguţă şi i-am dat comorile mele cele mai de preţ…

A avut nevoie de multă stăpânire de sine să nu alerge spre el să-l ia în braţe. O făcuse de multe ori şi de fiecare dată fusese respinsă. Era mai bine să-l lase pe el să vină la ea, aşa că s-a întors pe scaunul ei şi i-a spus:

— Frankie, dacă tu încercai să faci o faptă bună, cum ai fi putut să faci un lucru rău?

Apoi s-a trezit că băiatul îi sare în poală, căpşorul lui potrivindu-se perfect între obrazul şi umărul ei. Braţele lui subţiri o strângeau tare pe după gât, iar Cora i-a simţit lacrimile calde şi inimioara ce-i bătea tare, lipită de a ei.

— Haide! a spus ea, luându-i faţa între palme, pe jumătate temându-se că avea să se desprindă de ea şi să nu se mai întoarcă niciodată. Spune-mi ce crezi tu că ai făcut şi pe urmă vedem ce putem face să îndreptăm lucrurile.

— E doamna Ransome. Vreau să-ţi arăt, dar n-am voie!

Vreau să-ţi arăt, dar i-am promis că nu spun nimănui!

Îl uluia că nu reuşea să împace ceea ce promisese cu ceea ce îşi dorea: oriunde se întorcea, ceva era în neregulă. A slăbit strânsoarea mâinii de pe hârtie, iar Cora i-a luat-o. Acolo, cu cerneală albastră, pe hârtie albastră, scria „MÂINE/ ŞASE/ FACĂ-SE VOIA MEA!”. Şi dedesubt era un desen copilăros, ce înfăţişa o femeie – cu părul lung, zâmbitoare – întinsă sub un val înspumat. Stella Ransome se semnase, iar jos de tot scrisese: „Să-ţi pui haina pe tine, o să se facă frig.”

— Stella, Dumnezeule! a exclamat Cora.

Însă nu voia să îl sperie pe Francis şi nu putea să-l dea la o parte din poala ei ca s-o ia la fugă spre uşă. Dacă fiul ei nu avea să mai aibă niciodată pornirea aceea spre ea – cu braţele deschise şi căutându-i privirea? A simţit că o copleşeşte un val de greaţă şi s-a luptat să-l învingă. L-a întrebat pe un ton relaxat, ca şi cum răspunsul lui nici n-ar fi contat prea tare:

— Frankie, te-ai dus cu ea până la apă? Ai ajutat-o să coboare pe ţărm?

— Mi-a spus că e chemată acasă, i-a răspuns băiatul. Mi-a zis că Şarpele din Essex o voia pe ea. Eu i-am zis că nu există niciun şarpe, însă mi-a spus că Dumnezeu lucrează pe căi tainice şi că deja a rămas prea mult aici.

Şi-a acoperit faţa cu mâinile şi a început să tremure, ca şi cum s-ar fi aflat încă pe ţărm, pe pietriş, în frig.

— Bine. Bine, dragul meu.

L-a alinat mângâindu-l, uluită să constate că el i-a acceptat mângâielile, ba chiar s-a întors cu faţa spre ea. L-a ţinut în braţe, atât ca să-l consoleze pe el, cât şi pentru bucuria ei. A chemat-o pe Martha, care a venit repede, renunţând imediat la supărarea pe care o simţea de ceva vreme faţă de prietena sa.

— Ia-l tu, Martha, te rog! Doamne, Dumnezeule, unde-mi sunt bocancii, haina? Frankie… Tu ai făcut tot ce-ai putut, iar acum am să fac şi eu tot ce pot. Nu, nu… Stai aici! Mă întorc curând.

Will mergea pe High Road cu Joanna şi Naomi alături. Ce *mândre sunt!* s-a gândit el, zâmbind şi întrebându-se, ca de obicei, care era cea mai simplă cale de a-i povesti Corei, care variantă i-ar fi plăcut mai mult. Dar poate că acum era imposibil, totul fusese distrus şi reconstruit, nici nu mai distingea realitatea. Apoi Joanna a strigat „Cora!” şi a făcut cu mâna. Şi-a văzut prietena pe drum aproape alergând şi pentru o scurtă clipă s-a gândit că poate venea să-l caute, că nu mai rezistase să stea departe de el, în spatele uşilor închise.

— Ce s-a întâmplat? a întrebat-o Naomi, atingându-şi medalionul ca să prindă curaj.

Ceva se întâmplase, asta era clar – Cora avea obrajii umezi, respira cu gura deschisă, panicată şi avea încleştată în mână o foaie de hârtie pe care o flutura spre ei în timp ce se apropia, ca pe un mesaj pe care niciunul nu-l putea descifra. Când a ajuns lângă ei, abia dacă s-a oprit, doar l-a tras pe Will de mânecă şi i-a spus:

— Cred că Stella e jos, lângă apă. Cred că s-a întâmplat ceva groaznic.

— Dar noi tocmai venim de acolo şi nu e nimic, e doar barca pierdută a lui Banks…

Însă Cora se îndepărtase deja, aruncând spre Will bucata de hârtie, care căzuse apoi pe cărarea umedă. O clipă, bărbatul nu s-a putut mişca, nici n-a putut vorbi. Chiar *se întâmplase* ceva rău… Da, ar fi trebuit să-şi dea seama de la început – era acolo, la îndemână, aproape că putea s-o atingă. Joanna s-a aplecat să ridice hârtia. La început nu şi-a dat seama la ce se uita, iar apoi în mintea ei s-a creat o imagine atât de stranie şi de înfiorătoare, încât a dat din mâini ca şi cum ar fi încercat să o izgonească.

— Tati, l-a întrebat ea neputând să-şi stăpânească lacrimile, dar nu am lăsat-o pe mama sus, în siguranţă? Nu dormea?

Will, teribil de palid, ameţit de ideea aceea înfiorătoare, i-a răspuns:

— Dar am auzit-o, i-am auzit paşii, uşa închizându-se… A spus că vrea să se odihnească…

Au văzut-o pe Cora ajungând în locul în care drumul cobora spre sărături, au văzut cum şi-a aruncat haina ca să poată alerga mai uşor spre zona mlăştinoasă. Will a urmat-o, blestemându-şi trupul devenit dintr-odată lent şi greoi ca un melc, îndărătnic, ca şi cum i-ar fi aparţinut altuia, iar el era doar un spirit ce-l poseda. A fost ultimul care a ajuns la epavă. Cora era deja acolo, îngenuncheată în noroi, sforţându-se şi chinuindu-se să împingă carena, muşchii de pe spatele ei încordându-se pe sub rochie. Erau şi fetele lângă ea, tot îngenuncheate, creând parcă un tablou cu nişte credincioşi prosternaţi în faţa unui zeu malefic, ce refuza să răspundă rugăciunilor lor.

A văzut (cât de orb fusese mai devreme, cum putuse să nu le observe?) pietrele cu dungi albastre aşezate în jurul epavei, bucăţica de panglică albastră de-abia vizibilă, sticla albastră aşezată în picioare în pietriş.

— Dar a zis că e obosită şi că vrea să se odihnească, a repetat el uluit.

Ce căutau cu toţii aici în noroi, cu hainele pline de mâl, cu capetele aplecate din cauza efortului? „Stella, Stella!” au strigat-o la nesfârşit, ca şi cum ar fi fost un copil care plecase la plimbare şi nu se întorsese acasă atunci când trebuia. Mâinile le alunecau pe lemnul ud, iar cele trei femei au reuşit să ridice barca, ce nu era, până la urmă, atât de grea, sfărâmându-se în bucăţi atunci când au mutat-o.

În penumbră, întinsă ca într-un giulgiu şi având în jur toate comorile ei albastre, se afla Stella Ransome. Văzând-o, Will a scos un ţipăt, Cora la fel, iar în clipa aceea a dat drumul bărcii, care s-a prăbuşit în mlaştină şi s-a rupt în bucăţi. Apoi Stella a fost scăldată în ultimele raze de lumină ale zilei, prin rochia ei albastră, subţire, văzându-se toate oasele delicate ale şoldurilor şi ale umerilor. Avea în mână un bucheţel de levănţică, ce încă îşi răspândea parfumul, iar în jurul ei erau întinse sticlele sale albastre, bucăţelele de batist şi de bumbac, sub cap avea o pernuţă albastră din mătase şi la picioare avea aşezat caietul ei albastru, ale cărui file începuseră să se îndoaie din cauza umezelii. Şi

pielea îi era albastră, buzele îi erau de un albastru-vineţiu, iar venele i se vedeau pe sub pielea subţire. Pleoapele ochilor închişi începeau şi ele să se învineţească. William Ransome, în genunchi, şi-a ridicat soţia în braţe.

— Stella, a spus el, sărutând-o pe frunte. Sunt aici, Stella, am venit cu toţii să te luăm acasă.

— Să nu ne părăseşti, draga mea, nu ne părăsi acum, a rostit Cora.

A luat mâna micuţă şi albă a femeii între mâinile sale şi a frecat-o viguros. Joanna a tras de tivul subţire al rochiei, încercând să-i acopere picioarele goale, albăstrui.

— Ascultaţi, îi clănţănesc dinţii, nu auziţi?

Şi-a scos haina şi a tras-o şi pe a lui Will de pe umerii lui. Astfel, au învelit-o ca într-un cocon, încercând să o protejeze de aerul rece.

— Stella, draga mea, ne auzi? a rostit Cora, în a cărei disperare afectuoasă se auzea un ton neobişnuit de vinovăţie.

Da, da, îi auzea – pleoapele vineţii s-au zbătut uşor şi s-au ridicat, iar ei i-au văzut ochii ca de panseluţe, la fel de albaştri ca întotdeauna.

— Eram fără de păcat în prezenţa gloriei sale, a spus Stella. Am stat în uşa casei sărbătorii lui şi stindardul lui, deasupra mea, era dragostea.

Respira greu, fiind apoi cuprinsă de o criză de tuse în urma căreia i-a rămas în colţul gurii o picătură de sânge. Will a şters-o uşor cu mâna şi i-a răspuns:

— Nu încă. Mai stai cu noi. Am nevoie de tine… Iubito, ne-am promis că nu ne vom părăsi niciodată, mai ţii minte?

Ceea ce simţea era bucurie, un val uriaş de fericire: aceasta era izbăvirea, acolo, pe pietriş, fără ca el să aibă vreun alt gând în afară de cele pentru ea. *Este graţia divină, din nou!* s-a gândit el. *Atâta graţie divină pentru cel dintâi dintre păcătoşi!*

— O să ne ducem amândoi în aceeaşi zi, ca două lumânări lăsate aprinse lângă o fereastră deschisă, i-a răspuns Stella zâmbind. Mi-aduc aminte! Îmi aduc aminte! Dar… vezi tu, îi aud cum mă cheamă acasă şi în apă, în

larg, era ceva, şoptea noaptea şi era înfometat, aşa că m-am gândit: am să mă duc la râu şi am să fac pace cu el de dragul Aldwinterului.

S-a întors în braţele lui Will, astfel încât să poată privi spre gura râului, unde pe cerul senin se vedea arzând luminos luceafărul.

— A venit după mine? a întrebat ea îngrijorată. A venit?

— A şi plecat, i-a răspuns Will. Ai luptat, curajoasă ca o leoaică, şi l-ai gonit… Acum vino acasă cu noi, vino acasă!

Cât de uşor a ridicat-o, ajutat de Joanna şi Naomi… Era atât de firavă, încât părea că începuse deja să se evapore în aerul albăstrui.

— Cora, a chemat-o Stella încet şi întinzând mâna, cât de caldă eşti, mereu ai fost caldă… Spune-i lui Francis să ia pietrele, să-mi ia toate comorile şi să le arunce în râu, să facă Blackwaterul albastru.

Noiembrie

Lumea strâmbă continuă să se învârtă, iar vânătorul înstelat se plimbă pe cerul Essexului urmat de bătrânul său câine. În parcul comunal din Aldwinter stejarii strălucesc arămii în lumina soarelui. Tufişurile sunt împânzite de roşul fructelor. Rândunelele au dispărut, dar în sărături lebedele sunt o mare ameninţare pentru câini şi pentru copii. Henry Banks îşi arde rămăşiţele bărcii pierdute pe malul Blackwaterului. Din lemnul umed sar scântei, iar vopseaua neagră plesneşte.

— Gracie, rosteşte bărbatul, aici erai, aici ai fost în tot timpul ăsta!

Lângă el, Naomi stă foarte dreaptă, privind îngrijorată cum se schimbă mareea. Simte că îi este imposibil să se mişte, oprindu-se pentru o clipă cu un picior în apă şi cu unul pe mal. *Şi-acum ce urmează?* se întreabă ea. *Şi-acum ce urmează?* Adânc înfiptă în pielea care îi uneşte degetul mare de arătător este o aşchie neagră, din carena bărcii, ca un talisman pe care îl atinge din când în când, uluită de ce putuseră să facă mâinile ei.

Londra capitulează prea uşor şi flutură steagul alb: la mijlocul lui noiembrie e deja chiciură pe geamurile autobuzelor de pe Strand. Charles Ambrose se trezeşte că se joacă din nou de-a tatăl: Joanna e mereu în biroul lui, cu un apetit nestăvilit pentru cărţile cele mai nepotrivite din bibliotecă, James a descoperit de dimineaţă, într-un şanţ, o pereche de ochelari sparţi şi până la ora cinei a şi făcut un microscop. Charles îşi ascunde afecţiunea deosebită faţă de John, în a cărui poftă de mâncare şi în a cărui bună dispoziţie domoală se regăseşte. Stă întins pe burtă, jucând cărţi. În Noaptea lui Guy Fawkes[36] îşi rupe haina, dar nu îl

[36] Sărbătoare celebrată mai ales în Marea Britanie, Noaptea lui Guy Fawkes poartă numele unuia dintre participanţii la un complot eşuat de asasinare a regelui James I, în anul 1605; festivităţile tradiţionale presupun, în primul rând, aprinderea unor focuri de tabără sau jocuri de

deranjează. Seara surprinde privirea lui Katherine şi amândoi dau din cap: prezenţa celor trei copii în casa lor ordonată şi elegantă este cel puţin la fel de stranie ca orice monstru acvatic. Între Londra şi Aldwinter circulă scrisori cu asemenea frecvenţă şi viteză, încât ei glumesc că există un tren de noapte gândit special pentru corespondenţa lor. John crede că e adevărat şi îi întreabă dacă ar putea să facă o prăjitură pentru conductor, să-i dea energie.

Charles primeşte o scrisoare de la Spencer. Îi lipseşte vigoarea eforturilor anterioare. Cu siguranţă bărbatul rămâne dedicat din punct de vedere etic eforturilor pentru crearea unor locuinţe sociale mai bune, dar deocamdată se concentrează asupra investirii prudente a averii sale uriaşe. Poate că are să investească în proprietăţi, spune el (o exprimare vagă, dar nici nu e nevoie să explice mai mult de-atât), în perioada asta proprietăţile imobiliare sunt cele mai profitabile, însă Charles nu se lasă păcălit nicio clipă. În Bethnal Green e un proprietar nou, poate să bage mâna în foc, şi încă unul cu inima bună şi cu un slab dezvoltat simţ al afacerilor.

Edward Burton, care încă nu s-a întors la muncă, ridică privirea din planurile pe care le studiază şi o vede pe Martha la masă. Cora Seaborne i-a dăruit o maşină de scris care face ceva zgomot, dar nu îl deranjează. Cum ar putea să fie nemulţumit? În decurs de o lună doar, a trecut de la ameninţarea de a rămâne fără casă la un grad de siguranţă şi de linişte care îl uluieşte în fiecare dimineaţă când deschide ochii. Toată clădirea a fost cumpărată de un proprietar care a angajat doi funcţionari pentru a evalua condiţiile din fiecare apartament. Au venit cu un aparat de fotografiat şi au refuzat ceaiul oferit. Au consemnat ramele putrezite ale ferestrelor, uşa umflată, cea de a treia treaptă care scârţâia. Toate problemele au fost remediate în aproximativ o lună, strada a căpătat un miros proaspăt, de var şi ipsos, iar de dimineaţă până seara, muncitorii din fabrici şi asistentele, funcţionarii şi mamele, bătrânii şi tinerii care locuiau acolo s-au pregătit întruna pentru o

artificii (n. tr.).

mărire înfiorătoare a chiriei. Aceasta nu a venit însă. Acum vecinii se adună pe paliere şi dezbat situaţia, căzând de acord, de cele mai multe ori, că omul trebuie să fie un neghiob. În public e exprimat un oarecare resentiment – „N-am eu nevoie de pomana altuia”, spun mulţi dintre chiriaşi –, însă în intimitatea caselor, cu toţii i-ar binecuvânta numele, dacă l-ar cunoaşte.

Martha ţine în buzunar un bilet de la Spencer, care îi doreşte multă fericire. „De ceva vreme m-am tot întrebat ce rost am pe lumea asta, când cea mai bună trăsătură de caracter pe care o posed sunt... banii. Mă joc de-a chirurgul, pentru că e un mod respectabil de a face timpul să treacă mai repede şi mi s-a părut interesant când eram mic, dar nu a fost niciodată o vocaţie pentru mine, iar Dumnezeu ştie că nu sunt vreun Luke Garrett. Datorită ţie am găsit un ţel care-mi permite să mă uit în oglindă fără a fi dezgustat de ceea ce văd. Mi-aş dori să mă iubeşti, dar îţi mulţumesc că m-ai ajutat să găsesc o cale de a te iubi eu pe tine, de a încerca să îndrept relele pe care mi le-ai arătat chiar tu.” Este o scrisoare din care reiese atâta modestie şi atâta bunătate, încât, pentru o clipă, Martha se întreabă dacă drumul ei în viaţă nu ar fi fost mai bun alături de el. Dar nu: în absenţa Corei, Edward Burton e cel pe care-l doreşte, cu lungile lui tăceri şi cu mâinile sale pricepute, camaradul şi prietenul ei.

În mod ciudat, dorinţa şi dorul de Cora nu sunt mai puternice în Bethnal Green decât erau în Foulis Street, în Colchester ori în casa cenuşie de lângă parcul comunal din Aldwinter. Este nestrămutată, de neclintit, ca Steaua Polară, şi nu are de ce s-o caute. Nici nu regretă anii în care i-a fost companioană: înţelege schimbările aduse de trecerea vremii şi faptul că ce era necesar odată, nu mai este necesar acum. În plus (ridică privirea de la maşina de scris, îl vede pe Edward încruntându-se deasupra planurilor sale, pune mâna pe o revistă care îi publicase de curând un articol), doar o femeie cu viaţa săracă are o singură ambiţie: aceea de a fi iubită. Ea are lucruri mai importante de făcut.

În camerele lui Luke Garrett de pe Pentonville Road are loc o adevărată uniune a spiritelor. Există momente în care fiecare doreşte din tot sufletul ca celălalt să-şi găsească sfârşitul pe fundul Blackwaterului, dar nu există cuplu mai devotat cât e Tamisa de lungă.

La începutul lui noiembrie, Spencer îşi părăseşte casa din Queen's Gate (pe care o consideră din ce în ce mai mult a fi mai curând un motiv de jenă) şi se mută cu prietenul său. Luke simte că e de datoria lui să protesteze o vreme (n-are el nevoie de infirmieri, mersi; n-are chef să mai vadă pe nimeni niciodată; dintotdeauna l-a găsit pe Spencer a fi un companion deosebit de enervant!), însă adevărul este că se bucură. Mai mult, Spencer a adus la viaţă o maximă de pe vremuri, legată de salvarea unei vieţi, şi subliniază în mod regulat că, pentru că Luke îl salvase de la moarte, Spencer era acum atât proprietatea, cât şi responsabilitatea lui.

— Sunt sclavul tău, cum s-ar spune, subliniază el în timp ce atârnă o fotografie cu mama lui lângă portretul lui Ignaz Semmelweis.

Mâna mutilată nu dă niciun semn de vindecare semnificativă: copcile au fost îndepărtate, cicatricea nu este mai mare decât ar fi fost de aşteptat, capacitatea tactilă există, însă cele două degete se încăpăţânează să stea încovoiate spre interiorul palmei şi mânuiesc cu dificultate orice este mai subţire şi mai delicat decât o furculiţă. Luke acceptă conştiincios (dar şi morocănos) să facă nişte exerciţii cu o bandă din cauciuc, însă mai mult mânat de speranţă decât de aşteptări realiste. Spectrul Corei se află mereu în faţa lui. Se gândeşte cu multă plăcere la două scenarii, ambele la fel de improbabile: primul este că are să sufere o necroză în urma căreia va rămâne un invalid nenorocit pe viaţă, ce supurează întruna şi duhneşte îngrozitor, iar ea va fi atât de mişcată, încât va avea remuşcări toată viaţa; cel de-al doilea este că el va găsi o vindecare pentru mâna lui şi imediat după aceea va face o operaţie atât de dificilă şi de îndrăzneaţă, încât va dobândi peste noapte o faimă răsunătoare, iar odată cu asta va dobândi şi adoraţia ei neputincioasă, pe care o va

respinge dispreţuitor, în public.

În ciuda promisiunilor făcute, lui îi lipseşte capacitatea lui Spencer de a iubi umil şi în tăcere, fără speranţa ca sentimentele să-i fie împărtăşite. Aversiunea implacabilă faţă de Cora îl motivează mult mai bine decât îndemnurile lui Spencer de a mânca un mic dejun consistent („Eşti tare slab şi nu-ţi stă chiar bine…”). Spencer – mai înţelept decât îl cred cei din jur – înţelege foarte bine ceea ce Luke nu pricepe: că ura şi iubirea sunt despărţite de un văl atât de străveziu, încât ar fi suficient ca ea să-l atingă pentru a cădea imediat pe partea cealaltă.

Însă nu doar sentimentele şi loialitatea sunt cele care îl mână pe Luke până la magazin să cumpere cotlete de porc pentru cină, nu doar ele îl fac pe Spencer să-şi cam forţeze prietenul să iasă din casă pentru a merge la câte o conferinţă sau a lua cina. Aranjamentul lor are şi un aspect pragmatic: Spencer l-a păcălit pe Luke să se întoarcă la Spitalul Royal Borough, unde în trecut a fost şi chirurg, şi pacient, propunându-i o soluţie. Propria dexteritate de chirurg nu s-a comparat niciodată cu a lui Luke, asta este adevărat. Dar e suficient de bun şi chiar mai bun decât alţii. Ceea ce-i lipseşte lui (recunoaşte Spencer cu voioşie) sunt curajul şi viziunea prietenului său, pentru care fiecare rană şi fiecare boală reprezintă nu o ameninţare, ci o oportunitate bine-venită de a-şi demonstra talentul. În acest caz, propune el, nu ar putea alcătui un soi de simbioză, în care mâinile lui să acţioneze ca un substitut pentru mâinile lui Luke?

— Îţi promit că n-am să gândesc deloc. Mi-ai zis întotdeauna că nu-s prea bun la aşa ceva, spune el şi deschide larg uşa sălii de operaţie, triumfător, sperând că imaginea acesteia are să fie irezistibilă.

Şi chiar este: mirosul de fenol, sclipirea bisturielor pe tăvile lor din inox, mormanul de măşti spălate şi apretate, toate au asupra lui Luke efectul unui şoc electric. Nu a mai pus piciorul acolo de când i-a fost cusută mâna, gândindu-se că ar fi fost ca şi cum ar fi pus un vas cu mâncare în faţa unui om hămesit, care nu poate ajunge la el. Însă imaginea

acelei încăperi îl revigorează – umbra stejarului-spânzurătoare, care părea să-l însoţească peste tot, dispare, în sfârşit –, trupul pe jumătate gârbovit pare din nou inundat de o rezervă uluitoare de energie. Apoi intră Rollings, mângâindu-şi barba şi aruncând o privire spre Spencer. Spune nonşalant, ca şi cum de-abia i-ar fi venit ideea:

— Tocmai a venit o fractură compusă de tibie – e făcută ţăndări, din câte am văzut – şi omul nu-şi permite să plătească operaţia. N-ar vrea unul dintre voi să arunce o privire?

Vine ziua de duminică, iar William Ransome este în amvon. Vede un geam crăpat în fereastra din partea de vest a bisericii şi-şi propune să-l repare. Vede strana întunecată, cu braţul plin de aşchii, şi-şi îndepărtează-privirea. Nu sunt prea mulţi enoriaşi prezenţi la slujbă, acum că nu mai există nicio ameninţare terifiantă care să-i facă să caute iertarea Domnului. Dar credincioşii adunaţi acolo sunt veseli: *Lasă-ne acum gândurile fericite,* cântă ei, dorindu-le numai bine vecinilor. Potcoavele au fost date jos din Stejarul Trădătorului, cu excepţia uneia aflate atât de sus, încât e posibil să atârne pe ramura aceea până când nimeni n-are să-şi mai aducă aminte ce scop avusese. Will a menţionat o singură dată Şarpele – dubla iluzie, teama lor bazată pe o fantasmă –, ascunzând aluzia într-o referire binevoitoare la Grădina Edenului. Enoriaşii pleacă fără nicio îndoială că au fost caraghioşi, dar era de înţeles, şi hotărăsc ca de acum înainte să nu mai răspândească asemenea poveşti.

Coboară treptele înguste ale amvonului (menajându-şi genunchiul stâng, care în ultima vreme l-a cam durut dimineaţa) şi îi întâmpină grăbit pe cei care aşteaptă la uşă, care se opresc lângă poarta cu umbrar.

— Miercuri după-amiază am să vin cu siguranţă… Nu, nu Psalmul 46, poate că vă gândiţi la 23? Da, vă transmite dragostea ei: i-ar fi plăcut mult să poată fi şi ea aici.

Dar toate sunt iertate. Este privit cu mai multă indulgenţă decât până acum: încă se mai vorbeşte despre

femeia din Londra care îi venea una-două la uşă. Se ştie cum îşi adusese soţia pe braţe din mlaştină. Oamenii ştiu că nu este fără pată, iar lucrul acesta îl face şi mai preţios: nu e asemenea oţelului, ci asemenea argintului. În plus, ştiu cu toţii ce-l aşteaptă dincolo de uşa casei parohiale, de ce se grăbeşte mereu să ajungă acasă – soţia lui cu ochi albaştri, care se plimbă prin parcul comunal cam o dată pe săptămână, înfăşurată în haine până la urechi, luând aer şi salutându-şi vecinii, apoi întorcându-se fără suflare în camera ei cu draperii grele. Sătenii îi lasă daruri pe pragul casei: sirop de măceşe şi alune de pădure, lasă cartoline şi batiste atât de micuţe şi de delicate, încât nu pot fi folosite deloc.

Will îşi scoate gulerul preoţesc, aruncă cât acolo haina neagră, aproape cu aceeaşi nerăbdare cu care apoi şi le pune la loc. Stella îl aşteaptă, cuibărită ca o pisicuţă sub o pătură, întinzând braţele spre el:

— Povesteşte-mi cu cine te-ai întâlnit şi ce ţi-au spus, îi cere ea, binedispusă şi pusă pe bârfă.

Bate uşor pe locul de lângă ea, îndemnându-l să se aşeze acolo, şi sunt din nou copii – râd, glumesc pe seama altora, folosesc vorbe de-ale lor de mult uitate, care n-ar fi avut sens dacă le-ar fi auzit altcineva. Însă nu le aude nimeni – casa este goală, copiii au plecat pentru o vreme, iar în absenţă s-au transformat în adevărate legende:

— Mai ştii cum zicea Jo...! spun părinţii care suferă de dor. Mai ştii cum făcea James, mai ştii cum era John!

Găsesc o plăcere dulce-amăruie în durerea de a-i dori alături, un dor ce poate fi ostoit cu un simplu bilet de tren.

Will – întotdeauna sufocat de încăperile mici, de tavanele joase, cu muşchii durându-l pentru că nu mai sunt folosiţi la fel de mult – se transformă în menajeră şi în mamă, uneori îşi încinge la brâu un şorţ şi-i face Stellei o friptură-surpriză sau spală aşternuturile. Doctorul Butler vine din Londra şi se declară mulţumit: acum e doar o chestiune de gestionare a bolii, le spune el, iar aceasta poate fi făcută cel mai bine acasă, cu condiţia să fie luate precauţiile necesare. Se spală pe mâini cu săpun antiseptic şi-l

sfătuieşte şi pe Will să facă la fel.

Ca întotdeauna, dintre ei doi Stella e cea mai fericită, simţindu-se treptat tot mai liberă şi mai detaşată, cu velele ridicate, pregătită pentru vântul ce are s-o poarte departe. Suferă de dorul copiilor – uneori nu-şi dă seama dacă este iubirea pentru ei sau boala cea care o lasă fără suflare pe marginea patului – dar (spune ea) nimic nu e mai preţios decât cei mici. Iar dacă Tatăl lor din ceruri cunoaşte zborul fiecărei rândunici, cum ar putea să nu aibă grijă ca John să nu sară în stradă în faţa unui autobuz londonez?

Când se gândeşte la Şarpele din Essex – şi se gândeşte, dar destul de rar –, o face cu un soi de milă, uitând că în cele din urmă nu fusese decât din carne, din lemn şi din frică. *Bietul monstru*, îşi spune ea, *nu s-a putut pune cu mine.* Uneori devine neliniştită, îşi caută caietul albastru, însă el a fost luat de mult de mareea din estuar, hârtia şi cusăturile lui destrămându-se în întunecatul Blackwater.

Will se plimbă zilnic pe câmpurile pe care grâul de iarnă scoate căpşorul tulpinilor atât de subţiri, de delicate, încât are senzaţia că merge printre fire de catifea verde. Speră că, dacă se va strădui suficient, va reuşi să-şi ţină inima în frâu, să nu se gândească la Cora atâta vreme cât se află în Aldwinter. Iese apoi în pădurea golaşă, pe lângă drumul ce duce spre Colchester, spre mlaştina de la Blackwater. Abia acolo o scoate, ca şi cum ar fi ţinut-o ascunsă în haină, şi o scrutează în lumina zilei şi în strălucirea perlată a lunii, întorcând-o pe toate părţile: în definitiv, ce este ea pentru el? Nu-şi poate găsi liniştea. Nu îi e dor de ea, pentru că pare atât de prezentă lângă el, în lichenii gălbui care îmbrăţişează ramurile golaşe de fagi, în vânturelul pe care l-a văzut o dată plutind printre stejari, cu coada-i înfoiată tremurând. Când ajunge la treptele verzi – culoarea lor este acum estompată, covorul de iarbă este plin de noroi – se gândeşte la mâna ei nerăbdătoare pe tivul fustei, la gustul ei. Şi atunci se prăbuşeşte, bineînţeles. Dar asta nu e toată povestea, acesta nu e lucrul cel mai rău. Ce simplu ar fi dacă ar fi aşa, cât de vrednic de dispreţ! Dar adevărul este (şi el rămâne adeptul adevărului) că atunci când încearcă

să găsească cuvântul care să o descrie cel mai bine, nu găseşte nimic mai potrivit, mai sincer decât „E prietena mea”.

Cu toate astea, nu-i scrie, nu simte nevoia să o facă. Ea îi trimite semne prin norii ce desenează forme stranii pe cer, prin expresiile pe care el le-a împrumutat de la ea, prin cicatricea de pe obraz. Îşi imaginează că tot aşa îi trimite şi el mesaje, că lunga lor conversaţie continuă aşa, în tăcere, ca o frunză de platan ce se învârte încetişor în aer şi pluteşte spre pământ.

Cora Seaborne
Foulis Street, nr. 11
Londra W1

Dragă Will,

Iată-mă din nou în Foulis Street, de data aceasta singură.

Martha a plecat la Edward – pe jumătate soţie, pe jumătate co-conspiratoare –, dar încă o simt prezentă aici, în mirosul de lămâie al pernei mele, în felul în care sunt aşezate farfuriile. Frankie a plecat la şcoală şi îmi trimite scrisori de acolo, lucru pe care nu l-a mai făcut niciodată. Epistolele îi sunt scurte, iar scrisul e ordonat de parcă a ieşit dintr-o tiparniţă. Semnează Fiul tău, Francis, *ca şi cum crede că aş putea uita cine este. Luke e în curs de vindecare, însă mai mult datorită lui Spencer decât mulţumită mie.*

Merg din cameră-n cameră, trăgând cearşafurile care protejează mobila de praf, şi îmi trec uşor degetele peste fiecare scaun, peste fiecare masă. Cea mai mare parte a timpului mi-o petrec în bucătărie, unde arde mereu focul în sobă: pictez şi scriu, îmi cataloghez comorile din Essex. Nu sunt cine-ştie-ce – un amonit, bucăţi de dinţi, cochilia perfect albă a unei moluşte –, dar ce-am găsit al meu să fie! Sunt comorile mele.

Mănânc câte un ou la cină, beau o Guinness şi citesc Brönte şi Hardy, Dante şi Keats, Henry James şi Conan Doyle. Însemnez paginile, mă-ntorc să recitesc şi văd că am subliniat pasajele care cred că ţi-ar plăcea şi ţie. Apoi desenez Şarpele din Essex pe margine, înzestrându-l cu aripi zdravene, gata de zbor.

Îmi prieşte singurătatea. Îmi pun bocancii vechi şi

haina bărbătească, uneori îmbrac o cămaşă din mătase, dar nimeni nu ştie ce se ascunde dedesubt. Cu atât mai puţin eu.

Ieri-dimineaţă am mers până la Clerkenwell şi am stat lângă porţile de fier pe la care curge râul Fleet, am ascultat şi mi-am imaginat că aud apele tuturor râurilor pe care le-am văzut vreodată – capul Fleetului, în Hampstead, unde mă jucam când eram mică, Tamisa cea largă, Blackwater, cu secretele lui, atât de neinteresante.

Apoi şuvoiul m-a purtat până la ţărmul Essexului, până la mlaştini şi la plajele cu pietriş; am simţit pe buze gustul aerului sărat, ce seamănă atât de bine cu cel al stridiilor. Mi-am simţit inima despicându-se, aşa cum am simţit şi atunci, pe treptele verzi din pădurea întunecată, aşa cum simt şi acum. Parcă mi-a fost smuls ceva, iar în acelaşi timp mi-a fost dăruit ceva.

Simt pe spate soarele călduţ ce pătrunde pe fereastră, aud cântecul unei cinteze. Sunt ruptă în bucăţi şi sunt vindecată, vreau totul şi nu vreau nimic, te iubesc şi sunt mulţumită fără tine.

Chiar şi aşa, vino repede la mine!
CORA SEABORNE

Nota autoarei

Sunt îndatorată atât de multor cărţi ce au deschis calea spre o epocă victoriană care seamănă aşa de tare cu vremurile pe care le trăim acum, încât am senzaţia că mi-o amintesc perfect.

Volumul *Inventing the Victorians* de Matthew Sweet, publicat în anul 2002, pune la îndoială imaginea unei ere puritane, subjugate de religie şi de nişte maniere imposibil de înţeles. Dimpotrivă, autorul ne arată un secol al XIX-lea al marilor magazine, al firmelor faimoase, al apetitului sexual şi al fascinaţiei faţă de lucrurile stranii.

O carte mai curând obscură, scrisă de un reverend anonim din Essex, *Man's Age in the World According to Holy Scripture and Science,* publicată în anul 1865, schiţează portretul unui cleric care nu considera credinţa şi raţiunea două lucruri ce se exclud. Mă amuză să mi-o imaginez pe un raft al bibliotecii lui William Ransome.

În *Victorian Homes,* volum publicat în 1974, David Rubinstein colaţionează poveşti despre criza locuinţelor sociale, despre proprietari avari, chirii astronomice şi tot felul de şicane politice. Toate acestea şi-ar putea găsi fără nicio problemă locul în ziarele de mâine. *The Bitter Cry of Outcast London* (1883) este o compilaţie făcută de reverendul Andrew Mearns şi poate fi găsit cu uşurinţă pe internet. Trasează câteva paralele ilogice între sărăcie şi lipsa unei virtuţi morale – paralele care îi pot părea familiare cititorului, fiind şi astăzi prezente în retorica politică modernă.

Cei care îşi imaginează femeile din epoca victoriană ca victime ale unor crize de isterie, sub privirile indulgente ale soţilor mustăcioşi, ar face bine să citească biografia lui Eleanor Marx, de Rachel Holmes – publicată în anul 2013. În prefaţa cărţii, autoarea scrie: „Feminismul a început în anii 1870, nu în 1970”.

În ceea ce priveşte documentarea cu privire la tratarea

tuberculozei – şi în special cu privire la efectele acestei boli asupra minţii –, îi sunt extrem de recunoscătoare lui Helen Bynum, atât pentru corespondenţa pe care a avut bunăvoinţa de a o purta cu mine, cât şi pentru cartea *Spitting Blood* (2012). Totodată, în volumul *The Sick Rose* (2014) de Richard Barnett am găsit descrierea sfâşietoare a tulburătoarei frumuseţi aduse de boală şi de suferinţă.

Măreaţa operă a lui Roy Porter, *The Greatest Benefit to Mankind: A Medical History of Humanity from Antiquity to the Present* (1999), analiza sa asupra istoriei chirurgiei, în *Blood and Guts* (2003), şi volumul lui Peter Jones, *A Surgical Revolution* (2007), s-au dovedit de o valoare nepreţuită în încercarea mea de a schiţa gândirea şi eforturile medicale ale doctorului Luke Garrett. Erorile şi lacunele de ordin medical – ca şi de orice alt ordin – din acest roman îmi aparţin întru totul, bineînţeles.

Descrierea *spes pthisica* de care suferă Stella Ransome a fost profund influenţată de *Bluets* a lui Maggie Nelson, o remarcabilă meditaţie asupra dorinţei şi a suferinţei, privite printr-o lentilă albastră.

Veşti stranii din Essex, pamfletul care avertiza sătenii din Henham-on-the-Mount în legătură cu prezenţa Şarpelui din Essex, este adevărat. Puteţi vedea atât originalul din anul 1669, cât şi facsimilul lui Miller Christy din anul 1885 la British Library. Există, de asemenea, o copie a facsimilului la biblioteca publică din Saffron Walden, în Essex, unde a fost tipărit pentru prima oară. Titlurile celor patru părţi ale romanului sunt preluate din textul pamfletului.

„Dragonii-de-mare” ai lui Mary Anning sunt expuşi în Muzeul de Istorie Naturală din Londra.

Mulţumiri

Primele şi cele mai afectuoase mulţumiri i le adresez dragului meu Rob, a cărui companie este o nesecată sursă de interes şi de farmec, el fiind primul care mi-a povestit legenda Şarpelui din Essex.

Le sunt profund recunoscătoare, ca întotdeauna, lui Hannah Westland şi lui Jenny Hewson, pentru înţelepciunea şi sprijinul pe care mi le-au oferit, precum şi pentru straniul lor obicei de a mă cunoaşte mai bine decât mă cunosc eu însămi: să lucrez alături de ele este o adevărată onoare şi o mare bucurie. Totodată, aş dori să le mulţumesc lui Anna-Marie Fitzgerald, Flora Willis, Ruth Petrie, Emily Berry, Zoe Waldie şi lui Lexie Hamblin – m-au ajutat nespus de mult.

Le mulţumesc membrilor familiei mele, care au fost întotdeauna buni şi răbdători cu mine, în special Ethan şi Amelie, neînfricaţi călători prin spaţiu şi timp. În acelaşi timp, le sunt recunoscătoare şi celor trei micuţe muze: Dotty, Mary şi Alice.

Îi mulţumesc Louisei Yates, cea dintâi cititoare a mea şi profesoara mea; lui Helen Bynum, care a fost teribil de amabilă şi m-a sfătuit în chestiunile care ţin de tuberculoză; lui Helen Macdonald, pentru îndrumarea oferită în ceea ce priveşte florile şi păsările.

O mare parte din cartea aceasta a fost scrisă la Biblioteca din Gladstone, unde cred că umbra mea zăboveşte neîncetat la acelaşi mic birou. Aş dori să le mulţumesc tuturor prietenilor de acolo, în mod deosebit lui Peter Francis.

Pentru răbdarea, prietenia şi înţelepciunea lor, trebuie să îmi exprim iubirea şi recunoştinţa faţă de Michelle Woolfenden, Tom Woolfenden, Sally Roe, Sally Craythorne, Holly O'Neill, Anna Mouser, Jon Windeatt, Ben Johncock, Ellie Eaton, Kate Jones şi Stephen Crowe. Le sunt recunoscătoare pe veci scriitorilor care m-au primit cu bunătate şi înţelegere, pe mulţi dintre ei admirându-i ani

întregi înainte de a ne împrieteni. Le mulţumesc în special lui Sarah Waters, John Burnside, Sophie Hannah, Melissa Harrison, Katherine Angel şi Vanessa Gebbie. Doamnelor de la FOC, primele care m-au auzit citind fragmente din carte, le transmit toată afecţiunea mea.

Nu aş fi reuşit să scriu romanul fără sprijinul Consiliului pentru Artă, sprijin pentru care sunt profund recunoscătoare, ca şi pentru ajutorul oferit de Sam Ruddock şi de Chris Gribble de la Centrul Scriitorilor din Norwich.

Sarah
PERRY

ȘARPELE DIN ESSEX

Cartea anului 2016 la Waterstones
Cartea anului 2017 la British Book Awards
Roman nominalizat la Premiul Costa 2016
și la Baileys Women's Prize for Fiction în 2017

După moartea soțului ei,
Cora Seaborne începe o viață nouă în Colchester,
un sătuc englez în care se zvonește
că miticul Șarpe din Essex, care odinioară stătea
în ținutul mlăștinos, s-ar fi întors în parohia Aldwinter.

Amatoare de științe ale naturii, Cora este convinsă
că ceea ce localnicii iau drept o creatură magică
poate fi un exemplar dintr-o specie nedescoperită.
William Ransome, vicarul parohiei locale,
pe de altă parte, consideră că zvonurile sunt doar
rodul lipsei de credință adevărată.

O legătură strânsă se creează între Cora și Will
în ciuda diferențelor dintre ei, pe măsură ce amândoi
încearcă să deslușească misterul Șarpelui din Essex.

Poveste spusă cu multă grație și inteligență,
Șarpele din Essex este înainte de toate o carte
despre dragoste și multele forme
pe care ea le poate lua.

„Dacă Charles Dickens și Bram Stoker ar fi scris
împreună un mare roman victorian, care ei ar fi
fost mai bun decât *Șarpele din Essex*?"
The Guardian

